ANUL 115 Sibiu, 1 ianuarie 1967 Nr. 1–2

Biblioteca Orășenească "Ștefan Gheorghiu" Sibiu str. Bariț 5

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Înțelesul Întrupării

Praznicul Crăciunului ne îmbie să chibzuim adînc și îndelung asupra înțelesului întrupării Domnului în legătură cu nevoile și năzuințele lumii de azi, cu rostul nostru de a fi făcători de bine și pace în lume.

Ce învățăminte poate scoate credinciosul creștin de azi din adîncul și bogatul înțeles al întrupării Domnului?

Dacă ne gîndim stăruitor la venirea în lume a Pruncului Iisus, atunci ne sînt mai vii în suflet cuvintele Sf. Apostol și Evanghelist Ioan: „Dumnezeu așa a iubit lumea, încît a dat pe Fiul Său Unul-Născut, pentru ca oricine crede într-nsul să nu piară, ci să aibă viață veșnică" (Ioan 3, 16).

Minune a iubirii nemărginite a lui Dumnezeu față de lume și „taină din veac ascunsă și de îngeri neștiută", întruparea Domnului are un înțeles adînc și mult grăitor mai ales pentru zilele noastre.

Pare că pe undele nevăzute ale spiritului străbat pînă la noi ecourile înălțătoare și întăritoare ale imnului păcii din Noaptea Sfîntă a Vifleemului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni: bunăvoire!" (Luca 2, 14).

Dumnezeu-Tatăl — „pentru multa dragoste cu care ne-a iubit" (Efes. 2, 4) — trimite pe Fiul Său în lume ca să izbăvească pe oameni din robia păcatului și ca să le dea putința să dobîndească fericirea veșnică. Nici îngerii din ceruri n-au putut bănui că în sînul Tatălui ceresc sălășluiește atîta iubire de oameni. Căci prin întruparea Domnului se coboară pe pămînt toată *iubirea dumnezeiască. Chiar și numai după chipul celor pămîntești gîndind, ne dăm seama că un tată nu poate avea ceva mai scump decît propriul și unicul său fiu. Dăruirea de către Dumnezeu-Tatăl a Fiului Său Unul-Născut pentru noi și pentru a noastră mîntuire și fericire, este un act al supremei iubiri divine față de oameni.*

Prin jertfa iubirii lucrătoare de bine pentru oameni, care culminează în patimi și moarte pe cruce — încununate de învierea din morți și înălțarea de-a dreapta Tatălui — Cuvîntul întrupat surpă zidul despărțitor dintre Dumnezeu și om ridicat prin păcat și deschide larg poarta de aur a unei vieți omenești în armonie cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu semenii. Împăcînd pe oameni cu Dumnezeu, Mîntuitorul întemeiază Împărăția lui Dumnezeu pe pămînt, care este a dreptății și a păcii (Vezi Romani 14, 17).

În și prin Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu-Tatăl împacă lumea cu Sine și pune pe buzele noastre cuvîntul păcii. Mai mult: prin mîntuirea pe care ne-o acordă în și prin Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu-Tatăl ne dă nouă oamenilor nu numai posibilitatea de a redobîndi relația de copil, de făptură plăcută lui Dumnezeu, ci și pe cea de frate *în raport cu semenii noștri, dacă viața noastră este pătrunsă de lucrarea Sf. Duh.*

Cîtă simțire și căldură umană se desprinde din atitudinea Mîntuitorului față de oameni! Fiul lui Dumnezeu nu este un Dumnezeu străin de omenitatea și de lumea noastră, ci își asumă întreg umanul în afară de păcat. El este un Dumnezeu umanizat în așa măsură că s-a putut identifica cu toți oamenii. De aici desprindem principiul călăuzitor al recunoașterii de fapt a altuia, a semenului împreună cu substratul material de care acesta este legat: „am fost flămînd și mi-ați dat să mănînc".

Prin întruparea Cuvîntului, prin luarea de către Cuvîntul lui Dumnezeu a trupului pe seama Sa, se săvîrșește o prețuire și învrednicire a acestuia cum nu se poate mai mare.

Tot de întrupare se servește Dumnezeu-Tatăl ca să ne îmbie — în Sf. Taină a Euharistiei — pe Hristosul euharistic în formă materială: sub chipul pîinii și al vinului. Creștinismul nu închide drumul spre lumea materială. Dimpotrivă, materia și lumea materială sînt învrednicite — în planul Său de mîntuire — de Dumnezeu de rostul cel mai înalt.

Iisus Hristos dă înțelesul suprem și ultim al iubirii umane. El cuprinde în brațele iubirii Sale pe noi toți: *pentru* toți *S-a jertfit și* tuturor *le-a deschis calea spre mîntuire și fericire.*

Cîtă însemnătate dă Mîntuitorul valorii umane, se vede și din faptul că El prezintă judecata din urmă ca o răsplătire a celor care nu s-au mărginit să-L caute pe Dumnezeu numai în biserică, ci și printre flămînzi, străini sau încătușați (Vezi Mt. 25, 31—46). De asemenea, Mîntuitorul vindecă în ziua Sabatului. De unde rezultă că sub pretextul unei obligații de cult divin, nu se poate omite o faptă de slujire a semenului. Vrednicia de închinători adevărați în fața lui Dumnezeu se verifică și confirmă în faptele bune pe care le săvîrșim întru slujirea trebuințelor materiale și spirituale ale semenului (Mc. 2, 27—28).

Precum Domnul Iisus Hristos își dovedește calitatea Sa de Frate al nostru prin dăruire generoasă pentru noi și pentru a noastră mîntuire, tot așa și noi ne arătăm frați adevărați ai semenilor noștri, dacă ne dăruim pentru binele și fericirea lor: „Întru aceasta am cunoscut iubirea că El și-a pus sufletul Său pentru noi, astfel că datori sîntem și noi să ne punem sufletele pentru frați" (I In. 3, 16). Dobîndirea fericirii veșnice se împletește cu împlinirea unor porunci care privesc viața pămîntească a oamenilor.

Noi, credincioșii creștini, putem sluji lumii în multe chipuri, dar chipul cel mai plăcut este al străduințelor pentru dreptate socială și pace. Căci Domnul Iisus Hristos, care s-a înfrățit cu desmoșteniții și oropsiții sorții, ne cheamă și pe noi la aceeași slujire.

Astăzi Cuvîntul întrupat nu mai este printre noi în chipul cel de odinioară, cînd cutreiera Țara Sfîntă, vestind iubirea și pacea prin cuvinte și fapte. El este prezent astăzi printre noi în Sf. Taină a Euharistiei, ca Hristosul cel euharistic.

De cîte ori ne adunăm la celebrarea Sf. Liturghii, care are în centrul său Jertfa euharis-

(Continuare în pag. 2)

69304

Anul Nou

Biserica își începe fiecare an cu Liturghia Sf. Vasile cel Mare, fiindcă ea sărbătorește la 1 ianuarie și pe Sf. Vasile, pe lîngă *„Tăierea împrejur a Mîntuitorului"*.

Este o regulă de conduită religioasă pentru fiecare creștin, ca orice început de acțiune să-l facă cu o rugăciune. Dacă cu fiecare dimineață și cu fiecare seară, ne îndreptăm gîndul către Dumnezeu, cu cît mai mult la început de an, sîntem datori să ne închinăm mîinile și gîndurile atotputernicului Dumnezeu, *„de la care toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit vine"*, cum spunem în rugăciunea de la sfîrșitul Sfintei Liturghii.

Anul Nou este un hotar în timp, considerînd timpul ca un drum, pe care călătorim noi oamenii. De la acest hotar privim în urmă drumul parcurs, anii duși, și ne aruncăm privirile în zare, spre viitor.

Trecutul ce-l părăsim păstrează în el urmele noastre, faptele, realizările noastre. Faptele noastre bune ne împodobesc trecutul și-s tovarăși de drum pînă-n veșnicie la judecata Domnului, cînd vom fi părăsit această lume.

Nimic n-are valoare în fața judecății divine decît binele, pe care l-am făcut fraților noștri (Mt. 25, 34—36).

Aceasta este situația celor fericiți, care au știut să prețuiască timpul și să-l folosească în mod util, cum spune Mîntuitorul, în evanghelie, cînd ne învață „să prețuim vremea".

Dar unii dintre noi n-am prețuit vremea și n-am folosit-o în mod util. Am petrecut-o asemenea *fiului rătăcitor* din evanghelie.

Cu toate acestea pe plan moral, și cel căzut în egoism ca fiul risipitor, se poate ridica. Să te ridici din păcat, să duci viață curată!

Indreptarea e cu putință dacă ne căim. Prin pocăință se poate repara trecutul, se poate reabilita omul și se poate îndrepta spre un viitor fericit.

Intîmpinăm Anul Nou și cei rîvnitori, care privesc cu bucurie peste roada bogată a anului trecut, și cei zăbavnici, care regretă că și-au risipit uneori timpul. Mulțumesc lui Dumnezeu pentru binecuvîntările primite, ca în Noul An să lucrez cu mai mult spor.

Poporul român se bucură că întîmpină Anul Nou cu bogatele realizări, care ridică țara noastră pe noi trepte de belșug, de progres. In aceste realizări ale poporului, este munca, e contribuția fiecăruia, de la conducătorii înțelepți pînă la muncitorii din uzine, de pe ogoare, la ostenitorii din instituții.

Anul Nou, odată cu bucuria marilor realizări, aduce și angajamentul de a munci în anul ce începe în așa fel încît patria noastră să urce pe noi culmi ale civilizației.

Să ne străduim dar, în noul an, de a fi buni credincioși ai Bisericii și buni fii ai patriei noastre scumpe, să lucrăm din dragoste de popor, de semen, pentru „îmbelșugarea roadelor pămîntului" și „pentru pace a toată lumea".

Pr. I. Sanda

Adunarea Eparhială

Expirînd mandatul vechii Adunări Eparhiale, în 20 octombrie 1966 au avut loc alegeri pentru o nouă Adunare Eparhială, pe perioada 1966—1970.

Duminică 11 decembrie 1966, noii deputați, 10 clerici și 20 mireni, au fost convocați la Sibiu în sesiune ordinară.

In catedrala mitropolitană la orele îndătinate a avut loc Sf. Liturghie, slujită de un sobor de preoți și diaconi, rugăciunea de invocare a Duhului Sfînt fiind rostită de P. C. Arhim. Dr. Nicolae Mladin.

Înainte de începerea lucrărilor propriu-zise, în sala de lectură a Institutului nostru Teologic, a avut loc procedura de constituire a noii Adunări Eparhiale a Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia și Sibiu, prin depunerea și verificarea mandatelor, alegerea diverselor comisii etc.

Lucrările Adunării acum constituite sînt conduse, din încredințarea I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, de P. C. prot. Tr. Belașcu, vicar arhiepiscopesc.

La dezbateri au participat și reprezentanți ai Departamentului Cultelor.

Deschizînd adunarea, P. C. Președinte a rostit un cuvînt ocazional, în care a zugrăvit, în mare, tabloul de ansamblu al vieții contemporane.

Element esențial al zilelor noastre — subliniază P. C. Sa — este pacea, apărarea ei constituind „obiectivul principal al epocii noastre", pentru că numai în pace omenirea poate să ocrotească „roadele culturii și civilizației de pînă acum", să creeze, să muncească și să zidească un viitor tot mai fericit. Din acest motiv, „avem datoria să luptăm, să declarăm război războiului, să cerem cu tărie dezarmarea generală și totală".

Pentru această cauză luptă și Biserica Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, pentru că ea știe „că pacea este garanția armoniei și frumuseții universale; popoarele, orașele, familiile, căsătoriile, comunitățile se păstrează prin pace și pier prin discordie" — spune vorbitorul, reproducînd o învățătură a Sf. Grigore de Nazianz.

În continuarea cuvîntului său, P. C. președinte subliniază cîteva aspecte din viața Bisericii noastre Ortodoxe Române, care pe plan intern își desfășoară activitatea în deplină libertate și în spirit de colaborare cu celelalte culte din Patria noastră, iar pe plan extern prestigiul ei crește necontenit prin participarea cu competență la diverse conferințe și întîlniri internaționale.

Ca fapt important pentru anul care se apropie de sfîrșit se încrestează și alegerea, hirotonirea și instalarea în luna august a P.S. Victorin Ursache pentru Episcopia misionară ortodoxă română în America, eveniment la care Arhiepiscopia noastră a fost reprezentată prin P. C. Arhim. N. Mladin.

Mulțumînd Departamentului Cultelor pentru tot sprijinul acordat în problemele legate de bunul mers al Arhiepiscopiei și omagiind pe I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. C. vicar Tr. Belașcu declară deschisă Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu pe 1966.

Din plenul Adunării se trimit apoi telegrame omagiale Dlui Chivu Stoica, Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Dlui Ion Gheorghe Maurer, Președintele Consiliului de Miniștri, Dlui Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor.

Se trimit de asemenea telegrame Prea Fericitului Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae.

Comisiile de lucru prezintă apoi Adunării cuvenitele rapoarte după cum urmează:

Raportul general al Secțiilor unite (raportor P.C. prot. David Lazăr), în care s-au arătat realizările mai de seamă din cuprinsul Arhiepiscopiei în anul 1966, pe tărîm duhovnicesc, cultural-social și economic-gospodăresc, subliniind de la început rostul Bisericii, care este acela de a propovădui Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos și de a servi societății după pilda și învățătura Mîntuitorului, care n-a venit în lume ca să i se slujească, ci „ca să slujească".

În expunerea raportului se disting mai multe capitole, ca de pildă: Importanța monumentelor de artă bisericească și grija pentru păstrarea lor, categorie în care intră construcțiile de pînă la 1834; Biserica pe linia firească a misiunii sale, unde se subliniază faptul că preoții și credincioșii noștri sînt îndrumați spre o viață creștinească luminată și să fie buni cetățeni ai țării; Relații pe plan intern și extern bisericești; La înălțimea vremii ș.a., desprinzîndu-se în general constatarea că în toate sectoarele de activitate ale Centrului Arhiepiscopesc s-a depus o stăruitoare și rodnică muncă.

Raportul Secției bisericești (raportor P. C. prot. V. Coman), din care se desprind momentele mai deosebite ale activității bisericești de la Centrul Eparhial și din întreaga Arhiepiscopie.

Din mijloacele folosite în activitatea bisericească, raportul amintește Pastoralele I. P. S. Mitropolit Nicolae, hramul mănăstirii Brîncoveanu, sfințirile și binecuvîntările de biserici, circularele către preoțime, ca și munca conștiincioasă depusă de cele 15 oficii protopopești din cuprinsul Arhiepiscopiei și în general la toate parohiile noastre, unde se lucrează în spirit ecumenic, lucru remarcat și de străinii care ne vizitează țara. Sf. Liturghie se servește în toate parohiile în Duminici și sărbători, purtîndu-se grijă de sf. lăcașuri.

Este amintită de asemenea în raport colecta pentru F.C.M., care s-a ridicat la o sumă mai mare în acest an, ajutorarea parohiilor cu mijloace mai reduse, precum și o seamă de date statistice, din care reținem 759 parohii bugetate, 1043 biserici, 18 hirotoniri în cursul anului 1966, 6 decese de preoți etc.

Raportul Secției culturale (raportor P. C. prot. I. Munteanu), din care s-a desprins activitatea de la Centrul Eparhial și din întreaga Arhiepiscopie, pe tărîm cultural-social.

Un prim și important capitol din raport îl ocupă Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu, școala de formare a clerului din Mitropoliile Ardealului și Banatului. În anul universitar 1965—1966 au frecventat cursurile un număr de 217 studenți, subliniindu-se activitatea corpului didactic în pregătirea religioasă și cetățenească a studenților teologi. Activitate pozitivă a desfășurat și Școala de cîntăreți bisericești și Seminarul Teologic din Cluj, unde Arhiepiscopia noastră a avut în anul școlar 1965—1966, 56 elevi.

Raportul se ocupă de asemenea de Pastoralele I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, de cursurile de îndrumare misionară și socială a preoților, Conferințele de orientare și administive, publicațiile Centrului Eparhial: „Mitropolia Ardealului", „Telegraful Român" ș. a., de activitatea tipografiei și librăriei eparhiale, bibliotecii mitropolitane, care cuprinde 62.987 volume și care este vizitată de mulți cercetători etc.

Raportul Secției economice (raportor Dl Iuliu Georgescu) s-a ocupat de activitatea economică și financiară a Arhiepiscopiei. Se arată astfel că planul financiar s-a încheiat în bune condițiuni, soldîndu-se și-n anul precedent cu excedent, încasările fiind mai mari decît cheltuielile. S-au arătat sursele de venituri ale Arhiepiscopiei, care sînt de la Stat și mijloace proprii, ca de pildă contribuția parohiilor, veniturile atelierului de lumînări și tipografiei, calendarele, căminele preoțești de la Bazna și Păltiniș etc.

Raportul a mai cuprins capitole ca asistența socială, trimiterile la tratament balnear, activitatea controlului financiar intern, verificarea gestiunilor de la Centrul Eparhial, protopopiate și parohii, construcțiile, reparațiile, restaurările și pictările de biserici, cumpărările și construcțiile de case parohiale etc.

Au fost supuse spre aprobare planul financiar pe 1967 al Centrului Arhiepiscopesc, al Institutului Teologic Universitar din Sibiu, ca și execuțiile bugetare ale acestora ș.a.

Toate rapoartele au fost aprobate.

Pe marginea lor au luat cuvîntul deputații: prot. V. Coman, prof. Iorgu Ivan, prot. N. Belea, prot. N. Cantor, Eugen Furnică și Mișu Traian, P. C. Președinte dînd unele explicații suplimentare.

Vorbește apoi Dl Iuliu Georgescu, care, în numele deputaților și credincioșilor pe care-i reprezintă deputații, mulțumește Centrului Arhiepiscopesc pentru munca conștiincioasă depusă și în 1966, precum și Departamentului Cultelor pentru întregul sprijin acordat.

La încheierea Adunării Eparhiale, sesiunea 1966, ia apoi cuvîntul P. C. vicar Tr. Belașcu, care a arătat printre altele modul plăcut în care s-au desfășurat lucrările. Din discuțiile purtate s-au desprins contatările pozitive ale deputaților privind munca desfășurată în toate sectoarele de activitate ale Arhiepiscopiei.

Din încredințarea I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. C. președinte mulțumește tuturor, deputați și ostenitori în cîmpul Arhiepiscopiei deopotrivă, arătînd că întreaga noastră activitate se desfășoară și se va desfășura spre binele credincioșilor și Patriei noastre, Republica Socialistă România.

Participant

ÎNȚELESUL ÎNTRUPARII

(Urmare din pag. 1)

tică, să ne aducem aminte de ceea ce ne învață Sf. Ioan Gură de Aur. El ne spune că este nevrednic lucru a ne aduna la celebrarea Sf. Euharistii, dacă nu ieșim afară să căutăm acele altare, care sînt identice cu frații noștri cei săraci, năpăstuiți și lipsiți de pace. Apoi adaugă: „Acest altar poți să-l vezi peste tot pe străzi și în piețe și în orice oră să aduci jertfă pe acesta. Deci, dacă vezi un frate sărac, atunci gîndește-te că vezi un altar!" (Omilia XX la Epistola II către Corinteni).

Cît de limpede se desprinde din aceste îndemnuri ale Sf. Părinte adevărul că trebuie să îmbinăm fapta pusă în slujba dreptății sociale cu fapta așezării în lume a unei păci drepte și adînc stătătoare!

Să urmăm cu osîrdie această chemare dumnezeiască, făcîndu-ne tot mai conștienți și mai activi slujitori ai dreptății sociale și ai păcii în lume. Numai așa facem să se înfăptuiască ceea ce cerem zilnic în rugăciunea Tatăl nostru: „Sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta precum în cer, așa și pe pămînt".

C. Sîrbu

Știri

Sărbătoarea Nașterii Domnului a fost prăznuită la Arhiepiscopia Sibiului după datină. Simbătă seara (17.XII) a avut loc în Aula Institutului Teologic un program cu piesă, colinde și recitări, susținut de studenții teologi sub îndrumarea Pr. prof. M. Șesan și Gh. Șoima. Duminică (18.XII) la vecernie Corul Catedralei a dat un concert de colinde, dirijor fiind Pr. prof. Gh. Șoima. În ziua I de Crăciun a slujit la Catedrală un sobor în frunte cu Pr. Vicar Tr. Belașcu și Pr. Arhim. N. Mladin. Pr. Prot. I. Munteanu a citit Pastorala I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. A doua zi de Crăciun a predicat Pr. vicar Tr. Belașcu. Corul Cate-

30 Decembrie

Proclamarea la 30 decembrie 1947 a Republicii Populare Române a reprezentat un pas însemnat pe calea construirii vieții celei noi în țara noastră. Astăzi după 19 ani, poporul, stăpîn pe soarta sa, își serbează biruințele: dintr-o țară înapoiată, patria noastră a devenit o țară industrial-agrară avansată. Socialismul a biruit definitiv în toate sectoarele vieții și poporul român înaintează cu entuziasm spre noi trepte ale culturii și civilizației socialiste. Republica Socialistă România întruchipează toate visurile măreție ale înaintașilor, este mîndria noastră a tuturor celor ce prin muncă o fac tot mai bogată, tot mai frumoasă, mai înfloritoare.

După marile succese din anii șesenalului (1960-1955), poporul nostru a pășit cu hotărîre la făurirea măreților perspective ale noului plan cincinal (1966—1970). Conform acestui plan la sfîrșitul anului 1970 se va realiza întreaga producție industrială a anului 1938 în 24 zile, producția de energie electrică în 12 zile, iar producția de oțel pe cap de locuitor va fi de circa 18 ori mai mare ca în 1938. Producția agricolă va crește cu circa 20 la sută față de media anilor 1961—1965. Venitul național va crește cu 40 la sută față de anul 1965. În 1970 venitul național pe locuitor va fi de 4 ori și jumătate mai mare decît nivelul cel mai ridicat realizat înainte de războiul al doilea mondial. Cheltuielile social-culturale se vor ridica la 5.000 lei de familie. Școala va cuprinde aproape un sfert din populație. Știința va lua un avînt deosebit. Arta și literatura vor cunoaște o nouă înflorire.

Rezultatele anului 1966 — primul an al cincinalului — dovedesc că planul cincinal va fi îndeplinit cu succes: planul pe anul 1966 a fost realizat și depășit și în industrie și în producția de energie electrică. În agricultură de asemenea planul a fost depășit la toate produsele. S-a dat peste plan mai mult de un milion tone cereale.

Odată cu dezvoltarea economiei s-a ridicat și nivelul de trai, material și spiritual al oamenilor muncii. Astfel s-a asigurat poporului o viață mai îmbelșugată, mai luminată, mai fericită.

În toate aceste realizări se arată înțelepciunea conducătorilor iubiți ai patriei noastre și forța creatoare a poporului nostru. Înrădăcinat în solul țării și în glorioasele tradiții ale istoriei naționale, poporul român — într-un avînt fără precedent — înalță spre noi culmi ale istoriei patria noastră liberă și puternică, suverană și unitară, și îi asigură un loc de cinste între popoarele lumii.

Dezvoltarea impetuoasă a țării noastre a ridicat prestigiul ei pe plan internațional, ea servind de exemplu altor popoare ce poate realiza într-un timp scurt un popor, care și-a cucerit și consolidat independența și unitatea. Țara noastră duce o politică de pace și colaborare cu toate țările. Ea sprijinește la O.N.U. și în alte organisme internaționale inițiativele de consolidare a păcii, de ajutorare a țărilor în curs de dezvoltare, de dezarmare generală și totală, de lichidare a focarelor de război etc. și a prezentat inițiative proprii, însușite cu unanimitate, ca: Educarea tineretului în spiritul păcii și respectului reciproc. Relații de bunăvecinătate între țările europene cu diferite orînduiri sociale etc. Țara noastră dezvoltă relații economice și culturale cu toate țările pe temeiul principiilor independenței, suveranității, egalității, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Ea susține dreptul fiecărui popor de a decide singur asupra soartei sale și de a-și făuri o viață din ce în ce mai bună.

Mîndrii de mărețele realizări de pînă acum și de prestigiul internațional al țării noastre, oamenii muncii — fără deosebire de naționalitate sau credință religioasă — la a 19-a aniversare a proclamării Republicii — își iau angajamentul să-și dăruiască întreaga energie și capacitate creatoare pentru desăvîrșirea construcției socialismului, pentru fericirea poporului, pentru înflorirea patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România.

T. R.

dralei a cîntat colinde după predică în ambele zile de Crăciun. La Anul Nou s-a slujit Sf. Liturghie, a predicat Pr. vicar Tr. Belașcu și s-au rostit polihroane. La praznicul Bobotezei s-a făcut sfințirea apei în Catedrală și a predicat Pr. vicar Tr. Belașcu. Și la Crăciun și de Anul Nou și Bobotează Pr. vicar a transmis binecuvîntarea I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și a îndemnat la viață creștinească și la îndeplinirea datoriilor cetățenești.

I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a participat în aceste praznice la Sf. Liturghie, ce s-a săvîrșit în Capela mitropolitană. Pastorala dată de I. P. S. Sa a fost primită în întreaga Arhiepiscopie cu mulțumire și dragoste.

*

La Bydgoszcz (Polonia) a avut loc Festivalul Musica antiqua Europae Orientalis, adică festivalul muzicii vechi din Europa orientală. La acest festival a participat și corul Madrigal din București, dirijat de Marin Constantin, care a executat melodii preclasice românești, adică imne, catavasii, condace compuse de Protopsaltul Eustatie de pe vremea lui Ștefan cel Mare, de Mitropolitul Dosoftei al Moldovei ș. a. și colinde străvechi. „Performanța corului Madrigal de rară originalitate și valoare a stîrnit furtunoase aplauze". Programul acesta a fost primit la fel și la festivalul de la Budapesta. La București, corul Madrigal s-a prezentat de două ori în fața publicului cu același succes.

*

Părintele Ioan D. Petrescu de la biserica Sf. Visarion din București este cunoscut la noi și în străinătate pentru valoroasele lui studii de muzică bizantină și asupra cîntului gregorian. Născut la 1884, a urmat conservatorul din București și celebra Schola Cantorum din Paris. Descifrînd manuscrise de muzică bizantină din sec. X—XVII, pr. I. D. Petrescu a publicat nu numai studii, ci e și compozitor. Cea mai însemnată compoziție a sa este „Patimile Domnului" (1943), oratoriu pentru soliști, cor și orchestră pe texte bizantine inedite din evul mediu, oratoriu armonizat și orchestrat de regretatul compozitor român Paul Constantinescu. Ultimul studiu publicat este: Aspecte și probleme ale muzicii bizantine medievale (1965). Pr. I. D. Petrescu scoate în lumină contribuția geniului artistic român la muzica orientală în evul mediu. Primind muzica bizantină, poporul român și în acest domeniu — ca și în pictura și arhitectura bizantină a pus pecetea sufletului său, specificului său național.

Cu fața spre viitor

La începutul anului 1967 poporul nostru a făcut bilanțul realizărilor din anul trecut și pe temeiul acestor realizări, a întocmit planul pentru anul în care am intrat.

Bilanțul este îmbucurător: planul a fost depășit atît în industrie, cît și în agricultură. În industrie producția globală a fost mai mare cu aproape 2 la sută decît prevederile planului, iar în agricultură producția globală a fost cu 7,2 la sută mai mare decît se prevăzuse. Cantitatea de cereale a ajuns la cca 13,8 milioane tone, fiind cea mai mare producție din istoria României. Drept urmare, venitul național a crescut cu cca 7 la sută în 1966 față de 1965, volumul comerțului exterior a sporit cu 12 la sută (peste nivelul prevăzut), veniturile bănești ale oamenilor muncii din sectorul socialist s-au mărit cu aproape 9 miliarde lei. S-au construit din fondurile statului peste 50.000 apartamente. S-a îmbunătățit aprovizionarea cu mărfuri a populației. S-a dezvoltat învățămîntul, cultura, științele etc. Prestigiul țării noastre pe plan internațional s-a ridicat.

Aceste realizări constituie o bază pentru noile realizări în anul 1967. Poporul nostru privește spre viitor cu încredere, cu optimism. El a pășit din treaptă în treaptă spre înfăptuirea idealului unei vieți îmbelșugate și luminate. Anul nou deschide calea ridicării pe o treaptă nouă: Planul pe anul 1967 ne pune în față noi ținte, noi obiective, a căror împlinire va însemna înălțarea patriei pe noi culmi de civilizație și progres. Acest plan prevede — față de anul 1966 — creșteri mai mari decît cele planificate pentru anul 1967 în planul cincinal. În felul acesta se pun bazele depășirii planului cincinal.

Dăm numai cîteva date. Producția industrială va crește față de 1966 — cu 11,3 la sută. În ramurile industriale principale creșterea e mai mare. Spre ex. producția industriei construcțiilor de mașini va spori cu 11,7 la sută, producția industriei chimice cu 19,5 la sută. Se va accelera ritmul de dezvoltare și a industriei bunurilor de consum, producția ei mărindu-se cu peste 12 la sută. În agricultură se prevede o producție globală cu 1,7 miliarde lei mai mare decît limita superioară stabilită în planul cincinal pe anul 1967. Pe baza ridicării producției industriale și agricole, volumul comerțului exterior va crește cu aproape 20 la sută.

Realizarea obiectivelor din industrie și agricultură, a progreselor economice, are ca scop creșterea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc. Venitul național va spori cu peste 8,5 la sută. Veniturile reale pe locuitor se vor mări cu 7 la sută, prin creșterea fondului de salarii și a veniturilor din producția agricolă, prin majorarea pensiilor (în medie cu 27 la sută) și prin introducerea sistemului de pensionare a țărănimii cooperatiste. Datorită creșterii venitelor se vor desface prin comerțul socialist cu 9 la sută mai multe mărfuri decît în 1966.

Se prevăd investiții însemnate pentru dezvoltarea industriei, agriculturii, pentru acțiunile în domeniul social-cultural. Investițiile din fondurile statului vor fi cu aproape 17 la sută mai mari. Astfel, se vor construi noi uzine, noi hidrocentrale, noi obiective industriale, se va continua modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, se va extinde baza materială a învățămîntului, se vor construi noi școli și instituții de artă și cultură, se vor da în folosință peste 60.000 de apartamente din fondurile statului, se va extinde rețeaua de policlinici și spitale etc. Măsurile referitoare la creșterea natalității și întărirea familiei, ca și ridicarea continuă a nivelului de trai, vor crea condiții tot mai bune pentru sporirea populației, pentru creșterea și educarea copiilor, pentru întărirea poporului.

Însuflețit de luminoasele ținte ale planului de stat, poporul nostru a pășit în noul an cu hotărîrea de a munci cu pricepere și elan pentru ca patria noastră să se înalțe tot mai mult. Într-o unitate nezdruncinată, oamenii muncii de diferite naționalități, sub îndrumarea conducătorilor înțelepți ai patriei noastre, închină toate forțele lor propășirii României Socialiste, patrie puternică, liberă, slăvită între țările lumii.

T. R.

Simbolul Credinţei

VIII. ARTICOLUL AL CINCILEA

„Şi a înviat a treia zi, — după Scripturi".

Domnul nostru Iisus Hristos a fost mort într-adevăr! Şi a înviat!

Învierea Lui e cea mai mare minune din viaţa Mîntuitorului. Prin ea s-a dovedit deplin că Fiul Omului a fost Fiul lui Dumnezeu. Ea stă la temelia Bisericii creştine! Prin ea s-au adeverit cele spuse de Sf. Ap. Petru la întrebarea Domnului, că Cine este El: „Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu!" — „Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona, că trup şi sînge nu ţi-a descoperit ţie aceasta, ci Tatăl Meu care este în ceruri" (Mt. 16, 16—17).

Ce ne face să afirmăm cu hotărîre, că Domnul a înviat?

1. „Cînd se lumina spre ziuă în ziua cea dintîi a săptămînii (Evreii numeau zilele săptămînii numărîndu-le, şi cum sîmbăta era ziua a şaptea, ziua cea dintîi e ziua numită de noi duminică) a venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie să vadă mormîntul. Şi iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului venind a prăvălit piatra de pe uşa mormîntului şi a şezut pe ea ... şi a zis către femei: Nu vă temeţi; ştiu că pe Iisus cel răstignit îl căutaţi; nu este aici, căci S-a sculat cum a zis; veniţi de vedeţi locul unde a zăcut Domnul" (Mt. 28, 1—6).

Aşadar a înviat! Cînd? A treia zi! A murit vineri la amiază; pe la patru l-au îngropat; pînă în ziua întîi — duminică — a stat în mormînt. Deci aşa cum spun Scripturile; a înviat a treia zi!

2. Învierea Domnului au văzut-o întîi străjerii, soldaţii romani care de frică „s-au făcut ca nişte morţi" (Mt. 28, 6). Ei, primii martori ai minunii sînt şi primii ei vestitori. Au raportat celor mai mari ai Iudeilor ce au văzut. Aceştia au făcut îndată sfat cum să ascundă adevărul şi au dat bani mulţi ostaşilor poruncindu-le: „Să spuneţi, că noaptea cînd dormeam noi, au venit ucenicii Lui şi l-au furat; dacă însă aceasta va ajunge la urechile mai marilor voştri, îi vom potoli şi pe voi vă vom face fără grijă, iară ei luînd banii, au făcut cum fuseseră învăţaţi" (Mt. 28, 11—15).

3. Dar se arată faţă către faţă însuşi Mîntuitorul înviat. Cea dintîi căreia i se arată este Maria Magdalena. Ea, ultima „convertită" vrea să fie prima care să ducă miruri şi să îndeplinească cele pentru morţi. Crede că e grădinarul lui Iosif, dar auzindu-i glasul recunoaşte pe Domnul. El o trimite să spună ucenicilor că e viu. „Du-te la fraţii Mei şi le spune". Şi le-a spus, că „a văzut pe Domnul" şi cele ce i-a poruncit. (Ioan 20, 1—18). Bucuria mare care i-a aprins inima şi-a revărsat-o asupra mironosiţelor şi asupra tuturor cu exclamaţia: „Hristos a înviat!"

4. Mironosiţele care vin şi ele la mormînt văd numai pe îngerul Domnului. El le zice: „De ce căutaţi pe Cel viu cu cei morţi? Nu este aicea, că S-a sculat". S-au întors şi ele la cei unsprezece cu vestea învierii. Dar Sfinţilor Apostoli nu le venea să creadă.

5. Ca să se convingă de este adevărat, Sf. Ap. Petru şi Ioan fug la mormînt, intră în el şi văd giulgiurile jos şi marama de pe cap învăluită într-un colţ. Şi au văzut şi au crezut (Ioan 20, 2—8). Cum de au crezut? Amîndoi ştiau că giulgiul lipit ca la mumiile egiptene pe corp cu smirnă topită şi fierbinte nu se putea desface decît cu piele cu tot şi numai sfîrticată. Cine putea să o deslipească şi mai ales noaptea şi într-un mormînt pecetluit? Giulgiurile şi marama, pentru ei au fost dovadă deplină şi convingătoare, că Domnul a înviat.

6. Luca şi Cleopa, doi din cei 70 de învăţători, care mergeau la satul Emaus din apropierea Ierusalimului, iau masa împreună cu Domnul, recunoscut de ei prin frîngerea pîinii în faţa lor. „Domnul este!" au exclamat şi au plecat înapoi îndată la Ierusalim să ducă vestea Sf. Apostoli (Luca 24, 13—24).

7. Dar aceştia le spun, că şi ei L-au văzut viu în mijlocul lor, a trecut prin uşile încuiate. Şi fiindcă lor li se părea nălucă, El le-a cerut de mîncare şi a mîncat dintr-un peşte şi dintr-un fagure de miere. Ori năluca nu mănîncă (Luca 24, 36—43).

8. In seara din ziua Învierii, cînd S-a arătat Sf. Apostoli, Toma lipsea. N-a fost de faţă. Cînd se întoarce, ceilalţi îi spun, că Domnul e viu şi a fost la ei. El nu vrea să creadă. „De nu voi *vedea* în mîinile lui semnul cuielor şi de nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede! „După opt zile Mîntuitorul se arată din nou sf. Apostoli, la fel ca în seara din ziua Învierii. Toma era acum cu ei. I se adresează imediat lui Toma întocmai cu cuvintele acestuia: „Tomo, adă degetul tău încoace şi vezi Mîinile Mele şi adă mîna ta şi-o pune în coasta Mea şi nu fii necredincios, ci credincios". Şi Toma vede şi aude glasul şi entuziasmat exclamă: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!" — „Pentru că ai văzut, Tomo, ai crezut; fericiţi sînt însă ceice n-au văzut şi au crezut" (Ioan 20, 24—29).

9. Sf. evanghelist Ioan ne istoriseşte cum S-a arătat Sfinţilor Apostoli la lacul Ghenizaretului, în Galileia, unde aceştia s-au întors la vechea lor ocupaţie de pescari.

10. Timp de 40 de zile după Înviere s-a arătat Sfinţilor Apostoli şi ucenici, învăţîndu-i despre împărăţia lui Dumnezeu (Fapte 1, 3).

11. Sf. Apostoli, după ce primesc limbile de foc, propovăduiesc pe Iisus cel răstignit şi înviat.

12. Dar dacă cei unsprezece (trădătorul se spînzurase) erau oameni mai neînvăţaţi, ce vom spune despre Sf. Ap. Pavel, unul dintre cei mai învăţaţi oameni din timpul său? El prigonise pe Hristos şi Biserica Lui şi voia să distrugă legea cea nouă. Orbit de Lumina cea mare de pe drumul Damascului, îşi recapătă vederea în chip minunat, primind taina Sfîntului Botez chiar acolo în Damasc. Iată ce spune el despre Înviere: „Dacă se propovăduieşte, că Hristos a înviat din morţi, cum zic unii din voi că nu este înviere a morţilor? Dacă morţii nu învie, atunci nici Hristos n-a înviat, iar dacă Hristos n-a înviat, atunci zadarnică este propovăduirea noastră şi zadarnică şi credinţa voastră. *Hristos însă a înviat din morţi şi S-a făcut începutul învierii noastre*" (I Cor. 15, 12—14 şi 20).

Iată pe scurt ce spun Scripturile (şi martori oculari!) Pe mărturia lor adevărată s-a întărit creştinismul. Pe temelia mai tare ca piatra cea mai tare, pe Piatra cea din Capul Unghiului, pe mărturisirea, că „Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu cel viu", adevăr confirmat prin Învierea Sa, s-a înălţat Biserica Lui Hristos. Pe temelia aceasta îşi zideşte viaţa fiecare credincios al Bisericii lui Hristos, umblînd întru „înnoirea vieţii" şi nădăjduind întru dobîndirea vieţii celei veşnice.

g. m.

† Preotul ROMUL CONSTANTINESCU

La 26 decembrie 1966, s-a stins din viaţă vrednicul preot Romul Constantinescu, în cel de al 84-lea an al vieţii.

S-a născut la 29 iunie 1883, în com. Ighişul vechi — raion Agnita — din familie preoţească. Şcoala primară o face în Mediaş, iar liceul la Dumbrăveni şi Sibiu, unde în anul 1902 îşi ia bacalaureatul.

În anul şcolar 1902—1903, intră în Institutul Teologic din Sibiu, pe care l-a absolvit în anul 1905 luîndu-şi absolutorul.

La 30 ianuarie 1906 este ales capelan cu drept de succesiune după tatăl său preotul Daniil Constantinescu — la parohia Ighişul Vechi. La 20 octombrie 1906 este hirotonit diacon iar la 21 octombrie 1906 hirotonit ca preot.

La 19 decembrie 1906 — în urma retragerii tatălui său — rămîne ca preot paroh la parohia Ighişul Vechiu — unde funcţionează pînă la 30 noiembrie 1949, cînd se pensionează şi se retrage în Sibiu unde îşi petrece restul vieţii.

Şi după pensionare, aci în Sibiu, a făcut serviciu benevol la capela Spitalului T.B.C. şi ocazional la biserica Catedrală.

Intreaga activitate preoţească şi-a desfăşurat-o cu deosebită rîvnă conducîndu-se după îndemnul „lucrează cu timp şi fără timp". Sub îndrumarea şi cu osteneala preotului Romul Constantinescu, s-a construit în com. Ighişul Vechiu biserică şi şcoală românească confesională. Timp de 15—20 ani, a fost secretarul permanent al conferinţelor preoţeşti tractuale şi timp de 10—12 ani, epitrop-casier al tractului Agnita.

În 1936 a fost distins cu brîu roşu pentru activitate preoţească, iar pentru merite pe teren social, a fost distins de către organele civile cu diferite medalii.

Se căsătoreşte la 21 octombrie 1906 cu Ana Dancăşiu din Răşinari, care i-a fost un îndemn şi sprijin credincios în tot timpul vieţii.

A decedat în Sibiu la 26.XII.1966, fiind prohodit în biserica Sibiu-Iosefin de un impunător sobor de preoţi în frunte cu consilierul Maior.

Panegiricul a fost rostit de preotul Ioan Albu — preotul de parohie — care a arătat în cuvinte alese vredniciile neasfinţite ale decedatului, iar preotul Forsea — urmaş la parohia Ighişul Vechiu, în numele credincioşilor din acea parohie şi-a luat un ultim rămas bun.

Sicriul i-a fost înconjurat de coroana aleasă a celor cinci copii: Veturia — profesoară, căsătorită cu Nic. Lupu din Lugoj — licenţiat în Academia Comercială; Liviu, profesor universitar în Bucureşti — membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, căsătorit cu Sofia Stoicoviciu — profesoară; Achile-Caius — licenţiat în drept, căsătorit cu Felicia Macrea — licenţiată; Daniil — medic chirurg la Piteşti, căsătorit cu Lucia Frujină — medic; Stela — profesoară, căsătorită cu Ion Costescu, colonel în rezervă.

Soţia văduvă Ana îşi află mîngîierea în mijlocul copiilor ei dragi.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii, căci slujitor credincios a fost.

Preotul *I. Macarie*

Informaţii

La 26 decembrie 1946 fabrica de tractoare din Braşov a produs primul tractor românesc I.A.R. 22. De atunci au trecut 20 de ani şi s-au fabricat peste 177.000 tractoare. Astăzi la fiecare opt minute un nou tractor părăseşte banda de montaj. Fabrica „Tractorul" şi-a perfecţionat şi diversificat mereu produsele. Tractorul românesc a cucerit medalia de aur la tîrgul internaţional din Leipzig, s-a dovedit cel mai bun la concursul de la Chantilly-sur-Seine (Franţa) etc. etc. Aproximativ un sfert din maşinile fabricate au fost exportate în 40 de ţări, fiind preţuite ca maşini excelente în ţări din Europa, America, Asia şi Africa.

Douăzeci de ani sînt ani de necontenit progres, care umplu de mîndrie pe toţi oamenii muncii din ţara noastră.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN Taxa poştală plătită în numerar Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 15 ianuarie 1967 Nr. 3—4

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Muzeul, Biblioteca şi Arhiva Bisericii „Sf. Nicolae" din Schei

Vizitatorii din ţară sau din străinătate care trec prin Braşov şi care se numără cu zecile de mii într-o vară sînt atraşi spre străvechea Biserică „Sf. Nicolae" din Scheii Braşovului, atît pentru înfăţişarea ei monumentală, cît mai ales pentru rolul însemnat pe care l-a avut în istoria Bisericii Ortodoxe şi a poporului român.

Aici lîngă această biserică sentimentul tradiţiei este mai puternic şi mai viu. De numele ei se leagă întemeiera celei dintîi şcoli româneşti, în sec. XVI-lea, care a fost împreună cu biserica far luminos în calea propăşirii religioase, culturale, economice, sociale şi naţionale a poporului român de pe aceste plaiuri.

Privind în urmă asupra rolului pe care l-au avut veacuri de-a rîndul în istoria Bisericii şi poporului nostru, asupra contribuţiei pe care au adus-o în ridicarea atîtor generaţii, în dezvoltarea culturii şi economiei naţionale, în apărarea dreptei credinţe şi etnicităţii neamului, în păstrarea legăturilor permanente ale românilor din Ardeal cu cei din Muntenia şi Moldova, în pregătirea şi păstrarea unităţii naţionale a poporului nostru, Biserica şi şcoala din Scheii Braşovului pot fi numite pe drept cuvînt plămînii spirituali prin care a respirat acest popor multe veacuri.

Mărturie despre rolul şi contribuţia multilaterală a bisericii şi şcolii româneşti din Scheii Braşovului o dă actualul Muzeu-Arhivă şi Bibliotecă a bisericii.

Comorile istorice, culturale şi artistice care s-au zămislit din iniţiativa Bisericii şi au fost ocrotite de ea, sînt adăpostite în clădirea vechii şcoli româneşti din Schei aflată în curtea bisericii.

Istoricii atestă existenţa acestei şcoli de la sfîrşitul sec. XV-lea. Funcţionînd aproape 100 de ani într-o clădire de lemn, s-a refăcut complet din piatră între anii 1595—1597 iar în anul 1761 s-a reclădit din nou şi a fost restaurată în zilele noastre, păstrînd în întregime forma din sec. XVIII.

Pe frontispiciul clădirii, cu cerdac în stil brîncovenesc se poate citi această inscripţie: „Acest străvechi lăcaş de învăţătură, prima şcoală românească din întreg cuprinsul României întregite, s-a refăcut complet din piatră în anii 1595—1597, din generoasa danie a lui Aron Vodă al Moldovei şi cu purtarea de grijă a învăţatului protopop Mihai, reclădindu-se din nou în anul 1761".

Înflorind sub scutul Bisericii a servit timp de sute de ani ca aşezămînt de educaţie pentru tineret şi adulţi, iar după ridicarea şcoalelor primare capitale şi a liceului ortodox din Braşov, ca local de şedinţă al consiliului parohial „Sf. Nicolae".

Gîndul de a scoate la lumină tezaurul de comori istorice şi culturale din Arhiva Bisericii „Sf. Nicolae", care dă mărturie despre vechimea vieţii şi culturii noastre, revine Întîistătătorului Mitropoliei Ardealului, cărturarului vlădică, Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae Colan. La cea dintîi vizită pe care a făcut-o Înalt Prea Sfinţia Sa în Braşov, îndată după înscăunarea ca Arhipăstor în scaunul Mitropoliei ardelene, în vara anului 1957, a spus: „Trebuie făcut ceva ca aceste lucruri de mare valoare să nu mai stea înghesuite şi să poată fi arătate întregului popor. Să vă gîndiţi ce se poate face şi ce trebuie să se facă pentru scoaterea lor la lumină".

Îndată s-au întocmit cele necesare pentru împlinirea acestui gînd, care mergea prin clarviziunea lui drept în inima permanenţelor istorice.

Gîndul a devenit realitate, a prins viaţă şi s-a realizat datorită înţelegerii largi a Departamentului Cultelor. Cu sprijinul moral şi material dat de Departamentul Cultelor în toţi aceşti ani s-a reparat clădirea vechii şcoli şi s-a făcut proprie pentru păstrarea şi expunerea obiectelor muzeistice, a Arhivei şi a Bibliotecii care era acolo. Din aceeaşi sursă materială s-a confecţionat mobilierul necesar pentru obiectele muzeistice şi pentru arhivă. În prezent, tot datorită ajutorului material al Departamentului Cultelor se lucrează la mobilierul necesar păstrării şi prezentării în condiţii optime a manuscriselor şi bibliotecii vechi. Astfel Biserica „Sf. Nicolae" din Schei, împreună cu Muzeul-Arhiva şi Biblioteca ei au devenit o verigă în lanţul mare al monumentelor istorice restaurate din grija cîrmuitorilor Patriei noastre. Datorită muncii pricepute şi perseverente a prof. Ioan Colan, conducătorul instituţiei, acest aşezămînt de cultură a devenit un centru de atracţie, o fîntînă cu bogate resurse de informaţie asupra trecutului bisericesc şi românesc din Ardeal.

După ce am arătat geneza Muzeului, Arhivei şi Bibliotecii aşa cum sînt ele astăzi vom prezenta cititorilor cîteva din lucrurile de valoare ale acestui tezaur.

La etajul clădirii sînt expuse în 3 încăperi obiecte, cărţi, hrisoave însemnate din trecutul religios, cultural, economic şi social al românilor.

In prima încăpere facem cunoştinţă, dintr-o inscripţie de marmoră cu întemeierea bisericii „Sf. Nicolae" în 1399, cu mărirea ei consecutiv din timp în timp prin daniile domnitorilor Vlad Vodă Călugărul (1495), Neagoe Basarab (1518), Petru Vodă Cercel (1583), Aron Vodă al Moldovei (1595) şi a urmaşilor lor, cu care biserica a întreţinut neîntrerupte legături şi de la care a primit danii generoase.

Pe frontispiciul bisericii ca şi în Muzeu se află mărturii şi despre rolul ecumenic pe care l-a avut biserica „Sf. Nicolae" în cadrul Ortodoxiei prin legăturile cu Rusia şi daniile pe care le-a primit de la Elisabeta Petrovna, fiica lui Petru cel Mare (1743—1751). Tot în această încăpere este înfăţişat istoricul primei şcoli româneşti precum şi evenimentele principale din trecutul cultural al Braşovului, pe care le-a iniţiat sau călăuzit biserica „Sf. Nicolae". Numărul lor este de-adreptul impresionant.

După înfiinţarea primei şcoli a venit apariţia primelor cărţi româneşti tipărite de diaconul Coresi, ajutat efectiv de preoţii şi dascălii de la biserica „Sf. Nicolae" (1560—1580).

Braşovul a dat prima cronică transilvană cu subiect românesc: Cronica Popii Vasile, continuată de Radu Tempea II.

Pe linie culturală Braşovul este în frunte, pentru că aici a apărut în şir: primul calendar românesc (1733); prima gramatică românească în manuscris (1757); Foaia Duminicii (1837); Gazeta Transilvaniei (1838), încununate de întemeierea şcolilor româneşti confesionale: Liceul „Andrei Şaguna", Liceul Comercial şi Şcoala Primară „Ioan Popazu".

Tot în prima sală întîlnim primul document de piatră din vremea bisericii de lemn: piatra funerară a Popii Costea, datînd din anul 1477, descoperită în timpul restaurărilor din urmă şi păstrată cu grijă în muzeu.

Intr-o vitrină de la intrare vizitatorul poate vedea acte, scrisori şi opere ale reprezentanţilor vieţii culturale şi artistice din Braşov: Anton Pann, Gheorghe Ucenescu, Ciprian Porumbescu, Iacob Mureşanu, Gheorghe Dima şi alţii.

Sala din partea stîngă de la etaj este dedicată diaconului Coresi. Aici sînt înfăţişate primele tipărituri româneşti, precum şi cîteva tipărituri slavone, premergătoare acestora. Sînt expuse de pildă Evanghelia cu Învăţătură a lui Coresi (1580—1581), Octoihul slavon tipărit în aceeaşi epocă, apoi Cartea românească de învăţătură (1642), Cazania lui Varlaam, Indreptarea legii şi alte cărţi care stau la temelia limbii literare române.

De mare valoare este manuscrisul Tetraevangheliului miniat din epoca lui Alexandru Lăpuşneanu (1560), scris de Mateiaş Logofătul, lucrare cu ilustraţii de valoare mondială pentru sec. XVI. Acest exemplar a fost prezent la mai multe expoziţii internaţionale.

O vitrină din această sală este rezervată diferitelor ferecături de cărţi sau obiecte din argint ciocănit, executate de meşteri din Ţara Românească la începutul sec. XVI, mărturii ele însăile ale unui neîntrerupt schimb de valori între Transilvania şi Principatele române.

Desigur în această sală este prezentă în primul rînd epoca lui Coresi, cu undele ei prelungite în sec. XVII, ceea ce a făcut pe un vizitator cînd a parcurs exponatele ei, să zică: „M-am simţit ca la Coresi acasă".

În cea de a treia încăpere este reprezentat sec. XVIII şi cele următoare. Sala este dedicată protopopului Radu Tempea II care a slujit la biserica „Sf. Nicolae" în sec. XVIII, secol caracterizat printr-o luptă eroică de apărare a Ortodoxiei din Ardeal împotriva prozelitismului catolic. In centrul sălii se află expusă Cronica Popii Vasile, continuată de Radu Tempea II. Apoi vizitatorul întîlneşte o seamă de hrisoave domneşti cu peceţi din Ţara Românească şi Moldova, mărturii ale unităţii neamului nostru şi ale generozităţii voievozilor din Principatele române faţă de românii din Ardeal aflaţi sub stăpînire străină.

(Continuare în pag. 2)

Poveste în anul 2.000

— Bunicule, te rog frumos, mai spune-mi
o poveste!
— A fost odată, de demult, cînd se dădu de veste
Că se prăsise pe pămînt o hidă arătare
Cu trup de șarpe uriaș, cumplit la-nfățișare,
Cu gura un nestins cuptor de flăcări otrăvite,
Cu ochii răi, ucigători, cu ghiare ascuțite.
Balaur crud și nesătul, fugea cum fuge vîntul,
Văzduh și ape otrăvind, înspăimîntînd pămîntul.
Puteri de necrezut avea înveninata fiară.
Nespus pe oameni îi ura. Voia ca toți să piară,
Să nu mai fie nici copii, și nici bătrîni, nici
mame!
Zadarnic mulți au încercat puterea să-i
destrame...
Umbla balaurul, turbat, și făr-de contenire
În urmă semăna ruini și scrum și pustiire.
Cu rînjet crud și fioros și plin de viclenie,
Pe mulți din oameni îi făcea-ntre ei să se sfîșie.
Amar de veacuri stăpîni puterea lui nebună
Și cîte vieți a secerat nu-i nimeni ca să spună.

Dar a venit și ziua cînd puterea i se frînse.
Din patru părți a lumii mari norodu-ntreg se
se strînse;
Porniră mii de zeci de mii—o nesfîrșită ceată—
Uniți și dîrji, să deie piept cu fiara blestemată.
Cumplită luptă se porni! Se-ntinse ani
de-a rîndul.
Văzduhul se cutremura, pămîntu-nfiorîndu-l,
Cînd spurcăciunea-și potoli și ultima zvîcnire.
... De-atunci toți oamenii trăiesc în pace
și-nfrățire.
Și dacă din balaur azi rămas-a doar un nume,
Povestea lui s-a petrecut aievea-n altă lume.

— Bunicule, cum se chema cel ce stîrni puhoiul?
— Avea un nume-nfricoșat; i se spunea
„războiul!"

Pr. Dumitru Soare

Muzeul, Biblioteca...

(Urmare din pag. 1)

Un număr de 80 documente de acest fel prezintă în chip neîndoios ca un fir roșu legăturile dintre Ardeal, Muntenia și Moldova în tot decursul istoriei noastre.

In sala dedicată lui Radu Tempea II sînt expuse și odăjdiile aduse din Rusia și cele primite de la Șerban Cantacuzino, icoane pe lemn din sec. XVII și XVIII și cîteva exemplare din icoane pe sticlă. Aici se întîlnesc și chipurile unora dintre dascălii școalelor centrale și ale unor reprezentanți ai științei, culturii și artelor, care au trăit în Brașov. Nu lipsesc nici costumele naționale din Schei și alte obiecte de artă specifice locului.

Numărul documentelor istorice, culturale și artistice pe care le are biserica „Sf. Nicolae" este mult mai mare. In spațiul restrîns al celor 3 încăperi sînt expuse numai cele mai reprezentative .Cu ajutorul lor se pot urmări etapele principale ale dezvoltării poporului nostru în drumul lui spre libertate, independență, unitate națională și progres.

Arhiva bisericii, aflată într-una din sălile de la parter, numără peste 100.000 acte. Ea oferă pe altă cale prilej de urmărire a acelorași coordonate ale dezvoltării istorice a poporului nostru. Din ea au fost publicate acte și documente în 5 volume de către prof. Sterie Stinghe. Mai nou, Candid C. Mușlea a publicat o parte din corespondența protopopilor din Brașov cu episcopul Vasile Moga, în „Mitropolia Ardealului". Dar ea oferă și pe mai departe cercetătorilor un cîmp vast de lucru.

Biblioteca veche numără aproape 1200 cărți vechi, cu un fond bogat de manuscrise care au stat și continuă să stea la baza cercetărilor istoriografiei noastre.

Iată în linii mari descris o parte din acest tezaur al tradițiilor istorice bisericești și culturale înfățișat poporului în Muzeul-Arhiva și Biblioteca bisericii „Sf. Nicolae" din Brașov. Inaintașii care au făurit și au dăruit aceste bunuri culturale stau de vorbă cu noi prin lucrările și operele lor, prin scrisul și documentele lor expuse aici.

Se împlinesc tocmai în zilele noastre 400 de ani de la începutul scrisului românesc la Brașov, prin strădania binefăcătoare a diaconului Coresi și a preoților și dascălilor de la biserica și școala „Sf. Nicolae" din Schei.

La această împlinire Muzeul-Arhiva și Biblioteca bisericii, chemate la viață nouă, sînt o mărturie despre un trecut vrednic de cinstire și un omagiu pe care îl aduce cîrmuirea patriei noastre și Biserica acestor făuritori de opere valoroase, care ne cheamă să le continuăm străduințile, dăruindu-ne cu toată ființa poporului, ce-și făurește o viață nouă, și Bisericii, slujitoare a lui Hristos și patriei.

Protopop *Vasile Coman*

Despre dreapta socoteală

Este destul să citim cuvintele Mîntuitorului Hristos, despre rugăciune (Matei 6, 5—15) și despre post (Matei 6, 16—18), rostite în „predica de pe munte", ca să ne dăm seama că, chiar faptele care sînt bune în ele însile, dacă nu sînt săvîrșite după rînduiala cea de Dumnezeu așezată, nu folosesc spre mîntuirea sufletului.

Rugăciunea, — prin care mintea noastră se apropie de Dumnezeu preamărindu-L, mulțumindu-I pentru binefacerile Sale și cerîndu-I cele de folos, — se face nelucrătoare spre mîntuire, cînd prin ea ar căuta cineva cinste de la oameni (Matei 6, 5; Marcu 12, 40).

Postul, prin care sufletul se întărește întru stăpînirea de sine, prin care se pune rînduială în ființa omenească și care, împreună cu rugăciunea, ne întărește pe calea binelui (Matei 17, 21; Marcu 1, 29), — nu-și ajunge scopul, cînd cei ce îl săvîrșesc caută, prin mijlocirea lui laudă de la cei din jur (Matei 6, 15).

Din toate acestea înțelegem că „nici binele nu e bine, cînd nu se lucrează bine", deci, atît pentru a deosebi binele de rău, binele adevărat de binele părut, adevărul de minciună și de părutul adevăr, cît și pentru a lucra binele după cuviință, ca să avem folos din lucrarea lui, este de trebuință să avem o bună cumpănire sufletească, o putere de discernămînt, un dar de a deosebi lucrurile, o dreaptă judecată sau dreaptă socoteală.

Cel mare între cuvioși și între sfinți lăudat, sfîntul Moise Arapul, vorbind despre dreapta socoteală, spune că ea este „bunul cel mai ales", că „aceasta este între virtuți ca o cetate înaltă și împărătească". Ea „nu este o virtute mărunță ci unul dintre cele mai însemnate daruri ale Duhului Sfînt". Din cuvintele lui mai aflăm că „nu este nici mic, nici pămîntesc darul deosebirii, ci unul dintre cele mai mari daruri ale harului dumnezeesc".

Cuvioșii Părinți, care s-au adunat la sfîntul Antonie cel Mare, ca să cerceteze, împreună cu acesta, care este cea mai mare dintre virtuți și cei mai de seamă între darurile ajutătoare la mîntuire, au subliniat că, prin post și prin priveghere se curăță și se agerește cugetarea, de aceea mari le-au socotit pe acestea. Tot bune de urmat au socotit și alte virtuți.

Pe toate acestea primindu-le ca bune și vrednice de a fi căutate, sfîntul Antonie cel Mare a arătat, prin cuvinte lămurite, că mai mare și mai dorit, mai înalt și mai vrednic de a fi căutat de toți cei credincioși este darul deosebirii sau dreapta socoteală. Aceasta „învață pe om să se păzească de ceea ce întrece măsura în amîndouă părțile și să meargă pe calea împărătească" (de mijloc). Căci darul acesta „nu lasă pe cel ce îl are să fie furat, prin înfrînarea peste măsură, de cele deadreapta, dar nici să fie tras cu nepăsare și moleșire de cele deastînga".

Mai departe, același fericit Părinte a spus că „darul acesta de discernămînt este un fel de ochi și de luminător al sufletului, căci acesta, cercetînd toate gîndurile și faptele noastre, deosebește și dă la o parte tot lucrul rău, neplăcut lui Dumnezeu".

Pe dreapta socoteală, spune el, „o numește Apostolul „soare", zicînd: „Soarele să nu apună întru mînia voastră" (Efeseni 4, 26). Ei i se mai zice și „cîrma vieții, precum este scris: „Cei întru care nu este cîrmuire, cad ca frunzele".

La fel a fost numită dreapta socoteală și „sfat" fără de care să nu săvîrșim nimic, căci zice Înțeleptul: „Ca o cetate surpată și fără de ziduri, așa este omul care nu face toate cu sfat" (Proverbe 25, 28).

„In dreapta socoteală este înțelepciunea, în ea înțelegerea și simțirea, fără de care nu se poate clădi nici casa noastră cea mai dinăuntru și nu se poate aduna nici bogăția cea duhovnicească, după cuvîntul: „Cu înțelepciunea se zidește casa și cu mintea se reînoiește și cu prevederea se umplu cămările de bogăție" (Proverbe 24, 3—4).

In sfîrșit, și „hrană tare" mai numesc cei înțelepți dreapta socoteală, ca pe una ce nu este a începătorilor, ci a celor ce sporesc în lucrarea binelui.

Mai zic cei sfinți și aceea că, „nici o virtute nu se naște și nu rămîne neclintită pînă la urmă, fără dreapta socoteală..." Pentru această pricină, dreapta socoteală este înfățișată ca „izvorul, rădăcina, capul și legătura tuturor virtuților".

Așadar, toți cîți pun început bun în lucrarea de agonisire a virtuților, de vor avea dreaptă socoteală, pot avea bună nădejde de înaintare întru cele ce rămîn în veșnicie, căci, după cuvîntul sfîntului Isidor Pelusiotul, „fapta cea bună este lucru fără de moarte". Fără dreaptă socoteală, însă, nu este sporire întru cele bune.

De a căzut cineva în înșelăciunea „vrăjmașului", chiar și după lucrarea multora dintre faptele de laudă, căderea lui este semn că n-a avut dreaptă socoteală, căci „n-ar fi pătimit el una ca aceasta, dacă ar fi fost întărit în virtutea dreptei socoteli, care l-ar fi învățat să nu se încreadă în judecata sa, ci să asculte sfatul părinților și al fraților".

Purtînd grijă de sufletele celor ce se străduiesc a merge pe calea mîntuirii, Părinții cei duhovnicești au arătat și chipul în care se dobîndește dreapta socoteală. Ei spun că „adevărata dreaptă socoteală nu se dobîndește decît prin adevărata smerenie, care ne face să arătăm Părinților nu numai faptele, ci și gîndurile noastre și întru toate să urmăm povățuirea bătrînilor și să credem că aceea este bun ce vor socoti ei ca atare".

De la aceiași Părinți știm că: „Este cu neputință să cază în înșelăciunea dracilor cel ce-și întocmește viața după judecata și părerea celor înaintați", căci aceștia ne învață din experiența vieții ce e bine și ce e rău.

De altfel însăși mărturisirea gîndurilor rele, le scoate pe ele din inima noastră și le nimicește. De aci încheierea că, „atunci ne vom învrednici de darul adevăratei deosebiri, cînd vom crede nu părerii noastre, ci învățăturii Părinților". Creștinul trebuie să treacă peste zidul voii sale egoiste și să se unească cu Dumnezeu, făcînd voia Lui care este arătată în poruncile pe care ni le-a dat.

Lucrarea prin care nădăjduim să ajungem la mîntuire, părinții o numesc, pe bună dreptate, „artă duhovnicească". Socotesc că ei o numesc așa pentru multa grijă și iscusință ce este de trebuință pentru a împlini această lucrare. Ca

108 ani de la Unirea Principatelor Române

In predoslovia Cazaniei cărturarului vlădică moldovean Varlaam, de la 1643 se arată printre altele că această „carte pre limba românească", „acest dar limbii românești", este adresată „către toată semenția românească". Doririle de bine, de „pace și spășenie" ale ctitorilor ei sînt adresate „a toată semenția românească pretudindere ce se află pravoslavnici într-această limbă".

Este doar unul singur din multele și grăitoarele exemple care ne arată de veacuri că poporul român, despărțit atîta timp prin hotare vremelnice, s-a considerat mereu una pe aceste plaiuri binecuvîntate pe care s-a născut și a viețuit secole. Carpații de pildă n-au fost un hotar despărțitor între frații de aceeași limbă și aceeași lege, ci mai degrabă un uriaș vas comunicant prin care a circulat permanent și intens seva, însăși viața, bunuri spirituale și economice de tot felul, care întreținеau și încălzeau ființa națională a acestui popor. Să ne gîndim de pildă tot la Cazania lui Varlaam despre care a fost vorba, pe care, după cum îi era destinația, o găsim pe la diverse biserici din Transilvania, procurată adesea, după cum ne arată urmele scrise, cu adevărate averi în bani sau animale.

Astfel stînd lucrurile, unirea românilor într-o singură țară devenea o necesitate firească, o puternică poruncă a istoriei.

Un început de împlinire a acestei porunci l-a făcut Mihai Viteazul la 1600, cînd pentru scurt timp românii din provinciile locuite de ei au stat sub ascultarea unui singur voievod de viță și de legea lor. Condițiile istorice însă nu erau pe deplin create pentru consolidarea unui asemenea eveniment. Ele au fost pregătite în decursul a încă mulți ani de poporul însuși, de dezvoltarea istorică, de minți și inimi patriotice.

Astfel, prin anul 1829 într-un memoriu în 25 de puncte, apărut în Muntenia, se cerea printre altele ca „Valahia și Moldavia să se împreune și să facă amîndouă un prințipat".

În preajma lui 1848, marele patriot și revoluționar N. Bălcescu avea în vedere nu numai „o revoluție socială", ci și „o revoluție pentru unitate națională". În vîltoarea revoluției din 1848 s-au cerut reforme sociale, dar și unirea tuturor românilor.

Intr-o gazetă bucureșteană din iulie 1848, C. A. Rosetti scria: „Vă întindem mîna, frați Moldoveni în interesul nostru comun, vă cerem unirea, vom alcătui un singur stat, o singură nație, o singură Românie liberă".

Pe cîmpia Libertății din Blaj, în Transilvania, masele de români, adunați în 3/15 mai 1848, cereau cu tărie unirea „cu țara", fapt remarcat și de unii participanți de alt neam, ca de pildă pastorul sas Șt. L. Roth, care arăta cu acel prilej că inima românilor transilvăneni bate la fel cu a celor din Iași și București.

Mulțimile oropsite vedeau în Unire o cale de a scăpa de stăpînirea străină și de asupririle sociale, ceea ce rezultă și dintr-o jalbă a unor deputați țărani din divanul Adhoc, în care se spune: „Voim să scăpăm, să ne răscumpărăm din robia în care sîntem, să nu mai fim ai nimănui, să fim numai ai țării și să avem și noi o țară".

Vedem deci că Unirea Principatelor Române de acum 108 ani este „actul energic al întregii națiuni române" — după cum cu drept sublinia cu acel prilej M. Kogălniceanu.

Așa se explică biruința covîrșitoare a partidelor „unioniste" din Moldova și Țara Românească, prin alegerea de către Adunările respective, în 5 ianuarie 1859 la Iași și în 24 ianuarie 1859 la București, a aceluiași domnitor în persoana colonelului Alexandru Ion Cuza.

Prin acest act, Milcovul este „sorbit", cum spune V. Alecsandri în „Hora Unirii", este înlăturat ca hotar despărțitor între românii moldoveni și munteni, iar bucuria evenimentului a fost generală. Venind de la Iași în drum spre București, domnitorul Al. I. Cuza a făcut un popas de 2 zile (6 și 7 februarie 1859) la Episcopia din Buzău, cu care prilej s-a spus că și „stelele iau parte la această bucurie a poporului român". Cu atît mai mult au participat la ea românii transilvăneni.

Această bucurie însă s-a rotunjit abia în 1918, cînd și dorința fierbinte și de atîtea ori exprimată a românilor de dincoace de Carpați s-a împlinit, prin alipirea Transilvaniei la „țara mamă".

Ambele evenimente, atît cel din 1859 cît și cel din 1918, și-au găsit realizarea deplină în vremea noastră, cînd Republica Socialistă România, stat unitar, liber și independent, pășește mereu înainte, din succes în succes, spre înălțarea întregului popor pe noi culmi de cultură și progres.

R.

orice meșteșug, și „arta duhovnicească, cea mai grea decît toate meșteșugurile" trebuie să o învățăm de la cei ce mai înainte de noi s-au desăvîrșit în ea. Acest meșteșug, fiind ascuns și nevăzut și cunoscut numai inimii curate, nu poate fi învățat decît de la cei ce s-au curățit prin lucrarea cea după lege a poruncilor lui Dumnezeu. Aceștia vor cunoaște ale noastre cele nevăzute, din mărturisirea gîndurilor, pe care se cuvine să o facem cu toată deschiderea de suflet, căci numai întru aceasta vom afla folosul de la Părinți. Nu oricine poate să-ți dea sfat, ci numai cel cu „darul deosebirii", cel cu experiență!

De ne vom deprinde, cu ajutorul lui Dumnezeu, întru mărturisirea gîndurilor și întru împlinirea sfaturilor celor date nouă de Părinți, vom afla bună înaintare în faptele cele bune și în smerenie, iar prin acestea vom ajunge, la vreme potrivită, după ce ne vom curăți de patimi, să avem și noi înșine cumpăna dreptei socoteli putînd să deosebim fără greșeală binele de rău, alegînd totdeauna binele și lucrîndu-l după rînduiala așezată de Dumnezeu. Să nu îndrăznim, însă, înainte de vremea cea cuvenită, să ne încredem nouă înșine, căci dacă vom face așa, atunci nici la vremea hotărîtă nu vom primi darul deosebirii, adică al dreptei socoteli. Să pornim pe calea cea arătată de Părinți, începînd cu mărturisirea gîndurilor, stăruind în ea și luminîndu-ne cu lumina dreptei socoteli, pe care ei au primit-o de la Dumnezeu.

Ierod. *Teofil Părăianu*

„Limba patriei către inimi patriotice"

(Gh. Asachi)

Cu o jumătate de veac înainte de înființarea Academiei Române — acest înalt for de cultură al țării noastre, al cărui centenar a fost sărbătorit de curînd cu toată cinstirea cuvenită — o altă instituție de mare importanță întru promovarea limbii noastre naționale, a spiritului și artei noastre își punea temelia: teatrul cult. Inceputul îl constituie seara zilei de sîmbătă, 27 decembrie 1816, cînd, la Iași, s-a jucat piesa inspirată din viața pastorală „Mirtil și Hloe", adaptată și pusă în scenă de Gheorghe Asachi după versiunea germană a elvețianului Salomon Gessner, versiune împrumutată la rîndul ei de la francezul Jean Pierre Claris de Florian.

Este adevărat că în domeniul spectacolului popular, poporul nostru are o tradiție dramatică foarte veche. Să ne gîndim de pildă la „Vifleemul" sau „Irozii", care este una dintre cele mai vechi realizări populare ale genului dramatic, piesă foarte frecventă în părțile Sibiului de exemplu, în care, după cum știm, evenimentul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, descris de Sf. Evanghelii, este înfățișat sub forma unei reprezentări scenice ale cărei personaje sînt: Irod, regele Iudeii, cei trei crai de la Răsărit, ostași, păstori etc. Inceputul teatrului cult însă îl face acel 27 decembrie 1816, cînd, pentru prima dată pe o scenă publică, se joacă o piesă de teatru în limba română, dată de la care s-au împlinit 150 de ani.

Meritul deosebit al acestui început plin de răsunet îi revine marelui învățat (doctor în filozofie, inginer și arhitect, profesor, pictor și poet) și bunului patriot Gheorghe Asachi, care se împotrivește fățiș acelor pături, domnești și boierești, care considerau că „limba română se vorbește doar la stînă", limba „la modă" fiind greaca și franceza. În aceste două limbi erau și reprezentațiile teatrale, pe care masele populare nu le pricepeau.

Aceste stări de lucruri îl făceau pe Gh. Asachi să arate că este nevoie „a face o breșă în acea streinomanie, adresînd limba patriei către inimi patriotice". Acea „breșă" sau „spărtură" de care vorbește Asachi, a fost făcută de piesa „Mirtil și Hloe", spectacol care a fost interpretat de elevi îmbrăcați în costume naționale și care a fost primit cu multe emoții de către obștea românească ce-și auzea graiul pe scenă și cu lacrimi de bucurie de către cei care vedeau începutul unei noi căi de ridicare a poporului lor. Printre spiritele luminate care se bucurau de acest început și în care Gh. Asachi avea un important sprijin, la loc de seamă se numără și mitropolitul Veniamin Costache, care a prezidat această primă reprezentație teatrală ca și altele.

Prin acest început de teatru românesc ca de altfel și pe alte căi, ca de pildă prin articole de ziare etc., se dovedea tuturor celor care disprețuiau limba poporului și preamăreau cu atîta ușurință limbile străine, că limba moștenită de la moșii și strămoșii noștri este capabilă să exprime cele mai adînci și subtile simțăminte omenești.

De reținut că multe din primele piese jucate acum un veac și jumătate au ca teme subiecte din trecutul glorios al patriei noastre, ca de pildă: „Dragoș, întîiul domn al Moldovei", „Ștefan cel Mare", „Petru Rareș", „Voichița de România" ș. a., scrise tot de neobositul Gh. Asachi, precum și că primele spectacole de la Iași aveau ca interpreți tineri elevi, care vor deveni mai tîrziu fruntași de seamă ai vieții noastre politice și culturale, ca V. Alecsandri, M. Kogălniceanu, C. Negri ș. a.

După „sumeața" întreprindere a lui Gheorghe Asachi la Iași, la numai doi ani, în 1818, elevii lui Gheorghe Lazăr — acest mare animator de cultură în limba poporului — și la îndemnul acestuia dădeau la București primul spectacol profesionist în limba română la Școala de la Sf. Sava. După mărturia lui Ioan Heliade Rădulescu, s-ar fi prezentat piesa „Avarul" de Molière. Cu piesa „Prologul", scrisă de Iancu Văcărescu, se inaugurează, în 1819, spectacolele românești la teatrul înființat de Ralu, fiica domnitorului Ion Caragea.

Lupta pentru apărarea și promovarea limbii române pe calea teatrului se ducea și în Transilvania. Astfel, în 1817 și-a început activitatea teatrul de la Oravița, în a cărui cușcă pentru sufleur se găsea, în 1868, și M. Eminescu, cînd făcea parte din trupa lui Pascaly, cu care a făcut un turneu prin Transilvania. În 1818 se dădeau la Arad spectacole în limba română. Prin 1832—1833 sînt amintite și la Blaj spectacole teatrale în limba română. Gheorghe Barițiu organizează la Brașov, în 1838, cu artiști amatori primul spectacol cult în limba noastră, cu piesa „Inimile mulțămitoare".

Un rol de seamă în promovarea limbii române

(Continuare în pag. 4)

Binefacerea şi recunoştinţa

Binefacerea şi recunoştinţa sînt două flori creştine, care cresc şi trăiesc în aceeeaşi inimă omenească. Ele izvorăsc din iubire. A face bine, înseamnă a uşura, din dragoste, durerea cuiva, înseamnă a simţi şi a te coborî pînă la aceea durere.

A fi recunoscător înseamnă a confirma durerea din care te-a scăpat cineva. Această confirmare este adevărata recunoştinţă, dacă este însoţită de iubire.

Cine are puterea binefacerii o are şi pe cea a recunoştinţei şi invers. Aceste virtuţi presupun aceleaşi elemente sufleteşti.

Binefacerea este mai presus de lucrurile omeneşti. E ca rîul cristalin, a cărui undă lină curge liniştit printre stîncile vieţii. Binefacerea se reazimă pe iubirea lui Hristos şi cere faptă. E ca o mare. Marea poartă cele mai grele poveri şi le duce în locuri îndepărtate. Binefacerea e ca pămîntul, care, din binecuvîntarea lui Dumnezeu, dă mereu şi dă fără sfîrşit hrană copiilor lui. Această virtute e asemenea cerului care acoperă toată lumea, care are şi loc şi aer destul pentru toţi, oricît de mult, oamenii nu se aseamănă unii cu alţii, oricît de neegală ar fi condiţia vieţii lor. Binefacerea deschide drum printre munţi de gheaţă şi prin nisipul pustiului. Ea priveşte senin, fără interes şi cînd totul se clatină, ea merge înainte, ca o lumină.

Puterea cea mare a binefacerii stă în iubirea pe care o insuflă şi omul se apropie de binefăcător, bine ştiind că fapta lui e oglindă a Evangheliei lui Hristos, e soare şi căldură pentru toate sufletele.

Binefacerea o moştenim ca fii ai lui Dumnezeu. Model de binefăcător îl avem pe Iisus Hristos. El a vindecat pe cei bolnavi, a înviat pe cei morţi, iar cuvîntul învăţăturii Lui era aşteptat ca ploaia binefăcătoare peste pămîntul uscat de secetă. Binefacerea înlătură interesul. Iată de ce eşti obligat să fii recunoscător, pentru binefacerile primite.

Recunoştinţa este răsplătirea binefacerilor. Ea e răspunsul pe care-l putem da, la binele ce ne vine din partea Lui Dumnezeu, ori a oamenilor; e răspunsul dragostei la un bine primit.

Ceea ce ne bucură în viaţă, sînt daruri ale lui Dumnezeu, pe care-l recunoaştem ca „Vistier al bunătăţilor".

Pildă de recunoştinţă ne dă însuşi Iisus, Fiul lui Dumnezeu, care, după săvîrşirea minunilor, îşi îndrepta privirea spre cer şi rostea: „Părinte, mulţumescu-ţi că m-ai ascultat" (Ioan 11, 41). Sfîntul Pavel îşi îndemna creştinii timpului său: „Mulţumiţi pentru toate lui Dumnezeu, căci aceasta este voia Lui, în Hristos Iisus" (I Tes. 5, 18). Iar Sf. Ap. Iacob zice: „Orice dare bună şi orice dar desăvîrşit, de sus este, coborîndu-se de la Părintele luminilor" (1, 17). Zice Sf. Ioan Hrisostom: „Dumnezeu cere recunoştinţa noastră, nu fiindcă are trebuinţă de ea, ci pentru a ne face vrednici de mai mari daruri".

In viaţa familială, copiii sînt legaţi de părinţii lor prin virtutea recunoştinţei. O carte din vremi cărunte ne-a păstrat numele a doi fraţi: Amphinomus şi Anapus, care la erupţia vulcanului Etna, din Sicilia, şi-au salvat părinţii ducîndu-i pe umeri printre flăcări şi printre pîraiele de lavă arzîndă. Oraşele Catania şi Messina şi-au disputat mult timp renumele de a fi cetatea de naştere a acestor fraţi şi le-au ridicat statui, în cinstea recunoştinţei fiieşti.

Recunoştinţa e ploaie duhovnicească menită să înmulţească rodul faptei bune, e cheie care deschide vistieria milostivirii dumnezeeşti. Dacă frica de Dumnezeu este începutul înţelepciunii, recunoştinţa este începutul vieţii virtuoase. Această virtute este consfinţită deplin de Evangheliile lui Hristos: „Au nu zece s-au curăţat? Dar cei nouă unde sînt?" zice El, samarineanului vindecat de lepră (Lc. 17, 17). Ori Sf. Pavel spune Corintenilor: „Ce ai, pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca şi cum n-ai fi primit?" (I Cor. 4, 7).

Intre neajunsurile vieţii, des întîlnim lipsa recunoştinţei. Aşa cum lumina e însoţită mereu de umbră, şi recunoştinţa e întunecată de uitare. Uităm de binefacerile lui Hristos, rătăcim în neştire plini de nerecunoştinţă şi ne irosim atîta suflet în deşertăciunile lumii. Un cuvînt de mulţumire lui Dumnezeu e prea greu de spus, un pas spre binefăcător ni se pare prea ostenitor. Păcatul nerecunoştinţei, faţă de Dumnezeu şi om, e prezent.

Cine e nerecunoscător? „Eu nu, eu nu". Aşa răspundem. Dar să săpăm mai adînc în inima şi mintea noastră. Nu se cere să spunem şi altora ce se află acolo, ci numai să ne şoptim însine adevărul.

Pentru creştin, recunoştinţa cuvenită lui Dumnezeu este un prinos de fiecare zi, pe care trebuie să-l aducă. Fiecare clipă ce trece peste noi, este o clipă de mulţumire datorată Lui.

Nerecunoştinţa schimbă viaţa în pustiu duhovnicesc, ne face nedrepţi în vorbe şi fapte.

Binefacerea şi recunoştinţa sînt semnul creştinătăţii noastre, semnul iubirii creştine.

Cugetă, creştine, cîte binefaceri revarsă Dumnezeu şi cît îl uităm, ori îl jignim!

Cugetă, creştine, cîtă mîhnire ai simţit pentru nerecunoştinţa aproapelui, şi nu aduce şi altuia aceeaşi durere.

Preot *Nicolae Bîrsan*

„Limba patriei..."

(Urmare din pag. 3)

pe plaiurile transilvănene au avut şi elevii sau „studenţii", cum se numeau atunci, de la Institutul pedagogic-teologic, înfiinţat în 1811, la Sibiu, care a avut ca prim dascăl pe Gheorghe Lazăr din Avrig. Grupaţi în societăţi literare, cu foi sau reviste proprii, în care problemele de limbă naţională erau la loc de frunte, studenţii teologi de la Sibiu desfăşurau, mai ales în cadrul şedinţelor amintitelor societăţi, un bogat program artistic din care nu lipseau diverse monoloage de autori români, ca şi piese de teatru, cu deosebire din cele scrise de V. Alecsandri.

Pentru pregătirea cadrelor de actori profesionişti au luat fiinţă la Bucureşti, în 1834, Şcoala de muzică şi declamaţie, iar la Iaşi, în 1836, Conservatorul filarmonic-dramatic. De aici au ieşit artişti de valoare care, în ciuda nevoilor materiale în care se zbăteau, ca şi a lipsei de localuri potrivite activităţii lor, străbăteau pămîntul ţării, prin provinciile locuite de români, ducînd graiul din străbuni al poporului nostru, semănînd învăţături şi întărind tot mai mult ideia unităţii noastre naţionale.

După desăvîrşirea Unirii, în 1918, teatrul a jucat un rol important în dezvoltarea culturii noastre româneşti.

Un avînt deosebit însă a luat viaţa noastră teatrală în ultimele două decenii, cînd în aproape toate centrele mai de seamă ale ţării au luat fiinţă teatre naţionale, cu clădiri potrivite acestui gen de activitate artistică, cu actori bine pregătiţi şi salariaţi de stat. Acest lucru ne-a fost confirmat şi de intensa activitate teatrală din „Săptămîna teatrului românesc" (20—26 decembrie 1966), consacrată sărbătoririi împlinirii a 150 de ani de teatru în limba română.

Stînd în slujba maselor, teatrul românesc este o şcoală de educaţie naţională, de formare patriotică, un instrument de cultură. Purtînd peste mări şi ţări, cu prilejul unor turnee peste hotare, forţa creatoare a înzestratului nostru popor, el şi-a dobîndit totodată şi un mare prestigiu internaţional.

Gh. P.

Informaţii

Vineri, 9 decembrie 1966 a intrat în funcţiune hidrocentrala „Gh. Gheorghiu-Dej", de pe Argeş, care este mai mare decît hidrocentrala de la Bicaz. Hidrocentrala va trimite anual pe reţelele de înaltă tensiune 400 milioane kilowaţi-oră. Ea aduce o contribuţie însemnată la dezvoltarea economiei şi culturii noastre. Mărturie a puterii creatoare a poporului român şi a marilor progrese realizate de ţara noastră în ultimele două decenii, hidrocentrala este o verigă importantă în sistemul energetic naţional. Ea va fi urmată — după planul decenal — de alte hidrocentrale, termocentrale şi centrale electrice atomice. Ea constituie o mîndrie pentru întreg poporul român.

† Preoteasa MARIA STANCA

La 6 ianuarie 1967 — după lungi şi grele suferinţe — a încetat din viaţă preoteasa Maria Stanca, soţia regretatului consilier eparhial, Sebastian Stanca.

Adormita în Domnul s-a născut în Ocna Sibiului la 8 aprilie 1884. Tatăl ei, Moise Muntean, era epitrop la biserica „din deal". Mama ei, Maria originară din Măieru, era vară cu Titu Maiorescu. Preoteasa Maria şi-a făcut studiile la Şcoala civilă de fete din Sibiu, şcoală susţinută de societatea culturală română „Astra". Aici a primit o educaţie românească şi creştinească. Aici s-a împrietenit cu Claudia Goga, sora poetului Octavian Goga. In 1907 se căsătoreşte cu Pr. Sebastian Stanca — doctor în filozofie — fiul vrednicului Pr. Stanca din Petroşani (reg. Hunedoara). Ea a fost o soţie ideală, o mamă exemplară, o colaboratoare înţeleaptă a pr. Sebastian. Ca preoteasă a sprijinit activitatea soţului ei în parohia Vulcan (r. Petroşani), apoi de la 1912 în Sebeş-Alba.

Căsătoria lor a fost binecuvîntată cu trei feciori (Octavian, Horia, Radu) şi o fată (Doina), toţi — prin educaţia ce au primit în familie şi prin vrednicia lor, elemente de valoare în profesiunea lor.

In anii primului război mondial, Pr. Stanca fiind închis la Şopron pentru sentimentele lui româneşti, preoteasa Maria a purtat singură grija celor patru copii. După unirea Transilvaniei cu patria mamă, preoteasa Maria îşi însoţeşte soţul la Cluj, unde el e numit consilier eparhial din 1922, ca în 1940 — în urma dictatului de la Viena — să se refugieze la Sibiu. Aici — prin decesul pr. consilier Sebastian în 1947 — preoteasa Maria, rămîne văduvă. La această durere se adaugă o nouă suferinţă: moartea fiului mai mic, Radu — director al Teatrului Naţional din Cluj, poet, artist şi regizor — şi după aceea moartea nepotului iubit, Barbu. Anii bătrîneţii sînt împovăraţi de boală şi neputinţă. Toate aceste poveri le-a purtat cu răbdare şi credinţă în Dumnezeu, rugăciunea fiind mîngîierea ei necontenită.

A fost înmormîntată în 8 ianuarie a. c. la cimitirul comunal din Sibiu, lîngă regretatul ei soţ, Sebastian. Slujba înmormîntării s-a săvîrşit de Pr. I. Boţocan şi Pr. S. Radu.

Au fost de faţă: copiii, nepoţii, rude, prieteni şi cunoscuţi (Pr. arhim. N. Mladin, P. C. rector S. Vlad, P. C. consilier I. Nicoară) ş. a. Pr. S. Radu a elogiat personalitatea preotesei Maria Stanca, soţie, mamă vrednică, bună credincioasă a Bisericii şi bună fiică a poporului român, luptătoare pentru idealul unirii tuturor românilor şi slujitoare a culturii româneşti.

Dumnezeu să o odihnească cu drepţii şi vredniciile ei să fie pildă veşnic vie!

Participant

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 1 februarie 1967 Nr. 5—6

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească
"Ștefan Gheorghiu"
Sibiu
str. Bariţiu 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Domnul Iisus Hristos și Maica Sfîntă

Iisus „creștea cu vîrsta și înțelepciunea" sub privegherea Maicii Sale, care aștepta cu nerăbdare promisiunea descoperirii împărăției lui Dumnezeu în Fiul Ei. În sfîrșit, a sosit și ziua cînd Domnul Iisus Hristos a împlinit vîrsta de 30 ani. Potrivit obiceiului iudeilor nimeni nu era primit învățător sau preot pînă nu împlinea această vîrstă. Deci, supunîndu-se acestui obicei, Dumnezeu-Omul n-a început să predice Evanghelia în lume pînă la această vîrstă. El a plecat din Nazaret către malurile Iordanului, unde în acel timp predica Sf. Ioan Înainte-mergătorul, care chema pe toți la pocăință și la curățire de păcate prin botezul apei.

Luînd asupra Sa păcatele omenirii Iisus Hristos nu s-a sfiit să primească „chipul de rob" și s-a botezat în Iordan de la Ioan. Iar deasupra Lui cerul s-a deschis, Duhul lui Dumnezeu s-a coborît în chip de porumb și din cer s-a auzit glasul Tatălui, spunînd: „Acesta este Fiul meu cel iubit, pe El să-l ascultați". Astfel Dumnezeirea Mîntuitorului a fost mărturisită prin arătarea Sf. Treimi.

După ieșirea din apa Iordanului, Domnul Iisus se îndepărtă în pustiul Iordanului, ca acolo prin rugăciune și post să se pregătească pentru opera Sa de mîntuire a neamului omenesc, hărăzită Lui mai înainte de veci. El a petrecut în acest pustiu 40 zile și 40 nopți, unde a fost ispitit de diavol și învingîndu-l se întoarse la Maica Sa cu mare putere spirituală, urmat de ucenici și credincioși.

In curînd după aceasta, Domnul Iisus a fost invitat împreună cu Mama Sa la o nuntă din orașul Cana Galileii. Din tradiție se spune că această nuntă a fost a lui Simon Cananitul, o rudă a Sf. Fecioare Maria. Maica Domnului a observat neliniștea mirelui și a miresei că n-au destul vin. Ea se adresă către Fiul Său, spunîndu-i că mesenii sînt mîhniți, fiindcă n-au vin; la care Domnul Iisus i-a răspuns: Femeie, ce am eu cu ei? Încă n-a venit ceasul Meu. El a răspuns așa de încet, încît nimeni n-a auzit cuvintele Lui, dorind a da să se înțeleagă, că, în ce privește trimiterea Lui în lume orînduiește numai unicul Părinte Ceresc, a cărui poruncă a venit El s-o îndeplinească și că manifestarea demnității Sale dumnezeești are un alt scop mai înalt, decît ușurarea acestui necaz. Dar, cu toate că Mîntuitorul a spus că încă nu era momentul sosit, ca El să se descopere altora, Maica Domnului a înțeles — cu inima ei de mamă — că Fiul Ei îi va împlini ruga. De aceea, Ea a spus celor ce slujeau la acest ospăț: „Ceea ce va spune vouă să îndepliniți". După obiceiul vechi, la intrarea în casele iudeilor erau așezate niște vase mari de argilă — pline cu apă, pentru spălarea mîinilor și picioarelor. Domnul Hristos spuse slujitorilor: „Umpleți vasele". Cînd vasele au fost umplute pînă sus, Domnul le porunci din nou: „Acum scoateți și duceți-i nunului". Totul s-a spus încet, spre a nu fi auzit de nimeni. Dar cînd nunul gustă din apa care se prefăcuse în vin, porunci să fie chemat stăpînul casei spunîndu-i: „fiecare servește întîi vinul cel bun, și numai la sfîrșit se servește cel mai prost, dar tu ai ținut vinul cel bun pînă acum".

În felul acesta Mîntuitorul și-a început minunile Sale, prin intermediul Maicii Sale, dîndu-ne a înțelege, că Maica Sa întotdeauna va interveni pe lîngă Fiul Său și Dumnezeul nostru pentru a primi darul iubirii Lui de oameni.

După prima minune din Cana Galileei au urmat multe altele, care mărturisesc clar despre dumnezeiasca venire a lui Mesia, prin al Cărui cuvînt furtunile se linișteau, bolile se vindecau, demonii erau alungați și morții înviau. Din toate părțile oamenii veneau la El, ca să primească ușurare, sănătate și viață.

După ce au petrecut un timp în Cana, Iisus Hristos cu Maica Sa și cu ucenicii Săi au plecat la Capernaum, cu scopul de a o lăsa aici pe Preacurata Sa Maică, pentru tot timpul petrecerii Sale pe pămînt pentru mîntuirea omenirii. In Capernaum era casa lui Petru și Andrei. La ei se oprea Mîntuitorul în călătoriile Sale și aici a lăsat pe Maica Sa.

Domnul Hristos în Capernaum a început vestirea împărăției lui Dumnezeu: „Pocăiți-vă fiindcă s-a apropiat Împărăția cerească". Primul cuvînt al predicii Sale a fost despre necesitatea pocăinței. El a săvîrșit aici multe minuni, pentru a trezi în oameni credința în dumnezeiasca Sa venire în lume. (Acest oraș, cîndva înfloritor, acum nu mai există). Domnul Hristos mergînd prin Palestina, ajunse în Nazaret și în ziua sîmbetei a început să predice în sinagogă. Toți se minunau de cuvintele ce ieșeau din gura lui.

„Ce fel de învățător este acesta? De unde este acest nou Proroc și Învățător?" discutau între ei invidioșii cărturari și farisei. „Noi îl cunoaștem, este Fiul teslarului galileian". Ei disprețuiau pe oamenii simpli și împresurîndu-L cu bătăi de joc și injurii, primesc răspunsul lui Iisus: „Nici un proroc nu este primit cu cinste în patria sa. Multe văduve erau în zilele prorocului Ilie, dar prorocul a fost trimis numai la o văduvă din Sarepta Sidonului. Mulți leproși au fost în timpul prorocului Elisei, dar nici unul dintre ei nu s-a curățat, decît numai Neeman sirianul". Înfuriați de acest răspuns și plini de invidie, l-au luat pe Iisus din oraș și l-au dus pe un vîrf de munte, pentru a-L arunca în prăpastie. Sf. Tradiție mărturisește că acest loc, unde s-a petrecut evenimentul, a fost un munte din partea de sud a Nazaretului avînd prima prăpastie de 15 stînjeni după care urma a doua de 50 stînjeni, terminîndu-se în valea Ezdrelonului. Intrucît, încă nu sosise ceasul Său, nimeni n-a îndrăznit să se atingă de viața Lui. Iisus Hristos a trecut nevăzut printre ei și s-a întors la Capernaum.

Aci, a făcut multe minuni.

Preacurata Fecioară Maria și cu alte rude ale sale s-au dus să-L caute în mulțime, spre a-l feri de un sfîrșit tragic, dar din cauza mulțimii n-au putut ajunge pînă la El. Cineva a spus lui Iisus: „Iată mama Ta și frații și surorile Tale (adică rudele Tale) au venit și te caută". Iar Mîntuitorul, arătînd la cei din jurul său, le spuse: „Iată mama mea și frații mei, căci cei ce vor îndeplini voia Tatălui Meu ceresc, acela îmi este frate, soră și mamă". Prin aceste cuvinte, El le explica clar acuzatorilor Săi rostul pentru care a venit în lume și că El e Fiul lui Dumnezeu și originea lui dumnezeiască e mai presus de rudenia cea trupească. Dealtfel Maica Domnului e „mamă" și pentru că Ea a împlinit întru totul voia Tatălui. Văzînd că poporul merge după Iisus, cărturarii și fariseii căutau să-L omoare. Ura lor creștea tot mai tare. Se apropiau patimile lui Hristos Mîntuitorul, totodată începeau și suferințele Maicii Sale. O luptă puternică îi străpungea inima, pentru dragostea ei către Fiul Său cel dumnezeiesc; se înfricoșa la gîndul că va trebui să vadă patimile Lui. Domnul Iisus Hristos, ca „Fiu al omului", se întrista la durerea Maicii Sale și ca Dumnezeu i-a dat putere ca să suporte aceste grele încercări. Suferea Mama, cînd își vedea Fiul batjocorit și necinstit, dar ca mamă a Dumnezeu-Omului Ii dorea să se învrednicească pentru a suporta toate aceste suferințe și încrezîndu-se cu totul în El, cu tărie aștepta ceasul învierii.

Mîntuitorul spune despre Mama Sa, că este cea mai vrednică și mai atentă ascultătoare a învățăturii Sale dumnezeiești. El însuși mărturisește acest adevăr, cînd o femeie din popor, ascultînd învățătura Lui a strigat tare: „Fericit e pîntecele care te-a purtat și pieptul care te-a hrănit!" El răspunse: „Fericiți sînt cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și-l păstrează pe el". Și Maica Domnului toată viața a fost ascultătoare față de cuvîntul lui Dumnezeu și l-a împlinit.

Pr. *Chiril Pistrui*

Informații

In ianuarie a.c. a început plata pensiilor acordate țăranilor cooperatori care au trecut de pragul bătrîneții și care și-au pierdut capacitatea de muncă. În anul 1967 beneficiază de pensii 1.116.000 membri ai cooperativelor agricole de producție. Pe lîngă pensie, cooperativa agricolă — pe baza hotărîrii adunării generale — acordă și ajutoare din produsele ei și unele sume de bani. Cooperatorii pensionari au dreptul de a folosi în continuare lotul personal și de a munci în cadrul cooperativei pe măsura puterilor lor, fiind retribuiți corespunzător. Țărănimea a primit aceste măsuri cu satisfacție, văzînd în ele grija statului nostru pentru ridicarea continuă a nivelului ei de trai material și cultural. Ea se angajează să dezvolte cooperativele agricole, conștientă că pe măsura creșterii producției, aduce o contribuție mai mare la înflorirea patriei și crește și cîștigul cooperatorilor și pensiile.

Părintele Avraam

Dacă citim Cartea Facerii, în partea a doua, cap. 11—27, găsim chipul strălucitor, prin frumoasă trăire al patriarhului Avraam.

O viață dreaptă și cinstită se poate aprecia numai după faptele săvîrșite de cel ce a trăit-o. În urma acestei vieți rămîne șirul exemplelor bune, ca ele să fie învățătură folositoare celor dornici de trăire cinstită pentru binele vieții personale și a celor din jur.

Viața părintelui nostru Avraam e împodobită cu multe exemple vrednice de urmat. Dintre acestea înșirăm doar trei, așa cum sînt descrise în Cartea Facerii.

Înțelegere și pace. Cînd Avraam locuia pe același pămînt cu nepotul său Lot, ca să nu se întîmple certuri între păzitorii turmelor de vite, a sfătuit Avraam pe Lot: „Să nu fie sfadă între mine și tine, între păstorii mei și păstorii tăi, căci sîntem frați... Despărțește-te dar de mine! Și de vei apuca tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; iar de vei apuca tu la dreapta, eu voi apuca la stînga" (Fac. 13, 8—9).

Doritorul de înțelegere, Avraam, deși el era mai în vîrstă, n-a căutat să ia locul cel mai bun. „Deci și-a ales Lot tot ținutul din preajma Iordanului și-a apucat Lot spre răsărit, și așa s-au despărțit ei unul de altul. Avraam a rămas să locuiască în pămîntul Canaan" (Facerea 13, 11—12).

Primirea de oaspeți. „Atunci ridicîndu-și ochii săi a privit și iată trei oameni stăteau înaintea lui, și cum i-a văzut a alergat din pragul cortului său întru întîmpinarea lor și s-a închinat pînă la pămînt. Și a zis: „Doamne de am aflat har înaintea ta, nu ocoli pe robul tău!"... După aceea a alergat Avraam în cort la Sara și i-a zis: „Frămîntă degrabă trei măsuri de făină bună și fă azime!" Apoi Avraam a dat fuga la cireadă a luat un viței tînăr și gras și l-a dat slugii, care l-a gătit degrabă. Și a luat Avraam unt, lapte și vițelul cel gătit și le-a pus înaintea lor și pe cînd ei mîncau a stat și el alături de ei sub copac" (Fac. 18, 2—8).

In cei trei călători, Avraam a primit la stejarul Mamvri pe însuși Dumnezeu cel lăudat în Sfînta Treime, sau în trei Fețe.

Ospitalitatea e dovada dragostei de oameni, a virtuții care se revarsă în desfășurarea ei peste tot locul, peste toți oamenii. Ea e datoria creștinului după exemplul Patriarhului Avraam.

Ascultarea poruncii lui Dumnezeu. Dumnezeu i-a zis: „Ia pe fiul tău, pe Isaac, pe unicul tău fiu, pe care-l iubești, și du-te în pămîntul Moria și adă-l acolo arderе de tot pe un munte, pe care ți-l voi arăta eu". Sculîndu-se deci Avraam dis de dimineață a pus samarul pe asinul său și-a luat cu sine... și pe Isaac fiul său; și tăind lemne pentru jertfă s-a ridicat și-a plecat la locul de care-i grăise Dumnezeu. Iar dacă au ajuns... a ridicat Avraam acolo jertfelnic, a așezat lemnele pe el și legînd pe Isaac, fiul său l-a pus pe jertfelnic, deasupra lemnelor. Apoi și-a tins Avraam mîna și a luat cuțitul ca să junghie pe fiul său. Atunci îngerul Domnului a strigat către el din cer și a zis: „Avraame, Avraame!" Răspuns-a acesta: „Iată-mă!" Iar îngerul a zis: „Să nu-ți ridici mîna asupra copilului, nici să-i faci vreun rău căci acum cunosc că te temi de Dumnezeu și pentru mine n-ai cruțat nici pe singurul tău fiu" (Fac. 22, 2—3. 9—12).

Porunca lui Dumnezeu a fost ascultată de Avraam ca să fie alt exemplu pentru creștini. Urmarea acestei pilde ne îndeamnă la ascultare față de Dumnezeu și de legile Sale, față de toate legile care urmăresc binele în lume.

Patriarhul Avraam — prin exemplele de mai sus — ne conduce mintea și inima spre săvîrșirea faptelor celor bune, spre urmarea și lucrarea înțelegerii, a dragostei de oameni și a colaborării între noi și a păcii în lume...

Pr. *I. Buta*

Pentru pacea a toată lumea

Biserica Ortodoxă Română, mama noastră cea bună, a fost și este alături de popor și de marile năzuințe ale omenirii. Sfîntul Sinod al Bisericii noastre, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, a îndrumat și îndrumează preoțimea și credincioșii să lucreze zi de zi pentru mai binele și fericirea poporului, să sprijinească munca poporului pentru o viață nouă, îmbelșugată și fericită.

La cursurile de îndrumare misionară preoții sînt orientați în toate problemele importante spre a lucra în pas cu vremea.

Ei sînt formați — și prin alte căi — să fie adevărați preoți, slujitori ai Bisericii și patriei, slujitori ai păcii și să lupte cu tot avîntul și elanul, pentru apărarea păcii și pentru consolidarea ei. Preoții, de pe amvon, în comitetele de luptă pentru pace, și în diferite acțiuni de folos obștesc, au devenit buni vestitori și trăitori ai păcii pe pămînt. La toate adunările și congresele de Pace, ținute în diferite orașe din lumea largă, reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române și-au spus cuvîntul pentru apărarea păcii, bunul suprem al popoarelor. Preoții, în predicile lor au făcut și fac aplicări la lupta pentru pace, țin cuvîntări ocazionale, în legătură cu pacea. Meritele preoțimii, în această acțiune au fost recunoscute prin decorarea ierarhilor și unor preoți evidențiați în lupta pentru pace și în lucrarea patriotică. Biserica ia parte la sărbătorirea evenimentelor naționale și istorice și așa cum în trecut a sprijinit lupta pentru libertate, unitate și dreptate a poporului român, sprijinește și azi strădaniile poporului pentru înflorirea patriei.

Și voi, fiilor, fiți crainici și neînfricați luptători și apărători ai Păcii, pentru mai binele și fericirea popoarelor din lumea largă, munciți cu însuflețire pentru propășirea poporului și înălțarea patriei noastre pe noi culmi de civilizație.

Pr. *V. A. Bassarabin-Verbița*

Informații

Pastorul Martin Niemoeller, cunoscut luptător pentru pace din R. F. a Germaniei, a întreprins în ianuarie 1967 o vizită în R. D. Vietnam, unde a avut o convorbire cu președintele R. D. Vietnam, Ho Și Min, și a vizitat Hanoiul și împrejurimile lui. La întoarcere, a declarat că impresiile sale din vizita aceasta i-au întărit convingerea cu privire la necesitatea „încetării cît mai grabnice a agresiunii americane în Vietnam".

*

Descoperirile arheologice au o deosebită importanță pentru urmărirea dezvoltării vieții strămoșilor noștri în sec. III—X. De aici, spre ex., valoarea descoperirilor de la necropola Izvoru (lîngă Giurgiu), unde avem — pînă acum „prima mărturie (arheologică) referitoare la populația locală în sec. VIII". Necropola, din care s-au dezvelit 142 de morminte (urmează să fie cercetate și celelalte morminte) atestă existența în sec. VIII a unei așezări deplin organizate. Obiectele din morminte arată diferențieri sociale, predominarea preocupărilor legate de agricultură, creșterea vitelor, meșteșuguri. Ele dovedesc și legăturile comerciale cu Bizanțul (Constantinopolul). Modul de organizare a necropolei, de îngropare și obiectele duc la concluzia că așezarea era daco-romană, adică a strămoșilor poporului român, ea fiind total deosebită de a popoarelor migratoare, care au venit din alte părți și s-au așezat în sudul și nordul Dunării.

Necropola de la Izvoru e încă o dovadă a vechimii popoarelor noastre pe aceste meleaguri.

*

Președintele republicii africane Senegal, d. L. Senghor, a declarat la sfîrșitul anului 1966 că „în ultimii douăzeci de ani a continuat să se deterioreze raportul dintre valoarea tonei de mărfuri exportate de Africa și valoarea tonei de mărfuri importate din Europa (occidentală). Noi (africanii) suportăm astfel cheltuielile îmbunătățirii nivelului de trai a țărilor dezvoltate". Declarația este confirmată de înseși statisticile oficiale ale Comunității Economice Europene (C.E.E.), care arată că spre ex. exporturile Coastei de Fildeș în anii 1963—1965, către țările C.E.E. au crescut ca valoare numai cu 6 la sută, pe cînd importurile din aceste țări au crescut cu 36 la sută. Comerțul a fost deci profitabil pentru țările din C.E.E. După statistica ministrului de finanțe și economie a Coastei de Fildeș, între 1860—1964 indicele valorii exporturilor în C.E.E. a coborît de la 100 la 74, în timp ce indicele valorii importurilor din C.E.E. a urcat de la 100 la 123. Coasta de Fildeș a pierdut între 1961—1965 datorită acestui decalaj de prețuri — 280 milioane de dolari, în favoarea țărilor C.E.E. Ajutoarele primite de la Fonduri Internaționale acoperă însă numai o cincime din această pierdere.

Aceasta dovedește că țările C.E.E. continuă exploatarea fostelor colonii prin majorarea prețurilor la produsele industriale exportate în Africa și micșorarea prețurilor la produsele agricole, procurate din Africa.

*

Pentru sprijinirea familiilor cu copii, Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România a emis o hotărîre cu privire la încadrarea în muncă cu o jumătate de normă a femeilor cu copii sub 7 ani. Incadrarea se va face — la cererea celor în cauză — în posturi corespunzătoare calificării lor. Unitățile vor stabili locurile de muncă unde se poate lucra cu jumătate de normă și vor repartiza cu prioritate în aceste posturi femei aflate în această situație și care cer să lucreze în asemenea condiții.

*

Monumentele istorice se bucură de o deosebită grijă. In anul 1966 atenția s-a îndreptat spre mănăstirile din Bucovina, mărturii ale unei epoci glorioase din istoria Moldovei. Astfel, s-a terminat restaurarea bisericii pictate de la Voroneț, o „bijuterie de arhitectură și pictură românească din epoca lui Ștefan cel Mare", s-a valorificat arheologic mănăstirea Moldovița Veche, ctitorie a lui Alexandru cel Bun. S-a restaurat biserica din Brădet (Argeș), ridicată de meșteri țărani, avînd pe boltă picturi de mare valoare din sec. XVII. Au mai fost restaurate biserica din Cricău (raionul Alba), biserica de lemn din Petrindu (mutată la muzeul etnografic din Cluj), biserica fortificată de la Cisnădiora (Sibiu), zidită în sec. XIII în stil romanic etc. S-au refăcut conace oltene din sec. XVIII, și hanul domnesc din Suceava.

Pe anul 1967 Direcția Monumentelor Istorice prevede: terminarea restaurării complexului Radu Vodă din București (ruinele palatului domnesc, biserica „Radu Vodă" și turnul), a bisericii episcopale de la Curtea de Argeș, a bisericii pictate de la Arbora (ctitorie a lui Luca Arbore, reg. Suceava); lucrări de restaurare la mănăstirea Sucevița, biserica de la Gîrbova (reg. Hunedoara), mănăstirea Horezu, complexele Galata și Cetățuia din Iași. Se va încheia restaurarea castelului Corvineștilor din Hunedoara, ansamblul feudal din Sebeș-Alba, mozaicului din Constanța. Se vor continua lucrările la Cetatea Neamț, cetatea din Făgăraș, cetatea țărănească de la Prejmer, ansamblul din Basarabi (Dobrogea), curtea domnească din Tîrgoviște. Se vor începe mari lucrări în zona Porților de Fier (spre ex. mutarea unor elemente ale Cetății Ada-Kaleh pe insula Simian).

Monumentele istorice sînt comori ale întregului popor. Ele sînt mărturii ale statorniciei poporului român pe aceste meleaguri, ale istoriei lui glorioase și ale geniului său creator.

Colaborare între popoare

Omenirea este o mare familie formată din diferite popoare. Fiecare popor își are felul lui de a fi, limba lui, cultura lui, istoria lui, țara lui și se străduiește să-și făurească o viață din ce în ce mai bună, să progreseze. Fiecare popor are dreptul să fie stăpîn pe țara sa, să fie liber, independent și singur să hotărască cum să-și orînduiască viața. Aceasta nu însemnează că fiecare popor se închide între granițele lui și n-are nici o legătură cu celelalte popoare. Dimpotrivă, ca într-o familie, popoarele se simt solidare, ele se prețuiesc reciproc, au relații de prietenie și colaborare multilaterală, întreolaltă. La baza relațiilor dintre state și popoare trebuie să stea principiile independenței și suveranității, egalității în drepturi și respectului reciproc. Fiind relații între popoare libere și egale, ele slujesc fiecărui popor în parte și păcii și progresului omenirii întregi. În felul acesta se cultivă prietenia între popoare și se intensifică schimbul de bunuri economice și culturale, rezultatele muncii fiecărui popor folosind nu numai poporului respectiv, ci tuturor popoarelor.

Aceste principii sînt astăzi recunoscute ca principii cu valoare internațională. Totuși mai există popoare care stau sub stăpînirea colonială și care luptă pentru cucerirea independenței, pentru eliberarea din robia colonială (ex. negrii din Angola, Mozambic etc.). Lupta aceasta de eliberare națională este luptă dreaptă și este sprijinită de toate popoarele, de toți oamenii cinstiți de pe globul pămîntesc. În felul acesta se micșorează tot mai mult sfera robiei coloniale și mereu alte popoare își cuceresc independența, pînă cînd colonialismul va fi definitiv lichidat. Unele cercuri imperialiste vor să acapareze bogățiile popoarelor libere, ca astfel libertatea și suveranitatea acestora să fie numai de formă, de fapt popoarele să fie dependente economic și exploatate de cercurile respective. Împotriva acestei încercări de a înrobi economic popoarele, este principiul ca fiecare stat, fiecare popor, să fie stăpîn asupra țării și a tuturor bogățiilor ei și să exploateze aceste bogății în folosul său. De aici lupta împotriva imperialismului, a încercării unor monopoluri de a menține dominația lor sau de a pune mîna pe noi bogății ale unor popoare ce și-au cucerit independența. Spre ex. lupta Irakului, Siriei, Iordaniei pentru ca petrolul să fie valorificat nu în folosul monopolurilor străine ci al țărilor din care fac parte terenurile petroliere. În această luptă dreaptă popoarele au alături pe toți oamenii cinstiți din lume.

Cu atît mai mult sînt condamnate declanșarea de războaie agresive — cum e cazul cu intervenția americană în Vietnam — și fluturarea de revendicări revizioniste, agitarea șovinismului și a urii față de alte popoare, ceea ce poate da naștere la noi războaie.

Țara noastră duce în mod consecvent o politică de pace și colaborare între popoare, punînd la baza relațiilor cu celelalte popoare principiile independenței, suveranității, egalității, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Ea își lărgește mereu schimburile culturale și economice cu toate țările fără deosebire de orînduire socială. Anul trecut țara noastră a avut schimburi comerciale cu 100 de state. În forurile internaționale, țara noastră a sprijinit și a inițiat rezoluții și acțiuni pe linia respectării dreptului popoarelor să-și hotărască singure soarta, să fie libere și suverane și pe linia intensificării relațiilor economice și culturale, întăririi prieteniei și colaborării între popoare. Îndeosebi țara noastră a adus și aduce o contribuție însemnată la destindere și colaborare în Europa între țările din Est și Vest. Atmosfera de destindere și intensificarea relațiilor multilaterale dintre țările europene are ca scop stabilirea securității și unei păci trainice pe acest continent, care e o contribuție și la pacea universală.

Biserica Ortodoxă Română — care a fost alături de poporul român în lupta lui pentru independență și unitate națională — sprijinește principiile de bază ale relațiilor dintre popoare promovate de țara noastră. Ea, fiind o Biserică națională, autocefală, îndrumează pe credincioși să fie buni fii ai patriei socialiste, să contribuie la înflorirea poporului român, să respecte pe celelalte popoare, să sprijinească bunele relații între popoare și lupta pentru independență a popoarelor subjugate. În felul acesta ei împlinesc rînduiala așezată de Dumnezeu în lume — care este o omenire formată din popoare libere și egale, care în frățească înțelegere muncesc pentru ca pe toată suprafața pămîntului să fie pace, belșug și fericire.

N.

Importante realizări economice ale țării noastre

Anul care s-a scurs, 1966, este prima verigă, primul an din planul cincinal (1966—1970). Realizările din anul 1966 demonstrează că actualul cincinal prinde din plin viață, că prevederile lui vor fi realizate, chiar depășite.

Ca la orice sfîrșit de an, încheindu-se socotelile în toate sectoarele economice ale uriașului laborator al Patriei, s-a constatat că s-au obținut importante succese în dezvoltarea economiei naționale. Bilanțul este oglindit fidel în „Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de stat de dezvoltare a economiei naționale a Republicii Socialiste România pe anul 1966".

Astfel, în industrie planul producției globale a fost îndeplinit în proporție de 102,1%, ceea ce înseamnă un beneficiu de 3,9 miliarde lei peste prevederi. Față de anul 1965, producția globală industrială a crescut cu 11,7%, ceea ce înseamnă o depășire a ritmului mediu anual de creștere prevăzut pentru perioada 1966—1970. Numai sporul producției realizat în 1966 față de 1965 depășește întreaga producție industrială a anului 1938.

Pe ramuri de activitate, producția industriei mijloacelor de producție de pildă a crescut cu 12%, iar cea a industriei bunurilor de consum cu 11,2%.

În anul 1966 au intrat în funcțiune peste 300 capacități și obiective industriale. Astfel, în ramura producției de energie electrică în 1966 au început să producă centrala hidroelectrică „Gheorghe Gheorghiu-Dej" de pe Argeș, centrala cu turbine de gaze București-Sud, ultimele microhidrocentrale dintre Bicaz și Bacău ș.a. Tot în anul 1966 au intrat în funcțiune laminorul de tablă groasă de la Combinatul siderurgic din Galați (parțial), Uzina metalurgică din București, Combinatul de celuloză și hîrtie din Dej, Fabrica de produse silico-aluminoase din Alba Iulia și încă multe altele.

În 1966 s-au introdus de asemenea în producția industrială o seamă de mașini noi, s-a extins în continuare mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, s-au introdus noi procedee tehnologice, s-au aplicat de asemenea multe invenții și inovații, toate acestea aducînd mari economii în bani și materiale. Față de 1965, productivitatea muncii a crescut cu 8,1 la sută.

Succese importante s-au obținut în agricultură și silvicultură.

Producția globală agricolă obținută în anul 1966 a fost de 68,4 miliarde lei, depășind cu 7,2% prevederile planului și cu 11,2% producția globală obținută în 1965. De reținut că în anul 1966 s-a realizat cea mai mare producție de grîu, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, cartofi, legume, obținută pînă acum de țara noastră. Unele gospodării de stat au obținut de pildă 3170 kg porumb la hectar, 1870 kg floarea-soarelui, 15450 kg cartofi etc.

Rezultate însemnate s-au dobîndit și în ramura creșterii animalelor. De notat că la recensămîntul din 3 ianuarie 1967 aveam 5.189.800 capete bovine, 5.379.800 capete porcine, 14.073.900 capete ovine etc.

La sfîrșitul anului 1966, agricultura noastră dispunea de peste 90.200 tractoare fizice, 67.600 semănători mecanice, 42.900 combine pentru cereale etc.

În silvicultură s-au executat lucrări de împăduriri pe o suprafață de 56.000 hectare, planul fiind îndeplinit cu 105%.

Volumul total al investițiilor din fondurile centralizate ale Statului a fost, în 1966, de 44,4 miliarde lei, cu 10,2% mai mare decît cel din 1965.

Circulația mărfurilor a cunoscut de asemenea o mai mare creștere, în 1966 punîndu-se la dispoziția populației mai multe mărfuri și de mai bună calitate. În anul care a trecut s-au vîndut mărfuri în valoare de 74,3 miliarde lei.

Aceeași intensificare a circulației mărfurilor s-a constatat și pe plan extern, în 1966 țara noastră avînd relații comerciale cu 100 de țări și participînd la 41 tîrguri și expoziții internaționale.

Urmarea firească a acestor realizări este creșterea venitului național, care a fost în anul 1966 cu 7,9% mai mare față de 1965, și, prin aceasta, îmbunătățirea nivelului de trai al populației. Astfel, veniturile bănești din salarii obținute de populație în 1966 au fost superioare cu aproximativ 11%, iar ale țărănimii cu 8% față de 1965, fapt oglindit și în creșterea economiilor populației la CEC.

Creșterea venitului național se poate observa și în altă privință. Așa de pildă numărul salariaților a ajuns în anul 1966 la aproape 4.500.000, cu 100.000 mai mare decît în anul 1965, iar al muncitorilor a fost de 3.250.000 cu 142.000 mai mulți decît în 1965. De asemenea, mari sume s-au cheltuit din bugetul statului pentru nevoi social-culturale, în total 23,6 miliarde, ceea ce ar veni cam 4.000 lei pe fiecare familie. Pentru învățămînt de exemplu s-au cheltuit 7,2 miliarde lei,

(Continuare în pag. 4)

† Prot. stavr. Nicolae Geangalău

consilier arhiepiscopesc

In ziua de 28 ianuarie 1967 steagul de doliu de la Consistor anunța că în seara precedentă a adormit în Domnul, după o scurtă și grea suferință, prot. stavrofor Nicolae Geangalău, consilier arhiepiscopesc. Vestea aceasta a îndoliat inimile tuturor celor ce l-au cunoscut, l-au prețuit și l-au iubit pe cel ce a plecat prea curînd din mijlocul lor.

Slujba înmormîntării a avut loc în ziua de 30 ianuarie. Sicriul, cu rămășițele pămîntești ale răposatului, a fost așezat în „biserica dintre brazi", unde a fost slujitor la altar ani de zile. Pr. paroh *A. Radu* evocă munca înfrățită dintre el care era preot în Avrig și preotul Nicolae Geangalău din Săcădate, în slujirea aceluiași „ideal cultural" român în cadrele „Astrei" înainte de 1944. Legăturile s-au adîncit la marele eveniment din 1948 al reîntregirii bisericești. Prot. Geangalău a fost atunci „în primele rînduri... El a înțeles din primul moment imperativul vremii și s-a situat în prima linie..." Dîndu-și seama de „marea valoare și adînca semnificație național-bisericească a mărețului act de la 1948", prot. N. Geangalău „și-a înscris numele la temelia noii unități religioase a poporului credincios din Transilvania și cu aceasta a intrat în însăși istoria Bisericii transilvane". După realizarea reîntregirii bisericești, prot. N. Geangalău „s-a dovedit consecvent și demn de actul la care a ctitorit și s-a manifestat în tot locul și în toată vremea ca un adevărat slujitor al legii strămoșești".

Prot. stavr. N. Geangalău „a putut închide ochii fericit, fiindcă și-a făcut pe deplin datoria, nu numai ca slujitor al Domnului și familist, ci și ca om și cetățean. In cei 65 ani, cîți i-a fost dat să trăiască a arătat tot ceea ce putea să dea bun pentru Biserică și neamul său". El „a lăsat o dîră luminoasă, un nume frumos, care a făcut cinste nu numai familiei sale ci și Bisericii ortodoxe din Transilvania".

De la biserica dintre brazi, sicriul a fost adus și așezat în Catedrala mitropolitană. La orele 14 a început prohodirea. din sobor făcînd parte 11 preoți și 2 diaconi, dintre care amintim pe: Pr. vicar Tr. Belașcu, pr. arhim. N. Mladin, pr. prot. stavr. G. Maior, pr. consilieri I. Nicoară și I. Vlad, pr. secretar D. Călugăr, pr. prot. V. Negrea, pr. prof. C. Sîrbu și M. Șesan. Răspunsurile au fost date de corul studenților teologi, condus de pr. prof. G. Șoima. Au fost prezenți, alături de familia îndoliată, profesori ai Institutului Teologic, în frunte cu P. C. rector S. Vlad, funcționari de la Consistor, preoți și mulți credincioși din Sibiu și Săcădate.

După săvîrșirea prohodului, P. C. vicar *Traian Belașcu* a vorbit despre viață și moarte, despre felul cum trebuie să viețuim ca să dobîndim fericirea veșnică. Aplicînd acestea la viața adormitului în Domnul prot. stavr. Nicolae Geangalău, P. C. Sa a spus între alele că acesta „a fost un preot cu conștiința trează față de Biserica strămoșească, pe care a îmbrățișat-o printr-un act istoric-religios". Născut la 9 decembrie 1901 în com. Tulgheș (Raion Toplița) dintr-o familie cu 10 copii, N. Geangalău „a fost primul copil de țăran din Tulgheș trimis la liceu" (Ditrău și Piatra Neamț), unde „s-a distins ca unul dintre cei mai buni elevi din clasă". Simțind chemarea spre preoție, a urmat între 1920—1924 cursurile Academiei Teologice din Blaj. (După 1948 a dat examenul de licență în teologie la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu). Căsătorit în februarie 1925 cu Lucreția Comșa din Fofeldea (Raion Agnita) — cu care a viețuit 42 ani de căsnicie fericită și binecuvîntată cu doi copii, Adela și Nicolae — N. Geangalău a fost hirotonit și numit la parohia Săcădate (Raion Sibiu), unde a păstorit 23 ani, desfășurînd o bogată activitate, fiind stimat și iubit deopotrivă de credincioșii uniți și ortodocși, întrucît întotdeauna i-a îmbrățișat pe toți cu aceeași iubire părintească. Pentru merite deosebite a fost distins în 1936 cu titlul de protopop onorar.

In 1948 prot. N. Geangalău a fost între cei 38 protopopi „promotori ai actului de unificare. El participă la toate manifestările actului din 1948, la Congresul de la 1 octombrie din Cluj, este prezent la București în 2—3 octombrie. La adunarea de la Alba Iulia din 21 oct., citește luarea jurămîntului de credință față de Ortodoxie a preoțimii revenite". Numit consilier de mitropolitul Nicolae Bălan (4 dec. 1948), în care calitate a funcționat 18 ani, adică pînă la încetarea din viață, prot. N. Geangalău „a dezvoltat o activitate bogată". La împlinirea a „10 ani de la unificare, în anul 1958, în Catedrala „Reîntregirii" din Alba Iulia, Prea Fericitul Patriarh Justinian i-a conferit crucea patriarhală de protopop stavrofor". „Prot. stavr. N. Geangalău a fost o figură de preot distins, bun patriot, care și-a iubit Biserica, țara și neamul, soț ideal și bun părinte".

„La vestea dureroasă a încetării din viață a fratelui nostru Nicolae, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, mișcat profund, trimite prin mine ultima binecuvîntare arhierească și regrete pentru prot. stavr. N. Geangalău".

Spunînd cuvînt de mîngîiere familiei, rudeniilor, prietenilor și cunoscuților celui adormit, P. C. vicar Tr. Belașcu roagă pe „milostivul și bunul Dumnezeu să-i facă parte cu aleșii Săi, iar noi îi vom păstra memoria neștearsă".

P. C. prot. Victor Negrea de la Alba Iulia exprimă durerea pentru pierderea aceluia „care ne-a fost drag tuturora", pentru acela „care mi-a fost prieten și coleg de școală", care „avea un suflet bun, generos, împodobit cu flori alese ale credinței noastre strămoșești", „comunicînd tuturor, prin puterea faptelor — dragostea pentru muncă, dreptate, pace și adevăr, ce poate face pe om folositor neamului, societății".

P. C. arhim. Nicolae Mladin spune că ne-am adunat în jurul sicriului prot. stavr. N. Geangalău ca să-i cinstim vredniciile. Viața lui a fost o cale de lumină — din care cea mai luminoasă parte, ca o stea ce se înalță pe firmament, este faptul că el a slujit cu devotament unitatea sufletească a credincioșilor români din Transilvania. Prot. stavr. N. Geangalău a îmbrățișat întotdeauna cu dragoste pe frații din „cele două strane, una în „legea strămoșească", și a fost între cei 38 protopopi, reprezentanți ai clerului, care au păsit în fruntea acțiunii de reîntregire bisericească. El a rămas consecvent acestui act istoric și a lucrat pentru consolidarea lui. De aceea aici, în jurul sicriului, nu sînt prezenți numai cei de față, ci și ierarhii Bisericii noastre, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, care în 2—3 octombrie 1948 i-au dat îmbrățișarea dragostei frățești, toți preoții și credincioșii, care l-au prețuit și l-au stimat, toți strămoșii, care de-a lungul secolelor au fost una în „legea strămoșească" și l-au binecuvîntat pentru că a lucrat la împlinirea visului lor de unitate bisericească.

Deși cu trupul pleacă dintre noi, sufletul lui, pilda vieții lui rămîne peste ani ca un permanent îndemn ca noi și cei ce vor veni să desăvîrșească unitatea în „legea strămoșească", adunînd astfel cel mai potrivit omagiu celui ce a slujit Biserica strămoșească și poporul român cu credință și dragoste. Să ne rugăm Domnului să-l încununeze cu cununa dreptății!

La cimitir *cîntărețul Toma Podea* din Săcădate a adus cuvînt de prețuire și recunoștință din partea credincioșilor din parohia Săcădate, pe care prot. stavrofor N. Geangalău a păstorit-o 23 de ani cu vrednicie „pînă la actul unificării Bisericii românești din Transilvania", cînd a primit „sarcini de răspundere în centrul Mitropoliei" transilvane.

După înmormîntare familia adormitului în Domnul a dat o agapă întru pomenirea lui.

Fie-ți memoria binecuvîntată și pilda vieții tale să rodească însutit, iubite frate Nicolae! Domnul să așeze sufletul tău în ceata preoților români slujitori la altarul veșniciei și rugători pentru „unitatea credinței", pentru patrie și pace!

Pr. *N. Mladin*

Importante realizări...

(Urmare din pag. 3)

cu 10,2% mai mult decît în 1965, pentru sănătate și prevederi sociale 6 miliarde lei, cu 9,1% mai mult decît în anul 1965 etc.

Comunicatul menționat mai cuprinde încă alte multe și interesante date, ca de pildă că în anul școlar 1966/1967 sînt cuprinși 3.635.000 elevi, în învățămîntul superior 134.000 studenți, că în 1966 au fost editate 3.202 titluri de cărți și broșuri într-un tiraj de 67 milioane exemplare etc.

Toate aceste realizări ne umplu inima de o patriotică satisfacție și de recunoștință față de conducătorii patriei noastre, care îndrumează acest uriaș proces de construcție socialistă, față de întregul nostru popor, creatorul atîtor mari valori economice și culturale.

Să ne străduim deci ca prin munca noastră conștiincioasă a fiecăruia să asigurăm țării noastre dragi o înflorire tot mai mare, iar poporului nostru o viață din ce în ce mai bună.

R.

† Ecaterina Herța

In 24 decembrie 1966 a adormit în Domnul Ecaterina Herța din Sălișteș, membră în Comitetul parohial și salariată a parohiei pentru îngrijirea bisericii de la Gruiu.

Anii vieții ei au fost 72. Rămasă orfană din prima zi, căci mama ei a murit îndată după ce a născut-o, Ecaterina la vîrsta de 12 ani a fost dusă de mătușa ei Maica Eufimia la mănăstirea Horezu. In 1934 ea se întoarce în Sălișteș și — cu binecuvîntarea mitropolitului Nicolae Bălan — este așezată într-o cameră de lîngă biserica din Gruiul Sălișteș și angajată în slujba parohiei. Deși trupul ei firav și plin de suferințe, sufletul ei mare i-a ridicat viața pe treptele curăției, fiind pildă tuturor de evlavie, rugăciune, smerenie, dragoste frățească, năzuind să pășească totdeauna pe urmele lui Hristos și a Maicii Sfinte. A așezat în multe suflete — prin înțelepciunea ei — pacea, bunavoire, bucurie, rîvna spre cele bune.

Acum trupul ei se odihnește în cimitirul din Gruiu, a cărui biserică a slujit-o, iar pentru sufletul ei ne rugăm Domnului să-l așeze între cei drepți și bineplăcuți Lui!

P.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44206

ANUL 115 Sibiu, 15 februarie 1967 Nr. 7—8

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfînta Scriptură şi Sfînta Tradiţie

După învăţătura Bisericii noastre Ortodoxe descoperirea lui Dumnezeu cea peste fire se cuprinde în Sf. Scriptură şi în Sf. Tradiţie. Acestea sînt cele două izvoare ale descoperirii dumnezeeşti.

Sf. Scriptură, sau Biblia, cuprinde colecţia cărţilor Vechiul şi Noul Testament care au fost scrise sub înrîurirea Duhului Sfînt. Ea este primul izvor al descoperirii dumnezeeşti şi cuprinde 66 cărţi numite canonice, adică scrise sub inspiraţia dumnezeească. Dintre acestea 39 de cărţi avem în canonul (lista) cărţilor numite ale Vechiului Testament şi 27 în canonul (lista) cărţilor numite ale Noului Testament. Pe lîngă acestea mai avem în V. Testament şi 9 cărţi necanonice, vrednice de citit.

După cum am spus cărţile Sf. Scripturi mai au şi numele de Biblie cuvînt de origine greacă care înseamnă „carte". Sf. Scriptură a păstrat şi acest nume fiindcă la începutul propovăduirii creştineşti învăţătura creştină era propovăduită în limba greacă şi apoi şi datorită faptului că o bună parte din cărţile sfinte au fost scrise în limba greacă. Pentru aceste motive Sf. Scriptură se mai numeşte şi Biblie.

Am spus că Sf. Scriptură cu toate cărţile ei s-a scris sub înrîurirea Duhului Sfînt. Cei care au scris au fost prooroci şi apostoli a căror minte a fost luminată de Dumnezeu ca să fie în stare să scrie descoperirea Lui. Despre acest lucru vorbeşte Sf. Apostol Pavel, cînd zice: „Toată scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos spre învăţătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înţelepţirea care duce la dreptate" (II Tim. 3, 16).

Toate cărţile Sf. Scripturi sînt mărgăritare de mult preţ, sînt comoara de învăţături dumnezeeşti, sînt păşune îmbelşugată şi izvoare cu ape limpezi din care se pot hrăni şi adăpa toate sufletele dornice de învăţătura cea mîntuitoare. Dumnezeu ni le-a dat ca toţi să ne împărtăşim din adevărurile cuprinse în aceste cărţi în vederea cîştigării mîntuirii veşnice.

Am spus mai sus — după cuvintele Sf. Pavel — că toată Sf. Scriptură e de folos spre învăţătură, spre mustrare, spre îndreptare şi spre înţelepţire. Cu toate acestea nu oricine poate s-o şi tîlcuiască şi s-o explice. Oricine o poate citi cu mult folos pentru sufletul său însă nu oricine poate s-o şi tîlcuiască, fiindcă ne spune Sf. Apostol Petru: „Dar mai înainte de toate trebuie să ştiţi că nici o proorocie a Scripturii nu se tîlcuieşte după cum îl taie capul pe fiecare, pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinţi ai lui Dumnezeu au grăit purtaţi fiind de Duhul Sfînt" (II Petru 1, 20—21). Motivul pentru care nu oricine poate explica şi tîlcui Sf. Scriptură e lesne de înţeles: în Sf. Scriptură sînt lucruri greu de înţeles, adînci, care pentru a fi înţelese presupun o învăţătură înaltă şi aleasă. Trebuie să cunoşti autorul cărţilor, locul, timpul şi limba în care s-au scris. De aceea Sf. Petru — vorbind despre epistolele Sf. Pavel — le scrie unor creştini care pretindeau că ei sînt în stare să explice şi să înţeleagă scripturile, aşa: „Şi răbdarea cea multă a Domnului nostru socotiţi-o drept mîntuire, precum v-a scris şi iubitul nostru frate Pavel, după înţelepciunea dată lui, cum face în toate epistolele lui, unde vă vorbeşte despre aceasta. În ele sînt unele lucruri cu anevoie de înţeles, pe care cei neştiutori le răstălmăcesc ca şi pe celelalte scripturi, spre a lor pierzanie" (II Petru 3, 15—16). Cuprinsul adînc şi dumnezeesc al Sf. Scripturi, al adevărurilor pe care le cuprind, vechimea lor, presupun cunoştinţe adînci şi o pregătire deosebită.

Credincioşilor care voiesc să tîlcuiască şi să înţeleagă Sf. Scriptură după placul lor le aduc aminte cuvintele pe care le-a rostit famenul, marele diregător al Candachiei, împărăteasa Etiopiei, lui Filip, pe drumul care coboară de la Ierusalim la Gaza. Filip cu acel prilej l-a întrebat pe famenul etiopian care citea pe proorocul Isaia: „Înţelegi oare ce citeşti?" Şi famenu i-a răspuns lui Filip: „Cum aş putea să înţeleg, de nu mă va călăuzi cineva?" (Fapte 8, 27—31). Sf. Filip i-a explicat acestuia locul din Sf. Scriptură pe care nu-l înţelegea şi la dorinţa lui l-a botezat.

Biserica noastră ne învaţă că numai Ea, Biserica, păstrează adevărul descoperirilor dumnezeeşti cuprinse în Sf. Scriptură, prin asistenţa Sf. Duh. Ea păstrează şi dreptarul cel adevărat pentru tîlcuirea şi înţelegerea Bibliei. Credincioşii care citesc Sf. Scriptură şi n-o înţeleg să ceară întotdeauna învăţătură de la conducătorii lor sufleteşti, de la preoţi, care s-au pregătit pentru aceasta. Căci o regulă de prevedere te obligă ca atunci cînd mergi pe un drum neumblat şi necunoscut, care se încrucişează cu multe alte drumuri, să fi călăuzit de cineva. Nu pleci la un drum pe care nu-l cunoşti fără ca să ceri sfatul şi povăţuirea altora care au bătătorit acel drum. Dacă nu vei face aşa vei rătăci drumul şi te vei pierde. Acelaşi lucru se întîmplă şi cu acel credincios care pleacă singur pe drumul cel greu şi anevoios al înţelegerii şi tîlcuirii Sf. Scripturi.

Un alt izvor al descoperirii dumnezeeşti este Sf. Tradiţie, sau Predanie, care s-a păstrat prin grai viu şi din care o parte s-a scris, însă mai tîrziu. Sf. Tradiţie a luat naştere înaintea Sf. Scripturi. Dumnezeu în înţelepciunea Sa cea necuprinsă aşa a rînduit ca adevărurile descoperirii dumnezeeşti să fie date mai întîi prin grai viu, ca astfel să fie mai uşor primite şi înţelese de cei cărora li s-au dat.

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos n-a scris nimic, n-a lăsat nimic scris şi nici n-a poruncit Sf. Apostoli să scrie ceva. El a fost propovăduirea cea vie şi a poruncit Sf. Apostoli să fie vestitori ai adevărurilor dumnezeeşti, prin grai viu, cînd le spune: „Drept aceea, mergînd învăţaţi toate neamurile ... învăţîndu-i să păzească toate cîte v-am poruncit vouă" (Matei 28, 19—20). Şi Sfinţii Apostoli şi Evanghelişti ne spun că ei n-au scris în scrierile lor decît puţin din învăţătura primită de la Mîntuitorul. Astfel Sf. Ioan ne spune: „Şi sînt şi alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus şi care, dacă s-ar fi scris cu deamănuntul, socotesc că nici în toată lumea n-ar fi putut să încapă cărţile ce s-ar fi scris" (Ioan 21, 25).

Sf. Tradiţie se cuprinde în scrierile Sf. Părinţi, în definiţiile sinoadelor ecumenice şi în cărţile de slujbă bisericească. Tradiţia pe care am primit-o de-a dreptul de la Sf. Apostoli poartă numele de Tradiţie Apostolică, din care s-a dezvoltat Tradiţia bisericească. Sf. Apostoli au primit Tradiţia de la însuşi Mîntuitorul, iar Biserica a primit-o de la Sf. Apostoli, care au dat-o celor dintîi episcopi, iar aceştia urmaşilor lor. Sf. Tradiţie aparţine Bisericii întregi. Ea s-a numit şi ţinerea de minte vie a Bisericii. Biserica păstrează Tradiţia ca pe o comoară de mult preţ, căci, după făgăduinţa Mîntuitorului, Duhul Sfînt care va fi pururea în Biserică o va ajuta să înţeleagă întreg adevărul dumnezeesc, şi pe cel propovăduit cu graiul, şi să-l păstreze neştirbit ca şi pe cel scris.

Întrucît Biserica este propovăduitoarea, tîlcuitoarea şi păzitoarea fără greş a descoperirii dumnezeeşti este în aceeaşi vreme şi păzitoarea şi tîlcuitoarea Sf. Tradiţii. Sf. Tradiţie înţelege Sf. Scriptură prin tîlcuirea adevărată, întrucît şi Sf. Tradiţie provine de la acelaşi învăţător care este Domnul nostru Iisus Hristos. Şi învăţăturile Tradiţiei sînt învăţături ale descoperirii dumnezeeşti. Sf. Apostol Pavel le scrie Tesalonicenilor şi-i învaţă că tot ceea ce le-a predicat cu graiul, prin propovăduire orală, are aceeaşi valoare ca şi ceea ce i-a învăţat în scris, prin epistole.

Între Sf. Scriptură şi Sf. Tradiţie există un raport strîns de completare reciprocă, căci acelaşi Duh Sfînt care inspiră cărţile Sf. Scripturi, asistă şi Biserica atunci cînd defineşte în dogme adevăruri cuprinse în Sfînta Tradiţie. Căci multe adevăruri care în Sf. Scriptură sînt numai amintite, cu indicaţii sumare sau vagi, în Sf. Tradiţie sînt înfăţişate în mod mai desăvîrşit şi precis. Fără Sf. Tradiţie chiar şi Sf. Scriptură ar fi lipsită de autoritatea ce i se cuvine şi ar fi incompletă deoarece numai prin Tradiţie cunoaştem canonicitatea cărţilor Sf. Scripturi (lista cărţilor inspirate), numai prin Tradiţie cunoaştem vechimea şi autoritatea acestor cărţi. Pe de altă parte, prin Sf. Scriptură putem dovedi curăţenia învăţăturilor Sf. Tradiţii.

Ca buni creştini trebuie să dăm cinstea ce se cuvine atît Sf. Scripturi cît şi Sf. Tradiţii. Citirea Sf. Scripturi de orice credincios poate fi făcută cu mult folos duhovnicesc, căci ea cuprinde învăţături folositoare şi mîntuitoare de suflete. Fericitul Augustin vorbeşte despre roadele minunate pe care le-a odrăslit în sufletul său citirea Sf. Scripturi, căci ea e cuvîntul lui Dumnezeu. După cuvîntul Sf. Pavel — „cuvîntul lui Dumnezeu este viu şi lucrător" (Evrei 4, 12), el face sufletele vrednice de împărăţia cerească şi pe toţi aceia care urmează învăţăturile cuprinse în cele două izvoare ale descoperirii dumnezeeşti: Sf. Scriptură şi Sf. Tradiţie îi conduce la mîntuire.

Al. Moisiu

„Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta!“

(Matei 19, 19)

Două cuvinte mai ales au o densă, o unică, o fără pereche circulație în lume: mamă și tată. Nimic nu egalează rostirea acestor vorbe. Le găsim pe buzele tuturor, de la pruncii în al căror gîngurit mama și tata sînt primele închegări de silabe, pînă la cei mai vîrstnici dintre noi. Mama și tata sînt cuvinte de circulație universală, înțelese fără tălmaci de toate limbile, pentru că au o exprimare asemănătoare, cît și pentru că au același bogat conținut de dragoste fierbinte, de bunătate, de dăruire și jertfelnicie.

Și pe drept cuvînt, deoarece nu sînt graiuri care să redea conținutul arzînd al unei inimi de tată și de mamă mai ales, al unei mame adevărate, puterea ei de dăruire pentru vlăstarele sale și pentru ajutorarea oricărui om în general, sufletul ei vibrant la orice ar putea să dăuneze bunului mers al casei etc. In mintea cîtora dintre noi nu stăruie viu chipul drag al mamei, zbuciumul ei, alergările ei fără odihnă, privegherile și nopțile ei nedormite în clipele mai grele din viața noastră? Cîți nu ne-o amintim așezîndu-se ultima la masă și ridicîndu-se prima, culcîndu-se ultima în seri tîrzii și sculîndu-se prima în dimineți adesea reci și timpurii.

Părinții, mama mai ales este primul dascăl, primul învățător și îndrumător în toate cele bune în viață, primul călăuzitor pe căile omeniei, ale buneicuviințe, ale cinstei și hărniciei, ale dragostei de patrie etc. „Antoinette Rolland — spune despre mama sa marele scriitor al veacului nostru, Romain Rolland — este aceea care m-a format încă din ziua nașterii mele. Eu am rămas creația ei pînă în ultima clipă a vieții sale. Ea a trăit viața mea, sentimentele, dacă nu și gîndurile mele“. Și tot acest scriitor umanist consemna în 1920 după moartea mamei sale: „Mi-e inima plină de devoțiune, de dragoste și durere, intrînd să îngenunchez la sanctuarul sufletului care mi-a fost cel mai scump dintre cele vii“.

Acestea și desigur încă alte multe simțăminte au făcut și fac ca icoana mamei să apară caldă, evocatoare în operele încă a multor creatori de artă. Aceste explozii de căldură sufletească îl făceau pe Coșbuc, plecat departe de satul natal, să scrie:

Pe malul apei se-mpletesc
Cărări ce duc la moară —
Acolo, mamă, te zăresc
Pe tine-ntr-o căscioară. (Mama)

pe Vlahuță să ne lase versuri ca acestea:

Figura ta cuminte, duioasă și senină
Răsare scumpă mamă, din vremile acele,
Ca o madonă sfîntă, scăldată în lumină.
Ce clară sta-n pervazul copilăriei mele
Figura ta cuminte, duioasă și senină! (Mamei)

pe Goga — înstrăinat de asemenea de satul copilăriei răsărit la umbra munților și învăluit în doine și cîntece ciobănești — să creeze imagini de mare duiosie:

Aș vrea să fiu acuma
În sat la noi acasă.
S-ascult cîntarea blîndă
Cum picură domoală,
Și capul greu de gînduri
Să-l culc la mama-n poală. (Departe)

Chipul drag al mamei a pătruns și în creația populară. Este destul să ne amintim în această privință scena finală din nemuritoarea noastră Mioriță.

O dragoste adîncă, o recunoștință vie și permanentă, o cinstire continuă și fără hotar datorăm, așadar, părinților noștri care ne-au născut și crescut, acelora care au jertfit totul pentru ridicarea și formarea noastră, acelora care ne învăluiesc mereu în undele fierbinți ale dragostei lor curate, ale bunelor lor doriri pentru noi.

Potrivit învățăturii noastre creștine, cinstirea părinților și ajutorarea lor la vreme de nevoie sînt obligații de prim ordin. De la început arătăm că neascultarea părinților atunci cînd aceștia ne îndrumă pe căile drepte ale omeniei sau bunului simț, batjocorirea sau asuprirea lor sînt considerate de Biserica noastră păcate capitale.

Respectarea și ajutorarea părinților este una din poruncile exprese ale Celui Preaînalt date dintru început spre buna noastră viețuire în lume. „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca bine să-ți fie și să trăiești ani mulți pe pămînt“ — spune a 5-a poruncă din Decalogul lui Moise, poruncă a cărei ascultare era urmărită cu severitate, după cum rezultă tot dintr-o scriere a lui Moise, unde citim: „Dacă va avea cineva un fiu îndărătnic, care nu ascultă de povața tatălui său și a mamei sale și cu toate că l-au pedepsit tot nu ascultă de ei, să-l ia tatăl său și mama sa și să-l ducă înaintea bătrînilor cetății, la poarta locului aceluia și să se jeluiască bătrînilor cetății: „Fiul nostru acesta este obraznic și îndărătnic și nu ascultă de îndemnul nostru, este risipitor și beiv!“ Atunci toți oamenii cetății să arunce cu pietre în el și să-l omoare. Așa să curmi ticăloșia din mijlocul tău“ (Deut. 21, 18—21). In vechime, precum știm, locurile de judecată erau la una din porțile cetății, unde se dădea sentința și unde de obicei se și executa.

Pentru a se evita astfel de sentințe, care, precum vedem, erau foarte aspre, scrierile Vechiului Testament vin cu multe și folositoare sfaturi referitoare la ascultarea și cinstirea părinților.

„Ascultă, fiul meu, învățătura tatălui tău și nu disprețui povețele mamei tale; căci ele împodobesc ca o cunună de preț capul tău și sînt ca o salbă împrejurul gîtului tău“. Sau: „Fiul înțelept face bucurie tatălui său, iar fiul neascultător este supărarea maicii sale“. Ori: „Ascultă pe tatăl tău care te-a născut și nu disprețui pe mata ta bătrînă“ — citim în Pildele lui Solomon (1, 8—9; 10, 1 și 23, 22).

Povețe minunate găsim în această privință și la Înțelepciunea lui Iisus Sirah, unde ni se spune: „Fiilor, ascultați de la mine care este dreptul tatălui și purtați-vă astfel ca să vă mîntuiți, fiindcă Domnul a hotărît ca tatăl să fie cinstit de feciori și a întărit asupra fiilor puterea mamei“. Și Cartea Sfîntă continuă: „Cel ce cinstește pe tatăl își răscumpără păcatele și cel ce dă cinste mamei sale seamănă cu cel ce adună comori. Cel ce cinstește pe tatăl, bucura-se-va de copiii săi și în ceasul rugăciunii sale el va fi ascultat. Cu fapta și cu cuvîntul cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, pentru ca binecuvîntarea lor să vină asupra ta“ (Iis. Sir. 3, 1—8).

Este important de reținut că bunul mers al unei tinere familii, mulțumirea și prosperitatea ei morală, atîrnă mult de cinstirea pe care tinerii căsătoriți o dau părinților lor, după cum rezultă și din următoarele texte: „Fiule, sprijinește pe tatăl tău și pe mama ta la bătrînețe și nu-i mîhni în viața lor. Chiar dacă mintea lor se va împuțina, fii îngăduitor și nu-i disprețui, pentru că purtarea milostivă arătată tatălui și mamei nu va fi uitată și casei tale îi va merge bine. In ziua de restriște Domnul își va aduce aminte de tine și ca gheața cînd este o zi caldă, așa se vor topi păcatele tale“ (Iis. Sir. 3, 12—15). De altfel, la aceste concluzii ne duce și o observație pedagogică elementară, care ne demonstrează că, de obicei, după cum ne purtăm noi cu părinții noștri, așa se vor purta și copiii noștri, care ne văd comportamentul, cu noi.

Prin venirea Sa în lume, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a reafirmat sau întărit această poruncă a cinstirii sub toate formele a părinților noștri trupești, care ne-au născut și ne-au crescut. Printr-o interpretare abuzivă a poruncii divine, care arată că cinstirea față de părinți merge pînă la ajutorarea lor efectivă la vreme de nevoie, fariseii din vremea Mîntuitorului au introdus o practică, numită corban (Marcu 7, 11), potrivit căreia cel care ducea un dar la templu era declarat absolvit de orice obligații materiale față de părinții săi, ceea ce, evident, constituia un mare păcat. Din acest motiv, Iisus-Domnul nostru mustră aspru pe fariseii pentru această pervertire a poruncii divine, cu astfel de cuvinte: „Pentru ce călcați porunca lui Dumnezeu, pentru datina voastră? Căci Dumnezeu a poruncit așa: Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, și: Cel ce va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, cu moarte să moară, iar voi ziceți: Cela ce ar zice tatălui sau mamei sale: Dăruit este Domnului (corban) cu ceea ce te puteai folosi de la mine, acela poate să nu cinstească pe tatăl său sau pe mama sa“ (Matei 15, 3—6). De altfel, Mîntuitorul Iisus Hristos ni s-a dat pe Sine exemplu și în această privință, după cum rezultă din relatarea Sf. Evanghelist Luca, care arată că, pînă la ieșirea la propovăduire, Iisus „era supus“ în totul Maicii Sale și dreptului Iosif (Luca 2, 51). Trebuie să adăugăm apoi cinstirea și grija permanentă pe care a avut-o față de mama Sa după trup, față de Fecioara Maria, grijă care a mers pînă la încredințarea ei celui mai tînăr dintre ucenicii Săi, Sf. Apostol Ioan, spre îngrijire după ce Fiul ei va muri pe cruce.

Sf. Apostol Pavel face din cinstirea părinților chiar prima poruncă a Legii vechi, cînd ne învață: „Fiilor, ascultați pe părinții voștri întru Domnul, căci aceasta este cu dreptate. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, aceasta este porunca cea dintîi întru făgăduință, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pămînt“ (Efeseni 6, 1—3).

Timotei, episcopul, este sfătuit ca să îndrume pe văduvele care au copii sau nepoți să-i crească cu toată grija, spre o viață familială chivernisită și sănătoasă, observînd permanent „cinstirea părinților“ (I Tim. 5, 4).

Această preocupare de întărire a vieții de familie, de promovare și practicare în sînul ei a unor raporturi armonioase și frumoase, de bună creștere a copiilor și cinstirea părinților, o găsim foarte des și în viața și scrierile Sf. Părinți. Mulți dintre ei ne-au lăsat pagini din care emană o deosebită prețuire față de părinții lor, față de mamele lor în special, ca de pildă Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Vasile cel Mare, Fer. Augustin ș.a. „De își va uita cineva — spune Sf. Vasile cel Mare — de mama care l-a crescut, l-a ținut în brațe și l-a nutrit cu lapte, să-și uite de acela și Dumnezeu înaintea feței aleșilor săi“.

Inspirate în bună parte din învățătura și practica Bisericii, bătrînele noastre pravile legiferau și ele la loc de frunte obligația copiilor de a-și cinsti și sprijini părinții. Astfel, Pravila de la Govora arată că copiii nu trebuie învățați „cuvinte spurcate“ sau să bîrfească, ci trebuie crescuți astfel încît „să facă cinste părinților“. Potrivit prevederilor aceleiași Pravile, copiilor le revine obligația de a întreține la bătrînețe pe părinții lor. Nu se admitea, de pildă, intrarea în monahism a copilului singur la părinți, decît după moartea acestora. Neglijarea acestor obligații, neascultarea sau maltratarea părinților erau considerate, ca și în Vechiul Testament, grave abateri, fiind aspru pedepsite. „De va lua (vreun fiu) lemn și va lovi pe tatăl său să i se taie mîna“ — spune tot Pravila de la Govora.

*

Din cele arătate pînă aici am putut vedea că cinstirea părinților este nu numai o lege a firii noastre omenești, ci este și o importantă poruncă divină: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pămînt!“

Pentru promovarea unei vieți familiale cît mai frumoase și mai sănătoase, așa cum și țara și poporul nostru doresc, să ne străduim a împlini întru totul această poruncă, aceasta

Simbolul Credinței

IX. ARTICOLUL AL ȘASELEA

„Și s-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui".

Fără să vrem la cuvintele „s-a suit la cer" asociem pe cele de la art. 3 al simbolului: „S-a pogorît din cer". Ce înțelegem prin suirea la cer?

Credem și mărturisim, că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat. Ca Dumnezeu este pretutindeni, deci și în cer și pe pământ. Pogorîrea nu s-a făcut nici cu schimbare, nici cu mutare din vreun loc oarecare în altul. A fost doar o coborîre, o micșorare voită a măririi, a majestății Sale divine. „Suirea" în primul rînd înseamnă reluarea măririi pe care a avut-o. „Lucrul ce mi-ai dat l-am făcut; și acum preamărește-mă, Părinte, la tine însuți cu mărirea pe care am avut-o la tine înainte de a fi lumea", spune însuși Mîntuitorul (Ioan 17, 4—5). Dar înălțarea mai însemna și ridicarea firii omenești la cinstea cea mai mare: de a sta de-a dreapta, la desăvîrșirea absolută. In felul acesta ne-a mai învrednicit de o învățătură. Ne-a dovedit că trupul nu e o piedică în calea desăvîrșirii noastre morale, în calea dobîndirii sfințeniei, dacă sufletul nostru și trupul nostru e pus și ținut în raportul cel mai corespunzător voii lui Dumnezeu.

Pămîntul din noi însă vrea să știe ce s-a făcut cu trupul Domnului. Ne încurcă judecata cuvintele „cer" și „trup". „Cerul" nu e acel cer ce se vede cu ochii, ci este acea parte a existenței, nevăzute, spirituale, în care dăinuiește fără început și fără sfîrșit veșnicia și perfecțiunea cea mai deplină. Sau, folosind cuvintele Sf. Scripturi, e partea în care „sălășluiește lumina care nu apune niciodată". Aici moartea nu mai are putere, nu mai poate roade din ființa noastră.

A sui deci firea omenească, în special trupul la cer însemnează a-i dărui nemurirea. Ce s-a făcut trupul Domnului, ni se lămurește prin răspunsul dat de Mîntuitorul saducheilor, care umblau să-l încurce în răspunsuri. Îl întreabă a cui va fi soția, care după rînduiala lui Moise, ajunsese să fie consoarta alor șapte frați morți pe rînd fără urmași, dacă este înviere? Le răspunde: „Vă rătăciți nestiind Scripturile nici puterea lui Dumnezeu; la înviere, nici bărbații nu se însoară, nici femeile nu se mărită, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu din Ceruri" (Matei 22, 24—30). Prin har de sus Sf. Ap. Pavel scrie: „Se seamănă trup stricăcios, se va scula trup care nu se strică, se seamănă trup sufletesc se va scula trup duhovnicesc... și după cum am purtat chipul cel pămîntesc să purtăm și chipul celui ceresc" (I Cor. 15, 42—44. 49). Așadar trupul firii omenești cel cu atîtea trebuințe omenești, prin puterea lui Dumnezeu se preface în trup „duhovnicesc" care nu mai are nevoi pămîntești, încît vom fi „ca îngerii".

Domnul și-a înălțat trupul la cer pentru ca la a doua înviere să-L readucă în fața tuturor celor de la judecată ca o mustrare pentru păcătoși și ca o mare bucurie pentru cei buni.

Sf. Sinod de la Niceea, cînd a stabilit acest articol a avut în vedere cuvinte ale Sf. Scripturi. Psalmul 109 prorocește așa: „Zis-a Domnul Domnului meu: *șezi de-a dreapta Mea*". Insuși Mîntuitorul spune în fața Sinedriului care-L osîndea la moarte: „Iată vă spun, că de-acum *veți vedea pe Fiul Omului* șezînd de-a dreapta Puterii" (Mat. 26, 64). Cel dintîi martir, sf. arhidiacon Ștefan își încheie cuvîntarea în fața aceluiași for de judecată, strigînd: *„Iată văd cerurile deschise* și *pe Fiul Omului șezînd de-a dreapta lui Dumnezeu"* (Fapte 7, 50). Sf. Ap. Pavel scrie celor din Roma: „Cine va învinui pe aleșii lui Dumnezeu, cînd El îi îndreptățește?" „Cine îi osîndește, cînd Hristos a murit dar a și înviat și *cînd El e de-a dreapta lui Dumnezeu* și mijlocește pentru noi?" (Rom. 8, 33—34).

Dar El, Domnul, a fost mielușelul lui Dumnezeu care s-a adus pe Sine jertfă de împăcare. Din jertfă trebuie să se împărtășească toți cei ce aduceau jertfa. In purtarea Sa de grijă ne-a lăsat și nouă trupul Său și sîngele Său sub forma pîinii și vinului care prin puterea harului de sus, cu toate că păstrează forma și gustul pîinii și al vinului se prefac în Insuși Trupul și Insuși Sîngele Domnului.

La toate acestea urmează să ne gîndim, cînd citim sau rostim articolul al VI-lea din Crez. Și nu numai să ne gîndim, ci să și credem împreună cu toată Biserica lui Hristos, că s-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui și să ne înălțăm și noi mereu cugetele la cele „de sus", la facerea de bine spre preamărirea lui Dumnezeu.

g. m.

---

cu atît mai mult cu cît conștiința noastră omenească ne obligă ca la dragostea, la eforturile și la grijile pe care părinții noștri le depun pentru creșterea și formarea noastră, să răspundem și noi cu aceeași dragoste, cu respectul nostru viu și dezinteresat, cu grija noastră trează în a le împlini lipsurile atunci cînd puterile încep să-i părăsească. Numai astfel binecuvîntarea lui Dumnezeu se va sălășlui în casele noastre și vom avea o viață mulțumită și pilduitoare pentru toți.

Gh. Papuc

60 de ani de la răscoala din 1907

Se împlinesc 60 de ani de cînd, în „primăvara roșie" a anului 1907, țărănimea din România s-a ridicat împotriva greului jug și a robiei pe care o îndura de veacuri. Este un prilej bine venit și pentru noi de a evoca în aceste pagini lupta dîrză dusă de țărănimea noastră de acum 60 de ani și a ne aduce prinosul de recunoștință față de zecile de mii de împușcați, schingiuiți și întemnițați și față de aceia care prin lupta și jertfa lor au pus una din pietrele de temelie ale vieții noastre de acum, bazată pe libertate, egalitate și dreptate socială.

In zbuciumata istorie a țării noastre au existat numeroase alte mișcări ale țărănimii, încît am putea spune că ea e străbătută de un șir nesfîrșit de frămîntări sociale, revolte și răscoale ale țărănimii pentru o viață mai bună. Amintim doar marile răscoale din Transilvania, unde țăranii iobagi erau exploatați de grofi și magnați, precum și de ierarhii romano-catolici (răscoala de la Bobîlna din 1437, a lui Gheorghe Doja din 1514, a lui Horia, Cloșca și Crișan din 1784). In Țara Românească și Moldova au existat de asemenea mișcări țărănești, dar nu de amploarea celor din Transilvania. Amintim că numai în ultimele două decenii ale secolului XIX au avut loc patru răscoale: 1888, 1889, 1894 și 1900. Răscoala din 1907 apare ca o încununare a acestor mișcări, ca o verigă a nesfîrșitului lanț al luptelor și suferințelor țărănimii.

Cauzele care au dus la izbucnirea răscoalei din 1907 sînt bine cunoscute: suferințele de veacuri, lipsa de pămînt, sărăcia cumplită, jefuirea nemiloasă a rodului muncii țărănimii. Cauza principală era lipsa de pămînt, a cărei repartiție era cu totul nedreaptă. Dintr-un recensămînt făcut în 1905 rezulta că totalul terenurilor cultivabile din țară se ridica la 7.698.296 ha. Din acestea, 3.787.192 ha, adică 47,53% erau stăpînite de cei 4.171 de mari proprietari, pe cînd 3.319.695 ha, adică 41,66% erau stăpînite de 1.015.302 familii țărănești, iar restul forma proprietatea mijlocie între 10 și 100 ha. La această disproporție izbitoare se mai adăuga și faptul că majoritatea proprietarilor mari trăiau în Apus, iar moșiile le închiriau unor arendași speculanți și nu țăranilor. Deci, țăranii erau sub două robii: una a moșierului și alta a arendașului.

Din pricina lipsei de pămînt, țăranii erau nevoiți să încheie cu moșierii sau arendașii două feluri de învoieli: „în parte" sau „cu dijmă". Prin prima învoială, țăranul dădea proprietarului sau arendașului jumătate din recolta rezultată de pe suprafața de pămînt ce i-a fost pusă la dispoziție de aceștia, la care se mai adăuga cîte o zi cu brațele și una cu carul, plus zece ouă și unul sau doi pui de fiecare pogon. In cazul învoielii „cu dijmă", proprietarul sau arendașul lua a treia sau chiar numai a patra parte din recoltă, dar, pe lîngă aceasta, țăranul era obligat să-i lucreze cam jumătate cît numărul pogoanelor date „cu dijmă", la care se adăugau mai multe zile de muncă cu brațele sau cu carul, diferite transporturi de cereale, daruri de ouă și pui etc., așa încît această învoială era mult mai apăsătoare decît prima. Unii proprietari și arendași nu pretindeau muncă, ci bani, pentru pămîntul pe care-l dădeau țăranilor să-l muncească. Un raport oficial din vara anului 1907 arăta că „pentru falca de pămînt, care pe arendașul de moșii îl costa în bloc maximum 20—25 lei, cînd o subarendează individual țăranilor, cere exorbitanta sumă de 100—120 lei, iar pe unele locuri chiar și pînă la 150 lei. Pentru pășunatul unei perechi de boi, pe vară, cere de la un țăran pînă la 50 lei, iar a unei oi pînă la 4,50 lei (jumătate valoarea animalului)". Același raport sublinia că munca ce i se cere țăranului în schimbul pămîntului arendat era așa de multă și grea, încît ea nu putea să fie îndeplinită aproape niciodată. De aceea, el rămînea dator cu un rest de muncă pentru anul următor, iar proprietarul sau arendașul îi calcula și anumite procente de întîrziere. Raportul arăta apoi și taxele insuportabile pe care marii proprietari le puneau pe spinarea țăranilor: „Pe moșia Stănceni din județul Botoșani țăranii care au gîște sînt obligați a plăti marelui cultivator cîte 50 bani pentru că beau apă și se scaldă în iazul boieresc; cîte 40 bani pentru căruța de lut luat din malul proprietarului; cîte un leu pentru fiecare porc, chiar dacă animalul e ținut în ograda locuitorului, aceasta pentru că se presupune că, de cîteva ori pe an tot scapă porcul pe locul proprietarului".

Aceeași stare nedreaptă de lucruri era și în restul țării. Astfel, marele istoric Nicolae Iorga scria în ziarul său „Neamul românesc" (nr. 58 din 26 nov. 1906) că într-un sat din Oltenia un țăran care împrumutase de la proprietar în timpul iernii cinci bănicioare de porumb, care costau cel mult cinci lei, a fost nevoit să se oblige să-i dea din recolta următoare zece bănicioare de grîu (15 lei), să-i are un pogon (6 lei), să-l secere (10 lei) și să ducă recolta de pe el la mașină (3 lei), ceea ce însemna că pentru 5 lei țăranul a fost nevoit să dea 24 de lei.

La toată această exploatare, trebuie să mai adăugăm și mizeria în care trăiau țăranii. Hrana insuficientă și mai ales consumul porumbului stricat, duceau la pelagră, tuberculoză și alte boale, care făceau adevărate ravagii. Exploatat și disprețuit, neștiutor de carte, locuind în bordee, țăranul român ducea o existență neagră sub toate aspectele.

Impotriva unei astfel de exploatări și orînduiri nedrepte, s-au ridicat țăranii în primăvara anului 1907. Răscoala a izbucnit în ziua de 15 februarie în județul Botoșani, în satul Flămînzi, apoi în Rădeni și Stroești. Ea s-a întins repede, cuprinzînd toată Moldova. Pretutindeni, țăranii înarmați cu ciomege, furci și coase, se îndreptau spre conacele boierilor și arendașilor (români, greci, evrei sau de alte naționalități), dîndu-le

(Continuare în pag. 4)

60 de ani . . .

(Urmare din pag. 3)

foc și alungînd pe asupritorii lor, pentru ca apoi să pătrundă cu plugurile în moșii, împărțindu-le. In alte părți ei cereau numai pămînt cu 25 de lei „falca", rezilierea învoielilor agricole și condiții mai omenești de muncă.

In aceste condiții, guvernul conservator care era la putere, ia măsuri pentru înăbușirea răscoalei. Au loc ciocniri între armată și răsculați la Tg. Frumos, Podul Iloaiei, Bivolari-Iași, Pașcani, Botoșani, la bariera Iașului și în alte părți. Numeroși țărani sînt uciși sau răniți, alții sînt arestați. In gara Pașcani, unde era un tren cu țărani arestați, ei sînt eliberați de ceferiști. In felul acesta, se realizează încă de pe atunci alianța dintre muncitorime și țărănime, alianță care va duce peste cîteva decenii la răsturnarea regimului nedrept de asuprire și exploatare.

In prima jumătate a lunii martie, pe cînd în Moldova răscoala era oarecum înăbușită, ea a izbucnit cu o și mai mare violență în Muntenia și Oltenia, în județele: Vlașca, Teleorman, Olt, Dolj, Romanați, Mehedinți etc. La 14 martie țăranii răsculați pătrund în Galați, îndreptîndu-se cu muncitorii din port spre palatul administrativ. In aceste împrejurări critice pentru regimul burghezo-moșieresc, guvernul conservator demisionează, luîndu-i locul un guvern liberal, în frunte cu D. Sturdza, ministru de Interne fiind Ion Brătianu, iar ministru de Război generalul Al. Averescu. Cele două partide care guvernau pe atunci țara noastră, deși erau în dezacord în multe probleme, acum au ajuns la o înțelegere perfectă, în vederea înăbușirii răscoalei. Ele apărau împreună marea proprietate împotriva celor ce nu aveau nimic sau aproape nimic. In satele răsculate este trimisă armata, care să înăbușe răscoala în sînge. Sate întregi au fost bombardate cu tunurile și incendiate, unele din ele fiind rase de pe fața pămîntului (Stănești, Vieru și Ovidoaia din Vlașca). Au fost uciși fără milă țărani în grupuri, înarmați cu coase, topoare, tîrnăcoape, securi și ciomege, dar au fost executați și individual sau în grupuri mici, pe baza listelor date de proprietari sau de arendași, chiar dacă în satele respective nu se răsculase nimeni. De pildă, numai în satul Laloș-Vîlcea au fost uciși peste 150 de țărani. Numărul total al celor uciși cu prilejul reprimării răscoalei a fost de peste 11.000, deși cifra exactă n-a fost cunoscută niciodată. Mulți țărani au fost arestați și ținuți în închisori, în cazărmi, în aresturi improvizate, în șlepuri pe Dunăre, unde erau bătuți, schingiuiți, lipsiți de hrană și aer, ceea ce a dus la decimarea multora dintre ei. Cei care au scăpat cu viață au fost aduși în fața tribunalelor și condamnați la muncă silnică pe viață sau la ani grei de ocnă. Ei au fost obligați apoi să plătească mari despăgubiri moșierilor și arendașilor. Au suferit arestări și maltratări și muncitorii care s-au aliat cu țăranii în timpul răscoalei.

Dar, de pe urma acestei răscoale, n-a pătimit numai țărănimea, ci și unii intelectuali legați de popor. Intre cei calomniați și amenințați de ziarele vremii se numără și „poetul țărănimii" George Coșbuc, învinuit că agitase spiritele prin poezia „Noi vrem pămînt", Vasile Kogălniceanu (fiul lui Mihail Kogălniceanu), care a fost arestat, marele cărturar Nicolae Iorga și alții, care condamnaseră în repetate rînduri exploatarea la care era supusă țărănimea. Ca vinovați principali au fost declarați preoții și învățătorii, intelectualii de atunci ai satelor, care se străduiseră să creieze condiții mai umane de viață pentru țărănime, prin înființarea de bănci populare, cooperative de vînzare a produselor de consum, cooperative de cumpărare în comun a uneltelor agricole, obștii sătești pentru arendarea sau cumpărarea de moșii etc. Ei erau învinuiți în mod deschis că au îndemnat țărănimea la răscoală. De aceea, mulți preoți și învățători au fost suspendați, arestați, întemnițați și chiar împușcați. Unii preoți au îndurat luni de închisoare, alături de păstoriții lor, numai pentru vina de a le fi luat apărarea în timpul represiunilor. Din Moldova cunoaștem un număr de 12 preoți și 2 cîntăreți, iar din Muntenia și Oltenia 66 de preoți și 4 cîntăreți, care au fost arestați, anchetați, suspectați sau transferați pentru vina de a fi participat într-o formă sau alta la răscoala țărănească. Între ei se numără și trei preoți care au fost împușcați mișelește: preotul Nicolae Crăineanu din comuna Gvardeni-Mehedinți, tată a 8 copii, ucis la 17 martie 1907 din ordinul maiorului Mingareli, pe cînd se îndrepta spre acesta să-l roage să cruțe satul de incendiu; preotul Alexandru Popescu din Corcova-Mehedinți, tată a 12 copii, împușcat de sublocotenentul Ion Negreanu; preotul-învățător Ion Podeanu din Podul Grosului-Mehedinți, învinuit că a îndemnat pe țărani la răscoală, împușcat în gara Tîmna. Alături de acești trei preoți cunoaștem și numele unor cîntăreți bisericești uciși în același chip mișelesc: bătrînul Stoian Popescu din Salcia-Mehedinți, Ion Dascălu din Ostrov Corbeni-Muscel și epitropul Dumitru Nicolaescu din Rudari-Dolj. Prin jertfa vieții lor, acești modești slujitori ai altarelor și stranelor au intrat în rîndurile celor 11.000 de martiri ai țărănimii care s-au ridicat acum 50 de ani ca să-și ceară dreptul la o viață mai omenească.

Dar jertfa celor uciși în primăvara anului 1907 nu a fost zadarnică, pentru că ea a făcut să crească din belșug puterea de luptă a poporului, hotărît să zdrobească pentru totdeauna robia de veacuri și lanțurile oricărei asupriri. Urmașii martirilor din 1907 trăiesc azi o viață liberă și fericită căci ei nu mai cunosc mizeria și exploatarea de altă dată, ci, stăpîni pentru totdeauna ai pămîntului pe care-l muncesc, ei privesc cu încredere spre viitorul tot mai luminos al Patriei lor iubite, Republica Socialistă România.

Clerul și credincioșii, așa cum au fost alături de țărănime în 1907, sprijinesc și astăzi munca poporului, pentru viața cea nouă, pentru înflorirea și înălțarea Patriei.

Mircea Păcurariu

Chemarea creștinului în fața lumii de azi

Chemarea credinciosului creștin cuprinde implicit sarcina de a sluji altora după pilda dată lui de către Mîntuitorul. Ca atare, calitatea de credincios creștin și cea de slujitor al lumii sînt inseparabile.

Cu toate că nu era din lume, Mîntuitorul s-a jertfit în lume și pentru lume. De asemenea, El a trimis pe ucenicii Săi în lume și pentru lume. De unde rezultă că rostul credinciosului creștin este în lume și pentru lume.

Ca credincioși creștini, avem o misiune publică de îndeplinit nu numai în spațiul bisericesc, ci și în largul lumii, în care Dumnezeu ne-a așezat. Căci sîntem nu numai ai Bisericii, ci și ai societății în care trăim. De aceea, trebuie să dovedim iubire și solicitudine pentru om prin dăruire pentru satisfacerea lipsurilor sale concrete, făcîndu-ne „tuturor toate" pentru fericirea lui.

Cu cît vom ieși mai mult din cadrul granițelor bisericești în largul lumii și vom sluji activ — în solidaritate frățească cu toți oamenii de bine — desăvîrșirii vieții celei noi de dreptate socială și de pace adînc stătătoare, cu atît ne vom dovedi cu prisosință următori vrednici ai pildei date nouă de către Mîntuitorul.

Numai dacă ne deschidem larg inima și ieșim întru întîmpinarea frățească a semenilor noștri gata să le slujim întru toate cele de trebuință ale lor, putem spune că urmăm pilda Mîntuitorului. Nu trebuie să așteptăm ca semenii noștri să vină la noi, ci trebuie să mergem noi la ei, întîmpinîndu-i fără nici o prejudecată cu frățeasca noastră solicitudine. Căci în relațiile noastre cu ei trebuie să stea pe primul plan iubirea atotcuprinzătoare și activă.

Că lumea este locuită de oameni cu diferite credințe religioase și convingeri, faptul acesta nu schimbă nimic din misiunea noastră. Din contră, faptul acesta ne îndatorează și mai mult la răspundere și la solidaritate cu toți oamenii. Firește, această solidaritate nu desființează deosebirile principiale în credință și în concepția despre lume. Dar avem o *răspundere umanistă comună* față de substanța vieții omenești ca valoare și sens, care ne îndatorează să iubim pe toți oamenii, indiferent de credința lor sau de concepția lor de viață și să ne jertfim pentru ei, colaborînd frățește cu ei pentru propășirea și fericirea vieții omenești. Căci toți sînt purtători ai „chipului lui Dumnezeu", pentru care s-a jertfit pe cruce Mîntuitorul.

Fără îndoială este mult mai frumos să săvîrșim cele spre binele tuturor în comun, decît să ne certăm asupra celor ce ne despart. Drept aceea, adînc ancorați prin credință curată în Iisus Hristos, să ne străduim a cuprinde cu răspunderea și colaborarea noastră toate problemele vitale ale omenirii de azi, de a căror rezolvare fericită depinde viitorul și fericirea ei.

In fața noastră avem un cîmp larg de colaborare la *umanizarea* societății de azi, la clădirea unei lumi noi întru dreptate socială și pace adînc stătătoare. Unicul criteriu în desfășurarea acestei colaborări este binele și fericirea omului. De unde rezultă că avem să sprijinim realizarea a ceea ce folosește omului și înlăturarea a tot ce îl vatămă și-i închide drumul spre progres și fericire.

Credinciosul creștin angajat în slujirea lumii după pilda dată de Mîntuitorul nu se ocupă de el însuși ci este mereu preocupat de gîndul că n-a făcut destul pentru mersul înainte al lumii și pentru fericirea ei. De aceea, el se simte obligat să participe tot mai intens la năzuința oamenilor după viață, după descătușare din apăsarea sărăciei, după slobozirea din oprimare și după scăparea de boală. Căci el nu poate închide ochii în fața lipsurilor și suferințelor sociale din unele părți ale lumii, nu poate rămîne surd în fața îndreptățitelor revendicări sociale din vremea noastră. Din contră, este stăpînit și frămîntat de întrebarea: Ce trebuie să facem?

Omenirea trebuie să pună capăt războiului prin neprecupețirea nici unui efort în această direcție. Războiul nu este ceva voit de Dumnezeu. Oamenii sînt cei care fac războiul și tot ei sînt cei care pot împiedica desfășurarea lui. Căci războiul nu este ceva fatidic, ceva care vine fără să vrem noi oamenii asupra noastră și căruia nu ne-am putea împotrivi. Creștinul nu poate să dea înapoi, ci trebuie să colaborezee tot mai strîns și mai intens cu toate puterile păcii pînă la biruința lor definitivă.

Orice credincios creștin care are la inimă binele semenilor săi, nu poate sta de o parte în fața situației lumii de azi. Căci el știe că a fi adevărat creștin înseamnează a ajuta pe semeni să-și însușească o viață demnă de om, înlăturînd toate formele de viață care-l dezumanizează. Numai în felul acesta slujește lumii după pilda dată de către Mîntuitorul.

Această slujire a lumii se săvîrșește nu atît prin cuvîntul mărturisitor, cît mai ales prin *fapta* mărturisitoare. Aceasta constă în colaborare și împreună-răspundere în problemele vitale ale oamenilor de azi.

Ca atare, credinciosul creștin se simte dator — asemenea Samarineanului milostiv — să stea și mai departe în mod activ de partea vieții, a păcii, a împăcării și a dreptății. El intervine ferm pentru viață, pentru propășirea ei și o apără împotriva atacurilor inumane.

In felul acesta crede el că trebuie să slujească lumii de azi.

C. Sîrbu

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 115 Sibiu, 1 martie 1967 Nr. 9—10

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească
"Stefan Gheorghiu"
Sibiu
Str. Bariţiu nr. 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu. strada 1 Mai nr 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Insemnătatea lucrurilor mici

De fiecare dată cînd se citeşte din Sfînta Scriptură, la slujbele bisericeşti, sfinţitul slujitor al altarului, pentru sine şi pentru cei ce sînt de faţă, spune îndemnul: „Să luăm aminte". Din acest îndemn înţelegem că cele ce se cuprind în Sfînta Scriptură şi Sf. Tradiţie şi sînt propovăduite de Sfînta Biserică, au rostul de a ne lumina cu lumina cunoştinţei de Dumnezeu şi de a ne arăta cele ce sînt spre mîntuirea sufletelor noastre.

Dacă vom cerceta cu evlavia cuvenită cuvîntul dătător de viaţă al Domnului Hristos privind însemnătatea lucrurilor mici, ne vom da seama că toate faptele cele bune, chiar care ni se par mici, au importanţa cuvenită.

Să ne aducem aminte de pildă de cuvîntul spus de Mîntuitorul Hristos, cu privire la Împărăţia cerurilor, cînd zice: „Împărăţia cerurilor este asemenea grăuntelui de muştar, pe care l-a luat omul şi l-a semănat în ţarina sa, şi care este mai mic decît toate semînţele, dar cînd a crescut este mai mare decît legumele şi se face pom, încît vin păsările cerului şi se sălăşluiesc în ramurile lui" (Matei 13, 32—32; Marcu 4, 31—43; Luca 13, 19). Cu luare aminte să fim şi la alt cuvînt al Fiului lui Dumnezeu, prin care aseamănă Împărăţia lui Dumnezeu cu aluatul menit să dospească frămîntătura, căci a zis de asemenea: „Asemenea este Împărăţia cerurilor aluatului, pe care luîndu-l o femeie, l-a ascuns în trei măsuri de făină, pînă s-a dospit toată" (Matei 13, 33; Luca 13, 20—21). Din aceste pilde ale Domnului Hristos, în care Împărăţia cerurilor cea atît de mare şi necuprinsă este înfăţişată ca avîndu-şi începutul în ceea ce faţă de măreţia şi de cuprinsul ei, este foarte puţin, înţelegem că şi lucrurile care par mici în ele însile sau în legătură cu altele — cum e grăuntele de muştar faţă de planta de muştar, sau cum e aluatul faţă de frămîntătura pe care o dospeşte — sînt mari prin rostul şi lucrarea lor.

Cînd, la cele spuse mai înainte, vom adăuga că Mîntuitorul a numit între cele vrednice de răsplătire şi un pahar de apă rece, dat în numele Lui, vom înţelege cu adevărat că nimic din cele ce se fac nu e fără însemnătate. Cine nu ştie că a zis Fiul lui Dumnezeu: „Cela ce va da de băut unuia dintre aceştia mici numai un pahar cu apă rece, în nume de ucenic, adevăr grăiesc vouă, nu va pierde plata sa"? (Mat. 10, 42). Dacă ştim aceasta, cum ne mai lăsăm oare înşelaţi de gîndul că lucrurile cele mici, cînd sînt bune, pot fi trecute cu vederea ca unele fără însemnătate?

În sfîrşit, să luăm aminte şi la cei doi bani ai văduvei, despre care ne încredinţează Domnul că au avut bună primire, care deşi arătau puţin, cuprindeau mult (Marcu 12, 41—44; Luca 21, 1—4).

Într-adevăr, dacă femeia aceea, care era şi văduvă şi săracă, ar fi zis în cugetul său că puţin este ceea ce ar putea ea să dăruiască spre slava lui Dumnezeu, n-ar fi auzit cuvînt de laudă de la Mîntuitorul, iar pilda ei n-ar fi ajuns la cunoştinţa noastră, ca să ne îndreptăm prin fapta ei cea vrednică de laudă. Iată, însă, că gîndul ei cel bun şi fapta ei cea aleasă n-au rămas trecute cu vederea, ci Duhul Sfînt a hotărît să le cunoască toţi cei ce vreau să se mîntuiască, pentru a şti că împărăţia lui Dumnezeu se cîştigă cu acele fapte bune de care sîntem în stare, chiar dacă acestea ni s-ar părea nouă că sînt mici şi fără însemnătate.

Vom pune acum înainte şi cele ce ne ajută nouă a înţelege însemnătatea pe care o are cuvîntul, căci şi despre cuvînt sîntem înclinaţi să credem adeseori că n-ar avea cine ştie ce însemnătate. Părerea greşită a noastră o îndreptează Mîntuitorul Hristos, cînd zice: „Pentru orice cuvînt deşert pe care îl vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecăţii" (Mt. 12, 36). E bine să luăm aminte cum spune Fiul lui Dumnezeu că „pentru orice cuvînt deşert" vom da socoteală în ziua judecăţii, şi să înţelegem că n-a numit aci cuvîntul care e rău în el însuşi, ci cuvîntul cel deşert, adică cel fără rost. De aci încheierea că dacă pentru cuvînt deşert vom avea o răspundere, cu cît mai mult răspunzători vom fi pentru cuvîntul cel rău, ce va ieşi din gura noastră. Despre aceasta vorbeşte Domnul cu alt prilej, cînd spune: "Cine va zice fratelui său „raca" (adică netrebnic) vrednic va fi de judecata sinedriului; iar cine-i va zice nebunule, vrednic va fi de gheena focului" (Mt. 5, 22). Aşa a hotărît Domnul Hristos, ca unul ce ştie că cuvintele cele rele se fac pricină de despărţire între oameni, săpînd la temelia dragostei frăţeşti.

Unele ca acestea ştiindu-le şi luîndu-le aminte oamenii cei sfinţi, au învăţat pe cei doritori de bună sporire întru cele ce rămîn în veşnicie şi se fac pricinuitoare fericirii, să se ferească de orice înfăţişare a răului şi să săvîrşească tot binele ce le stă în putere, fără a se gîndi vreodată că ceea ce face ar putea fi fără însemnătate. Unul dintre ei — mare cu viaţa şi cu înţelepciunea, — Sfîntul Marcu Ascetul, zice: „Fă binele de care îţi aduci aminte; şi cel de care nu-ţi aduci aminte, ţi se va descoperi ţie". Cînd zice Cuviosul „fă binele de care îţi aduci aminte", nu face nicio deosebire între vreun bine care este mic şi altul care este mare, ci pe toate cele bune le-a cuprins, căci numai cel deprins întru săvîrşirea binelui, oricît de mare sau mic ar fi, poate să rămînă şi să înainteze în lucrarea binelui. Aceasta arată Sfîntul Vasile cel Mare, în cuvintele: „Să nu crezi că se va împodobi în cele mari cel ce este leneş în cele mici".

Mai spune Sfîntul Marcu Ascetul că: „Tot ce se naşte începe de la ceva mic şi pe măsură ce e hrănit creşte", de unde încheierea pricinuitoare ale celor mari, potrivit cu cuvîntul: „Cele rele îşi primesc putere una de la alta; de asemenea şi cele bune cresc una prin alta şi pe cel părtaş de ele îl mînă şi mai mult înainte". Mai ştia Cuviosul că: „Cel biruit cu

(Continuare în pag. 2)

Iisus Hristos - a venit să slujească

Sfintele Evanghelii mărturisesc că Fiul Fecioarei din Nazaret a fost un mare iubitor de oameni, mare luptător pentru fericirea altora.

Cu veacuri înainte l-a văzut în duh profetul Isaia. Cu o emoţie adîncă el l-a privit pe „omul durerii" şi l-a descris cu cuvinte care ne mişcă profund şi astăzi. Profetul îl vede disprețuit şi părăsit de toţi, fără chip şi frumuseţe, scufundat în suferinţă amară. Pentru care motiv? Pentru vreo vină personală, pentru vreo greşală sau răzvrătire? NU! Ci robul lui Dumnezeu „suferă pentru greşalele oamenilor, pentru neputinţele semenilor săi" (Is. 53, 4—5).

Icoana aceasta biblică îl prezintă pe Mîntuitorul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu care a venit în lume să se jertfească pentru vindecarea noastră.

Ceea ce Isaia a văzut cu veacuri înainte, s-a împlinit în persoana Dumnezeu-omului Iisus. Toată viaţa Sa pămîntească a fost o permanentă lucrare de slujire a „fraţilor" Săi, pentru a căror dragoste s-a întrupat. Toate gîndurile lui Iisus, toate cuvintele şi faptele Sale n-au avut alt scop decît să salveze omul, să urmărească binele lui, fericirea lui vremelnică şi veşnică.

După învăţătura creştină, fiinţa umană, în urma căderii în păcat, era ca oaia pierdută. Iisus s-a făcut Păstor pentru toţi la un loc şi pentru fiecare păcătos în parte, căutînd pe cei pierduţi, ridicîndu-i pe umerii Săi, legîndu-le ranele, adăpîndu-i, săturîndu-i. Această slujire a vestit-o chiar de la începutul lucrării Lui, cînd în sinagoga din Nazaret, conştient că împlineşte aşteptarea şi nădejdea tuturor profeţilor şi a obijduiţilor vieţii, Iisus a zis despre Sine: *„Duhul Domnului este asupra mea, pentru care m-a uns să binevestesc săracilor, să tămăduiesc pe cei zdrobiţi cu inima, să propovăduiesc celor robiţi dezrobirea"* (Luca 4, 18—19).

De vedea pe cei mulţi obijduiţi, oprimaţi şi disprețuiţi, Iisus susupina cu compătimire şi bunătate şi striga: *„Mi-e milă de popor"* (Mat. 15, 32). Apoi pornea să-i înveţe, să le aprindă tuturor lumina adevărului, a nădejdii, a încrederii în zile mai bune.

De întîlnea pe drumurile sau prin pieţele Iudeii sau ale Galileii sufernizi, Doctorul dumnezeiesc se apleca cu dragoste asupra durerilor lor şi le tămăduia rănile, ca un Samarinean milostiv.

Păcătoşilor care arătau cel mai neînsemnat gest de pocăinţă sau de voinţă de a se elibera de patimi învechite, ca Zacheu sau femeia păcătoasă, Domnul le arăta cea mai mare dragoste şi îi iarta, răspunzînd criticilor răutăcioşi şi fărţarnici: *„Nu sănătoşii au trebuinţă de doftor, ci cei bolnavi"* (Mat. 9, 12). *„Căci Fiul omului a venit să caute şi să mîntuiască pe cel pierdut"* (Luca 19, 10).

Într-o vreme în care femeia era disprețuită şi înjosită ca o roabă nevrednică de demnitatea de om, Iisus nu pregetă a sta de vorbă cu samarineanca la fîntîna din Sichem, ca s-o aducă la adevăr şi pocăinţă.

(Continuare în pag. 2)

Însemnătatea lucrurilor mici

(Urmare din pag. 1)

ușurință de cele mici e robit neapărat și de cele mari, iar cel ce le disprețuiește pe acelea, le va sta împotrivă și celor mari întru Domnul". El era convins că „diavolul nu disprețuiește păcatele cele mici, că altfel nu poate conduce spre cele mari", de aceea învață să ne curățim chiar și de păcatele pe care le socotim mici, căci zice: „Nu lăsa păcatul nestors, chiar dacă ar fi cît de mic, ca să nu te tragă pe urmă la rele mai mari". Cu acest cuvînt se potrivește învățătura Sfîntului Isaac Sirul, care spune: „Arată vrăjmașului răbdarea și iscusința ta prin fapte mici, ca să nu ceară de la tine lucruri mari", pentru că „ dacă cineva se pleacă să disprețuiască pe cele mici de la început, este învins și dă pricină vrăjmașului să-l lupte pe el cu cele mari". În sfîrșit, bine este a lua aminte și la cuvîntul: „Pînă cînd greșala ta e mică și are numai flori zmulge-o, ca să nu mai crească și să nu mai coacă. Nu fi fără grijă cînd greșala ți se pare prea mică, căci mai tîrziu vei afla în ea un stăpîn neomenos și vei merge înaintea ei ca un rob în lanțuri. Cel ce însă de la început se luptă cu patima „degrabă o va birui pe ea".

De folos ne este și o altă îndrumare dată de același Sfînt Isaac Sirul, cînd zice: „Disprețuiește o dorință mică, pentru ca nu cumva să simți tăria arderii ei. Că răbdarea în lucruri mici alungă primejdia. Că nu poți să fi stăpîn în lucruri mari dacă nu biruiești pe cele mici".

Pentru cel ce ia aminte la lucrurile ce îl înconjoară și cugetă drept cu privire la ele, însemnătatea lucrurilor mici este o chestiune lămurită, căci el înțelege bine că rîurile cele mari își au începutul în izvoare mici și din pîrîiașe mici își adună apele cele multe; vîlvătaia cea mare a focului își are începutul într-o mică scînteie; casele cele mari se alcătuiesc din pietre și cărămizi mici. Prin urmare: dacă n-ar fi cele mici, n-ar fi nici cele mari.

Toate cele spuse pînă aici dovedesc în chip lămurit, că lucrurile cele mici au mare însemnătate. De aceea, cele rele, care ni se par mici, trebuiesc ocolite, ca să nu ne ducă la mai mari lucruri rele, iar cele bune, ca unele ce duc spre lucruri mai bune, trebuiesc făcute cu orice prilej.

Ierod. *Teofil Părăianu*

Iisus Hristos...

(Urmare din pag. 1)

Pilde de acest fel se pot înșira pe multe pagini. Destul că nu vom putea uita niciodată picioarele însîngerate ale lui Iisus cu care El a străbătut drumurile ca să caute păcătoșii și să-i salveze. Nu vom putea uita mîinile Lui cu care a binecuvîntat și a ridicat pe cei părăsiți și disprețuiți. Nu vom putea uita inima fierbinte a Domnului care bătea pentru orice om îndurerat și arăta milă pentru toți cei ce căutau milă.

Dar icoana cea mai vie a dragostei jertfitoare a Fiului omului pentru slujirea umanității rămîne Crucea Golgotei. După cum soarele înmagazinează în sine toată lumina și căldura care se revarsă ca cea mai mare binefacere pentru universul nostru, așa Crucea Mîntuitorului cuprinde în ea expresia iubirii lui Dumnezeu pentru noi.

Ca Fiu al lui Dumnezeu, Iisus ar fi putut pretinde slava și adorarea oamenilor cînd a apărut între ei. Avea doar dreptul ca toți să se plece înaintea Lui ca în fața Împăratului îngerilor, Dar Domnul a ales ocara Crucii, a preferat să sufere El, pentru ca prin această jertfă să răscumpere pe cei vinovați. *„Fiul omului n-a venit ca să i se slujească, ci să slujească El și să-și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți"* (Mat. 20, 28).

Tocmai această jertfă a propriei vieți pentru binele altora, această predare a persoanei Sale nevinovate în locul celor vinovați, îi acordă lui Iisus dreptul la recunoștința netrecătoare a noastră, dreptul la numele de „Mîntuitor". Același Prooroc Isaia, după ce l-a privit o clipă pe omul durerilor acoperit de răni și de dispreț, îl contemplă mai apoi ca întemeietor al unei „semințiii" noi, restaurate, înălțate, care I se va închina. *„Dacă își va da viața ca jertfă pentru păcat, va vedea o seminție de urmași, își va lungi viața în multe zile și lucrarea Domnului în mîinile Sale va propăși"* (Isaia 53, 10).

„Semința" nouă, moștenitoarea meritelor și a numelui lui Hristos sînt creștinii din toate locurile și din toate timpurile. Ei formează „poporul cel ales", iubit de Dumnezeu, care poartă peste veacuri chemarea de a imita pilda divinului lor Izbăvitor. Noianul de dragoste revărsat cu atîta lepădare de sine asupra noastră de către Fiul Omului, trebuie să-i inspire și să-i determine la fapte asemănătoare pe cei care își mărturisesc credința în El.

La această datorie ne îndeamnă unul din ucenicii Domnului, Petru: *„La aceasta ați fost chemați, fiindcă și Hristos a suferit pentru voi și v-a lăsat o pildă, ca să pășiți pe urmele Lui"* (I Petru 2, 21).

Așadar, cel ce vrea să se numească creștin și să fie recunoscut de Domnul ca ucenic cînd va veni să judece lumea, este dator să arate în viața sa dragoste jertfitoare pentru slujirea aproapelui.

Cuprinsul înțelepciunii creștine nu stă în simțiri nobile sau în cuvinte frumoase, nu în savante explicări ale Bibliei, ci în lucrarea de a ajuta pe semenul nostru. Urmarea lui Hristos înseamnă a pune în folosul omenirii talentele noastre, cunoștințele noastre, cum a pus Iisus puterea Sa, mila Sa, viața Sa.

„Cine zice că rămîne în El, trebuie să trăiască așa cum a trăit Iisus" (I Ioan 2, 6).

Preotul păstor de suflete care stă de veghe la ocîrmuirea turmei pe căile binelui, muncind cinstit și devotat în locul unde este rînduit, — iată chipul prin care fiecare dintre noi sîntem „slujitori", „mîntuitori" ai semenilor noștri.

Implinirea acestor datorii de slujire a omenirii în dragoste, după modelul divin al lui Iisus este atît de esențială în creștinism, încît fără iubirea jertfitoare totul e o fățărnicie, o vorbă goală, o minciună.

Multă vreme a fost nebăgată în seamă, chiar de creștini pilda și porunca iubirii lui Hristos.

Astăzi un duh nou suflă în omenire. S-a redescoperit valoarea omului, se pune preț pe demnitatea și dreptul lui la o viață liberă, se pune accentul pe frățietatea și solidaritatea între indivizi și națiuni.

Este locul și timpul potrivit ca și creștinii să înfăptuiască mai deplin pilda de slujire a oamenilor arătată atît de strălucit de Iisus, să sprijinească mai activ tot ceea ce contribuie la binele poporului, la binele omenirii.

Preot *Șt. Slevoacă*

Informații

La 25 februarie 1817 s-a deschis pentru public la Sibiu, Muzeul Brukenthal. S-au împlinit de atunci 150 ani de neîntreruptă funcționare a Muzeului. La început Muzeul avea o galerie de tablouri, colecție de gravuri, de minerale, antichități și de monede, biblioteca cu 15.000 de volume. Tot în sec. XIX în Sibiu se deschide Muzeul „Astrei" cu importante colecții de istorie, etnografie și artă, expresie a vieții culturale a poporului român din Transilvania. In sfîrșit la Sibiu se organizează în sec. XIX „Muzeul Carpatin" de științe naturale. (Se cuvine să amintim și Biblioteca Mitropoliei, care e cea mai veche bibliotecă românească din Transilvania, fiind anterioară sec. XIX).

Muzeul Brukenthal, așa cum se prezintă astăzi, este o realizare a regimului socialist. In 1949 cele trei muzee se unifică într-o singură instituție de stat, complexul muzeistic de grad republican „Bruckenthal" de astăzi. Numărul obiectelor a crescut. Numărul vizitatorilor a crescut de la 25.000 în 1949 la aproape 185.000 în 1966. Muzeul cuprinde patru mari secții cu sectoare speciale: secțiile de științele naturii, de arheologie și istorie, de etnografie și artă populară, de arte plastice. La acestea se adaugă deschiderea în 1966 a expozițiilor permanente privind „istoria cetății și orașului Sibiu" (în vechiul turn al sfatului) și „trofee și arme de vînătoare" (în local propriu) — și organizarea la Dumbrava Sibiului în aer liber a „Muzeului național al tehnicii populare și al meșteșugurilor" (care va fi deschis la sfîrșitul anului 1967). Se pregătește de asemenea expoziția permanentă de artă feudală și expoziția istoriei cărții și tiparului.

Prin activitatea sa multilaterală Muzeul Brukenthal aduce o contribuție însemnată la opera de culturalizare, la promovarea științei și artelor, la oglindirea istoriei poporului român pe aceste plaiuri — începînd cu timpurile străvechi (popoarele băștinașe dinainte de era noastră) pînă în vremea noastră — și a creațiilor lui. Prestigiul lui este în creștere și peste hotare. Dovada e în legăturile cu peste 250 institute și muzee din peste 60 de țări și în aprecierea specialiștilor care vin să cerceteze documente și alte exponate.

*

Se împlinesc 250 ani de la tipărirea în Sibiu a primei cărți de mine și metalurgie din țara noastră: „Auraria romano-dacică" de Samuil Koleseri, inspector general al minelor de aur din Transilvania — scrisă în limba latină (Sibiu, 1717). Cartea tratează istoria extracției aurului în Transilvania din epoca preromană pînă în sec. XVIII, referindu-se nu numai la Transilvania, ci și la Țara Românească și Moldova. Autorul afirmă unitatea de neam a românilor din cele trei provincii. La ediția din 1780 cartea e completată cu descrierea istorică — fizică topografică a Țării Românești și cu o hartă detailată a Olteniei.

Prezentînd situația minelor de aur din Transilvania, cartea e și o contribuție la cunoașterea științei și tehnicii din sec. XVIII în țara noastră.

*

La 1 martie a.c. s-a sărbătorit împlinirea a 100 ani de la apariția primului număr al revistei „Convorbiri literare" (1 martie 1867—1950). Revista, sub conducerea criticului Titu Maiorescu, a militat pentru o literatură română de înalt nivel artistic și de valoare universală, pentru o limbă literară română cu rădăcini populare, combătînd literatura slabă și direcția latinistă în ce privește limba și ortografia, direcție care voia să impună o limbă artificială latinizantă și ortografia etimologică. Aici au colaborat scriitorii: M. Eminescu, I. Creangă, I. L. Caragiale, I. Slavici, G. Coșbuc, Oct. Goga, St. O. Iosif ș.a. Militînd pentru o literatură a tuturor românilor, revista a avut cuvinte de prețuire deosebită pentru românii transilvăneni, a reflectat viața culturală și literară a Transilvaniei, și a cucerit cele mai de seamă publicații românești din Transilvania. De la început a aderat la programul „Convorbirilor literare", „Telegraful Român" de la Sibiu și „Foișoara Telegrafului Român", care apărea ca supliment literar. „Telegraful Român" a reprodus articole din „Convorbiri literare", a publicat opere ale scriitorilor amintiți, a combătut exagerările latinste, sprijinind o literatură română cu limba înțeleasă de toți românii.

La Sibiu apare primul manual de „poetică română" pentru tinerimea „gimnazială și preparandială" (Ion Lăzăriciu, 1882), care prezintă scurte biografii și caracterizări ale operei scriitorilor de la „Convorbiri literare", primul manual din Transilvania în care figurează Mihail Eminescu. Un capitol separat pentru „Convorbiri literare" introduce prof. Enea Hodoș (care

In întîmpinarea alegerilor

La 5 martie a.c. vor avea loc alegerile de deputaţi în sfaturile populare comunale. Ele se desfăşoară după dispoziţiunile noii Legi pentru alegerea deputaţilor în Marea Adunare Naţională şi în sfaturile populare, discutată şi votată în şedinţa Marii Adunări Naţionale din 28 decembrie 1966. Noua lege perfecţionează sistemul electoral, corespunzător actualei etape de dezvoltare a statului nostru şi adîncirii continue a democraţiei socialiste, care asigură fiecărui cetăţean posibilităţi tot mai largi de participare la exercitarea puterii, la propăşirea patriei şi la dezvoltarea economic-culturală a cumunelor. Se aplică astfel, principiul universalităţii dreptului de vot şi al dreptului de a fi candidat şi ales: toţi cetăţenii — bărbaţi şi femei, vîrstnici şi tineri, de orice naţionalitate sau credinţă religioasă — care au împlinit vîrsta de 23 ani au dreptul de a fi propuşi şi a fi aleşi deputaţi în sfaturile populare comunale, raionale, regionale şi în Marea Adunare Naţională.

Democratismul legii pentru alegerea deputaţilor rezultă şi din alte dispoziţii, ca: o normă unitară de reprezentare în circumscripţiile electorale — proporţională cu numărul locuitorilor; (secţii de votare pentru fiecare 1500—3000 locuitori, în cazuri speciale pentru 500 locuitori); mărirea numărului deputaţilor în sfaturile populare în general şi în cele comunale în special — ceea ce duce la o mai strînsă legătură a acestora cu masele şi la perfecţionarea funcţionării şi activităţii sfaturilor populare; dreptul de a depune candidaturi e asigurat tuturor organizaţiilor oamenilor muncii, propunerile de candidaturi făcîndu-se în adunări cetăţeneşti şi putîndu-se propune unul sau mai mulţi candidaţi pentru fiecare circumscripţie electorală; faptul că masele de cetăţeni organizează, conduc şi controlează toate operaţiile alegerilor prin comisii teritoriale, de circumscripţii şi ale secţiilor de votare, formate din reprezentanţi ai oamenilor muncii, în cadrul acestor comisii participînd sute de mii de cetăţeni la organizarea alegerilor, la întocmirea listelor de alegători, la organizarea secţiilor de votare, la controlul aplicării întocmai a dispoziţiilor legale în ce priveşte propunerile de candidaturi, persoana candidatului, desfăşurarea alegerilor etc; afirmarea principiului răspunderii deputatului faţă de alegători pentru activitatea sa şi a sfatului popular din care face parte şi dreptul alegătorilor de a retrage mandatul acelui deputat care nu-şi îndeplineşte obligaţiile sau săvîrşeşte acte incompatibile cu demnitatea lui etc.

În întîmpinarea alegerilor din 5 martie a.c. s-au ţinut adunări pentru propunerea de candidaţi, fiind propuşi de către organizaţiile oamenilor muncii acei cetăţeni ale căror vrednicii în muncă, în activitatea obştească îi fac demni de a fi deputaţi în sfaturile populare comunale, oameni legaţi de popor, devotaţi patriei socialiste, rîvnitori şi competenţi în rezolvarea problemelor ce le ridică dezvoltarea economic-culturală şi gospodărească a comunelor.

Acum au loc întîlnirile candidaţilor Frontului Democraţiei Populare cu alegătorii. În aceste întîlniri cetăţenii — împreună cu candidaţii — se sfătuiesc asupra celor realizate pînă acum şi fac propuneri de noi realizări, pentru buna gospodărire, propăşirea şi înfrumuseţarea satelor noastre. Astfel alegătorii şi candidaţii îşi iau angajamente de a munci în viitor cu mai mult spor pentru înflorirea patriei, pentru ca satele şi locuitorii lor să se ridice pe noi trepte de cultură şi civilizaţie. Antrenînd milioane de cetăţeni ai comunelor la dezbaterea problemelor economice, social-culturale şi gospodăreşti cu caracter local, campania electorală constituie o şcoală a spiritului cetăţenesc, ajută la descoperirea de noi posibilităţi şi resurse locale, mobilizează masele largi la rezolvarea problemelor de interes obştesc. Unele din propuneri sînt traduse în practică imediat. Altele se vor realiza prin conlucrarea deputaţilor din sfaturile populare cu masele. Zilele acestea din preajma alegerilor sînt zile de manifestare a patriotismului activ, a spritului gospodăresc al oamenilor muncii.

Clerul şi credincioşii Bisericii noastre participă activ la alegerile de deputaţi pentru sfaturile populare comunale. Ei sînt alături de oamenii muncii, buni cetăţeni ai patriei noastre şi sprijinesc candidaţii F.D.P., pe cei mai vrednici fii ai ţării şi gospodari ai comunelor.

T.

---

a colaborat la „Telegraful Român“) în „Manualul de istoria literaturii române“ (Caransebeş, 1893). La Sibiu se tipăreşte în 1896 şi Cartea de citire pentru a V-a clasă gimnazială şi alte şcoli medii (de prof, A. Viciu de la gimnaziul din Blaj), care cuprinde 6 poezii de Eminescu.

De aceea Sibiul şi „Telegraful Român“ sînt prezenţi la centenarul „Convorbirilor literare“ preţuind meritele acestei reviste pentru literatura română şi pentru unitatea naţională a poporului nostru.

*

Duminică 12 martie a.c. *a avut loc, după Sf. Liturghie, în biserica „dintre brazi“ parastasul pentru adormitul în Domnul prot. stavrofor Nicolae Geangalău. Au fost prezenţi consilieri arhiepiscopeşti, profesori de la Institutul Teologic Universitar-Sibiu, preoţi, membrii familiei, prieteni, cunoscuţi şi credincioşi. Au slujit la parastas: P. C. vicar T. Belaşcu, arhim. N. Mladin, prot. A. Radu, ş.a. A vorbit P. C. vicar Traian Belaşcu despre activitatea ca preot şi consilier arhiepiscopesc a răposatului prot. stavrofor N. Geangalău.*

După aceea familia celui adormit — a oferit o agapă de pomenire.

Sfaturi folositoare

Sănătatea este o superbă cetăţuie, pe care trebuie s-o înconjuri din toate părţile spre a o apăra, după cum urmează:

1. Respiraţia să se facă numai pe nas. Nasul încălzeşte şi purifică aerul inspirat.

Orice piedică din calea respiraţiei nazale trebuie eliminată. Pe cît posibil fereastra deschisă noaptea în dormitor.

2. Mişcare multă în aer liber. Pas alergător cîteva minute, sau urcarea unui deal, înot, ski, patinaj sau orice alt sport, dacă eşti orăşean. Bicicleta nu ar trebui să lipsească din nici o casă, e un sport excelent şi te scoate repede la un loc cu soare, ferit de zgomot şi praf.

3. Culcarea şi scularea iarna şi vara devreme. Somnul înaintea miezului nopţii este somnul fiziologic. În locul somnului de după masă, mai bine o baie de soare. Nu neglija dinţii înainte de culcare şi dimineaţa spălatul cu apă rece cel puţin pînă la brîu, oricare ar fi temperatura de afară sau din cameră.

4. Eliminarea cu totul a alcoolului şi tutunului din obiceiurile tale. Alcoolul este un antialiment, forţa ce ţi-o dă este iluzorie, iar tutunul cancerigen.

5. Oţeleşte-te prin deprinderi tari. Nu răcești, cînd căldura, pe care o produce corpul tău, e mai mare decît căldura pe care o pierzi, deci îndrăzneşte cu scufundări rapide în o apă cît de rece, urmate de frecţiuni tot aşa de rapide. Baia ta caldă alterneaz-o de mai multe ori cu duşul rece.

6. Mestecă bine alimentele în gură, nu mînca fără poftă, nu mînca pînă la suprasaturaţie, ultima masă cu 2—3 ore înainte de culcare.

7. În sfîrşit să nu cumva să uiţi puterea mare a autosugestiei, repetîndu-ţi de 100 de ori pe zi în gînd (dacă este nevoie) fraza: N-am venit pe această lume să fiu bolnav, ci mereu sănătos, plin de curaj şi voie bună, învingînd vitejeşte orice greutate s-ar ivi în viaţă şi îndeplinindu-mi cu mult suflet datoria mea acolo unde sînt pus, spre binele meu, al familiei şi al patriei dragi.

† Dr. *Suciu Sibianu Mircea*

Protopresbiterul Ioan Droc

Trecutul a acoperit cu vălul uitării numele lui Ioan Droc protopresbiter al tractului de Miercurea.

Activitatea sa multilaterală merită însă să fie cunoscută de generaţia noastră şi apreciată în raport cu timpul în care s-a desfăşurat.

Munca lui s-a desfăşurat pe teren cultural, religios, economic şi social.

Învăţător, catihet, protopresbiter, ziarist, sprijinitor al aşezămintelor economice, iată funcţiile îndeplinite cu mult zel spre binele neamului său.

Protopresbiterul Ioan Droc s-a născut în comuna Răşinari, în anul 1836. Este fiul preotului Ioan Droc (1806—1880) şi al preotesei Paraschiva Droc născută Sîrbu (1816—1881). A urmat şcoala primară în comuna Răşinari, gimnaziul şi teologia la Sibiu.

După terminarea şcolii a fost numit ca învăţător şi catihet la şcoala confesională română din Răşinari, contribuind la ridicarea prestigiului ei.

Pentru a putea candida la postul de protopresbiter îşi ia bacalaureatul în 1872 la Liceul din Sibiu, astăzi „Gheorghe Lazăr“. Ales protopresbiter la Miercurea este instalat în această funcţie la 22 iulie 1872.

Funcţia de paroh şi protopresbiter a îndeplinit-o între anii 1872—1898 cînd s-a pensionat retrăgîndu-se în Sibiu unde a locuit pînă în 15 august 1917 cînd a decedat.

*

Ca învăţător Ioan Droc a căutat să contribuie alături de colegii lui la învăţarea unei limbi române curate purificată de aberaţiile latinizanţilor şi de cuvinte străine şi să răspîndească literatura română.

I. Droc nu s-a mulţumit cu buna instruire a elevilor săi. Timpul şi cunoştinţele sale le-a folosit şi pentru ridicarea economică a răşinărenilor.

Este cunoscut că prima cooperativă din Transilvania şi Ţara Românească a luat fiinţă în comuna Răşinari, la iniţiativa învăţătorului Visarion Roman. (Se împlinesc în curînd 100 ani de la înfiinţare).

Alături de Visarion Roman trebuie să-l aşe-

(Continuare în pag. 4)

Protopresbiterul Ioan Droc

(Urmare din pag. 3)

zăm și pe I. Droc care a fost membru în primul consiliu de administrație al Cooperativei de Credit din Comuna Răşinari.

Ca paroh și protopop în parohia și protopresbiteratul Miercurea, timp de 24 ani, prot. Ioan Droc „a condus acest protopresbiterat cu zel și pricepere năzuind în conțelegere cu familia Măcelar a crea în Miercurea un centru al vieții noastre bisericești, școlare și economic-sociale" (Tel. Rom. nr. 5/1917).

Fiind conștient de valoarea unei școli pentru popor, a căutat să sprijine nu numai moral ci și material școala română din Miercurea. La început școlile din tractul Miercurii au fost ajutate prin subvenții pe care le-a procurat din alodiile comunale.

Mai tîrziu ca președinte al „Casei de păstrare" a susținut în întregime școala din Miercurea.

Plecînd din comuna sa natală Răşinari, unde a înființat alături de Visarion Roman primul institut de credit din Transilvania, a dus sămînța ideii de cooperație și în tractul Miercurea. A înființat aici o „Casă de păstrare" al cărei președinte a fost. În această calitate a alcătuit și statutele ei.

Prot. I. Droc era conștient de importanța înființării acestui institut de credit, care trebuia să contribuie la ridicarea economică a națiunii sale.

Nu a existat activitate culturală și economică din tract și în afară de tract la care I. Droc să nu fi luat parte „aci ca conducător, aci ca sprijinitor". „Casa lui a fost pururea deschisă pentru toți aceia, care îl cercetau sau veneau în centrul protopopiatului în afaceri culturale. economice și sociale" (Tel. Rom. nr. cit.).

Prot. I. Droc a călătorit și în străinătate. Astfel a fost la Paris cu prilejul sărbătoririi a 100 ani de la revoluția franceză din 1789. Impresiile sale de călătorie sînt publicate în ziarul „Telegraful Român". Ele redau într-o limbă frumoasă locuri și întîmplări, zugrăvind realitatea acelei vremi.

Prot. I. Droc a cunoscut îndeaproape pe Duiliu Zamfirescu, care l-a vizitat acasă în Miercurea. Așa s-a făcut că D. Zamfirescu a făcut portretul prot. I. Droc și al soției sale în romanul „Îndreptări"; sub numele de Marcu Stamate și Leana. Iată cum ni-l prezintă Duiliu Zamfirescu: „De statură mijlocie, cu barbă albă, îmbrăcat curat și mai cu seamă vorbind limba fără nici-un accent d. protopop plăcu deodată lui Comănășteanu, prin aerul său deschis și hotărît" (pag. 136).

Fiind găzduit de I. Droc, Duiliu Zamfirescu descrie odaia în care dormise, ca o cameră românească, cu scoarțe, blidare, strachini, ulcele, șervete, icoane bătrîne, vicleim, busuioc etc. (pag. 136).

... „Pe mese și pe etajere erau numai cărți românești, tot ce editase și tot ce vînduse Socec de la înființarea librăriei sale pînă în zilele noastre căci citirea era a doua slăbiciune a Lenei. De la cele mai depărtate calendare apărute în Transilvania, pînă la Nichipercea și pînă la ale lui N. D. Popescu, de la primii poeți: Văcărescu, Conachi și ceilalți, pînă la Eminescu și urmașii săi, de la Boierii și Ciocoii lui Filimon, pînă la Biblioteca pentru toți a lui Müller, toate erau de față" (pag. 145).

„Ei trăiseră și îmbătrîniseră singuri, el în slujba bisericii și cu căutarea unor vii din care agonisise starea — ea cu grija gospodăriei" (p. 146).

Ideile pe care prot. I. Droc le-a urmat și slujit o viață întreagă — idei puse în slujba ridicării națiunii sale, se oglindesc în testamentul său scris la 3 iunie 1911.

„Avînd în vedere fierbintea noastră dorință de a fi folositori și după moarte neamului și sfintei noastre biserici, ne-am hotărît amîndoi de mult și ne hotărîm acum din nou... ca după moartea noastră, averea noastră cîștigată prin munca intensivă și cinstită, cruțare și bună chivernisire să fie un izvor de binefacere pentru neamul și biserica noastră, drept ce pentru cazul morții noastre facem următorul testament"...

Potrivit testamentului întreaga avere imobilă și mobilă au lăsat-o Arhidiecezei române ortodoxe răsăritene și reprezenta 106.000 coroane.

Din averea testată Consistoriul arhidiecezan urma să dea:

I. Bisericii române greco-ortodoxe din comuna Răşinari suma de 5.000 coroane pentru înființarea unei fundații care va avea drept scop: a) acordarea fiecărui preot din Răşinari (erau 3) a cîte 50 coroane anual; b) remunerarea epitropilor parohiali pentru corecta administrare a fundației (50 coroane); c) ajutorarea văduvelor sărace (50—100 coroane); d) ajutorarea tinerilor din Răşinari care „ar dori să cerceteze Așezămintele industriale și comerciale din Patrie sau străinătate, ori să-și înmulțească cunoștințele în purtarea comerciului și a comptabilității" (100 coroane).

II. Protopopiatului de Miercurea 5.000 coroane + 2.000 coroane în vederea creerii de fundații și anume:

a) preoților din tractul Miercurea și învățătorilor români de la școalele române confesionale gr. ort. care au prunci eminenți la școalele mai înalte (gimnazii, teologie ori universitate) și care și altcum se disting prin o purtare exemplară în toate privințele (100—200 cor. anual).

b) preoților din tractul Miercurii care au stăruit pentru facerea de fonduri bisericești, zidiri de biserici și școli și care prin mijlocirea lor au plasat băieți români gr. ort. la meserii sau comerț (100 cor. anual).

c) preoților gr. ort. din tractul Miercurii care dovedesc cel mai mare zel și interes pentru moralitatea publică în popor și pentru ridicarea nivelului moral, intelectual și material al credincioșilor lor.

d) pentru întreținerea în stare bună a bisericii și procurarea de odăjdii bisericești, a protopopului, a cantorilor și crîsnicului.

III. Să se dea la „Masa studenților români gr. ort. de la școala din Brașov" 1.000 coroane iar în caz de desființare a ei să se dea întreținerea internatului.

IV. Biblioteca a donat-o în întregime bisericii din comuna Răşinari.

V. Suma de 74.000 coroane a donat-o Consistoriului Arhidiecezan pentru înființarea unei fundații, care să-i poarte numele, iar venitul anual să-l folosească pentru acele nevoi pe „care le va considera mai arzătoare și care pot mai bine promova interesele noastre religioase, culturale și naționale".

I. Droc a fost și membru al sinodului arhidiecezan, al Congresului Național Bisericesc și asesor onorar în consistorul arhidiecezan, aparținînd „acelei pleiade de anteluptători ai constituției bisericii noastre" (Tel. Rom. 43/911).

A murit în 1917, în preajma realizării visului unității naționale a poporului român, la realizarea căruia a adus și contribuția sa. *I.D.*

† Prot. icon. stavr. Valeriu Bărbosu

La marele praznic al Nașterii Domnului — 26 decembrie 1966 — după o scurtă și grea suferință și-a dat obștescul sfîrșit în mîinile Creatorului neobositul și harnicul preot Valeriu Bărbosu, care din tinerețe a fost cititor și abonat la „Telegraful Român".

S-a născut în com. Ciocotiș — raion Lăpuș, în anul 1888, în ziua Adormirii Maicii Domnului, ca fiu de învățător, fiind 11 frați și surori în familie.

Urmează școala primară în satul natal și în orașul Baia-Sprie, liceul la Năsăud, la Liceul grăniceresc, continuînd la Institutul Pedagogic-Teologic „Andreian" din Sibiu pe care-l absolvă în 1909. Își începe activitatea la 1 oct. 1909 ca învățător-director în com. Cupșeni, iar din 1919 în Copalnic-Mănăștiur, precum și ca inspector școlar de control în fostul jud. Someș. Avea totdeauna în clasa sa mai mult de 100 elevi, un adevărat stup de albine, ridicînd generații de români bine pregătiți. Ca inspector școlar în fostul jud. Someș a cercetat, îndrumat și inspectat toate satele, chiar și cătunele — în primii ani după formarea statului român, mergînd aproape peste tot — cum adesea spunea — „per pedes apostolorum", insistînd și reușind să se deschidă școli românești în fiecare localitate, în mai multe localități construindu-se școli noi.

În toamna anului 1926 — urmînd chemarea bisericii, intră-n cler, fiind hirotonit de către regretatul episcop Nicolae Ivan și numit paroh în parohia ortodoxă nou înființată, Traian, raionul Satu Mare, continuînd să funcționeze și ca dir. înv.

Sub conducerea și cu jertfa lui s-a ridicat în parohie în anul 1933 o frumoasă biserică, cu pictură artistică, precum și școală nouă în anul 1938.

În urma Dictatului de la Viena a fost silit în toamna anului 1940 să se refugieze cu familia la Arad.

Reîntors din refugiu, cu data de 1 septembrie 1945 a continuat să funcționeze ca preot-paroh în aceeași parohie Traian.

De mai multe ori a fost deputat eparhial și membru în colegiul electoral la alegeri de episcopi.

Pînă cu o lună înainte de a ne părăsi a fost mereu prezent — în fiecare duminică și sărbătoare — la Altarul bisericii, rugîndu-se pentru toți și pentru toate și-ndeosebi pentru „pacea a toată lumea". Fiind din tinerețe cunoscător desăvîrșit al tipicului și cîntărilor bisericești și avînd o voce bună, întotdeauna a slujit cu evlavie, fără grabă, respectînd întru totul textul sfintei slujbe.

Trecutul neamului nostru a fost un izvor nesecat de inspirație pentru P. C. Sa, atît în activitatea culturală, cît și în cea pastorală.

A fost distins: în 1939 dec. 25 cu „brîu roșu" de către regretatul episcop Dr. Vasile Stan, apoi din partea Statului pentru activitatea școlară și culturală cu „Răsplata Muncii", iar la 8 sept. 1962 hirotesit ca „protopop iconom stavrofor" de către Prea Sfințitul Episcop Valerian Zaharia al Oradiei.

Slujba înmormîntării a fost săvîrșită în biserica parohială de către P. C. prot. icon. stavr. Cornel Sava, protoereu al raionului Satu Mare — ca reprezentant al P. S. Episcop Valerian, înconjurat de un sobor de preoți.

În cuvinte mișcătoare P. C. prot. C. Sava și P. C. pr. Știru I. au arătat trecutul plin de muncă al venerabilului preot Valeriu, exprimînd adîncul regret al preoțimei sătmărene pentru pierderea suferită. Vorbitorii au scos în evidență frumoasele calități sufletești ale decedatului, căci timp de 57 ani a muncit neîntrerupt pentru popor și Biserica strămoșească. În numele credincioșilor păr. M. Pop a adus ultimul omagiu vrednicului dispărut.

Lasă în urmă o îndurerată familie: soția Aurelia, fii și fiică: Mircea, Horațiu și Rodica, care, îndeplinindu-i dorința, au fost mereu împreună pînă ce a închis ochii pentru totdeauna.

Și-n dangătul clopotelor de la biserică — regretatul păstor a fost coborît la locul de veci, lîngă altarul bisericii — pe care mai bine de 40 ani a păstorit-o, la umbra nucilor pe care i-a sădit.

Dumnezeu să-l așeze în ceata slujitorilor Săi la altarul veșniciei! *Asistent*

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 115 Sibiu, 15 martie 1967 Nr. 11—12

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

„Zidiți-vă unul pe altul!“ (I Tes. 5, 11)

Apostolul care se citește la Sf. Liturghie din Duminica lăsatului sec de carne, pentru postul Paștilor, ne pune în față o problemă frecventă în perioada primară a Creștinismului. Este vorba de jertfele idolești, problemă pe care Sf. Apostol Pavel de pildă, cu înțelepciunea dăruită lui și cu dragostea sa fierbinte pentru cei care îi urmau pe drumul Evangheliei, o rezolvă cu toată cumințenia.

Astfel, marele Apostol arată că, pentru orice creștin luminat, „idolul nimica nu este în lume“ și că nu există „decît un singur Dumnezeu, Tatăl, dintru care sînt toate și noi întru dînsul și un singur Domn, Iisus Hristos, prin care sînt toate și noi printrînsul“ (I Cor. 8, 46). Idolii erau așadar creații ale unor rătăciri religioase, din care pricină și jertfele care li se aduceau nu aveau nici o valoare, nici o semnificație din punct de vedere evanghelic. Din acest motiv, creștinii erau slobozi să se aprovizioneze de la orice măcelărie, să consume orice fel de carne, provenită chiar de la jertfele idolești și de obicei astfel de carne se dădea consumului public în mai toate cetățile vremii.

Nu toți creștinii însă erau deplin edificați asupra acestei probleme. De aceea Sfîntul Apostol Pavel, în marea sa grijă pentru credincioși, atrage atenția celor mai înaintați în ale credinței să fie cu deosebită băgare de seamă față de frații lor mai „slabi“ în credință, în mintea cărora, în virtutea vieții lor de pînă atunci, jertfele idolești mai prezentau oarecare importanță. Conștiința acestora trebuia cruțată cu orice preț, pînă cînd ajungeau și ei la deplină luminare în ale credinței.

Așa se face că în Apostolul din amintita Duminică se strage luarea aminte că „dacă mîncarea smintește pe fratele meu, nu voi mînca în veac carne (jertfită idolilor), ca să nu smintesc pe fratele meu“ (I Cor. 8, 13).

Sf. Apostol Pavel ne oprește deci de la orice faptă care ar putea constitui motiv „de sminteală“, de cădere a vreunui frate de al nostru, principiu care este permanent valabil în viața creștinilor de totdeauna. Chiar dacă ne-ar fi îngăduit un lucru, dar dacă acest lucru constituie pricină de pagubă sufletească, sau de zdruncin lăuntric pentru un confrate de-al nostru, de dragul liniștei lui sufletești vom renunța la lucrul acela.

Învățătura noastră creștină însă nu se oprește aici, ci, în dorința ei de a ne forma oameni cît mai deplini, cît mai după asemănarea și voia lui Dumnezeu, ea merge mult mai departe atunci cînd tot prin Sf. Apostol Pavel de pildă sîntem învățați și unele ca acestea: „Zidiți-vă unul pe altul!“ *(I Tes. 5, 11). Nu numai că nu ne este îngăduită deci dărîmarea sau știrbirea noastră sufletească întreolaltă, ci ni se poruncește direct că avem obligația expresă de a ne zidi, de a ne forma, de a ne șlefui, de a ne realiza sau împlini unii pe alții. Așa după cum o construcție sau o lucrare arhitectonică oarecare se realizează cu trudă, cu pricepere, cărămidă cu cărămidă, la fel și ființa noastră a fiecăruia se zidește încetul cu încetul, cu multă sudoare și cu concursul multor factori, dintre care nu poate lipsi influența mediului sau a obștei în care trăim.*

Rezultă aceasta din însăși construcția firii noastre, care ne face să trăim în societate, în legătură și în comuniune cu alții. „Cine nu știe — spune Sf. Vasile cel Mare — că omul este o ființă blîndă și sociabilă, nu una singuratică și sălbatică. Nimic nu este așa de propriu firii noastre, ca a fi în comuniune unii cu alții“. Viața nici unuia dintre noi deci nu poate fi ruptă de aceea a semenilor în mijlocul cărora trăim, ceea ce-l face și pe Sf. Ioan Gură de Aur să exclame că „mare bun este adunarea multora la un loc“.

Avem nevoie unii de alții mai întîi din punct de vedere economic, pentru satisfacerea multiplelor noastre nevoi trupești și sufletești. „Fiecare folosește prin munca sa pe semenii săi și are lipsă la rîndul său de ajutorul altora“ — ne arată Sf. Vasile cel Mare. Eu produc un lucru, altul un alt lucru și astfel este o permanentă interdependență între oameni. Munca fiecăruia dintre noi se varsă în marele fluviu al muncii colective, care apoi se revarsă binefăcător asupra întregii societăți din care facem parte și din a cărei prosperitate ne împărtășim și noi.

Dar avem nevoie unii de alții mai ales din punct de vedere moral, pentru formarea noastră ca oameni, ca oameni adevărați și cu deosebire acest lucru îl are în vedere Sf. Apostol Pavel cînd ne îndeamnă să ne zidim „unul pe altul“. Avem și în această privință o admirabilă, o negrăită chemare în lume. Înțelepciunea cea necuprinsă a lui Dumnezeu, care ne-a legat în chip solidar unii de alții, este vădită și în această latură a vieții. Un imens număr de fire nevăzute ne leagă unii de alții într-o strînsă solidaritate, ceea ce înseamnă că fiecare din noi este obligat să lucreze la progresul obștesc, la realizarea a cît mai mult bine în viață, așa cum, pe de altă parte, toți sîntem răspunzători, într-o măsură mai mică sau mai mare, de răul care mai există în lume.

Știm de asemenea că în izolare, omul nu are posibilitatea de a se realiza cît mai deplin pe sine. El își exercită însușirile sale, întreaga sa putere de gîndire și întreaga sa încărcătură de fapte asupra altora și alții asupra sa. Este un permanent și tainic proces de comunicare, de cizelare, de retușare și înălțare reciprocă între oameni. Eu prin alții și alții prin mine. În acest sens, Sf. Apostol Pavel aseamănă adesea obștea omenească în general și cu deosebire obștea creștină, cu un trup în care „fiecare sîntem unul altuia mădulare“ (Ef. 4, 25). Așa după cum mădularele sau organele unui trup omenesc nu se înșală și nu-și dăunează unul altuia, ci, dimpotrivă, se servesc reciproc și cu promptitudine unele pe altele, la fel și noi trebuie să ne sprijinim și să ne ajutăm permanent unii pe alții cu toată fidelitatea, idee pe care un Sf. Părinte o redă foarte edificator în felul următor: „Dacă ar fi o groapă adîncă și deasupra ei ar fi puse niscaiva trestii acoperite cu pămînt, ceea ce ar putea înșela ochiul, oare în asemenea caz nu se va face uz de picior spre a pipăi suprafața acelui loc de este tare sau de a ști dacă dedesubt este locul gol sau nu? Dacă ochiul va vedea un șarpe sau o fiară sălbatică, nu cumva oare ar încerca să amăgească piciorul? Cînd bunăoară nici ochiul și nici piciorul nu pot ca să cunoască cu exactitate primejdia, ci totul depinde de simțul mirosului spre a se vedea de pildă dacă o doctorie este otrăvitoare sau nu, nu cumva ar încerca oare mirosul să amăgească gura? Desigur că nu ar face aceasta, pentru că atunci și mirosul s-ar pierde împreună cu corpul întreg. De aceea ceea ce i se prezintă în realitate, aceea și spune. Nu cumva oare limba ar încerca să amăgească stomacul? Privește reciprocitate de serviciu. Tot astfel și noi“, conchide Sf. Părinte, să fim cinstiți unii cu alții și să ne zidim unii pe alții.

Pe linia acestui adevăr al solidarității omenești, al influenței reciproce între toți cei ce purtăm chipul și asemănarea lui Dumnezeu, Sfînta Scriptură și Sfinții Părinți ne dau încă și alte multe și folositoare învățături.

Astfel, încă cu 3500 de ani în urmă, profetul Moise spune în una din cărțile sale: „Blestemat să fie cel ce va rătăci pe orb din cale!“ (Deut. 27, 18), aici fiind vorba nu numai de cei lipsiți de lumina vederii și față de care trebuie să avem o atenție cu totul deosebită, ci blestemul profetului cade asupra tuturor celor care duc în eroare sau înșală pe semenii lor, sub o formă sau alta.

În cartea Proverbelor ideea de șlefuire și formare reciprocă este exprimată mai direct, în cuvinte ca acestea: „Fierul de fier se ascute și un om ascute pe altul“ (Prov. 27, 17), sau: „Un frate ajutat de fratele său este ca o cetate tare și înaltă“ (Prov. 18, 19).

Pildă strălucitoare de zidire a oamenilor ne-a dat Mîntuitorul Iisus Hristos, ale cărui mîini „făceau toate spre folosința celor care aveau nevoie și gura Lui nimic nu a pronunțat din cele ce nu se cuvenea“ — după învățătura Sf. Ioan Gură de Aur.

Urmînd pildei Mîntuitorului care „nu lui singur a căutat să placă, fiecare din noi să facă ce este spre folosul aproapelui, spre zidirea lui“ (Rom. 15, 13).

Pe acest drum pășește și Sf. Apostol Pavel îndemnîndu-ne și pe noi ca pe corintenii de odinioară, să nu fim exemple rele, care să dărîme, ci așa „precum și eu întru toate mă silesc să plac tuturor, necăutînd folosul meu ci al celor mulți“ (I Cor. 10, 32—33), cuvinte la care să luăm cu toată grija aminte, cu atît mai mult cu cît „noi nu vom da seama — la dreapta judecată — numai de propriile noastre fapte rele, ci și de acelea prin care am scandalizat pe alții“ — după tîlcuirea unui Sf. Părinte.

„Prin dragoste slujiți unul altuia“ (Gal. 5, 13); „Fiți unul cu altul buni, milostivi, iertînd unul altuia“ (Ef. 5, 31); „Să ținem seamă unul

(Continuare în pag. 2)

Vameșul și Fariseul

„Doi oameni s-au suit în biserică să se roage: unul fariseu și celălalt vameș". Doi oameni, două lumi cu totul deosebite.

„Fariseul stînd se ruga întru sine așa: Dumnezeule mulțumescu-ți că nu sînt ca ceilalți oameni..."

„Iar vameșul stînd departe nu îndrăznea nici ochii să și-i ridice la cer, ci își bătea pieptul zicînd: Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului!"

Doi oameni, două atitudini. Cîtă deosebire între atitudinea unuia și a altuia! Față în față stă mîndria cu smerenia, păcatul și virtutea.

Unde duce drumul pe care merge smerenia? Spre mîntuire și înălțare spirituală. Vameșul nu îndrăznește nici ochii la cer să și-i ridice. El își simte vinovăția, rămîne lîngă ușă nu se consideră vrednic să stea în rînd cu ceilalți. Ce rugăciune frumoasă iese din inima lui: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului!" Nici nu avem nevoie de altceva decît de iertarea Celui de sus. Cît de completă este rugăciunea lui, cît de cuprinzătoare și cîtă ușurare lasă în sufletul lui, ne spune însuși Mîntuitorul.

Smerenia rămîne la ușa bisericii, nu îndrăznește nici cuvinte multe să rostească, nici ochii la cer să-i ridice. De ce să înșire cuvinte multe, Dumnezeu știe care sînt faptele Vameșului. Toate faptele noastre atît bune cît și rele sînt „scrise în cer". Sînt de-ajuns cele 5 cuvinte rostite de vameș din inimă ca să-i aducă liniștea și împăcarea cu Dumnezeu.

Smerenia e mama tuturor virtuților, scara care ne urcă la cer. Cu cît recunosc măreția Lui Dumnezeu cu atît mă văd mai mic și mai nevrednic.

Însuși Mîntuitorul este pildă de smerenie cînd spală picioarele ucenicilor Săi la Cină, El care n-a recomandat smerenia numai cu cuvîntul ci a întărit-o și cu fapta. El care s-a smerit pe Sine chip de rob luînd ne dă cel mai grăitor exemplu de smerenie. Exemplul Lui este urmat și de către Sf. Apostoli, de aceia care au fost cei mai apropiați de El și care răspîndesc pînă departe învățătura Lui prin propovăduire și fapte, dintre care unele ne-au rămas scrise.

Fariseul începe rugăciunea sa așa: „Dumnezeule mulțumescu-ți Ție..." (Ce început bun) „că nu sînt ca ceilalți..." (Ce continuare falsă!) „Postesc de două ori pe săptămînă... (Ce sfîrșit!)

Cît de deosebită este atitudinea lui față de cea a Vameșului! Merge în față, își bate pieptul și începe să spună lui Dumnezeu ce lucruri bune face el, ca și cînd Dumnezeu nu ar avea cunoștință de toate cele ce săvîrșim noi. Însuși Mîntuitorul ne spune că nici un fir de păr nu cade de pe capul nostru fără știrea lui Dumnezeu. Deci dacă și de acestea ține seama Dumnezeu, cum să nu țină de faptele noastre! Cele spuse de fariseu nu este rugăciune, ci este mîndrie nesocotită care are îndrăzneala de a se așeza în fața Sf. Altar ca să fie văzut de toți, să se laude în fața lui Dumnezeu, să se ridice pe sine și să înjosească pe alții. Cel mîndru nu vede pe cei din jur, decît ca neînsemnați și nevrednici, peste tot și în toate se vede numai pe sine și desconsideră pe alții. Fariseul se compară cu Vameșul și chiar zice: „nu sînt ca ceilalți oameni!... și ca acest vameș". Coboară pe alții ca să se ridice pe sine. Cine are dreptul să judece faptele altuia, decît Dumnezeul care ne va judeca pe toți? Iată că rugăciunea lui nu mai este rugăciune, ea este o jignire la adresa lui Dumnezeu și a semenilor săi. În felul acesta faptele bune și postul cu care se laudă fariseul nu mai au nici o valoare. Căci spune Mîntuitorul: mai îndreptat s-a coborît la casa sa vameșul, decît fariseul. „Că tot cel ce se înalță pe sine, se va smeri, iar cel ce se smerește, se va înălța".

Demnă de urmat este atitudinea Vameșului; fiecare să aducă în fața Sf. Altar pe vameșul și fariseul din el și să-l îngenunche aici, să lase pe fariseul aici și să se întoarcă acasă precum Vameșul împăcat cu Dumnezeu și cu semenii săi. Să se desbrace de haina mîndriei și să se îmbrace întru smerenie.

Toți sîntem frați între noi și fiecare trebuie respectat. Același Dumnezeu ne-a creat pe toți și deci toți trebuie să-i slujim și să ne iubim unii pe alții. Smerenia și faptele bune să ne însoțească pe cărările vieții și atunci vom vedea în semenii noștri nu numai defecte, ci și calități ce ne impun respect și dragoste față de ei.

Smerenia aduce bucuria și liniștea lăuntrică, pe care i-a adus-o Vameșului pe cînd se întorcea acasă de la biserică.

Smerenia dă naștere atîtor fapte bune care sînt necesare relațiilor dintre noi, societății, ea duce la dragoste și bunăînțelegere, la stimă față de cei în mijlocul cărora trăim, la recunoașterea valorii fiecăruia și la rîvna de a progresa și de a ajuta și pe alții să progreseze în toate domeniile de activitate.

M. Cristea

„Zidiți-vă unul pe altul!"

(Urmare din pag. 1)

de altul, îndemnîndu-ne la dragoste și fapte bune" (Evrei 10, 25); „Slujiți fiecare cu darul pe care l-ați primit spre folosul tuturor" (I Petru 4, 10) și încă alte apostolești îndemnuri vin să ne arate că nu trăim numai pentru noi, ci și pentru zidirea și bucuria semenilor noștri.

Tot în acest sens, unul dintre părinții Apostolici (Sf. Clement) are această frumoasă învățătură: „Să ne ajutăm unii pe alții spre a face și pe cei slabi să meargă înainte spre bine, pentru ca toți să ne mîntuim și să ne întoarcem unii pe alții (de la cele rele) și să ne povățuim".

Tîlcuind cuvintele Sf. Apostol Pavel: „Nimeni să nu caute (numai) de ale sale, ci fiecare și de ale altuia" — Sf. Ioan Gură de Aur, acest mare meșter în ale zidirii sufletești și trupești, arată că „interesul propriu zace în interesul aproapelui și al acestuia în al celuilalt, pentru că Dumnezeu a dat interesele fiecăruia aproapelui său, ca astfel să alergăm unii în ajutorul altora și să nu fim dezbinați. Interesul meu, încheie Sf. Părinte, stă în tine și folosința ta în mine".

*

Acestea și încă alte asemenea învățături ne arată că, pentru noi creștinii, alături de harul divin, o mare, o covîrșitoare importanță în împlinirea noastră ca oameni și ca creștini o are și conviețuirea împreună, pilda ziditoare pe care o dăm, influența reciprocă pe care o exercităm unii asupra altora.

De aceea trebuie să fim cu mare grijă la întreaga noastră ținută morală și aceasta cu atît mai mult cu cît poruncă avem nu numai să nu dărîmăm, ci să zidim pe alții, să exercităm permanent prin toate ale noastre o influență pozitivă, constructivă asupra semenilor noștri. Aceasta înseamnă strădanie permanentă a fiecăruia și a tuturor deopotrivă pentru biruința adevărului, a dreptății, a păcii și a tot binelui în lume.

Diacon *Gh. Papuc*

450 ANI DE LA SFINȚIRE

Biserica lui Neagoe Basarab de la Curtea de Argeș

Biserica mănăstirii Argeșului, ctitorie a voievodului Neagoe Basarab (1512—1521), pe care o cunoaștem și sub numele de biserica episcopală de la Argeș, este unul dintre cele mai valoroase monumente bisericești din țara noastră.

Biserica actuală ridicată întru slava și cinstea Adormirii Prea Sfintei Stăpînei noastre de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Maria, a fost înălțată pe locul unei alte biserici mai vechi, biserică zidită de voievodul Nicolae Alexandru Basarab și care probabil a fost cea dintîi mitropolie a Țării Românești. Gavril Protul, egumenul Athosului în „Viața Sfîntului Nifon", zice: „Și sparse (Neagoe Basarab) mitropolia den piatră cioplită și netezită săpată cu flori".

Cu adevărat, dorința cucernicului domn Neagoe Basarab a fost de a înălța o sfîntă mănăstire ca și care alta mai frumoasă și mai împodobită să nu fie nici în țară și nici în întreg Orientul creștin.

Prin construcția acestei biserici, Neagoe Basarab a reușit să-și împlinească visul. Pentru construirea ei au fost aduse cele mai scumpe materiale din țară și din străinătate. Piatra calcaroasă a fost adusă de la Albești, lîngă Cîmpulung, iar mozaicul și marmura probabil de la Constantinopol. Materialele au fost alese fără cruțare, iar lucrarea s-a făcut cu mult meșteșug și pricepere.

Această mănăstire cuprindea, pe lîngă biserică, și o mulțime de alte clădiri, chilii călugărești, trapezăria, maghernița, pivnița, clopotnița, pe care Neagoe le îngrădi cu un zid — un adevărat centru mănăstiresc.

Comparînd această biserică cu monumentele bisericești din veacurile anterioare, observăm că biserica episcopală de la Argeș se deosebește de acestea nu numai ca plan ci și ca structură și decorație interioară.

O notă caracteristică acestei biserici este pronaosul, în formă dreptunghiulară cu cele 12 coloane, formînd un spațiu central de formă pătrată, avînd în părțile laterale două spații libere (gropnițe). Cele douăsprezece coloane, reprezentînd pe cei 12 apostoli, susțin o turlă circulară în interior, care se înalță, prin intermediul unei baze în formă de piramidă, într-un trunchiu de con.

O notă de mare originalitate o constituie fusurile celor 12 coloane, cu forme variate: cilindrice, în formă de torsadă (motiv decorativ imitînd o frînghie răsucită) sau octogonale, cu capiteluri decorate cu flori de crin.

Fațadele bisericii sînt decorate cu panouri dreptunghiulare sculptate, cu ornamente geometrice sau vegetale. Mijlocul bisericii este încins cu un brîu format ca o frînghie, împletit din trei vițe, împodobit cu flori.

In mijlocul panourilor din registrul superior se află rozete sculptate din piatră, dintre care unele ajurate, iar altele cu motive geometrice și florale în relief. Și tamburele turlelor sînt decorate cu panouri sculptate. O particularitate aflăm în construcția celor două turle mai mici din colțurile pronaosului prin faptul că ele sînt răsucite față de verticală, una de la dreapta la stînga, iar alta de la stînga spre dreapta.

Nu se cunoaște meșterul care a construit această minunată podoabă. Se presupune că ar fi fost cineva din regiunile caucaziene, probabil un armean sau georgian. Nu-i exclus ca însuși Neagoe Basarab să fi avut o parte de contribuție activă la construirea acestei biserici, mai ales datorită faptului că în tinerețe, la Constantinopol, Neagoe Basarab a supravegheat lucrarea unei moschei. Se mai spune, că la reîntoarcerea lui din Constantinopol, a adus cu sine în țară pe un meșter cu numele Manolli, din care poezia populară a făcut pe „meșterul Manole".

Biserica lui Neagoe a fost sfințită cu mare fast în ziua de 15 august 1517, fiind de față patriarhul Constantinopolului, mitropolitul și episcopul țării, alți mitropoliți din Orient și egumeni de la muntele Athos.

Lucrările de zugrăvire a bisericii au fost terminate în 10 sept. 1526, pe timpul lui Radu de la Afumați — ginerele lui Neagoe Basarab — cu mult meșteșug și pricepere, de către zugravul local Dobromir.

Dintre vechile fragmente picturale ale ansamblului bisericesc de la Argeș care au mai putut fi salvate, unele reprezintă o valoare artistică neîntrecută. Ele se păstrează acum în colecția de artă feudală a Muzeului de artă al Republicii Socialiste România din București.

Dintre picturi, înafară de panourile ctitorilor: Neagoe Basarab cu Doamna Despina și cu cei șase copii ai lor, Radu de la Afumați cu Doamna Ruxanda, cele mai valoroase sînt cele care reprezintă pe Maica Domnului, pe Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, pe Sf. Ioan Botezătorul, pe Sf. Ana cu Maria, pe Sf. Elisabeta cu Sf. Ioan Botezătorul și cîteva reprezentări de sfinți.

Minunata ctitorie a lui Neagoe Basarab, cu formele ei arhitectonice originale, cu sculpturile și ornamentele de pe pereți, cu frescele și picturile ei de o frumusețe surprinzătoare, cîntată de legendele noastre populare ca nici o altă biserică din țară, l-au făcut pe Gavril Protul, egumenul Athosului, să-și încheie descrierea pe care o face acestei biserici cu aceste cuvinte de laudă. „Și așa vom putea spune cu adevărat că nu iaste așa mare și sobornică precum Sionul carele îl făcu Solomon, nici ca Sf. Sofia carele o făcu marele împărat Justinian, dar cu frumusețea iaste mai pre deasupra acelora".

Formele originale ale acestui monument dovedesc originalitatea artei noastre românești și rolul pe care l-a avut poporul nostru în dezvoltarea culturii pe acest pămînt pe care-l locuim. Prin finețea și perfecțiunea lucrului, această biserică reprezintă un monument foarte important în evoluția arhitecturii din piatră din Țara Românească.

La împlinirea a 450 de ani de la sfințirea acestei minunății arhitectonice, zidită din rîvna neobosită a lui Neagoe Basarab și a soției sale Despina, se cuvine ca și noi cei de azi, preoți și credincioși, să ne aducem omagiul nostru de cinstire și adîncă prețuire, cucernicului Domn, care a știut să înalțe cu atîta măiestrie o biserică neîntrecută în frumusețe.

Aflîndu-te în ea la rugăciune simți pînă-n adîncul sufletului duhul de viață al strămoșilor și parfumul plin de miresme al pămîntului românesc pe care s-a plămădit această minunată ctitorie.

Al. Moisiu

Păcatul mîndriei

Mîndria e prețuirea exagerată a însușirilor și meritelor proprii și atitudinea de superioritate sau de dispreț, față de ceilalți oameni. Așa au păcătuit Lucifer, Adam și Eva. Așa a păcătuit fariseul din parabola Evangheliei intitulată „Vameșul și fariseul". Așa socotea fariseul, că, dacă nu face unele păcate, dacă postește de două ori pe săptămînă și dă zeciuială templului din tot ce cîștigă, Dumnezeu e dator să-l socotească sfînt și să-l încarce de bunătăți în această viață, ca răsplată a virtuților sale. În plus, avea dispreț față de vameș, pe care-l credea tare încărcat de păcate, „un mare păcătos".

La fel făceau mai toți fariseii din vechime, pe care Domnul Hristos îi mustra foarte aspru, că umblau după lauda oamenilor, că-și sulemeneau fața, ca să arate oamenilor că postesc, că trîmbițau cu glas mare la răspîntiile străzilor faptele lor de milostenie, că se rugau la colțuri de străzi ca să fie lăudați că-s evlavioși.

Păcatele ce izvorăsc din mîndrie sînt acestea: vanitatea, ambiția, fățărnicia, obrăznicia, nerușinarea, clevetirea și disprețul aproapelui, revolta și nesupunerea față de autorități etc.

Dar pentru a combate cu tărie acest păcat, trebuie să cultivăm în sufletul nostru virtutea aleasă și prețioasă a smereniei, despre care Sf. Apostol Petru zice așa: „Dumnezeu stă împotriva celor mîndri, iar celor smeriți le dă mult har" (I Petru 5, 5); și de care Mîntuitorul ne-a dat cea mai frumoasă pildă, „smerindu-se, precum zice Sf. Apostol Pavel, — pînă a primi chiar moartea pe cruce" (Filipeni 2, 8).

Dragul meu, fugi departe de păcatul cel greu al mîndriei și fii smerit în zilele vieții tale, ca să primești foarte mult har" de la Dumnezeu și te vei simți mulțumit în viața ta!

Culese și prelucrate
de Pr. *V. Anastasiu-Bassarabin*

Glasul poporului

Duminică, 5 martie a.c., au avut loc în toate localitățile rurale alegerile de deputați în sfaturile populare comunale. În toate regiunile și raioanele alegerile s-au desfășurat într-o atmosferă însuflețită. În marea majoritate a satelor cetățenii, însoțiți de formațiile artistice ale căminelor culturale, au încins hore în fața secțiilor de votare. În jurul secțiilor de votare s-au adunat grupuri mari de oameni ai muncii, care discutau despre problemele obștești locale și despre căile de realizare a propunerilor făcute în cursul campaniei electorale. În multe regiuni pînă la ora 12 votaseră între 95 și 99 la sută din alegători, iar în regiunile Iași și Mureș Autonomă Maghiară votarea se încheiase. Numărul total al voturilor exprimate a fost de 99,98 la sută. Numărul de voturi pentru candidații F.D.P. a fost de 8.462.278 — adică 99,58 la sută. Au fost aleși în cele 4259 sfaturi populare comunale 127.748 deputați, care au candidat din partea Frontului Democrației Populare. Glasul poporului s-a exprimat răspicat pentru dezvoltarea continuă pe calea socialismului biruitor.

Locuitorii satelor și-au manifestat din nou cu însuflețire atașamentul față de patria socialistă, față de conducătorii înțelepți ai patriei noastre, și hotărîrea de a munci în unitate deplină pentru înflorirea României socialiste, pentru întărirea cooperativelor agricole de producție, pentru dezvoltarea economică-culturală a localităților rurale. Marile progrese realizate de țara noastră nu numai în general, ci și pe plan local, în sate și comune, care au schimbat și viața țărănimii muncitoare și fața localităților, entuziasmul alegătorilor ca și vrednicia deputaților aleși, sînt chezășie că în viitor, prin voința și strădaniile tuturor, țara noastră va păși pe noi trepte de civilizație și satele se vor apropia tot mai mult de nivelul așezărilor urbane.

După alegerile din 5 martie a.c. începe o nouă perioadă de muncă rodnică și de propășire multilaterală.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre sînt alături de oamenii muncii, de deputații nou aleși, în munca pentru ridicarea localităților rurale și pentru înălțarea patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România.

T.

Rugă

Din gote ogive și facle de ceară
Ca și din icoanele vechi bizantine,
Din temple, moschee, în ruga de seară,
Credința se-nalță solemnă spre Tine.

Întreg universul de Tine vorbește!
A sa măreție, — mărire-ți aduce,
De secole omul smerit te slăvește
Gîndirea, simțirea, spre Tine-l conduce.

Cînd văd firmamentul puzderie de stele,
În ordinea firii îți simt rînduiala, —
Te simt mai aproape, te simt printre ele
Și n-ar trebui să mă prindă-ndoiala.

În nava vieții mereu plutitoare,
Prin vînturi și neguri eu văd prea bine
Sînt cea mai umilă a Ta călătoare;
Arată-mi Tu Doamne, un drum către Tine.

Cînd noaptea m-apasă cu vraja ei mută,
Arată-mi Tu, Doamne, un drum către stele!
Mi-e dor de lucirea lor rece, tăcută,
De largile spații — cuprinse-ntre ele.

Cînd patimi mă prind în mrejele grele
Și lutul mă strînge în lanțuri la sine,
Arată-mi Tu, Doamne, un drum către stele...
Arată-mi Tu, Doamne, un drum către Tine.

M. Pascu

BOBÎLNA
1437—1967

În părțile someșene ale Transilvaniei, la 14 km sud-vest de Dej și la vreo 50 km spre nord de Cluj, se află dealul Bobîlnei, înalt de aproximativ 700 m. De acest deal este legată prima răscoală a maselor țărănești, prima explozie socială de mari proporții din țara noastră.

În primăvara anului 1437, în urmă deci cu 530 de ani, odată cu revărsarea puhoaielor furioase de apă puse în mișcare de trezirea pămîntului din hibernarea iernii, șiruri nesfîrșite de țărani români și unguri, cu mîinile încleștate pe unealta de muncă — căci aceea le era singura armă — se revărsau la fel de clocotitoare spre dealul Bobîlnei. Se adunau aici nu de dragul armelor, nu din ambiții cavalerești, la modă în acele veacuri, ci erau mînate de o dreaptă mînie îndreptată împotriva lăcamiei nesățioase, împotriva asupririi și sîngeroasei jecmăniri din partea nobilimii și episcopilor romano-catolici. Asemenea războaielor husite, al căror ecou a ajuns desigur și pe meleagurile noastre, ca și a altor războaie țărănești frecvente în acea epocă, răscoala de la Bobîlna a fost și ea o dezlănțuire a furiei maselor de țărani români, unguri și germani împotriva domnilor de pămînt, care le furaseră și continuau să le fure pămînturile și drepturile, procesul de înjobăgire, de legare de pămînt fiind în plină amploare în acel timp. Masele românești, ajunse iobage pe propriile lor pămînturi, erau supuse la o triplă împilare: cea socială, națională și religioasă; țăranii români erau iobagi subjugați ca națiune și ca ortodocși, căci poporul român și Biserica ortodoxă erau numai „tolerați" în Transilvania.

Pe lîngă aceste cauze generale determinate de agravarea exploatării feudale, între care mai amintim introducerea nonei, devalorizarea și schimbarea deasă a monedei, pretenția abuzivă a episcopilor romano-catolici de a le plăti zeciuială și țăranii români ortodocși, la declanșarea răscoalei din 1437 se mai adaugă și o cauză imediată.

Este vorba de măsurile luate de episcopul catolic de la Alba Iulia, Gheorghe Lépes, pentru strîngerea zeciuielilor. Din cauza năvălirii turcești, aceste dijme n-au fost strînse aproape 3 ani. Sprijinit de regele Sigismund al Ungariei, episcopul catolic dă ordin să se adune toate restanțele și încă într-o monedă nouă, care avea o valoare mai mare decît cea veche, din care pricină era foarte greu de procurat. Presiunea armată ca și o mulțime de pedepse bisericești aplicate celor care nu voiau să plătească, ca de pildă lipsirea de serviciul religios la înmormîntări etc., au născut scînteia revoltei.

În desfășurarea ei, marea răscoală din 1437 a avut trei etape:

a) Prima cuprinde perioada din primăvara acestui an pînă la 6 iulie 1437, cînd răsculații, proveniți mai ales din centrul și nordul Transilvaniei, se fortifică pe dealul de la Bobîlna, cerînd scoaterea lor „din jugul nesuferit al robiei", cerere care nu le-a fost ascultată.

În aceste condiții, „pe la sfîrșitul lunii iunie — după cum scrie într-o revistă Dl. prof. univ. St. Pascu — la poalele Bobîlnei, pe văile și dealurile împrejmuitoare s-a desfășurat una din cele mai mari bătălii, cea dintîi mare bătălie dintre mulțimile oropsite și nobilimea îngîmfată". Biruința a fost de partea țăranilor. În urma acestei victorii asupra nobililor, se încheie o înțelegere, întărită la Mănăștur lîngă Cluj, prin care, printre altele, se recunosc țăranilor micșorarea rentei în bani, produse și muncă, micșorarea zeciuielii față de Biserica romano-catolică, dreptul la liberă strămutare de pe un pămînt pe altul, pedepsirea nobililor care au săvîrșit silnicii, aprobarea adunării anuale a reprezentanților țăranilor din Transilvania etc.

Văzîndu-se amenințată în privilegiile ei, nobi-

(Continuare în pag. 4)

Gînduri despre post

Aflîndu-ne în vremea Sfîntului Post al Paștilor, care anunță și ne pregătește duhovnicește pentru marea sărbătoare a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos se cuvine să ne oprim asupra rostului și însemnătății acestei *„primăveri duhovnicești"* cum îl numesc Părinții Bisericii.

Intrînd în școala duhovnicească a lui vom încerca să înfățișăm cititorilor noștri cîteva gînduri și învățăminte, folositoare de suflet, despre el.

Postul este o rînduială dumnezeiască. Cel ce ține această rînduială se împărtășește de darurile lui Dumnezeu.

Ceea ce este pentru un om școala, aceea este pentru creștin vremea postului. În școală facem exerciții pentru luminarea minții și dobîndirea de cunoștințe folositoare. În vremea postului creștinul face exerciții pentru curățirea inimii și pentru dobîndirea mîntuirii.

Precum în școală se trece prin mai multe clase pînă se ajunge la bacalaureat, tot așa și postul are mai multe trepte și înfățișări pînă să ajungem la desăvîrșirea morală. Este post trupesc și este post sufletesc. Este postul simțurilor, al minții și al duhului.

Dar alfabetul pe care trebuie să-l cunoască toți cei ce postesc este: *înfrînarea.* Fără de ea nu se poate trece dintr-o clasă în alta.

În legătură cu postul trupesc, creștinul are să răspundă mai ales, la trei întrebări. De la ce trebuie să se înfrîneze? Cît trebuie să înfrîneze trupul? Și, cum trebuie să-l ducă prin această școală? Bine este dacă poate da răspuns bun la toate aceste întrebări.

Postul singur e ca un copil orfan: slab și neputincios, fără nici un sprijin. El are lipsă de părinți, de frați și surori și de copii.

Părinții postului din care purcede sînt: credința în Dumnezeu și dragostea de Dumnezeu și de oameni. Frații și surorile lui sînt: rugăciunea, smerenia și pocăința. Iar copiii lui sînt toate gîndurile și faptele bune care se zămislesc din el. Numai dacă toți aceștia locuiesc împreună în inima noastră ne bucurăm deplin.

Precum au lipsă bucatele de sare așa are lipsă cel ce postește de rugăciune.

— „Dacă aprinzi toate virtuțile în tine, chiar de ai ajuns un virtuos al postului — zice un învățat episcop din zilele noastre, ca lumînările mari, vei săvîrși un bine. Însă, dacă în acest timp vei păstra și iubirea de mărire, aceasta va stinge toate lumînările aprinse, ca și un vînt puternic. Se poate ca tu să aprinzi din nou lumînările, dar te asigur că vîntul le va stinge din nou. De aceea, oprește mai întîi vîntul" (N. Velimirovici).

Așadar mîndria nu poate face casă bună cu postul.

Vremea postului nu este vreme de plîns, ci vreme de bucurie duhovnicească. Numai fariseii erau triști și posomorîți cînd posteau. Aceasta pentru că posteau ca să fie lăudați de oameni, nu să se apropie de Dumnezeu.

Nu rîde de cel ce postește mai mult decît tine și nici nu osîndi pe cel ce nu postește. Căci postul are și o latură nevăzută de ochii tăi.

Iertarea aproapelui alungă din inimă păcatul mîniei, postul seacă fîntîna otrăvitoare a lăcomiei.

Ia seama să nu postești numai cînd îți recomandă medicul și numai pentru că ți-o recomandă el. Atunci dobîndești numai o însănătoșire vremelnică a trupului. Dar sufletul rămîne tot bolnav.

Dacă ți se pare că Biserica îți cere o privațiune prea mare în vremea postului, gîndește-te la ceea ce a renunțat și cîte a îndurat Fiul lui Dumnezeu pentru ca să ajungi la izvorul mîntuirii. Atunci vei înțelege cît de ușor este acest „jug" și cît de lină este „povara" Lui.

Domnul nostru Iisus Hristos a mers de bună voie spre jertfa de pe Golgota. Să mergem și noi cu bucurie pe calea înfrîngerii patimilor din viața noastră.

Nu socoti vremea postului o vreme de osîndă și de povară pe care ți-o cere Biserica în numele Mîntuitorului ci vezi mai degrabă în această vreme prilej de eliberare din lanțurile păcatului, vreme de bucurie și binecuvîntare duhovnicească, de trăire în săvîrșirea faptelor bune, care ne fac vrednici de darurile aduse de Hristos.

Bătrînețea și boala sînt ele însile un post. De aceea este dezlegare pentru bătrîni și bolnavi, dar nu și dezlegare de celelalte virtuți pe care se cuvine să le avem în vremea postului.

Sf. Ioan Scărarul spune despre post: „După cum șarpele nu poate să lepede de pe sine pielea cea veche, decît dacă trece printr-o strîmtoare, tot așa și haina ponosită a omului celui vechi nu o putem lepăda dacă nu vom trece prin calea cea strîmtă și îngustă a postului și a smereniei".

„Știți voi, postul care îmi place mie?, zice Domnul. Rupeți lanțurile fărădelegii, dezlegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți și sfărîmați jugul lor" (Isaia 58, 3). (Era pe vremea cînd exista scalvia și popoare subjugate). Postul cere eliberarea de păcat și contribuție la îmbunătățirea vieții.

Sfîntul Ioan Gură de Aur ne îndeamnă astfel: „Nu numai gura și stomacul vostru să postească, ci și ochiul și urechile și picioarele și mîinile voastre și toate mădularele trupului vostru. Mîinile voastre să postească, rămînînd curate de răpire și de lăcomie, picioarele nealergînd la priveliști urîte și în calea păcătoșilor, ochii neprivind cu ispitire la frumusețile străine... Gura trebuie să postească de sudalme și de alte vorbiri rușinoase.

După cum copiii văd la nucă numai învelișul amar și coaja tare, tot așa unii creștini văd în post numai învelișul care li se pare amar, sau coaja imposibil de mîncat, fără a simți bunătatea miezului. Iar miezul postului este jertfirea plăcerilor păcătoase din iubire de Dumnezeu.

Drept aceea lăsînd să încolțească în viața noastră aceste semințe și învățăminte despre post, să umblăm în vremea lui „cuviincios, ca la lumina zilei; nu în ospețe și beții, nu în desfrînări și în destrăbălare, nu în ceartă și în zulie. Ci înveșmîntați-vă în Domnul Iisus Hristos și nu purtați atîta grijă de trupul vostru, încît să-i deșteptați poftele" (Rom. 13, 13—14).

Părintele Vasile

† Preoteasa ELENA GIURCA n. Mosora

Sîmbătă, 28 ianuarie 1967, a încetat din viață în etate de 79 ani aceea care a fost preoteasă distinsă, mamă vrednică și bună patriotă, Elena Giurca.

Născută în frumoasa comună Săliștea Sibiului, se căsătorește în anul 1904 cu regretatul preot Ioan Giurca, viețuind în fericită căsnicie aproape 40 de ani în satul Colun.

Slujba înmormîntării s-a săvîrșit de către preoții: Ioan Măsariu, Alexandru Sasu, I. Prie, Vasile Cheșcu și Victor Dîmboiu.

În cuvîntările lor preoții: Vasile Cheșcu și V. Dîmboiu au scos în evidență viața plină de fapte frumoase, de adevărată maică preotească pentru toți credincioșii a adormitei în Domnul și în general toate vredniciile sale.

Alături de credincioșii care au iubit-o, lacrimi fierbinți de recunoștință au vărsat la căpătîiul răposatei cei doi copii ai săi, ginerele, frații și nepoții.

Dumnezeu s-o așeze în latura celor aleși ai Săi!

Pr. *V. Cheșcu*

Bobîlna

(Urmare din pag. 3)

limea maghiară și-a unit forțele cu cele ale păturilor conducătoare săsești și secuiești și astfel, la 16 septembrie 1437, ia ființă acel cunoscut: „Unio Trium Nationum", alianță de clasă îndreptată împotriva iobagilor și în primul rînd împotriva marii majorități a populației românești din Transilvania.

b) Perioada septembrie—octombrie 1437 reprezintă a doua etapă a răscoalei, cînd nobilii își regrupează forțele, iar în rîndurile țăranilor are loc un început de slăbire. Tot acum însă se ridică o seamă de buni conducători, ca Anton cel Mare din Buda, Mihai Românul, Ioan Meșterul ș.a., care hotărăsc o nouă mobilizare a maselor românești.

La Apatiu lîngă Dej, are loc astfel o nouă luptă, care se termină cu un rezultat nedecis. În 6 octombrie 1437 se încheie o nouă înțelegere între țărani și nobili, de data aceasta mai puțin favorabilă pentru primii.

c) În noiembrie 1437 începe a treia fază, în care răscoala se desfășoară pe o mai mare întindere, țăranii ocupînd Dejul, Turda, Aiudul și Clujul, întreaga răscoală transformîndu-se într-un adevărat război țărănesc.

Nobilii însă își măresc armatele, înzestrate cu platoșe și cele mai bune arme ale vremii, și, cu ajutorul regelui Ungariei și al proaspeților lor aliați secui și sași, atacă din nou oștile țărănești. Sub zidurile Clujului, în ianuarie 1438, oastea țărănească suferă o mare înfrîngere, ceea ce a însemnat și sfîrșitul răscoalei.

Răzbunarea nobililor a fost crîncenă. Conducătorii țăranilor căzuți în mîinile lor au fost tăiați în bucăți sau spînzurați în văzul tuturor. Sute de mii de țărani, orășeni săraci și alți sprijinitori ai răscoalei au fost omorîți, mutilați, închiși etc. „Uniunea frățească" dintre nobilii maghiari și păturile conducătoare secuiești și săsești de la Căpîlna a fost reînnoită într-o adunare întrunită la 2 februarie 1438 la Turda, înnoire care a însemnat o nouă perioadă de asuprire și exploatare pentru masele țărănești.

Răscoala de la Bobîlna a țăranilor români, unguri și germani a avut totuși o mare importanță, atît pentru vremea desfășurării ei cît și în perspectiva desfășurării istorice din țara noastră. Ea are meritul de a fi încercat pentru prima dată schimbarea rînduielilor existente în acea vreme în Transilvania. Vitejia dovedită de țărănime a dat naștere unei eroice tradiții, continuată și mărită în veacurile următoare, prin șirul neîntrerupt al răscoalelor țărănești, culminînd cu marea răscoală din 1907.

Toate aceste lupte seculare de dezrobire socială, națională și religioasă au luat sfîrșit abia în anii noștri, cînd toți fiii buni ai patriei, astăzi liberi de orice apăsare, muncesc cot la cot pentru înflorirea țării și o viață din ce în ce mai frumoasă.

P.

† Ana Medrea n. Stoicuța

Miercuri, 25 ianuarie 1967, a încetat din viață în satul Țelna în etate de 90 ani, aceea care a fost soția devotată a memorandistului Ioan Medrea, fiind totodată mamă bună a celor trei merituoși copii: Pompiliu, Cornelia și Hortensia.

În întreaga sa viață s-a îngrijit de împodobirea bisericii și în general de toate ale Domnului și spre folosul parohiei unde a viețuit.

Prohodirea rămășițelor sale pămîntești a avut loc vineri, 27 ianuarie 1967.

Toți cei care au iubit-o și prețuit-o îi vor păstra o pioasă și recunoscătoare aducere aminte, pentru vredniciile sale de adevărată soție, mamă și bună creștină.

T. C.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44206

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 1 aprilie 1967 Nr. 13—14

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească
"Ștefan Gheorghiu"
Sibiu
Str. Bariţiu nr. 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

† P. S. Arhiereu Teodor Scorobeţ
1883—1967

În zorii acestei primăveri, „Mai marele păstorilor" — cum atît de potrivit este numit Mîntuitorul Iisus Hristos de Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel (I Petru 5, 4 şi Evrei 13, 20) — a chemat la Sine pe unul din aleşii Săi păstori, pe P. S. Arhiereu Teodor Scorobeţ-Răşinăreanul. Ne-o spune acesta nu numai începutul primăverii, cînd firea se trezeşte din nou la viaţă, ci însăşi ziua în care făclia vieţii pămînteşti a Arhiereului Scorobeţ s-a stins. Căci P. S. Teodor a adormit în Domnul tocmai în zenitul zilei de *Buna Vestire* — sîmbătă, 25 martie 1967 — zi în care i s-a adus şi fericitului adormit „vestea cea bună" a începerii unei noi vieţi în Dumnezeu, potrivită rîvnei şi ostenelilor sale pămînteşti.

Zîmbetul pe care permanent îl avea pe buze, ca şi inima sa caldă şi apropiată de oricine, atît de preoţi cît şi de credincioşii cu care se întreţinea adesea, trădau într-adevăr o intensă viaţă interioară, de adevărat păstor şi arhiereu al Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. „Învăţătura creştină — spunea adesea P. S. Sa — creiază în om un izvor de trăire morală, în virtutea căreia credinciosul este ajutat să trăiască nobil". Şi viaţa sa cu adevărat „nobilă" i-a fost.

De loc părintele Trandafir Scorobeţ, cum se numea pînă a fi tuns în monahism, a fost „de pe ţara Făgăraşului", din Oprea-Cîrţişoara, comuna acelui vestit „dac coborît de pe columnă", cum îl numea un reportaj din Roma, în martie 1896, pe Badea Cîrţan, minunatul cioban cărturar, cu inima plină de dragoste faţă de istoria poporului său şi cu desaga încărcată cu cărţi în slovă românească.

Încă fiind student la Academia Teologică „Andreiană", P. S. Teodor s-a afirmat ca tînăr studios, remarcîndu-se printr-o bogată activitate, cu deosebire în cadrul societăţii literare a studenţilor teologi, publicînd o seamă de articole în foaia studenţească „Musa". Activitatea sa de preot apoi, de preot misionar în America, de consilier arhiepiscopesc şi arhiereu-vicar rămîne pilduitoare pentru noi toţi. Neobosit purtător de condei şi valoros colaborator al publicaţiilor noastre bisericeşti, cu deosebire al „Telegrafului Român", în ale cărui pagini întîlnim numele său mulţi ani la rînd, P. S. Teodor Scorobeţ a acordat atenţie specială problemelor de pastoraţie şi în general promovării unei cît mai adevărate vieţi religioase, precum şi refacerii unităţii ecumenice a Bisericii Mîntuitorului Iisus Hristos. Însoţeşte pe Mitropolitul Nicolae Bălan la congresele Mişcării Ecumenice de la Stockholm şi Lausanne, întreţinînd relaţii speciale cu Biserica Anglicană, căreia i-a consacrat multe articole bine documentate.

A fost totodată un slujitor ales, slujbele sale fiind odihnitoare şi întremătoare pentru credincioşi şi pentru preoţii şi diaconii coliturghisitori.

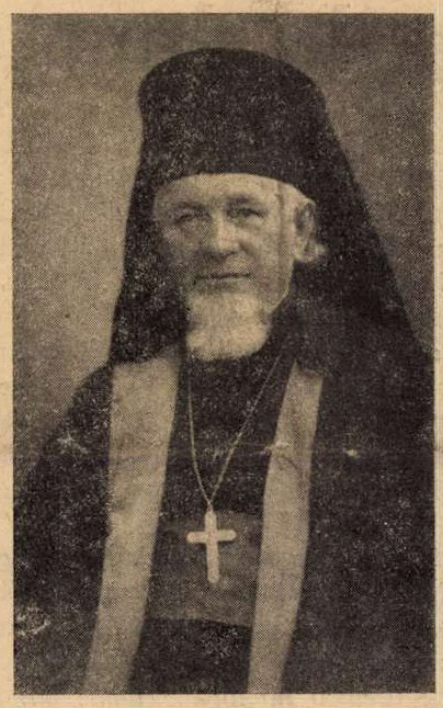

Slujba înmormîntării a avut loc marţi, 28 martie a.c. în catedrala noastră mitropolitană, unde corpul neînsufleţit al P. S. Teodor a fost depus din ajun, luni, 27 martie. Pe lîngă angajaţii Centrului Arhiepiscopesc şi profesorii şi studenţii teologi, mulţime de credincioşi din Sibiu şi Roşia înconjurau sicriul cu rămăşiţele pămînteşti ale adormitului întru Domnul.

Soborul slujitor a avut în frunte pe P. S. Arhiereu Emilian Antal, însoţit de preoţi şi diaconi dintre care amintim pe P. C. vicar Tr. Belaşcu, Pr. cons. A. Gîlea şi Gh. Maior, P. cons. Ioan Nicoară, I. Vlad şi D. Călugăr; Sp. Cîndea, D. Belu şi C. Sîrbu, profesori la Institutul Teologic, prot. I. Munteanu, M. Neagu, Pr. I. Tudor din Roşia ş.a. Era de faţă de asemenea Eminenţa Sa Fr. Müller, episcopul Bisericii Evanghelice C. A. din Sibiu.

După Sf. Liturghie a urmat prohodirea, răspunsurile fiind date de corul studenţilor teologi, condus de P. C. prof. Gh. Şoima.

La sfîrşitul slujbei a vorbit P. C. vicar Traian Belaşcu, *care, plecînd de la cuvintele Sf. Apostol Pavel: „Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri şi privind la sfîrşitul vieţii lor să le urmaţi credinţa" (Evrei 13, 17), omagiază amintirea P. S. Arhiereu Teodor în cuvinte ca acestea: „Noi credem că dacă Hristos a murit şi a înviat, va învia şi pe aceia care i-au fost urmaşi, care au crezut, au trăit şi au murit cu credinţă, nădejde şi dragoste în Iisus Hristos.*

Sensul profund al întrupării Domnului este pentru a ne mîntui din egoism, din deznădejde, din păcat şi a ne deschide perspectiva mîntuirii. Această angajare a Mîntuitorului Iisus Hristos în istoria omenirii, în istoria sufletului omenesc este cea mai profundă manifestare a iubirii lui Dumnezeu pentru om.

Toată profunzimea, tot adevărul dragostei Sale pentru noi se exprimă în aceste cuvinte: „Fiul omului n-a venit în lume pentru a i se sluji, ci pentru a sluji şi a-şi da viaţa pentru toţi" (Marcu 10, 45)... A sluji pe om din toată inima, cu toate puterile şi dacă este necesar, a-şi da chiar viaţa pentru mîntuirea oamenilor, iată misiunea sublimă şi pilduitoare pe care a dat-o Hristos în mod deosebit slujitorilor Săi".

Lucrarea binelui, din dragoste faţă de oameni şi Dumnezeu, este cea mai mare mîngîiere care poate fi simţită „la încheierea socotelilor cu viaţa pămînteană".

Toate acestea sînt doar cîteva din trăsăturile de seamă ale „slujbei de preot şi arhiereu", lăsate de Domnul nostru Iisus Hristos pentru „a se vedea cît de armonios se încadrează în ele viaţa adormitului în Domnul arhiereu Teodor Scorobeţ, care a fost slujire în smerenie a oamenilor, a credincioşilor şi prin aceasta lui Dumnezeu, o viaţă de păstor adevărat, atît ca preot cît şi ca arhiereu. O viaţă fără surle, fără zgomot, dar cu atît mai plină de profunzime, de gravitate şi jertfelnicie".

„Cine a trăit în preajma P. S. Sale a putut constata această trăsătură nobilă a caracterului său moral, care ne este pildă de urmat tuturor.

Iată de ce se potrivesc atît de bine cuvintele de la începutul cuvîntării mele: „Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri ..."

Iată pentru ce, aducînd în numele Consiliului Arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia şi Sibiu şi al întregului Centru eparhial ultimul omagiu, ne închinăm cu pioşie frunţile şi-l rugăm pe bunul Dumnezeu să-i facă odihnă veşnică cu dreptii Săi în vecii vecilor".

Schiţîndu-i viaţa, *P.S. Arhiereu Emilian* aduce, în numele I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*, cuvînt de mîngîiere şi subliniere a meritelor multiple ale adormitului arhiereu.

„Această adunare în Domnul — spune P. S. Sa — care aduce durere în primul rînd în sufletul I. P. S. Mitropolit Nicolae, precum şi în sufletele preoţilor, mai ales în ale celor de după 1946 (cînd a fost hirotonit arhiereu) pe care i-a hirotonit — şi al căror număr trece peste 200 — ca şi în sufletele prietenilor mulţi pe care i-a avut arată că P. S. Teodor „a fost un om de seamă, care a trecut prin viaţă prin muncă şi

(Continuare în pag. 2)

BISERICA

Credinciosul simte trebuința, ca — departe de grijile vieții și dînd uitării o clipă preocupările zilnice — să-și îndrepte tot gîndul și tot sufletul către Dumnezeu. Creștinul adevărat nu poate găsi nicăieri un colț mai liniștit și mai tihnit spre a se ruga lui Dumnezeu, ca lăcașul sfințit al bisericii. Toți cei adunați în lăcașul Domnului, îngenunchează, se închină, sărută sfintele icoane, fără a se simți stînjeniți de prezența celorlalți creștini. În biserică domnește egalitatea pentru toți credincioșii, care se simt frați întreolaltă.

† P. S. Arhiereu Teodor Scorobeț

(Urmare din pag. 1)

cinste, prin rîvnă spre cele bune și alte vrednicii".

„Dumnezeu a vrut ca la 84 de ani să-l ducă acolo unde toți pămîntenii merg".

P. S. Sa „era o fire blîndă, bună, cumpănită, cu un permanent zîmbet; era firea românească a părinților săi Laurențiu și Filofteia, dată în 2 ianuarie 1883, fire pe care nimic nu i-a stricat-o, ci și-o întărea permanent".

Terminînd școala primară în sat, a urmat, în continuare, liceul de stat din Sibiu și liceul „A. Șaguna" din Brașov, terminînd apoi Institutul pedagogic-teologic „Andreian" din Sibiu. Căsătorit cu Ana fiica preotului I. Slăvescu din Mohu, cu care a trăit 17 ani, cariera și-o începe ca învățător la Rășinari, de unde este ales de mitropolitul N. Bălan și trimis ca preot misionar în America. Aici a stat 4 ani (1906—1910) ducînd o muncă grea pentru a trezi credința românilor de acolo și dragostea de neam și patria lor de obîrșie.

Întors de acolo „cu isprăvi frumoase", a funcționat ca preot în Roșia lîngă Sibiu pînă în 1919.

Pentru simțămintele sale românești, în timpul primului război mondial a fost deportat de stăpînitorii străini la Zombor.

După unirea Transilvaniei cu Patria-mamă. în 1918, este trimis la Cluj, unde a urmat cursuri de pregătire pentru limba română și engleză, pe care a cunoscut-o bine.

În 1922 a fost numit asesor consistorial la Sibiu, unde „a avut însărcinări de seamă".

A rămas văduv cu 6 copii: Viorica, Dorina, Ioan, Tiberia, Mircea și Steluța — lucru greu pentru o mamă, cu atît mai mult „pentru un tată" — pe care a reușit să-i crească în chip cinstitor și pilduitor pentru mulți.

În 1928 este trimis din nou în America „pentru a pune baza noii Episcopii a românilor" de pe acele meleaguri. În 1940 este tuns călugăr, iar în 1946 este hirotonit arhiereu pentru trebuințele spirituale ale Arhiepiscopiei Sibiului.

„Eu — spune în încheiere P. S. Emilian — care l-am cunoscut de aproape 40 de ani, pot spune că și-a purtat darul arhieriei cu multă vrednicie, lăsînd amintiri de neșters în inimile celor hirotoniți de el.

Se cuvine deci, ca toți să ne rugăm bunului Dumnezeu ca, pentru tot ce a făcut pentru Biserica sa, pentru familia, pentru neamul și patria sa, Dumnezeu să-l ierte".

Trupul neînsuflețit al P. S. arhiereu Teodor Scorobeț este dus apoi în cimitirul orășenesc din Sibiu, unde, după citirea rugăciunii de dezlegare de către P. S. Emilian, este depus spre veșnică odihnă alături de soția sa, răposată în 1923.

Amintirea arhiereului Teodor rămîne neștearsă în inimile tuturor. Domnul să-l așeze în ceata aleșilor Săi, în dragostea și pacea Sa netulburată.

T. R.

Dumnezeu fiind pretutindeni, ne putem ruga Lui ori și unde ne-am găsi. Însă, liniștea de care avem nevoie spre a ne ruga dezbrăcați de orice gînduri și griji, n-o putem afla decît numai în biserică. Tot în biserică se adună creștinii la anumite zile, spre a prăznui: amintirea dumnezeieștilor întîmplări din viața pămîntească a Domnului nostru Iisus Hristos, precum și pomenirea Maicii Domnului și Sfinților care au dus o viață după voia lui Dumnezeu.

Iată pentru ce, cei care simt trebuință să-și apropie sufletul de Dumnezeu, se duc în Duminici și sărbători la biserică.

De altfel credinciosul folosește răgazul ca să-și îndrepte cugetul spre Mîntuitorul, iar în biserică se roagă Domnului, împreună cu ceilalți credincioși.

Toți creștinii, laolaltă, alcătuim Biserica lui Hristos. Pentru aceea, lăcașurile noastre de rugăciuni poartă numele de biserică, adică locuri de adunare a celor ce cred în Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Mîntuitorul lumii.

Dar atît nu este destul. Precum nu tot cel ce zice „Doamne, Doamne" va intra în împărăția cerurilor, tot așa, nu tot cel ce umblă la biserică poate spune că și-a făcut datoria de bun creștin. Noi mergem acolo ca să luăm sfînta învățătură pentru viața noastră de toate zilele și să ne purtăm întocmai după această învățătură. Căci ce creștin este acela care nu uită să ia parte la sfintele slujbe, dar nu se străduiește să împlinească poruncile dumnezeiești, să facă binele, să-și iubească aproapele, să nu se dea la dușmănie și la patimi, să-și respecte pe mai marii săi și să le dea ascultare și supunere, să facă jertfe pentru Biserică, Neam și Țară? De sigur, unul ca acesta nu poate să se numească bun creștin! Dumnezeu vede și știe aceasta, iar la judecata de apoi, punînd în cumpănă purtările lui, va găsi că un asemenea creștin a fost mai mult un prefăcut și că sufletul lui a rămas tot gol. Deci, ce folos de tot mersul lui la biserică?

Deci, îngrijește-te să aduni comoară de fapte bune, căci aceasta este singura comoară pe care sufletul tău o duce în cer, ca să-ți dobîndească fericirea de veci.

Așadar, să fim creștini, pe de-a-ntregul, cu gîndul, cu cuvîntul și fapta cea bună, ca atunci cînd vom trece din această viață să fim cu sufletul împăcat că vom merge de-a dreapta Tatălui!

Pr. C. Pistrui

In drum spre Ierusalim

Pe ultimul drum spre cetatea sfîntă, Mîntuitorul merge gînditor și trist. Dacă s-ar fi gîndit la copilăria de altădată, cînd călătoria pe același drum, împreună cu Sfînta Sa Maică și cu bătrînul Iosif, la răspunsurile date bătrînilor, mîhniți de înțelepciunea Lui în Templu, la 12 ani, n-ar fi avut de ce să fie trist.

Urmat de ucenici și de popor, Mîntuitorul este trist pentru cele ce aveau să I se întîmple acum. Ca Dumnezeu vedea desfășurîndu-se toate evenimentele care aveau să vină. Le împărtășește ucenicilor Săi acest viitor apropiat, pentru a treia oară:

„Fiul omului va fi dat arhiereilor și cărturarilor și-L vor osîndi la moarte și-L vor batjocori și-L vor bate și-L vor scuipa și-L vor omorî, dar a treia zi va învia" (Marcu 10, 33).

Totuși ucenicii nu înțeleg nimic din această prevestire. Se vede aceasta din cererea fiilor lui Zevedei, Iacob și Ioan, care în bună înțelegere cu mama lor, Salomia, cer să stea unul de-a dreapta și altul de-a stînga în împărăția sa. Atît de mult erau stăpîniți ucenicii de ideia că Domnul va întemeia pe pămînt o împărăție în felul lui David și Solomon, mai ales că genealogic Mîntuitorul cobora din David și mulțimile-L recunoșteau de „Fiul lui David"!

Răspunsul Domnului nu întîrzie:

— „Nu știți ce vreți. Puteți voi oare să beți paharul, pe care eu îl beau, sau să vă botezați cu botezul cu care eu mă botez? Ei răspund: „Putem".

Răspunsul lor este tot pe măsura cererii, fiindcă ei nu știau despre ce pahar vorbește Domnul și nici despre ce botez. Se gîndeau poate la paharul din ritul pascal, obișnuit la evrei, sau la vreun ospăț împărătesc, dat în cinstea sfetnicilor, cum știau din istoria regilor de demult sau cum făcuse de curînd chiar Irod, cînd prețul unui jurămînt făcut fusese capul proorocului Ioan Botezătorul. Botezul putea să fie de asemenea un rit în felul celor văzute de ei la Iordan, cînd și Mesia cel așteptat de ei se botezase. De aceea, poate se grăbesc cu răspunsul: *„putem!"*

Dar prin paharul, pe care-l bea, Domnul înțelege chinurile despre care le vorbise. Se vede aceasta din rugăciunea din grădina Ghetsimani:

— „Doamne, de vrei, lasă să treacă paharul acesta"...

Mîntuitorul totuși aprobă răspunsul neștiutorilor ucenici, că și ei vor bea paharul sufe-rințelor Lui și se vor cufunda în adîncul durerilor, căci Sf. Iacob va fi omorît de Irod Agripa la anul 44 (Fapte 12, 2) și Sf. Ioan Evanghelistul va fi aruncat, din porunca împăratului Domițian, într-un cazan cu ulei fierbinte și apoi este exilat în insula Patmos, din arhipelagul grec.

După ce vor bea același pahar de suferințe, vor sta și ei în împărăția lui Dumnezeu, pe locurile pe care le-au cerut, locuri pe care le-au cîștigat prin faptele lor, căci *„împărăția lui Dumnezeu se ia cu năvală"*, nu se dă în dar. *„Căci nu-mi este îngăduit a da — zice Mîntuitorul* — decît acelora, pentru care s-a gătit"! (Marcu 10, 40).

*

Cererea stîrnește nemulțumirea celorlalți ucenici, cărora Mîntuitorul le spune că în împărăția Sa cei mari nu trebuie să stăpînească în mod tiranic și egoist, ca stăpînitorii vremii de atunci, *„ci cine vrea să fie întîi, să fie tuturor slugă"*, adică să servească interesele poporului, nu poporul să fie la cheremul lor. Și se dă pe Sine pildă spunînd că „și *Fiul omului n-a venit să fie servit, ci ca să slujească și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți"*.

Cu această învățătură Mîntuitorul potolește nemulțumirea ucenicilor împotriva cererii celor doi fii ai lui Zevedei și totodată arată cum trebuie să fie cei care doresc sau au slujba de conducători, slujind nu loruși, ci binelui tuturor.

După ce se împlinesc toate cele prezise de Domnul, după Înviere, atunci cînd „Domnul le-a deschis mintea ucenicilor ca să înțeleagă Scripturile" — au înțeles ucenicii cum este împărăția Domnului și cum trebuie să se poarte ei. Într-adevăr, au mers și ei pe urmele Domnului, au băut din același pahar al suferinții și al morții, pentru ca să-și dobîndească locul cerut în ceruri. Ei au slujit lui Hristos și Bisericii Sale, au slujit dragostei, dreptății și păcii între oameni și popoare.

În postaza aceasta de *„mai mare"*, este necesar să îmbrăcăm haina smereniei în servirea aproapelui, aproape, care începe chiar din casa noastră, a fiecăruia, și viața noastră să fie ca un pom plin de roade, din care semenii noștrii să culeagă roadele duhului, care, după cuvîntul Scripturii, sînt: *„dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea binelui, credința, blîndețele, înfrînarea poftelor"* (Galat. 5, 22).

Ilie Sanda

La 75 de ani de la Memorand

Se împlinesc 75 de ani de cînd a fost redactat și a apărut cunoscutul *Memorand* al românilor din Transilvania (1892). El a fost rezultatul hotărîrii luate în Conferința generală a delegaților alegătorilor din Partidul Național Român din Transilvania și Ungaria întrunită la Sibiu în 20 și 21 ianuarie 1892, de a redacta un „Memorand", prin care să se ceară, de la împăratul Francisc Iosif, dreptate și drepturi pe seama românilor din monarhia austro-ungară. S-a ales atunci un comitet de 25 de reprezentanți ai națiunii române care să redacteze acest Memorand, comitet format din avocați, ziariști, profesori și preoți români. Memorandul a fost redactat de aceștia pînă la 26 martie 1892, cînd i s-a dat forma definitivă și a fost semnat de Dr. Ioan Rațiu, președinte, George Pop de Băsești și Eugen Brote vicepreședinți, Dr. Vasile Lucaciu secretar general și Septimiu Albini secretar al Partidului Național Român. Prin acest Memorand se urmărea obținerea de drepturi pe seama românilor pe cale legală și pașnică. Erau analizate rînd pe rînd legea electorală, legea naționalităților, legile școlare, municipale, de presă și agrare din monarhia austro-ungară. Se protesta — între altele — împotriva nerecunoașterii poporului român ca națiune „politică" de sine stătătoare și a impunerii limbii maghiare în școli.

Memorandul a fost apoi tipărit la Sibiu, atît în românește cît și în cîteva limbi de circulație, pentru a fi cunoscut în cercuri cît mai largi.

La 28 mai 1892 o delegație de 300 de români — avocați, preoți, țărani, profesori, muncitori, meseriași etc. — s-a îndreptat spre Viena, spre a înmîna împăratului Memorandul. După cum se și aștepta, delegația românilor n-a fost primită în audiență de împărat, iar plicul care conținea Memorandul a fost trimis nedesfăcut guvernului din Budapesta. Prin această clasa dominantă din Austria ținea să sublinieze solidaritatea sa cu moșierimea și burghezia maghiară.

Guvernul din Budapesta, fără să ia în seamă doleanțele expuse de reprezentanții românilor în Memorand, a ordonat să se intenteze un proces de agitație împotriva celor care l redactaseră sau a celor ce au contribuit la difuzarea sa.

Cercetările au durat aproape doi ani. Procesul propriu-zis s-a desfășurat în sala Reduta din Cluj (azi Muzeul Etnografic al Transilvaniei) între 7 și 25 mai 1894, într-o atmosferă de teroare și lipsă de obiectivitate din partea tribunalului. El a prilejuit acuzaților o nouă luare de atitudine față de politica de asuprire națională a românilor dusă în imperiul austro-ungar. Dintre conducătorii acțiunii memorandiste 15 au fost condamnați la ani grei de închisoare la Seghedin și Vaț. In timpul procesului au avut loc mari demonstrații de simpatie în toată Transilvania, dar mai ales la Cluj, unde s-au strîns cîteva mii de țărani români. In timpul procesului, memorandiștii au avut o atitudine demnă. In plină ședință, Dr. Ioan Rațiu declara: „Existența unui popor nu se discută, ci se afirmă".

Procesul memorandiștilor a avut un larg răsunet aproape în toate țările Europei. De pildă, marele om politic francez Georges Clemenceau sau istoricul Ernst Lavisse și mulți alți intelectuali de seamă își exprimau pe față simpatia față de memorandiștii transilvăneni, iar poetul italian Giosue Carducci trimitea românilor un salut „de lîngă columna lui Traian". In Romînia se cerea tot mai hotărît o acțiune urgentă pentru ajutorarea fraților din Transilvania. Cu acest prilej, George Coșbuc a scris poezia „In opressores" prin care-și exprima revolta față de cele suferite de memorandiști. Sub presiunea maselor și a opiniei publice europene, împăratul s-a văzut nevoit, în 1895, să grațieze pe condamnați, care-și ispășeau pedeapsa în închisorile amintite. Iar numele de „memorandiști" era pronunțat de români și e pronunțat și astăzi cu cinstire și mîndrie. Memorandul a arătat în fața lumii întregi drepturile poporului român, a exprimat năzuințele lui spre libertate și o viață mai bună, a dat un nou avînt nădejdilor și luptei pentru realizarea visului secular: unitatea națională.

Trebuie să subliniem faptul că la întocmirea Memorandului, ca și la proces, un rol însemnat au jucat și reprezentanții Bisericii. De pildă, în comitetul de 25 au fost aleși și Dr. Vasile Lucaciu preot unit din Sisești — la Baia Mare, Dr. Daniil Popovici Barcianu și Dimitrie Comșa, profesori la Institutul Teologic-Pedagogic „Andreian" din Sibiu, protopopul Nicolae Cristea, fost profesor la același Institut și mult timp redactor al „Telegrafului Român", acum asesor la Consistorul din Sibiu, preotul unit Gherasim Domide din Rodna Veche (Bistrița), preotul unit Gavril Lazăr din Sanislău (Careii Mari) și protopopul unit Vasile Rațiu din Făgăraș.

Dintre ei, au fost condamnați, la procesul din 1894: Vasile Lucaciu la 5 ani, Dumitru Comșa la 3 ani, Daniil P. Barcianu la 2 ani și 6 luni, Nicolae Cristea la 8 luni și Gherasim Domide la 2 ani și 6 luni. Pe lîngă aceștia au mai apărut în proces o serie de alți preoți — fie ortodocși, fie uniți — acuzați că au răspîndit Memorandul: Ioan Duma din Săcalul de Pădure, (Reghin), Romul Crainic din Dobra, Ioan Todescu din Bucium-Cerb (Abrud), Ioan Maior din Roșia (Abrud), Ioan Moldovan din Mediaș, Ioan Fodoreanu din Păucea și alții. Iar în delegația celor 300 de români care au dus Memorandul la Viena, se aflau zeci de preoți și protopopi ortodocși sau uniți, înfrățiți în această măreață cauză a poporului lor.

In felul acesta, slujitorii Bisericii au dovedit și în aceste împrejurări că sînt alături de popor în lupta pentru dobîndirea drepturilor sale.

Astăzi, cînd poporul nostru se bucură de toate drepturile, făurindu-și o patrie liberă, puternică și fericită, clerul și credincioșii Bisericii noastre — una în credința strămoșească și în dragostea de popor și patrie — cinstesc pe înaintașii, care au știut să-și unească forțele pentru cauza națională, și întărind unitatea lor sufletească — sprijinesc munca poporului pentru viața cea nouă și lupta lui pentru pace și colaborare între popoare.

M. Păcurariu

Doamne!

Doamne,
podoabele ce ruginesc
în miez de toamne
mă fac să te găsesc.
În fiecare frunză care moare
elegia Ta, etern netrecătoare,
ce stăruie în moarte și-n viață
cum stăruie-n amurg și-n dimineață.
Cîndva de pe această creangă a vieții
Voi desfrunzi,
Va fi,
poate în zorii dimineții,
cînd voi cădea ca frunza la pămînt
și-atunci voi înțelege mai deplin,
că dincolo de viața mea de pelerin
în legile eterne, totuși sînt.

Gh. Miclea

Tratatul pentru spațiul cosmic

Marile progrese ale secolului nostru au dat posibilitate omului să pătrundă în cosmos. Pînă acum cosmonauții sovietici și americani au zburat cu rachetele în spațiul extraterestru, făcînd diferite experiențe și cercetări. De asemenea rachete sovietice și americane au făcut înconjurul lunii sau au coborît pe lună, transmițînd fotografii de acolo, din care se deduce care e constituția suprafeței lunare. Toate acestea sînt însă numai pregătiri pentru călătoria unor cosmonauți în lună și înapoi și, eventual, în alte planete. Cosmonauții sînt eroii vremii noastre. Unii dintre ei au plătit cu viața curajul de a explora spațiul cosmic. Dar așa a fost întotdeauna: de la meșterul Manole (și de mai înainte) pînă azi, orice operă măreață s-a clădit prin jertfă.

Avînd în vedere progresele realizate în cucerirea spațiului cosmic, s-a simțit nevoia reglementării folosirii acestui spațiu. În acest sens s-a semnat la 27 ianuarie a.c. de către numeroase state — între care și țara noastră — tratatul privind „Principiile care guvernează activitatea statelor în explorarea și folosirea spațiului cosmic, inclusiv a Lunii și celorlalte corpuri cerești", adoptat prin aclamații de Adunarea Generală a O.N.U. din ultima zi a sesiunii de anul trecut.

Iată cîteva din dispozițiile acestui tratat. „Spațiul extraatmosferic, inclusiv luna și celelalte corpuri cerești, nu pot face obiect de însușire națională". Insemnează că nici un stat nu are dreptul să-și stabilească stăpînirea asupra spațiului extraterestru, asupra lunii sau altor corpuri cerești, ci explorarea și folosirea acestora trebuie să se facă numai în scopuri pașnice și în avantajul tuturor statelor. Fiecare stat însă își menține toate drepturile asupra obiectelor lansate în spațiul cosmic. De aici rezultă și obligația răspunderii statelor pentru daunele provocate de aceste obiecte, cum prevede art. 6: „Statele semnatare vor purta întreaga răspundere pentru activitățile spațiale — fie că acestea sînt efectuate de instituții guvernamentale sau particulare — mai ales pentru pagubele care vor fi cauzate altor state prin aceste activități. Dacă un stat semnatar are motive să creadă că activitățile spațiale pe care intenționează să le desfășoare ar putea să aducă prejudicii activității altui stat, el va proceda la consultări internaționale apropiate".

Pentru folosirea lunii și altor corpuri cerești numai în scopuri pașnice, art. 4 prevede că: „statele semnatare se angajează să nu plaseze obiecte purtînd arme nucleare sau alte arme de distrugere în masă, să (nu) instaleze astfel de arme pe corpurile cerești, să (nu) disloce în oricare alt mod, astfel de arme în spațiul cosmic". Se interzice de asemenea pe corpurile cerești stabilirea de baze, de instalații și fortificații militare, experimentarea oricăror tipuri de arme și organizarea de manevre militare.

Prin art. 5 toate statele se angajează să considere pe cosmonauți ca „trimiși ai omenirii" și să le acorde asistența necesară în caz de accident.

Acest tratat înlătură primejdia unui conflict în spațiul cosmic și contribuie la colaborarea dintre state, la stabilirea unui climat de încredere și pace între popoare. El cheamă popoarele la unirea eforturilor pentru ca nu numai spațiul cosmic să fie denuclearizat și demilitarizat, ci — prin dezarmare generală și totală — și pămîntul să devină un „spațiu al păcii" și al propășirii tuturor.

R.

Simbolul credinței

(Cred:)

„Și întru Duhul Sfînt, Domnul de viață făcătorul, Carele de la Tatăl purcede, Celce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, — carele a grăit — prin proroci".

Articolele opt pînă la doisprezece au fost adăugate la cele șapte de mai înainte de către sinodul al doilea ecumenic, ținut la Constantinopol în anul 381. Abia se domolise încîtva tulburarea produsă de Arie, și o nouă agitație se produce între credincioși de învățătura greșită a lui Macedoniu din Constantinopol. Acesta a început să lățească de pe anvon, că Duhul Sfînt este o făptură a lui Dumnezeu, cu ceva mai mică decît Fiul. Deci iară unul care credea, că știe mai multe și mai bine decît Dumnezeu. Pentru a se dovedi lumii întregi adevărata învățătură de credință ortodoxă, împăratul Teodosie cel Mare a cerut Bisericii să întrunească un nou sinod ecumenic. Acesta sub călăuzirea chiar a Duhului Sfînt a scos din Sf. Scripturi și din Sfînta Tradiție cuvintele care să arate limpede credincioșilor adevărul, cuvinte pe care le aflăm cuprinse în articolele ce urmează în Crez.

Cum tîrziu după acest sfînt Sinod, în Apus s-a ivit o nouă învățătură greșită despre Duhul Sfînt cunoscută sub numele de „filioque", va trebui să spunem cîteva cuvinte și despre ea, ca să fim feriți de greșală.

Să ascultăm ce ne spune Sf. Scriptură.

„Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor" la facerea lumii (Facere 1, 2).

„Domnul Dumnezeu a suflat în fața lui Adam Duh de viață și omul s-a făcuf viu" (Fac. 2, 7).

„Duhul lui Dumnezeu este Cel ce m-a făcut și suflarea Celui de sus este dătătoarea vieții mele" (Iov 33, 4).

Duhul Sfînt s-a pogorît și a amestecat limbile la turnul Babel pentru a opri astfel pe oameni de la săvîrșirea răului.

Duhul Sfînt a grăit adevărul Domnului prin gura prorocilor.

Duhul Sfînt a adumbrit pe sf. Fecioară Maria spre a da fire omenească Fiului lui Dumnezeu.

Duhul Sfînt s-a coborît ca un porumbel la Botezul Domnului, ca un nor pe Muntele Taborului la Schimbarea la Față, ca limbi de foc peste apostoli, iar peste cei 3000 de credincioși din ziua aceea, veniți din toate părțile lumii cunoscute atunci revarsă darul de a-i face să înțeleagă pe sf. apostoli ca și cînd le-ar vorbi în limba maicii lor, deci îi face să înțeleagă la fel, îi unește ca într-un glas să preamărească pe Dumnezeu.

Iar Sf. Tradiție ne-a dovedit, că Duhul Sfînt a călăuzit viața Bisericii lui Hristos prin Sfintele Sinoade apostolicești locale și ecumenice. Duhul Sfînt ne-a înoit și ne înoiește și sfințește prin sfintele taine și ne cercetează și ne vindecă neputințele. Duhul Sfînt ne dă și viața cea nouă, care se dobîndește urmînd cuvintele Domnului.

Duhul Sfînt este Fața a treia a unicului Dumnezeu adevărat.

Tatăl se numește pe Sine „Domnul" (Ieșire 6, 2) Fiul se numește pe Sine „Domn" (Ioan 13, 13) și Duhul Sfînt este Domnul, adică același Dumnezeu, în înțelesul de Împărat al împăraților, dar care nu ia, ci dă viață. E dătătorul vieții noastre, e dătătorul sufletului care ne-a făcut ființe vii și cugetătoare, și e dătătorul vieții celei nouă și sfinte, dacă ne silim să trăim în adevăr, nu numai cu buzele, învățăturile Domnului. El ne naște a doua oară, ne naște de sus, ne naște prin apă și Duh, fără care naștere nu putem intra în împărăția lui Dumnezeu (Ioan 3).

Duhul Sfînt e numit „Duhul adevărului" chiar de Domnul Iisus Hristos. Prin El s-a descoperit oamenilor adevărul lucrurilor, făpturilor, stărilor care nu cad și nu vor cădea sub simțurile noastre. Prin El au primit mesajul Cerului sfinții proroci, apostoli, părinți spre a-l împărtăși credincioșilor.

„Iară Mîngăitorul, Duhul Sfînt... acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte toate cele ce v-am grăit" spune Mîntuitorul (Ioan 14, 26). Cînd va veni Mîngăitorul, pe care Eu *îl voi trimite vouă* de la Tatăl și care *de la Tatăl purcede*, — acela va mărturisi de Mine (Ioan 15, 26). Să reținem: de la Tatăl *purcede* dar îl *trimite* Fiul.

E limpede de tot ca roua dimineții cuvîntul Mîntuitorului că Duhul Sfînt purcede de la Tatăl și nu și de la Fiul, cum greșit învață și azi romano-catolicii (Filioque „este cuvînt latinesc și tradus însemnează: „și de la Fiul", adică purcede de la Tatăl și de la Fiul. Avem iarăș de a face cu creștini cari se cred mai știutori ai tainelor lui Dumnezeu decît însuși Ziditorul!) Deci articolul al optălea ne învață corect, cînd ne cere să credem și să mărturisim, că Duhul Sfînt, Domnul de viață făcătorul, purcede de la Tatăl. Cine crede și învață altfel cade sub afurisania sinodului III de la anul 431 și VII ecumenic de la anul 787.

Cuvintele „Cela ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit" sînt menite să ferească pe credincios de a cădea în erezia lui Macedoniu și a tuturor celor ce s-ar abate de la adevărata închinare sau adorare a lui Dumnezeu. Prin ele se arată egalitatea Fețelor sfintei Treimi care e o singură Ființă și nedespărțită. „Carele a grăit prin proroci" nu mai cere lămurire. Înșiși prorocii spun: „Duhul Domnului a fost peste mine și mi-a zis sau poruncit să prooroc esc"... Făcînd o comparație, putem spune că așa cum undele radio sînt prinse numai de aparate, și „undele" Duhului Sfînt — „unde" dumnezeiești — au fost prinse de sufletul prorocilor aleși de Dumnezeu însuși. Inima lor, sufletul lor închinat cu totul Domnului a fost un aparat de recepție al mesajului divin, adresat pămîntului! Să ne rugăm rugăciunea „Impărate ceresc", rugăciune adresată Duhului Sfînt, căci Duhul Sfînt, prin harul ce ni-l dăruiește, face din noi, cu vrerea noastră, făpturi nouă. Căci „roadele Duhului sînt: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, milostenia, credința, blîndețea și înfrînarea poftelor" (Gal. 5, 22). Oare nu de acestea are trebuința cea mai mare viața de adevărat creștin ortodox?

gm.

† Părintele Ioan I. Muntiu

Regretatul preot Ioan Muntiu paroh în Cărpiniș, împărtășit fiind, a trecut la cele veșnice în 10.XII.1966. Născut la anul 1887, fiul lui Elena și Ioan — preot în Cărpiniș, după ce a terminat studiile în anul 1914 a luat în căsătorie pe Maria Popa cu care a dus căsnicia 52 ani în decursul căreia a fost binecuvîntat cu 6 copii: 3 băieți și 3 fete. Timpul cît a păstorit parohia Cărpiniș, a fost un harnic muncitor în ogorul Domnului, avînd în vedere îndemnurile arhimandritului Scriban din cartea sa: „Datoria preotului către limba bisericească" tipărită la Sibiu în editura: „Revista telogică" din anul 1938. El în pastorația sa îndelungată în afara misiunii sacerdotale, a depus o activitate bogată și pe tărîm literar, fiind un colaborator al foii: „Telegraful Român", apoi a căutat să scoată la lumină înmănunchiate mărgăritarele poporului din comună, lupta lui pentru afirmarea etnicității, în frumoasa sa monografie: „Satul meu". A întocmit și al doilea volum, care a rămas în manuscris. Pentru aceste merite a fost distins de mitropolitul Nicolae Bălan, cu brîu roșu. După 50 ani de preoție firul activității sale pastorale a fost întrerupt de o boală necruțătoare. Dorința lui fierbinte era să fie înmormîntat în satul natal. Astfel după ce a fost îmbălsămat, luni seara a fost transportat de la Cluj la Cărpiniș. Toți credincioșii au ieșit în întîmpinarea sicriului. Miercuri în 14.XII Prea Cucernicul părinte protopop Cantor Nicolae a dat binecuvîntarea prohodirii în biserica ortodoxă română din Cărpiniș, înconjurat fiind de un sobor de preoți. Prea C. Protopop a deschis filele vieții adormitului în Domnul, trecînd în revistă prin fața credincioșilor viața unui păstor model. A urmat la cuvînt Prea Cucernicul preot Popa Ioan care în cuvinte emoționante a scos în evidență activitatea literară a celui adormit. Cuvînul de rămas bun din partea credincioșilor a fost rostit de enoriașul Lazăr Dumitru, învățător pensionar, care fiind martor al vieții și activității decedatului a făcut o prezentare amănunțită a vieții lui.

Amintirea faptelor părintelui Ioan Muntiu va rămîne neștearsă în inimile credincioșilor ca o icoană fidelă. „Bine slugă bună și credincioasă peste puține ai fost credincios peste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău" (Matei 25, 21).

Pr. *Muntiu Octavian*

† Mircea Suciu-Sibianu

La sfîrșitul lunii martie a.c. a adormit în Domnul, la vîrsta de 78 ani, Mircea Suciu Sibianu, bun credincios al bisericii din Brașov, colaborator al „Telegrafului Român".

Suflarea rece a morții l-a aflat în munții Cernei, aproape de Băile Herculane. Acolo a fost găsit cu Biblia la căpătîi. Trupul său neînsuflețit a fost adus în cimitirul din Groaverii Brașovului, unde s-a săvîrșit slujba înmormîntării, în mijlocul unei asistențe numeroase, care l-a cunoscut și l-a prețuit. Medic, care și-a cinstit profesiunea timp de 53 ani, cu mare dragoste de om, cu pricepere și devotament deosebit, el a militat neobosit pentru „un suflet sănătos în trup sănătos"; pentru echilibru sufletesc și îngrijirea sănătății prin mijloace preventive. Suflet generos, credincios, umanitar, pur, de o bunătate evanghelică, înțelegea credința ca izvor de faptă, de acțiune pentru progres moral și de slujire neprecupețită a omului, a poporului.

A scris în „Telegraful Român" în „Gazeta Transilvaniei" și în alte publicații din Transilvania, numeroase articole pentru îndrumarea și propășirea poporului. A lucrat în cadrele „Astrei", „Ligii temperanței" și altor societăți culturale, conferințele lui fiind ascultate cu viu interes de ascultătorii de la sate.

Articolele cu caracter religios moral le-a tipărit în volumul „Gînduri creștinești". Parte din articolele culturale le-a strîns în două volume, sub titlul: „Gînduri sănătoase", un volum prefațat de Nicolae Iorga.

În fața acestui suflet ales, toți cei ce l-au cunoscut, i-au citit articolele, i-au ascultat conferințele, se pleacă cu cinstire, rugînd pe Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepți.

C.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

BIBLIOTECA ... SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 15 aprilie 1967 Nr. 15—16

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Inmormîntarea Mitropolitului Nicolae Colan al Ardealului

Sîmbătă, 15 aprilie a.c. orele 10 a.m., a adormit în Domnul vrednicul de pomenire mitropolit Nicolae Colan al Ardealului. Vestea aceasta a îndoliat inimile tuturor fiilor lui duhovniceşti, ale rudelor, prietenilor şi cunoscuţilor, care l-au iubit şi l-au preţuit ca pe un mare ierarh, dăruit totai Bisericii şi Patriei. Doliul Mitropoliei şi Arhiepiscopiei noastre a fost şi doliul Bisericii întregi, al Sfîntului Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, şi doliul celorlalte culte, cu care regretatul mitropolit a întreţinut relaţii ecumenice frăţeşti. Reprezentanţii conducerii de stat s-au plecat la catafalcul lui, pentru tot ceea ce a făcut spre binele, unitatea şi propăşirea poporului.

Îmbrăcat în odăjdiile arhiereşti şi pus în sicriu, mitropolitul Nicolae a fost aşezat în capela mitropolitană, unde în ultimul timp lua parte la Sf. Liturghie. Duminică şi luni nenumăraţi credincioşi au trecut prin faţa sicriului, ca să aducă omagiul şi ruga lor pentru marele arhipăstor. Membrii Consiliului Arhiepiscopesc, ai corpului profesoral de la Institutul Teologic, preoţi şi studenţi teologi, au citit pe rînd din Noul Testament de la Cluj (tălmăcit de vlădica Nicolae Colan), săvîrşindu-se şi slujbe de pomenire. Marţi, sicriul purtat pe umeri de preoţi a fost mutat în Catedrala mitropolitană, însoţit de un sobor de preoţi şi diaconi, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, Prea Sfinţiţii episcopi Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei şi Emilian Antal de la mănăstirea Topliţa.

Zi şi noapte s-a făcut de strajă în jurul catafalcului, s-au citit Sfinte Evanghelii, s au înălţat rugăciuni pentru odihna sufletului celui adormit şi s-au perindat preoţi şi credincioşi.

Slujba înmormîntării a avut loc miercuri, 19 aprilie a.c. la orele 12. Catafalcul era îngropat în coroane de flori, ca semn al dragostei, recunoştinţei şi deosebitei preţuiri. Din sobor au făcut parte: Inalt Prea Sfinţiţii Mitropoliţi Iustin al Moldovei şi Sucevei, Firmilian al Olteniei şi Nicolae al Banatului, Prea Sfinţiţii Episcopi Iosif al Rîmnicului-Vîlcea, Teoctist al Aradului, Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei şi Emilian Antal de la mănăstirea Topliţa; P. C. vicar Tr. Belaşcu, consilieri I. Nicoară, I. Vlad, secretar arhiepiscopesc D. Călugăr, P. C. arhim. Irineu de la Iaşi, P. C. arhim. N. Mladin, rector S. Vlad, prof. Sp. Cîndea şi Iz. Todoran, toţi protopopii din Arhiepiscopia Sibiului şi cinci diaconi. Răspunsurile la prohod au fost date de corul studenţilor teologi, dirijat de pr. prof. Gh. Şoima.

Lîngă catafalc stăteau rudele celui adormit.

Au fost prezenţi d. prof. Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor; d. director I. Rodeanu de la Departamentul Cultelor; Şt. Bucur, secretar al Sfatului Popular regional Braşov; C. Buzdughină, preşedintele Comitetului Executiv al Sfatului Popular al oraşului Sibiu, inspector regional Duldner de la Braşov şi inspector Moldovan de la Sibiu.

Au reprezentat Arhiepiscopia Bucureştilor P.C. vicar Al. Ionescu, iar Institutul Teologic de grad universitar din Bucureşti, P. C. rector N. I. Nicolaescu şi P. C. profesor I. Coman. De la mănăstirea Sîmbăta a fost o delegaţie formată din P. C. stareţ I. Dinu, arhim. Serafim, protos. Veniamin.

Din partea celorlalte culte au fost de faţă: episcopii Fr. Müller al Bisericii luterane C.A., I. Nagy al Episcopiei reformate (Cluj), Gh. Argay al Episcopiei evanghelice-luterane (Cluj). Dr. E. Kiss al Episcopiei unitariene (Cluj), canonicul şi profesorul de teologie romanocatolic Fr. Farago (Alba-Iulia), vicarul reformat Dr. David Iuliu şi rector al Institutului Teologic Protestant, vicarul luteran Dr. Hermann Binder şi decan al secţiei luterane (Sibiu), consilierul Dr. Tökes de la episcopia reformată (Cluj), profesorii de teologie L. Kovács, K. Rapp, I. Nagy, L. Binder.

Au fost de faţă vicari şi consilieri de la diferite Eparhii Ortodoxe, preoţi din Arhiepiscopia Sibiului şi din alte Eparhii, şi credincioşi.

D. prof. Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor, aduce în numele Guvernului, Departamentului Cultelor şi al Domniei Sale personal, condoleanţe Bisericii Ortodoxe Române şi familiei pentru greaua pierdere suferită prin moartea marelui mitropolit Nicolae. Ca eminentă personalitate a ierarhiei ortodoxe, mitropolitul Nicolae şi-a înscris numele între marii ierarhi ai Bisericii care au rămas lîngă popor, şi în timpuri grele, neclintiţi în încrederea că va străluci odată viitorul luminos devenit realitate astăzi. El a adus o contribuţie însemnată la înfăptuirea reîntregirii bisericeşti, despre care avea convingerea — ca toţi ierarhii, preoţii şi credincioşii — că răspunde unei trebuinţe seculare şi că are urmări pozitive pentru unitatea poporului român. Ca profesor şi ierarh, a pregătit preoţi, care, urmînd exemplul şi învăţătura lui, s-au încadrat în acţiunea de sprijinire a noii vieţi din patria noastră, în lupta pentru pace şi colaborare între popoare.

Mitropolitul Nicolae a îmbinat preocuparea pentru problemele religioase ale credincioşilor cu atenţia pentru problemele sociale. Această sinteză a fost posibilă datorită înţelegerii ce a avut pentru măreţul ideal al libertăţii şi unităţii naţionale a poporului român şi pentru aspiraţiile lui spre o viaţă demnă.

A promovat un climat de bune raporturi cu celelalte culte şi cu naţionalităţile conlocuitoare.

Pentru activitatea lui a fost distins cu ordine şi medalii ale Republicii Socialiste România.

Viaţa lui să fie pildă de urmat pentru toţi ! Veşnică să-i fie amintirea !

Luînd cuvîntul *I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei,* ca fost Mitropolit al Ardealului, aduce omagiul ultim, mitropolitului Nicolae, care — asemeni Sf. Apostol Pavel — poate spune: „Lupta cea bună am luptat, călătoria am săvîrşit, credinţa am păzit. De acum mă aşteaptă cununa dreptăţii, pe care mi-o va da Domnul“ (II Tim. 4, 7—8). El s-a luptat lupta cea bună pentru biruinţa poporului nostru în împlinirea năzuinţelor lui înalte, pentru afirmarea Bisericii noastre ca o unitate pe tot pămîntul românesc. Călătoria i-a fost un drum spre progres, căci a urcat din treaptă în treaptă şi a dat aportul la înălţarea poporului nostru pe culmile la care a ajuns. Credinţa a păstrat, crezul de slujitor al omului în cele duhovniceşti şi în cele pămînteşti. Astfel poate aştepta cununa de care vorbeşte Sf. Apostol Pavel.

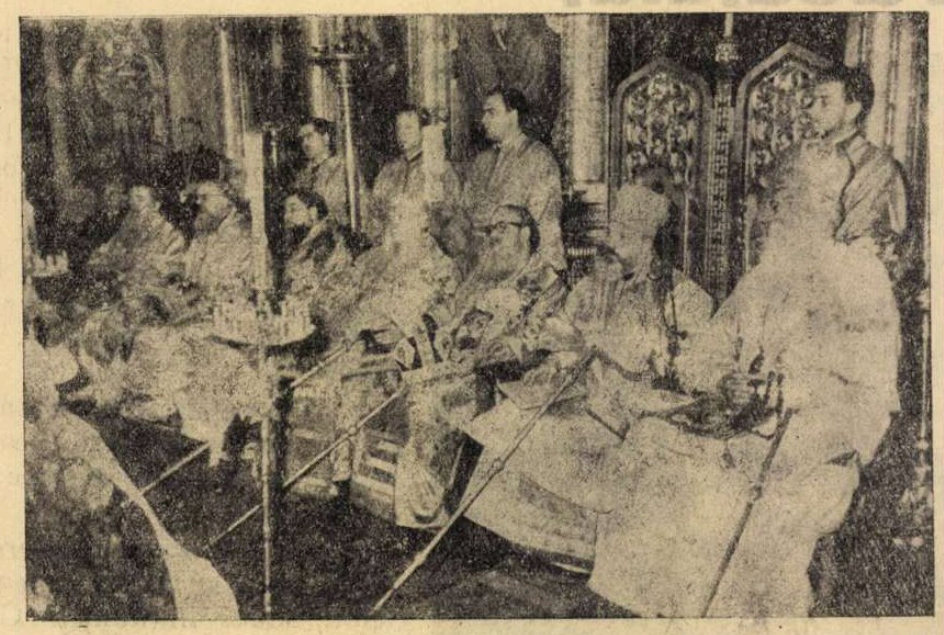

Soborul Înalţilor Ierarhi.

Socotindu-se smerit ucenic al marilor săi înaintaşi, mitropolitul Nicolae s-a ridicat la un loc de frunte între mitropoliţii Ardealului. El şi-a desfăşurat activitatea şi în vremuri de bejenie, cînd poporul era asuprit, şi în vremuri de fericire, cînd poporul e stăpîn pe soarta sa. Iar cînd trupul Transilvaniei a fost frînt cu forţa, episcopul Nicolae al Clujului a socotit că e de datoria lui să rămînă în mijlocul credincioşilor şi a ştiut să desfăşoare lupta în aşa fel încît să dea rezultatele cele mai bune. El şi-a adus aportul — alături de popor — ca din istoria poporului nostru să piară o pagină ca aceasta.

Patriot luminat, n-a adunat în jurul lui numai pe ortodocşi, ci a fost în cele mai bune raporturi cu celelalte cuite şi privea cu dragoste pe toţi cei care frăţeşte locuiesc pe pămîntul ţării noastre.

Se pot zugrăvi mai multe chipuri ale mitropolitului Nicolae: chipul omului de cultură, chipul teologului dascăl şi scriitor, chipul luptătorului pentru împlinirea înaltelor năzuinţe ale poporului, însă e mai bine să-l lăsăm să se caracterizeze el însuşi cu cuvintele dintr-o cuvîntare, în care zice că „stă cu picioarele pe pămînt, cu privirea înainte, cu cugetul în lumina dumnezeirii“. Un astfel de om nu putea să-şi încheie viaţa decît în admiraţia noastră a tuturor. Cel mai frumos portret al său rămîne acela de părinte: el a fost vreme de decenii părintele ortodocşilor din Ardeal. Ca mare exeget, s-a oprit la cea mai duioasă epistolă a Noului Testament, epistola către Filimon, căci aşa cum Sf. Apostol Pavel, care avea grija tuturor Bisericilor, şi-a făcut răgazul să se ocupe ca un părinte de sclavul Onisim, pe care l-a numit „fiul meu“, „inima mea“ (v. 10, 12), tot aşa mitropolitul Nicolae, deşi avea grija Bisericii, n-a pregetat niciodată să ajute pe cei mici, fiind la Cluj episcop şi profesor de teologie, dar şi muncitor în tipografie.

Mitropolitul Nicolae lasă în urmă un nume mare şi o moştenire grea. Calea spre progres continuă, nevoia întăririi solidarităţii poporului nostru şi a consolidării unificării bisericeşti rămîne. De aceea, aducînd mulţumiri neuitatului nostru prieten şi frate, mitropolitul Nicolae, să-l asigurăm că — după pilda vieţii sale — ne vom strădui să întărim unitatea poporului şi unitatea Bisericii, să ajutăm la construirea vieţii celei noi, să luptăm pentru apărarea păcii în lume.

Dumnezeu să-l aşeze între drepţii săi, dăruindu-i cununa cea neveştejită, pe care a gătit-o celor ce-l iubesc pe El !

Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae al Banatului spune că, întocmai ca uceniicii Domnului de după răstignirea şi îngroparea Lui, şi noi după mutarea în altă viaţă a marelui preot şi arhiereu al Mitropoliei Ardealului „simţim învăluindu-ne întunericul întristării“. Dar — îndreptîndu-ne ochii sufletului spre Domnul înviat din morţi, ne mîngîiem înţelegînd că adormitul în Domnul va stărui mereu între noi, ca şi Iisus în mijlocul ucenicilor Săi, adăstînd obştească înviere. El rămîne pururea cu noi prin luminoasa pildă a unei vieţi de muncă neîntreruptă, de strădanii generoase, de sfinte osteneli — care e ca o lumină pusă în sfeşnic să lumineze tuturor.

După cuvîntul Sf. Ap. Pavel (Evrei 5, 1—2), mitropolitul Nicolae Colan a fost arhiereu luat dintre oameni şi pus pentru oameni. A fost luat dintre oamenii de rînd cu care s-a identificat făcînd toate cele spre folosul lor. Grăitoare sînt multele diregătorii pe care le-a deţinut, nici una într-alt fel decît prin integrală dăruire. Şi mereu s-a arătat pe sine cel mai bun printre cei buni, în vremuri tihnite dar şi în vremuri învolburate, căci au fost şi dintre acestea. Gîndul ni se opreşte stăruitor asupra anilor nu uşori pentru poporul nostru cînd, printr-o opintire de uriaş, a izbîndit întru a-şi înfăptui unitatea naţională, şi tot aşa asupra altor ani, nu mulţi, doar patru la număr, dar întunecaţi foarte de sfîrtecarea nedreaptă a trupului patriei. Alături de forţele sănătoase ale neamului a dat dovada celui mai curat patriotism. Iar perioada de noi plămădiri româneşti de după 23 August 1944, „a fost îmbogăţită de contribuţia hotărîtă a celui ce sufletul şi-a pus pentru oile sale“. Patria i-a fost recunoscătoare, cum dovedeşte ordinul „Steaua Republicii Socialiste România“ cu care l-a distins.

Dar Mitropolitul Nicolae Colan al Ardealului a întruchipat şi „chipul arhiereului care a împlinit cele ale oamenilor care sînt către Dumnezeu“. El a fost cu adevărat „om al lui Dumnezeu“ trimis din vrere de sus poporului dreptcredincios din această parte a Ţării, săvîrşind cu prisosinţă lucrul Tatălui ceresc. „Crezul creştin pe care l-a mărturisit şi dreapta credinţă — Ortodoxia noastră strămoşească — pe care a slujit-o de pe poziţia dascălului în Teologie, a preotului, a episcopului şi apoi a mitropolitului, îl aşază în rîndul vrednicilor urmaşi ai Apostolilor, ai marilor ierarhi români dintre care Andrei Şaguna şi Nicolae Bălan i-au fost nu numai înaintaşi direcţi, dar şi mentori în acelaşi timp“. Pentru acestea toate şi multe altele, Biserica, preoţii şi credincioşii ei, aducem acum aceluia de care ne despărţim prinos de neţărmurită cinstire.

„În chip deosebit să mi se îngăduiască a tălmăci, din prea Înaltă încredinţare, simţămintele Întîistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Patriarh Justinian, în legătură cu trecerea la cele veşnice a înţeleptului şi blîndului vlădică Nicolae Colan“. Împiedecat de a fi azi împreună cu noi de pricini nelegate de voinţa Sa, Prea Fericirea Sa, „îndurerat şi cu părintească compasiune participă în rugăciune la doliul Mitropoliei ardelene, al întregii obştii dreptcredincioase“ — pentru „cel ce i-a fost frate întru Hristos şi împreună ostenitor în cele ale slujirii lui Dumnezeu şi oamenilor“.

Smeriţi cerem de la Părintele îndurărilor să aşeze sufletul celui mutat de la noi în corturile drepţilor şi cu drepţii să-l numere. Veşnică să-i fie pomenirea, iar memoria binecuvîntată.

Prea Sfinţitul Episcop Teofil al Clujului aduce un ultim omagiu de recunoştinţă mitropolitului Nicolae Colan în numele clerului şi credincioşilor din Eparhia ortodoxă a Clujului şi al Prea Sfinţiei Sale personal. „Ţinuta sa de arhipăstor iubitor de oameni, care tuturor s-a făcut, vieţuirea sa pilduitoare de creştin mult răbdător, rămîne între noi ca o dîră de lumină vie şi nepieritoare. Propovăduirea sa neobosită cu scrisul şi cu graiul, dar mai cu seamă cu exemplul său de înaintestătător sobru, demn, larg înţelegător şi nepărtinitor, exemplul său de înaintemergător înţelept şi chibzuit, au săpat albie adîncă, largă în sufletele păstoriţilor săi mari şi mici. În această albie apele vii ale Evangheliei şi ale tainelor lui Hristos au curs cu îmbelşugare şi roditoare“. „Într-o anumită măsură se poate spune că viaţa lui a fost un şirag lung de osteneli, de încercări şi suferinţe grele purtate cu răbdare şi cu nădejde“ în Domnul. Acum, la pierderea lui, nu se cuvine să plîngem cu amărăciune, ci să-l ascultăm cum el ne mîngîie şi ne vesteşte: „Acum m-am odihnit şi am aflat uşurare multă. Că m-am mutat din stricăciune şi m-am dus la viaţă. Doamne, Slavă Ţie !“

P. C. arhim. Nicolae Mladin aducînd cuvînt de cinstire deosebită, dragoste şi recunoştinţă Înaltului Arhipăstor din partea profesorilor, studenţilor şi slujitorilor Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu, vorbeşte despre mitropolitul Nicolae Colan ca teolog şi om de cultură.

Teologul s-a format la Institutul Teologic din Sibiu, făcînd şi studii de specializare neo-testamentare la Universitatea din Berlin. Ca profesor a făcut „teologie pentru viaţă“, sădind în sufletul studenţilor teologi convingerea că Cuvîntul lui Dumnezeu este veşnic viu, izvor nesecat de viaţă nouă şi pentru credincioşii de azi, îndreptîndu-le atenţia şi spre răsfrîngerile în actualitate ale Evangheliei şi exercitînd asupra lor o adîncă acţiune educativă. Lucrarea teologică,

rin care își „îmbrăca apostolatul în haina veacului“ o prelungește în sînul clerului și credincioșilor prin activitatea în Asociația clerului „Andrei Șaguna“, prin cărțile tipărite, studiile și articolele publicate în diferite reviste, care mărturisesc despre prezența lui vie și continuă în viața noastră bisericească cu tangențe sociale și naționale române.

Mitropolitul Nicolae Colan a fost însă un om de litere, un om de cultură, deschis față de cuceririle științei și de realizările artistice din trecut. Crescut în mediul cultural românesc din Brașov și Sibiu, și-a manifestat de timpuriu talentul literar (la liceul „Andrei Șaguna“ și Institutul Teologic, la „Gazeta Transilvaniei“) și ca profesor a sprijinit încercările literare ale studenților lui, a stimulat la scris pe cei talentați, ca între 1940—1944 vlădica Nicolae de la Cluj să polarizeze — ca scriitor — activitatea literară și culturală a românilor din Transilvania de Nord. In tot ce a scris, fie teologie, fie articole, ierarhul cărturar s-a dovedit un condeier cu simțul frumosului, cu gust literar. Astfel, prin adîncimea și limpezimea gîndirii și prin frumusețea limbii cu nimb de cazanie și de cronică străbună, mitropolitul Nicolae continuă seria marilor ierarhi cărturari.

Totodată profesorul și ierarhul a știut să prețuiască arta românească la adevărata ei valoare și a cultivat la cititorii revistei „Viața Ilustrată“ — al cărei fondator și redactor era — simțul artistic prin reproduceri de opere de artă și articole. O caldă prețuire a arătat și muzicii românești (Cuvînt la semicentenarul lui G. Enescu). Pe plan cultural a lucrat și în cadrele Astrei și ale Reuniunii Culturale Naționale a meseriașilor români.

Pentru bogata lui activitate culturală și națională vlădica Nicolae a fost cinstit cu ordinul „Steaua Republicii Socialiste România“. Ierarhul cărturar, preocupat nu numai de probleme teologice, ci și de probleme sociale, naționale și culturale, și-a găsit locul firesc lîngă popor, cînd poporul a pornit să-și făurească o viață nouă, de nestăvilit progres material și cultural, și a îndrumat Institutul Teologic, teologia noastră, preoțimea și credincioșii atît pe făgașul adevărului lui Hristos, care este iubire, dreptate și pace, cît și pe făgașul ortodoxiei românești, legată de-a lungul veacurilor de destinele poporului român.

De aceea se cuvine celui ce s-a ostenit „cu cuvîntul și cu învățătura“ să-i aducem „îndoită cinstire“ (I Tim. 5, 17), să-i urmăm pilda și povețele și să rugăm pe Dumnezeu să-l așeze în ceata sfinților vlădici români slujitori ai Bisericii strămoșești și ai poporului român de pe aceste plaiuri.

P. C. pr. rector N. I. Nicolaescu exprimă omagiul Institutului Teologic de grad Universitar din București „pentru omul, teologul, cărturarul și ierarhul care și-a dăruit întreaga viață afirmării spiritualității noastre ortodoxe, promovării vieții noastre bisericești, cultivării bunelor relații de frățietate între naționalitățile și cultele conlocuitoare și culturii noastre naționale la catedră, pe amvon, în graiul tiparului și în viața publică, pentru Arhipăstorul care a știut să-și slujească cu pilduitoare credincioșie și abnegație Biserica și Patria, dăruindu-se cu jertfelnicie păstrării credinței și datinilor strămoșești, afirmării prezenței bimilenare, neîntrerupte și precumpănitoare, a neamului românesc pe pămîntul sfînt al Transilvaniei, întăririi unității noastre naționale, înfloririi patriei noastre scumpe și apărării păcii în lume“.

„Veșnică să-i fie pomenirea și cinstea în sanctuarul sufletului românesc“.

D. Episcop reformat Nagy Iuliu (Cluj) exprimă adînca durere a Bisericii reformate și a celorlalte Biserici protestante pentru pierderea aceluia care a fost: — erudit bărbat al științelor teologice, cunoscut în toate Bisericile protestante; mare luptător al ecumenismului; distins reprezentant al năzuințelor nobile naționale: conducătorul mult prețuit al tuturor celor ce au luptat și luptă pentru un viitor fericit în scumpa noastră Patrie, Republica Socialistă România; — păstorul duhovnicesc al poporului credincios, ziditor neclintit al frăției între popoarele conlocuitoare, al iubirii între toate limbile și confesiunile, precum și al păcii trainice între și peste hotarele scumpei noastre Patrii.

Iar în special reprezentanții cultelor protestante din Cluj și Sibiu, sediile răposatului Chiriarh, aduc omagiul lor călduros pentru că mitropolitul Nicolae Colan în timpuri grele a dat dovada măreață a iubirii frățești creștine cu care personalitatea sa nobilă va fi imprimată în sufletele noastre pentru totdeauna. Aceste pilde le vom păstra ca îndrumări prețioase în legăturile noastre ecumenice.

Rugînd pe Dumnezeu să odihnească pe cel adormit în împărăția Sa, încheie cu cuvintele Mîntuitorului: „Eu sînt învierea și viața. Celce crede în Mine, de va și muri, viu va fi“ (Ioan 11, 25).

Reprezentanți ai organelor de Stat la funeralii.

P. C. pr. vicar Traian Belașcu, aducînd omagiul Consiliului Arhiepiscopesc, clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Sibiului, spune că pentru cei din Arhiepiscopie mitropolitul Nicolae Colan „a fost mai presus de toate Păstorul cel bun, care nu și-a cruțat timpul, nici sănătatea, rămînînd în mijlocul turmei pînă la ultima suflare“, ca un vrednic următor al Păstorului veșnic, Hristos care a spus: „Eu sînt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi“ (Ioan 10, 11). „Așa a fost întreaga viață a Înaltului Arhipăstor: o dăruire în dragoste pentru Biserică și neam, aceasta constituind idealul vieții sale. Și pentru acest ideal a îndurat totul“. El a răbdat, dar și a iertat mult, pentru că a iubit mult.

Născut în Araci ca fiu de țărani cu casă grea și stare materială modestă, crescut în atmosferă creștină ortodoxă și trează conștiință românească, făcînd studii eminente la liceu și Teologie, Nicolae Colan — ca toată generația lui — „a fost înflăcărat de idealul unirii tuturor românilor în aceeași patrie“. Trecînd Carpații, în vremea primului război mondial, desfășoară acolo o intensă activitate pe tărîm cultural-național și își ia licența în litere la București. In 1920 e secretar al Arhiepiscopiei Sibiului, apoi profesor și rector la Academia Teologică.

Ca episcop la Cluj și, apoi, mitropolit la Sibiu „a fost un ierarh patriot în accepțiunea completă a cuvîntului, făgăduind solemn și ferm cu ocazia învestiturii credință neclintită patriei noastre dragi Republica Socialistă România, făgăduință pe care a dus-o la îndeplinire cu cuvîntul și cu fapta“.

„A fost unul dintre vechii și prețuiții ecumeniști activi ai Bisericii noastre“; „a întreținut relații cordiale de colaborare interconfesională cu toți reprezentanții celorlalte culte din Ardeal, pe care i-a prețuit și stimat“.

A fost ales în 1942 membru al Academiei Române, iar ocîrmuirea actuală l-a distins cu ordinul „Steaua Republicii Socialiste România“ și cu medalii.

P. C .vicar aduce mulțumiri aceleia care l-a îngrijit zi și noapte în suferința sa.

Testamentul de dragoste al mitropolitului Nicolae Colan e cuprins în rugăciunea Domnului: „Eu te-am preaslăvit Părinte pe pămînt, lucrul ce mi-ai dat să-l fac l-am făcut. (Acum) vin la tine, Părinte sfinte — pe cei ce mi i-ai dat păzește-i în numele tău“. „Rămîneți în dragostea mea“.

„Bunul Dumnezeu să-i facă parte de învierea veșnică în împărăția Sa“.

Încheindu-se cuvîntările sicriul este purtat de preoți în jurul Catedralei, urmat de soborul slujitor, oaspeți, preoți și credincioși. Procesiunea se continuă pe str. 1 Mai și Nicolae Bălcescu, pe trotuare stînd numeroși credincioși, ca să-și ia rămas bun de la Arhipăstorul lor.

Inhumarea are loc în *cimitirul de la biserica mare din Rășinari* lîngă mausoleul mitropolitului Andrei Șaguna. Pe piatra mormîntului, sub mitra arhierească, scrie simplu: † Nicolae Colan, Mitropolitul Ardealului, 1893—1967. Se rostește o ultimă ectenie, la care răspund corul studenților teologi și corul bisericesc din Rășinari și rugăciunea de dezlegare citită de P. S. Emilian Antal.

Apoi ia cuvîntul *P. C. prot. Vasile Coman* de la Brașov ,dînd expresie simțămintelor de recunoștință fiiască ale preoțimii din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, pentru cel ce multora le-a fost profesor și vreme de trei decenii păstor bun și înțelept al credincioșilor din două eparhii ardelene. Sufletului mare și minții luminate a mitropolitului Nicolae Colan se datorește în mare măsură faptul că preoțimea a reușit în acest timp să-și cinstească misiunea, să împlinească voia lui Dumnezeu și vrerea poporului nostru. Slujitorii altarelor nu pot uita minunatele sale lecții de Noul Testament și îndemnul de a îndrăgi Cartea — simbol al progresului omenesc și de a cinsti felonul, simbol al slujirii lui Dumnezeu.

A fost înzestrat cu alese însușiri de cîrmuitor sufletesc al credincioșilor și de apărător neînfricat al ființei și dreptății neamului său. A făcut „casă înțelepciunii“ în inima sa. A impresionat prin seninătatea, bunătatea inimii și optimismul său robust. Vorbea rar și puțin. Era în stare să asculte ceasuri întregi. Dar cînd vorbea cuvîntul său era ca o sentință. In mintea lui era o comoară de înțelepciune. Cinstitor de înaintași, păstrător de datini și legi, prieten nedespărtit al dreptății și păcii, constructor de suflete echilibrate, dăltuitor de limbă în haină cronicărească, iubitor de armonii și frumuseți, prețuitor al prezentului cu marile lui realizări, era cu gîndul și

cu privirea mereu îndreptate spre zările luminoase ale geniului românesc. Teologiei a dăruit cărți de aleasă ținută. Preoților și credincioșilor Noul Testament și Cartea de rugăciuni. Pe sine s-a dăruit întreg neamului, a cărui dreptate a vestit-o și a apărat-o cu totală abnegație.

A ctitorit în comuna natală, Araci, o biserică nouă cît o catedrală. A inițiat Muzeul-Arhiva și Biblioteca bisericii Sf. Nicolae din Schei, care este un adevărat altar al vrednicilor românești, o mărturie neîndoioasă a unității și permanenței poporului român de pe ambele versante ale Carpaților.

După cuvintele poetului O. Goga — îndrăgite de mitropolitul Nicolae Colan — „cad rînd pe rînd brazi din pădurea de brazi a Ardealului", putem spune că acum „a căzut un brad mare din muntele Sionului mitropoliei Ardealului".

Mulțumind pentru tot ce a dăruit preoțimii ardelene, încheie cu cuvintele: „Fie ca pilda vieții voastre să fie nemuritoare și rodnică peste veacuri în inima unui popor care v-a iubit și prețuit!"

Corul cîntă „veșnică pomenire" și frunțile se pleacă spre mormîntul în care zac osemintele

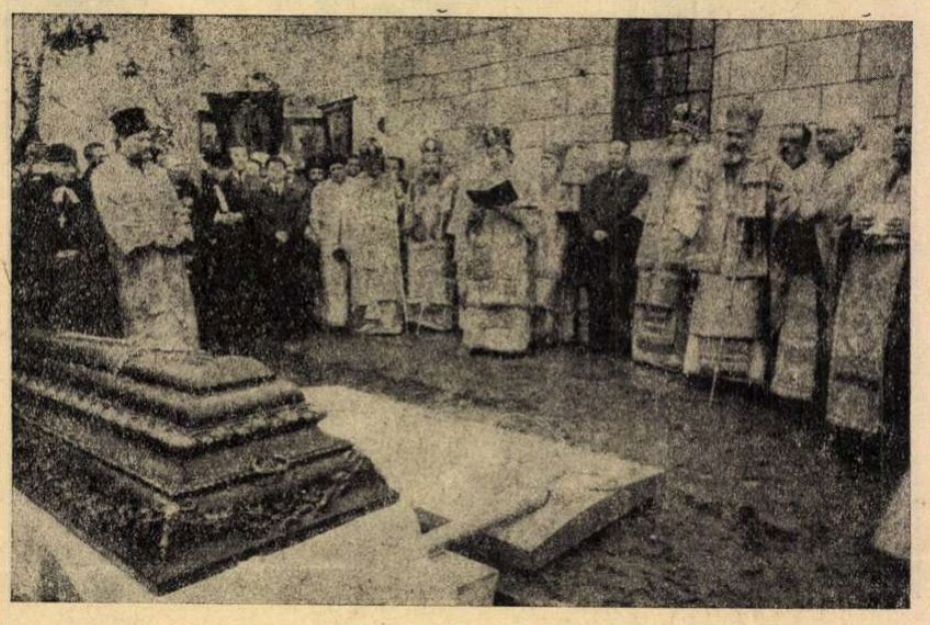

În fața mormîntului de la Rășinari.

celui ce — după osteneală multă în slujba Bisericii și Patriei — a ajuns acum la veșnica odihnă. Dacă trupul lui apune în mormînt, duhul lui strălucește cu mai multă putere și va străluci mereu, îndreptînd pe fiii Bisericii să fie buni credincioși ai Evangheliei lui Hristos și buni fii ai patriei.

Soborul se oprește la mausoleul mitropolitului Andrei Șaguna pentru un moment de pomenire și reculegere. În văzduh, peste vîrfurile brazilor, plutește duhul marilor înaintași, făuritori de lege și datini, slujitori la altarul Bisericii și la altarul neamului românesc.

La Sibiu masa obștească de pomenire ne adună iarăși în jurul amintirii celui ce a fost marele ierarh și Părinte al Ardealului, care sufletul său și-a pus pentru Biserica strămoșească și pentru înălțarea și unitatea poporului român.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Date biografice

Născut la 28 noiembrie 1893 într-o familie de țărani din Araci (raionul Sf. Gheorghe), Nicolae Colan a urmat școala primară în satul natal. S-a înscris apoi la liceul „Andrei Șaguna" din Brașov, liceu românesc, unde i s-a sădit în suflet dragostea de limba și literatura română și face primele încercări literare. Terminînd liceul, evlavia primită în familie și cultivată în școală îl îndeamnă să se îndrepte spre Institutul Teologic din Sibiu. Aici primește o bună pregătire teologică, dar și însuflețirea pentru unitatea națională. Aici începe să scrie în „Revista Teologică" și „Gazeta Transilvaniei". Trecînd munții — în 1916 — desfășoară o largă activitate publicistică și culturală în slujba idealului unirii tuturor românilor. După unirea Transilvaniei cu patria mamă, își susține licența la Facultatea de Litere din București cu teza: Stilul lui Dimitrie Cantemir în scrierile lui românești. E trimis apoi de mitropolitul Nicolae Bălan să se specializeze în studii de Noul Testament la Universitatea din Berlin.

În toamna anului 1922 e numit profesor la catedra de Noul Testament la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, catedră la care a predat timp de 14 ani. Între 1928—1936 a fost și rector al Academiei teologice. Pe lîngă activitatea de profesor și rector, Nicolae Colan desfășoară o bogată lucrare publicistică, în calitate de redactor la „Revista Teologică", „Anuarul Academiei Teologice Andreiene" și „Viața Ilustrată", de colaborator la „Telegraful Român", „Transilvania" și alte foi religioase și culturale, și de îndrumător al colecțiilor: „Problemele vremii", „Biblioteca bunului păstor", „Seria Teologică" și „Seria Didactică".

Pe lîngă sute de articole și studii, profesorul Nicolae Colan publică studiile: „Sf. Pavel către Filimon" (1925), „Cartea Sf. Apostol Pavel către Efeseni" (1929), traducerea în două volume a cărții lui Fr. W. Foerster: Hristos și viața omenească (1925) ș.a.

Totodată a fost sfetnicul cel mai apropiat al mitropolitului Nicolae Bălan, membru în Consiliul Arhiepiscopesc și mitropolitan, în Adunarea Eparhială și Congresul național bisericesc, în Comisiunea Tipografiei Arhidiecezane, în comisia pentru examenul de capacitate al preoților etc. Ani de zile a fost secretar al Asociației generale „Andrei Șaguna" a clerului ortodox din Transilvania. A desfășurat activitate de culturalizare a poporului ca membru în comitetul de conducere al Astrei, ca președinte al Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români, președinte al Reuniunii de muzică „Gh. Dima" din Sibiu ș.a.

A reprezentat Biserica noastră la Congrese internaționale, cum a fost Congresul ecumenist pentru „Credință și organizare" de la Lausanne (1927).

În 1934 prof. N. Colan e hirotonit diacon și preot, în 1935 e hirotonit protopop, ca, după încetarea din viață a episcopului Nicolae Ivan al Clujului, să fie ales în 29 aprilie 1936 — pentru vrednicile sale, — episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului. Aici a lucrat ca un adevărat arhipăstor, plin de bunătate și de înțelepciune. Academia Teologică din Cluj a făcut progrese, devenind o școală de formare a unui cler bine orientat și un centru teologic. A susținut și Școala de cîntăreți bisericești. Catedrala s-a înveșmîntat în podoaba unei picturi alese. Tipografia scoate la iveală, pe lîngă revistele „Renașterea" și „Viața Ilustrată", și cărți, broșuri pentru cler și credincioși. O viață nouă pulsează în toate parohiile. Cu celelalte culte și naționalități a păstrat relații de creștinească dragoste. Dar zilele de tihnită lucrare au fost puține, căci în 1940 prin dictatul fascist de la Viena trupul Transilvaniei e rupt în două. Vlădică legat de popor, Nicolae Colan a înțeles că rostul lui e să rămînă în mijlocul lui. Astfel alți patru ani a stat neclintit la locul lui, suferind împreună cu poporul și ținînd trează nădejdea în zile mai bune, de libertate și unitate națională. În acei ani episcopul Nicolae Colan era și profesor la Academia Teologică și scriitor și tipograf, făcîndu-se „tuturor toate" — după cuvîntul Sf. Apostol Pavel — ca pe toți să-i mulțumească și lucrarea bisericească și culturală românească să nu sufere. Din pana lui au răsărit nenumărate articole, studii și cărți, între care „Omul cel nou" (traducere), opera cea mai însemnată fiind „Noul Testament" de la Cluj (1942, 1945). Sub îndrumarea lui au apărut reviste și cărți de literatură și de culturalizare a poporului român. A fost nu numai vlădică al Bisericii sale, ci și părinte adevărat al poporului român din Transilvania de Nord. Pentru meritele lui culturale și naționale a fost ales, atunci, membru al Academiei Române.

După eliberarea Transilvaniei de Nord și realizarea unității naționale a poporului român, episcopul Nicolae a avut bucuria de a contribui la realizarea mărețului act al reîntregirii bisericești, al cărui semnal a răsunat de la Cluj, în Adunarea celor 38 reprezentanți ai clerului gr. catolic român. De altfel episcopul Nicolae și înainte a cultivat legături frățești cu cei „din strana" cealaltă, considerîndu-i ca făcînd parte din aceeași Biserică strămoșească. Iar în anii stăpînirii străine fasciste, românii ortodocși și greco catolici s-au apropiat și mai mult, simțindu-se una în aceeași lege străbună, în același grai românesc, în aceeași năzuință fierbinte spre libertatea națională. Actul reîntregirii era numai încoronarea acestei unități sufletești, el fiind important nu numai pentru refacerea unității bisericești a clerului și credincioșilor români, ci și pentru întărirea unității naționale, unității poporului român.

O dată cu dezvoltarea vieții bisericești, episcopul Nicolae Colan a continuat să cultive activitatea ecumenistă, bunele relații cu celelalte culte și frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare. A făcut parte din delegații ale Bisericii noastre la alte Biserici ortodoxe (s. ex. la Biserica Ort. Rusă). A primit delegații ale altor Biserici Ortodoxe, ale altor Biserici creștine, reprezentanți ai mișcării ecumenice.

Patriot luminat, dăruit cu trup și suflet poporului român, s-a bucurat de viața cea nouă din patria noastră, a sprijinit strădaniile poporului pentru construirea unei vieți mai bune și mai fericite, a promovat cauza păcii între popoare.

În mai 1957 a fost ales mitropolit al Ardealului, încununîndu-se astfel la Sibiul de unde s-a înălțat, o viață de muncă rodnică în slujba Bisericii și poporului. Cu experiența multilaterală ce o avea, mitropolitul Nicolae Colan a îndrumat mitropolia spre noi realizări atît în Centrul Arhiepiscopesc, cît și în parohii. Catedrala se împodobește cu pictură aleasă. Preoții își îndeplinesc datoriile bisericești și cetățenești cu mai multă rîvnă. Unitatea sufletească în legea strămoșească a preoților și credincioșilor se desăvîrșește.

Privind în urmă la ceea ce a răsărit din osteneala mitropolitului Nicolae Colan, putem spune că roadele activității lui ridică un monument nepieritor la căpătîiul celui ce și-a zidit viața în Biserica lui Hristos și în istoria poporului român.

T. R.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, numit locțiitor de mitropolit al Ardealului

După trecerea la cele veșnice a Înalt Prea Sfințitului Nicolae Colan, Prea Fericitul Patriarh Justinian, în conformitate cu prevederile art. 30 litera M din Statutul Bisericii Ortodoxe Române, a numit pe Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului locțiitor de mitropolit al Ardealului, arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, „avînd a conduce și îndruma activitatea Arhiepiscopiei pînă la alegerea și instalarea unui nou titular".

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 1 mai 1967 Nr. 17—18

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Oameni ai dragostei și păcii

„Răstignitu-te-ai cela ce ești fără de păcat și în mormînt te-ai pus de bună voie și ai înviat ca un Dumnezeu“ — sînt cuvinte cu care începe Pastorala de Paști a I. P. S. Mitropolit Nicolae Colan, *ultima sa Pastorală, căpătînd astfel „semnificație și valoare de testament duhovnicesc“, cum potrivit se spune în „cuvîntul de lămurire“ care o însoțește către destinatarii ei, preoții și credincioșii din Arhiepiscopia noastră.*

An de an Biserica noastră, cu prilejul posturilor mai ales, ne cheamă la „îmbrăcarea omului celui nou (Ef. 4, 24), la primenire lăuntrică“ — spune Înalt Prea Sfinția Sa. Dînd urmare acestei chemări, „ne-am străduit fiecare din noi, să punem frîu alunecărilor noastre și să ne curățim simțirile, ca să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a învierii“ (Canonul Învierii).

Din acest motiv, dintre „bucuriile duhovnicești de care avem parte în cursul anului bisericesc, nici una nu poate fi asemănată în dulceață și strălucire cu bucuria Paștilor creștinești. Această bucurie este întru totul îndreptățită, căci prin jertfa Sa cea de bună voie și prin învierea cea de a treia zi Hristos-Domnul ne-a răscumpărat din robia păcatelor“.

Făcînd o incursiune prin Vechiul Testament, cu deosebire în profetul Isaia, care a descris mai amănunțit, prin luminare de Sus, venirea și petrecerea pămîntească a lui Mesia, Pastorala se ocupă apoi de răstignirea Domnului, despre semnificația acestui mod de a ucide la popoarele antice, dar mai ales pentru noi creștinii. Dintr-un instrument de „îngrozire“, cum pe drept cuvînt era socotită la cei vechi, crucea „a devenit semnul izbăvirii noastre din păcat“. Sf. Cruce „ne aduce mereu aminte cu ce preț neprețuit am fost răscumpărați. Tot ea ne îndeamnă să luăm aminte că sîntem adînc îndatorați să nu-l mîhnim și răstignim pe Hristos din nou prin faptele noastre netrebnice care supără pe Dumnezeu, păgubesc pe aproapele și ne scad în prețuirea de care am vrea să avem parte oricînd și oriunde“.

După răstignire, „Hristos-Domnul a coborît în mormînt — ca și în lume, în trup omenesc — de bună voie, din iubire față de făpturile“ de El zidite. Dumnezeu adevărat fiind, „mormîntul nu l-a putut cuprinde, iar de putreziciune a fost ferit“. Înviat, El rămîne deci permanent „cu noi ca să ne călăuzească pașii vieții pe drumul drept al purtării înfrumusețate de virtute“.

„Mereu cu noi, în Biserica Sa, Hristos-Domnul ne învață cu neajunsă bunătate să ne iubim unii pe alții așa cum El ne iubește fără contenire“.

Din această dragoste pe care ne-o datorăm unii altora, rezultă îndatorirea „de a fi oameni ai păcii și ai bunelvoiri în toate zilele vieții noastre și față de oricine“.

„Să fim apostoli ai păcii — îndeamnă Pastorala în partea sa finală — în orice împrejurare, pentru ca fiecare din noi să putem împlini cum se cuvine rostul ce-l avem în lucrarea uriașă de întărire a scumpei noastre Patrii, Republica Socialistă România“. Aceasta cu atît mai mult cu cît „bunăstarea și tăria țării — adică fericirea noastră obștească și personală — atîrnă de îndeplinirea rîvnitoare“ a tuturor îndatoririlor care ne revin ca cetățeni ai țării.

„Acum, cînd „praznicul praznicelor“ și „sărbătoarea sărbătorilor“ a făcut să răsară tuturor credincioșilor „lumina cea fără de ani“, „să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să ne îmbrățișăm“ ca făpturi ale aceluiași Ziditor a toate, ca fii ai aceleiași Patrii înfloritoare, „ca frate pe frate“ — își încheie vrednicul de pomenire arhipăstor Nicolae, Pastorala sa de Paști, la ale cărei învățături să luăm cu toată grija aminte, atît pentru folosul nostru, cît și ca o cinstire a neuitatei sale amintiri.

P.

Moarte și viață

Răstignirea, îngroparea și învierea Mîntuitorului ne pune în față problema morții și vieții. Nu este om care să nu gîndească la legătura dintre moarte și viață, pentru că fiecare cunoaștem și viața și moartea.

E un lucru general acceptat că viața este un bun. E bine să fii viu, să trăiești. Și iarăși este un lucru obișnuit dorința de a trăi cît mai mult. Parcă am vrea să avem o viață fără sfîrșit, parcă am vrea ca viața să nu se mai termine niciodată. Totdeauna găsim motiv — chiar și la adînci bătrînețe ca să dorim să mai trăim măcar un an, ca după un an să mai cerem unul ș.a.m.d. Sîntem legați de viață cu toate fibrele ființei noastre. De aceea — în general — nu dorim moartea. Dimpotrivă, moartea ni se pare ceva nefiresc, un vrăjmaș de care vrem să scăpăm. Legenda populară — exprimînd acest adevăr — ne spune cum o bătrînă a tot cerut amînare de la moarte, pînă cînd a închis moartea într-un sicriu. Așa am dori toți ca moartea să-și amîie venirea, ba chiar — dacă s-ar putea — să nu vină niciodată.

Dacă însă omul dorește — cum spun basmele — viață fără de moarte și tinerețe fără bătrînețe — el nu vrea să aibă orice fel de viață. El vrea să aibă o viață bună, fericită, lipsită de boală, de suferință, de mizerie. Cum se zice, să aibă o viață omenească, o viață demnă de om. De aici lupta omului pentru îmbunătățirea vieții. Popoarele cer o viață îmbelșugată și luminată nu numai pentru unii, ci pentru toți. Toți oamenii de pe pămînt să trăiască după cuviință, după dreptate, să se bucure de bucuriile materiale și spirituale, care fac ca viața să fie frumoasă, să fie vrednică de trăit. De aici lupta pentru înlăturarea orînduirilor nedrepte, în care o pătură subțire trăiește pe spinarea celor mulți, care sînt ținuți în întuneric și robie și lupta pentru instaurarea unei orînduiri drepte, în care tot cel ce muncește se bucură de o viață fericită. De aici lupta științei, ca să producă cît mai multe bunuri și cît mai ieftine, ca să înlăture bolile, ca să prelungească viața. Datorită științei roadele pămîntului se înmulțesc. Datorită ei și măsurilor luate de orînduirea socialistă bolile se împuținează și media vieții în țara noastră a urcat la 68 ani. Așadar, trăim mai bine și mai mult decît înaintașii noștri. Și-n avîntul economic și cultural al țării noastre — vom trăi din ce în ce mai bine și mai mult.

Sfînta Scriptură ne spune că viața lungă și fericită e o binecuvîntare de la Domnul. Așa că strădaniile oamenilor de a trăi ani mulți și buni — este după voia lui Dumnezeu. Cu toate acestea n-am ajuns să scăpăm de moarte. După Sf. Scriptură ea este plata păcatului. Dumnezeu l-a făcut pe om cu posibilitatea de a nu muri. Adam însă a păcătuit și așa a căzut sub stăpînirea morții. Iisus Hristos a venit să ne elibereze din robia păcatului și din puterea morții. Prin jertfa crucii a biruit păcatul — prin înviere s-a arătat biruitor și asupra morții, începător făcîndu-se învierii tuturor. Așa cum cîntăm la Sf. Paști: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd, și celor din morminte viață dăruindu-le“. Din mormînt a răsărit viața. Și astfel s-a arătat că viața e mai tare decît moartea, că există o viață care e mai presus de moarte. E adevărat: aceasta nu mai este viața obișnuită pămîntească, ci un altfel de viață, viață pe un alt plan, viață în Dumnezeu, care este viața însăși și izvorul vieții. Credinciosul, cînd simte învăluindu-l umbrele înserării, umbrele morții, primește liniștit moartea, pentru că crede că ea e numai o punte de trecere din viața pămîntească într-o altă viață, care nu mai are sfîrșit. O primește liniștit, pentru că el crede că și trupul va învia prin puterea lui Dumnezeu — și va participa la viața cea fără de moarte. Că așa cum a înviat Hristos, vom învia și noi și atunci pururea cu Domnul vom fi, ne vom bucura de viața cea veșnică.

Pentru aceasta însă trebuie să trăim în viața pămîntească în așa fel încît să fim vrednici de viața fericirii veșnice. Adică trebuie să nu fim morți sufletește, robi ai păcatului, ci să fim vii,

(Continuare în pag. 2)

Cronică bisericească

Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae al Banatului *şi locţiitor al Mitropolitului Ardealului a sosit la reşedinţa mitropolitană din Sibiu în după masa zilei de 2 mai a.c., a treia zi de Paşti. În ziua următoare s-a săvîrşit Sf. Liturghie în catedrala mitropolitană de un sobor de preoţi, în frunte cu P. C. vicar Tr. Belaşcu şi Arhim. N. Mladin. După Sf. Liturghie, I. P. S. Mitropolit Nicolae, înconjurat de soborul preoţilor şi diaconilor, a slujit parastasul pentru adormitul în Domnul arhiepiscop şi mitropolit Nicolae Colan. Au fost de faţă rudele celui decedat, cunoscuţi şi prieteni, mulţi credincioşi.*

După aceea Înalt Prea Sfinţia Sa, însoţit de P. C. vicar Tr. Belaşcu, P. C. rector S. Vlad, Arhim. N. Mladin, consilieri arhiepiscopeşti, studenţi teologi şi de rudele decedatului arhiepiscop şi mitropolit, a săvîrşit slujba de pomenire la mormîntul din Răşinari a arhiepiscopului şi mitropolitului Nicolae Colan. S-au rostit ectenii şi la mormintele arhiepiscopului şi mitropolitului Andrei Şaguna, episcopului Vasile Stan şi protopopului E. Cioran. Erau de faţă, pe lîngă cei veniţi de la Sibiu, şi preoţii şi credincioşi din Răşinari.

La sfîrşit Î. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu a ţinut un cuvînt de amintire a vredniciilor ierarhilor, ce se odihnesc în preajma bisericii mari din Răşinari şi a îndemnat ca aceste vrednicii să constituie o pildă pentru toţi de a sluji cu devotament Biserica strămoşească şi patria.

*

Sîmbătă, *27 mai a.c., — împlinindu-se şase săptămîni de la adormirea în Domnul a regretatului arhiepiscop şi mitropolit Nicolae Colan — s-a săvîrşit în biserica mare din Răşinari Sfînta Liturghie de către P. S. Emilian Antal, înconjurat de un sobor de preoţi, în prezenţa Î. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu, a P. C. vicar Tr. Belaşcu, arhim. N. Mladin, consilierilor arhiepiscopeşti, preoţilor, rudelor celui răposat şi credincioşilor din Răşinari. Răspunsurile le-au dat studenţi teologi.*

După Sf. Liturghie Î. P. S. Mitropolit Nicolae şi P. S. Emilian, cu un sobor de preoţi, au slujit parastasul la mormîntul mitropolitului Nicolae Colan.

S-a rostit ectenia morţilor şi la mormîntul mitropolitului Andrei Şaguna.

A doua zi, duminică 28 mai a.c., Sfînta Liturghie din catedrala mitropolitană a fost pontificată de Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului şi locţiitor al Mitropoliei Ardealului şi de P. S. Teofil al Clujului şi P. S. Valerian al Oradiei, înconjuraţi de un sobor de preoţi şi diaconi. Au fost prezenţi: P. S. Iosif al Rîmnicului şi Argeşului, P. S. Emilian Antal, rudele şi prietenii adormitului în Domnul arhiepiscop şi mitropolit Nicolae Colan.

A predicat Î. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu despre întîlnirea Mîntuitorului cu samarineanca, despre apa cea vie a Evangheliei Domnului, care înnoieşte pe credincioşi, care a zămislit viaţă nouă de-a lungul veacurilor şi a făcut chemare la o trăire creştinească tot mai desăvîrşită şi la sprijinirea străduinţelor după o viaţă îmbelşugată, luminată şi paşnică.

După Sf. Liturghie s-a slujit parastasul pentru regretatul mitropolit Nicolae Colan.

La agapa de la reşedinţa mitropolitană, Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului şi locţiitor al Mitropoliei Ardealului a amintit vredniciile mitropolitului Nicolae Colan, a chemat la continuarea moştenirii lui spirituale, a mulţumit tuturor celor ce au fost colaboratori şi slujitori celui decedat. Totodată a mulţumit pentru sprijinul ce i se acordă Înalt Prea Sfinţiei Sale în timpul cît Înalt Prea Sfinţia Sa este locţiitor de mitropolit la Sibiu.

IMN FEMEII

Eşti pentru soţ tu calda-mbărbătare
Şi pentru prunc tot bulgărul de soare,
În valul viu de vise pari icoană,
Un chip de heruvim eşti dragă mamă.

Albastra mare de mărgăritare
E în privirea ta mîngîietoare,
Ţi-s gîndurile salbe de rubine,
Izvoarele luminii se zbat în tine.

Mireasă, mamă şi bunică, — toate
Sînteţi izvorul plin de bunătate
La care vin şi cerbi şi căprioare
Să ia puteri de viaţă-noitoare.

Ştefan Tascianu

Fiica lui Iair

Întreaga viaţă a Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos a fost un ocean de binefaceri pentru cei bolnavi, pentru cei în suferinţă. El s-a făcut tuturor toate, El a alinat suferinţele şi foamea mulţimilor. În centrul atenţiei apostolilor şi a oamenilor de atunci stătea El care n-avea nici unde să-şi plece capul. La El alergau în suferinţe şi necazuri atît mulţimile cît şi unii din „mai marii" lor.

Iair mai marele sinagogii la El aleargă atunci cînd unica lui fiică este pe patul de suferinţă. Dar în acelaşi timp printre mulţimile care se înghesuiau apare o femeie şi se atinge de haina Mîntuitorului, cu acelaşi gînd de vindecare şi cu credinţă nestrămurită. Simţind puterea ce-a ieşit dintr-însul Mîntuitorul întreabă: „Cine s-a atins de mine? Petru împreună cu ceilalţi apostoli răspund: „Învăţătorule, noroadele te îmbulzesc şi te strîmtorează şi tu întrebi: Cine este care s-a atins de mine? Iisus pune această întrebare pentru că aceea care se atinsese de El era pe deplin încredinţată de puterea ce avea Iisus. De aceea şi răspunde apostolilor: „S-a atins de mine cineva, căci Eu am simţit puterea ce a ieşit din mine". Credinţa femeii i-a adus vindecare, credinţa femeii a făcut ca puterea Lui dumnezeiască să o vindece. Răspunsul pe care Mîntuitorul îl dă apostolilor face ca femeia să se arate, să se descopere şi să spună de ce boală suferă şi cît a cheltuit pentru boala ei, iar acum s-a vindecat numai prin atingerea de veşmîntul Mîntuitorului. Mîntuitorul încurajează femeia şi-i spune să meargă liniştită pentru că s-a mîntuit prin credinţa ei.

Acest episod are loc în drum spre casa lui Iair unde-l aştepta o familie, care îşi pusese ultima nădejde în El. În acelaşi timp însă Iair primeşte vestea că fiica lui a murit şi este rugat să nu mai supere pe Învăţătorul.

Iisus îl încurajează şi pe Iair spunîndu-i să nu se teamă şi să creadă, căci fiica lui se va mîntui. Intrînd în casa lui Iair, unde începuse pregătirea pentru înmormîntare, Mîntuitorul ia pe cei trei ucenici: Petru, Iacob şi Ioan împreună cu părinţii fecioarei şi intră în camera unde era depusă fiica lui Iair. La durerea şi plînsetele celor ai casei Mîntuitorul răspunde că fiica n-a murit ci doarme. Cei ce se adunaseră acolo au început să rîdă de dînsul ştiind că a murit. După ce a scos pe toţi afară Mîntuitorul a luat de mînă pe fiica lui Iair zicînd: „Copilă, scoală-te!"

La aceste cuvinte „s-a întors duhul ei — spune Sf. Ev. Luca — şi copila s-a sculat". Cei ce-au fost de faţă s-au înspăimîntat. Mîntuitorul le-a poruncit să dea copilei să mănînce, ca ei să fie pe deplin încredinţaţi de minunea pe care a săvîrşit-o El.

Sf. Evanghelist Luca nu ne spune mai departe ce-au făcut părinţii copilei. Desigur că au fost recunoscători Mîntuitorului pentru că le-a redat fiica pe care o ştiau pierdută. Această minune a adus din nou bucuria în familia lui Iair, din nou nădejdea unei vieţi fericite a înveselit inima întregii familii.

Cu cîtă admiraţie îl vor fi privit pe Mîntuitorul cei ce au fost de faţă, cum mărturisiseră cu altă ocazie cei trimişi să-L prindă „niciodată n-a vorbit un om ca omul acesta". Dacă şi moartea s-a plecat în faţa Lui cum să nu stîrnească admiraţia celor ce-au fost de faţă.

Această minune a fost popularizată cu repeziciune, a străbătut cu iuţeala fulgerului pămîntul Ţării Sfinte, dar ea n-a stîrnit numai admiraţia ci şi ura celor ce nu vedeau cu ochi buni pe Mîntuitorului. Acei ce nu puteau suporta binele pe care El îl făcea celor în suferinţă, au început să-L urască tot mai mult şi să-I caute pricină pentru a scăpa de El pentru că mulţimi de oameni mergeau după El.

Iată că viaţa biruieşte moartea, iată că bucuria şi nădejdea bătrîneţelor casei lui Iair este din nou vie, iată suferinţa învinsă prin minunea săvîrşită de Mîntuitorul într-o asemenea casă.

Iată-l deci pe mai marele sinagogii la picioarele Mîntuitorului, iată-i pe apostolii Săi că dobîndesc mai multă încredere în Învăţătorul lor, iată rodul faptelor bune săvîrşite de Mîntuitorul în sufletele curate, iată viaţa care biruieşte moartea.

M. Cristea

Moarte şi viaţă

(Urmare din pag. 1)

trăind pentru virtute. De fapt ni se cere un singur lucru: să iubim, să avem dragoste. Să iubim pe Dumnezeu şi pe om. Cine iubeşte — zice Sf. Ap. Ioan — trăieşte în Dumnezeu şi Dumnezeu trăieşte în el, căci Dumnezeu însuşi este iubire, viaţa însăşi este iubire. Iubirea este izvorul vieţii, izvorul nemuririi. Cu cît iubeşti mai mult pe Dumnezeu şi pe om, cu atît te simţi mai împlinit, mai încrezător în viaţă şi în biruinţele ei. Cel ce nu iubeşte petrece întru moarte, căci moarte sufletească este să te gîndeşti numai la tine, la plăcerile şi poftele tale şi să foloseşti pe alţii ca pe nişte unelte de satisfacere a intereselor şi plăcerilor tale. Cel ce nu iubeşte deşi este viu, totuşi nu ştie ce e viaţa, căci sufleteşte e mort. Dumnezeu e iubire. Viaţa e iubire. După iubire se măsoară vrednicia omului, după iubire — se cunoaşte dacă este viu sau mort şi prin iubire el biruieşte moartea, devenind părtaş la viaţa cea veşnică. La viaţa care e iubire desăvîrşită şi fără sfîrşit.

Moartea şi învierea Domnului ne dau garanţia că moartea a fost înfrîntă, că viaţa e atot biruitoare. Iisus Hristos ne asigură: „Cel ce crede întru mine viu va fi chiar de va muri". Cu o condiţie — ca credinţa lui să fie lucrătoare în iubire. Căci toate trec — ne spune Sf. Ap. Pavel — „singură iubirea rămîne în veci", ea ne face părtaşi la viaţa cea veşnică, ne dăruieşte fericirea cea nepieritoare.

N. M.

90 de ani de la proclamarea Independenței de Stat a României

Între datele memorabile din cartea de aur a poporului nostru, date care evocă glorioasele lupte pentru libertate, independență și progres duse de-a lungul zbuciumatei sale istorii, la loc de cinste se înscrie și ziua de 9 Mai. În această zi, în anul 1877, țara noastră s-a proclamat Stat independent, eveniment de seamă pe drumul făuririi și consolidării României moderne. Tot la 9 Mai, în anul 1945, a avut loc măreața victorie asupra fascismului, cînd armatele coaliției antihitleriste au terminat biruitoare cel de-al doilea război mondial în Europa, prin capitularea Germaniei naziste, victorie la care a adus o contribuție însemnată și poporul nostru.

Se știe că secole de-a rîndul poporul nostru a luptat împotriva primejdiei otomane. Oștile lui Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Ioan Vodă cel Cumplit și Mihai Viteazul au înscris pagini de glorie în cartea luptelor pentru păstrarea independenței și libertății celor trei țări românești.

Deși Țara Românească și Moldova n-au fost supuse cu totul de imperiul otoman, adică nu au fost transformate în pașalîcuri, așa cum se întîmplase cu unele țări vecine, ci și-au păstrat organizarea politică și administrativă proprie, totuși imperiul otoman a ajuns să-și exercite „suzeranitatea" asupra lor timp de cîteva secole, fiind obligate — între altele — la plata unui tribut apăsător. Suzeranitatea otomană a scăzut mereu, mai ales în secolul XIX, pe măsura slăbirii continui a imperiului otoman. Revoluția de la 1848, dar mai ales unirea Moldovei cu Țara Românească în 1859, au făcut să crească și mai mult nădejdile poporului român în deplina sa eliberare națională.

Proclamarea Independenței a fost posibilă abia în 1877, cînd se pornise lupta generală de eliberare națională a popoarelor din Balcani, ajutate de Rusia, care declarase război Turciei la 12/24 aprilie 1877. Trupele rusești au trecut frontiera în România și apoi, peste Dunăre, în Bulgaria. Între timp s-a făcut și mobilizarea armatei române și concentrarea ei pe Dunăre, cu scopul de a împiedica pe turci să mute teatrul de război pe teritoriul țării noastre. La 28 aprilie/8 mai 1877 artileria română a început să răspundă bombardamentului turcesc, trăgînd asupra Vidinului, ajungîndu-se astfel la o stare de război cu Turcia.

În aceste împrejurări s-a întărit și mai mult agitația pentru Independență în rîndul maselor largi populare. Fiind astfel pregătit terenul, la 9/21 mai 1877, marele nostru bărbat de stat Mihail Kogălniceanu, în calitatea sa de Ministru de Externe, declara în Adunarea deputaților că „sîntem dezlegați de legăturile noastre cu Înalta Poartă ... sîntem independenți, sîntem o națiune de sine stătătoare ... sîntem o națiune liberă și independentă". Vestea proclamării Independenței a fost primită cu un entuziasm de nedescris de mulțimea care înconjura clădirea Parlamentului sau aștepta pe străzile din jur. Arborînd drapele tricolore, în sunetele marșului „Deșteaptă-te române", populația Capitalei a manifestat pînă noaptea tîrziu pe străzile orașului. Manifestații de bucurie au avut loc în toate orașele țării, așa cum nu se mai văzuseră de la Unirea Principatelor.

Era necesar însă ca proclamarea Independenței să fie urmată și de o înfrîngere a forțelor turcești pe cîmpul de război și apoi să fie recunoscută de marile puteri europene. De aceea trupele noastre au trecut Dunărea, unde au luptat alături de ostașii ruși împotriva turcilor. Dintre luptele date de români, cea mai de seamă a avut loc la 30 august 1877, pentru cucerirea redutei Griviția 1, punct puternic fortificat în fața orașului Plevna. În apropierea acestei redute au căzut cunoscuții eroi: maiorul George Șonțu, maiorul Dimitrie Giurescu, căpitanul Valter Mărăcineanu și alții. S-au dat apoi lupte și în alte părți, cum a fost cea de la Rahova, cucerită de armatele noastre în cursul lunii noiembrie, cea de la Smîrdan din ianuarie 1878 etc. Peste tot ostașii români au dat dovadă de multă vitejie, luptînd cu eroism, așa cum luptaseră odinioară și strămoșii lor la Rovine, Podul Înalt sau Călugăreni. Au căzut în luptă 55 ofițeri și 4247 soldați, iar alți 70 ofițeri și 3246 soldați au fost răniți.

La 19 februarie 1878 Rusia și Turcia au încheiat pace la San Stefano, dar acesta nefiind recunoscut de puterile europene, a fost nevoie să se convoace un congres de pace la Berlin, în vara anului 1878. Congresul a recunoscut Independența de Stat a țării noastre, acordîndu-i și vechiul pămînt românesc al Dobrogei. România a dobîndit deplina egalitate juridică cu toate statele europene, dreptul de a hotărî singură în politica sa internă și externă, creindu-se astfel posibilitatea ca poporul român să-și ducă în condiții mai bune lupta de întregire națională.

Războiul dus de armata română, alături de armata rusă, în Bulgaria, în 1877—78, a avut un larg răsunet și în rîndurile populației românești din Transilvania, care vedea în el un pas înainte spre realizarea unirii tuturor românilor. De aceea ziarele românești din Transilvania își informau zi de zi cititorii asupra eroicelor lupte duse de ostașii români, polemizînd cu presa oficială care transmitea știri tendențioase. Apoi, mai mulți înflăcărați tineri români din Transilvania — unii numai elevi de liceu — au trecut munții prin „vama cucului" și s-au înrolat ca voluntari în armata română, luptînd alături de frații lor de peste Carpați. Între acești tineri se cuvine să amintim pe Vicențiu Grama, originar din Rîușor-Făgăraș, absolvent al Institutului Teologic din Sibiu. Înrolat în armata română ca voluntar, a luptat în Bulgaria, fiind răsplătit pentru eroismul său, cu două decorații. Întors acasă, a fost hirotonit preot pe seama parohiei Rîușor, pe care a păstorit-o cu vrednicie pînă la moarte († 1920).

Dar românii din Transilvania au dat un sprijin efectiv pentru susținerea acestui război și prin numeroasele colecte — în bani sau articole de îmbrăcăminte și pansamente — care se făceau pentru ostașii răniți și pentru familiile celor căzuți pe cîmpul de luptă. În numeroase orașe din Transilvania și Banat s-au organizat comitete care să se ocupe cu această acțiune, iar cînd autoritățile au interzis funcționarea lor, acțiunea de strîngere de ajutoare a fost continuată de persoane particulare. În fruntea acțiunii se aflau intelectualii români de atunci, mai ales preoții și soțiile lor. Mai bine de o treime din colectele făcute în Transilvania și Banat au fost organizate și conduse de preoți sau de soțiile și fiicele lor. Și-au dat obolul cele mai largi pături românești: intelectuali, țărani, comercianți, meseriași, muncitori, studenți și elevi, strîngîndu-se — în valuta de azi — cîteva milioane de lei. Fără să fie îndrumați de vreo autoritate superioară, acești inimoși români, cu dragoste adîncă față de poporul din care făceau parte, au realizat o acțiune deosebit de semnificativă, fiind conștienți că își ajută frații de același neam și aceeași limbă de dincolo de Carpați, care își cucereau cu arma în mînă libertatea și independența. Ei făceau aceste sacrificii bănești fiind convinși că sprijină o cauză dreaptă și că prin cucerirea Independenței de Stat a României va fi cu putință, într-un viitor nu prea îndepărtat și unirea Transilvaniei cu „țara".

Năzuințele și visurile, luptele și sacrificiile poporului nostru în războiul pentru independență din 1877 și lupta antifascistă din cel de al doilea război mondial și-au găsit împlinire și rodesc astăzi bogat pe pămîntul României socialiste. Trăim într-o țară independentă și suverană, în plină înflorire economică și culturală. Alături de toate popoarele iubitoare de libertate și pace, poporul român își aduce contribuția sa prețioasă la lupta pentru triumful cauzei păcii, independenței naționale, democrației și socialismului.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre, care au fost alături de popor în lupta lui pentru independență și unitate, sprijinesc munca poporului pentru desăvîrșirea vieții celei noi, pentru înălțarea patriei pe noi culmi de civilizație, precum și lupta lui pentru pace și înfrățire între popoare.

Mircea Păcurariu

La hram

Încă de la înființare, pe la 1700, mănăstirea lui Constantin Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus a devenit și ea o făclie a Ortodoxiei noastre românești, încă un punct de legătură între frații care viețuiau de-o parte și de alta a Carpaților. Așa se face că chiar după distrugerea ei, în septembrie 1785, de către stăpînirea habsburgică, credincioșii români de pe țara Făgărașului îndeosebi se adunau an de an, la Izvorul Tămăduirii și Sf. Marie, întărindu-se în credința străbună.

Rectitorită în deceniul al 3-lea al veacului nostru de mitropolitul Nicolae Bălan, mănăstirea și-a reluat activitatea, fiind totodată un important monument istoric, mult căutat de turiști pentru arhitectura și pitoreasca lui așezare.

Anul acesta, la Izvorul Tămăduirii din Săptămîna Luminată, vineri 5 mai, de la Centrul nostru Arhiepiscopesc din Sibiu au sosit pentru prăznuirea hramului P. C. vicar Traian Belașcu, P. C. Arhim. prof. dr. Nicolae Mladin și C. diaconi Iosif Bolog și Gh. Papuc.

Sf. Liturghie a început la ora sorocită, sub fagii proaspăt înfrunziți, la Altarul din pădure. Răspunsurile au fost date de viețuitorii din mănăstire.

Ectenie de pomenire s-a făcut în cuprinsul Sf. Liturghii pentru de curînd adormitul întru Domnul mitropolitul Nicolae Colan.

La sfîrșitul Sf. Liturghii au vorbit credincioșilor:

P. Cuv. Arhim. *Serafim Popescu*, care, plecînd de la cuvintele Psalmistului: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întrînsa", arată, printre altele, că este o datină străveche ca la Izvorul Tămăduirii credincioșii să se adune la această sf. mănăstire, pentru a cere ajutorul lui Dumnezeu, pentru a-și înnoi viața și a-și spori rîvna lor spre toate cele bune. „Hristos a înviat, făcîndu-se izvor de viață nouă pentru noi", viață întru dragoste și ajutorare reciprocă, pentru că dragostea lui Iisus Hristos-Domnul nostru este izvorîtoare sau roditoare de fapte bune.

În încheiere, îndeamnă pe credincioși să sporească în fapte creștinești, să se străduiască să fie fii ai luminii, ai dragostei și păcii în lume.

(Continuare în pag. 4)

La hram

(Urmare din pag. 3)

P. C. prot. *Moise Ionașcu* (Făgăraș), care, în cuvîntul său, zăbovește asupra cunoscutului testament al Sf. Apostol Pavel: „Vremea despărțirii mele s-a apropiat. Lupta cea bună m-am luptat, am ajuns la capătul drumului, păzind credința“ (II Tim. 4, 6—7), arătînd că Apostolul vorbește de „lupta cea bună“, lupta pentru progres, căci este și o luptă rea, lupta de a-ți însuși cele ce nu ți se cuvin, de a lua din avutul obștesc etc. David a dus o luptă bună împotriva lui Goliat, care ducea o luptă rea. „Credința“ de care vorbește Apostolul este credința pe care o mărturisim în Simbol sau Credeu, credința pe care o propovăduiește Biserica noastră Ortodoxă, spre deosebire de falsele credințe, cum sînt superstițiile, credința în strigoi, în noroc etc. Calea sau drumul pe care a mers Apostolul este calea cea dreaptă care duce la mîntuire, este calea omeniei și dragostei de oameni, pe care au umblat moșii și strămoșii noștri.

Să păstrăm credința și obiceiurile noastre bune, să muncim pentru înflorirea patriei și să ne rugăm și să luptăm pentru pacea lumii, spune P. C. Sa în încheiere.

Prea Cuv. Arhim. Dr. *Nicolae Mladin*, plecînd de la cuvintele Irmosului Învierii: „Iar tu curată, de Dumnezeu Născătoare, veselește-te“, înfățișează chipul măreț al Maicii Domnului și cu deosebire pilda ziditoare pe care ne-a lăsat-o. Ca fecioară este pildă „pentru tinerețea frumoasă, cinstită și curată“. Ca mamă este icoana tuturor mamelor creștine, care s-au străduit să împlinească voia lui Dumnezeu, să fie mame vrednice, crescînd fii vrednici.

Mama este izvorul vieții, căci Eva înseamnă viață, spune P. Cuv. Sa. Rostul femeii este deci de a da viață, nu numai trupească, ci și sufletească, prin sfaturile ei sănătoase, prin dragostea și pilda ei bună, căci temelia omului de mai tîrziu se pune în „cei 7 ani de acasă“. „Noi vedem că Maica Domnului a crescut pe pruncul Iisus lîngă Biserică, în dragostea față de țara și poporul în sînul căruia s-a născut și a crescut“. De-a lungul veacurilor au fost atîtea mame creștine care s-au străduit să urmeze Maicii Domnului, ca de pildă mama Sf. Ioan Gură de Aur, a Sf. Vasile cel Mare, a Fer. Augustin ș.a. Și în sînul poporului nostru strălucesc atîtea nume de mame, care au crescut fii cu adevărat vrednici, ca de pildă mamele marilor voievozi: Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul ș.a., care au fost legați de poporul și Biserica lor, luptînd pentru apărarea patriei și libertatea poporului lor.

„Așa și mamele de astăzi — încheie P. Cuv. Sa, adresîndu-se mamelor noastre credincioase — avînd pilda mamelor de dinainte, să-și crească copiii în dragoste de popor, de Biserica străbună și de Patria noastră binecuvîntată“.

P. C. vicar *Traian Belașcu*, care vorbește cu deosebire despre semnificația marelui praznic al Învierii Domnului, sub ale cărui „raze puternice“ încă ne aflăm. Învierea Domnului stă la temelia Bisericii noastre, căci „fără învierea lui Hristos, credința noastră este zadarnică“. De aceea Biserica noastră ne cheamă în dimineața acestui praznic: „Veniți de luați lumină“, din lumina lui Iisus Hristos, care este „lumina lumii și soarele dreptății“.

„Praznicul Învierii — spune P. C. Sa — este sărbătoarea cerului, este sărbătoarea iertării, a dragostei și a păcii“. Cuvintele: „Pace vouă“, rostite de Mîntuitorul și care sînt pe buzele tuturor oamenilor de bine, ne înfrățesc pe toți. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a venit ca lumea pace să aibă, Dumnezeu îngrijindu-se de toți oamenii pentru ca toți să trăiască în bucurie și pace. Din acest motiv și Biserica noastră propovăduiește și lucrează pentru pace, pentru că în pace se poate zidi omul, și trupește și sufletește, pe cînd războiul înseamnă ură, foc și dezastru. „In sufletul nostru deci trebuie să clocotească dragostea de Dumnezeu și de oameni“. Trebuie deci să trăim în dragoste cu toți oamenii. La aceasta ne îndeamnă și cîntările din canonul Învierii: „Ziua învierii, să ne luminăm..., să ne îmbrățișăm unii pe alții să zicem fraților“ tuturor oamenilor etc.

Săptămîna luminată, în care ne găsim, „ne cheamă pe toți la viață creștină adevărată“, arată în încheiere P. C. Sa, învățăturile Învierii trăindu-le întru totul.

A urmat apoi sfințirea apei, maslul de obște, precum și o rugăciune de pomenire la mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan.

Încălziți prin rugăciune și înălțați sufletește prin astfel de folositoare învățături, credincioșii s-au întors pe la casele lor cu dorința de a împlini îndemnurile bune culese cu prilejul acestei sărbători.

R.

Zaheu, vameșul

In Evanghelia sa, Sf. Luca, care a fost medic și pictor, ne dă un minunat tablou, la porțile Ierihonului, cetate situată pe un mic platou, în drumul ce urcă spre Ierusalim dinspre nord-est, venind din valea Iordanului. Pentru noi, cei care n-am fost acolo și n-am văzut Țara Sfîntă, a avut grijă Sf. Luca să ne înfățișeze, în cîteva trăsături de condei, parcă ar fi folosit pensula la tablourile pe care le picta, — să ne arate pe Mîntuitorul, urmat de ucenici și de mulțime, înaintînd pe drumul de costișe ce intra in Ierihon.

Dintre curioșii cetății Ierihon, care veneau să-L vadă pe Domnul și care auziseră de El, scriitorul sfînt nu ne prezintă decît un orb, pe care-l vindecă și pe cel mai important slujbaș al statului, Zaheu, *„mai marele vameșilor“*, căruia caravanele de negustori ce veneau din Orient la Ierusalim și mai departe, spre porturile Mării Mediterane, — îi plăteau vamă.

Zaheu este un om mic de statură, dar arde de dorința de a vedea pe Mîntuitorul. Va fi auzit de marele Profet de la negustorii care treceau cu caravanele, și care erau purtătorii veștilor pe atunci.Nu departe de Ierihon, în valea Iordanului, propovăduise Sfîntul Ioan și-L botezase pe Domnul, descoperindu-L ucenicilor și mulțimilor: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii“.

Și evreu fiind cu numele de *Zaheu*, care în limba ebraică înseamnă *drept*, se va fi gîndit la multele lui păcate, ce făceau un izbitor contrast cu numele ce-l purta. El cunoștea legea Domnului și știa că nu întîrzie pedeapsa lui Dumnezeu pentru păcatele noastre, — mai ales că Sf. Ioan spunea tuturor să se pocăiască că *„iată securea stă la rădăcina pomului“*. Și iată, Zaheu aude că Domnul, Mesia, se apropie de Ierihon. Deși-i păcătos, — i-o spune aceasta conștiința lui, ba a auzit-o în șoaptă și de la conaționalii săi, care-i plăteau dările, — îndrăznește totuși și el să-L vadă pe Iisus.

El vrea neapărat să-L vadă. Dar cum? Se uită-n toate părțile să găsească un mijloc de a-L vedea și zărește un sicomor, — ceva asemănător cu duzii de la noi. Aleargă și asemenea unui copil se cațără în pom și, ajungînd sus, are de-acum perspectiva întregului alai. După o mică staționare pentru vindecarea orbului, alaiul pornește mai departe, privirile toate fiind ațintite asupra Domnului care dăduse vedere orbului. Dar dacă privirile tuturor erau ațintite asupra Celui ce dă vedere orbilor, privirea Domnului este atrasă de sicomor și de omul mic de statură din el.

Domnul acum îl vede prima dată, — omenește vorbind, — dar îl cheamă pe numele lui: — „Zahee, grăbește de te pogoară, că astăzi în casa ta mi se cade să fiu“.

Mîntuitorul este Dumnezeu și-l văzuse întotdeauna pe Zaheu și știa faptele lui, căci ca Dumnezeu este atoateștiutor și atoatevăzător.

Nu-i era străină dorința lui de a-L cunoaște și nici pocăința pe care avea s-o declare în fața tuturor.

Căci la murmurul mulțimii că Domnul intră în casa unui păcătos, Zaheu declară: „Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor, și de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit“.

In fața lui Dumnezeu, Zaheu se căiește lui Dumnezeu, Zaheu se căiește sincer și căința lui nu-i numai din vorbe ci și din fapte căci e hotărît să repare nedreptățile, pe care le-a pricinuit semenilor săi, iar săracilor le oferă jumătate din averea sa. Gestul acesta a făcut să tacă murmurul celor din jur... și să se audă cuvîntul Domnului de bucurie pentru întoarcerea lui Zaheu, „că a venit Fiul omului să caute și să mîntuiască pe cel pierdut, că și acesta fiu al lui Avraam este“.

Tradiția spune că Zaheu a urmat Domnului și apoi l-a însoțit pe Sf. Petru la propovăduire și mai tîrziu a fost ales episcop la Cezareea. Nu-i nevoie să ne străduim prea mult ca să vedem învățăturile ce ne revin din contemplarea tabloului zugrăvit de Sf. Luca la porțile Ierihonului. Cu toții am dori să vedem și noi pe Dumnezeu și să-L primim în casa noastră, cum l-a primit Zaheu.

Credința creștină ne învață că Dumnezeu este pretutindeni și-L putem simți în sufletul nostru și în viața noastră, dacă stăpînă este la noi *dragostea*, lege supremă dată de El nouă. „Veți fi ucenicii mei, de veți avea dragoste întru voi“. Iar în altă parte, spune Sf. Matei, tot cuvîntul Domnului: „Acolo unde vor fi doi sau trei adunați în numele meu, acolo voi fi și eu în mijlocul lor“, adică El este în Biserica Sa.

Să frecventăm Biserica Lui, locul de adunare al celor ce-I poartă numele, sicomorul care poate ține pe ramurile lui nu numai pe Zaheu, ci pe toți care s-au eliberat de robia păcatelor, s-au pocăit cu adevărat și ascultînd Sf. Liturghie se pot împărtăși cu Sfîntul Trup și Singe al Mîntuitorului, care a adăstat ca oaspe în casa mai marelui vameșilor din Ierihon.

Pr. *I. Sanda*

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 15 mai 1967 Nr. 19—20

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Inviere și Înălțare

„Eu cu voi sînt în toate zilele"
(Matei 28, 20)

Învierea și Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos se serbează în acest an în plină primăvară. Și interesant, că pe cît de lungă și grea a fost iarna trecută, pe atît de năvalnică, de înnoitoare, de plină de viață este primăvara.

Acest impresionant și minunat joc al naturii ne duce mereu cu gîndul la marele adevăr creștin: Învierea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, realitate pe care o prăznuim an de an cu aceleași sfinte și calde emoții. Și nu fără temei se întîmplă acest lucru, pentru că, cu adevărat, Învierea Domnului nostru Iisus Hristos din mormîntul pecetluit și păzit cu strajă puternică este adevărul creștin fundamental, adevărul de căpătîi, temelia de nezdruncinat pe care se reazimă edificiul Bisericii noastre, cea una, sfîntă, sobornicească și apostolească.

Viața lui Iisus Hristos, așadar, nu s-a încheiat în mormîntul săpat în piatră de la marginea Ierusalimului de acum aproape 2000 de ani, ci, ca Dumnezeu atotputernic, El a înviat a treia zi, după cum Însuși anticipase prin aceste cuvinte: „Eu îmi pun sufletul meu ca iarăși să-l iau pe el. Putere am să-l pun și putere ca iarăși să-l iau" (Ioan 10, 17—18).

După Înviere — ne încredințează Sf. Luca, cel ce toate le-a cercetat cu de-amănuntul înainte de a le așterne în scris — vreme de 40 de zile Iisus „s-a înfățișat pe sine viu, prin multe semne doveditoare" (F. Ap. 1, 3), căci „nu era cu putință să fie El ținut de moarte" (F. Ap. 2, 24). Încredințați de adeveritatea acestui minunat fapt ,care a avut loc în timpul guvernării Palestinei de către Ponțiu Pilat, „Apostolii — ne spune Sf. Scriptură — vesteau cu mare putere învierea" Mîntuitorului nostru Iisus Hristos (F. Ap. 4, 33).

Apostolii Domnului n-ar fi putut să înfrunte lumea veche, cu toate patimile și rătăcirile ei, dacă n-ar fi fost încredințați, pînă la jertfirea vieții, că Învățătorul lor a biruit moartea și li s-a arătat lor cu aceeași înfățișare pe care o avea înainte de drumul Golgotei, dar totuși cu un trup care avea noi însușiri, cu un trup duhovnicesc cum obișnuim să spunem. Mîntuitorul a înviat din morți și pentru aceea ucenicii Lui, la început ascunși și speriați foarte — după cum spune undeva marele scriitor și neuitatul preot Gala Galaction — ajung, după Înviere și după Pogorîrea Duhului Sfînt, vestitorii Evangheliei la toată lumea, mărturisind cu fericire, în orice împrejurare, adevărul văzut și pipăit de ei.

Prin Învierea Sa, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos și-a pecetluit, și-a întărit și garantat pentru totdeauna întreaga Sa operă, tot drumul Său luminos, toată învățătura Sa nemuritoare. Acest eveniment cu totul măreț umple de lumină, de bucurie și de nădejde întreaga suflare creștină. Învierea Domnului ne arată că lumina a biruit întunericul, binele a învins răul, viața a nimicit moartea, ea constituind, totodată o chezășie sau o garanție că și noi vom învia. Rezultă și de aici marea valoare a omului, marea prețuire pe care el o are înaintea lui Dumnezeu, noi fiind chemați nu numai la viața aceasta pămîntească, ci și la o altă viață, la viața veșnică, desfășurată pe un alt plan de existență. Acum înțelegem mai bine cuvintele Sf. Apostol Pavel, care ne spune că fără învierea lui Iisus „propovăduirea noastră este deșartă" (I Cor. 15, 14), credința noastră, adică, este zadarnică, nu mai are nici un sens, nici un rost.

La 40 de zile după Înviere, după cum ne arată Sf. Scriptură (Luca 24, 51; F. Ap. 1, 2), Mîntuitorul Iisus Hristos s-a înălțat. Prin Înălțarea Domnului trebuie să înțelegem încheierea, oarecum sărbătorească, a activității pămîntești a lui Mesia, a „arătării Lui în trup", cum spune Sf. Apostol Pavel (I Tim. 3, 16). Este ceea ce spune Sf. Luca lui Teofil cu cuvintele: „Teofile, în cartea cea dintîi ți-am scris despre toate cîte a făcut și a învățat Iisus, de la început pînă în ziua în care s-a înălțat" (F. Ap. 1, 1—2). Înălțarea, așadar, reprezintă încheierea activității mîntuitoare în trup văzut a Domnului și „reintrarea", dacă se poate spune așa, în deplinătatea măreției sau strălucirii dumnezeirii Sale, alături de Tatăl, de sînul Căruia, de altfel, niciînd nu s-a despărțit.

Înălțarea Domnului nu trebuie totuși s-o interpretăm ca o depărtare de noi, ca o părăsire a noastră. Ca Dumnezeu adevărat, Mîntuitorul Iisus Hristos este pretutindeni și permanent de față, este totdeauna prezent în viața noastră, după cum Însuși ne încredințează în preajma Înălțării, cînd zice: „Iată, Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului" *(Matei 28, 20).*

Lucrarea de mîntuire a neamului omenesc, înfăptuită prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, nu s-a terminat, așadar, odată cu Jertfa, Învierea și Înălțarea Sa, ci El ne stă mai departe în ajutor cu prezența Sa tainică, cu darurile Sale, tuturor celor care voim să-L cunoaștem și să ne apropiem de El.

Despre acest lucru sîntem încredințați încă din perioada Vechiului Testament, prin gura profetului Iezechil de pildă, care vorbește astfel despre venirea și lucrarea Mîntuitorului: „Eu însumi — Dumnezeu adică prin Fiul Său — voi căuta oile mele și le voi cerceta, cum cercetează păstorul turma sa, și le voi paște în pășune bună și le voi odihni" (Iezechil 34, 15—16).

În viața noastră, a creștinilor, este prezent Mîntuitorul prin atotștiința Sa, căreia nu-i poate fi absolut nimic ascuns. Căci, după cum ne învață Sf. Vasile cel Mare, „oriunde am merge, orice am face, fie la întuneric, fie ziua, avem mereu asupra noastră ochiul lui Dumnezeu care ne vede. El privește pe toți fiii oamenilor — continuă Sf. Vasile. Nici unul nu scapă de privirea Lui. Nu este nici un întuneric, nu este nici un zid care să oprească privirea Domnului, pentru că ochii lui Dumnezeu nu pot fi împiedicați de nimic".

Este cu noi Mîntuitorul prin pilda vieții Sale, pe care ne-a lăsat-o după cuvîntul Său care zice: „Pildă am dat vouă, ca precum am făcut Eu să faceți și voi" (Ioan 13, 15). Aceste cuvinte au fost rostite în Joia Mare, cu prilejul Cinei de Taină, cînd smerenia și slujirea lui Iisus pentru oameni a mers pînă acolo, încît El, Ziditorul, spală picioarele făpturilor Sale. Numai această pildă dacă ne lăsa Mîntuitorul era destul de grăitoare pentru ca cei ce cred cu adevărat în El să fie mișcați spre modestie trupească și sufletească, să fie determinați la lucrarea oricărui bine.

Mai este prezent Mîntuitorul cu învățătura Sa, care cucerea mulțimile din vremea propovăduirii Sale pămîntești și care captivează și cucerește și astăzi pe orice creștin ce zăbovește asupra ei cu răgaz, cu atenție și cu inimă bună. Ea este bogată în conținut și simplă în expunere, pentru a fi cît mai bine și de cît mai mulți înțeleasă. Întocmai ca un puternic ferment spiritual, învățătura Domnului lucrează în chip tainic în sufletul nenumăraților creștini, știuți și neștiuți, care își privesc cu toată seriozitatea rostul vieții lor.

După cuvîntul Său, Mîntuitorul este de asemenea cu noi prin harul Său, acea putere care pe cele slabe le întărește și pe cele neputincioase le împlinește. Și, desigur, nu sînt rare cazurile cînd mulți dintre noi — în anumite împrejurări critice, rugîndu-ne — am simțit forțe tainice, nebănuite, cu ajutorul cărora am reușit să evităm comiterea unui păcat sau a unui rău mai mare.

Deși s-a înălțat, Mîntuitorul însă este prezent și în chip văzut, concret, și anume în Sf. Euharistie, sub forma pîinii și a vinului.

Toate aceste fapte au dat naștere din vechime la binecunoscutul salut creștin: „Hristos în mijlocul nostru", cuvinte care se rostesc pînă astăzi, cu deosebire de către preoți, cu prilejul fiecărei Sf. Liturghii.

Dar la ce ne folosește să știm toate aceste lucruri?

Este important să le știm, pentru că toate aceste elemente vin să ne ajute la ceea ce îndeobște numim mîntuirea noastră, ne ajută adică la vindecarea noastră sufletească și trupească, la renașterea, la rezidirea ființei noastre, la realizarea scopului pentru care am fost creați, la înobilarea sau desăvîrșirea ființei noastre.

De aceea, toate aceste fapte ne mai arată că învățătura Mîntuitorului, învățătura creștină nu este în primul rînd fum de tămîie, îngenunchieri, metanii, cruci multe și alte asemenea lucruri văzute, care-și au desigur rostul și valoarea lor cultică, ci creștinism adevărat înseamnă „întoarcere de la faptele cele rele", după cuvîntul Sf. Apostol Petru (F. Ap. 3, 26), înseamnă mai ales trudă, sudoare trupească și sufletească, alergare, sforțare continuă în a ne depăși permanent pe linia lucrării a tot ce este bun, nobil, frumos și cu adevărat folos pentru noi și societatea din care facem parte.

* (Continuare în pag. 2)

Simbolul Credinţei

(Cred:)

„Şi întru una, sfîntă, sobornicească şi apostolească Biserică".

Mai întîi, ce este Biserica?

In limba noastră folosim acelaşi cuvînt pentru două înţelesuri. Biserică numim şi zidirea închinată slujbei dumnezeeşti şi tot Biserică numim şi instituţia, aşezămîntul Domnului Iisus Hristos. De aceea credincioşii români obişnuim să scriem cuvîntul cu literă mică (biserică) cînd e vorba de clădire şi cu literă mare (Biserică) cînd e vorba de ceea ce se înţelege în acest articol.

Iată ce înţelege un creştin ortodox prin cuvîntul Biserică. Biserica este totalitatea oamenilor de orice vîrstă, de orice sex, de orice culoare, de orice limbă şi de orice stare socială şi culturală, care cred şi mărturisesc un singur Dumnezeu în trei Feţe: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, — ca făcător şi atoţtiitor al tuturor celor văzute şi nevăzute; cred şi mărturisesc că Faţa a doua, cea mai înainte de toţi vecii, s-a unit cu firea omenească în chip neîmpărţit şi nedespărţit, neschimbat şi neamestecat, avînd şi voinţă dumnezeiască şi omenească, adică Fiul lui Dumnezeu s-a făcut şi Fiu al Omului şi aşa ne-a răscumpărat din robia păcatului şi a celui ce a iscodit păcatul, şi ne-a dat putinţa de a dobîndi mîntuirea şi sfinţenia: şi crezînd şi mărturisind acestea, practici, faci şi păzeşti toate cîte ne-a poruncit El nouă (învăţătura, Sf. Taine şi orînduiri).

Deci nu clădirea e Biserica despre care ne învaţă articolul al nouălea al Crezului.

Întemeietorul ei e Domnul Iisus Hristos, care o numeşte în mai multe feluri: „via, pe care a sădit-o dreapta Domnului", „împărăţia lui Dumnezeu", „Biserica mea" şi altele. Piatra de temelie, piatra fundamentală, piatra din capul unghiului, este Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Şi toţi cîţi au primit Botezul lui Hristos, sau cum zice Biserica, toţi cîţi în Hristos s-au botezat formează o familie, casa lui Dumnezeu, — o totalitate deci.

„Voi sînteţi Biserica lui Dumnezeu" (I Cor. 3, 16) ne spune Sf. Ap. Pavel; voi sînteţi chemaţi un singur trup (Colos. 3, 15); voi toţi la un loc sînteţi trupul lui Hristos, iar fiecare în parte sînteţi membre ale acestui unic trup; de aceea dacă suferă un membru împreună cu el suferă toate membrele, iar dacă un membru este preţuit împreună cu el se bucură toate membrele (I Cor. 12, 26—27). Cel ce s-a pogorît este Acelaşi care s-a suit mai presus de ceruri şi El a pus pe unii apostoli, pe alţii proroci, pe alţii evanghelişti, pe alţii păstori şi învăţători, pentru ca să desăvîrşească pe credincioşi în lucrul slujbei pentru zidirea trupului lui Hristos, adică Biserica, ... petrecînd cu adevărat în dragoste să creştem mereu pînă la măsura Aceluia care este Hristos — *Capul nostru* (Efeseni 4, 10—16). Biserica lui Dumnezeu e sfîntă *şi acea Biserică sînteţi voi* (I Cor. 3, 17). Prin urmare toţi credincioşii laolaltă formează *trupul tainic al lui Hristos* (aici nu e vorba de sf. cuminecătură!) şi *Capul* acestui trup este însuşi Domnul Iisus Hristos.

Dacă alcătuim un trup, iar Capul lui este Iisus Hristos, firesc urmează, că trupul nu poate face ce vrea, ci aceea ce porunceşte Capul. „Toţi sîntem un trup şi toţi sîntem adăpaţi printr-un Duh; Dumnezeu a întocmit astfel trupul, ca toate membrele lui să se îngrijească deopotrivă unele pe altele ...; căci toate membrele alcătuiesc un singur trup, aşa şi Hristos" (I Cor. 12, 12—13, 25) a alcătuit trupul Lui tainic (duhovnicesc). Toţi pentru unul şi unul pentru toţi trebuie să lucreze desăvîrşirea noastră a fiecăruia pe pămînt şi astfel să facem să vie împărăţia lui Dumnezeu.

1. Hristos Iisus Domnul nostru este unul şi El n-a întemeiat decît o singură Biserică. „Precum Tu, Părinte, eşti întru Mine şi Eu întru Tine, aşa şi ei (credincioşii) să fie una întru noi, Eu întru ei şi ei întru Mine, *ca să fie una desăvîrşit*" (Ioan 17, 20—23) zice Mîntuitorul. Deci Biserica este una prin Întemeietorul ei, una prin Capul, una prin trupul ei, una şi prin rostul şi lucrarea ei în lume. Dezbinarea ei în atîtea Biserici nu e de la Domnul!

2. Biserica Domnului este şi trebuie să fie sfîntă, cum ne şi învaţă Sf. Apostol Pavel în Epistola I către Corinteni la cap. 3, v. 17. Şi nu poate fi altfel. Întemeietorul ei este Sfîntul Sfinţilor, rostul ei sfinţirea credincioşilor şi mîntuirea lor şi mijloacele de care se foloseşte pentru aceasta („Cuvintele vieţii", rugăciunea şi Sfintele Taine) sînt sfinte, cum poate fi altfel instituţia Domnului? „Nu mai sînteţi străini, nici venetici, ci cetăţeni împreună cu sfinţii şi cu casnicii lui Dumnezeu, fiind întemeiaţi pe temelia apostolilor şi a proorocilor şi avînd ca piatră în capul unghiului pe Iisus Hristos, pe care toată clădirea răzimîndu-se temeinic se înalţă ca o *Biserică sfîntă* în Domnul şi în care şi voi vă zidiţi împreună prin Duhul ca să fim Casa lui Dumnezeu" (Efeseni 2, 13—22).

3. Adevărata Biserică a lui Hristos trebuie să fie şi *sobornicească*. Cuvîntul pune în faţa priceperii noastre două învăţături, mai bine zis, două porunci. Una, că ea e pentru toată lumea, una şi aceeaşi pentru toţi fiii pămîntului, universală fără a se face vreo deosebire. A doua, că la temelia vieţii ei obşteşti trebuie să stea principiul sinodalităţii. Iisus Hristos Domnul Capul ei o conduce prin sobor, prin sinod. Oamenii, orice slujbă şi orice rang ar avea, execută numai ceea ce a hotărît sinodul.

„Cîţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat; deci nu mai e nici iudeu, nici elin, nici rob, nici slobod, nici parte bărbătească nici parte femeiască, căci în Iisus Hristos voi toţi una sînteţi" (Gal. 3, 27—28). „Mergînd, învăţaţi *toate* neamurile" (Matei 28, 19).

„Piciorul nu poate zice: eu nu sînt din trup, fiindcă nu sînt mînă ... urechea nu poate zice: eu nu sînt din trup, fiindcă nu sînt ochi; dacă trupul întreg ar fi numai un membru, atunci unde ar fi trupul? Dar aşa, membre (înţelege: membri) sînt multe iar trupul unul. Nu poate să zică ochiul către mînă: n-am trebuinţă de tine (I Cor. 12, 14—21). Aşadar deşi fiecare membru îşi are rostul şi lucarea lui, toate membrele în armonică împreună lucrare trebuie să contribuie la realizarea scopului Bisericii. Intregul corp hotărăşte după timp şi împrejurări că trebuie să făptuiască singuraticele membre în împlinirea poruncilor Capului. Nici un membru n-are dreptul să modifice sau să schimbe cele poruncite de întreaga Biserică, adică de sinoadele ecumenice.

Numai „unde sînt doi sau trei adunaţi în numele Meu" numai „acolo sînt şi Eu în mijlocul lor" zice Domnul (Matei 18, 20). Şi sfinţii Apostoli ne-au dat şi exemplu de felul cum trebuie să înţelegem şi să practicăm această poruncă. „Atunci cei doisprezece adunînd mulţimea ucenicilor au zis: Nu e bine să lăsăm noi cuvîntul lui Dumnezeu şi să slujim meselor, de aceea, fraţilor alegeţi dintre voi şapte bărbaţi încercaţi, plini de Duh Sfînt şi de înţelepciune, pe care să-i rînduim la lucrul acesta; şi a plăcut cuvîntul acesta la toată mulţimea şi au ales (pe cei şapte diaconi); pe aceştia i-au pus înaintea apostolilor şi s-au rugat şi şi-au pus mîinile pe dînşii" (Fapte 6, 1—6). La anul 50 s-a ţinut al treilea sinod apostolesc. Acum se ivise o chestiune de credinţă, anume cum pot fi primiţi în legea cea nouă — „neamurile" care nu respectau legea lui Moise. N-o hotărăşte Sf. Petru, nici alt apostol, nici toată mulţimea, ci un sinod compus din toţi Sf. Apostoli, împreună cu episcopul şi toţi preoţii (presbiterii) din Ierusalim. De aici s-a scos o regulă: în chestiuni de credinţă sinodul se compune numai din feţe bisericeşti hirotonite, iar în celelalte chestiuni din membri laici. Aşa a urmat şi urmează cu sfinţenie Biserica ortodoxă.

A fost şi este *sobornicească*.

4. Dar sinodul al II-lea ecumenic adaugă şi articolul de: *apostolească*. Deşi e întemeiată de Domnul Iisus Hristos, „zidirea" ei pe pămînt pe temelia arătată de Intemeietor a încredinţat-o Sf. Apostoli. Ultima Lui poruncă, în testamentul Lui, se spune: „Mergînd învăţaţi toate neamurile şi botezaţi pe oameni în numele Tatălui, al Fiului şi al Sf. Duh, şi-apoi învăţaţi-i să păzească toate cîte v-am poruncit Eu vouă şi de veţi face aşa, iată cu voi sînt în toate zilele pînă la sfîrşitul veacului" (Matei 28, 19—20). Deci adevărata Biserică a lui Hristos îşi are începutul istoriei ei în propovăduirea Sfinţilor Apostoli. „Fiind întemeiată pe temelia aspostolilor şi a proorocilor şi avînd pe Hristos ca Piatră a Capului Unghiului, pe care răzimîndu-se temeinic toată zidirea, se înalţa ca o biserică sfîntă în Domnul şi în care şi voi vă zidiţi ca să fiţi Casa lui Dumnezeu" (Efes. 2, 22).

Aşadar primul înţeles al cuvîntului: apostolească este, ca Biserica să fie, să fi stat şi să stea, fără să se abată, pe propovăduirea făcută în numele Domnului de către Sf. Apostoli; să se cunoască şi să se recunoască ca un fir neîntrerupt apostolicitatea ei.

Iar al doilea înţeles este, că ea să facă în mijlocul oamenilor lucrul apostolilor: să samene, să vestească neîntrerupt cuvîntul cel mîntuitor al Domnului şi să mijlocească credincioşilor primirea harului divin.

Numai acea Biserică e a lui Hristos, care poartă aceste patru semne sau criterii, că e una, e sfîntă, e sobornicească şi apostolească. Biserica Ortodoxă poate dovedi în curs de 2000 de ani, că a avut şi are aceste criterii şi n-are nevoie să se laude că, ştiut fiind, are de Cap pe Hristos Iisus Domnul, care o călăuzeşte pe căile Lui.

— gm. —

Inviere şi Înălţare

(Urmare din pag. 1)

Luînd seama la cele arătate pînă aici şi, desigur, la încă alte multe care se puteau spune, să avem, aşadar, mereu în faţa ochilor noştri sufleteşti adevărul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Vie să ne fie, de asemenea, şi conştiinţa prezenţei Sale permanente în noi şi în preajma noastră. Căci aceste mari adevăruri nu-şi primesc valoarea cuvenită, semnificaţia lor reală, decît numai dacă ni le însuşim cît mai deplin, numai dacă le facem să lucreze în mod statornic în fiinţa noastră.

Să ne străduim deci a trăi astfel încît prin gîndurile, prin faptele, prin vorbele şi prin toate ale noastre să arătăm că Iisus cel Înviat şi Înălţat este luminătorul vieţii noastre, fiind astfel bine plăcuţi lui Dumnezeu, de folos semenilor şi Patriei noastre dragi.

Diacon *Gh. Papuc*

Zone denuclearizate

Lupta popoarelor pentru pace se intensifică. Primejdia unui război atomic nimicitor trebuie înlăturată cît mai curînd. Focarele de război trebuiesc stinse. De aici lupta pentru încetarea războiului din Vietnam, pentru eliberarea coloniilor de sub stăpînire portugheză, engleză, spaniolă etc. De aici lupta pentru dezarmare generală și totală, ca să se împlinească visul unei omeniri pașnice, fără arme și fără războaie. Pînă la realizarea unui acord general de dezarmare totală, se pot face pași spre pace și prin luarea unor măsuri parțiale. Astfel de pași în acest sens reprezintă tratatul de la Moscova pentru interzicerea experiențelor cu arme atomice în trei medii (aer, apă, pămînt), tratatul Antartic (1959), care prevede demilitarizarea și denuclearizarea completă a Antarcticii și tratatul pentru spațiul cosmic (1966) care interzice instalarea și folosirea armelor nucleare în vehicule spațiale și prevede folosirea spațiului cosmic numai în scopuri pașnice.

Una din cele mai importante măsuri parțiale, care găsește un larg ecou în masele populare, este crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni geografice. Aceasta însemnează că într-o astfel de zonă ar fi interzise producerea, stocarea, experimentarea și folosirea de arme atomice. Ar fi o zonă fără arme atomice. Acestor zone li s-ar asigura garanții din partea statelor nucleare că ele vor fi ferite de bombardare cu bombe atomice. Însemnează că pe de o parte zone întregi sînt fără armament atomic și fără armată „atomică" și vor fi ferite de distrugere atomică în cazul unui război. Primele propuneri referitoare la zone denuclearizate s-au făcut în 1957—1958 prin proiectul de „dezangajare militară" în Europa Centrală. După aceea s-au formulat zeci de proiecte pentru crearea de zone denuclearizate în diferite părți ale lumii. Amintim: propunerea țării noastre de a transforma zona Balcanilor într-o regiune a păcii și colaborării, fără arme atomice; „planul Rapacki" (Ministrul de externe polonez) pentru denuclearizarea R. F. a Germaniei, R. D. Germane, R. P. Polonia, R. S. Cehoslovacia; „planul Kekkonen" (finlandez) pentru o zonă denuclearizată a țărilor nordice; „planul Unden (suedez) pentru denuclearizarea Europei Centrale și Europei de Nord; proiectul de denuclearizare a Africii (1961) a Americii Latine (1963) etc.

Dintre aceste proiecte au primit forma de tratat cel referitor la America Latină. Într-adevăr la sesiunea „Comisiei pregătitoare pentru denuclearizarea Americii Latine" din 31 ianuarie — 12 februarie 1967 de la Ciudad de Mexico, reprezentanții a 21 state latino-americane au aprobat clauzele tratatului privind transformarea Americii Latine într-o zonă liberă de orice arme nucleare, prin care țările semnatare se obligă să nu fabrice, să nu dețină și să nu utilizeze arme atomice.

Țara noastră s-a declarat în favoarea creerii unor zone denuclearizate în Europa, Africa, America Latină și alte regiuni ale lumii. Ideia denuclearizării unor regiuni geografice cîștigă teren s. ex.: Denuclearizarea Africii e acceptată de marea majoritate a statelor membre ale O.N.U. Prin lupta unită a țărilor socialiste, a tuturor oamenilor cinstiți din lume, se va ajunge la înmulțirea zonelor denuclearizate, zone ale păcii și securității, care pregătesc vremea cînd pămîntul întreg va fi denuclearizat și popoarele își vor consacra eforturile muncii pașnice, muncii rodnice, realizării unei vieți fericite în toate părțile lumii.

T.

PACEA

Încă din vechime luna mai a fost numită „luna florilor". Și pe drept cuvînt, pentru că în această lună natura întreagă este în plină redeșteptare, în plină fierbere, în plină reînnoire. Acum mai ales, livezile toate sînt ninse, covorul proaspăt al pajiștilor este mai viu și mai divers colorat, codrii sînt mai bogați în verdeață, trandafirii parcurilor ne zîmbesc și ne desfată mai din plin.

Acum, în luna mai, totul parcă năzuiește mai mult la viață. În zorii zilelor lui mai, miile de zburătoare se întrec, se silesc parcă mai mult să ne îmbucure cu cîntecul lor măiestrit, acum fluturii sînt mai neastîmpărați, izvoarele mai grăbite și albinele mai harnice.

Omul însuși parcă în această lună se primenește mai mult sufletește, este mai bucuros că trăiește, simte mai intens chemarea muncii, dorul unor realizări cît mai mărețe, cît mai de folos lui și semenilor lui. Tocmai din acest motiv și, deci, nu întîmplător fruntași ai mișcării muncitorești din diferite țări, întruniți la Paris în 1889, hotărau să consacre ziua de 1 mai drept expresia solidarității internaționale a tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea.

Dacă ne îngăduim în această lună o cît de mică drumeție, ne dăm ușor seama cum trupul drag al țării este deplin îmbrăcat în aceste zile în haina nouă, curată și frumoasă, pe care natura i-a țesut-o. Holdele cresc acum văzînd cu ochii, ca voinicii din bătrînele noastre povești, pădurile sînt încheiate și totul arată ca o „veselă grădină", precum spune poetul. Truditorii ogoarelor nu prididesc cu munca, iar șantierele multiple ale patriei sînt în plină fierbere.

Toate aceste bucurii ale vieții, toate aceste realități mărețe sînt însă rodul păcii și se pot gusta numai în timp de pace. Ea este acoperămîntul luminat care ocrotește viața și-o face să progreseze, să crească sub infinitele ei forme. Iată pentru ce popoarele toate sînt dornice și angajate în păstrarea și apărarea păcii, această neprețuită comoară a maselor de totdeauna, „lucrul cel mai fericit și, în același timp, cel mai bun, mama și doica tuturor lucrurilor bune", după spusa marelui umanist Erasmus din Rotterdam. Căci, ca să folosim tot cuvintele lui, „ce este în univers mai plăcut sau mai bun decît prietenia? Nimic, firește. Dar ce altceva este pacea, dacă nu o prietenie reciprocă între mai mulți? Ca urmare, dacă prietenia între două persoane este un lucru așa de plăcut și de folositor, cît de mare va fi fericirea, dacă țară cu țară, neam cu neam, vor fi unite cu legăturile prieteniei!" Dacă este o nenorocire — folosind tot frumoasele idei ale marelui gînditor mai sus arătat — „dacă este o crimă ca un om să se năpustească cu sabia asupra altui om, cu cît mai dezastruos, cu cît mai criminal este ca același lucru să se facă de atîtea mii de oameni!" Pentru că „războiul pe neașteptate și deodată năruie, distruge, nimicește tot ce este plin de viață, tot ce este frumos, și revarsă asupra vieții oamenilor Lerna (îngrămădirea) tuturor nenorocirilor".

În timp de pace însă, „ca și cum asupra lumii ar străluci o nouă primăvară, se cultivă ogoarele, grădinile reînverzesc, pasc turme zburdalnice, se clădesc ferme, se construiesc orașe noi, cele ruinate se restaurează, se împodobesc și se măresc cele construite, bogățiile cresc, bucuriile sporesc, legile au deplină forță, înflorește arta guvernării, dragostea este respectată, omenia este prețuită, măiestria meșteșugurilor se perfecționează, tinerimea se cultivă, bătrînii se bucură de odihnă liniștită, fetele se căsătoresc sub zodii bune, tinerele mame se laudă cu naștere de odrasle, cei buni prosperă, cei răi greșesc mai puțin". Este și acesta un fidel tablou al binefacerilor păcii, după care masele populare au tînjit totdeauna.

Prin firea sa, poporul nostru este un popor pașnic, iubitor de pace.

Acest lucru se reflectă și în politica înțeleaptă a Conducătorilor de astăzi ai Țării noastre, care promovează pe toate căile bunele relații între popoare, „prietenia reciprocă", cum am văzut mai sus, bazată pe deplina egalitate între popoare, avantajul reciproc și neamestecul în treburile interne ale altor țări.

Închinînd un întreg imn păcii și avînd în vedere ziditoarele ei roade, vom încheia tot cu niște folositoare îndemnuri ale lui Erasmus: „Cu eforturi comune, devotați-vă păcii! Dar în așa fel să vă devotați, încît legăturile ei să nu fie legături de sfoară, ci solide și de oțel, ca să nu se mai rupă niciodată".

Gh. P.

Știați că...

— Primul tramvai cu cai s-a pus în funcțiune în anul 1850 la New York, iar primul tramvai electric în 1881 la Berlin?

La noi în țară orașul București concesionează englezului H. Slade în 1871 transportul în comun, care se făcea pe vremea aceea mai ales cu ajutorul tramvaielor cu cai, pentru ca în perioada 1908—1913 invenția lui Werner Siemens — tramvaiul electric — să fie aplicată, sub supravegherea inginerului român Dimitrie Leonida.

— Prima centrală electrică din București a intrat în funcțiune în anul 1882 și că orașul Timișoara a fost primul oraș din Europa cu iluminat public electric?

— Prima centrală atomoelectrică dincolo de cercul polar, o construiește în prezent U.R.S.S., la Bilibino în peninsula Ciukotka?

Ea va avea în prima etapă o putere de 48.000 kW și va fi terminată în 1970. Energia ce o va furniza va alimenta minele de aur și localitățile din împrejurimi.

— Primul zbor în jurul pămîntului a fost realizat de celebrul aviator american Willey Post în 1933?

Zborul a fost efectuat cu un monomotor „Lockheed Vega" în 7 zile 15 ore și 51 minute în 6 etape, pe un traseu de 23.000 km., fiind singur la bord.

După 32 de ani, în 1965 piloții F. Austin și Harrison Finch de la întreprinderea de transport aerian T.W.A., au înconjurat pămîntul trecînd peste cei doi poli, în 51 ore și 27 de minute, pe un traseu de 42.638 km., pilotînd un „Boeing 707-320 G" pentru transport la mare distanță echipat cu patru motoare turboreactoare.

— Cea mai înaltă clădire din lume este astăzi „Empir State Building" (S.U.A.) care atinge 381 m?

Arhitectul berlinez Robert Gabriel a proiectat o clădire înaltă de 1250 m, care se crede că va fi construită în zona Frankfurt—Wiesbaden—Mainz (R.F.G.).

Cîteva date interesante, asupra acestui proiect: clădirea va fi de formă circulară avînd un diametru de 64 m și cuprinde 356 etaje deasupra solului și 16 etaje subterane. Ea va adăposti 25.000 locuitori în cele 8.000 apartamente, iar la etajele subterane vor putea fi 4.000 de automobile garate.

La fiecare 20—40 etaje sînt prevăzute magazine și mici unități industriale, restaurante, cinematografe, instalații sportive, precum și birouri pentru instituții.

Etajele superioare, care vor fi deasupra norilor, vor beneficia de o atmosferă foarte curată și de radiații solare plăcute.

N. M. Boițeanu

Sfîntul Irineu

Este unul din cei mai de seamă părinți ai Bisericii. Grec din Asia Mică, și-a petrecut o parte din tinerețe la Smirna ca ucenic al Părinților Policarp și Papia, care erau ucenici ai Sf. Apostoli. Data precisă a nașterii lui nu se cunoaște. Unii biografi ai săi stabilesc că s-a născut între anii 115—140. De la Policarp și Papia — așa cum mărturisește un istoric bisericesc, Eusebiu — Sf. Irineu și-a însușit bine ortodoxia, dragostea pentru tradiție și rîvna împotriva ereziilor. Tot de la ei a învățat și literatura clasică greacă. Sf. Irineu este cuntemporan cu mulți apologeți ai veacului al II-lea din Asia Mică: Meliton de Sardes, Rodon, Miltiade ș.a.

Din Asia Mică îl găsim pe Sf. Irineu la Lyon, probabil pentru că acolo erau mulți greci. Aici remarcîndu-se ca preot „plin de dragoste și zel" pentru credința creștină, după moartea episcopului Fotin este ales episcop.

Acum, Sf. Irineu își îndreaptă activitatea pe linia răspîndirii credinței creștine în Galia, a luptei împotriva ereziilor gnostice și a strădaniei pentru împăcarea Bisericii, meritîndu-și cu adevărat numele de Irineu (pașnicul). El îndemna pentru pace și predica pacea. Certîndu-se episcopul Romei, Victor, cu episcopul Efesului, Policarp, pe tema datei Paștilor, Irineu mustră pe Victor și-i reproșează că a încercat — fără succes de altfel — să rupă comuniunea cu creștinii care țineau la Policarp.

După datele pe care le dau mai tîrziu Fericitul Ieronim și Grigorie de Tours, reiese că Sf. Irineu a murit la anul 202, în persecuția lui Septimiu Sever.

Lucrările Sf. Irineu au fost în limba sa maternă, adică limba greacă. Scrierile sale au fost îndreptate mai mult contra ereticilor și a celor ce căutau să tulbure pacea Bisericii.

Sf. Tradiție ocupă un loc de frunte în scrierile Sf. Irineu. El este acela care a dat expresie clasică și definitivă principiului Tradiției. Principiul Tradiției constă în aceea că izvorul și norma de credință este Tradiția doctrinală continuă în Biserică, al cărui început e de la Sf. Apostoli. Tradiția cea adevărată e cea Apostolică; ea se vede în toată lumea în orice Biserică, prin succesiunea neîntreruptă a episcopilor, urmașii Apostolilor, care mențin învățătura adevărată. În sprijinul acestui adevăr, Sf. Irineu dă lista episcopilor care au urmat unul altuia și accentuiază în repetate rînduri legăturile sale cu părinții apostolici și al acestora la rîndul lor, cu apostolii. El amintește pe primii 12 episcopi ai Romei între care Clement Romanul, apoi scriitorii bisericești ca: Ignatie, Policarp, Herma, Iustin, Papia, Tațian, din ale căror opere s-a inspirat și le-a citat în repetate rînduri. Sf. Irineu ne spune: „toți cei ce vreau să afle adevărul, să ia în considerare tradiția Apostolilor în lumea întreagă, în toate Bisericile" și „putem enumera pe cei instituiți de către Apostoli episcopi în Biserică și pe urmașii lor pînă la noi, nimeni neînvățînd așa ceva ce învață ereticii (gnosticii)". Astfel Sf. Irineu se provoacă la Sf. Tradiție pentru a combate erezia gnostică.

Pe lîngă moștenirea din urmaș în urmaș, de la Sf. Apostoli, la episcopii așezați de ei și la episcopii următori, altă garanție a nealterării Tradiției Apostolice este comunicarea între Biserici. Prin această comunicare Biserica întreagă devine păstrătoare infailibilă a Tradiției.

Pentru a combate erezia gnostică, Sf. Irineu accentuiază autoritatea indiscutabilă a Bisericii, în care s-a păstrat Tradiția Apostolică, zicînd: „Unde e Biserica, acolo e și Duhul lui Dumnezeu și unde e Duhul lui Dumnezeu, acolo e și Biserica și tot harul, iar Duhul e adevărul".

Sf. Irineu dă denumirea de Sf. Scriptură la scrierile Testamentului Nou alături de cele ale Testamentului Vechi. În legătură cu faptul că există patru Evanghelii și toate patru sînt adevărate și necesare, Sf. Irineu vede în aceasta un plan divin, pe care caută să-l justifice astfel: „Evangheliile sînt patru și nu pot fi nici mai puține și nici mai multe de patru, fiindcă patru puncte cardinale există și patru vînturi principale și Biserica răspîndită peste tot pămîntul, avînd drept stîlp și firmament evanghelia și duhul vieții, trebuie să aibă patru stîlpi care distribuiesc în toate părțile nestricăciune și viață credincioșilor". Sf. Irineu dă și alte exemple pentru a motiva existența celor patru Evanghelii. El ne mai dă știri prețioase despre originea Evangheliilor, în special a Evangheliei după Marcu despre care spune că a fost scrisă după moartea Sf. Apostoli Petru și Pavel, deci după anul 67.

Simbolul apostolic — după Sf. Irineu — rezumat din Învățătura Sf. Scripturi și a Sf. Tradiții, este numit „canonul (regula) adevărului". El cuprinde toate punctele învățăturii bisericești. Explicîndu-l împotriva gnosticilor, Sf. Irineu a contribuit mult la progresul teologiei, alături de apologeți, pe care chiar i-a întrecut în punctele atacate de gnostici.

Deoarece gnosticii susțineau că Iisus Hristos n-a avut trup real, Sf. Irineu a trebuit să lămurească și dogma hristologică și cea euharistică. El ne arată că Dumnezeu nu poate fi cunoscut, dar mintea noastră Îl deduce din existența lucrurilor create. Creatorul propriu-zis al lumii este Fiul — Cuvîntul. Fiul este născut din Tatăl, dar nimeni nu cunoaște felul acestei nașteri, decît Tatăl și Fiul. Sf. Duh e deosebit de Fiul. Prin Adam și Eva noi am căzut, pentru că n-am împlinit porunca lui Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu a devenit Fiul Fecioarei, fiind în același timp și Dumnezeu și om, într-o singură persoană. Întruparea Fiului are ca scop mîntuirea noastră, deci întruparea Lui a fost necesară, ca prin același trup prin care s-a păcătuit să se aducă și mîntuirea. De aceea El a avut trup real.

Sf. Irineu — datorită activității teologice — a fost supranumit fondatorul teologiei creștine. Misiunea de încreștinare pe care a făcut-o printre cei din jurul Lyonului, a făcut ca Sf. Irineu să fie socotit în unele din orașele din Sudul Franței, ca aducătorul creștinismului la ei.

Sf. Irineu ni se impune astăzi și prin legătura pe care a păstrat-o și a promovat-o mereu între creștinismul din Apus și cel din Răsărit, intervenind cu spiritul său pacificator în unele conflicte ce se iveau, notele dominante ale caracterului lui fiind dragostea de frați și rîvna după pace și după unitatea Bisericii lui Hristos.

Diacon *C. Voicu*

Moartea lui Vasilie Pop

1848—1849

Vasilie Pop studia teologia la Sibiu. Era tînăr, frumos și entuziast ca orice tînăr cu trup sănătos și cu suflet cald și curat. Flacăra libertății popoarelor și a dreptății tuturor oamenilor, care izbucnise în anul 1848 pretutindeni în Europa, a aprins și sufletul lui Vasilie Pop. Dorea și el, alături de întreg poporul românesc și alături de toate popoarele obidite, libertate și izbăvirea celor robiți din lanțurile unei tiranii îndelungate. Această dorință sfîntă și curată l-a costat însă viața. Iată cum descrie însuși prefectul legiunii a III-a Vasile Moldovan, moartea studentului Vasilie Pop.

„Pe timpul acesta se afla la noi în Chirileu și nenorocitul Vasilie Pop, despre care am mai făcut amintire, și asupra sorții căruia spun aici cîteva cuvinte. El era teolog de Sibiu. Tatăl său preoția în Nasna, comună între Kisfalud, Sîncrai și aproape de Tîrgul Mureșului. Intr-o seară, ce-i plesnește lui în cap, ne spune, că el merge acasă. În zadar îl sfătuiam cu toții să nu facă acest lucru. Preoteasa fratelui meu, Isaie, își tocmise la un croitor din Tîrgul Mureșului o haină, și fusese tocmai după ea. Mergînd la croitor, ea auzi acolo cum vorbeau calfele zicînd: „La noapte vrem să mergem la vînat". I-am comunicat lui Vasilie Pop aceste vorbe, sperînd că-l vom îndupleca să nu plece și să rămînă cu noi. Insă el nu s-a abătut de la hotărîrea lui, și a plecat. Era lună ca ziua, și un aer plăcut de toamnă cînd a plecat.

Mergînd acasă la Nasna, s-a îmbrăcat în haine țărănești, a încălțat opinci, și cu cîțiva feciori din sat a ieșit și a umblat pe uliță. Dar ce să vezi? Calfele, despre care am amintit, și alți vreo cîțiva înfierbîntați, auzind că el se află la Nasna, au mers, l-au prins și l-au dus la Tîrgul Mureșului.

A doua zi ne-am hotărît să mergem să-l eliberăm. Pornește o mulțime mare de oameni, au venit și din Molomfalău și cînd ajunseră în Nirașteu satul gemea de lume de om, gata a merge spre eliberarea lui Vasilie Pop. Un om era pus ca strajă în turnul bisericii. In curînd straja aceasta a avizat că din jos de către Recea, pe drumul țării, în dreptul Vidrasăului vin niște husari koșuthieni și niște hintee (călești). Vestea aceasta n-a băgat spaimă în nici unul din noi. Cînd ajunseră în mijlocul satului, oamenii le-au ținut drumul. Un fecior al diacului din Nirașteu, cu numele Noanea, sare înaintea hinteului și prinde frînele cailor. Atunci din hinteu se ridică un domn și zise:

— Eu sînt Miko Imre, guvernatorul.

— Bine că ești! I s-a răspuns deodată din mai multe părți. Dar și noi vrem să mergem să slobozim pe Vasilie Pop.

— Treaba asta lăsați-o în grija mea și *„pe onoarea mea"* eu voi merge și-l voi elibera.

Guvernatorul Miko avea cu sine 24 de husari, care n-au făcut nici o mișcare. Noi văzînd că nu ne atacă și știind că nu vom putea isprăvi tocmai bine în Tîrgul Mureș cu secuii, ne-am încrezut în „onoarea" lui Miko, pe care l-am lăsat să plece în pace. Văzîndu-se scăpat din Nirașteu, a luat-o la fugă țapănă. Eu nu eram de față, cînd s-a întîmplat scena aceasta, care comunicîndu-mi-se, am făcut aspre imputări oamenilor mai inteligenți, că de ce l-au lăsat pe Miko și nu l-am făcut amanet, pînă ne vor întoarce întreg și sănătos pe Vasilie Pop. Dar totul era prea tîrziu.

Miko s-a dus la Tîrgul Mureșului, dar și-a păpat onoarea, căci pe Vasilie Pop nu l-a eliberat. Nu știu, dacă n-a putut, ori n-a vrut. Destul, că pe Vasilie Pop l-au spînzurat în hotarul Mediașfalăului, pe o colină, ce se ridică drept cu casa părintească din Nasna, așa încît îl puteau vedea părinții de acasă".

In felul acesta s-a adăugat și Vasilie Pop, alături de alte sute, mii și zeci de mii de români, drept jertfă curată, jertfa tinereții neprihănite, pusă ca temelie trainică și nepieritoare la mărețul edificu al dreptății umane și al libertăților neamului românesc. Și în felul acesta, Institutul teologic din Sibiu și-a adus tributul său de sînge în revoluția anilor 1848—1849 prin moartea eminentului său student Vasilie Pop.

Pr. *Sp. Cândea*

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44206

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 1—15 iunie 1967 Nr. 21—24

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Noul Mitropolit al Ardealului:

Inalt Prea Sfinţia Sa Dr. Nicolae Mladin

Prin mutarea la Domnul a celui ce a fost pururea pomenitul nostru Arhipăstor, Arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae Colan († 15 aprilie a.c.), scaunul mitropolitan al Ardealului a devenit vacant.

In vederea ocupării lui, a fost convocat Colegiul Electoral Bisericesc pe data de Duminică, 4 iunie a.c., la Palatul Patriarhiei.

Dimineaţa, la orele 9, în Paraclisul Sf. Patriarhii, s-a săvîrşit îndătinata Doxologie, după care membrii înaltului for electiv au trecut în sala de şedinţe.

Invitat de o delegaţie, după datină, Prea Fericitul Părinte Patriarh JUSTINIAN a intrat în sala de şedinţe, împreună cu delegatul D-lui Preşedinte al Consiliului de Miniştri, Dl Acad. prof. Dr. AUREL MOGA, Ministrul Sănătăţii şi Prevederilor Sociale, delegatul Marii Adunări Naţionale, Dl Prof. emerit P. DRĂGOESCU şi Dl Prof. DUMITRU DOGARU, Secretarul general al Departamentului Cultelor de pe lîngă Consiliul de Miniştri, precum şi cu Î. P. S. şi P. S. Ierarhi membri ai Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Ocupînd scaunul prezidial, P. F. Patriarh propune să fie desemnaţi secretarii Colegiului Electoral Bisericesc. Se face apelul nominal.

Invitat de Prea Fericitul Patriarh-Preşedinte, Dl Secretar general D. Dogaru dă citire Decretului Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România pentru deschiderea Colegiului Electoral Bisericesc.

După aceea, P. F. Patriarh-Preşedinte a rostit cuvîntarea de deschidere, elogiind personalitatea fostului Mitropolit al Ardealului, Nicolae Colan, şi subliniind marea răspundere ce revine membrilor Colegiului Electoral Bisericesc de a alege un succesor care să continue şi să dezvolte opera înaintaşilor săi de scaun.

Adresîndu-se Colegiului Electoral Bisericesc, P. F. Sa a spus:

Onorat Colegiu Electoral Bisericesc,

În ziua de 15 aprilie 1967 s-a mutat către Domnul, după o lungă şi grea suferinţă, Nicolae Colan, arhiepiscop de Alba Iulia şi Sibiu, mitropolit al Ardealului, timp de peste 30 de ani membru al Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Mitropolitul Nicolae Colan s-a născut la 28 noiembrie 1893 în satul Arpătac din Ţara Bîrsei, ca fiu al unei familii de ţărani cu modestă stare materială. A căpătat cunoştinţe de carte la şcoala din sat şi mai apoi la liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov. După ce a absolvit cursurile Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu şi ale Facultăţii de

Inalt Prea Sfinţia Sa
Dr. NICOLAE MLADIN
Mitropolitul Ardealului

Litere a Universităţii din Bucureşti, a fost trimis pentru mai temeinice desăvîrşiri în cele ale cărţii la Universitatea din Berlin, unde s-a specializat în studiul Noului Testament.

Întors în ţară, timp de aproape 15 ani, a fost, pe rînd, secretar arhiepiscopesc la Mitropolia din Sibiu, profesor de studiul Noului Testament şi rector al Academiei teologice „Andreiane", secretar general al Asociaţiei clerului ortodox român din Ardeal, de mai multe ori deputat eparhial şi, totodată şi un susţinător cald, competent şi generos al mişcării naţional-culturale dusă în sînul naţiei române de peste munţi de „ASTRA", — Asociaţia transilvană pentru cultura şi literatura poporului român.

În anul 1934 a intrat în cler, iar la 29 aprilie 1936 a fost ales episcop al Vadului, Feleacului şi Clujului. A fost tuns în monahism la Mănăstirea Cozia, străvechea ctitorie a lui Mircea cel Bătrîn, cel care a fost stăpîn şi în Ardealul vecin, apoi hirotonit arhiereu-episcop, şi la 29 iunie acelaşi an a fost instalat în fruntea eparhiei.

Concomitent cu aceste vrednicii de înaltă răspundere, vlădica Nicolae Colan s-a arătat şi un iscusit mînuitor al condeiului. Scrisul său înaripat a fost permanent prezent în paginile Gazetei Transilvaniei, ale Telegrafului Român, ale Revistei Teologice — căreia între anii 1923 şi 1936 i-a fost director — ale Anuarului Academiei Teologice şi ale revistei de familie „Viaţa Ilustrată", pe care el însuşi a înfiinţat-o în anul 1934. În acelaşi timp, a condus şi „Biblioteca Bunului Păstor" şi colecţiile de scrieri religioase: „Problemele vremii", „Cărţile vieţii" şi „Veniţi de luaţi lumină", şi a contribuit la crearea colecţiilor de cărţi teologice, apărute în editura arhidiecezană de la Sibiu: „Seria teologică", „Seria didactică", „Popasuri duhovniceşti" şi „Veniţi la Hristos".

Ca profesor şi rector al Academiei teologice, el a pregătit multe serii de slujitori ai altarului şi, totodată, a dat la lumină o seamă de lucrări teologice: Sfîntul Pavel către Filimon, Creştinismul şi sclavia (1925), Biblia şi intelectualii (1929), Cartea Sf. Pavel către Efeseni (1930), traducerea românească a cărţii lui Förster: Hristos şi viaţa omenească (1925) şi altele.

Cînd în anul 1936 a trecut la Cluj, ortodocşii de acolo l-au primit cu multă simpatie, căci el, cel plăcut şi blajin la înfăţişare, „impunea ca ierarh, se afirma ca orator, sclipea ca scriitor şi cărturar, nefiind niciodată zăbavnic cînd era vorba de manifestări româneşti care-i reclamau prezenţa şi părtăşia efectivă". De la început episcopul Nicolae Colan şi-a făurit temeinic loc în sufletul şi inima tuturor românilor din partea de sus a Ardealului, pe care nu i-a părăsit nici chiar atunci cînd stăpîniri străine au frînt cu forţa trupul ţării Ardealului. Timp de peste patru ani, el a desfăşurat aici, în pămîntul românesc răşluit patriei sale prin funestul dictat de la Viena, o rodnică activitate duhovnicească, culturală şi patriotică, „înlesnind cu tact şi înţelepciune" convieţuirea credincioşilor săi cu minorităţile naţionale şi cu cultele conlocuitoare din tot Nordul Transilvaniei, peste care acum păstorea. Şi în clipele de răgaz pe care i le lăsa, mai ales intensa sa acţiune de păstrare şi întărire a românismului în acea parte

Noul Mitropolit al Ardealului: Înalt Prea Sfinția Sa Dr. Nicolae Mladin

de țară vremelnic înstrăinată, el a purces și la săvîrșirea unei mai vechi preocupări: tălmăcirea în românește a Noului Testament, care a apărut la Cluj în două ediții — în anii 1942 și 1945.

Pentru toate aceste merite și mai cu seamă pentru strădania sa de a păstra vie flacăra românismului în partea de țară ruptă din trupul Patriei, în anul 1942 el a fost ales membru activ al fostei Academii Române, în locul ce fusese ocupat de marele profesor și diplomat român, Nicolae Titulescu, pînă la 17 martie 1941, cînd a decedat.

Păsirea lui, ca membru activ, peste pragul înaltului for de cultură, a avut loc deabia în anul 1945, cînd a dezvoltat o comunicare, ce purta un plin de semnificație titlu: „Biserica neamului și unitatea limbii românești". Răspunzîndu-i-se după obicei, i se mărturisea deschis că alegerea sa printre membrii activi ai Academiei nu este altceva decît cernerea „poleiului de aur al recunoștinței peste strădaniile generațiunii care, cu nemicșorată încredere în răscumpărarea neamului, s-a legat de glia „pierdută" temporar dincolo de Feleac".

Chiar în anul în care el era primit solemn la Academie, zările istoriei transilvănene s-au luminat. Nordul Ardealului eliberat de sub stăpînirea străină a fost restituit Patriei-mume. Neobosit, ca întotdeauna, episcopul Nicolae Colan s-a arătat și acum părtaș la lecuirea ranelor lăsate în Eparhia sa de efemerul ocupant, și-a dat contribuția la așezarea cea nouă a Țării și s-a manifestat ca osîrduitor luptător pentru pace și prietenie între oameni și popoare.

După o păstorie la Cluj, de peste două decenii, episcopul Nicolae Colan, a cărui activitate, precum observa ilustrul bărbat de Stat, Dr. Petru Grozaz, s-a „împletit cu marile cotituri din viața poporului nostru și cu năzuințele contemporanilor săi încadrați în zbuciumul și lupta acestui popor", în ziua de 23 mai 1957, a fost ales arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al Ardealului, păsind astfel în scaunul vlădicesc de peste munți, cinstit în trecut de ierarhi destoinici, ca: Ioan de Prislop, Simion Ștefan, Sava Brancovici, Andrei Șaguna și Nicolae Bălan. Din cei aproape 10 ani pînă la decesul său din ziua de 15 aprilie a acestui an, el a cîrmuit Biserica ortodoxă română din Ardeal, în plină vigoare numai 5 ani — căci ultimii 5 ani a fost în neputință, din cauza unei grele suferințe.

Astfel a trecut prin această viață vlădica Nicolae Colan de la Sibiu, care, prin ceea ce a săvîrșit, trăind în lumea de aici, înscrie o istorică pagină în viața Bisericii noastre strămoșești. Plecînd dintre noi, el a lăsat în urmă amintirea unui om de caracter, iubit și stimat de toți, care cu sinceritate a dorit pacea și buna învoire între oameni și neamuri, a unui om care, datorită „înțelegerii profunde pe care o avea pentru setea de libertate și dorința de unitate a poporului nostru și pentru îndreptățita noastră aspirație la o viață demnă", a știut „să îmbine în mod fericit grija pentru problemele religioase ale credincioșilor săi, cu atenția permanentă pentru interesele și preocupările lor sociale"; a unui om, care, prin firea, umanismul și convingerile sale, în toată vremea, a desfășurat o susținută acțiune „pentru înflorirea unui climat de bune raporturi între Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte, pentru buna înțelegere și înfrățire dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare; a unui învățat dascăl de teologie ortodoxă, a unui bun păstor cumpănit în fapte și nedespărțit de turma sa în clipele cele mai grele; a unui înflăcărat patriot, a unui teolog erudit, a unui om de aleasă cultură, a unui luminat ierarh, care întotdeauna a rămas lîngă popor, slujindu-l cu căldură și abnegație, înfruntînd împreună cu el vitregiile și greutățile vremii și în tot timpul dorind cu ardoare a-l vedea unit, fericit și trăind laolaltă în țara lui liberă și independentă; și, în sfîrșit, a unui vlădică neobosit, care după exemplul iluștrilor săi înaintași, așezători în scaunul istoric al Mitropoliei Ardealului, și-a închinat viața slujirii Bisericii și Patriei.

În amintirea Mitropolitului Nicolae Colan propun să păstrăm un minut de reculegere.

Fie ca pilda vieții lui, în toate manifestările ei, să rămînă pentru noi toți un luminos imbold de susținută activitate, spre binele harnicului nostru popor, slava Bisericii strămoșești și fericirea Patriei.

Veșnică să-i fie amintirea și sufletul lui nobil odihnească-se în pace, în sălașul celor aleși ai Domnului!

Onorat Colegiu,

V-am făcut părintească poftire pentru ca, potrivit rînduielilor Sfintelor Canoane și Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, să ne sfătuim și să chibzuim cu toată înțelepciunea la completarea locului vacant de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului, cu o persoană, care să fie un demn urmaș al înaintașilor săi, în scaunul Mitropoliei Ardealului și la înălțimea așteptărilor clerului și credincioșilor acestei Eparhii, de a avea un conducător luminat și bun cîrmaci al lor, în viața aceasta frămîntată de spiritul înnoitor al socialismului în Țara noastră.

Suspend ședința o jumătate de oră, pentru a Vă consulta cu membrii Adunării Eparhiale de la Sibiu, asupra candidatului pe care doresc să-l aleagă.

Bunul Dumnezeu să vă dăruiască tuturor gîndul cel mai bun.

Ședința s-a întrerupt, apoi, pentru o jumătate de oră, spre a se da posibilitatea membrilor Colegiului Electoral Bisericesc de-a se consfătui.

La redeschiderea ședinței, s-a dat citire art. 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, care stabilește procedura alegerilor de ierarhi.

S-a trecut apoi la operația votării, fiecare membru al înaltului for electiv exprimîndu-și voința prin vot direct și secret.

Călduros aplaudați, votează I. P. S. și P. S. Ierarhi Membri ai Sfîntului Sinod, înalții demnitari de Stat, rectorii Institutelor Teologice de grad Universitar din București și Sibiu, și ceilalți membri ai Colegiului Electoral Bisericesc.

După despuierea scrutinului, Prea Fericitul Patriarh-Președinte anunță — în aplauzele tuturor — că Colegiul Electoral Bisericesc a ales ca Arhiepiscop de Alba Iulia și Sibiu și Mitropolit al Ardealului pe Înalt Prea Cuviosul Arhimandrit Dr. NICOLAE MLĂDIN, profesor la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu, care a întrunit unanimitatea voturilor exprimate.

P. F. Patriarh Justinian a felicitat călduros pe noul ales și i-a urat păstorire îndelungată și rodnică în scaunul cel mai de sus al Bisericii ortodoxe ardelene, spre binele obștei dreptcredincioase din această parte a țării noastre dragi și spre fericirea întregului popor român.

Vădit mișcat, a luat cuvîntul nou-alesul Arhipăstor al Bisericii ardelene, I. P. Cuv. Arhim. Dr. NICOLAE MLADIN, care a spus:

Prea Fericite Părinte Patriarh,

Domnule Secretar General al Departamentului Cultelor,

Înalt Prea Sfințiile Voastre și Prea Sfințiile Voastre,

Mărit Colegiu Electoral,

E greu să spun în cuvinte ceea ce simt în aceste momente solemne, cînd Prea Fericitul Patriarh Justinian, Părintele nostru al tuturor, îmi împărtășește rezultatul votului Colegiului Electoral bisericesc. Votul acesta mărturisește încrederea și prețuirea clerului și credincioșilor, ai căror reprezentanți sînteți, față de un dascăl, care socotea ca misiune a vieții sale altarul și catedra, amvonul și condeiul. Așa-mi făurisem gîndul: să-mi zidesc toată ființa în sufletele studenților teologi, în inimile celor ce-mi citeau slova și celor ce ascultau graiul predicatorului. Iată însă că măritul Colegiu Electoral mă cheamă la o nouă misiune, mai înaltă și mai grea, mai complexă. Căci nu-i tot una să scrutezi cu gîndul adîncurile necuprinse ale credinței creștine, să descifrezi cu mintea legile de desfășurare ale vieții în permanentă mișcare, să fii pasionat de probleme, însetat mereu de a descoperi noi perspective și noi orientări, cu a fi pus în fruntea unei Arhiepiscopii, unei Mitropolii și a conduce viața bisericească din acea parte de țară. Unul este dascălul, condeierul, predicatorul, care chiar dacă nu rămîne suspendat în zona abstracțiilor goale, ci se străduiește să reflecte concretul, să răsfrîngă în gînd și cuvînt viața însăși și să-i lumineze cărările, totuși influențează mai mult indirect asupra vieții, adică spiritual, prin forța cuvîntului scris, sau vorbit. Altul este ierarhul care stă la cîrma Bisericii, chemat să plămădească viața, să dea trup duhului, să dea trup gîndului, adică — cu darul lui Dumnezeu — să împlinească iarăși și iarăși cuvîntul Scripturii ce zice: „Și Cuvîntul trup s-a făcut!" (Ioan 1, 14). Existența unuia se petrece mai mult în zona liniștită a gîndului, deci poate fi de intensă combustie spirituală. Existența celuilalt se petrece mai mult în zona învolburată a faptei, care cere și alte calități decît cele ale dascălului, cu toate că omul de acțiune trebuie să fie deopotrivă și un dascăl și un profund gînditor.

De aceea pășesc cu sfială din zona liniștită a dascălului de teologie spre zona învolburată a conducătorului. Sfiala aceasta este însă întrucîtva domolită de gîndul că „vocea poporului este vocea lui Dumnezeu", și că dacă Dumnezeu te cheamă prin glasul reprezentanților Bisericii Sale, nu există decît un singur răspuns: „Iată-mă, Doamne! Vin să fac voia Ta!" Dacă Domnul mă cheamă să fiu păstor, să urmez Lui, Cel ce este Păstorul cel Mare; dacă Biserica mă cheamă să slujesc într-o nouă treaptă, îmi plec fruntea spre ascultare, spre supunere. O fac aceasta din convingerea că nu voi fi lăsat singur numai cu puținele mele puteri, ci Domnul mă va ajuta și va călăuzi pașii mei pe calea cea dreaptă și Biserica cu

ierarhii, preoţii şi credincioşii ei — va fi alături de mine, mă va sprijini, mă va îndruma.

Mărit Colegiu Electoral,

Care este zestrea, cu care pot veni în întîmpinarea chemării ce mi se face? Este tot ce am moştenit de la strămoşi şi părinţi, tot ce mi-au dăruit plaiurile ţării, graiurile poporului şi ale istoriei, dumnezeieştile haruri ale Bisericii. Fiu de muncitor miner, vlăstărit din rădăcina vînjoasă a moţilor, care au cutremurat mai multe veacuri istoria Transilvaniei, crescut între mineri, port în mine setea după dreptate, după libertate şi după unitate naţională, care şi-a găsit împlinirea pioasă amintire Nicolae Colan — să cunosc tradiţiile Bisericii din Transilvania, să-mi dezvolt capacităţile şi să dau pe amvon, la catedră, la foaie, la reviste, în cărţi şi broşuri tot ce-am adunat în zile şi nopţi de studiu şi meditaţie.

De la marea cotitură din 23 August 1944 pînă astăzi am sprijinit şi sprijin viaţa cea nouă din patria noastră, făurită de oamenii muncii de la oraşe şi sate. Fiu de muncitor miner, m-am simţit şi mă simt „un om între oameni", unul din milioanele de muncitori cu braţele şi cu mintea care au pus temeliile României Socialiste, muncesc cu elan pentru ridicarea ei pe noi culmi de civilizaţie şi luptă consolidăm tradiţiile ortodoxe, româneşti şi ecumeniste din Transilvania. Voi căuta să continui — în cadrul Patriarhiei Române — tradiţionalele bune relaţii ale Mitropoliei Ardealului cu Episcopia Misionară Ortodoxă Română în America, între ai cărei clerici şi credincioşi, mulţi sînt originari din părţile acestei Mitropolii.

Ca arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia şi Sibiu, mă voi strădui să fructific moştenirea înaintaşilor din amîndouă „stranele", care, legaţi de popor şi de tradiţiile lui strămoşeşti, sufletul şi-au pus pentru cucerirea libertăţii, pentru realizarea unităţii naţionale şi pentru înfrăţirea tuturor credincioşilor în aceeaşi lege românească. Nu voi uita niciodată pe marii ierarhi, ca Sava Brancovici, Inochentie Micu Clain, Andrei Şaguna ş.a., pe luptătorii pentru neam şi

Prea Fericitul Patriarh JUSTINIAN proclamă ales ca Arhiepiscop şi Mitropolit al Ardealului pe Î. P. Cuv. Prof. Dr. NICOLAE MLADIN

Solemnitatea recunoaşterii alegerii — la Departamentul Cultelor

în vremea noastră. Simt că pulsul vieţii este fierbinte, că viaţa este dinamism, o tensiune spre piscuri tot mai înalte.

Din familie am învăţat să împletesc rugăciunea cu munca, credinţa cu patriotismul, iubirea de ortodoxia românească cu frăţia faţă de cei de alte culte şi naţionalităţi. Imnele religioase se împreunau cu cîntecele patriotice, în care răsunau ecourile revoluţiei de la 1848, ale luptei lui Avram Iancu, şi ale unităţii naţionale înfăptuită în 1918.

Am crescut în ţara românească, în şcoala românească, în Biserica românească, fiind fiu al unui popor care şi-a cucerit independenţa şi unitatea, fiu al unei Biserici care cuprinde pe toţi credincioşii ortodocşi români de pretutindeni. De aceea — ca fiu al provinciei natale — m-am simţit şi mă simt încadrat în marea unitate românească şi ortodoxă de pe toate plaiurile ţării.

Terminînd liceul, am socotit că mă pot realiza mai deplin pe calea teologiei. Am obţinut licenţa şi doctoratul la Facultatea de Teologie din Bucureşti. Marele mitropolit Nicolae Bălan m-a aşezat la „Mănăstirea Brîncoveanu" de la Sîmbăta de Sus, m-a trimis la studii de specializare în Viena şi m-a numit la catedra de teologie morală de la Institutul teologic din Sibiu, mai apoi şi redactor la „Telegraful Român". Astfel am avut posibilitatea ca — sub călăuzirea lui părintească şi înţeleaptă — precum şi a Î. P. S. Mitropolit Iustin Moisescu şi a mitropolitului de pentru pace şi înfrăţire între popoare.

Am sprijinit şi sprijin duhul de înnoire, duhul apostolatului social din Biserica reîntregită, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, şi am adus obolul sufletului la realizarea şi consolidarea unităţii în credinţa strămoşească. Am contribuit la bunele relaţii cu celelalte culte şi la legăturile cu celelalte Biserici pe linia ecumenismului şi a luptei pentru pace.

Aceasta e — pe scurt — zestrea cu care mă prezint în faţa noilor însărcinări la care sînt chemat: armonizarea credinţei ortodoxe cu ataşamentul faţă de patrie şi faţă de popor, faţă de progresul social şi uman multilateral.

Mărit Colegiu Electoral,

În acest moment solemn privirile mi se îndreaptă înainte spre obligaţiile ce-mi revin în viitor. Ca membru al Sfîntului Sinod mă voi sili să conlucrez cu Înalţii membrii ai Sfîntului Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, la întărirea unităţii Bisericii noastre şi la buna desfăşurare a activităţii ei, atît pe plan intern cît şi pe plan extern.

Ca mitropolit al Ardealului voi promova bunele relaţii cu celelalte Mitropolii şi îndeosebi cu Mitropolia Banatului, de care ne leagă trecutul istoric şi unele tradiţii şi obligaţii comune. De asemenea voi căuta ca în frăţească împreună-lucrare cu Prea Sfinţitul Teofil al Clujului şi Prea Sfinţitul Valerian al Oradiei să întărim unitatea bisericească, să continuăm şi să lege ca Horia, Cloşca şi Crişan, Sofronie de la Cioara, Samuil Micu Clain, Gheorghe Şincai, Petru Maior, Gheorghe Lazăr, Avram Iancu ş.a., pe toţi aceia care au adus contribuţia lor la actul istoric din 1—21 octombrie 1948. Dezvoltînd aceste tradiţii de luptă pentru unitate naţională şi unitate în legea strămoşească, răspunzînd cerinţelor actuale ale poporului, ale credincioşilor şi preoţilor, voi căuta ca întreaga preoţime şi toţi credincioşii să se simtă una în casa părinţilor lor, în credinţa strămoşească şi în credincioşia faţă de poporul român, faţă de Republica Socialistă România, patria noastră a tuturor.

Credincios spiritului Ortodoxiei româneşti, lucrînd la buna desfăşurare a vieţii noastre bisericeşti, voi întări totodată legăturile frăţeşti cu celelalte culte şi naţionalităţi şi mă voi strădui ca duhul păcii şi al conlucrării pentru binele poporului să fie mereu viu.

Acestea mi se par a fi problemele mari care îmi stau în faţă, unele probleme comune în tot cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române, altele probleme specifice istoriei şi situaţiei Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania.

Mărit Colegiu Electoral,

Mulţumind Prea Fericitului Patriarh Justinian, Înalt Prea Sfinţiţilor şi Prea Sfinţiţilor Ierarhi, Dumneavoastră tuturor, clerului şi credincioşilor pentru încrederea ce mi s-a acordat, Vă rog să-mi daţi tot sprijinul în noua şi greaua sarcină spre care păşesc cu sfială, şi nu mă îndoiesc că nu mă veţi lipsi niciodată de acest ajutor frăţesc.

Cu această încredinţare, înalţ gînd de rugă spre Părintele Luminilor de la Care

vine toată darea şi tot darul cel desăvîrşit, ca să-mi lumineze mintea, să-mi întărească voinţa, să-mi desăvîrşească dragostea, spre a putea sluji cu întreaga mea fiinţă Sfînta Lui Biserică şi mîndra Ţară Românească.

Cu Dumnezeu înainte spre noi zări de lumină, de pace şi progres.

Cuvîntarea a fost călduros aplaudată.

După aceea, rugat de P. F. Patriarh-Preşedinte, Dl Secretar general Prof. D. Dogaru a dat citire Decretului Consiliului de Stat pentru închiderea şedinţei.

Nou-alesul Mitropolit al Ardealului a primit felicitări călduroase din partea membrilor Colegiului Electoral Bisericesc şi a invitaţilor la şedinţă.

La orele 14, în Palatul Patriarhal, Sf. Patriarhie şi Arhiepiscopia Sibiului au dat o agapă, la care au luat parte membri Colegiului Electoral Bisericesc şi ai Adunării Naţionale Bisericeşti, precum şi numeroşi invitaţi.

La masă, au rostit cuvîntări: P. C. Rector Dr. Sofron Vlad (Sibiu) în numele Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului şi al Institutului Teologic Universitar din Sibiu; Dl Iuliu Georgescu, din partea credincioşilor Arhiepiscopiei Sibiului; P. C. Rector Dr. N. I. Nicolaescu, în numele Colegiului Electoral Bisericesc şi al Institutului Teologic Universitar din Bucureşti; I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului, în numele tuturor acelora cu care noul ales va avea să lucreze şi P. Sf. Episcop Valerian al Oradiei în numele Episcopiilor sufragane ale Mitropoliei Ardealului.

Toţi vorbitorii au dat expresie bucuriei pricinuite de această alegere, au făgăduit sprijin noului ales întru îndeplinirea înaltei sale misiuni şi i-au făcut urări cordiale de păstorire încununată de roade bogate.

A răspuns, mulţumind tuturor, nou-alesul Mitropolit al Ardealului, Părintele Profesor Dr. Nicolae Mladin, arătînd năzuinţele de care este însufleţit şi exprimîndu-şi hotărîrea de-a fi totdeauna gata la săvîrşirea a tot lucrul bun şi de folos pentru Biserică şi pentru Patrie.

*

Numeroase telegrame de felicitare — din toate părţile Patriarhiei Române şi de la P. Sf. Episcop Victorin din America — au sosit în aceeaşi zi pe adresa noului nostru Arhipăstor.

*

Marţi, 6 iunie a.c., nou-alesul Mitropolit al Ardealului, Părintele Prof. Dr. Nicolae Mladin, a luat parte la Doxologia săvîrşită în Paraclisul Sf. Patriarhii, cu prilejul împlinirii a 19 ani de cînd Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian a fost aşezat la cîrma Bisericii Ortodoxe Române.

Recunoaşterea alegerii noului Mitropolit al Ardealului

După alegere, Sfîntul Sinod al Bisericii noastre a făcut cercetarea canonică a acestui act şi l-a întărit, potrivit prevederilor legiuirilor bisericeşti în vigoare.

Miercuri, 7 iunie a.c., la Departamentul Cultelor, s-a desfăşurat solemnitatea recunoaşterii Părintelui Profesor Dr. NICOLAE MLADIN în funcţia de Arhiepiscop de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului.

S-a dat citire Decretului Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România prin care este recunoscută alegerea făcută de Colegiul Electoral Bisericesc în 4 iunie a.c. După aceea, în aplauzele asistenţei, Dl Secretar General Prof. D. Dogaru a înmînat nou-alesului Mitropolit al Ardealului Decretul Consiliului de Stat.

Mulţumind pentru încrederea arătată de Inalta Ocîrmuire de Stat, a luat cuvîntul I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. NICOLAE MLADIN, spunînd:

Domnule Secretar General
al Departamentului Cultelor,
Domnule Secretar General,

Trăiesc astăzi o bucurie nouă, unul din cele mai însemnate momente ale vieţii mele. Căci, după ce am fost ales de Colegiul Electoral Bisericesc Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului şi după ce Sfîntul Sinod a săvîrşit cercetarea canonică, iată vine Ocîrmuirea Patriei noastre scumpe şi îmi acordă recunoaşterea în această înaltă slujire.

Avînd această înaltă recunoaştere în scaunul arhiepiscopesc şi mitropolitan, voi putea trece la cîrmuirea clerului şi credincioşilor din acea parte de ţară. Simt că e datoria mea de a respecta întru totul legile Statului, de a mă identifica cu interesele superioare ale poporului şi a îndruma pe preoţi şi credincioşi la sprijinirea muncii lui pentru înflorirea României Socialiste, pentru ridicarea ei pe noi culmi de civilizaţie şi progres.

Profund emoţionat de cinstirea ce mi se acordă, zic şi eu cu psalmistul: „Ce voi răsplăti Domnului pentru tot ce a făcut mie?" (Ps. 115, 3) şi mă întreb: ce voi răsplăti Patriei şi poporului pentru ceea ce mi-au dăruit mie? Căci ei — Patriei — îi datorez — prin voia Domnului — tot ceea ce am mai bun în fiinţa şi viaţa mea. Ea mi-a dăruit moştenirea ce au transmis-o părinţii din părinţi, plaiurile ei mi-au întipărit în suflet frumuseţi peste frumuseţi, graiurile ei mi-au vorbit despre permanenţa poporului român pe aceste meleaguri, despre luptele lui pentru independenţă, unitate naţională şi progres social, creaţiile ei artistice mi-au descoperit frumuseţea sufletului românesc, la sînul ei de mamă m-a ocrotit şi m-a hrănit cu marile elanuri şi înfăptuiri de astăzi, cu visurile măreţe ce se arcuiesc ca un curcubeu peste veacuri. Faţă de Patria scumpă, Republica Socialistă România, împlinire deplină a visurilor seculare, creată prin vrerea, munca şi sufletul întregului popor, sînt chemat să slujesc cu dăruirea tuturor forţelor mele şi ca un bun fiu al ei să fructific darurile primite, spre binele poporului.

A conduce, a fi cîrmuitor bisericesc în Duhul lui Hristos înseamnează a sluji din dragoste lui Hristos şi Bisericii Sale, a sluji din dragoste Patriei şi omenirii întregi. Cînd ierarhul se identifică — prin iubire — cu Biserica sa, şi cheamă pe preoţi şi credincioşi să păşească împreună cu el pe urmele lui Hristos, atunci are el autoritatea adevărată şi deplină a cîrmuitorului de suflete. Cînd ierarhul se identifică — prin iubire — cu destinele poporului şi cheamă pe preoţi şi credincioşi să slujească împreună cu el interesele superioare ale Patriei, atunci are el autoritatea eficientă a cîrmuitorului spiritual. Iar a te identifica cu Hristos şi Biserica Sa, înseamnează totodată a te identifica cu oamenii, deci cu poporul, cu omenirea. Căci de vreme ce Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om, El s-a solidarizat cu omul, nu numai în general, ci cu omul concret, cu toate caracteristicile lui personale, naţionale sau sociale. De aceea, cel ce iubeşte pe Hristos acela iubeşte şi pe om, acela iubeşte şi patria. Iar cel ce zice că iubeşte pe Dumnezeu, dar pe aproapele său îl urăşte, sau nu-şi iubeşte Patria sau urăşte pe alte popoare, mincinos este — conform cuvîntului Sfîntului Apostol Ioan, Apostolul iubirii (I Ioan 4, 20—21).

Această împletire între iubirea de Hristos şi iubirea de popor — întrupată în viaţa Mîntuitorului, a Sfinţilor Apostoli şi a Sfinţilor Părinţi ai Bisericii noastre a fost o realitate şi este o realitate vie în Biserica Ortodoxă care — considerînd naţiunile şi limbile ca realităţi istorice voite şi binecuvîntate de Dumnezeu (Matei 28, 19; Fapte Apost. 2, 3—4), s-a organizat în Biserici Ortodoxe naţionale Autocefale. Biserica Ortodoxă Română fără a-şi pierde ecumenicitatea, a întrupat şi întrupează într-un mod propriu acest fapt. Biserica Ortodoxă a fost un factor de seamă al unităţii poporului român, al începuturilor limbii literare şi literaturii române, ce se adresa „seminţiei româneşti" de pretutindeni, şi a luptei pentru libertate, unitate naţională şi progres social.

Aceasta a rămas realitate vie şi atunci cînd împăraţii străini ne-au despărţit în două Biserici româneşti, pentru că clerul şi credincioşii din cele „două strane" au păstrat neschimbată unitatea lor şi au luptat împreună — cum arată generaţia de la 1848 s. ex. — pentru libertatea şi unitatea poporului român.

Pe linia aceasta evanghelică şi tradiţională a identificării cu Hristos şi — în Hristos — cu poporul, cu destinul lui istoric de grele încercări şi luminoase biruinţi, păşeşte Biserica noastră şi astăzi în mod firesc, în condiţiile saltului istoric din ultimele decenii realizat în Patria noastră. Ea este alături de popor, sprijineşte măreţele lui realizări şi se bucură de marile lui biruinţi, de înaltul prestigiu al României Socialiste între popoarele lumii.

Fiind Biserică Ortodoxă Română Autocefală, cu conducere proprie, care nu primeşte porunci din afara graniţelor Ţării, Biserica noastră sprijineşte în felul acesta bunul cel mai scump al poporului român: independenţa, suveranitatea, unitatea lui. Ca independenţa, suveranitatea şi unitatea unui popor să nu fie ştirbită, ci să fie întreagă, se cere ca să se asigure nu numai independenţa lui economică, culturală şi politică, ci şi independenţa religioasă a preoţilor şi credincioşilor din sînul acelui popor. E împotriva Duhului lui Hristos ca preoţi şi credincioşi să fie manevraţi sub mască religioasă de forţe din afara Ţării şi potrivnice intereselor poporului. Marele act istoric al reîntregirii bisericeşti din 1948 are — în acest context — nu numai însemnătate bisericească, ci şi însemnătate naţională. Cinste şi glorie se cuvin tuturor celor ce de-a lungul secolelor au luptat pentru unitatea în legea strămoşească şi în slujirea poporului (ca: Sofronie de la Cioara, Samuil Micu Klein, Gheorghe Şincai, Petru Maior, Horia, Cloşca şi Crişan, Gheorghe Lazăr, Mitropolitul Şaguna, ş.a.). Cinste şi glorie se cuvin tuturor iniţiatorilor şi făuritorilor Reîntregirii bisericeşti şi tuturor celor ce aduc contribuţia lor zi de zi, clipă de clipă, la întărirea unităţii bisericeşti şi unităţii poporului român.

Prin faptul că Biserica noastră este Biserică Autocefală, egală cu celelalte Biserici Ortodoxe în relaţiile frăţeşti şi de egalitate cu ele sau cu alte confesiuni, ea sprijineşte activitatea intensă a întregului nostru popor pentru pace şi colaborare între popoare.

Domnule Secretar General,

Cele spuse mai sus cuprind și îndatoririle ce simt că-mi revin ca Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba Iulia și Sibiu și ca Mitropolit al Mitropoliei Ardealului. Făgăduiesc să samăn în sufletele preoților și credincioșilor iubirea înflăcărată față de România Socialistă, entuziasmul pentru marile biruințe ale poporului și pentru luminoasele perspective ale viitorului, ca ei să-și împlinească cu vrednicie toate datoriile cetățenești-patriotice și prin muncă neprecupețită să sprijinească poporul în realizarea idealurilor lui.

Voi căuta să păstrez cu scumpătate monumentele bisericești, care mărturisesc nu numai despre viața bisericească română, ci și despre permanența poporului român pe aceste plaiuri, despre istoria și forța creatoare de cultură a acestui popor. Prețuirea și grija deosebită arătată de Ocîrmuirea Țării noastre acestor monumente istorice este pentru mine, pentru clerici și credincioși, un îndemn de a le prețui și mai mult și a face din ele focare de educație patriotică.

Mă voi strădui să promovez și să întăresc relațiile frățești cu celelalte culte, pe temeiul ecumenismului creștin și al patriotismului constructiv, care ne leagă pe toți de patria noastră comună și ne îndeamnă să fim buni cetățeni ai României Socialiste, care îmbrățișează cu aceeași dragoste pe toți fiii ei, fără deosebire de naționalitate sau credință religioasă.

La fel voi căuta să fiu — în relațiile cu cei din alte țări — un mesager al păcii și iubirii, al strădaniilor Bisericii și poporului nostru pentru înfrățire și colaborare între popoare.

Domnule Secretar General,

Cu aceste gînduri și angajamente, mulțumirile mele se îndreaptă către Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România, care prin Decretul de recunoaștere mă învrednicește de încrederea sa. Aceasta constituie pentru mine cinstirea cea mai de preț. Asigur înțeleapta Ocîrmuire a Patriei noastre că voi sluji cu dragoste și devotament interesele superioare ale poporului.

Îngăduiți-mi, Domnule Secretar General, să mulțumesc cu căldură Domniei Voastre și colaboratorilor Dumneavoastră pentru sprijinul continuu pe care l-am avut din partea Departamentului Cultelor. Mă voi strădui să folosesc acest sprijin pentru promovarea gîndurilor ce am împărtășit astăzi.

Credincios lui Hristos, Domnul și Mîntuitorul sufletelor noastre, atașat legii strămoșești, lucrător al înfrățirii între Biserici și popoare, între Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte, între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, rog pe Bunul Dumnezeu să-mi ajute să slujesc cu devotament și dăruire desăvîrșită avîntul nestăvilit al Patriei noastre scumpe spre noi culmi de progres, ca numele ei să strălucească cu fală între celelalte popoare ale lumii. În acest sens chem pe toți cei prezenți, și prin ei pe clericii și credincioșii tuturor cultelor din Țara noastră, să fim buni fii ai Patriei noastre comune, să muncim pentru propășirea poporului și să aducem contribuția noastră la înfăptuirea marelui ideal evanghelic și general uman: pace și înfrățire între toate națiunile pămîntului.

A răspuns Domnul Profesor Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor de pe lîngă Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România. Domnia sa a subliniat faptul că Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin a ținut să expună cu acest prilej gînduri și năzuințe care îl vor călăuzi în înalta funcțiune pe care o începe.

Dl Secretar General s-a referit, în continuare, la unele particularități istorice ale acestei părți a țării noastre în care Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin își va desfășura misiunea, arătînd că în

După hirotonirea întru arhiereu, la Catedrala Sfintei Patriarhii

trecut clerul și episcopii au stat alături de popor, străduindu-se să-i fie de folos în forma potrivită condițiilor respective. De asemenea, clerul ardelean de atunci păstra legături cu ierarhia ortodoxă română din celelalte părți românești, îndeosebi cu Mitropolia din Tîrgoviște, contribuind la legăturile de unitate ale poporului român.

Dintre sarcinile actuale, Dl Secretar s-a referit și la atenția pe care Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin își propune să o acorde clerului, fost un timp despărțit bisericește de tradițiile românești.

În continuare, Dl Secretar General a mai spus că hotărîrea Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin de a păstra și bune legături cu reprezentanții celorlalte culte, care sînt în același timp și formațiuni minoritare din punct de vedere național, va reprezenta o contribuție importantă la unitatea tuturor locuitorilor țării noastre. Conducerea de astăzi a poporului nostru respectă dreptul minorităților naționale din Republica Socialistă România de a-și trăi — în mijlocul poporului român și în colaborare cu el — specificul lor de viață.

Pentru gîndurile exprimate, pe care le întîmpină cu deosebită satisfacție, Dl Secretar General a urat Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin: „Fiți sănătos și puternic ca să le puteți aduce la îndeplinire".

La această solemnitate au luat parte: II. PP. SS. Ierarhi membri ai Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, numeroși șefi de culte, membri permanenței Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, rectorii celor două Institute teologice ortodoxe din București și Sibiu, vicari eparhiali și consilieri eparhiali, profesori de teologie, directori de seminarii teologice, protopopi din Arhiepiscopia Sibiului.

În aceeași zi, la orele 14, Domnul Secretar general al Departamentului Cultelor, Profesor Dumitru Dogaru, a dat un dejun — în saloanele Restaurantului Athenée Palace — în cinstea Î. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin al Ardealului.

În cursul dejunului — la care au luat parte cei mai susamintiți și alți invitați — s-au rostit toasturi.

Seria toasturilor a fost deschisă de Dl Secretar General al Departamentului Cultelor, Profesor Dumitru Dogaru, *salutînd pe noul Mitropolit al Ardealului, care intră în comunitatea conducătorilor de culte din țara noastră cu o înaltă funcție de răspundere, spre a îndeplini sarcini cerute de zilele noastre.*

Dezvoltînd diferitele forme de raporturi între stat și culte care au existat pînă acum în istorie, Dl Secretar General a spus că Statul nu trebuie să se amestece în problemele religioase. El are să vegheze doar ca pe structura acestor probleme să nu constituie o politică dăunătoare intereselor Statului nostru socialist.

După douăzeci de ani de experiență a acestei concepții, rezultatul este pacea confesională în țară. Acum, cetățenii nu mai privesc Statul de pe poziții religioase, ci în funcție de orice lucrare care interesează pe toată lumea, adică binele obștesc.

Această politică a pus și cultele religioase în situația de a reflecta asupra raporturilor lor întreolaltă, dar și asupra raporturilor lor cu statul socialist. Biserica Ortodoxă Română, sub conducerea Prea Fericitului Patriarh Justinian, a avut o contribuție de mare valoare în ceea ce privește definirea poziției pe care o are un cult religios în viața obștească a Statului socialist. Numeroasele volume din seria intitulată Apostolat Social, *alcătuite de Prea Fericirea Sa, reprezintă o contribuție impunătoare la lămurirea acestei poziții. Dar și contribuția celorlalte culte la lămurirea acestei poziții e demnă de relevat. Astfel, Eminența Sa Dl Episcop evanghelic luteran Dr. Friederich Müller, la împlinirea vîrstei venerabile de 80 de ani, a declarat că Biserica Evanghelică-Luterană C. A. pe care o conduce, vede posibilitatea dăinuirii ei firești într-un stat socialist ca al nostru. La fel s-au exprimat șefii de culte reformat și mozaic, ale căror declarații au avut ecouri largi și favorabile așezării noastre statale și sociale și peste hotare și cu drept cuvînt, căci la noi nu numai cultele cu mulți credincioși sînt tratate echitabil, ci și cele cu credincioși puțini. Chiar preoții romano-catolici — conduși multă vreme de episcopi care n-au înțeles că statul nostru socialist are bunăvoința de a lua în considerare dezideratele cultului lor — recunosc astăzi, în marea lor majoritate, că ei au în România o situație convenabilă, deși le lipsește, încă, un statut de organizare. Ei au meritul de a fi făcut un pas înainte pe drumul nou pe care mergem, făcînd posibilă și din partea lor conviețuirea între culte și statul socialist.*

Salutînd pe cei de față, în numele Departamentului Cultelor, Dl Secretar General a spus că este convins că în toți se afirmă spiritul unei înalte răspunderi pentru viitorul nostru al tuturor, căci toți sînt hotărîți să ajute poporul nostru în vigurosul său mers înainte. Aceasta e atmosfera în care vine tînărul Mitropolit al Ardealului, Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin, pentru ca laolaltă cu ceilalți să facem să strălucească România noastră socialistă în zilele de mîine, prin toți fiii ei devotați pe care îi are.

Prea Fericitul Patriarh Justinian *a subliniat că începînd cu ziua de azi noul Mitropolit al Ardealului trece în rîndurile demnitarilor statului nostru. Datorită colaborării loiale a Bisericii noastre cu statul, noi trăim astăzi, la această agapă și la solemnitatea care a precedat-o, sentimentul interesului deosebit pe care ocîrmuirea patriei noastre îl poartă Bisericii noastre și celorlalte culte.*

Prea Fericirea Sa a ridicat paharul pentru sănătatea Conducătorilor Patriei, a Domnului Secretar General Profesor Dumitru Dogaru și a colaboratorilor săi.

Au toastat de asemenea: Șef-rabin Dr. Mozes Rozen, din partea Cultului Mozaic; Mgr. Dr. Francisc Augustin, din partea Arhiepiscopiei romano-catolice din București; Dl Decan și Vicar Dr. Hermann Binder, în numele Bisericii Evanghelice-Luterane C. A. din Sibiu; P. C. Prot.

Dr. Carol Pop, din Eparhia Oradiei; P. C. Consilier Onisie Moraru, din Eparhia Clujului; P. C. Pr. Prof. D. Stăniloaie, de la Institutul teologic din București, fost profesor și rector la Institutul teologic din Sibiu; P. C. Prot. Petru Boeriu din Mediaș, în numele protopopilor, preoților și credincioșilor din Arhiepiscopia de Sibiu și Alba Iulia.

A răspuns tuturor I. P. S. Mitropolit Dr. *Nicolae Mladin*, declarînd: „Teologia m-a învățat demult și definitiv că, pentru creștinismul autentic, omul izolat e nefericit. Adevărata fericire constă în a te simți încadrat în chip firesc și sincer într-o comunitate. Acest adevăr creștin autentic și vechi îl văd eu întruchipat azi, aci, în această comunitate a dragostei, care este oglinda întregii Ortodoxii și a întregului nostru popor.

Nu sînt singur, nu sînt izolat cînd pășesc pe drumul misiunii mele de arhipăstor — și constatarea aceasta mă umple de curaj și îmi dă încrederea că strădaniile mele ulterioare vor ajunge la biruință.

Sînt fericit că, azi, Ocîrmuirea de Stat mi-a acordat încrederea ei prin Decretul de recunoaștere a alegerii făcute duminică, 4 iunie a.c., de către Colegiul Electoral Bisericesc. Încrederea aceasta constituie un fundament solid, pe care vom putea făuri împreună lucrări noi de întărire a patrie noastre dragi".

In continuare I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin a mulțumit tuturor, adresînd cuvînt aparte fiecărui vorbitor.

I. P. S. Sa a încheiat cuvîntul său exprimînd călduroase mulțumiri Domnului Prof. Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, „pentru toate bucuriile pe care ni le-a hărăzit în această zi, atît prin cuvîntul său luminat, cît și prin fermecătoarele sale însușiri de gazdă la această agapă. Sprijinul și încrederea pe care mi le arată Înalta Ocîrmuire de Stat și Sfîntul Sinod — a spus I. P. S. Sa — sînt pentru mine un imbold în munca ce mă așteaptă".

Hirotonirea întru Arhiereu a Arhipăstorului nostru

In spre seara zilei de miercuri, 7 iunie a.c., după Vecernie, în Catedrala Sf. Patriarhii s-au făcut pregătirile pentru hirotonirea întru arhiereu a noului Mitropolit al Ardealului. A avut loc atunci, după pravilă, așa-numita „Chemare a Ipopsifiului", a candidatului la treapta arhieriei.

In dangătul pătrunzător al clopotului mare, Ipopsifiul a fost condus de numeroși I. P. S. și P. S. Ierarhi Membri ai Sfîntului Sinod pînă în fața altarului, unde s-au îndeplinit cele cuvenite de către I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, împreună cu P. S. Episcop Vicar Patriarhal Antim, Secretarul Sf. Sinod, care — împreună cu Ipopsifiul — au semnat în Condica Sfîntă cuvenitul Proces Verbal.

După aceea, la Palatul Patriarhal, Ipopsifiul a fost prezentat P. F. Patriarh Justinian.

A doua zi, joi, 8 iunie a.c. — la Praznicul Înălțării Domnului — s-a săvîrșit hirotonirea întru arhiereu a Arhipăstorului nostru, de către P. F. Patriarh *Justinian,* împreună cu I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Banatului și P. S. Episcop Vicar patriarhal *Antim* Tîrgovișteanul, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte, între alții: P. C. Prof. Dr. Grigorie Marcu și P. C. Consilier O. Moraru (Cluj).

Inainte de Sf. Liturghie s-a săvîrșit așa-numita „Cercare a Ipopsifiului", în cursul căreia, sub formă de dialog, candidatul face o amplă și solemnă mărturisire de credință.

La Sf. Liturghie, după ultimul „Sfinte Dumnezeule...", în fața ușilor împărătești, se săvîrșește hirotonirea întru arhiereu. După aceea, P. F. Patriarh Justinian îl înfățișează credincioșilor pe noul hirotonit arhiereu, rostind de trei ori: „Vrednic este!" Corul Sf. Patriarhii — dirijat de Dl Conf. univ. Nicolae Lungu — răspunde puternic: „Vrednic este!" P. F. Patriarh oferă apoi noului arhiereu, pe rînd: sacosul, omoforul, engolpionul și crucea, apoi mitra arhierească, zicînd la fiecare: „Vrednic este!" — iar corul răspunde: „Vrednic este!" Ierarhii hirotonisitori sărută pe noul arhiereu, iar apoi intră cu toții în Sf. Altar. Sf. Liturghie continuă. La Priceastnă, potrivit pravilei, primul se cuminecă noul arhiereu. După aceea, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a predicat despre însemnătatea arhieriei în viața bisericească, spunînd, între alte:

Incă din vremea viețuirii Sale, Mîntuitorul a ales 12 apostoli, pe care înainte de înălțarea Lui la cer, i-a trimis să propovăduiască Evanghelia la toate popoarele, să fie economi ai tainelor lui Dumnezeu și călăuzitori ai celor credincioși pe calea cea dreaptă, și pentru aceasta la zece zile după înălțare a trimis peste ei puterea Duhului Sfînt, ca lucrarea lor să nu fie numai lucrare omenească, ci lucrare în puterea și duhul lui Hristos. Iar sfinții Apostoli au sfințit și așezat în Bisericile creștine diaconi, preoți și episcopi, ca Hristos să lucreze prin ei pînă la sfîrșitul veacului.

Această lucrare se arată în deplinătatea harului în cea mai înaltă treaptă a ierarhiei, în arhiereul-episcop, chip al arhiereului veșnic, Hristos. Căci arhiereul-episcop nu este numai un credincios, care a fost pus să conducă Biserica, ci prin hirotonie este înveșmîntat cu „putere de sus" și Hristos însuși lucrează prin el cele spre mîntuirea noastră. Așa cum Iisus Hristos a împlinit lucrarea Sa mîntuitoare ca arhiereu, ca învățător și ca păstor (împărat) — așa și arhiereul-episcop prelungește lucrarea arhierească, învățătorească și conducătoare a lui Hristos în Biserica Sa. Arhiereu mare este Mîntuitorul pentru că s-a adus jertfă pe cruce pentru mîntuirea lumii și această jertfă — ca un arhiereu veșnic — o aduce mereu Tatălui în „Sfînta Sfintelor", la altarul cel ceresc, unde a intrat odată pentru totdeauna. (Evrei 4, 14; 6, 20; 7, 24—27; 9, 11—12). Arhiereu este și cel sfințit prin punerea mîinilor pentru că Hristos — arhiereul cel mare prin aceasta aduce și se aduce pe Sine iarăși și iarăși jertfă, jertfa trupului și sîngelui Său sub forma nesîngeroasă a pîinii și vinului. Sfînta Euharistie nu este numai taina prin care ne împărtășim cu trupul și sîngele Domnului, ci este și jertfa de pe Golgota actualizată, prelungită peste veacuri, adusă pe altarele Bisericilor și primită la altarul cel din ceruri, cel veșnic, la care liturghisește Iisus Hristos însuși, înconjurat de îngeri și sfinți. Aici pe masa Sf. Altar arhiereul aduce în fața lui Dumnezeu trupul Domnului care se frînge pentru noi și sîngele Domnului care se varsă pentru noi spre iertarea păcatelor, căci prin rugăciunea (epicleza) arhiereului Sf. Duh se coboară peste sfintele daruri și preface pîinea în trupul lui Hristos și vinul în sîngele lui Hristos și altarul devine Golgota pe care se jertfește Hristos.

Iisus Hristos Domnul însă nu e numai arhiereul cel mare ci și Învățătorul adevărului divin. In el avem revelația desăvîrșită despre Dumnezeu, despre voia Lui cea sfîntă, despre lucrarea Lui mîntuitoare. El este învățătorul prin excelență. Arhiereul-episcop este și el învățătorul turmei sale, nu cu de la sine putere ci prin alegere și trimitere de la Hristos-Învățătorul. Hristos însuși este cel ce învață în Duhul Sfînt prin aleșii Săi, luminîndu-le mintea și călăuzindu-i la adevărul dreptei credințe și ferindu-i de învățături eretice.

Iisus Hristos este Arhiereu, Învățător, dar și Păstorul cel bun care cunoaște oile Sale și oile îl cunosc pe El și merg după El și El sufletul își pune pentru oi (Ioan 10, 4, 11, 14). Arhiereul-episcop este și el așezat de Mîntuitorul ca păstor al preoților și credincioșilor, călăuzitor al tuturor pe calea mîntuirii. Prin el Hristos însuși, păstorul cel mare, merge în fruntea turmei dreptcredincioase și o conduce la pășunea cea aleasă a vieții duhovnicești. Prin el Hristos însuși cheamă pe preoți și credincioși să iubească pe om, să iubească dreptatea, înfrățirea și pacea, să iubească patria și poporul și să se străduiască pentru ca pe pămînt viața să fie tot mai bună, mai rodnică și mai fericită.

Mare este taina dreptei credințe, că Hristos cel înălțat la cer este mereu prezent și lucrător în Biserica Sa, că El lucrează prin slujitorii Săi, în mod deplin prin arhiereul-episcop, treapta cea mai înaltă a ierarhiei și centrul puterii duhovnicești, episcop care este arhiereu jertfitor, învățător și păstor al Bisericii. De aceea cutremurat sînt în adîncul sufletului că în ziua de azi, Domnul cel înălțat la cer a revărsat — prin rugăciunea și punerea mîinilor arhiereilor săi, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian — asupra nevredniciei mele harul arhieriei, ca să fiu de acum înainte chip al Arhiereului celui veșnic în lume. Imi dau seama că nu prin vreo vrednicie oarecare sînt ce sînt, ci numai prin darul lui Dumnezeu, care face din vase smerite vase de cinste în Biserica Sa. Sînt cu atît mai cutremurat de acest mare și negrăit dar, cu cît aud cuvintele Sf. Apostol Pavel, care zice: „Nu nesocoti harul" ci „să aprinzi harul lui Dumnezeu, care este întru tine prin punerea mîinilor" (I Tim. 4, 14; II Tim. 1, 6). Și dacă am îndrăznit să îngenunchez la Sf. Altar în fața Arhiereului celui mare, în fața Inalților Ierarhi, a preoților și credincioșilor, am făcut-o cu gîndul că Duhul Sfînt pe cele slabe le întărește și pe cele de lipsă le împlinește și pentru că aud cuvîntul Domnului: „Iată Eu cu voi sînt".

Mulțumind Inalților Ierarhi, în frunte cu P. F. Patriarh Justinian — și celor ce m-au hirotonit întru arhiereu și celor ce sînt de față la această sfîntă slujbă, și preoților și credincioșilor, rog pe bunul Dumnezeu să mă întărească în slujba Sa și a Bisericii Sale și să reverse harul Său peste credincioșii ortodocși români de pretutindeni și darurile Sale cele bogate peste poporul și țara noastră. Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sf. Duh să fie cu voi cu toți.

La sfîrșit, I. P. S. Sa a împărțit anafură credincioșilor și a primit felicitări.

Au luat parte la hirotonirea întru arhiereu a Arhipăstorului nostru: I. P. S. și P. S. Ierarhi Membri ai Sf. Sinod, membri permanenței Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, rectori și profesori de teologie, slujitori ai Administrației Patriarhale și ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, preoți și credincioși.

La Palatul Patriarhal s-a servit apoi o masă restrînsă, la care au luat parte, ca invitați de onoare, Dl Secretar general al Departamentului Cultelor, Prof. D. Dogaru, Dl Director general I. N. Bărbulescu, înalți ierarhi, membrii permanenței Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu ș.a.

*

In după amiaza aceleiași zile, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu și P. C. Consilieri arhiepiscopești I. Nicoară, I. Vlad și D. Călugăr s-au îndreptat cu mașinile spre Sibiu, spre a face pregătirile trebuincioase în vederea înscăunării Arhipăstorului nostru.

Instalarea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Dr. Nicolae Mladin a fost stabilită pentru data de Duminică 11 iunie a.c., ea avînd a se desfășura în Catedrala mitropolitană din Sibiu.

Numărul următor al foii noastre va fi dedicat solemnităților împreunate cu săvîrșirea acestui act însemnat, prin care Arhiepiscopia Sibiului și Mitropolia Ardealului sînt înzestrate cu ocîrmuitorul lor dorit și prețuit.

„TELEGRAFUL ROMÂN"

(Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44206 |

BIBLIOTECA ... SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 1 iulie 1967 Nr. 25—26

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească "Ștefan Gheorghiu" Sibiu str. Bariţiu 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Instalarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Dr. Nicolae Mladin

Duminică, 11 iunie 1967. Zi senină, cu balsamurile începutului de vară, cu soare dulce, promiţător de roade; zi de sărbătoare, de mare sărbătoare, cu deosebire pentru noi, pentru Arhiepiscopia Sibiului, care-şi aşteaptă noul Arhipăstor. Îl vădeşte acest lucru haina deosebită de sărbătoare pe care a îmbrăcat-o Catedrala noastră mitropolitană, reşedinţa, clădirea Centrului Eparhial şi librăria, în ale cărei vitrine era aşezat tabloul noului Ierarh înconjurat de o parte din multele lucrări pe care le-a publicat, dar îl vădea mai ales mulţimea credincioşilor, adunaţi în număr neobişnuit de mare, pe ale căror feţe se citea o tainică bucurie, bucuria participării la un mare eveniment.

În vederea acestui eveniment, pregătiri intense au avut loc la Centrul Arhiepiscopesc.

De asemenea, la festivităţile împreunate cu investitura şi instalarea în scaunul mitropolitan al Ardealului a I. P. S. Dr. Nicolae Mladin, fixate pentru Duminică, 11 iunie 1967 — căci acesta era evenimentul — oaspeţi de cinste, înalţi ierarhi, şefi de culte etc., au început să sosească încă din ajun.

În această zi de mare praznic, la orele sorocite ale dimineţii, în Catedrala mitropolitană s-a săvîrşit slujba Utreniei.

Către orele 10, s-a anunţat că coloana de maşini, care aducea la reşedinţa Mitropoliei noastre pe noul Arhipăstor, a intrat în oraş. După un popas la reşedinţa mitropolitană, în dangătul clopotelor şi străbătînd o mare de credincioşi în ţinută de sărbătoare, Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, *Domnul Secretar General al Departamentului Cultelor Prof.* Dumitru Dogaru, *Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit* Nicolae *al Ardealului, I. P. S. şi P. S. Ierarhi membri ai Sf. Sinod, reprezentanţi ai organelor de Stat şi alţi oaspeţi se îndreaptă spre Catedrala mitropolitană, în faţa căreia sînt întîmpinaţi de soborul slujitor, care prezintă spre sărutare Sf. Evanghelie şi Sf. Cruce.*

Prea Fericitul Patriarh JUSTINIAN împreună cu Î. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului în altarul Catedralei mitropolitane din Sibiu

Din sobor se desprinde apoi P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belaşcu, *care rosteşte înalţilor oaspeţi cuvînt de bun sosit, spunînd printre altele:*

„În clipele în care urcaţi treptele sfintei Catedrale a Mitropoliei Ardealului, aducînd cu alai sărbătoresc pe noul nostru Arhiepiscop şi Mitropolit I. P. S. Dr. Nicolae Mladin, mă fac interpretul sincer al bucuriei spontane pe care o simţim cu toţii, cler şi credincioşi, pentru alegerea fericită a Înalt Prea Sfinţiei Voastre.

Mulţumim respectuos Prea Fericitului Patriarh Justinian, Domnului Profesor Dumitru Dogaru, reprezentantul Înaltului Guvern, reprezentanţilor puterii locale de Stat, distinşilor însoţitori pentru osteneala pe care aţi depus-o venind să înălţaţi festivitatea de înscăunare a noului nostru Mitropolit.

Sîntem siguri că, prin ajutorul lui Dumnezeu, păstorirea Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Dr. Nicolae Mladin va fi spre slava lui Dumnezeu, mîntuirea credincioşilor şi înflorirea Patriei noastre scumpe".

Răspunzînd, I. P. S. Mitropolit *Dr. Nicolae Mladin* îşi manifestă bucuria întîlnirii cu preoţii şi păstoriţii săi, mulţumind pentru dragostea care i se arată şi chemîndu-i pe toţi cu părintească dragoste, preoţi şi credincioşi deopotrivă, să-i stea în ajutor, pentru ca împreună să-şi aducă contribuţia creştinească şi românească la bunul mers al Bisericii străbune şi la înflorirea continuă a Patriei.

In acordurile Imnului patriarhal, se face apoi intrarea în catedrală. Aici, Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian ia loc în scaunul mitropolitan împodobit cu flori, avînd în dreapta pe I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei, I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, precum şi pe P. S. Episcopi: Partenie al Romanului şi Huşilor,

Sosirea la Catedrala mitropolitană din Sibiu.
P. C. Vicar arhiepiscopesc *Tr. Belaşcu* rosteşte cuvîntul de întîmpinare

Antim al Buzăului, Iosif al Rîmnicului şi Argeşului, Teoctist al Aradului, Antim şi Visarion, Vicari patriarhali, şi P. S. Arhiereu Emilian Antal.

La loc de cinste iau loc de asemenea Dl. Prof. Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, Dl. Ştefan Bucur, secretarul Comitetului executiv al Sfatului Popular regional-Braşov, Dl. Oct. Floriţă, preşedintele Comitetului executiv al Sfatului raional-Sibiu, Dl. Constantin Buzdughină, preşedintele Comitetului executiv al Sfatului Popular orăşenesc-Sibiu, Dnii directori din Departamentul Cultelor: Mircea Neicov, Ion Rodeanu şi Gheorghe Nenciu, Dl. împuternicit regional pentru culte Eugen Duldner ş. a.

Mai erau de faţă reprezentanţi ai cultelor religioase din Transilvania, ca: Eminenţa Sa Domnul Episcop Dr. Friedrich Müller (Bis. ev.-lut. C. A.-Sibiu), Eminenţa Sa Episcopul Bisericii reformate Nagy Iuliu (Cluj), Dl. Vicar Carol Rapp, reprezentantul Eminenţei Sale Episcopului Bisericii ev. lut. maghiare Gheorghe Argay (Cluj), Eminenţa Sa Episcopul unitarian Kiss Alexa (Cluj), Eminenţa Sa episcopul reformat Ladislau Papp (Oradea), Rev. Domn Dr. Francisc Farago, reprezentantul Eminenţei Sale Episcopului romano-catolic Marton Aron (Alba-Iulia) ş. a., precum şi încă alţi mulţi invitaţi, ca de pildă membrii familiei Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, în frunte cu mama I. P. S. Sale, văd. Letiţia Mladin (octogenară), profesori de la Institutele Teologice din Bucureşti şi Sibiu, Seminarul Teologic din Cluj, arhimandriţi, vicari eparhiali, protopopi, preoţi şi mireni.

In continuare se slujeşte Sf. Liturghie arhie-

(Continuare în pag. 2)

Instalarea I. P. S. Mitropolit Dr. NICOLAE MLADIN

(Urmare din pag. 1)

rească de către Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* al Banatului, împreună cu Prea Sfinţiţii Episcopi *Teofil* al Clujului şi *Valerian* al Oradiei, înconjuraţi de un mare sobor de preoţi şi diaconi din Arhiepiscopia Sibiului şi din alte Eparhii.

Răspunsurile au fost date de corul Catedralei mitropolitane, dirijat de P. C. Prof. Gh. Şoima. La priceasnă corul a interpretat „Podoaba casei Tale", de prof. Gh. Şoima, precum şi alte compoziţii religioase. Din mii de inimi, în timpul Sf. Liturghii, se înalţă rugăciuni de mulţumire către Cel Preaînalt pentru dăruirea Arhiepiscopului aşteptat.

După Sf. Liturghie, are loc solemnitatea propriu-zisă a investiturii şi instalării în scaunul de Arhiepiscop de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului a Inalt Prea Sfinţitului Dr. Nicolae Mladin.

Astfel, P. S. Episcop *Antim*, secretar al Sf. Sinod, citeşte Gramata Patriarhală, prin care Prea Fericitul Patriarh Justinian dă împuternicire Inalt Prea Sfinţitului Nicolae Mladin să păstorească peste Arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu şi peste Mitropolia Ardealului, sfătuind pe preoţi şi credincioşi să-l asculte şi să-l cinstească ca pe un urmaş al Sf. Apostoli.

Prea Fericitul Părinte Patriarh înmînează Inalt Prea Sfinţitului Nicolae cîrja de Arhipăstor, rostind cu glas tare textele îndătinate unui asemenea mare eveniment, conducîndu-l apoi în scaunul vlădicesc, de unde Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae dă prima binecuvîntare arhipăstorească.

Revenind în faţa Sf. Altar, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustinian rosteşte următoarea cuvîntare:

Inalt Prea Sfinţite
Părinte Mitropolit Nicolae,

Am astăzi fericita bucurie să-ţi încredinţez, în conformitate cu legiuirile noastre bisericeşti şi cu vechile rînduieli ale Bisericii Ortodoxe, cîrja de Arhipăstor al Sfintei Mitropolii a Ardealului, Crişanei şi Maramureşului, după ce, în duminica trecută, ai fost chemat de voia lui Dumnezeu şi votul reprezentanţilor legitimi ai Bisericii noastre să ocupi scaunul de conducător sufletesc al clerului şi credincioşilor din această de Dumnezeu păzită parte a Bisericii Ortodoxe Române. Însăşi autoritatea noastră de Stat ţi-a dat zilele trecute, prin decret, aprobarea şi confirmarea cuvenită din partea ei.

Înmînîndu-ţi această cîrjă pastorală, purtată de atîţia mari înaintaşi, nu pot să nu remarc faptul că în persoana Inalt Prea Sfinţiei Tale este înălţat la vrednicia de Mitropolit un alt profesor de teologie, după un şir de profesori care au acoperit cu deosebită vrednicie venerabilul scaun al Mitropoliei ardelene.

Ocupi de azi înainte, Inalt Prea Sfinţite, scaunul de Arhipăstor pe care l-au ilustrat cu nepieritoare realizări, după o bogată activitate de profesori, marii ierarhi Andrei Şaguna şi Nicolae Bălan şi din care au păstorit cu rîvnă şi destoinicie Mitropoliţii Iustin Moisescu şi Nicolae Colan, alţi foşti vrednici profesori de teologie.

Frumoasa pregătire teologică şi alesele însuşiri sufleteşti şi intelectuale care te împodobesc, unanim apreciata activitate de profesor pe care ai desfăşurat-o în cursul multor ani, remarcabila contribuţie adusă în ogorul scrisului şi publicisticii bisericeşti, au constituit cele mai bune şi puternice temeiuri pentru alegerea şi confirmarea Inalt Prea Sfinţiei Tale ca urmaş al atîtor glorioşi înaintaşi şi îndreptăţite motive de nădejde într-o rodnică şi înţeleaptă păstorire.

Eşti chemat, Inalt Prea Sfinţite, să fii Părintele sufletesc cel mai înalt al credincioşilor din Ardeal, a căror evlavie, seriozitate în credinţă şi în viaţa creştină şi a căror alipire la Biserica strămoşească este vrednică de o deosebită laudă.

Nu ne îndoim că pilda marilor şi însufleţitorilor predecesori, care au îndrumat activitatea preoţimii ardelene în această direcţie, precum şi activitatea de pînă acum a Inalt Prea Sfinţiei Tale, te va îndemna să continui această glorioasă tradiţie a Bisericii ardelene, ajutînd poporul nostru din Ardeal în năzuinţele lui de azi pentru o viaţă mai bună, pe care vrednicia lui o merită după suferinţele îndurate secole de-a rîndul.

Inalt Prea Sfinţia Ta ai fericirea să păstoreşti în Ardeal, după ce, prin luptele şi jertfele înaintaşilor, au fost realizate două mari idealuri de care ne bucurăm cu toţii: unitatea naţională în anul 1918 şi unitatea bisericească în anul 1948.

Păstoreşti azi pe toţi credincioşii români aflaţi azi în unitate între ei şi în unitate cu fraţii lor de lege strămoşească din toată ţara. Lupta credincioşilor, a preoţilor şi călugărilor din secolul al XVIII-lea de pe amîndouă laturile Carpaţilor pentru a fi una în credinţă în Ardeal şi în tot pămîntul românesc şi lupta nenumăraţilor ţărani şi intelectuali din toate timpurile pentru unitatea naţională au fost încununate de izbîndă.

Fiind chemat să păstoreşti după împlinirea acestor scumpe năzuinţe româneşti şi creştineşti, nu vei mai avea să lupţi pentru realizarea lor. Ai în schimb altă îndatorire: să te străduieşti din toate puterile pentru adîncirea în suflete a unităţii realizate între toţi românii, în primul rînd pe teren bisericesc.

Mitropolitul Nicolae Bălan a fost un luptător de frunte în 1925 şi în 1948 pentru un Statut unitar al Bisericii Ortodoxe Române, care să servească unificării sufleteşti a tuturor românilor pe teren bisericesc.

Este o datorie de căpetenie a Inalt Prea Sfinţiei Tale să te îngrijeşti ca prevederile Statutului Bisericii Ortodoxe Române din 1948 să fie aplicate cît mai deplin şi în Ardeal, ca în toată Biserica Ortodoxă Română.

Noi nu tăgăduim că vrednicul de pomenire Mitropolit Andrei Şaguna, prin Statutul care-i poartă numele, a dat Bisericii din Ardeal o organizare bisericească în care erau angajaţi toţi românii şi toate interesele lor bisericeşti şi naţionale. Statutul şagunian a fost într-adevăr foarte bun pentru vremurile de împilare şi oprimare a ceea ce era românesc şi ortodox în vremea aceea. Astăzi trăim însă într-un stat liber şi unitar şi atît Statutul din 1925 cît şi cel din 1948 au ţinut seama, în alcătuirea lor, de această nouă situaţie creată în România după unirea tuturor românilor în 1918.

O bună parte din principiile de bază şi mai ales scopul urmărit al Statutului şagunian de a da Bisericii Ortodoxe ardelene o organizaţie care să-i asigure autonomia, unitatea şi în general putinţa vieţii şi activităţii ei religioase şi culturale în slujba poporului, au fost avute în vedere la organizarea actuală cuprinsă în noul Statut al Bisericii noastre. Apoi, multe din dispoziţiile Statutului şagunian au fost adaptate la noua situaţie creiată în Biserica Ortodoxă Română prin unificarea naţională şi ele continuă, deci, pe un plan mult lărgit a servi organizaţiei şi vieţii noastre bisericeşti, ţinînd seama de faptul că azi nu mai sîntem români din Muntenia, din Moldova sau din Transilvania, ci sîntem toţi români din aceeaşi ţară. Este în interes general şi o datorie a Bisericii Ortodoxe Române să realizeze şi să păstreze astfel în corpul întregit al Statului român şi în corpul Ortodoxiei ecumenice constituţia sa organică una şi uniformă, ca o singură Biserică, ce serveşte întregului popor.

Este o datorie imperioasă a tuturor slujitorilor Bisericii noastre să aplice în întregime Statutul şi toate celelalte legiuiri ale Bisericii Ortodoxe Române, votate de Sfîntul Sinod şi de Adunarea Naţională Bisericească şi confirmate de conducerea noastră de Stat.

După prevederile Statutului nostru, „Biserica Ortodoxă Română este autocefală şi unitară în organizarea ei" (art. 2) şi credem că tăria şi prestigiul ei stau pe de o parte în unitatea dogmatică, canonică şi cultică cu Biserica Ecumenică a Răsăritului, iar pe de altă parte în aplicarea şi trăirea unitară în viaţa noastră a învăţăturii de credinţă ortodoxă, în respectarea aceloraşi condiţii de recrutare şi formare a clerului, în unificarea cît mai deplină a cultului, a cîntării bisericeşti şi a tuturor practicilor rînduite de Sf. Sinod în Biserica noastră străbună.

Ce frumos lucru este şi cît de mult contribuie la unificarea sufletească a tuturor credincioşilor români, cînd un credincios din orice parte a ţării găseşte, în orice biserică în care intră, că toate rînduielile bisericeşti sînt aceleaşi ca în biserica din satul lui sau din oraşul lui.

Îmi îngădui apoi să-ţi recomand, cu dragoste frăţească, să ai o deosebită grijă pentru cultura clerului. În unele părţi din Ardeal trăiesc, alături de credincioşii români ortodocşi, credincioşi de alte confesiuni şi naţionalităţi. O cultură spirituală şi generală a preoţilor ortodocşi români, care să ajute la ridicarea nivelului de cultură spirituală a credincioşilor, e necesară nu numai pentru prestigiul lor, al Bisericii Ortodoxe şi al credincioşilor noştri, ci şi pentru dezvoltarea unor relaţii de frăţietate, de comunicare vie şi de respect reciproc între culte în aceste timpuri de intense preocupări ecumeniste, putînd contribui şi ea la coeziunea sufletească între cetăţenii de diferite confesiuni ale Patriei noastre.

Sînt încredinţat că vei pune la inima Inalt Prea Sfinţiei Tale aceste frăţeşti îndemnuri şi vei merge pe drumul luminos al unităţii Ortodoxiei româneşti, făcîndu-te tuturor pildă „cu cuvîntul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credinţa, cu curăţia" (I Tim., 4, 12).

Sînt de asemenea încredinţat că vei călăuzi pe toţi slujitorii şi credincioşii din Ardeal, să meargă pe drumul păcii şi al înfrăţirii, pe drumul slujirii şi al dragostei faţă de popor şi faţă de străduinţele lui, de a zidi o viaţă fericită şi înfloritoare în scumpa noastră Patrie.

De încheiere, te rog să nu te îndoieşti niciodată că, pe drumul şi în munca de mare răspundere pe care o începi, noi vom fi întotdeauna alături de Inalt Prea Sfinţia Ta, cu sfatul, cu încurajarea şi cu rugă-

ciunile noastre, ca Bunul Dumnezeu să-ţi încălzească neîncetat rîvna şi dragostea de Arhipăstor şi să-ţi încununeze activitatea cu cele mai bogate roade.

Îţi urez din toată inima, să ai o păstorire cît mai îndelungată, cu cea mai deplină mulţumire sufletească, de a înscrie cu cinste numele Înalt Prea Sfinţiei Tale în Cartea virtuţilor şi meritelor Ierarhilor români celor mai sîrguitori şi celor mai preţuiţi ai Bisericii noastre.

Bunul Dumnezeu să-ţi fie într-ajutor în toate zilele vieţii Înalt Prea Sfinţiei Tale.

În numele Eparhiilor sufragane ale Mitropoliei Ardealului, a vorbit apoi Prea Sfinţitul Episcop Teofil *al Vadului, Feleacului şi Clujului, care, plecînd de la cuvintele Sf. Apostol Pavel rostite păstorilor din părţile Efesului: „Luaţi seama de voi şi de toată turma peste care Duhul Sfînt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriţi Biserica lui Dumnezeu, pe care a cîştigat-o cu sîngele său" (F. Ap. 20, 28), a arătat printre altele că „în spatele a ceea ce noi numim adeseori simplă coincidenţă în succesiunea evenimentelor din viaţa noastră, stă orînduirea Providenţei divine, care pe toate le îndreaptă spre folosul şi fericirea noastră. Socotesc că nu întîmplarea, ci degetul lui Dumnezeu a rînduit ca înscăunarea noului Mitropolit al Ardealului să aibă loc tocmai în Duminica Sf. Părinţi de la Niceea, în mijlocul cărora loc de frunte l-a avut şi Sf. Ierarh Nicolae, cel din Mira Lichiei".*

Adresîndu-se în mod special I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. S. Teofil a spus în continuare:

„Precum bine ştiţi, Episcopii sufragani din eparhiile dependente de un scaun mitropolitan pomenesc în rugăciune la toate slujbele lor bisericeşti pe titularul acelui scaun mitropolitan.

Din toată inima şi cu toată căldura sufletului nostru, P. S. Episcop Valerian şi cu mine vom ruga în viitor pe Părintele luminilor, pe Zidirorul astrelor şi Dătătorul revelaţiei — de la care pogoară toată darea cea bună şi tot darul cel desăvîrşit — să Vă ţină sănătos sufleteşte şi trupeşte, întru zile îndelungate, drept învăţînd cuvîntul adevărului, cu energie cîrmuind destinele Mitropoliei Ardealului.

Sfinţii Părinţi de la Niceea, pe care îi pomenim astăzi cu veneraţie, Vă vor ajuta prin pilda şi prin mijlocirea lor, laolaltă cu Sf. Ierarh Nicolae, patronul I. P. S. Voastre, să păşiţi cu bogate roade pastorale pe urmele paşilor lor . . .

Vrem şi vă făgăduim să găsiţi în noi colaboratori smeriţi şi devotaţi, gata oricînd să vă secondeze eforturile de slujire a dreptei credinţe, eforturile de loială slujire a vieţii celei noi din Patria noastră iubită. Încrederea cu care Înalta Stăpînire de Stat V-a cinstit adevereşte patriotismul care v-a însufleţit în activitatea I. P. S. Voastre de pînă acum. Acest patriotism îl preţuim şi noi şi ne va fi îndemn de nou elan în slujirea măreţelor năzuinţe de propăşire şi pace ale poporului nostru drag.

Alături de I. P. S. Voastră, avînd în frunte călăuză neînfricată pe Prea Fericitul Patriarh Justinian, vom căuta să ne ridicăm, să ne menţinem la înălţimile vremurilor noi pe care le trăim, a vremurilor a căror însuşire nobilă, între alte însuşiri frumoase, este aceea că năzuiesc către reciprocă preţuire, către apropiere între neamuri şi state, către înţelegere şi colaborare pe toate tărîmurile".

Stăpîniţi de asemenea gînduri — spune în încheiere P. S. Teofil — însufleţiţi de asemenea sentimente, Vă urăm cu toată sinceritatea mulţi, mulţi ani de viaţă, sub oblăduirea Sf. Părinţi şi a Sf. Vostru Patron şi multe împliniri măreţe în ogorul Bisericii străbune şi Patriei".

Din scaunul mitropolitan, Înalt Prea Sfinţitul Arhiepiscop şi Mitropolit *Dr. Nicolae Mladin* a rostit următoarea cuvîntare:

Prea Fericite Părinte Patriarh,
Domnule Secretar General
al Departamentului Cultelor,
Înalt Prea Sfinţiile Voastre şi
Prea Sfinţiile Voastre,
Iubiţi Reprezentanţi ai Cultelor,
Iubiţi oaspeţi,
Prea Cucernici Părinţi şi
Dragi credincioşi,

În aceste momente nu pot spune nimic altceva decît întru uimire să grăiesc cu psalmistul: „Minunate sînt lucrurile Tale Doamne" (Ps. 103, 24). Căci cu o săptămînă în urmă Colegiul Electoral Bisericesc, exprimînd voia clerului şi credincioşilor, m-a ales Arhiepiscop al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului şi Sfîntul Sinod a săvîrşit cercetarea canonică; miercuri, Ocîrmuirea patriei noastre scumpe mi-a acordat — prin Departamentul Cultelor — înalta recunoaştere în această nouă slujire, ca joi, la măritul praznic al Înălţării Domnului — Prea Fericitul Patriarh Justinian, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae al Banatului şi Prea Sfinţitului Episcop Antim, Secretarul Sfîntului Sinod, prin rugăciune şi punerea mîinilor să mă hirotonească întru Arhiereu, învesmîntîndumă în flăcările harului divin. Astăzi sînt aşezat în scaunul acesta arhiepiscopesc şi mitropolitan, care a fost cinstit de atîţia mari ierarhi, ca: Ioan Prislopeanul, de pe vremea lui Mihai Viteazul, Ilie Iorest, Simion Ştefan şi Sava Brancovici, Andrei Şaguna, Ioan Meţianu, Nicolae Bălan, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Iustin şi Nicolae Colan.

În timpul Sf. Liturghii — la instalare

Cu adevărat minunate sînt lucrurile Domnului, că pe mine smeritul dascăl de Teologie m-a ridicat pe scaunul împodobit cu atîtea vrednicii. De aceea în sufletul meu se împreunează uimirea şi bucuria cu îngrijorarea. Uimirea, pentru cinstirea dăruită mie de Domnul şi de Biserica Sa, bucuria pentru încrederea dăruită mie de Ocîrmuirea Patriei noastre; îngrijorarea, pentru răspunderea ce apasă pe umerii mei de a fi vrednic urmaş al înaintaşilor, de a răspunde nădejdilor ce se leagă de arhipăstorirea mea şi de a fi la înălţimea măreţelor vremi pe care le trăim. De aceea păşesc cu sfială şi cu hotărîre spre această slujire înaltă. Cu sfială că păşesc în „casa Dumnezeului nostru", cu hotărîre pentru că nădăjduiesc în mila Domnului, în dragostea ierarhilor, clerului şi credincioşilor, în conlucrarea frăţească a celorlalte culte.

Prea Cucernici Părinţi şi
Iubiţi credincioşi,

În această catedrală măreaţă ne simţim în casa Domnului, în casa sufletului nostru. Aici ne simţim acasă şi sîntem ca nişte casnici care se cunosc de mult şi care acum fac un nou legămînt, care să-i unească mai deplin, ca împreună să lucreze cele plăcute Domnului, spre binele familiei noastre duhovniceşti şi a poporului nostru. Ne cunoaştem de mult. Căci iată sînt peste 25 de ani — şi oare cînd au trecut anii? — de cînd marele mitropolit Nicolae Bălan m-a luat sub ocrotirea sa părintească şi în toţi aceşti ani sub îndrumarea lui înţeleaptă, apoi a Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Iustin Moisescu şi a Mitropolitului de pioasă amintire Nicolae Colan — mi-am împletit sufletul cu sufletul vostru al preoţilor şi credincioşilor, din această Arhiepiscopie. Prin prelegerile de la catedră, ascultate de studenţi din Mitropoliile Ardealului şi Banatului, prin slujbele şi predicile din Catedrala Mitropolitană, de la Mînăstirea Brîncoveanu, de la Blaj, Braşov şi alte parohii, prin participarea la conferinţele de orientare ale preoţilor din Alba-Iulia, Tg. Mureş, Tîrnăveni, Sf. Gheorghe, Făgăraş şi alte centre protopopeşti, prin publicaţiile „Telegraful Român" şi „Mitropolia Ardealului", prin cărţi şi broşuri, ca şi prin convorbiri frăţeşti, v-am cunoscut şi m-aţi cunoscut şi ne-am simţit una în aceeaşi credinţă, în acelaşi ataşament faţă de Biserica noastră şi faţă de Patria noastră. Din dragostea şi preţuirea voastră am sorbit noi puteri de muncă, de însufleţire, de avînt. Această unitate sufletească era şi este marea bucurie a vieţii mele. Dacă astăzi sînt ceea ce sînt, aceasta se datoreşte în bună măsura şi clerului şi credincioşilor din Arhiepiscopie, care cu un glas au socotit că smeritul slujitor al amvonului, catedrei şi condeiului este vrednic să le fie păstor. De aceea îmi dau seama că sînt pus Arhiereu — după cuvîntul Sf. Apostol Pavel — ca să slujesc credincioşilor în cele către Dumnezeu (Evrei 5, 1—3) spre viaţă şi mîntuire în Hristos Iisus.

Dar nimenea nu poate fi păstor decît cu harul lui Iisus Hristos, Păstorul cel Mare. El însuşi zice despre Sine: „Eu sînt păstorul cel bun şi cunosc pe ale Mele şi ale Mele mă cunosc . . . Oile Mele ascultă glasul Meu şi Eu le cunosc şi ele vin după mine" (Ioan 10, 14, 27). În El s-au împlinit cuvintele Psalmistului: „Domnul este păstorul meu şi nimic nu-mi lipseşte, la păşuni bune mă sălăşluieşte şi mă povăţuieşte la ape line, sufletul mi-l întăreşte pentru numele Său şi pe cărările dreptilor mă povăţuieşte" (Psalm 22, 1—3). El este păstorul oilor Sale şi Păstorul păstorilor Săi. Prin harul lui Dumnezeu am fost pus să fiu păstor al vostru, să fiu chip al Unicului Păstor şi mă bucur să pot spune că vă cunosc

și mă cunoașteți și să vă chem — ca altă dată — a urma împreună glasul lui Hristos, povățuirea Păstorului Divin. Iar glasul lui Hristos ne îndeamnă să iubim pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul și din toată puterea noastră și să iubim pe aproapele ca pe noi înșine, să iubim pe om așa cum l-a iubit și-l iubește Hristos. Numai acela e adevărat ucenic al lui Hristos, care iubind pe Dumnezeu iubește și pe aproapele său. De aceea să ne iubim unii pe alții și în dragoste să slujim Domnului, să slujim omului, să slujim Patriei. Să facem ceea ce au făcut înaintașii noștri, mitropoliți, episcopi, preoți și credincioși, Diaconul Coresi, Simion Ștefan, Sofronie de la Cioara, Oprea Miclăuș, Horia, Cloșca și Crișan, Inochentie Micu Clain, Samuil Micu Clain, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Gheorghe Lazăr, Avram Iancu, Andrei Șaguna ș. a. Să continuăm și să adîncim ceea ce am făcut noi înșine pînă acum adică: să ne identificăm mereu cu voia lui Hristos, să ne identificăm — în Hristos — cu poporul și să sprijinim munca lui pentru înălțarea Patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România, lucrarea lui pentru pacea a toată lumea. Să creștem în dragoste, căci dragostea este sufletul vieții noastre, este izvorul entuziasmelor noastre, este rădăcina tuturor virtuților noastre, ea nu ne lasă niciodată să fim mulțumiți cu binele ce l-am făcut, ci mereu ne chiamă să ne depășim, să facem și mai mult, să ne străduim a ne apropia de înălțimea neajunsă a nemărginitei iubiri dumnezeiești, ce ni s-a descoperit și ni se descoperă așa de minunat în Iisus Hristos.

Iată însă, că nu sîntem singuri: de față la bucuria noastră este întreaga Biserică Ortodoxă Română, reprezentată de Prea Fericitul Patriarh Justinian, de Înalt Prea Sfinții Mitropoliți Iustin al Moldovei și Sucevei, Firmilian al Olteniei și Nicolae al Banatului, Prea Sfinții Episcopi Partenie al Romanului, Iosif al Rîmnicului și Argeșului, Antim al Buzăului, Teoctist al Aradului, Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei și P. S. Episcopi Antim și Visarion vicari patriarhali și de alți slujitori la altar sau catedră, clerici și mireni ai Bisericii noastre. Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolia Ardealului sînt un mădular al Bisericii Ortodoxe Române. Puterea noastră vine de la Biserica întreagă și e de datoria noastră a sluji acestei Biserici ca un mădular vrednic de cinste. Arhiepiscopia noastră și Mitropolia Ardealului, care a conlucrat la toate acțiunile Bisericii noastre pe plan intern și pe plan extern în slujirea lui Hristos, a poporului și păcii, va nizui să fie activă pe linia aceleiași slujiri și de acum înainte.

Nu pot să uit nici de frații noștri români ortodocși din America de Nord și de Sud, fii ai Episcopiei Misionare Ortodoxe Române din America, mulți originari din părțile noastre, cărora — prin reprezentanții de față la această sărbătoare — la dragostea lor frățească le răspundem — Arhipăstor, cler și credincioși — cu îmbrățișarea dragostei noastre nestinse.

Onorați Reprezentanți ai Cultelor,

Pornind de la dragostea care slujește, noi ne simțim înfrățiți în aceeași slujire. Ecumenismul creștin — care pe pămîntul Țării noastre a fost și este o realitate vie — ne-a unit și ne unește în conștiința și simțămîntul că sîntem frați în Hristos, că sîntem chemați la lucrarea păcii și iubirii în lume. Ecumenismul creștin ne solidarizează și cu celelalte culte, care mărturisesc credința în Dumnezeu și cu care împreună putem sprijini mai cu spor colaborarea dintre popoare.

Dar buna înțelegere și conlucrarea noastră nu izvorește numai din credința religioasă, din convingerea că dacă există un Dumnezeu în ceruri și cei ce cred în El trebuie să fie una și să facă lucrul lui Dumnezeu pe pămînt, lucrul păcii și al înfrățirii, ci și din iubirea tuturor față de patria noastră comună, Republica Socialistă România, care ca o mamă bună îmbrățișează cu aceeași dragoste pe toți

Prea Fericitul Patriarh JUSTINIAN, Î. P. S. Mitropolit IUSTIN al Moldovei și Sucevei și Î. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului — la instalare

fiii ei, fără deosebire de naționalitate și credință religioasă. Poporul român a respectat și respectă specificul și drepturile tuturor naționalităților conlocuitoare și credința tuturor cultelor. Biserica noastră, păstrîndu-și viața și organizarea proprie, a respectat și respectă celelalte culte și a colaborat și colaborează cu ele pe temeiul ecumenismului creștin și patriotismului constructiv. România Socialistă este Patria tuturor celor ce muncesc; ea se făurește prin brațele și mintea tuturor oamenilor muncii de diferite naționalități și credințe religioase. Atmosfera aceasta de frățietate între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, de libertate a cultelor și de egalitate între ele, a generat și generează mereu adîncirea relațiilor frățești dintre culte și a colaborării lor în sprijinirea eforturilor poporului pentru ridicarea Patriei Socialiste pe noi culmi de civilizație și progres, pentru pace și înfrățire între popoare.

Asigur pe reprezentanții Cultelor că așa cum am conlucrat și în trecut voi lucra mai departe din noua poziție ce o am, în spiritul ecumenismului creștin și al patriotismului constructiv, ca prin împreună lucrarea noastră să se preamărească Dumnezeu, să înflorească Patria noastră comună și să se întărească pacea în lume.

Iubiți credincioși,

Mulțumesc înalților ierarhi, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, și le făgăduiesc că Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolia Ardealului va sluji în continuare marile idealuri care călăuzesc activitatea Bisericii noastre.

Mulțumesc Domnului Profesor Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, și prin Domnia Sa — Ocîrmuitorilor înțelepți ai patriei noastre pentru încrederea cu care m-au cinstit și m-au primit, și îi rog ca această dragoste să o transforme în energie de slujire a marilor imperative ale Bisericii și Patriei, ca împreună să slujim la același altar al dragostei și al înfrățirii.

Închei cuvîntul meu cu graiurile de la început ale Psalmistului: „Minunate sînt lucrurile Tale Doamne", căci iată ne-ai adunat aici într-o mare comunitate a iubirii și a slujirii. De aceea pe Tine te mărim, pe Tine te lăudăm, că noi sîntem „poporul Tău și oile pășunii Tale" (Psalm 78, 13) și Ție ne rugăm să reverși binecuvîntările Tale asupra acestei Arhiepiscopii și Mitropolii, asupra Bisericii Tale, peste toți credincioșii, peste Țara aceasta România și peste întreaga omenire, — că Ție se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea în veci. Amin.

Din fața Sf. Altar diaconii rostesc cîte un polihroniu pentru Prea Fericitul Patriarh Justinian, pentru I. P. S. Mitropolit Nicolae, pentru I. P. S. și P. S. Ierarhi, membri ai Sf. Sinod, pentru Conducătorii Patriei noastre și pentru toți credincioșii prezenți la această mare sărbătoare.

Cu ceremonialul cuvenit, Inalții Ierarhi precum și invitații de onoare se îndreaptă apoi spre reședința mitropolitană.

Este demn de reținut mișcătorul amănunt, că, atunci cînd cortegiul a apărut pe scările Catedralei, mulțimea credincioșilor, revărsată în stradă pînă departe, a izbucnit într-un impresionant ropot de aplauze, care au însoțit cortegiul împreună cu buchete de flori, oferite din mulțime, pînă la intrare în reședință.

MASA

La ora 14, în cinstea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Dr. Nicolae Mladin, Arhiepiscopia Sibiului a dat o masă oficială în saloanele restaurantului „Impăratul Romanilor". La masă s-au rostit toasturi.

Seria lor a fost deschisă de Înalt Prea Sfin-ul Mitropolit *Dr. Iustin Moisescu* al Moldovei Sucevei, care, în numele Sf. Sinod al Bise-cii Ortodoxe Române, a spus printre altele:

Trăim astăzi simțăminte de mare bucu-ie. Bucuria noastră se aseamănă cu bucu-ria de negrăit a mamei care aduce prunc pe lume și gustă cu anticipație oarecum din înfăptuirile cu care el își va împodobi viața.

Și noi gustăm astăzi din împlinirile pe care noul Mitropolit al Ardealului le va realiza. Avem deplină încredere în per-soana I. P. S. Sale, pentru că îi cunoaștem calitățile alese și rîvna pilduitoare de care este însuflețit față de bunul mers al Bisericii și Patriei. De aceea îl înconju-răm cu toată dragostea noastră frățească și îi vom da tot sprijinul.

Urmînd pilda și îndemnul Sf. Apostol Pavel, care ne îndeamnă să ne aducem aminte de înaintașii noștri și să-i urmăm (Evrei 13, 7), ați amintit de marii înain-tași ai I. P. S. Voastre și mai ales de Andrei Șaguna, Nicolae Bălan și Nicolae Colan. Într-adevăr, toți trei sînt mari figuri ale Bisericii noastre și fiecare din ei și-a asigurat cîte un loc de cinste în istoria acestei Biserici, dar încadrați în epoca lor și legați de epoca lor. Într-ade-văr, cum vom putea da uitării vreodată dinamismul lui Șaguna, înțelepciunea lui Nicolae Bălan și jertfelnica lui N. Colan?

Noi însă avem astăzi altă viață biseri-cească și națională decît în trecut. În locul frămîntărilor de altă dată, avem astăzi o atmosferă de fericită convie-țuire fără contradicții sociale, politice sau na-ționale. Noi ne găsim instalați într-o epocă de liniște și progres social, iar ceea ce caracterizează viața internațională actuală este de asemenea tendința spre înțelegere între state și popoare. Sîntem o țară liberă și avem astăzi o biserică organizată, care poate să-și desfășoare normal activitatea ei specifică.

Tocmai de aceea, cinstindu-Vă înain-tașii, cum îi cinstim noi toți, nu veți îm-brăca chipul nici unuia din ei, ci veți deveni Mitropolitul Nicolae Mladin al vremii noastre.

Istoria nu se repetă, ci se înnoiește în mod permanent. Fiecare epocă are idea-lurile ei. Idealul suprem al epocii noastre este apărarea păcii și dreptății în rela-țiile dintre state, popoare și indivizi. Este adevărat că aceste idealuri, care fac cin-ste omenirii contemporane, nu sînt încă împlinite întru totul. Mai curge sînge în unele părți ale lumii. Popoarele n-au ajuns încă, în totalitatea lor, la realizarea coexistenței pașnice. S-a făcut totuși un substanțial pas înainte, afirmîndu-se din ce în ce mai viguros un înalt spirit de unitate în lume.

Cea mai de seamă realizare a vremii noastre este fără îndoială trecerea omului de la viața individuală la cea comunitară și trecerea popoarelor de la izolare la colaborare.

Orientarea aceasta este în spiritul cre-dinței noastre. Noi, slujitorii lui Hristos, nutrim cele mai curate gînduri și intenții față de idealul convie-țuirii pașnice a tu-turor oamenilor. Toate religiile își aduc aportul lor la construirea unei lumi mai bune, în care să fie loc pentru toți, să se dezvolte în libertate fiecare popor și fie-care cult religios.

Ca fii ai împărăției lui Dumnezeu, la străduințele de îmbunătățire continuă a vieții omenești, noi aducem balsamul dra-gostei de oameni. Dragostea aceasta este un act de curaj moral și umanitar. Să avem deci curajul de a iubi pe toți oamenii, pe cei de aproape și pe cei de departe, pe oamenii de orice neam, de orice culoare, de orice credință religioasă, și să sprijinim ferm și statornic omenirea ca să devină ceea ce trebuie să devină: capodopera creației lui Dumnezeu, auto-rul vieții.

Sîntem siguri, Înalt Prea Sfințite, că veți contribui la zidirea acestei lumi pe care o așteptăm cu toții și vă felicităm de pe acum pentru izbînzile pe care nu veți întîrzia a le secera ca Arhipăstor al Bisericii Ardelene.

înainte în toate problemele în care clerul și credincioșii celor două Biserici au țeluri comune. Aceste țeluri sînt numeroase și de interes deo-sebit pentru Bisericile din Patria noastră și pentru propășirea întregului nostru popor.

Rev. canonic și profesor de teologie Dr. Fr. Farago *(Alba-Iulia) spune printre altele că a venit la Sibiu în virtutea duhului de comuniune în urmă cu aproape două luni ca să petreacă pe drumul din urmă pe părintele Bisericii arde-lene, mitropolitul Nicolae Colan, și în același duh de comuniune mă aflu astăzi aici, ca să aduc felicitările și urările de arhipăstorire înde-lungată și spornică I. P. S. Mitropolit Dr. Ni-colae Mladin.*

În Catedrala mitropolitană din Sibiu, la solemnitatea instalării.
— Citirea Gramatei patriarhale —

In numele Bisericii ev. C. A. din țara noastră, Eminența Sa Domnul Episcop Dr. Fr. Müller *exprimă I. P. S. Mitropolit Nicolae cele mai calde felicitări, urînd I. P. S. Sale păstorire îndelun-gată și binecuvîntată de Dumnezeu, subliniind, printre altele, bunele relații dintre credincioșii ortodocși și luterani. Eminența Sa și-a exprimat convingerea că raporturile de coexistență pa-șnică dintre cele două Biserici vor continua și împreună vom contribui la propășirea Patriei și poporului nostru.*

Prea Sfințitul Episcop Dr. Partenie Ciopron *al Romanului și Hușilor dă expresie bucuriei cu care este întîmpinat noul Arhipăstor al Mitro-poliei transilvănene. Odată cu înscăunarea I. P. S. Sale viața bisericească de aici va con-tinua în cele mai bune condiții, dezvoltîndu-se firesc și pozitiv. Autoritatea morală, pregătirea aleasă și energia tinerească a noului Arhipăstor, sprijinite de un cler cu alese calități, sînt ga-ranție că așa va fi.*

Eminența Sa Dl. Iuliu Nagy, *Episcopul Bise-ricii reformate din Cluj, arată că între Biserica Ortodoxă Română din Transilvania și Biserica reformată s-au închegat de mult relații frățești de colaborare. Relațiile acestea s-au intensificat și adîncit în zilele noastre. Împreună cu noi toți, noul Mitropolit, I. P. S. Sa Dr. Nicolae Mladin, va contribui la dezvoltarea lor. Împreună vom preamări pe Dumnezeu și vom sluji Patria și idealurile superioare ale lumii întregi.*

Eminența Sa Dl. Kiss Alexa, *Episcopul Bise-ricii unitariene (Cluj), dă mulțumită lui Dum-nezeu pentru bucuria pe care i-o pricinuiește participarea la această festivitate de înfrățire creștinească. Mărturisește că a cunoscut cali-tățile deosebite ale poporului român, că se bucură permanent de solicitudinea Prea Fer. Patriarh Justinian și a celorlalți Ierarhi ai Bisericii noastre, avînd, totodată, cuvinte de prețuire pentru mamele noastre, pentru mama I. P. S. Mitropolit Nicolae.*

Episcopul Bisericii reformate din Oradea, Emi-nența Sa Dl. Ladislau Papp, *exprimă bucuria de a putea saluta în noul Mitropolit al Ardealului nu numai pe eminentul tînăr de odinioară care și-a început studiile teologice la Oradea, ci și pe ierarhul frate, cu care va colabora de acum*

Dl. vicar C. Rapp *(Bis. ec. lut. sinodo-presbit.) salută în persoana I. P. S. Mitropolit Nicolae acele calități care sînt cunoscute de noi toți și care sînt roada Duhului: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blîndețea și cumpătarea. Fie ca pacea lui Dumnezeu să păzească și să sporească aceste calități ale I. P. S. Sale, spre slava Bise-ricii lui Hristos, înălțarea Patriei și bucuria noastră a tuturor.*

Prea Cuv. Arhim. Dr. Augustin Paul, *vicarul Episcopiei Oradiei, exprimă bucuria preoților și credincioșilor români întorși în sînul Bisericii mame. „Cît este de bine și cît este de frumos cînd frații sînt împreună" (Ps. 132, 1). Noi un suflet și o inimă vom fi la sînul aceleiași mame: Biserica Ortodoxă Română. Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu sprijinul tuturor slujitorilor bisericești, I. P. S. Voastră va păzi Biserica arde-leană de orice vătămare a unității ei.*

Rev. Iosif Nemeczek, *rectorul Institutului Teo-logic rom.-cat. din Alba-Iulia, prezintă felicitări Arhipăstorului nostru în numele profesorilor și studenților acelui Institut.*

C. Pr. Constantin Tofan *(Canton-Ohio, S.U.A.) — aflat ca turist în țară — arată că un dor nestăvilit l-a mînat spre locurile unde s-a născut și a copilărit, relevînd că păstorește o parohie compusă din români transilvăneni. Noi, românii ortodocși din America, participăm la lucrările ecumeniste, ne păstrăm graiul și ființa națio-nală. Ei vin în țară ca s-o cunoască mai înde-aproape, în grupuri din ce în ce mai mari. Numai acum se găsesc în România 65 din paro-hienii mei. Urează I. P. S. Mitropolit Nicolae păstorire îndelungată și rodnică.*

Vorbește apoi P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu, *care, printre altele, spune să alegerea I. P. S. Nicolae în scaunul de arhiepiscop și mitropolit „nu se datorește nici norocului, nici hazardului. Ea este urmarea firească a activității Înalt Prea Sfinției Voastre pe altarul Bisericii și al Patriei.*

Sînteți fiu de minier de pe Valea Jiului. Ați cunoscut în familie truda amară de pe atunci a vieții de minier. Aceasta este o chezășie că sînteți legat de acest popor, care muncește azi entuziast pentru înălțarea Patriei".

Schițînd, în continuare, viața I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. C. Vicar adaugă:

„Noul nostru Arhipăstor n-a fost numai un profesor distins, ci a fost și un preot adevărat. A cutreierat întreaga Arhiepiscopie a Sibiului, la sfințiri de biserici, la hram de mănăstiri, conferințe de îndrumare, unde a luat contact direct cu realitățile pastorale și sociale, dînd înțelepte îndrumări bisericești și patriotice. Cunoaște viața de pastorație a preoțimii, dintre care cei mai mulți i-au fost studenți. Cunoaște de asemenea viața credincioșilor.

Militînd cu toată însuflețirea pentru unitatea Bisericii noastre Ortodoxe, profesorul Dr. Nicolae Mladin a fost în mijlocul evenimentelor, prin cuvînt hotărît și scris luminat. Cartea „Cînd frații sînt împreună" este dovada înțelegerii înalte a actului de Reîntregire a Bisericii noastre".

Din aceste motive „noi, cei de la Sibiu, Centrul Eparhial, clerul și poporul dreptcredincios din întreaga Arhiepiscopie nu ne ascundem sincera bucurie pentru această alegere. Iată de ce, în numele Centrului Arhiepiscopesc, a clerului și credincioșilor, exprim simțăminte alese de gratitudine și recunoștință Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustinian, Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și Colegiului electoral, Înaltului Guvern al Patriei noastre, reprezentat prin Dl. Profesor Dumitru Dogaru, și tuturor celor care ne-au prilejuit această bucurie".

Dl. prorector prof. Dr. Nicolae Chițescu *salută cordial pe noul Arhipăstor în numele profesorilor și studenților Institutului Teologic de grad Universitar din București, precum și în numele celor 101 preoți aflați la cursurile de îndrumare pastorală de la Curtea de Argeș (seria 51-a).*

În numele profesorilor, ostenitorilor și studenților Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu, P. C. rector Dr. Sofron Vlad *aduce un cald omagiu de prețuire și devotament I. P. S. Mitropolit Nicolae, ridicat din rîndurile profesorilor acestui Institut. Profesorul și colegul nostru prețuit de ieri, Arhiepiscopul iubit de astăzi, este chipul mamei sale: nu vorbește bucuros despre sine. Au vorbit însă și vor vorbi mai ales de acum încolo despre I. P. S. Sa studenții teologi de pînă acum și păstoriții de astăzi.*

P. C. Sa subliniază cu deosebire activitatea publicistică a noului Arhipăstor, ale cărui cărți, broșuri și studii însumează mii de pagini tipărite.

Sincere omagii aduce și P. C. protopop David Lazăr *(Tg. Mureș) în numele protopopilor, preoților și credincioșilor din Arhiepiscopia Sibiului, făgăduind ascultare și îndeplinirea tuturor acțiunilor pe care I. P. S. Sa le va întreprinde spre folosul Bisericii și Patriei.*

În numele preoțimii ortodoxe și al credincioșilor români din bazinul carbonifer al Văii Jiului, C. pr. V. Corpadea *(Lupeni) oferă I. P. S. Mitropolit Nicolae frumoase și grăitoare daruri, „spre a Vă aminti totdeauna cu drag de cei dintre care v-ați născut și v-ați ridicat".*

A luat apoi cuvîntul Domnul Secretar General al Departamentului Cultelor, Profesor Dumitru Dogaru. Domnia Sa a spus, în esență, următoarele:

„Spre deosebire de ocaziile anterioare, din zilele trecute, azi mă găsesc în mijlocul Dvs. numai ca invitat al Mitropoliei Ardealului. Ca invitat, am fost, firește, și observator.

Întîia constatare pe care am făcut-o este aceasta: noul Mitropolit al Ardealului, I. P. S. Dr. Nicolae Mladin, a fost primit cu evidentă bucurie de preoții și credincioșii săi. De fapt, așa cum a spus protopopul din Tîrgu-Mureș, părintele Lazăr David, alegerea I. P. S. Sale exprimă fidel dorința celor ce l-au cunoscut atît de bine și l-au prețuit precum se cuvine.

Pentru mine, care reprezint aici Statul, e foarte prețioasă această constatare că oamenii credincioși din Republica noastră Socialistă știu ce fel de mitropolit le trebuie astăzi. Calitățile sale, scoase în evidență aici de cei ce au luat cuvîntul, sînt calitățile unui ierarh din vremea noastră, pentru vremea noastră.

I. P. S. Mitropolit Iustin spunea că fiecare din noi avem datoria de a servi poporul. Astăzi, îl servim în altă formă — și, adaug eu: cu alt conținut — decît înainte. Azi servim poporul altcum decît pe vremea lui Inocențiu Micu Clain și a lui Șaguna.

A doua constatare — deosebit de prețioasă — este aceea care se desprinde din cuvîntările reprezentanților celorlalte culte din țara noastră. Din declarațiile făcute aici, de toți, am desprins conștiința unei înalte răspunderi față de problemele vieții actuale; peste deosebirile de credință religioasă și de naționalitate, oamenii se recunosc astăzi ca frați, ca oameni demni de respect reciproc, capabili să se înțeleagă unii cu alții. Eminența Sa Episcopul Dr. Friedrich Müller a afirmat aci că sașii și românii din Ardeal s-au înțeles întreolaltă și în trecut. Așa este: diaconul Coresi, venit de la Tîrgoviște, a găsit la sașii brașoveni posibilitatea de a tipări cărți în limba română. A fost acesta — și altele — un ajutor adînc uman, nu făcut în scopuri de prozelitism confesional.

Dacă în trecut a fost cu putință o astfel de conlucrare, cu atît mai mult e posibilă astăzi. Guvernul țării noastre, structura organizatorică a societății noastre permit astăzi tuturor cetățenilor țării, tuturor oamenilor — indiferent de naționalitate sau religie — să trăiască prin muncă cinstită cel mai demn mod de a trăi din ce în ce mai dezvoltați sub raport tehnic și cultural, mai sănătoși, mai fericiți decît în trecut, cu mai multă bună stare decît altădată.

S-a vorbit aici, cald și cu convingere, de respectul față de Statul nostru socialist. Acest Stat nu exprimă numai o formă de organizare materială a societății, ci sintetizează o concepție morală despre om, despre drepturile lui la viață. El nu are față de Dvs. distanța rece a statului din trecut. El este emanația noastră a tuturor, deci și a Dvs. A asigura Statul socialist de respectul Dvs. este o dovadă că v-ați convins că el realizează o viață convenabilă nu numai fiecărui cetățean în parte, ci și fiecărei naționalități sau confesiuni religioase. Ați depus în acest sens, Dvs. reprezentanții cultelor, o muncă pe care am plăcerea s-o subliniez cu satisfacție

La noi, are loc un proces de revizuire a concepțiilor de organizare religioasă. se produce fără amestecul statului. Ac proces e sănătos, e curat, e demn.

În cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului, Mitropoliei Ardealului peste tot, trăies cele mai multe din minoritățile naționa ale țării noastre. I. P. S. Mitropolit D Nicolae Mladin îi revine delicata misiune și nobila răspundere de a veghea ca fii săi duhovnicești, în primul rînd, să fie la înălțimea sarcinii întregului nostru popor, de a asigura minorităților naționale și cul-

În timpul citirii Gramatei: Înalți Ierarhi, preoți și credincioși

telor conlocuitoare viața proprie ce li se cuvine. Orice urmă de șovinism, de naționalism și alte tendințe învrăjbitoare trebuie să fie combătute, trebuie să se topească și să dispară".

Urează I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin să aducă la toate acestea o contribuție demnă de suferințele părinților și strămoșilor săi. „Noi să nu provocăm suferințe altora. Românii au plătit scump libertatea și tocmai de aceea, noi toți avem datoria de a o asigura și altora".

A răspuns tuturor I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin, care a spus următoarele:

Dragostea ce mi s-a arătat de către toți vorbitorii — cu mărinimie de „dar peste dar" — îmi dă curaj să păşesc cu încredere pe calea noii mele misiuni.

Cu toată diversitatea glasurilor și mărturisirilor făcute entuziast și sincer aci, constat că toți mergem pe aceeași cale. Calea aceasta poartă pecetea unei unități care ne cuprinde pe toți la un loc. Trăsătura esențială a acestei festivități este tocmai această unitate: sîntem un singur trup, alcătuit din mai multe mădulare, așa cum este și Biserica lui Hristos, așa cum este și comunitatea neamului nostru.

În numele Sfîntului Sinod, I. P. S. Mitropolit Iustin mi-a făgăduit încredere, sprijin și dragoste și mi-a urat să fiu un ierarh al vremii noastre. Țin să fiu astfel și voi fi un fiu al vremii noastre. Nu pot fi altfel și nu trebuie să fiu altfel. Rădăcinile ființei mele zac în adîncurile minelor. Niciodată nu mă voi simți despărțit de oamenii muncii. Sînt suflet din sufletul lor și sînge din sîngele lor. De aceea, îmi va fi ușor și plăcut să fiu un ierarh al vremurilor noi, să propovăduiesc și să trăiesc un creștinism viu, sincer, activ, pentru om, pentru fericirea lui pe acest pămînt.

Unitate dovedesc și cuvîntările celorlalți vorbitori din rîndurile slujitorilor bisericești ortodocși, unitate sufletească și angajament de-a o întări și desăvîrși.

Porunca vremii noastre este aceea de-a cultiva o întreită unitate. La noi în țară, toți oamenii care muncesc se simt una. Această unitate a muncii se răsfrînge și în unitatea noastră bisericească. Unitatea

porului muncitor, ajuns stăpîn pe soar- lui, a creat şi condiţiile realizării uni- ţii noastre bisericeşti. Ea ne va ajuta, continuare, să adîncim şi să desăvîrşim ceastă unitate.

La rîndul ei, unitatea noastră biseri-ească e o contribuţie la unitatea patriei noastre scumpe, Republica Socialistă Ro-

Prea Fericitul Patriarh JUSTINIAN rosteşte cuvîntarea de instalare

mânia. Fiecare preot ortodox român din Ardeal ştie acest lucru elementar: unitatea bisericească e o forţă prin care întărim unitatea poporului nostru harnic şi vrednic. De aceea, păstrarea, adîncirea şi desăvîrşirea unităţii bisericeşti este pentru noi un angajament de conştiinţă nu numai ca oameni ai Bisericii, ci şi ca cetăţeni ai patriei noastre scumpe.

La acestea, trebuie să adaug glasul venit de peste Atlantic, al unui român dogorit de flacăra dragostei de ţară şi de popor. Părintele Constantin Tofan a venit în România din dorinţa de a se cumineca din cupa dragostei de popor. Acolo fraţii noştri pot să reprezinte poporul român cu demnitate, în toată bună vremea; cum şi fac. Cînd i-am vizitat la ei acasă, m-au copleşit cu atîta dragoste, încît şi acum sufletul îmi este încălzit de dogorile ei. Sîntem alături de dînşii şi-i asigurăm că dragostea ce ne leagă peste distanţe de ţări şi mări nu se va stinge niciodată.

Trec acum la unitatea ecumenică. Aici, sînt destui colegi şi prieteni ai mei care ştiu că eu am vorbit adeseori despre ecumenismul nostru.

Am trăit într-un oraş a cărui populaţie aparţine tuturor cultelor reprezentate aici, astăzi. Cu Dl Episcop Nagy Juliu mă cunosc de-atunci: era pastor al credincioşilor reformaţi maghiari din acel oraş. Apoi, ne-am întîlnit la Sibiu. Şi într-o parte şi în cealaltă, ne-am înţeles ca fraţii — şi amîndoi am înţeles la fel de bine că credincioşii nu fac deosebiri atît de tranşante între Biserici încît ele să nu poată fi biruite de duhul dragostei creştineşti.

Acum, teologii caută ceea ce ne uneşte, nu ceea ce ne deosebeşte. Eu cred că baza ecumenismului adevărat vine de jos, de la popor, de la obştile credincioase, care totdeauna au înţeles că acelaşi Dumnezeu e preamărit şi de unii şi de alţii şi, de aceea, trebuie să respecţi credinţa altuia. Ecumenismul acesta căutăm acum să-l realizăm şi pe plan teologic. Cuvîntul lui Dumnezeu e uşor de înţeles şi lesne de urmat dacă îl primeşti mai ales cu inima, nu numai cu mintea. Inima ne spune că toţi oamenii sînt fraţi. Dacă-i aşa — şi aşa este — atunci noi, creştinii, nu putem fi fraţi? Desigur că putem, deoarece în centrul credinţei fiecărei Biserici creştine stăpîneşte Acelaşi Iisus Hristos, Care ne-a descoperit că Dumnezeu e iubire, că esenţa creştinismului şi a omului e iubirea.

Ceea ce s-a vorbit aici, din inimi purcede. Din inimi se revarsă în lucrările noastre rîvna luminată cu care contribuim, după puterile noastre, la propăşirea patriei noastre scumpe şi la fericirea poporului nostru.

Mă simt îndatorat să aduc caldă mulţumire Ocîrmuirii patriei noastre, Domnului Secretar general al Departamentului Cultelor, Profesor Dumitru Dogaru personal, şi să arăt că noi, creştinii, trăim într-o epocă fericită. Tocmai de aceea, sîntem hotărîţi să mergem înainte, pe calea luminoasă a făuririi şi sporirii binelui obştesc. Trăim o epocă de dinamism excepţional. Problemele vremii noastre nu ne lasă să stăm pe loc. Ele ne îndatorează să găsim în credinţa noastră religioasă forţele necesare pentru a merge în pas cu vremea, cu istoria contemporană.

În activitatea mea de scriitor bisericesc, mi-am dat seama demult că credinţa creştină nu e numai o comoară ce trebuie păstrată neatinsă de nici un adaos sau corectură omenească, ci mai ales o putere de viaţă care se revarsă din Iisus Hristos, Mîntuitorul şi modelul nostru, ajutîndu-ne să aducem fără contenire ofranda noastră cinstită şi generoasă la propăşirea oamenilor. Prin credinţa în Iisus Hristos astfel înţeleasă, noi sîntem contemporani cu El, Cel întrupat, pentru noi şi pentru a noastră izbăvire din nevoi .

De aceea, sîntem fericiţi că trăim în această epocă, în care omul îşi cîştigă prin muncă demnitatea sa creaturală şi se înalţă spre zări tot mai luminoase de pace şi bună stare.

Noi ne simţim una în Biserica lui Iisus Hristos, în dragostea faţă de patrie şi faţă de acest pămînt sfînt, stăpînit din moşi-strămoşi, una în lupta pentru înflorirea patriei şi pentru pacea a toată lumea.

Mulţumesc Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian şi II. PP. SS. şi PP. SS. Ierarhi membri ai Sfîntului Sinod pentru că cinstesc prin prezenţa lor aci nu numai persoana mea, ci întreg clerul şi pe toţi credincioşii din aceste părţi ale Patriarhiei Române. Desigur, Biserica ardeleană îşi are problemele ei specifice, dar aceste probleme se încadrează în preocupările întregii noastre Biserici Ortodoxe Române şi potrivit intereselor ei superioare ne vom da silinţa să le soluţionăm.

Asigur pe reprezentanţii Cultelor din ţara noastră de dragostea mea frăţească şi îmi exprim convingerea că în frăţească unitate ne va fi mai uşor şi plăcut să conlucrăm totdeauna la bunul mers al treburilor bisericeşti şi cetăţeneşti, cu cel mai mare spor şi folos pentru Bisericile noastre şi pentru viaţa obştească.

Asigur Înalta Ocîrmuire a Statului nostru că în inima mea arde dragostea de popor şi că vom fi fii buni ai Republicii Socialiste România, una, independentă şi înălţată peste veacuri.

Cu acestea, mulţumindu-vă încă o dată pentru cinstea ce mi-aţi făcut, rog pe bunul Dumnezeu să ne întărească pe toţi, ca împreună să slujim, căci noi nu sîntem stăpîni, ci slujitori ai credincioşilor, ai patriei şi ai păcii în lumea întreagă.

*

Nu putem să nu relatăm faptul că atmosfera de deosebită sărbătoare, prilejuită de festivitatea instalării I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin

La solemnitatea instalării

în scaunul de Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului, s-a prelungit pînă în amurgul zilei, cînd, în urările de bine ale gazdelor, majoritatea înalţilor oaspeţi au părăsit oraşul Sibiu.

Întorcîndu-ne acum către Înalt Prea Sfinţitul nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae Mladin, rugăm pe Cel Atotputernic să-i stea în ajutor pe calea măreaţă dar plină de răspundere care-i stă în faţă, îngăduindu-ne a-i făgădui că noi, preoţi şi credincioşi deopotrivă, îi vom asculta şi urma poveţele, pentru zidirea noastră sufletească, pentru cinstirea Bisericii noastre şi înflorirea Patriei dragi.

Întru mulţi ani, Înalt Prea Sfinţite Părinte!

„TELEGRAFUL ROMÂN“

Inalt Prea Sfinţia Sa

Dr. NICOLAE MLADIN

Arhiepiscop şi Mitropolit

— DATE BIO-BIBLIOGRAFICE —

Înalt Prea Sfinţia Sa Părintele Arhiepiscop şi Mitropolit Dr NICOLAE MLADIN n-a născut la 18 decembrie 1914, în comuna Abrud, raionul Cîmpeni, regiunea Cluj, din părinţii Gheorghe şi Letiţia.

In anul 1918 familia s-a mutat pe Valea Jiului, stabilindu-se la Petroşeni (regiunea Hunedoara).

Tatăl Înalt Prea Sfinţiei Sale a fost muncitor miner. A încetat din viaţă cînd Înalt Prea Sfinţia Sa era elev în clasa a VI-a liceală.

Mama — acum: în vîrstă de 88 de ani — a dus greul familiei, mai ales după moartea tatălui. A muncit zi şi noapte şi a trăit cum a putut ca să-l ţină la şcoală pe actualul nostru Arhipăstor.

Cu toate că a crescut strîmtorat materialiceşte, Înalt Prea Sfinţia Sa vădea de mic multă tragere de inimă pentru carte.

Şcoala primară a făcut-o în Petroşeni. A terminat apoi liceul din Petroşeni (1932) ca premiant, fiind socotit cel mai bun elev al şcolii.

Bacalaureatul l-a luat la Deva, în anul 1932, cu calificativul „foarte bine".

Şi-a început studiile teologice la Academia teologică ortodoxă română din Oradea, le-a continuat la Facultatea de Teologie din Chişinău şi le-a terminat la Facultatea de Teologie a Universităţii din Bucureşti. A fost mereu fruntaş la învăţătură şi conduită, beneficiind de bursă integrală. Totuşi, pentru acoperirea cheltuielilor strict necesare, era nevoit să dea lecţii, să facă diferite lucrări scrise pentru alţii, să editeze cursuri studenţeşti.

Diploma de Licenţă în Teologie a obţinut-o la Facultatea de Teologie din Bucureşti, în toamna anului 1938, cu calificativul „magna cum laude" (nota 10). Teza de diplomă tratează subiectul: „Influenţa lui Dionisie Areopagitul asupra lui Juan de la Cruz".

Dorind să-şi continue studiile, s-a înscris la doctorat.

Manifestîndu-şi — prin cerere — vrerea de-a intra în cinul monahal, mitropolitul Nicolae Bălan l-a chemat la Sibiu şi i-a oferit o bursă pentru Grecia, îndrumîndu-l la sfînta Mănăstire Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus, unde marele ierarh intenţiona să închege o obşte monahală de călugări teologi.

Intrucît Grecia a fost invadată de trupele hitleriste, n-a mai putut pleca la studii acolo şi a fost nevoit să accepte o bursă la Viena. Acolo a urmat cursurile celor două Facultăţi de Teologie, romano-catolică şi protestantă, precum şi Facultatea de Filozofie, din decembrie 1941 şi pînă în septembrie 1943.

Intors în ţară, a fost numit profesor suplinitor la catedra de Teologie Morală de la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, cu data de 1 octombrie 1943.

In toamna anului 1946 şi-a susţinut doctoratul la Facultatea de Teologie din Bucureşti, cu teza: „Hristos — viaţa noastră" (Asceza Paulină), obţinînd calificativul „magna cum laude" (nota 10).

La 1 mai 1947 a fost numit profesor titular definitiv, funcţionînd fără întrerupere la catedra de Morală creştină pînă în iunie 1967, cînd a intrat în episcopat.

Ca profesor, a fost apreciat în chip deosebit atît de forurile superioare bisericeşti şi de Stat, cît şi de colegi şi studenţii teologi.

In acest răstimp de aproape un pătrar de veac, a avut şi alte însărcinări: redactor responsabil al foi „Telegraful Român", director al Internatului Teologic (1949—1950), referent al Comisiei tipografice arhidiecezane (1948—1950),

Î. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului rostind cuvîntarea la instalare

membru în Comisia superioară de diplome de pe lîngă Sfîntul Sinod, membru în diferite comisii la Institutul Teologic Universitar din Sibiu ş.a.

Pe lîngă activitatea didactică şi de folos obştesc, a desfăşurat şi o bogată activitate publicistică şi teologică-ştiinţifică, publicînd mai multe cărţi şi broşuri, zeci de studii teologice şi sute de articole de îndrumare.

Pentru activitatea sa patriotică, în 30 decembrie 1957, a fost distis de Ocîrmuirea de Stat cu Ordinul „Steaua Republicii Populare Române", clasa a III-a.

Înalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru Dr. Nicolae Mladin a devenit membru al clerului la 31 decembrie 1939, cînd a fost hirotonit ierodiacon.

La Praznicul Adormirii Maicii Domnului (15 august) din anul 1949 a fost hirotonit ieromonah iar la 21 octombrie 1958 a fost ridicat la treapta de protosinghel.

Pe temeiul propunerii făcute de Mitropolitul Nicolae Colan al Ardealului, Sfîntul Sinod al Bisericii noastre — în şedinţa sa din 8 mai 1963 — a hotărît ridicarea la rangul de arhimandrit a protosinghelului Dr. Nicolae Mladin. Hotărîrea aceasta a fost adusă la îndeplinire în Duminica tuturor Sfinţilor (9 iunie) 1963, din încredinţarea Chiriarhului locului, de către arhiereul Teodor Scorobeţ Răşinăreanul († 25 martie 1967), în cadrele Sfintei Liturghii săvîrşită în Catedrala mitropolitană.

*

Ca profesor de teologie, membru de seamă al clerului şi încercat publicist bisericesc — scrie şi tipăreşte de cînd era student în teologie — Arhipăstorul nostru de astăzi a ţinut în specială atenţie problema consolidării unificării bisericeşti a românilor din Ardeal, activitatea ecumenistă în general şi s-a preocupat intens şi continuu de toate problemele vieţii contemporane, bisericeşti şi sociale. In dezbaterea lor — la consfătuiri pe cale publicistică, în conferinţe publice sau de specialitate — a pus temeinicie de teolog versat şi bine orientat, precum şi avîntul unui suflet înflăcărat de idealurile Evangheliei lui Hristos şi de năzuinţele superioare ale omenirii contemporane. Lupta pentru pace şi propăşire are în Arhipăstorul nostru un sprijinitor competent şi încercat.

Nu a lipsit nici de la manifestări ortodoxe desfăşurate peste hotare. A făcut parte din delegaţia Bisericii noastre — condusă de Prea Fericitul Patriarh Justinian — la serbările mileniului vieţii monastice ortodoxe a Sfîntului Munte Athos (iunie 1963). Vacanţa de vară a anului 1966 şi-a petrecut-o în mijlocul clerului şi credincioşilor ortodocşi români din Statele Unite ale Americii şi Canada.

Cu reprezentanţii şi slujitorii celorlalte culte din ţara noastră întreţine din tinereţe legături frăţeşti trainice şi cordiale, fiind îndeobşte preţuit pentru pregătirea şi afabilitatea sa, pentru vederile sale limpezi şi largi în problemele interconfesionale şi de colaborare intercultică.

*

Duminică, 4 iunie 1967, a fost ales Arhiepiscop de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului.

Miercuri, 7 iunie 1967, a primit Decretul de confirmare a alegerii, emis de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România.

Joi, 8 iunie 1967 (la Praznicul Înălţării Domnului) a fost hirotonit întru arhiereu.

Duminică, 11 iunie 1967 — în Catedrala mitropolitană din Sibiu — a fost înscăunat solemn la cîrma Mitropoliei Ardealului.

Dumnezeu să-i ajute ca la această „cărare pe scurt" a vredniciei sale de pînă acum, să adauge — aşa cum îi este vrerea, toată strălucirea unei arhipăstoriri întru totul folositoare Bisericii străbune şi Patriei noastre înfloritoare!

La instalarea I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladi

Ardealul îşi îmbracă de sărbătoare straie,
Iar sufletul îşi simte şi-acum în luna mai;
Culoarea bucuriei o pune în alai,
In ziua instalării, Vlădică Nicolae!

Ca aurul din Zlatna aş vrea să-mi fie versul,
Să curgă prin prundişul cuvintelor, domol,
şi vrerii preoţimii să-i fie astăzi sol,
destinul ei predîndu-ţi, şi inimile — mersul.

Azi fruntea ne-o atingem de amintiri sonore:
O flacără răsare ce suie pe amvon,
Şi ruga din altare, uşoară ca un zvon,
Mireazma-nvăţăturii, cunună peste ore . . .

Ţi-ai prelungit fiinţa nemăsurat cu scrisul
din care-şi lua veşmîntul cald dragostea de neam:
L-am îndrăgit cu anii şi-n el supusu-ne-am
acelei legi preasfinte ce leagă ţărnii-visul.

Iubind Ortodoxia, cu nelipsitul patos,
purtînd-o, ecumenic, cu fiecare gînd,
i-ai prăznuit Mileniul trăirii, de curînd,
simbolul dărniciei române de la Athos.

Avem un ţărm ferice; se cheamă: Viitorul
Spre el, din risipire, mereu să ne aduni.
Jertfind însingurarea noi ne simţim mai buni.
Să-ţi fie-arhieria tot una cu poporul! . . .

Preot *Nicolae Modoiu*

(Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |

ANUL 115 Sibiu, 15 iulie 1967 Nr. 27—28

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească
"Ștefan Gheorghiu"
Sibiu
Str. Bariţiu nr. 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Din frunte, la cîrmă

Anii existenței foii noastre au depășit veacul, demult. Înființată în 1853 de pururea pomenitul „preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet" care a fost Mitropolitul Andreiu Șaguna, gazeta „Telegraful Român" propovăduiește fără întrerupere, de 115 ani încoace, alipirea față de credința străbună ortodoxă română, dragostea neprecupețită față de înzestratul nostru popor și fidelitatea neclătinată față de pămîntul pe care-l locuim, îl muncim și îl apărăm cu toată neistovita noastră energie obștească.

În acest răstimp îndelungat, paginile „Telegrafului Român" au oglindit cu deosebire evenimente de însemnătate capitală pentru istoria Bisericii ortodoxe din Transilvania. Restaurarea Mitropoliei noastre, intrarea în vigoare a Statutului Organic șagunian, ecourile transilvănene ale războiului pentru independența României și apoi ale răzmeriței țărănești din 1907, epopeea memorandistă, epica bătălie purtată pentru ferirea de înstrăinare a școlilor românești din Transilvania, afirmarea viguroasă a idealului național al unirii tuturor românilor în aceeași țară mărită pînă la limitele pămîntului locuit de moșii și strămoșii noștri, au pus stăpînire rînd pe rînd nu numai pe coloanele de tipar ale acestei gazete, ci și pe cugetele generațiilor care s-au adăpat cu simțire ortodoxă și românească din paginile sale fremătătoare.

O întreagă pleiadă de colaboratori voluntari care însuma pe cei mai de seamă condeieri din Transilvania — și, adeseori, din provinciile românești de peste Carpați, între care marele Eminescu — au asigurat „Telegrafului Român" un nivel publicistic înalt și o considerație deosebită în rîndurile nenumăraților săi cititori. Contribuțiile lor publicistice erau valorificate înțelepțește — după tradițiile unei gazetării autohtone cu reală înrîurire asupra obștei românești — de către redactorii responsabili ai „Telegrafului Român". Între aceștia, s-au aflat personalități de talia revoluționarului Aron Florian, tovarăș de luptă al lui Nicolae Bălcescu, memorandistul Nicolae Cristea, sfetnic vlădicesc la Sibiu, Zaharia Boiu și alții, nu mai puțin destoinici în purtarea agendelor redacționale.

*

După ce s-au stins vîlvătăile celui de al doilea război mondial și poporul nostru și-a scuturat cu arma în mînă înrobitorul jug fascist, „Telegrafului Român" i-a fost rezervată misiunea de organ oficial al Arhiepiscopiei Sibiului și al Episcopiilor Clujului și Oradiei, pînă la 1 septembrie 1956, cînd a luat ființă revista „Mitropolia Ardealului".

În țara înnoită care-și dăduse — după 23 August 1944 — o așezare democratică reală, creatoare de epocă, Biserica noastră își vedea lecuită, după 250 de ani de speranță și de suferință, rana deschisă în trupul ei prin dezbinarea de inspirație și urzeală străină de la 1698—1700. Unificarea bisericească — săvîrșită prin voința maselor de credincioși foști greco-catolici, în frunte cu preoții lor, în octombrie 1948 — preocupa intens pe oamenii Bisericii noastre și absorbea cele mai bune energii ortodoxe în lucrarea de consolidare a acestui act istoric, de însemnătate epocală pentru unitatea sufletească a poporului român.

În strădaniile de aducere la îndeplinire a acestei lucrări, „Telegraful Român" avea de îndeplinit un rol de primă linie. Ca să și-l exercite cu spor și folos, el avea nevoie mai presus de orice de un redactor responsabil corespunzător exigențelor momentului istoric pe care-l trăiam atunci. Mitropolitul Nicolae Bălan († 1955) l-a descoperit demult și i l-a hărăzit fără ezitare „Telegrafului Român" în persoana tînărului și promițătorului profesor de teologie Dr. NICOLAE MLADIN.

*

Au trecut aproape două decenii de-atunci.

Trei Mitropoliți ai Ardealului — Nicolae Bălan, Înalt Prea Sfințitul Iustin Moisescu și Nicolae Colan — l-au lăsat pe profesorul Nicolae Mladin să conducă redacția „Telegrafului Român" cum va găsi de bine. Încrederea pe care i-au arătat-o — socotindu-l tot timpul ca pe unul dintre ei, cum avea să și devină — a fost totdeauna deplină. Părintele profesor Nicolae Mladin n-a dezmințit-o cîtuși de puțin. Și-a făcut datoria după cea mai bună știință și conștiință. Avea, într-adevăr, și știință înaltă, și conștiință vie de slujitor devotat al Bisericii străbune și al poporului nostru intrat în făgașul unei afirmări naționale și al unei construcții sociale fără precedent.

În preocupările sale de bază, „Telegraful Român" stătea la același nivel cu catedra pe care o servea cu strălucitoare și unanim recunoscută competență. Condeiul său încărcat de prestigiu răscolea cugetele cititorilor prin temeinicia cu care dezbătea problemele vieții bisericești și cetățenești contemporane și prin vibranta însuflețire cu care le prezenta în coloanele acestui străvechi organ de presă bisericească ortodoxă română. Unificarea bisericească, apărarea și consolidarea păcii, contactele ecumeniste și acțiunile de apropiere și colaborare între cultele religioase din țară și de peste hotare, sprijinirea programului intern de reconstrucție postbelică și de construcție socialistă au avut în destoinicul redactor responsabil al „Telegrafului Român" un interpret competent și un sprijinitor devotat.

Cei aproape douăzeci de ani de slujire publicistică a Bisericii și Patriei de către „Telegraful Român" condus de redactorul responsabil Nicolae Mladin reprezintă o perioadă de c u l m e în existența îndelungată și fecundă a acestei gazete religioase.

*

Prin alegerea săvîrșită în 4 iunie a.c. de către Colegiul Electoral Bisericesc — și prin actele îndeplinite după aceea în scopul perfectării alegerii — Părintele profesor Dr. NICOLAE MLADIN a devenit Arhiepiscop de Alba Iulia și Sibiu și Mitropolit al Ardealului.

Mîndru de a-și fi văzut ostenitorul de frunte ridicat la treapta de arhipăstor, „Telegraful Român" — cu toată obștea colaboratorilor și cititorilor săi devotați — merge înainte, cu însuflețire nouă, pe calea bătătorită de două decenii încoace.

Calea aceasta este netedă și dreaptă. E calea intereselor superioare al Bisericii noastre, care coincid cu aspirațiile astăzi împlinite ale eroicului nostru popor muncitor.

Ieșit din plămada lui viguroasă, slujindu-i cu o consecvență pilduitoare și cu o prestanță de înalt nivel patriotic, Arhipăstorul de astăzi, ca și redactorul responsabil de ieri, va hărăzi „Telegrafului Român" toate beneficiile unei îndrumări atente și constante, pentru ca să-și îndeplinească mai departe aleasa ei menire, potrivit cerințelor actuale.

Din fruntea ostenitorilor de pînă acum, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Dr. NICOLAE MLADIN a trecut la cîrma „Telegrafului Român".

Recunoscători fiindu-i pentru tot ce a făcut — și a făcut, într-adevăr, totul, cu dragoste și pricepere — pentru ca „Telegraful Român" să înscrie în istoria existenței sale îndelungate pagini de prețioasă participare la dezbaterea problemelor bisericești și cetățenești contemporane, îi exprimăm, cu emoție și recunoștință, toată gratitudinea noastră fiiască.

Mulțumind Părintelui ceresc pentru favoarea cu care a împodobit această foaie bisericească ridicîndu-i diriguitorul de pînă acum la rangul de „mare preot peste casa lui Dumnezeu" (Evrei 10, 21), îl asigurăm pe Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Dr. NICOLAE MLADIN că — îndrumați de dreapta sa sfințită — ne va fi ușor și plăcut să valorificăm înțelepțește zestrea de simțire ortodoxă și românească pe care a hărăzit-o „Telegrafului Român".

ÎNTRU MULȚI ȘI FERICIȚI ANI, ÎNALT PREA SFINȚITE PĂRINTE!

REDACȚIA

ȘTIRI

Luni, 12 iunie a.c., chiar a doua zi după instalarea în scaunul arhiepiscopesc, I. P. S. *Mitropolit Nicolae*, însoțit de P. C. vicar Tr. Belașcu, P. C. consilieri eparhiali și P. C. protopopi din cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului, a făcut o vizită în fruntașa comună ciobănească Rășinari. Aici, înconjurat de doi diaconi și de cei trei preoți locali, I. P. S. Sa a rostit o rugăciune de pomenire la mormintele mitropoliților A. Șaguna și N. Colan și al episcopului V. Stan, cu care prilej a rostit și un scurt cuvînt ocazional.

După aceea, I. P. S. Mitropolit Nicolae și însoțitorii au vizitat biserica cea mare cu hramul Sf. Treime (din 1803) din localitate, precum și celelalte două biserici (Cuv. Parascheva din 1726 și Sf. Ilie din 1835), dînd îndrumări asupra întreținerii lor. S-a vizitat apoi „casa episcopească", impresionantă prin modestia ei mult grăitoare și ea despre trecutul greu încercat al Bisericii și poporului nostru de pe aceste plaiuri, acum fiind aici în curs de organizare un muzeu bisericesc și unde I. P. S. a notat: „Venind la mormîntul marelui mitropolit Șaguna și al mitropolitului Nicolae (Colan), am vizitat această reședință a primilor episcopi ortodocși români

(Continuare în pag. 2)

Ştiri

(Urmare din pag. 1)

din sec. XVIII în prima zi după instalarea mea pe scaunul mitropolitan, ca să mă împărtăşesc din duhul înaintaşilor şi continuîndu-le opera, să lucrez împreună cu clericii şi credincioşii la mîntuirea sufletelor, spre binele Bisericii şi propăşirea poporului". Urmează prima semnătură dată în calitate de Arhiepiscop şi Mitropolit.

Se vizitează de asemenea casa părintească a îndrăgitului nostru poet Octavian Goga, fiul preotului Iosif Goga din Răşinari, unde se admiră o seamă de obiecte legate de viaţa şi creaţia poetului. Notăm amănuntul că marele Eminescu — între 18—30 iunie 1868, în trecere prin Sibiu fiind — a vizitat şi comuna Răşinari, unde a fost găzduit de pr. Ioan Bratu, bunicul după mamă al lui Goga, care, după spusa localnicilor, a înlesnit apoi poetului trecerea „în ţară" prin „vama cucului".

Părăsind această casă, I. P. S. Nicolae a notat: „Celui ce a cîntat pătimirile şi vrerile poporului şi a slujit realizării unităţii naţionale şi propăşirii poporului nostru,

Omagiul Bisericii ardelene, care îl preţuieşte şi ca pe un bun fiu al ei".

*

Luminatul praznic al Pogorîrii Duhului Sfînt — Rusaliile, a fost sărbătorit după cuviinţă la Centrul nostru Arhiepiscopesc din Sibiu. Astfel, Duminică dimineaţa, 18 iunie 1967, prima zi de Rusalii, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, I. P. S. Mitropolit Dr. *Nicolae Mladin* a slujit prima Liturghie arhierească, în cadrul ei săvîrşind şi prima hirotonie întru diacon a unui tînăr candidat la preoţie. Catedrala era îmbrăcată, după datină, în verdeaţă, răspunsurile fiind date de corul mixt al Catedralei.

La sfîrşitul Sf. Liturghii, I. P. S. Mitropolit Nicolae a vorbit credincioşilor, adunaţi în număr mare, despre importanţa praznicului Rusaliilor şi semnificaţia acestei sărbători pentru noi creştinii.

Luni, 19 iunie, a doua zi de Rusalii, I. P. S. Mitropolit Nicolae a săvîrşit din nou Sf. Liturghie arhierească, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.

La priceasnă a predicat P. C. prot. *I. Munteanu,* despre Sf. Treime.

Fiind hramul catedralei, evenimentul a fost subliniat în chip deosebit. Astfel, la sfîrşitul Sf. Liturghii a vorbit de asemenea P. C. vicar *Tr. Belaşcu,* despre unitatea noastră de neam şi de credinţă. Pe aceasta din urmă am refăcut-o prin unificarea bisericească din 1948. De atunci încoace nu mai sîntem „noi" şi „voi", nici „strană dreaptă" şi „strană stîngă", ci o singură Biserică, mărturisind aceeaşi dreaptă credinţă ortodoxă română şi contribuind la propăşirea harnicului şi vrednicului nostru popor.

A vorbit apoi I. P. S. *Mitropolit Nicolae,* care a zăbovit asupra motivului pentru care înaintaşii noştri au dat Catedralei mitropolitane din Sibiu, impunător monument de artă inspirat după Sf. Sofia din Constantinopol, hramul Sf. Treimi.

Unul din temeiurile de bază care au dus la acest hram a fost acela că cei ce au clădit şi sfinţit catedrala în urmă cu 60 de ani s-au gîndit, pe lîngă însemnătatea creştinească a Sf. Treimi, şi la semnificaţia naţională a acestui praznic şi anume la cele trei provincii româneşti: Ţara Românească, Moldova şi Transilvania, care, deşi despărţite (în acel timp) ca Persoanele Sf. Treimi, formau din totdeauna o sfîntă unitate, de neam, de limbă, de credinţă, de pămînt etc. I. P. S. Sa a semnalat chiar existenţa unei icoane, pe care era pictată Sf. Treime, iar, în spatele ei, erau schiţate la un loc cele trei provincii româneşti.

Hramul catedralei era deci o prevestire, exprima o năzuinţă sfîntă a întregului popor, unitatea sa deplină în aceeaşi „ţară" şi aceeaşi „credinţă".

Acum, cînd le avem — îndeamnă I. P. S. Sa — să le păstrăm şi să le consolidăm, pentru ca Patria noastră să înflorească peste ani, aşa cum merită poporul nostru, zbuciumat în trecut, liber şi prosper astăzi.

*

Duminică, 25 iunie 1967, I. P. S. nostru *Mitropolit Nicolae* a participat, alături de alţi înalţi ierarhi ai Bisericii noastre, la festivitatea împreunată cu instalarea Eminenţei Sale *Papp Ladislau* în scaunul de episcop al Episcopiei reformate de la Oradea.

Exprimîndu-şi bucuria participării la o asemenea festivitate, I. P. S. Mitropolit Nicolae a spus printre altele:

„De ce ne putem astăzi bucura împreună, noi cei ce aparţinem de diferite Biserici? Pentru că ne simţim împreună „casnici ai lui Dumnezeu" (Efes. 2, 19), pentru că credem şi mărturisim pe acelaşi Domn Iisus Hristos, întru care este mîntuirea şi este firesc ca şi cei care iubesc pe Iisus Hristos să se iubească şi întreolaltă.

A iubi înseamnează a te dărui, a sluji lui Hristos şi oamenilor. Pentru noi, ierarhii, preoţii şi credincioşii Bisericii Ortodoxe Române, ca şi pentru episcopii, slujitorii şi credincioşii diferitelor culte din ţara noastră binecuvîntată de Dumnezeu, două sînt îndeosebi slujirile la care sîntem chemaţi şi pe care le împlinim: slujirea patriei comune, Republica Socialistă România, şi slujirea marelui ideal umanitar creştin: pacea şi colaborarea între popoare."

Adresîndu-se direct Domnului Episcop Papp, I. P. S. Sa a spus în încheiere:

„Vă asigur — în numele Sfîntului Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh, în numele Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu şi al Mitropoliei Ardealului, Crişanei şi Maramureşului, împreună cu P. S. Episcopi prezenţi Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei, Teoctist al Aradului şi P. S. Visarion, vicar patriarhal — că noi, românii ortodocşi, vom fi alături de Eminenţa Voastră, de preoţii şi credincioşii acestei Episcopii, ca să se adîncească şi să se lărgească spiritul ecumenic al iubirii frăţeşti, să se întărească dragostea noastră de patrie, şi să lucrăm împreună, suflet la suflet, umăr la umăr, pentru propăşirea poporului, pentru frăţia ecumenică, pentru pacea a toată lumea".

Tot cu acest prilej, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a făcut cîte o vizită frăţească P. S. Episcop *Teofil* al Clujului, P. S. Episcop *Valerian* al Oradiei şi P. S. Episcop *Teoctist* al Aradului, unde a fost întîmpinat cu multă căldură şi dragoste întru Hristos-Iisus, Domnul nostru.

*

Miercuri, 5 iulie 1967, dl prof. Dr. *Peter Dalbert,* preşedintele Asociaţiei internaţionale a libertăţii religioase (I. A. R. F.), împreună cu dl pastor *Samuel Schläpfer* din oraşul St. Gallen — Elveţia, însoţiţi de Eminenţa Sa *Kis Alexa,* Episcopul Bisericii unitariene (Cluj) şi dl Dr. *Lajos Kovàcs,* profesor la Institutul Teologic Protestant Unic de grad universitar din Cluj, au făcut o vizită la Centrul nostru Arhiepiscopesc din Sibiu.

Oaspeţii au fost cinstiţi după cuviinţă, fiind primiţi la reşedinţa mitropolitană de I. P. S. Mitropolit Nicolae, vizitînd apoi Institutul Teologic Universitar, Catedrala mitropolitană, tipografia noastră eparhială ş.a.

Mărturisind că „peste tot am văzut poporul român la muncă, l-am văzut cum îşi organizează fericirea, cum îşi clădeşte o viaţă paşnică", oaspeţii au mulţumit pentru „cordialitatea" cu care au fost primiţi.

*

Anuarul statistic al O. N. U pe 1966, dat publicităţii la începutul acestei luni, la New-York, arată că populaţia globului, la jumătatea anului 1965, era de 3.295.000.000, mai mult de jumătate trăind în Asia (1.830.000.000). Media densităţii populaţiei este de 24 locuitori pe km.p., Europa continuînd să rămînă continentul cu cea mai densă populaţie (90 persoane pe km.p.), urmată de Asia de est (72 persoane pe km.p.).

Indicele producţiei industriale mondiale (fără R. P. Chineză) a crescut de la 100 la 167 în anii 1958—1965. Cea mai mare creştere a fost înregistrată în estul şi sud-estul Asiei, în Uniunea Sovietică şi în ţările Europei Răsăritene. Între 1950 şi 1964 mai mult de jumătate din ţări şi-au dublat produsul naţional brut, înregistrînd o rată anuală medie de creştere cu peste 6 la sută.

Valoarea exporturilor mondiale în anul trecut a depăşit cifra de 200.000.000 dolari, atingînd cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată. Partea ţărilor dezvoltate, ce revine din acest export, a crescut în ultima decadă de la 66,2% la 69%, în timp ce partea ţărilor în curs de dezvoltare a scăzut de la 24% la 19%.

Anuarul mai dă şi alte importante date statistice.

Dragostea creştină

Dragostea e regina tuturor virtuţilor creştineşti; ea trebuie să fie însoţită întotdeauna de fapte, care s-o facă să activeze pentru binele aproapelui nostru.

Sf. Maxim Mărturisitorul ne spune, în privinţa asta, că „Roadele iubirii sînt facerea de bine faţă de aproapele, din toată inima, răbdarea cea îndelungată, deplina îngăduinţă şi folosirea lucrurilor, cu judecată dreaptă". Iar ajutorarea frăţească este şi ea o formă prin care se poate arăta dragostea faţă de aproapele. Ea trebuie făcută către toţi oamenii, indiferent de neamul sau credinţa lor. Căci cel ce face, ajută pe semeni imită chiar pe Dumnezeu, nu face deosebire între om şi om, între cel drept şi cel nedrept, ci ajută tuturor după trebuinţă. Şi iarăşi, cel ce iubeşte pe Dumnezeu cu siguranţă iubeşte şi pe aproapele, prin faptă, nu numai prin vorbe.

Dragostea faţă de Dumnezeu doreşte pururea să înaripeze mintea spre grăirea cea dumnezeiască; iar cea către aproapele să gîndească pururea cele bune, pentru semeni. De aceea, cînd creştinul e martor al unei bîrfiri, ce se face fratelui său, trebuie să mustre pe autorul ei şi să nu ia aminte la cele ce spune, căci altfel se face părtaş la păcatul aceluia, pe care-l încurajează, prin tăcerea sau aprobarea celor spuse. Cu atît mai mult creştinul trebuie să se ferească a-l vorbi de rău pe semenul său căci Sf. Maxim mai zice: „Nu înţepa cu vorbe batjocoritoare pe fratele tău, ca nu cumva primind şi tu cele asemănătoare de la el, să alungi de la amîndoi starea dragostei; ci mergi şi-l mustră pe el între patru ochi, cu îndrăznire iubitoare, ca împărtăşind pricinile supărării, să te izbăveşti şi pe tine şi pe el de tulburare şi de supărare!" Dar dragostea se arată prin răbdarea, pe care o arătăm în încercările grele şi în întîmplările supărătoare, nefugind de sarcinile ce ne revin în îndreptarea lucrărilor şi îmbunătăţirea situaţiei grele, care s-a creat pentru moment.

Mari binefaceri aduce dragostea semenilor noştri! Ea dărîmă toate barierele ce separă pe oameni, căci cel desăvîrşit în iubire nu mai deosebeşte între al său şi al altuia, sau între bărbat şi femeie ci, ridicat mai presus de patimi şi privind numai la faptul că semenul e om, priveşte pe toţi la fel şi are faţă de toţi aceeaşi dragoste. Căci în Hristos nu mai este elin şi iudeu, bcrbat sau femeie, rob sau slobod, ci în toate şi în toţi este Domnul Hristos.

Dragostea aduce pace între fraţii învrăjbiţi, creind condiţii tot mai bune de trăire laolaltă a oamenilor; şi dacă cineva ar urî pe altul, să fugă de această cale rea; şi — dacă i-a greşit aceluia, să meargă să se împace, pentru a înlătura ura cu dragostea. Ea-i vatra tuturor virtuţilor creştine şi mijlocul de-a izgoni toate patimile şi de a aduce pace şi colaborare pentru binele obştesc.

Culese şi prelucrate
de Pr. *Anastasiu Basarabin*

altă vizită la biserica „Sf. Nicolae" din Scheii Braşovului

Înalții Conducători ai Patriei noastre, în frunte cu Dl. Nicolae Ceaușescu, *Secretarul General al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, au vizitat, între 15 și 17 iunie a.c., regiunea Brașov, fiind întîmpinați de cetățenii de pe aceste meleaguri cu deosebită dragoste și entuziasm. În cursul dimineții de joi, 15 iunie a.c., primul popas a fost făcut în orașul Brașov, unde, printre altele, s-a vizitat și biserica și complexul muzeistic „Sf. Nicolae" din Scheii Brașovului. Aici, distinșii oaspeți au fost întîmpinați de I.P.S. Mitropolit* Nicolae Mladin, *care, într-un însuflețit cuvînt de bun venit, a spus printre altele:*

„Cu peste trei veacuri și jumătate în urmă, protopopul Mihai, în fruntea obștii dreptcredincioase, a primit cu bucurie la biserica „Sf. Nicolae" pe Mihai Viteazul, stegarul și făuritorul unității celor trei „Țări" românești. Astăzi, obștea românilor ortodocși de pe aceste plaiuri, în frunte cu mitropolitul, are marea, negrăita bucurie și cinste de a întîmpina pe iubiții și înțelepții ocîrmuitori ai Patriei noastre scumpe, întruchipare deplină a visurilor și luptelor seculare ale poporului nostru".

Relevînd rolul religios, cultural și național pe care Biserica Ortodoxă Română l-a avut de-a lungul secolelor în Transilvania, biserica Sfîntul Nicolae din Schei — prin vechimea sa, prin cea dintîi școală românească de aici, prin apreciatele comori artistice, literare și documentare de la muzeul acestei biserici — fiind un grăitor exemplu în acest sens, I. P. S. Sa a spus în încheiere:

„Trecutul este dascălul prezentului; el ne învață să fim mereu alături de popor, de năzuințele, de munca lui. Păsind pe urmele înaintașilor, noi — Mitropolitul Ardealului, Crișanei și Maramureșului, clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române de pe aceste meleaguri — Vă asigurăm că în sufletele noastre arde flacăra nestinsă a patriotismului constructiv, că — mîndri de mărețele realizări ale Patriei noastre scumpe, Patria tuturor oamenilor muncii — vom sprijini munca poporului, sub călăuzirea celor mai buni fii ai lui, pentru înălțarea României socialiste pe noi culmi de civilizație și progres și lupta lui pentru pacea a toată lumea".

Grîul

Așa se intitulau două articole apărute pe prima pagină, în două numere consecutive ale revistei „Contemporanul" (numerele 23 și 24 din 9 și 16 iunie a.c.), și semnate de Dl Acad. Geo Bogza. Cu deosebire în primul dintre ele se făceau unele cugetări și constatări, care au produs ecouri în sufletele cititorilor, mai ales în ale celor care am deschis ochii în vatra satelor, ceea ce ne și determină să le semnalăm.

„Cei pe care nu-i interesează cum este grîul — spune autorul, — rămîn puțin în afară de istoria și sufletul acestei țări".

Un lan cu grîu, ca de altfel atîtea alte fenomene ale firii care ne înconjoară, ne duce cu gîndul la minunatele întocmiri ale naturii, ne dă prilej de meditație, ne conduce la anumite edificări interioare. „Am străbătut de curînd un lan de grîu și am fost uimit încă odată de cîtă frumusețe și înțelepciune a firi s-au revărsat asupra mea. Am străbătut un lan de grîu ce se întindea de la o zare la alta și am ajuns la capătul lui mai înțelept decît dacă aș fi citit cartea unuia din marii înțelepți ai lumii" — remarcă autorul.

Un lan de grîu este totodată și un prilej de desfătare pentru ochi, precum și un mijloc de liniștire sufletească, din care pricină semnatarul celor două menționate articole îndeamnă a se evita locurile aglomerate din natură „spre care tot mai mulți orășeni dau năvală ducînd cu ei zarva orașului, ci spre un lan de grîu să vă îndreptați, voi cei obosiți de trepidația vieții moderne". Ba mai mult: „Coborîți între două trenuri în cea mai mică gară din Bărăgan. Va fi ca și cum ați deschide ușa unei catedrale, ce nu s-a construit încă, unde mitropoliți și episcopi nevăzuți fac o slujbă în stare să întoarcă și cel mai istovit suflet spre lumină și bucurie".

Aceste cugetări exprimă desigur un mare adevăr, sesizabil de toți cei ce, cu ochi mari și antenele inimii deplin întinse, pleacă urechea cu dragoste și interes la frumusețile, uneori de negrăit, ale strămoșescului nostru pămînt; la frumusețile atît de bogate și variate ale naturii, întremătoare de trup și luminătoare de suflet. Cinstituie totodată aceste rînduri și un îndemn, o chemare la mai strînsă legătură, la un contact mai viu al tuturor cu sufletul mare al poporului nostru, cu arta și înțelepciunea lui milenară.

Dar dacă atunci cînd Dl Acad. Geo Bogza își încrusta rîndurile de mai sus, tablele întinse de grîu ale fermelor de Stat și cooperativelor agricole de producție erau verzi, abia înspicate, și se legănau ușor în alintările line ale vîntului, acum, în aceste zile de Cuptor, grîul este copt, campania de seceriș fiind în plin toi.

De aceea, grîul mai are pentru noi și o altă, superioară, semnificație. El este „pîinea noastră cea de toate zilele", este hrana trupească a tuturor celor care trudesc cu brațele și cu muntea în fiecare compartiment din imensul laborator al țării. Ba mai mult, din vechime credincioșii satelor noastre au văzut schițat pe fiecare bob de grîu chipul, „fața Domnului Hristos" — cum spun ei, ceea ce nu-i lipsit de înțeles, pentru că din făină de grîu și vin curat de viță se pregătește Sf. Euharistie, taină de bază a strămoșeștii noastre credințe.

De aceea, în aceste zile de culegere a mănoaselor roade cu care Cerul a binecuvîntat pămîntul nostru drag și munca plină de sudoare a celor ce cu sîrg muncesc ogoarele, aducem un gînd cald de recunoștință acestor lucrători ai ogoarelor, părinților și fraților noștri, care fără preget și cu interes asudă pe glia străbună. Lor le trimitem acum dragostea noastră nemărginită, caldă ca soarele lui iulie, sub ale cărui raze ei adună, cu bucurie în suflet, snop cu snop și spic cu spic, grîul, *pîinea Țării.*

Spunem „cu bucurie în suflet", pentru că n-a fost totdeauna așa. Să-l ascultăm de pildă pe

(Continuare în pag. 4)

Incheierea anului şcolar la Institutul Teologic Universitar din Sibiu

Joi, 29 iunie a.c., a avut loc la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu încheierea festivă a anului universitar 1966/1967, împreunată anul acesta cu aniversarea a 19 veacuri de la moartea martirică a marilor Apostoli ai Bisericii creștine, Sfinții Petru și Pavel.

La ora îndătinată, în catedrala noastră mitropolitană s-a săvîrșit Sf. Liturghie arhierească în fruntea soborului slujitor fiind I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, P. S. Episcop *Teoctist* al Aradului și P. S. Episcop *Teofil* al Clujului.

La ectenia întreită, I. P. S. Mitropolit Nicolae rostește rugăciune de mulțumită către Tatăl ceresc, pentru darurile Sale revărsate asupra studenților și profesorilor de la Institutul nostru teologic ca și asupra tuturor credincioșilor adunați la rugăciune. Ectenie de pomenire se face și pentru adormiții mitropoliți ai Ardealului, pentru studenții și profesorii răposați în decursul vremii de la Institutul teologic.

La priceasnă a predicat P. C. prof. Dr. *C. Sîrbu*, care, plecînd de la cuvintele cuprinse în epistola către Evrei (13, 7): „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit vouă cuvîntul lui Dumnezeu și privind cum și-au sfîrșit viața să le urmați credința", vorbește despre viața și învățătura Sf. Apostoli Petru și Pavel.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, înconjurați de sobor, au vorbit P. S. Episcop Teoctist, P. S. Episcop Teofil și I. P. S. Mitropolit Nicolae.

P. S. Teoctist *își exprimă, printre altele, bucuria de a sluji, în calitatea P. S. Sale de Episcop al Aradului, pentru prima dată în Catedrala mitropolitană din Sibiu, bucurie care este mărită de prăznuirea specială a Sf. Apostoli Petru și Pavel. La această prăznuire „sufletele noastre au fost înălțate către rîvna lor pentru Iisus Hristos, către credința lor, către ceea ce au avut ei mai sfînt și mai frumos". De aceea, ei rămîn pentru noi „adevărați făclieri pe drumul către desăvîrșire".*

Toți ne-am împărtășit și ne împărtășim mereu din cuvîntul înaripat al Sf. Apostol Pavel, ca și de tăria de credință a Sf. Apostol Petru. Idei scumpe ne-au rămas de la amîndoi, cu deosebire de la Sf. Apostol Pavel, care ne numește pe noi toți cei ce credem în Iisus „trupul lui Hristos și (fiecare) în parte mădulare" (I Cor. 12, 17), idee pe care P. S. Teoctist o dezvoltă documentat în continuare.

În imaginea acestui trup sănătos sînt cuprinși toți fiii Bisericii, atît ierarhia cît și credincioșii, capul trupului fiind Iisus Hristos. „Nici o clipă trupul Bisericii nu a rămas fără cap. Așa cum este în orice trup omenesc, între trup și cap a fost și este o permanentă legătură". Această învățătură este de mare importanță și astăzi, cînd sărbătorirea celor doi corifei ai Apostolilor ne cheamă la unitate deplină în Iisus Hristos, Mîntuitorul nostru.

P. S. Episcop Teofil *al Clujului s-a ocupat de semnificația vieții Sfinților pentru noi credincioșii, insistînd cu deosebire asupra pildei de urmat pe care ei ne-o pun în față. „Ei ne sînt lumină, ca să umblăm în calea lui Dumnezeu" — spune P. S. Sa adresîndu-se mai ales studenților teologi, pe care îi sfătuiește la o purtare cuviincioasă, la înălțimea frumoasei lor chemări.*

„Să ne străduim să imităm pe Sfinții Apostoli, care ne duc pe drumul lui Iisus Hristos", mai ales cu prilejul sărbătorii de astăzi, căci numai astfel ea ne va fi de adevărat folos.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, *adresîndu-se credincioșilor și studenților teologi, arată, printre altele, că preamărim pe Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra noastră, pentru încheierea cu bine a anului școlar universitar la Institutul Teologic, cît și pentru împreuna liturghisire a celor trei ierarhi. „Această împreună slujire a noastră arată vechile legături care ne unesc pe toți credincioșii români de pe aceste plaiuri în aceeași Biserică strămoșească".*

În ziua de astăzi — continuă I. P. S. Mitropolit Nicolae — serbăm pe cei doi mari corifei ai Apostolilor, Sf. Petru și Pavel. Serbăm totodată și ierarhia și teologia; ierarhia, pentru că episcopii sînt urmașii Apostolilor, și teologia, pentru că Sf. Apostoli, Sf. Apostol Pavel în special, ne-au lăsat o moștenire bogată, izvor nesecat de gîndire teologică. Ierarhia și teologia au fost împletite de-a lungul veacurilor, avînd în centrul lor pe Iisus Hristos, mereu același, mereu actual, pentru că viața lui Dumnezeu este viață veșnică. „De aceea, viața în Hristos-Domnul nostru ne face să ne simțim bine în epoca în care trăim, pentru că în această epocă este tot mai vie dorința și strădania popoarelor după dragoste, dreptate și pace, semințe puse de Dumnezeu în sufletele noastre. Aceste semințe să facem deci să crească, pentru că în felul acesta ajutăm poporul nostru și întreaga omenire pentru un viitor mai fericit".

(Continuare în pag. 4)

Incheierea anului şcolar la Institutul Teologic Universitar din Sibiu

(Urmare din pag. 3)

In aula Institutului Teologic de grad Universitar, în prezenţa I. P. S. Mitropolit Nicolae, a PP. SS. Episcopi Teoctist al Aradului şi Teofil al Clujului, se continuă apoi festivitatea încheierii anului universitar.

In sală mai erau de faţă P. C. Vicar Traian Belaşcu, consilieri arhiepiscopeşti, profesorii şi studenţii Institutului, ca şi o seamă de credincioşi. Secţia Ev. lut. C.A. din Sibiu a Institutului Teologic Protestant din Cluj era reprezentată prin Dl Decan Dr. Hermann Binder, iar Biserica reformată prin prot. Kölente Tibor. Se mai aflau de asemenea absolvenţii promoţiei de acum 40 de ani (1927).

Programul din aulă începe cu bucata corală „Mare este taina creştinătăţii", executată de corul studenţilor, după care a luat cuvîntul P. C. rector Dr. *Sofron Vlad,* care a spus printre altele: „Munca noastră nu poate fi exprimată prin grafice sau prin alte formule ca la alte întreprinderi economice, ci mai mult consemnăm faptele mai importante din decursul unui an şcolar". Ceea ce şi face în continuare, prin relatarea trecerii la cele veşnice a răposatului vlădică Nicolae Colan, a cărui personalitate complexă este descrisă şi în a cărui memorie întreaga asistenţă păstrează un moment de reculegere.

Ca al doilea moment important din viaţa Institutului este subliniată, în aplauzele calde ale celor de faţă, alegerea „unanim apreciatului prof. Dr. Nicolae Mladin", la cîrma Mitropoliei ardelene.

In continuare, P. C. Sa se ocupă de activitatea profesorilor şi studenţilor, asemănînd munca lor cu aceea a semănătorului din parabolă, arătînd totodată că educaţia religios-morală a studenţilor a fost întreţesută cu cea patriotică.

P. C. Sa mulţumeşte Inalţilor Ierarhi şi Centrelor Eparhiale sub a căror oblăduire se află Institutul.

Aduce mulţumiri Departamentului Cultelor pentru tot sprijinul acordat.

Corul execută apoi compoziţia P. C. prof. Gh. Şoima: „Dragă-mi este ţara mea".

In numele noilor licenţiaţi, tînărul *Jivi Aurel* aduce cuvînt de despărţire pentru studenţii rămaşi, precum şi de mulţumire Inaltelor noastre foruri bisericeşti, în frunte cu P. F. Patriarh Justinian, pentru condiţiile favorabile de studiu de care s-au bucurat, ca şi profesorilor ale căror poveţe se obligă a le urma.

De asemenea se aduc mulţumiri şi Departamentului Cultelor pentru sprijinul acordat.

„In numele colectivului nostru de absolvenţi de acum 40 de ani", precum însuşi spune, vorbeşte C. pr. *Marin Victor* (Baciu-Braşov), care, cu vădite emoţii, prezintă pe cei rămaşi dintre cei plecaţi acum 4 decenii în activitatea preoţească, depănînd cîteva aspecte din munca lor şi chemînd pe tinerii absolvenţi „să păşească cu hotărîre în ogorul Domnului, căci secerişul este mult".

Cunoscuta şi mişcătoarea bucată corală: „Pescarul" de D. Kiriac, este cîntată tot de corul studenţiolr teologi.

In lectura a 4 studenţi teologi, sub îndrumarea directă a P. C. prof. Dr. Grigorie Marcu, sînt ascultate apoi înălţătoare pagini legate de personalitatea Sf. Apostoli Petru şi Pavel.

Cuvînt comemorativ, închinat importantului eveniment al împlinirii a 19 veacuri de la moartea martirică a Sf. Apostoli Petru şi Pavel, rosteşte în continuare P. C. profesor Dr. *Grigorie Marcu.*

„Orice pomenire este un triumf al vieţii asupra morţii — spune printre altele P. C. Sa. Pomenind, noi trăim mai departe cu cei care s-au dus pe calea întoarcerii întru înviere". Biserica noastră zice: „Facem pomenirea Sf. Apostoli Petru şi Pavel", pentru că pentru noi, în Biserica noastră ei sînt cinstiţi la fel, căci au avut aceeaşi rîvnă pentru Hristos. Deşi ca vîrstă şi temperament se deosebeau, totuşi Sf. Apostoli Petru şi Pavel se aseamănă „ca două picături de apă curată, ca două raze emanate din acelaşi focar".

Intre Sf. Apostoli, Mîntuitorul n-a creat trepte ierarhice. Se poate spune că Sf. Apostol Ioan s-a bucurat de „o întîietate cordială", de unde se vede că Mîntuitorul a fost şi om adevărat, pe toţi Apostolii însă i-a numit „prietenii mei".

Se face apoi un frumos paralelism între Sf. Apostoli Petru şi Pavel, arătîndu-se că lor le datorăm idei dintre cele mai nobile, de egalitate, de dreptate şi înfrăţire. Ei ne-au arătat că adevărata viaţă trebuie să se desfăşoare în pace, cuvîntările lor fiind chemări vibrante la dragoste, la unitate şi pace. De altfel, încă alte multe lucruri ziditoare se pot scoate din „fîntîna înţelepciunii lor".

De la înfiinţarea sa, prin profesorii săi, Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu a adus serioase contribuţii la mai buna cunoaştere a celor doi Sfinţi Apostoli, subliniind faptul că chiar actualul nostru Arhipăstor, I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin, are ca teză de doctorat un aspect din învăţătura şi viaţa Sf. Apostol Pavel.

Dezbinările care s-au făcut în numele lor nu s-au făcut cu consimţămîntul lor, căci căile Sf. Apostoli Petru şi Pavel au fost căile unităţii şi ale dragostei întru Iisus Hristos — Domnul nostru.

Tot acestui eveniment a fost închinată şi reuşita compoziţie, cu solişti, a P. C. prof. Gh. Şoima: „Stihiră (gl. VI) de la utrenia sărbătorii Sf. Apostoli Petru şi Pavel".

De încheiere, a luat cuvîntul I. P. S. Mitropolit *Nicolae,* care, adresîndu-se pe rînd celor de faţă, a spus printre altele:

Deşi am fost mai mult plecat din Sibiu, totuşi, pretutindeni unde am fost, am dus cu mine Sibiul. La întoarcere s-a întîmplat să cobor direct la Institutul nostru Teologic, de unde, în această lună, am fost luat şi ridicat pe scaunul de Mitropolit al Ardealului, cinstit de atîţia înaintaşi vrednici.

Cu toate acestea, Institutul a rămas în fiinţa mea. De fapt, Arhiereul este totodată şi dascăl. De aceea mă simt apropiat de toţi, pentru că rămîn pe mai departe dascăl al păstoriţilor mei.

S-a întîmplat ca această serbare a încheierii cursurilor să coincidă cu sărbătorirea împlinirii a 1900 de ani de la moartea martirică a Sf. Apostoli Petru şi Pavel. Această sărbătoare ne dă prilej să privim înapoi cu 1900 de ani în urmă, cînd o mînă de Apostoli porneau la asaltul lumii vechi, mînaţi de porunca lui Iisus Hristos şi călăuziţi de Duhul Sfînt. Acum vedem că sămînţa aruncată de ei a rodit însutit şi înmiit, pentru că prin ei lucra puterea lui Iisus Hristos — Domnul nostru.

Cuvîntul dumnezeiesc, care a răsunat acum 2000 de ani pe pămîntul Palestinei, s-a revărsat peste veacuri, influenţînd pozitiv viaţa celor care l-au primit.

Noi sîntem bucuroşi, pentru că cuvîntul lui Hristos a fost propovăduit şi pe meleagurile noastre, chiar de la începutul formării poporului nostru şi că viaţa Bisericii noastre a fost împletită cu viaţa poporului nostru, căci Biserica ortodoxă din ţara noastră a fost şi rămîne Biserică românească.

Institutul nostru teologic este şi el un laborator în care se formează sufleteşte, an de an, preoţi care să slujească marele ideal al unităţii noastre bisericeşti şi naţionale, să ajute la făurirea u Patrii din ce în ce mai frumoase, ca şi la îm nirea idealului umanitar al păcii şi înfrăţ tuturor popoarelor. Teologia noastră este o te logie vie, nu făurire numai a raţiunii, ci înrăd cinată în viaţa Bisericii şi în viaţa societăţii a astăzi. În felul acesta, ea caută şi găseşte soluţi noi la împrejurări noi.

Adresîndu-se direct studenţilor teologi, I. P. S. Sa a spus în continuare:

In acest Institut aţi primit nu numai învăţătură teologică, ci şi suflet din sufletul profesorilor voştri. Totodată, aţi îngenuncheat şi în faţa Sf. Altar — eu însumi ascultîndu-vă cu bucurie dimineaţa şi seara — ceea ce este foarte frumos pentru un tînăr student teolog, căci se pleacă în faţa tinereţii veşnice, care este Dumnezeu, şi soarbe puteri de dăruire de sine şi jertfă pentru ideal. Biserica lui Hristos vă cheamă, vă aşteaptă să păşiţi cu încredere în ogorul ei. Ea vă cheamă să contribuiţi la înflorirea Patriei noastre dragi şi la pacea a toată lumea.

Mulţumesc profesorilor Institutului pentru sufletul pe care l-au pus în lucrarea lor, ca şi pentru prestigiul cu care au reprezentat Institutul şi Biserica noastră peste hotare. Mulţumesc studenţilor care s-au străduit să împlinească munca cu rugăciunea.

Mulţumesc Ierarhilor de faţă, pentru că ne-au cinstit cu prezenţa, ca şi I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului şi P. S. Valerian al Oradiei, care cu sufletul sînt aici de faţă.

Gîndul nostru în acest moment se îndreaptă către P. F. Patriarh Justinian, Patriarhul unităţii noastre de credinţă, Patriarhul apostolatului social, Patriarhul păcii, căruia îi mulţumim pentru atenţia şi sprijinul acordat Institutului nostru.

Mulţumesc dlui Prof. Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, şi colaboratorilor Daminiei Sale pentru sprijinul pe care-l acordă acestui Institutut.

Institutul va lucra şi în viitor pe aceeaşi linie de formare creştinească şi de viu patriotism.

Dumnezeu să ne ajute să urmăm Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel, pentru a fi adevăraţi apostoli ai iubirii şi păcii în lume.

Binecuvîntînd pe cei de faţă la această frumoasă festivitate, Inalţii Ierarhi, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae, părăsesc sala şi se îndreaptă spre reşedinţa mitropolitană.

P.

Grîul

(Urmare din pag. 3)

O. Goga, care, în urmă cu numai 60 de ani, spunea în „Plugarii" şi versuri ca acestea:

Fraţi buni ai frunzelor din codru,
Copii ai mîndrei bolţi albastre,
Sfinţiţi cu roua suferinţii
Ţărîna plaiurilor noastre!
Din casa voastră unde-n umbră
Plîng doinele şi rîde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostru, — al tuturora.

Această viziune a poetului s-a împlinit în anii noştri, cînd şi cei ce muncesc pe ogoare se bucură de roadele trudei lor, trudă care le-a fost mult uşurată de miile de tractoare, combine şi alte maşini agricole, pe care Statul nostru le-a pus şi le pune mereu la îndemîna ţăranilor muncitori.

Munca lor, izvor de seamă al venitului general al ţării, este apreciată după cuviinţă, fapt pe care l-am putut constata şi cu prilejul recentelor vizite pe care Conducătorii Patriei noastre le-au făcut în regiunile Braşov şi Bucureşti.

Gh. Papuc

(Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 115 Sibiu, 1 august 1967 Nr. 29—30

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

„În tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii răsună cuvintele lor" *(Ps. 18, 4).*

În acest an, în 29 iunie, se împlinesc 1900 ani de la moartea mucenicească a celor care au fost „între apostoli mai întîi pe scaun șezători și lumii învățători": Sf. Ap. Petru și Pavel. Cu acest măreț prilej, se cuvine cu adevărat să aducem cuvînt de laudă acestor „aleși între aleși". Dar cu ce cuvinte de laudă să împodobim, noi nevrednicii, pe cei pe care i-au lăudat în decursul celor 19 veacuri toți marii predicatori în frunte cu Sf. Ioan Gură de Aur? Cu ce cununi de laudă să-i împodobim pe cei care au primit deja cununa vieții (Apoc. 2, 10) și cununa dreptății? (II Tim. 4, 8). Cum vom lăuda pe cei pe care Mîntuitorul însuși i-a lăudat, numindu-l pe Simon, Petru (Mt. 16, 18), iar pe Saul „vas ales" (F. Ap. 9, 15)? Pentru aceasta nici nu ne vom încumeta la un astfel de lucru, ci vom lăsa mai bine să-i laude faptele lor mari așa cum a spus Mîntuitorul că pe ucenicii Lui „după roadele lor îi veți cunoaște" (Mt. 7, 16).

Firește că Sf. Ap. Petru și Pavel au fost mari nu prin minunile deosebite pe care le-au săvîrșit, căci și alți sfinți au săvîrșit minuni, nici prin descoperirile de care s-au învrednicit, fiindcă și alți aleși ai Domnului au avut vedenii, și nici chiar prin martiriul lor, în care n-au fost nici primii, nici singurii și nici ultimii, ci prin lucrarea lor, prin ostenelile lor.

Pentru a ne da seama de vrednicia acestor fruntași ai apostolilor să vedem prin ceea ce ei se aseamănă și se deosebesc, să le urmărim faptele.

a) De la început trebuie să spunem că ei au fost aleșii, chemații Domnului. O mărturisire a Sf. Ap. Pavel e adînc grăitoare și valabilă pentru amîndoi. „Prin darul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt și darul hărăzit mie n-a fost zadarnic" (I Cor. 15, 10). Numai prin „darul lui Dumnezeu", fiul lui Iona a ajuns să fie Petru, iar Saul să devină Pavel și amîndoi să însemneze ceea ce au însemnat în istoria creștină. Altfel, Simon ar fi rămas pescar uitat printre alți pescari din Galileia iar Saul s-ar fi pierdut și el printre alți zeloși învățători de lege. Dar tot atît de adevărată e și partea a doua a mărturisirii. „Darul lui Dumnezeu n-a fost zadarnic", nici în Petru și nici în Pavel. De aceasta ne încredințăm dacă urmărim ceea ce au făcut ei cu „darul lui Dumnezeu", pentru desăvîrșirea lor, pentru mîntuirea semenilor lor și pentru mărirea lui Dumnezeu.

b) Cu ajutorul „darului lui Dumnezeu" cei doi Apostoli și-au făcut din suflete o alevărată livadă a virtuților. Din mulțimea virtuților ce le-au împodobit sufletele, să ne oprim la una singură: smerenia, căci, după cuvîntul unui Sf. Părinte, desăvîrșirea nu e decît o prăpastie de smerenie. Sf. Ap. Petru, pentru vîrsta și deosebita lui rîvnă pentru Domnul, s-a bucurat de o oarecare cinstire între Apostoli, fiind mereu trecut cap de listă de evangheliști și socotit ca unul din cei trei stîlpi ai Bisericii (Gal. 2, 9), totuși la el nu aflăm nici o umbră de trufie. Dimpotrivă, el se socotește nevrednic înaintea Domnului (Luca 5, 8). Pentru lepădarea sa, Mîntuitorul l-a iertat și l-a reabilitat, fiindcă a plîns cu amar (Mt. 26, 75). Cu toate acestea, după tradiție, el plîngea oridecîte ori auzea cocoșul cîntînd. De asemenea cînd el a fost înfruntat înaintea tuturor de Ap. Pavel, fiindcă greșise (Gal. 2), el nu s-a supărat. Mai mult, cînd Ap. Pavel e atacat pe nedrept de vrăjmașii lui, el îl laudă și îl apără (II Petru 3, 15—16). Tot din smerenie a cerut el să fie răstignit, nu ca Domnul, ci cu capul în jos.

Ap. Pavel, chemat de Domnul în chip minunat și săvîrșind el multe minuni, nu s-a înălțat, ci s-a smerit în așa măsură încît spunea că nici nu merită să se numească Apostol, apoi chiar dacă i se îngăduie acest nume și atunci el se consideră cel mai mic, nu numai între apostoli (I Cor. 15, 9), ci și între creștini (Ef. 3, 8), cel mai mare dintre păcătoși (I Tim. 1, 5).

c) De la virtuți să trecem la fapte și osteneli. Din viața Ap. Petru petrecută în preajma Domnului pomenesc un singur fapt: frumoasa mărturisire pe care el a făcut-o în părțile Cezareii lui Filip, despre divinitatea Mîntuitorului, în numele tuturor apostolilor. Atunci Mîntuitorul i-a dat porecla de „Chefa" — Petru, ce i-a trecut în renume. După Înălțare, el a ostenit mult pentru vestirea Evangheliei, mai ales la cei din neamul lui (Gal. 2, 9), în Ierusalim, Samaria, Antiohia, Roma. Un mare succes a avut cuvîntarea din ziua Cincizecimii, cînd a întrecut pe cei mai mari oratori ai lumii. „Căci Demostene, mare și renumit în arta oratorică, n-a putut prin arta sa să-și impună convingerile sale, încît a fost exilat din cetate de ascultători; iar Socrate, cu toate multele lui cuvîntări către atenieni și cu toate discuțiile lui înțelepte, la sfîrșit a aflat cucută ... Dar Petru, pescarul ... printr-o singură cuvîntare, a vînat trei mii de bărbați."

Prin predica acestor apostoli, s-a împlinit profeția lui David, că „în tot pămîntul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii răsună cuvintele lor" (Ps. 18, 4). Numai prin cuvîntul lor, credința creștină a ajuns pînă la marginile lumii cunoscută atunci, învingînd forța Romei păgîne. Cu aceasta „roadele" ostenelilor lor nu s-au sfîrșit. Predica lor n-a încetat nici azi. Ea răsună prin cele 14 epistole ale lui Pavel și cele 2 ale lui Petru, care sînt tot atîtea „predici scrise" de ale lor. Nu există loc pe pămînt, unde să se afle creștini și scrisorile lor să nu fie citite cu evlavie. Cîtă deosebire între scrisorilor lui Saul prin care se arestau creștinii (F, Ap. 9, 2) și cele ale Ap. Pavel, prin care se leagă inimile creștinilor printr-o iubire mai tare decît moartea. „Oare nu din cauza sf. virtuți a epistolelor sale — spune Sf. Ioan Gură de Aur — din care mult au folosit nu numai credincioșii de atunci, ci și cei ce au fost de atunci și pînă în zilele noastre și vor mai folosi și cîți vor mai fi pînă la venirea lui Hristos și nu vor înceta să facă aceasta tot timpul cît ar rămîne neamul omenesc pe pămînt".

d) Timpul nu ne îngăduie să stăruim asupra pătimirilor atît de multe și de mari, atît de felurite și de neașteptate pe care le-au îndurat cei 2 Apostoli. E destul dacă vă spun că Biserica cinstește la 16 ianuarie în fiecare an: „Închinarea lanțului Sf. Ap. Petru". Cît despre lanțurile, temnițele, judecățile și suferințele Sf. Pavel, nu trebuie să le spunem noi, căci ni le spune el în ep. II Cor. 11, 23—33, și noi le ascultăm cu adîncă emoție în fiecare an, în această zi.

e) S-a spus că „sfîrșitul încoronează opera". Un sfîrșit măreț a încoronat viața de luptă și trudă a Sf. Apostoli: martiriul. Cel care altădată se temea de servitoarea lui Caiafa, spune Leon cel Mare, acum nu se mai teme de Roma, stăpîna lumii! Amîndoi Apostolii și-au cunoscut sfîrșitul din descoperirea Domnului (II Petru 1, 14; II Tim. 4, 6—7). În ziua de 29 iunie 67, sub sîngerosul Nero, ei și-au dăruit viața pentru cine au crezut: Petru fiind răstignit, iar lui Pavel, ca cetățean roman, i s-a tăiat capul cu sabia. „Nu există viață fără lupte și suferințe, dar nici suferințe fără triumfuri și glorie". De aceea poeții creștini i-au cîntat, pictorii i-au zugrăvit, sculptorii le-au ridicat monumente nepieritoare, teologii i-au comentat, misionarii și păstorii de suflete i-au urmat, iar creștinii de pretutindeni și de totdeauna i-au cinstit și chemat în rugăciunile lor.

Ce i-a deosebit pe cei 2 apostoli? Desigur firea, caracterul lor deosebit. Petru o fire entuziastă, dar pripită și prin aceasta mai expus la căderi, ne e simpatic fiindcă e mai aproape de noi și de firea noastră cea slăbită prin păcat. Pavel e un om din o bucată. Ceea ce s-a petrecut în sufletul și viața lui de om credincios, capabil de orice sacrificiu, a fost numai o schimbare de direcție. Care din doi a fost mai mare? Evlavia creștină din ultimile 9 veacuri cu privire la cei 2 apostoli pare împărțită. Dacă sf. ap. nu s-au separat și deosebit, au venit o parte din creștini să-i deosebească. Astfel creștinii catolici ridicînd la Roma cea mai mare biserică în cinstea Sf. Petru, au voit să arate că acesta a fost cel mai mare între apostoli, nu numai în cinste, ci și în putere. Protestanții ridicînd și ei o măreață catedrală la Londra, Sf. Paul, încă vor părea să spună că cinstirea lor se îndreaptă spre cel mai învățat dintre Apostoli. Numai evlavia ortodoxă a rămas statornică, cinstindu-i în mod egal și luîndu-i pe amîndoi ca patroni la diferite biserici. Ca „ajutoare de muncă" (I Cor. 3, 4) ai lui Dumnezeu, fiecare a fost mare, după darul primit și roadele arătate. Mare cu adevărat este numai Dumnezeu care a chemat în slujba Sa două suflete care prin osteneala lor au dat cei dintîi conținut și strălucire cuvintelor de apostol și apostolat.

Noi creștinii de azi putem și trebuie să învățăm de la amîndoi Apostolii, care ne stau în față ca două icoane de pocăință, căci și noi adesea cădem ca și Petru și trebuie să ne pocăim ca și el. De asemenea prin păcatele noastre noi răstignim a doua oară ca și Saul și trebuie să ne eliberăm de ele ca și el.

De la Ap. Petru să luăm pildă de credință. Să avem o credință tare ca piatra. Să fim pietre vii în Biserica Domnului (I Petru 2, 5). Iar de la Sf. Ap. Pavel să învățăm ca să fim și noi „vase alese", adică să purtăm cu vrednicie numele de creștini în lume.

Prot. *A. Radu*

Din învățătura Sf. Apostoli Petru și Pavel

Prin lumina primită de la Mîntuitorul Iisus Hristos, Sf. Apostoli Petru și Pavel lucesc, pe cerul Ortodoxiei noastre, ca doi luceferi, cu aceeași intensitate.

Lăsînd la o parte motivele imediate: moartea lor mucenicească de acum 1900 de ani, pe aceleași locuri și, oarecum, în aceleași condiții, Biserica, în experiența și înțelepciunea ei, putea găsi și încă alte suficiente motive pentru a le așeza prăznuirea în aceeași zi. Căci, așa cum mai tîrziu, pentru viața și faptele lor, dragostea și cinstirea obștească au pus pe aceeași luminoasă treaptă pe Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan, la fel și Sf. Apostoli Petru și Pavel, pentru rîvna lor misionară, pentru dragostea fierbinte de oameni, pentru negrăitele lor osteneli pe drumurile vestirii Evangheliei, și-au cîștigat dintru început același loc, nu numai înaintea Dreptului Judecător, ci și în inima și conștiința noastră creștinească.

De aceea, numele Sf. Apostoli Petru și Pavel sînt strîns legate unul de altul, iar rostirea lor se face cu aceeași intensitate, cu aceleași vibrații sufletești, ca de altfel numele tuturor Apostolilor, care, după Pogorîrea Duhului Sfînt mai ales, în vestirea lui Iisus Hristos și-au văzut rostul și chemarea vieții lor. A face deci distincții între ei, a-i așeza pe trepte diferite, considerăm că este o îndeletnicire izvorîtă din ambiții și alte păcate omenești, fără nici un reazim pe realitatea istorică, cu totul străină de preocupările Sf. Apostoli, cu atît mai mult cu cît problema întîietății a rezolvat-o însuși Mîntuitorul, pe drumul Ierusalimului, în auzul și aprobarea ucenicilor Săi.

Așa după cum grosul învățăturii Mîntuitorului s-a transmis pe cale orală, la fel și din învățătura Sf. Apostoli Petru și Pavel ne-a rămas doar o mică parte. Ne sînt consemnate astfel înflăcărate cuvîntări de-ale amîndorura în Faptele Apostolilor, rămînîndu-ne totodată 2 epistole de la Sf. Apostol Petru și 14 de la Sf. Apostol Pavel, din care vom reproduce, în continuare, cîteva versete:

SF. APOSTOL PETRU:

— Binecuvîntat să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care, după mare mila sa, prin învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut pe noi a doua oară spre nădejde vie (I Petru 1, 3).

— Iubiți-vă unul pe altul cu inimă curată și cu tot dinadinsul, căci voi ați fost născuți din nou prin cuvîntul lui Dumnezeu celui viu care rămîne în veac (I Petru 1, 22—23).

— Toți să fiți într-un gînd, milostivi, iubitori de frați, îndurători, blînzi, smeriți. Nu răsplătiți cu rău pentru rău, sau cu ocară pentru ocară (I Petru 3, 8-9).

— Mai presus de toate, să aveți multă dragoste unii către alții, căci dragostea acoperă mulțime de păcate. Slujiți fiecare cu darul pe care l-ați primit spre folosul tuturor (I Petru 4, 8, 10).

— Nu urmînd basme meșteșugite am vestit vouă puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci noi înșine 'am văzut slava lui (II Petru 1, 16).

SF. APOSTOL PAVEL:

— Eu nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mîntuirea tuturor celor ce cred (Romani 1, 16).

— Fără cuvînt de apărare ești tu, omule, care judeci (pe altul). Căci întru ceea ce judeci pe altul pe tine însuți de osîndești, de vreme ce tu, cel ce judeci, săvîrșești aceleași lucruri (Romani 2, 1).

— Toate îmi sînt slobode, dar nu toate îmi sînt de folos; toate îmi sînt slobode, dar nu toate zidesc. Nimeni să nu caute (numai) de ale sale, ci fiecare și de ale altuia (I Cor. 10, 23—24).

— Dacă nădăjduim întru Hristos numai pentru viața aceasta, sîntem mai de plîns decît toți oamenii: Hristos însă s-a sculat din morți, începătura învierii celor adormiți făcîndu-se (I Cor. 15, 11—20).

— Purtăm grijă de cele bune nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor (II Cor. 8, 21).

— Purtați sarcinile unii altora și așa pliniți legea lui Hristos (Gal. 6, 2).

Asemenea acestor versete, toate epistolele Sf. Apostoli Petru și Pavel sînt pline de ziditoare învățături, la care să luăm totdeauna aminte, spre zidirea noastră trupească și sufletească.

P.

Sfîntul Apostol Pavel despre rugăciune

In acest an creștinătatea comemorează împlinirea a nouăsprezece secole de la moartea martirică a Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Acest eveniment este un minunat prilej de adîncire a învățăturii Sfinților Apostoli, de reîmprospătare a credinței lor vii și de urmare a viețuirii lor creștinești.

Biserica Ortodoxă se numește pe bună dreptate „apostolească", pentru că păstrează și propovăduiește cu sfințenie neschimbată învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, așa cum ne-au predat-o Sfinții Apostoli.

Dar, ceea ce formează caracteristica principală a vieții creștine din vremea Apostolilor și totodată frumusețea ei nespusă este duhul rugăciunii în care trăiau primii creștini.

De aceea socotim că nu este fără folos să arătăm cîteva din învățăturile Sfîntului Apostol Pavel despre rugăciune.

Din clipa convertirii sale la creștinism pe drumul Damascului și pînă la moartea martirică la Roma în anul 67 d.Hr., viața Apostolului Pavel a fost o viață de rugăciune fără egal, un suflet care s-a dăruit lui Dumnezeu în întregime, o viață care a stat în necontenită comuniune cu Dumnezeu prin rugăciune.

Propovăduirea Evangheliei, munca și rugăciunea, au devenit îndeletnicirile de căpetenie ale vieții sale.

In locul unei rugăciuni formale, numai cu buzele, fariseice, Apostolul a practicat și a propovăduit rugăciunea „în duh", rugăciune stăruitoare, necontenită, rugăciunea pentru sine, pentru frații săi, pentru toată lumea, pentru mîntuirea tuturor. Peste lumea înconjurătoare a firii, Apostolul ne face cunoștință cu lumea harului lui Dumnezeu de care ne împărtășim prin rugăciune. „Căci Domnul este aproape" spune Sf. Ap. Pavel (Filipeni 4, 15), „în El trăim, ne mișcăm și sîntem" (Fapte 17, 28).

Din prima clipă a convertirii sale, Apostolul Pavel trăiește în rugăciune. Cînd s-a despărțit de mai marii Bisericii din Efes, după îndemnul ce l-a dat de a purta grijă de „turma întru care Duhul Sfînt i-a rînduit episcopi, a îngenunchiat și s-a rugat cu ei „toți" (Fapte 20, 36). La întoarcerea spre Ierusalim, cînd au ajuns la malul mării, Pavel și cu însoțitorii săi „au îngenunchiat și s-au rugat" (21, 5). In Ierusalim s-a rugat în templu și a văzut pe Domnul (22, 17).

S-a rugat înainte de a vindeca pe tatăl lui Publius (28, 8); iar cînd a văzut pe frații care au venit în întîmpinare pînă la Forul lui Apiu, „a mulțumit lui Dumnezeu" (28, 15).

Am amintit numai cîteva locuri din cartea Faptele Apostolilor, în care se vede că apostolul Pavel era împreună cu creștinii în rugăciune în diferite împrejurări ale vieții.

Deosebit de aceste mărturii, epistolele sale oferă nenumărate îndemnuri la rugăciune.

Rugăciunile se cuvine să le facem, *prin Iisus Hristos* (Romani 1, 8; 5, 1; 7, 25; 16, 27; Efes. 2, 18; Col. 3, 17); *în Iisus Hristos* (Romani 15, 17; II Cor. 2, 14; Efes. 3, 21; Fil. 4, 7 și *în numele lui Iisus Hristos* (Efes. 5, 20; Col. 3, 17).

In aceste îndemnuri se invederează caracterul hristocentric al rugăciunilor pauline.

In epistolele sale întîlnim îndemn la toate cele trei feluri de rugăciuni: de cerere, de laudă și de mulțumire. Se pare însă că prisosește îndemnul Apostolului pentru rugăciunea de mulțumire.

In rugăciunile de cerere Apostolul se roagă să aibă bucuria de a vedea pe creștinii din Roma (Romani 1, 10), sau să vadă fața Tesalonicenilor ca să le îndrepte credința.

„Noaptea și ziua ne rugăm ,din belșug, ca să ajungem să vedem fața voastră și să îndreptăm lipsurile credinței voastre" (I Tes. 3, 10). Aceeași rugăciune de cerere o întîlnim și în epistolele către Coloseni (4, 3) și Efeseni (6, 19).

Adeseori Apostolul cere credincioșilor să se roage pentru el și se încredințează rugăciunilor lor, precum el însuși îi are pururea în rugăciunile lui.

„Ci vă rog pe voi, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Hristos și pentru dragostea Duhului Sfînt ca împreună cu mine să vă luptați în rugăciune pentru mine lui Dumnezeu" (Rom. 15, 30).

Aici, ca și în alte părți, Apostolul vorbește despre o *luptă* în rugăciune, fiindcă el socotește rugăciunea ca o armă duhovnicească prin care se învinge cel rău și se cucerește împărăția cerurilor. De aceea adaugă la îndemnul de a fi *„stăruitori în rugăciune"* (Romani 12, 12) pe acela de a se lupta în rugăciune. In concepția Apostolului Pavel, rugăciunea nu e o stare pasivă, sentimentală, ci e o acțiune spirituală, dinamică, în care sînt angajate toate puterile omului spre a dobîndi binele suprem.

In epistola către Filipeni întîlnim un alt obiect al rugăciunii de cerere, nu mai puțin vrednic de luat în seamă: „Și pentru aceasta mă rog ca iubirea voastră să prisosească tot mai mult și mai mult în cunoștință și în orice pricepere, ca să fiți fără prihană în ziua lui Hristos" (1, 9-10).

Apostolul se roagă pentru sine ca să fie scăpat de „îngerul satanei" (II Cor. 12, 8), dar s-a rugat și pentru neamul său. „Rugăciunea mea către Dumnezeu este ca ei, (iudeii), să se mîntuiască" (Romani 10, 1).

In epistola către Timotei recomandă creștinilor să facă „rugăciuni, cereri și mulțumiri pentru toți oamenii, pentru cei se sînt în dregătorii, ca să petrecem viață lină și tihnită, întru toată temerea de Dumnezeu și buna cuviință" (I Tim. 2, 1—2). Acest fel de rugăciune, zice Apostolul în continuare, „este un lucru primit înaintea lui Dumnezeu, Mîntuitorului nostru, care voiește ca toți oamenii să se mîntuiască și să vie la cunoștința adevărului" (vers. 4).

Nu odată Apostolul cere credincioșilor să se roage pentru el și le scrie că datorită rugăciunilor lor a primit darul lui Dumnezeu și a scăpat din primejdie (Rom. 1, 9—10); Efes. 1, 16; Filip. 1, 34; I Tes. 1, 21; II Tim. 1, 3). Dar, în același timp, el mărturisește că îi are pururea pe credincioși în rugăciunile sale, că se roagă „zi și noapte" pentru ei și că mulțumește neîncetat lui Dumnezeu pentru darurile care le-a revărsat asupra lor.

Rugăciunea comună, a unora pentru alții, era în creștinismul primar ca sîngele care circulă prin tot organismul și făcea vii și sănătoase toate mădularele Bisericii. Ea era și cheagul care unea pe toți creștinii, în dragoste și credință cu Iisus Hristos.

Rugăciunea de laudă adusă lui Dumnezeu este des amintită în epistolele pauline. El însuși a practicat-o. Intre rugăciunile de laudă pot fi socotite doxologiile. Apostolul obișnuiește să termine scrisorile sau unele părți ale lor cu doxologii ca acestea: „A căruia este mărirea, cinstea, închinăciunea și puterea, acum și în vecii vecilor" (Romani 16, 27; Efeseni 3, 21; Filipeni 4, 20; I Timotei 1, 17). Astfel de doxologii au intrat de la început în cultul public creștin.

Mai presus de toate, pentru Apostolul Pavel Dumnezeu este vrednic de lauda noastră fiindcă este „Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos", prin care am ajuns la cunoștința adevărului.

Indemnuri la rugăciuni de mulțumire sînt foarte multe în epistolele pauline. Aproape că nu este epistolă în care să nu întîlnim cuvintele: „Mulțumiți pururea pentru toate". Iată de pildă întreitul îndemn dat Tesalonicenilor și prin ei tuturor creștinilor: „Bucurați-vă pururea", „Rugați-vă neîncetat", „Mulțumiți pentru toate, căci aceasta este voia lui Dumnezeu, întru Hristos Iisus, pentru voi" (I Tesaloniceni 5, 16—18; Efeseni 5, 20).

„Viteji au fost flăcăii tăi, o Patria mea frumoasă, pretutindeni unde ți-au apărat moșia de dușmană. Dar nicăieri sufletele lor n-au ars de un foc mai mistuitor ca la Mărășești. Aici ei n-au mai avut nici speranța înaintării, nici credința rămînerii pe loc. Și totuși flăcăii tăi n-au dat înapoi; împresurați, s-au despresurat; mînați înapoi s-au întors îndărăt. Ca Făt-Frumos ca Smeul Smeilor, ei au luptat lupta dreaptă a vitejiei și avînd în ei voința nestrămutată de a învinge, sau de a muri, ei au învins" — scria istoricul Vasile Pârvan, vădit mișcat de faptele de eroism ale ostașilor noștri căzuți viteje în luptele de la Mărășești, Mărăști și Oituz, din vara lui 1917, a căror memorie o evoca cu decenii în urmă.

În cursul zbuciumatei sale istorii, poporul nostru și-a apărat cu îndîrjire glia împotriva multor valuri de cotropitori, care, setoși de jaf și de stăpînire, s-au revărsat mereu peste plaiurile noastre. Cunoaștem destule cazuri cînd, în fața unui dușman numeros, micile oștiri române au repurtat victorii cu ecouri în lumea largă. Eroicele bătălii purtate de armata română la Mărășești par într-adevăr a le întrece pe toate. De aceea, în conștiința poporului nostru Mărășeștiul a devenit sinonim cu rezistență de oțel, de netrecut, cu bătălii îndîrjite, fără pereche, cum spun și următoarele versuri care circulau pe buzele soldaților din acel timp:

Foaie verde meri domnești
Lupte ca la Mărășești
Pământul n-a mai văzut
Și nici nemții n-au avut,
C-așa iad de foc și fum
N-a fost decît la Verdun.

Știm cum în 1914 puterile imperialiste au dezlănțuit primul război mondial, pentru împărțirea sferelor de influență ale lumii, acapararea de colonii și alte teritorii străine. După doi ani de neutralitate, guvernul român din acel timp a hotărît intrarea în război alături de Tripla Înțelegere sau Antantă (Anglia, Franța și Rusia). La această hotărîre a contribuit desigur și legitima și arzătoarea dorință a poporului nostru de a-și desăvîrși unitatea națională, deziderat pe care Antanta promitea să-l îndeplinească.

Se știe că după primele operațiuni ofensive ale armatelor române pe pământul Transilvaniei, unde erau primite cu același entuziasm cu care românii transilvăneni întîmpinaseră oștirile lui Mihai Viteazul, cursul luptelor a luat o întorsătură nefavorabilă pentru noi. Aceasta datorită, pe de o parte, deschiderii frontului în Dobrogea din partea armatelor bulgare și turcești, precum

Mărășești
1917—1967

„Pe aici nu se trece!"

și a concentrării unor masive forțe ale Puterilor centrale pe frontul transilvan, iar pe de altă parte datorită slabei înzestrări a armatei române cu armament, cît și neîndeplinirii angajamentelor asumate de Antantă. În aceste condiții, 2/3 din teritoriul țării a fost ocupat de dușmani, care au instaurat un regim de teroare și de jaf. Ba mai mult, Puterile centrale, în frunte cu imperialismul german, plănuiau cotropirea întregului teritoriu, împărțirea între ele a pămîntului nostru național și, în felul acesta, desființarea României ca stat. Amețit de acest vis nebun, feldmareșalul Mackensen își pregătise deja discursul pe care intenționa să-l rostească la Iași.

Acest discurs însă n-a fost citit niciodată, căci, asemenea strămoșilor în împrejurări similare, poporul român, stăpînul legitim al acestui pămînt străbun, s-a ridicat de la mic la mare și — învingînd cu o neînchipuită bărbăție lipsurile și suferințele de tot felul care s-au îngrămădit pe pămîntul neocupat al Moldovei — a întins un zid de netrecut în calea cotropitorilor. Setea de libertate și dragostea fierbinte de patrie au făcut ca lozinca ostașilor români de pe frontul moldovean: *„Pe aici nu se trece!"* să fie o realitate vie, un adevăr ferm pentru dușman — deviză de care se vor izbi totdeauna toți cei care, samavolnic, ar încerca să ne încalce pămîntul. Conștiința că luptă pentru o cauză dreaptă, că de bătăliile de la poarta Moldovei, unde ajunsese frontul, atîrnă însăși soarta țării, au generat hotărîrea de a apăra cu orice preț, cu orice sacrificiu, fiecare palmă de pămînt.

Frontul se întindea de la Dorna la Marea Neagră, iar inamicul făcea intense pregătiri pentru dezlănțuirea unei ofensive de mare amploare. Mackensen, supranumit „spărgătorul de fronturi", considera că îi sînt suficiente 24 de ore pentru a străpunge frontul româno-rus din sectorul Mărășești, spre a-și croi astfel drum spre Iași și mai departe spre Ucraina. El a aruncat în luptă în acest sector 12 divizii împotriva a 5 divizii românești, reorganizate însă și refăcute cu ajutor tehnic și militar francez.

Intinzîndu-se pe o bună parte din lunile iulie și august 1917, furioasele atacuri germane pentru cucerirea Moldovei s-au desfășurat cu deosebire în sectoarele Mărăști, Mărășești și Oituz. Intocmai ca talazurile mării cînd se izbesc de stînci, la fel și ofensivele dușmane s-au sfărîmat spumegînde de piepturile dîrze ale celor ce-și apărau glia, casele și familiile, transformîndu-se toate în tot atîtea biruințe ale ostașilor români. Aceștia, luați prin surprindere și pentru a fi mai iuți în luptele ce deveneau corp la corp de multe ori, au fost nevoiți să lupte adesea numai în cămăși, cu capetele descoperite și cu mînecile sumese. „Românii sînt bravi și se luptă ca leii — scria un ziar străin din acel timp. Mor, dar nu se predau. Se luptă pentru orice bucățică din pămîntul lor, ca și lupoaica cînd i se răpește ultimul pui". Se cunosc faptele de arme ale unor regimente ca 22 infanterie, 32 Mircea ș.a., vitejia căpitanilor Ignat și Florea, ca și a generalului Eremia Grigorescu, curajul micuței Maria Zaharia și al atîtor altora, ale căror nume, în parte, se pot citi la impresionantul Mausoleu ridicat la Mărășești în amintirea tuturor acestor eroi care și-au jertfit viața în urmă cu 50 de ani. De altfel, biruințele de la Mărășești sînt biruințele întregului nostru popor, care a jertfit totul „pentru cinste, pentru drept și biruință", cum se spunea într-un comunicat din acel timp. De reținut că printre luptătorii de la Mărășești se aflau și o mulțime de români transilvăneni, care, fugiți de pe plaiurile lor sau dezertînd, din motive de conștiință națională, din armata austro-ungară, s-au înrolat ca voluntari în armata română și au luptat cot la cot cu frații lor din Muntenia și Moldova pentru alungarea cotropitorilor de pe teritoriul țării și făurirea unității naționale. Acest ideal, atît de mult așteptat, s-a împlinit pentru totdeauna prin votul celor peste 100.000 de participanți la Adunarea populară din 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia, cînd a fost consfințită unirea Transilvaniei cu Patria-mamă.

Luptele de la Mărășești, considerate ca cele mai îndîrjite de pe frontul răsăritean al primului război mondial, ca și victoria ostașilor români au contribuit la înfrîngerea dușmanului, salvînd țara de la prăbușire, ființa națională a statului nostru.

De aceea, împlinindu-se în aceste zile 50 de ani de la epopeea Mărășeștilor, poporul nostru a adus un vibrant omagiu celor căzuți acum o jumătate de veac și tuturor eroilor de totdeauna, care și-au jertfit viața pentru apărarea Patriei, pentru libertatea și unitatea poporului român.

Rostind, cu acest prilej, un amplu discurs la Mausoleul ridicat „Intru slava eroilor neamului" la Mărășești, *Dl Nicolae Ceaușescu* a spus în încheiere: „Să nu uităm niciodată că toate cuceririle de care ne bucurăm azi au fost obținute prin lupte grele, prin jertfa celor mai buni fii ai poporului nostru. În fața memoriei celor care au căzut în lupta pentru dreptate socială și națională să ne legăm de a face totul pentru a asigura progresul neîntrerupt al țării, bunăstarea și fericirea întregului popor, să ne legăm de a face să strălucească tot mai puternic în lume gloria patriei noastre scumpe — România socialistă" — cuvinte pe care le urmăm cu toată ființa noastră.

Gh. Papuc

El însuși a practicat rugăciunea de mulțumire în tot cursul vieții Sale și în toate împrejurările, chiar atunci cînd era în strîmtorări și primejdii. Apostolul este încredințat că pașii vieții noastre sînt conduși de voia lui Dumnezeu, iar lucrarea de mîntuire a harului este atît de însemnată, încît noi sîntem datori să mulțumim neîncetat lui Dumnezeu.

Unele îndemnuri pauline împletesc rugăciunea de cerere cu cea de mulțumire, ca de pildă în Ep. către Coloseni: „Stăruiți în rugăciune, fiți treji în ea și mulțumiți lui Dumnezeu. Rugîndu-vă totodată și pentru noi, ca Domnul să ne deschidă ușa cuvîntului spre a vesti taina lui Hristos, pentru care mă găsesc în lanțuri" (4, 2—3).

Fost-a, așadar, acest mare Apostol al Domnului un om al rugăciunii, al unei rugăciuni pline de credință și încălzită de dragostea de Dumnezeu și de oameni. Rugatu-s-a el stăruitor, zi și noapte, cu mintea și cu duhul, pentru sine și pentru toți oamenii și ne-a îndemnat să-i fim următori, precum și el este următor lui Hristos. Pentru el rugăciunea era o faptă aleasă și neîncetată a inimii, iar munca era socotită ca o rugăciune a faptei.

Prin rugăciune și muncă creștinii preamăresc pe Dumnezeu și se află în comuniune unii cu alții, împlinind astfel voia lui Dumnezeu.

Prot. *Vasile Coman*

Biserica din Loamneș

Zidită de peste un veac și jumătate (în 1810) cu deosebire prin truda credincioșilor și dragostea lor față de credința străbună, biserica din parohia Loamneș, raionul Sibiu, a fost în uitimii ani consolidată și renovată din temelie, iar înăuntru a fost înzestrată cu iconostas nou, pereții fiind îmbrăcați în pictură și tablouri potrivite.

Terminîndu-se toate aceste lucrări, desfășurate sub conducerea C. preot Gheorghe Bona și pentru a sublinia după cuviință evenimentul, forurile noastre superioare bisericești au încredințat pe P. C. prot. raional *I. Munteanu* cu binecuvîntarea bisericii din Loamneș.

Sărbătoarea — căci pentru credincioșii din această parohie, adunați în număr mare, a fost adevărată sărbătoare — binecuvîntării acestei biserici a avut loc Duminică, 14 mai a.c.

Inconjurat de un sobor de preoți, P. C. protopop a săvîrșit cele cuvenite unui asemenea eveniment, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii a rostit un cuvînt de învățătură, arătînd și subliniind cu deosebire rîvna credincioșilor loamnășeni pentru casa Domnului, pentru biserica pe care au bucuria de a o vedea acum în haină nouă.

C. preot local, *Gh. Bona*, a făcut apoi un scurt istoric al bisericii, precum și o trecere în revistă a lucrărilor împreunate cu reparațiile și pictura, mulțumind, totodată, credincioșilor săi și tuturor celor care i-au stat în ajutor în această importantă muncă pentru parohia Loamneș.

G.

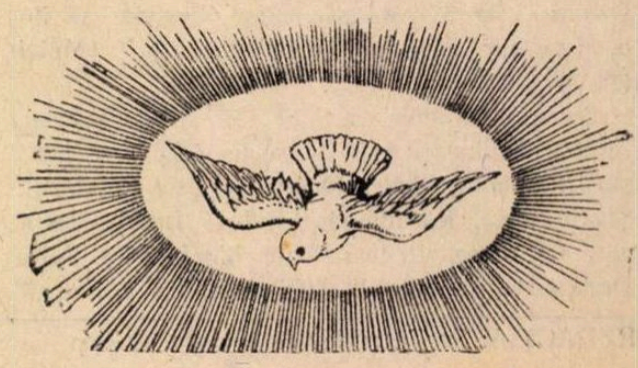

O VIRTUTE DE CĂPETENIE:

Dragostea

Prin *credință*, credinciosul primește și-și însușește adevărurile mîntuitoare descoperite de Dumnezeu și propovăduite de Sfînta noastră Biserică, prin *nădejde*, așteaptă cu deplină încredere, ca Dumnezeu să aducă la îndeplinire tot ce i-a făgăduit pentru mîntuirea sa; prin *dragoste*, însă, el intră în cea mai strînsă comuniune de viață cu Dumnezeu, îl îmbrățișează cu toate puterile sufletului și împlinește voia Lui cea atot sfîntă, precum citim în Sf. Scriptură: „Dumnezeu dragoste este și cel ce petrece întru dragoste, întru Dumnezeu petrece și Dumnezeu întru dînsul" (I Ioan 4, 16).

Prin urmare, pentru dobîndirea mîntuirii și fericirii vremelnice și veșnice, creștinul, pe lîngă credință și nădejde, are neapărată trebuință și de dragoste, care este a treia și cea mai mare virtute religioasă, precum zice *Sf. Apostol Pavel:* „Acum dar rămîn aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea" (I Cor. 13, 13).

Dragostea creștină este puterea dumnezeiască revărsată prin Sf. Taină a Botezului în sufletul creștinului, prin care acesta are năzuința adîncă și curată către Dumnezeu, bunul său cel mai înalt, dorește prin toate puterile sufletului unirea cu El și are voința hotărîtă de a împlini voia Lui sfîntă. Dragostea creștină este de la Dumnezeu și dată nouă în dar, precum spune Sf. Ap. Pavel: „Dragostea lui Dumnezeu s-a revărsat întru inimile noastre prin Duhul Sfînt cel ce s-a dat nouă" (Romani 5, 5).

Dragostea este cea mai mare virtute fiindcă toate celelalte virtuți trăiesc cu adevărat și rodesc binefăcător în viața creștinului numai cînd sînt luminate și încălzite cu focul sfînt al dragostei. Adevărul acesta îl arată atît de minunat *Sf. Ap. Pavel* în acel *„imn al dragostei creștine"*, pe care-l găsim în capitolul al 13-lea din epistola I-a către Corinteni: „De aș grăi în limbi omenești și îngerești, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător. Și de aș avea toată credința, încît să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sînt. Și de aș împărți toată avuția mea și de aș da trupul meu să-l ardă și dragoste nu am, nici un folos nu-mi este. Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate; dragostea nu se laudă, nu se umilă de mîndrie, nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se gîndește la rău, nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr, toate le suferă, toate le crede, la toate nădejde are. Dragostea nu va pieri niciodată".

Fără puterea dragostei credința slăbește, căci „credința lucrează prin dragoste" (Gal. 5, 6), iar nădejdea se ofilește și scade mereu. Dragostea izvorăște din Dumnezeu, El însuși fiind dragoste. O lume condusă prin legea supremă a dragostei este visul suprem al celui care, stăpînit de dragoste, va putea stîrpi din rădăcină buruiana răului, egoismul. Numai cel ce iubește cu adevărat, se bucură de existența altuia și se străduiește să facă numai bine semenului său iubit.

Dragostea creștinului se îndreaptă întîi către Dumnezeu, apoi către aproapele și în fine către sine însuși, căci aceasta este porunca Mîntuitorului: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este întîia și cea mai mare poruncă. Iar a doua asemenea acesteia: să iubești pe aproapele tău, ca pe tine însuți" (Matei 22, 37—39).

Creștinul trebuie să iubească pe Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu este dragoste și El ne-a iubit mai întîi; apoi fiindcă Dumnezeu este Creatorul, Susținătorul, Răscumpărătorul și Binefăcătorul său cel mare. Pentru toate binefacerile Sale. Dumnezeu nu cere în schimb de la noi decît dragoste. Din această dragoste noi îi închinăm lui Dumnezeu gîndurile, simțirile, dorirele și voirile. Ce este mai frumos și mai plăcut pentru creștin decît a iubi pe Dumnezeu, care este veșnica frumusețe, veșnica dragoste, veșnica bunătate! Psalmistul spune: „Gustați și vedeți că e bun Domnul" (Ps. 33, 8).

Adevărata dragoste creștină trebuie să fie: *fiiască*, adică precum fiul își iubește părintele său bun și iubitor, așa să iubească și creștinul pe Dumnezeu, care este Părintele Ceresc al tuturor. Dragostea creștină trebuie să fie *deplină*, adică să cuprindă, cum s-a spus, toate puterile sufletului și ale trupului, așa că tot ce face creștinul să fie spre slava lui Dumnezeu. „Deci, ori de mîncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți" (I Cor. 4, 31). Dragostea creștină trebuie să fie *puternică și statornică*. Căci dacă Dumnezeu, din dragoste față de noi, și-a jertfit pe unicul Său Fiu pentru mîntuirea noastră, apoi și dragostea noastră față de Dumnezeu trebuie să fie fără margine și să nu se schimbe niciodată. Dragostea creștină trebuie să fie vie și *lucrătoare*, adică să pătrundă toată viața creștinului și să se arate prin fapte de binefacere față de semenii săi, precum zice Scriptura: „Să nu iubiți cu cuvîntul, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul" (I Ioan 3, 18). Înzestrată cu astfel de însușiri, dragostea creștină produce, de bună seamă, roadele cele mai de preț pentru sufletul și viața credinciosului, roade înșirate așa de frumos de Sf. Ap. Pavel în „imnul dragostei" amintit mai înainte.

Bunul creștin va folosi mijloacele puse la îndemîna lui de Biserică pentru *sporirea dragostei* și anume: 1. Cugetarea asupra dragostei nemărginite a lui Dumnezeu față de lume, pentru mîntuirea căreia și-a jertfit pe unicul Său Fiu. 2. Cunoașterea cît mai temeinică a învățăturii creștine. 3. Rugăciunea stăruitoare și fierbinte. 4. Împărtășirea cu Sfintele Taine. 5. Rîvna de a împlini voia lui Dumnezeu și a se feri de păcat. 6 .Cunoașterea și urmarea vieții Mîntuitorului, care prin viața Sa pămîntească a dat cea mai măreață pildă de iubire de oameni. 7. Înlăturarea egoismului și a lăcomiei. 8. Facerea de bine față de aproapele.

Dar cel mai potrivit mijloc, cel mai bogat izvor pentru sporirea dragostei creștine este iubirea aproapelui. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos pune iubirea aproapelui pe *aceeași* linie cu *iubirea de Dumnezeu* (Matei 22, 37—39).

A iubi pe aproapele însemnează a-i voi binele și a ne sili după putere să-i facem numai bine. Mîntuitorul face din datoria de a iubi pe aproapele poruncă nouă cînd zice: „Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul; întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii mei, de veți avea dragoste între voi" (Ioan 13, 34—35). *Numai cine-și iubește aproapele are dreptul să creadă și să mărturisească pe Dumnezeu cel în Treime închinat.* Acest adevăr mare și fundamental al creștinismului îl propovăduiește Sfînta Biserică în mod foarte stăruitor introducînd această poruncă în rîndurile Sfintei Liturghii prin cuvintele rostite de preot sau diacon cu glas mare înaintea mărturisirii Simbolului Credinței: „Să ne iubim unii pe alții ca într-un gînd să mărturisim". Adică mai întîi „să ne iubim unii pe alții" ca să avem dreptul a mărturisi cu inimă curată pe Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. Cine nu-și iubește pe aproapele său n-are nici dreptul să spună că iubește pe Dumnezeu, căci cine zice că iubește pe Dumnezeu, iar pe aproapele său îl urăște, este mincinos (I Ioan 4, 20).

Porunca de a iubi pe aproapele nostru este generală, adică ea cuprinde pe toți oamenii, fără deosebire de neam ,rasă sau credință. În parabola Samarineanului milostiv, Mîntuitorul a arătat că aproapele nostru este oricare om. Învățătura creștină s-a ridicat mai presus de particularismul celor vechi, care socoteau ca aproape numai pe cei de un neam și o credință cu ei, se ridică pe culmile unei perfecțiuni nebănuite atunci cînd Mîntuitorul poruncește iubirea aproapelui, adică a oricărui om.

Din iubire față de Dumnezeu și față de semen, credincioșii se străduiesc să facă numai binele și să promoveze pacea și buna înțelegere între oameni și popoare.

Pr. *Nicolae Terchilă*

† Preotul Iuliu Dorgo

In ziua de 24 cireșar, a.c., a trecut la cele veșnice, după o scurtă dar grea suferință, preotul Iuliu Dorgo, parohul Logigului din protopopiatul Reghin.

Născut cu 62 de ani în urmă, ca fiu al acestor plaiuri, își desăvîrșește studiile primare în satul natal Băița și pe cele teologice la Blaj. Se căsătorește apoi cu tînăra Flavița și este hirotonit preot pentru parohia Logig, pe care o păstorește neîntrerupt cu roade multe și binecucîntate, timp de 40 de ani. Sfînta noastră Arhiepiscopie l-a distins cu brîu roșu, pentru consecvența și seriozitatea cu care a îmbrățișat actul revenirii din 1948, slujind cu vrednicie sfînta noastră Biserică strămoșească.

Inmormîntarea a avut loc luni, 26 iunie a.c., zi de vară cu soare mult, cînd un sobor de preoți din protopopiatele Bistrița și Reghin, în frunte cu P. C. protopop al Reghinului, Mihai Ciobanu, a oficiat slujba prohodirii. Au asistat: familia îndoliată, frații săi iubiți și un mare număr de credincioși.

Au vorbit cald și convingător, despre adormitul în Domnul și păstorirea sa rodnică, C. preoți: Ghiță Pop — Reghin, Moraru — Pintic, N. Dincă — Breaza, preotul reformat local și P. C. protopop Mihai Ciobanu, care au scos în lumină bunătatea, omenia, seriozitatea de om și de părinte a adormitului pr. Dorgo.

In dangătul tînguitor al clopotelor și în cîntările line și duioase ale prohodului — clerul și credincioșii participanți au condus la locul de veci, din cimitirul parohial, pe cel ce a fost preotul Iuliu Dorgo, așezîndu-i osemintele, lîngă cele ale vrednicei sale preotese Flavița.

Seara cobora pașnică și senină peste toți și toate, iar soarele asfințea treptat după culmi, tămîind cu lumina ultimelor raze proaspătul mormînt.

Doamne, odihnește-l cu cei buni!

Părintele *Nicolae*

† Preoteasa Maria Grovu

După o lungă și grea suferință, în ziua de 12 iulie 1967, s-a stins din viață preoteasa Maria Grovu, soția preotului Gheorghe Grovu de la parohia Blumăna II din Brașov.

Vlăstar al unei familii de țărani din Cornățel-Sibiu, orfană de tată de la vîrsta de 3 ani, cunoaște din fragedă copilărie greutățile și asprimea vieții. Fire isteață și cu dragoste de slovă, după ce face școala primară în satul natal, urmează liceul la Sibiu, unde în 1939 se întîlnește cu teologul de atunci și preotul de azi, Gheorghe Grovu, cu care se căsătorește și pe care-l urmează cu o fidelitate rar întîlnită.

Caracterizînd personalitatea preotesei Maria Grovu, se poate spune cu drept cuvînt că a fost o preoteasă adevărată. S-a identificat cu aspirațiile morale și materiale ale enoriașilor din parohie.

La prohod a servit un sobor de preoți în frunte cu prot. stavr. Alexandru Popa, iar panegiricul a fost rostit de C. Pr. V. Voineag.

Chipul ei bun și blînd va fi mereu viu în sufletele membrilor familiei, enoriașilor și în ale tuturor cunoscuților, care au condus-o la cimitirul Sf. Treime din Brașov-Tocile.

Pr. *V. V.*

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 115 Sibiu, 15 august 1967 Nr. 31—32

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

450 de ani de la sfinţirea Mănăstirii Argeş

Între numeroasele ctitorii voivodale din Ţara Românească şi Moldova, la loc de frunte se numără şi mănăstirea lui Neagoe Basarab şi a Doamnei Despina Milița din Curtea de Argeş, de la sfinţirea căreia se împlinesc — la 15 august — 450 de ani.

În jurul ei s-au creat legende încă din secolul al XVI-lea. După una din ele, Domnul ar fi cheltuit atît de mult cu ridicarea şi înfrumuseţarea mănăstirii, încît şi-ar fi secătuit întreaga vistierie, fiind hotărît să întrerupă lucrările. Atunci soţia sa şi-a oferit toate bijuteriile, pentru ca sfîntul lăcaş să fie terminat.

Pe lîngă aceasta, poporul a mai creat cunoscuta legendă, în versuri, potrivit căreia domnul a angajat la ridicarea mănăstirii un meşter renumit cu numele Manole, ajutat de alţi „nouă meşteri mari, calfe şi zidari". Pentru că aceşti meşteri nu aveau nici un spor la lucru, a fost nevoie de sacrificul vieţii soţiei lui Manole şi astfel lucrarea a fost dusă la bun sfîrşit.

Adevărul istoric asupra zidirii mănăstirii lui Neagoe Basarab îl cunoaştem însă din „Letopiseţul Ţării Româneşti", precum şi din cele două inscripţii săpate la intrarea în biserică, în partea dreaptă. Letopiseţul amintit descrie pe larg biserica, precum şi serbarea sfinţirii ei, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, în anul 1517. Din acest Letopiseţ aflăm că pe locul bisericii lui Neagoe fusese alta, ce slujea drept catedrală a Mitropoliei Ungrovlahiei cu reşedinţa la Argeş şi pe care domnul „o sparse den temeliia ei şi zidi în locul ei altă sfîntă beserică, tot de piatră cioplită şi netezită şi săpată cu flori". Acelaşi lucru îl confirmă şi domnitorul ctitor în prima inscripţie din dreapta intrării în biserică.

Fără-ndoială că rezidirea bisericii de la Argeş a început numai după 1512, anul urcării lui Neagoe Basarab pe tron. Unele relatări pretind că domnitorul, petrecîndu-şi o parte din tinereţe la Constantinopol, ar fi adus cu el de acolo un arhitect, Manolli din Niaesia, care ar fi identic cu legendarul Manole. Neagoe Vodă n-a apucat să-şi vadă ctitoria terminată cu totul. Probabil datorită împrejurărilor tulburi în care a domnit, el s-a grăbit să o sfinţească în 1517.

Sfinţirea a avut loc în 15 august în cadrul unor serbări neobişnuite, pe care le descrie amănunţit tot Letopiseţul pomenit mai sus. Au fost poftiţi: patriarhul Theolipt al Constantinopolului, care a venit însoţit de patru mitropoliţi greci din Orient, întîistătătorul Muntelui Athos, Gavriil, împreună cu egumenii principalelor mănăstiri de acolo, apoi toţi egumenii din Ţara Românească. Letopiseţul relatează că în cursul zilei de 17 august, patriarhul Theolipt, cu Macarie, mitropolitul Ţării Româneşti şi cu tot soborul, împreună cu Neagoe Vodă şi boierii săi, au hotărît ca scaunul mitropolitan al Ungrovlahiei să fie mutat de la Argeş la Tîrgovişte, unde era şi scaunul domnesc.

Biserica lui Neagoe Basarab de la Argeş a fost construită în plan bizantin, avînd două părţi distincte: naosul, în formă de treflă, supraînălţat de o turlă şi pronaosul, de dimensiuni mai mari, încoronat de trei turle. În pronaos, care a servit apoi drept gropniţă domnească, se află 12 stîlpi care sprijină un fel de pridvor, ei simbolizînd pe cei 12 Apostoli. Altarul este de dimensiuni mai reduse. În faţă are un mic aghiazmatar, construit după modelul fîntînilor decorative care se găsesc în faţa anumitor moschei turceşti. Biserica impresiona încă de la început prin bogăţia decorului sculptural, mai ales în exterior, cu multe amestecuri orientale şi armene. De aceea, faima frumuseţii ei a intrat de mult în legendă,

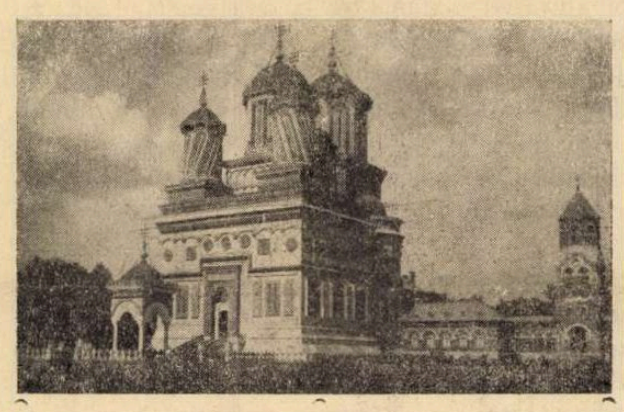

atrăgînd în toate timpurile nenumăraţi pelerini şi vizitatori.

În jurul bisericii, ctitorul a ridicat numeroase construcţii anexe. El a înzestrat-o apoi cu numeroase sate, scutiri şi obiecte preţioase de cult. În această stare şi-a lăsat Neagoe Vodă ctitoria cînd a părăsit viaţa pămîntească, la 15 sept. 1521. El a fost înmormîntat aici, punîndu-i-se deasupra gropii o lespede cu o frumoasă inscripţie.

Urmaşii lui Neagoe Basarab au sprijinit de asemenea ctitoria voivodală de la Argeş, hărăzindu-i felurite daruri şi scutiri.

Cel care i-a acordat o îngrijire deosebită a fost Radu Vodă de la Afumaţi şi soţia sa Ruxandra, fiica lui Neagoe Basarab. Acesta, îndemnat „de maica noastră, binecredincioasa doamnă Despina, soţia acelui binecinstitor Neagoe Voevod", a continuat lucrarea socrului său, îngrijindu-se de zugrăvirea bisericii. Picturile — cunoscute în parte şi azi — au fost lucrate în anul 1526 de zugravul Dobromir, al cărui nume îl întîlnim într-o inscripţie din interiorul bisericii. Radu de la Afumaţi, ucis de duşmanii săi la 5 ianuarie 1529, a fost înmormîntat tot în biserica mănăstirii Argeş.

În anii ce au urmat, au fost îngropaţi la Argeş şi alţi membri ai familiei lui Neagoe Basarab. Astfel, în 1531 a fost înmormîntată aici Doamna Stana, fiica lui Neagoe, căsătorită cu Ştefăniţă Vodă, domnul Moldovei, nepotul de fiu al lui Ştefan cel Mare, călugărită înainte de moartea sa sub numele de Sofronia. Tot aici au fost înmormîntaţi — în aceeaşi groapă — alţi trei fii ai domnului ctitor: Anghelina, Ioan şi Petru, fără ca să se arate anul morţii lor. În sfîrşit, după o lungă văduvie, petrecută mai mult în pribegie în Transilvania, doamna Despina a trecut la cele veşnice în Sibiu, la 30 ianuarie 1554, după ce se călugărise înainte de moarte sub numele de Platonida. Ea a fost îngropată la Sibiu, iar după doi ani mitropolitul Anania al Ungrovlahiei — care a însoţit-o în pribegia ei — i-a adus osemintele la Argeş, aşezîndu-le alături de soţul ei.

După o jumătate de veac, mănăstirea lui Neagoe Basarab a fost refăcută şi rezugrăvită de Petru Vodă Cercel (1583—85). Mihai Viteazul (1593—1601) i-a dat mai multe privilegii, precum şi dreptul de a judeca pe locuitorii din Curtea de Argeş şi a lua vama oraşului. În curînd însă, mănăstirea a suferit o mare stricăciune şi devastare din partea oştilor principelui Transilvaniei Gabriel Bethlen, în 1611. S-a luat atunci pînă şi plumbul de pe acoperişul bisericii. Ea a fost refăcută de Matei Basarab (1633—54), care a învelit-o din nou, a zidit o clopotniţă nouă şi chilii noi, a înzestrat-o cu moşii şi alte daruri, scutind satele mănăstirii de orice contribuţie. Pentru că mănăstirea ajunsese să fie ocupată de călugări greci, tot Matei Basarab a dat un hrisov, la 27 noiembrie 1640, prin care o elibera — împreună cu multe altele — de sub stăpînirea acestora.

O nouă restaurare se face de către Şerban Cantacuzino (1678—88), în anul 1682. Despre aceasta ne vorbeşte o inscripţie aşezată la intrarea în biserică, în partea stîngă. Desprindem din ea că lucrările de restaurare au fost conduse de ispravnicul Dona Pepano.

Pînă în 1761 nu mai avem ştiri despre vreo restaurare a mănăstirii. O inscripţie ne informează că în acel an a avut loc o refacere a zugrăvelii de către doi români transilvăneni: „Stan zugrav i brat ego Iacov zugrav sin popei Radul ot Răşinari".

În acest timp trebuie să reţinem un alt fapt de seamă din trecutul mănăstirii Argeş. În cursul luptelor duse de românii ortodocşi din Transilvania împotriva uniaţiei, fruntaşii acestei lupte s-au refugiat în Ţara Românească, unii din ei aşezîndu-se la mănăstirea Argeş. Printre aceştia se numără şi protopopul Nicolae Pop din Balomir, fostul vicar al episcopului unit Inochentie Micu, care s-a lepădat de uniaţie, a trecut munţii, aşezîndu-se la Argeş. Aici a ajuns egumen, sub numele de arhimandritul Nichifor. Tot acolo s-a stabilit iniţial şi ieromonahul Sofronie de la Cioara, care a ajuns în 1764 egumen al schitului Robaia, metoc al mănăstirii Argeş.

În 1793, la propunerea mitropolitului Dositei Filitti al Ungrovlahiei, domnul şi divanul Ţării au aprobat înfiinţarea unei noi Episcopii, cu reşedinţa în mănăstirea lui Neagoe Basarab din Curtea de Argeş. Primul episcop Iosif, ales la 18 oct. 1793, a fost un cărturar de seamă, remarcîndu-se prin tipăriturile sale şi prin îmbunătăţirile făcute în cuprinsul noii Eparhii. Pentru că mănăstirea lui Neagoe suferise multe stricăciuni în cursul războiului ruso-austro-turc din 1788—1792, episcopul Iosif s-a ocupat de reparaţiile necesare, refăcînd şi zugrăveala bisericii.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea mă-

(Continuare în pag. 2)

Adormirea Maicii Domnului

Printre sărbătorile pe care Sf. noastră Biserică le-a rînduit, în cursul anului bisericesc, în cinstea Maicii Domnului — avem și sărbătoarea Adormirii sau Sîntămăria Mare, în 15 august, sărbătoare pentru care ne pregătim cu post de două săptămîni.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului ne aduce aminte de momentul acela cînd Maica lui Dumnezeu cea pururea vie de pre pămînt s-a răpit la cer.

In Sf. Scriptură nu avem scris despre acest eveniment din viața Maicii Domnului. Știm numai că după înălțarea Mîntuitorului la cer, pînă la moartea sa, Maica Domnului a vieţuit cu Sf. Apostol Ioan, căruia Mîntuitorul i-a încredințat-o fiind pe cruce răstignit. Sf. Evanghelist Ioan ne spune în Evanghelia sa că „din ceasul acela ucenicul a luat-o în casa sa“ (Ioan 19, 27).

In cărțile noastre de slujbă avem însă unele date cu privire la momentul mutării de pre pămînt la cer a Maicii lui Dumnezeu. Așa, în Mineiul lunii august, la ziua 15, ni se spune că atunci cînd Mîntuitorul Hristos a binevoit să ia de pre pămînt pe Maica Sa la Sine, cu trei zile mai înainte a făcut-o să cunoască — prin mijlocirea arhanghelului Gavriil — mutarea sa cea de pe pămînt. Ingerul Gavriil a venit la dînsa aducîndu-i vestea că va trece la viața cea nemuritoare, aducîndu-i ca semn o stîlpare de finic.

Maica Domnului s-a bucurat cu bucurie mare, de dorul pe care-l avea de a se muta la Fiul său. In aceea zi s-a suit în Muntele Măslinilor să se roage. De data aceasta s-a întîmplat un lucru prea minunat căci pomii din grădină i s-au închinat aplecîndu-se înaintea ei și cinstind-o ca pe Maica lui Dumnezeu.

Cînd s-a reîntors acasă s-a cutremurat casa, cu totul; ea aprinzînd lumînări a chemat pe vecîni și rudenii și și-a gătit patul pentru îngropare. Tuturora le-a spus cele vestite de înger în legătură cu mutarea sa la cer. Femeile care au fost chemate au plîns cu mare tînguire, cu jale și lacrimi și au rugat-o să nu rămînă sărace de dînsa. Maica Domnului le-a adeverit că mutîndu-se la cer pe toată lumea o va umbri și o va cerceta. Totodată a poruncit ca cele două veștminte pe care le avea să fie date la două văduve sărace.

In vremea aceasta pe nori și în sunet de tunet, au venit la casa Maicii Domnului, de la marginile lumii, toți ucenicii lui Hristos în frunte cu dumnezeiescul Pavel. Toți au început să lăcrimeze și să plîngă pentru mutarea din viața aceasta a Maicii Domnului. Maica Domnului s-a urcat pe pat și și-a făcut rugăciunea pentru întărirea lumii și pașnica petrecere a oamenilor. Mai pe urmă i-a binecuvîntat pe toți și așa și-a dat sufletul în mîinile Fiului ei. Atunci s au deschis ochii orbilor, s-au dezlegat urechile surzilor, ologii au început să umble și tot felul de patimă și de boală s-a tămăduit.

Sf. Apostol Petru a început cîntarea cea de ieșire, și ceilalți Apostoli au ridicat patul cu trupul Maicii Domnului, alții mergeau înainte cu cîntări și făclii, petrecînd spre mormînt pe Maica lui Dumnezeu. Se auzeau și cîntări îngerești în văzduh și întreg pămîntul era plin de glasurile celor peste fire.

Unii dintre boierii iudeilor au încercat să surpe patul jos, însă dreptatea lui Dumnezeu i-a pedepsit.

Trupul Maicii Domnului a fost dus în satul Ghetsemani și așezat în mormînt. Trei zile au stat Apostolii lîngă mormînt auzind neîncetat glasuri îngerești.

Apostolul Toma a venit cu trei zile mai tîrziu. Desfăcînd mormîntul ca să se închine Născătoarei de Dumnezeu, a aflat mormîntul gol, fără sfîntul trup. N-a aflat decît giulgiu în care a fost învelit trupul Maicii Domnului care a rămas spre mîngîierea Apostolilor și a tuturor credincioșilor, ca mărturie a mutării Născătoarei de Dumnezeu la cer.

Aceasta e istorisirea pe scurt pe care o avem în Mineiul lunii august în legătură cu Adormirea Maicii Domnului.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, ca și toate sărbătorile rînduite de Sf. Biserică în cinstea ei, ne aduc aminte nouă credincioșilor de marele adevăr al credinței noastre că Maica Domnului care a fost Mama lui Iisus e și mama noastră a tuturora. Care dintre noi nu-și simte inima cutremurîndu-se de o dulce iubire cînd aude rostindu-se acest dulce nume. Numele de mamă e cel mai frumos cuvînt pe care îl poate rosti gura omenească. Pe lîngă mama noastră pămîntească, Mîntuitorul Iisus ne-a lăsat și o mamă cerească. Cînd spînzura pe lemnul crucii, plin de răni și de sînge, s-a gîndit la noi sărmani păcătoși și ne-a încredințat pe Mama Sa ca să ne fie și nouă tuturor mamă iubitoare. Prin cuvintele pe care Mîntuitorul le rostește atunci lui Ioan: „Iată mama ta“, Mama Lui devine și mamă a noastră.

Mamă iubitoare s-a arătat Maica Domnului în toată vremea, Mamă a milelor și a iubirii de oameni. Toți cîți au alergat sub acoperămîntul ei au primit ajutor, ea a fost în toată vremea scăparea păcătoșilor, toiagul bătrînețelor, nădejde a celor deznădăjduiți, liman pentru cei bîntuiți de furtunile patimilor.

Astăzi, întru slava Adormirii Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu, oștile îngerești se veselesc, se bucură acum dealurile, saltă dumnezeeștii Apostoli, tot pămîntul sărbătorește mutarea la veșnicele locașuri ale Maicii lui Dumnezeu.

In această zi și noi toți care o cinstim pe Maica Domnului să-i cîntăm cu cuvintele troparului glasului 1, cuvinte de laudă: „Intru naștere fecioria o ai păzit, întru Adormire lumea nu o ai părăsit de Dumnezeu Născătoare; mutatute-ai la viață fiind Maica vieții, și cu rugăciunile tale, izbăvești sufletele noastre“.

Al. Moisiu

450 de ani . . .

(Urmare din pag. 1)

năstirea a suferit un șir de incendii și de stricăciuni. In 1838 un cutremur i-a zguduit temelia, fiind refăcută de episcopul Ilarion ,iar la 23 aprilie 1867 au ars casele, clopotnița și paraclisul, ca la 2 decembrie același an un alt incendiu să nimicească interiorul bisericii. In astfel de împrejurări, nu s-au mai săvîrșit slujbe în biserică.

Incă din timpul domniei lui Cuza Vodă (1859-1866) s-a luat în discuție refacerea completă a mănăstirii Argeș. Din 1867 au început să se facă studii preliminarii și să se caute materialul necesar. Au fost invitați în țară doi renumiți arhitecți francezi: Viollet le Duc și Baudot, care au recomandat pe arhitectul André Lecomte du Nouy să conducă lucrările de restaurare a mănăstirii. Acesta a venit în țară în 1875, cînd au început lucrările propriu-zise, care au durat mai bine de 10 ani. Despre această ultimă restaurare ne vorbește cea de a patra inscripție de la intrarea în biserică, așezată în partea stîngă, alături de a lui Șerban Cantacuzino. Nu stăruim asupra felului în care s-a făcut această restaurare, ci vom arăta numai cîteva aspecte ale ei. Mai întîi, zugrăveala originală, care data în cea mai mare parte din timpul lui Radu de la Afumați, a fost înlăturată. Din fericire, fragmentele mai importante ale acestor picturi au fost desprinse din perete și duse la București, unde se păstrează și azi în Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România. Intre acestea se numără portretele ctitorilor: Neagoe Basarab cu doamna Despina susținînd biserica, pe care o închină Maicii Domnului, cu cei șase copii ai lor, Radu de la Afumați, doamna Ruxandra, Mircea cel Bătrîn, Radu Paisie cu fiul său Marcu, apoi cîteva portrete biblice (Maica Domnului, Iisus Hristos arhiereu, Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Arhanghel Mihail, Sf. Dimitrie, Sf. Gheorghe) și alți cîțiva sfinți, toate de o valoare excepțională. In locul acestora, s-a lucrat o pictură nouă, în culori vii și poleită cu aur, de fratele lui Lecomte du Nouy, pe o suprafață de 2343 mp, cu 865 de figuri.

Tot atunci au fost înlăturate 6 din cele 10 morminte, care nu aparțineau membrilor familiei ctitorului. Din greșeală, a fost înlăturată și piatra de mormînt a monahiei Platonida, neștiindu-se că e vorba de însăși soția ctitorului și așezată în altă parte a bisericii. Azi se mai păstrează mormintele lui Neagoe Basarab, al doamnei Stana, ale celor trei copii ai lui Neagoe și al lui Radu de la Afumați, cu lespezile și inscripțiile respective.

Din punct de vedere tehnic, restaurarea lui Lecomte du Nouy este desăvîrșită, întrebuințîndu-se material de cea mai bună calitate (marmură de Cararra și Albești), cu lucrări de artă executate cu meșteri renumiți din țară și de peste hotare. Biserica a fost resfințită apoi, la 12 octombrie 1886.

Astăzi, mănăstirea lui Neagoe Basarab de la Curtea de Argeș este apreciată mai mult ca un monument de artă de o valoare excepțională. Ea se înscrie cu cinste printre cele mai de seamă creații artistice din Patria noastră, lăsînd impresii de neuitat asupra tuturor celor ce își abat pașii prin fosta capitală a Țării Românești.

Mircea Păcurariu

Informații

Fascinați de frumusețea monumentului, călători străini și cronicari ai vremii notau despre ctitoria lui Neagoe Basarab de la Curtea de Argeș, așa cum arăta ea în forma ei originală, că „nu iaste așa mare și săbornică ca Sionul care-l făcu Solomon, nici ca Sfînta Sofia care o făcu Iustinian împărat, iar cu frumusețea iaste mai pre deasupra decît acelea“. Meritul celor ce au ridicat această mănăstire este cu atît mai mare, cu cît ea se construia în ani de mari învolburări istorice, cînd, de pildă, imperiul otoman își croia drum spre inima Europei. Elementele sale arhitecturale deosebit de impresionante, cum sînt de exemplu ferestrele în spirală ale celor două turle mici, care, întocmai ca o rugă fierbinte, par a se înălța sfredelitor spre cer, l-au făcut și pe marele istoric N. Iorga să vadă în această construcție un „desăvîrșit echilibru al frumuseții“.

Implinirea, în 15 august 1967, a 450 de ani de la sfințirea acestui monument a prilejuit deci un bogat program de festivități.

Astfel, în biserica mănăstirii Curtea de Argeș, un sobor arhieresc, avînd în frunte pe Prea Fericitul Părinte Patriarh *Justinian*, a săvîrșit în această zi Sf. Liturghie. Au participat membrii *Sf. Sinod* al Bisericii Ortodoxe Române, delegați ai Bisericilor Ortodoxe surori, reprezentanți ai parohiilor ortodoxe române din America, Londra, Viena, R. P. Ungară, reprezentanți ai unor organizații creștine internaționale, conducători ai cultelor religioase din țara noastră, precum și un mare număr de preoți și credincioși.

Au fost de asemenea de față dl prof dr. *Grigore Geamănu*, secretarul Consiliului de Stat, dl prof. *Dumitru Dogaru*, secretarul general al Departamentului Cultelor, dl prof. *Alexandru Balaci*, vicepreședintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și alte persoane oficiale.

La sfîrșitul Sf. Liturghii s-a oficiat parastas de pomenire a ctitorilor, după care P. F. Patriarh Justinian a rostit o cuvîntare festivă.

După terminarea sf. slujbe, în „Sala Manole“ a avut loc în continuare o ședință solemnă a Sf. Sinod al Bisericii noastre, prezidată de P. F. Patriarh Justinian, cu participarea invitaților care au luat parte și la Sf. Liturghie, în cadrul căreia I. P. S. Mitropolit *Firmilian* al Olteniei a rostit cuvîntul comemorativ, subliniind valoarea istorică

23 AUGUST

Cu un entuziasm mereu crescînd, poporul nostru serbează an de an cea mai mare sărbătoare națională a sa, „piatră de hotar în istoria națiunii române", cum pe drept cuvînt i s-a spus — 23 AUGUST.

Pentru țara și poporul nostru, ziua de 23 August are o dublă semnificație.

Mai întîi, în această zi, în 23 August 1944, în urmă deci cu 23 de ani, prin insurecția armată antifascistă, pusă la cale de forțele patriotice ale țării, poporul nostru aruncă lanțurile unor legături impuse prin forță. Întorcînd armele împotriva forțelor hitleriste, armata noastră, alături de armatele sovietice și ale celorlalte țări antihitleriste, a adus o importantă contribuție la eliberarea Transilvaniei și, pe urmă, la victoria finală din mai 1945. Pe lîngă alte mari eforturi umane și materiale, această contribuție este concretizată în jertfa a peste 167.000 de oameni din cei peste 540.000 cu care România a participat la războiul antihitlerist. Pe teritoriul Ungariei de pildă au căzut peste 42.000 ostași români și despre ei ne grăiesc și astăzi monumentele de la Méhkerek, Orosháza, Tiszakecske, Füzesgyarmat, Nyregyháza, Miskolc, Tápiósuly, ca și cimitirul Rákosliget din Budapesta ș.a. Pe pămîntul Cehoslovaciei și-au jertfit viața peste 66.000 de militari români, și despre ei ne vorbesc monumentele de la Michalova, Lucenec, Krupina, Pliesovce, Kremnica, Brno, Zvolen ș.a. Numai la Zvolen odihnesc 11.000 de fii ai poporului nostru.

A doua semnificație, cu totul deosebită, este aceea că 23 AUGUST 1944 a însemnat pentru țara și poporul nostru începutul unei noi perioade, bogată în transformări fără precedent în trecut, a însemnat începutul scrierii celor mai luminoase pagini ale istoriei sale bimilenare. Căci, așa după cum arăta Dl Nicolae Ceaușescu *într-un recent discurs, în zilele noastre „România socialistă înfățișează tabloul unei țări în plin avînt economic, politic și social".*

Luîndu-și soarta în propriile sale mîini, poporul nostru încrestează într-adevăr pe răbojul vremii, în anii de după 23 August 1944, realizări din cele mai măreți, făurindu-și o viață din ce în ce mai frumoasă, mai demnă și mai îmbelșugată.

Acest drum suitor sau ascendent spre culmi tot mai luminoase, spre ani de tot mai mare prosperitate pentru întreg poporul, este vădit în înfăptuirile de mare amploare pe care le cunoaștem fiecare. Țara noastră este un imens șantier și fața ei se schimbă de la o zi la alta. Descătușate de lanțurile oprimărilor de tot felul, munca și energia, capacitatea creatoare a poporului nostru s-au vădit și se vădesc tot mai mult în toate sectoarele de activitate ,în economie, agricultură, știință, arte, învățămînt etc.

Viața economică a Patriei, de pildă, se desfășoară potrivit unor grandioase planuri, care urmăresc cu deosebire dezvoltarea industrială a țării, emanciparea sau ridicarea sub toate laturile a tuturor regiunilor și raioanelor, folosirea judicioasă a brațelor de muncă și a tuturor resurselor sau bogățiilor Patriei.

Astfel, planul producției industriale în primul an și jumătate, al cincinalului în curs, a fost nu numai îndeplinit, ci și depășit, ceea ce exprimă elanul și hotărîrea cu care muncitorii din uzine și fabrici transpun în fapt programul dezvoltării industriale a țării. Față de perioada corespunzătoare a anului trecut de pildă, producția globală a crescut cu 13,9 la sută, reprezentînd un spor de produse în valoare de 13,9 miliarde lei. S-au realizat de asemenea 51,2 la sută din investițiile planificate pentru acest an, pe harta economică a țării apărînd noi fabrici, uzine și combinate moderne.

Agricultura a fost așezată și ea pe baze socialiste și succese importante se obțin și în acest sector. Muncitorii ogoarelor au depășit și ei, și în acest an, prevederile la producția de grîu, secară, mazăre ș.a. Începînd cu anul în curs, țăranii cooperatori se bucură pentru prima dată de sistemul pensiilor.

Urmarea firească a acestor realizări în domeniul economiei naționale este creșterea bunăstării poporului, țelul de prim ordin al conducerii Patriei, ceea ce arată și Constituția țării, cînd spune: „Întreaga activitate de stat are drept scop creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a poporului, asigurarea libertății și demnității omului, afirmarea multilaterală a personalității umane". În primul an (1966) al actualului cincinal, de pildă, veniturile salariaților au fost cu peste 10 la sută mai mari față de anul 1965. Anul acesta a intrat în vigoare noul sistem de pensionare, prin care se îmbunătățește substanțial modul de acordare a pensiilor. S-au majorat totodată salariile mici și au fost operate reduceri de prețuri la o seamă de produse industriale, întreprinzîndu-se și alte măsuri menite să contribuie la ridicarea nivelului de trai al poporului.

Încă de pe acum se elaborează viitorul plan cincinal și se schițează liniile directoare ale activității noastre economice pînă în 1980.

Progrese însemnate s-au obținut și pe tărîmurile științei, culturii și învățămîntului. Desfășurată într-o bogată rețea de institute, activitatea științifică de cercetare a fost pusă pe baze noi, legată de nevoile economiei naționale. Au crescut nemăsurat cadrele de cercetători și un mare volum de cărți se tipăresc astăzi la noi, ceea ce înseamnă că a crescut foarte mult și numărul cititorilor. Pentru un cît mai eficace învățămînt universitar, se află în dezbatere publică studiul privind mai buna organizare a învățămîntului superior.

Cu poetul Tudor Arghezi, vom spune deci că „23 August înseamnă descătușare și pace în sfîrșit, pacea dorită ca un ideal, pace și muncă, muzică și pîine, pîine și carte". Așa se face că oasepții străini — oameni politici, scriitori, savanți, artiști etc. — își mărturisesc fără ocol admirația față de ceea ce văd, față de țara noastră, față de poporul nostru și înfăptuirile sale. „Niciodată — spun cunoscătorii — nu s-a vorbit și nu s-a scris în străinătate despre noi atît de mult și de elogios, ca în anii aceștia. România socialistă este astăzi cunoscută, stimată și prețuită pretutindeni".

Această prețuire se datorește desigur și înțeleptei politici externe pe care o promovează țara noastră. Bazată pe aspirațiile de totdeauna ale poporului nostru, țara noastră duce o politică sinceră de pace, de colaborare cu toate popoarele și statele, colaborare întemeiată pe principiile independenței și suveranității naționale, ale egalității depline în drepturi și neamestecului în treburile interne. Politica externă a țării noastre, bazată pe promovarea consecventă a păcii și colaborării frățești între popoare, a fost întărită și de sesiunea Marii Adunări Naționale din iulie anul curent.

Roadele acestei politici sînt, printre altele, legăturile diplomatice pe care țara noastră le are cu 75 de state și legăturile economice pe care le avem cu 100 de țări.

Trebuie să spunem și aceea că, din punct de vedere religios, constituția țării noastre, promulgată cu doi ani în urmă (1965), garantează libertatea de conștiință a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire. „Cultele religioase" se pot organiza și funcționa liber, necontravenind, bineînțeles, bunului mers al vieții de stat.

Vedem deci, că, sub razele binefăcătoare ale lui 23 August, țara noastră își scrie cele mai frumoase file ale istoriei sale. Vedem cum poporul nostru întîmpină a 23-a aniversare a acestei sărbători cu noi izbînzi, cu noi realizări pe drumul propășirii sale multilaterale.

De aceea, 23 August înseamnă și o chemare către toți fiii țării, de a ne iubi cît mai mult Patria, de a ne da cu toții aportul de muncă și pricepere spre ridicarea ei pe culmi tot mai înalte, spre continua ei propășire și înflorire.

T.R.

și artistică a mănăstirii Curtea de Argeș, după care a urmat cuvîntul de salut al reprezentanților Bisericilor Ortodoxe surori. Încrestăm faptul că aceasta este prima ședință a Sf. Sinod la care participă și I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*.

S-a dat citire apoi Actului comemorativ inscris în Condica Sfîntă a Sf. Sinod, care s-a semnat de cei prezenți.

Împlinirii a 440 de ani de la sfințirea mănăstirii Curtea de Argeș au fost consacrate și alte manifestări culturale, serbări populare etc.

Astfel, în seara de 15 august a.c., în cadrul natural oferit de incinta bisericii domnești din Curtea de Argeș, un colectiv al teatrului „Alex. Davilla" din Pitești, a prezentat spectacolul: „Io, Mircea Voievod" de Dan Tărchilă.

Un film documentar, o monografie, expoziții, emisiuni de timbre etc., sînt închinate de asemenea comemorării acestui important eveniment din istoria Bisericii și Patriei noastre.

*

Intre 6 și 9 iulie a.c., a avut loc la Stockholm *Conferința mondială pentru Vietnam*, convocată din inițiativa mai multor organizații internaționale de pace, printre care amintim: Conferința internațională pentru dezarmare și pace, Consiliul Mondial al păcii, Conferința creștină pentru pace, Internaționala adversarilor războiului, Liga internațională a femeilor pentru pace și libertate ș.a.

La Conferință au participat 385 de reprezentanți și 39 observatori din 63 de țări, printre cei prezenți numărîndu-se o seamă de personalități cu renume mondial. Din țara noastră a participat o delegație, condusă de dl prof. univ. Tudor D. Ionescu.

Desfășurîndu-se în cadrul a 8 comisii, lucrările Conferinței au prilejuit o largă confruntare a opiniilor cu privire la căile menite să pună capăt războiului din Vietnam, condamnîndu-se intervenția S. U. A. în această țară și cerîndu-se să se pună capăt acestui crud război, care provoacă atîtea suferințe poporului vietnamez.

Participanții la conferință au adoptat un Apel adresat lumii pentru Vietnam și au chemat organizațiile și țările participante la Conferință să dea viață în zilele de 20 iulie și 21 octombrie unor manifestări de masă pentru încetarea agresiunii împotriva poporului vietnamez.

R.

Patriei

In dimineți strălucitoare,
In boarea proaspătă de floare,
Te văd arzînd ca o mireasă
Sub cer albastru de mătasă.
Cu ochi de-azur și-obraji de fragă
Ești Patrie nespus de dragă,
In părul tău stau mări de grîne,
La sîn ai lapte, vin și pîne.
Ți-e fruntea-ncinsă-n diademă,
Porți sonde și păduri în stemă,
Din mine de cărbuni și aur
Tu-ți strîngi în ani bogat tezaur.
In cînt de doină și baladă,
Pe ascuțiș de lată spadă,
Stă încrustat din vremi bătrîne
Noian de vitejii străbune.
Orașe noi, sate bogate,
Te-ncing în șir de nestemate
Și munți cu scufe de argint
In freamăt de păduri te-alint.
Cu fiecare zi ce vine
Pari o grădină de glicine,
Că-n munca noastră îndîrjită
Te vrem frumoasă, fericită.

Pr. Ștefan Tascianu

† Prot. prof. dr. Ioan Lupaș

Este greu să se poată cuprinde în cîteva rînduri ceea ce a fost în viață Dr. Ioan Lupaș, dar mai ales ceea ce a însemnat viața lui pentru Biserica și neamul nostru.

Acest modest mănunchi de gînduri va împărtăși o mică parte din valoroasa și cuprinzătoarea sa activitate, acum, cînd: „Plinind a vremilor măsură și trecînd prin al vieții foc, s-a strecurat în tăcere din lumea umbrelor pămîntene, purcezînd pe drumul veșnicelor alee".

Născut în ziua de 9 august 1880 în Săliștedin butucul viguros al mărginenilor Toma Lupaș și Marina n. Popa-Comănici, a acumulat în suflet toată istețimea, toată energia și tot avîntul neamului său dornic de lumină, cultură și libertate.

Școala primară a urmat-o în Sălișteă, cea secundară la Sibiu pînă în clasa a VIII-a, pe care împreună cu bacalaureatul le-a terminat în Brașov, avînd profesori pe strălucitii educatori transilvăneni Virgil Onițiu, Vasile Goldiș și Iosif Blaga.

Studiile universitare începute în pragul unui veac nou le-a terminat la Budapesta, avînd ca specialitate istoria și limba latină. Diploma de doctor a luat-o cu teza: „Biserica ortodoxă română din Transilvania și unirea religioasă în cursul veacului al XVIII-lea".

Activitatea culturală și științifică a început-o în primul an al studenției cu articolul comemorativ despre Petru Maior, la împlinirea a 80 de ani de la moartea sa. Din timpul acesta a început colaborarea la Tribuna-Sibiu, Telegraful Român, Luceafărul, Tribuna-Arad, Transilvania, Viața Românească, Convorbiri Literare etc.

După un an de specializare la Berlin, a fost numit în mod excepțional — neavînd studii teologice — profesor de Istoria bisericească la Seminarul Andreian din Sibiu (1905). Urcînd catedra, tînărul profesor și-a inaugurat lecțiile academice cu un subiect care evidenția preocupări pe atunci anevoie de mărturisit: „Originea Românilor", prelegere care a produs o puternică impresie.

După patru ani, tînărul profesor — silit de împrejurări — a trebuit să coboare de la catedra seminarului și să urce amvonul unui protopopiat recomandat de mitropolitul Meținu. Numit protopop și inspector școlar în Sălișteă, în ziua de 30 august 1909 de pe amvonul bisericii centrale din Sălișteă a rostit o predică în care a schițat programul de muncă bisericesc, școlar, cultural, social și economic, așezînd acest program de activitate pe temelia textului paulin: „Dacă vestesc cuvîntul nu-mi este mie spre laudă, ci datoria mă silește și amar mie de nu voi binevesti".

Timp de zece ani protopopul Ioan Lupaș a ținut aprinsă candela credinței în legea strămoșească, pregătind poporul pentru mîntuirea sufletului și pentru ziua cea mare a învierii Neamului. De pe amvonul bisericii, prin cuvîntări substanțiale ca fond, frumoase ca stil, protopopul Ioan Lupaș pătruns de duhul tainic al chemării apostolice, de duhul sfințeniei și al răspunderii în fața lui Dumnezeu, edifica și convingea sufletele spre acțiuni și fapte evanghelice.

Ca profesor și om de cultură, a publicat studii istorice privitoare la trecutul Sălișteei, la istoria bisericească a poporului român și la istoria politică a românilor din Transilvania, a publicat nenumărate broșuri pentru popularizarea învățăturilor religioase, sociale, culturale și economice.

Bogata activitate științifică a cărturarului protopop al Sălișteei, pusă în slujba Neamului și Bisericii, i-a deschis drumul Golgotei, drumul temniței și surghiunului. Dar Dumnezeul îndurărilor, căruia i-a fost zelos și devotat slujitor, l-a învrednicit să vadă luminata zi a Unirii Transilvaniei cu Patria-Mamă, bucurie pe care a tălmăcit-o de pe amvonul bisericii pe care a slujit-o.

După înfăptuirea idealului național a fost chemat mai întîi secretar la resortul cultelor, apoi profesor de istorie la universitatea Daciei superioare din Cluj.

Ioan Lupaș, ca protopop, profesor universitar, academician, ziarist și publicist a dezvoltat o activitate cuprinzătoare, variată și valoroasă pentru poporul nostru, pentru Biserică și pentru școală, vreme de aproape 7 decenii. Pentru deosebit de vrednică și bogata activitate științifică, orînduirea noastră socialistă l-a răsplătit cu înaltul titlu de *profesor emerit*.

Talentul cu care l-a înzestrat Dumnezeu, hărnicia aproape fără seamăn, gîndul bun și curat de care s-a condus întreaga viață și devotamentul cald pînă la jertfă pentru idealurile superioare ale poporului, l-au ridicat pe profesorul Ioan Lupaș în rîndul personalităților de seamă ale poporului român.

Retras în capitala Țării, în ziua de 3 iulie a.c. sufletul lui pregătit pentru drumul veșniciei s-a dezlegat din trupul cel muritor pentru a primi răsplata cerească binemeritată, iar trupul obosit de drumeția celor 87 ani s-a coborît între lacrimi și cîntările duioase ale prohodului în cimitrul sf. mănăstiri Cernica, pe ultimul său drum fiind însoțit de o seamă de personalități științifice și culturale ale țării.

Odihnească cu drepții!

Pr. *I. Isacu*

Hramul Mănăstirii Brîncoveanu

Praznicul Adormirii Maicii Domnului „hramul Mănăstirii Brîncoveanu", și în anul acesta s-a sărbătorit cu toată evlavia și cinstirea cuvenită.

Din încredințarea I. P. S. nostru Mitropolit Dr. Nicolae Mladin, plecat în zilele acelea la Curtea de Argeș, la serbările aniversării a 450 de ani de la zidirea mănăstirii, cele de trebuință cu acest prilej s-au săvîrșit de către Prea Sfințitul arhiereu Emilian Antal, starețul Mănăstirii „Sf. Ilie Proorocul" din Toplița, iar de la Centrul Arhiepiscopiei Prea Cucernicul vicar Traian Belașcu și P. C. arhidiacon Iosif Bolog.

Potrivit Sf. noastre rînduieli creștinești, în seara de ajun a praznicului, după vecernie, s-a săvîrșit slujba prohodului Maicii Domnului și priveghere.

In dimineața sărbătorii Sf. Liturghie a fost săvîrșită de P. S. arhiereu Emilian înconjurat de un sobor de slujitori între care am reținut pe: P. C. vicar arhiepiscopesc Traian Belașcu, P. Cuv. arhim. Serafim Popescu, P. C. protopopi: M. Ionașcu — Făgăraș, I. Dragolea — Sighișoara și Pomp. Dumbravă — Rupea, C. pr. Teodor Severean — Sîmbăta de Sus, P. C. arhid. I. Bolog, P. C. ierodiacon T. Părăianu ș.a.

Bucuria credincioșilor a fost sporită și de faptul că au asistat la hirotonirea licențiatului în teologie Maximilian Șerban Paler întru diacon și a diaconului Mihai Modest Muraru întru preot.

La sfîrșitul Sf. Liturghii au fost rostite cuvinte de învățătură.

P. Cuv. arhim. Serafim Popescu îndeamnă pe credincioși să cinstească pe Maica Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos ca pe cea mai sfîntă decît toți sfinții, la care să alergăm în toate necazurile noastre pentru ajutor de la Fiul Său și Dumnezeul nostru.

P. C. Prot. M. Ionașcu vorbește despre rostul și bucuria femeilor de a fi mame, dînd pildă de ascultare a înaltei chemări dumnezeești, de rugăciune și aleasă slujire pe Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu.

P. C. vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu subliniază modul armonios în care știu credincioșii noștri să preamărească pe Dumnezeu și să cinstească pe conducătorii lor în viața pămîntească. Astăzi, ne plecăm genunchii în rugăciuni creștinești la praznicul Adormirii Maicii Domnului iar în zilele trecute ne-am închinat memoriei Eroilor Neamului căzuți în 1917 în luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz pentru apărarea și libertatea scumpei noastre Patrii.

Seria cuvîntărilor a încheiat-o P. S. arhiereu Emilian.

In cuvinte duioase P. S. Sa arată că după trecerea la cele veșnice a regretatului mitropolit Nicolae Colan, bunul Dumnezeu cel ce toate cu înțelepciune le rînduiește ne-a învrednicit ca la cîrma Mitropoliei Ardealului să-i urmeze în scaun distinsul profesor de teologie de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu Dr. Nicolae Mladin. In fruntea Mitropoliei noastre, I. P. S. Sa ostenește în chip pilduitor pentru preamărirea lui Dumnezeu și fericirea poporului dreptcredincios pe care este chemat să-l păstorească. Maica Domnului nostru Iisus Hristos, a cărei pomenire astăzi o facem, să-i stea într-ajutor să ne călăuzească pe calea mîntuirii celei veșnice și a fericirii aici pe pămînt.

In continuare P. S. Sa face îndemn părintesc să ne rugăm în toată bună vremea ca Dumnezeu să ocrotească Țara noastră, Republica Socialistă România, viața și munca întregului nostru popor. Să trăim ca frații în pace și bună înțelegere dînd ascultare conducătorilor noștri care veghează tot timpul ca pacea și liniștea să ne fie asigurate.

Domnul să binecuvînteze strădaniile noastre acum și pururea și în vecii vecilor.

După Sf. Liturghie s-a făcut sfințirea apei, Sf. Maslu de obște și ectenia de pomenire pentru ctitorii Sf. Mănăstiri.

Inviorați sufletește, ne-am despărțit, încă în după amiaza zilei, purtînd în inimile noastre bucuria ospățului de aleasă trăire duhovnicească la care am participat.

Arhidiacon *I. Bolog*

† Preot Aurel Băcilă

Suflarea tainică a morții a stins lumina unei vieți, care a umplut cu razele sale inimile credincioșilor din parohia Curciu — prot. Mediaș, timp de 50 ani, și anume a pr. Aurel Băcilă.

Născut în comuna Iernea, raion Sighișoara, (în 1881), din părinți țărani și buni credincioși, pr. Aurel Băcilă a studiat în comuna natală în Dumbrăveni și la liceul A. Șaguna din Brașov, unde și-a luat bacalaureatul cu laudă, și teologia la Sibiu.

Este ales preot în parohia Curciu, unde a păstorit cu frumoase roade pînă a decedat, în 13 august 1967.

Inmormîntarea s-a făcut în 15 august 1967, de către un sobor de preoți în frunte cu prot. Florea Alexandru din Mediaș, ca delegat din partea prot. Mediaș.

Au predicat: P. C. preot Florea Alex. și preot Maier Miron din Bratei.

Dumnezeu să-l odihnească și să-l fericească, iar printre noi veșnică să-i fie pomenirea.

Pr. *Maier Miron*

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.205

SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 1—15 septembrie 1967 Nr. 33—36

Telegraful Român

Biblioteca Arhiepiscopală „Ştefan Cheorghiu" Sibiu str. Bariţiu 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Prăznuirea de la Curtea de Argeş

SEMNIFICAŢII

La Sintămăria mare (15 august 1967) — atenţia întregii suflări româneşti era îndreptată spre superba biserică mănăstirească de la Curtea de Argeş. Se împlineau atunci 450 de ani (1517—1967) de la sfinţirea acestui locaş de închinare în dreapta noastră credinţă ortodoxă răsăriteană, visterie de mare preţ a fondului naţional de monumente istorice şi mărturie a geniului artistic al poporului nostru înzestrat de Dumnezeu cu atîtea însuşiri alese.

Aniversarea aceasta a depăşit proporţiile unei prăznuiri bisericeşti, căci prezenţa la festivităţi a reprezentanţilor Ocîrmuirii de Stat a Republicii Socialiste România a ridicat-o la nivelul unei sărbători naţionale, a transformat-o în zi de desfătare sufletească a întregului nostru popor. Ocîrmuirea Patriei noastre a arătat şi în forma aceasta cît de mult preţuieşte moştenirea trecutului şi cu cîtă evidentă tragere de inimă contribuie la conservarea şi la punerea ei în valoare.

A fost scoasă astfel în evidenţă — din buchetul de semnificaţii superioare ale acestei aniversări — însemnătatea ei naţională *şi cea* bisericească.

Însemnătatea bisericească a prăznuirii a fost subliniată prin prezenţa Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, înconjurat de înalţii ierarhi ai Bisericii noastre, de şedinţa solemnă a Sfîntului Sinod care a avut loc acolo (în sala meşterului Manole) şi de participarea la sfintele slujbe a zeci de mii de credincioşi veniţi în pelerinaj din toate părţile ţării.

Dar prăznuirea aceasta mai are şi alte semnificaţii. Acum, ca şi înainte cu 450 de ani, s-a realizat o participare panortodoxă, *s-au înfrăţit cu noi la bucuria sărbătoririi delegaţi ai tuturor Bisericilor surori ortodoxe răsăritene.*

Prăznuirea de astă vară a egalat-o pe cea de-acum 450 de ani şi a depăşit-o. De astă dată, la festivităţile aniversare am avut între oaspeţi pe reprezentanţii celorlalte culte religioase conlocuitoare şi — mai mult decît atît — delegaţi ai organismelor bisericeşti care acţionează pentru unitate intercreştină şi pentru pace în lume pe plan internaţional. Aniversarea a căpătat astfel un înţeles ecumenist *tot atît de evident pe cît este el de îmbucurător. Spiritul vremii noastre — orientat spre bunăînţelegere, pace şi colaborare — şi-a pus astfel pecetea inefabilă şi pe această sărbătorire. E un pas înainte faţă de trecut, pe care nu cu puţină bucurie îl înregistrăm.*

*

Binecredinciosul voievod Neagoe Basarab şi doamna Despina au hotărît mănăstirii de la Curtea de Argeş diată de aşezămînt bisericesc ortodox român.

Un ocîrmuitor vremelnic, străin de neam — primul Hohenzollern instalat de împrejurări pe tronul României — a transformat acest aşezămînt în sucursală palatină de desfătare şi odihnă pentru trebuinţele familiei sale.

Patriarhul unificării bisericeşti şi al apostolatului social l-a hărăzit să fie sălaş de împreunăpetrecere duhovnicească şi de adîncire a înţelesurilor Ortodoxiei strămoşeşti pentru toţi slujitorii sfintelor altare, dezbinaţi în două străini antagoniste pînă acum două decenii. Este şi acesta un semn — nu puţin grăitor — al vremurilor mari ce le trăim ca popor liber şi stăpîn pe soarta sa.

*

Neagoe Voievod şi generaţia lui au făcut tot ce se putea face mai mult pentru vremurile de atunci: a zidit „biserică-naltă cum n-a mai fost altă", a năzuit cu toată osîrdia inimii lui către Cerul milostivirilor, a căutat spre cele înalte.

Generaţia de azi, descoperindu-se cu respect în faţa ctitoriei lui fără seamăn, a sîrguit spre creste. Acolo, a mutat ape din albiile lor străvechi, le-a adunat laolaltă în mare de oglindă şi le-a pus la treabă: să lumineze! . . . *Poporul nostru e recunoscător şi unuia, şi celorlalţi. În faptele lor îşi dau mîna trecutul cu prezentul. Punînd laolaltă fiecare ceea ce are mai de preţ, clădesc temelie de stîncă* viitorului.

. . . Viitorului la care au năzuit străbunii, de beneficiile căruia se vor împărtăşii urmaşii.

Redacţia

Izbăvitorul

Apropiindu-se vremea să se întoarcă la Părintele ceresc de la care a venit, Mîntuitorul Hristos şi-a întărit Apostolii cu făgăduinţa izbăvitoare că va fi cu ei „pînă la sfîrşitul veacurilor" (Mt. 28, 20). Hristos Domnul le trimite pe Sf. Duh, Mîngîietorul, Duhul Adevărului, ca să-i lumineze şi să-i întărească, să-i călăuzească spre tot lucrul bun şi să-i desăvîrşească, să-i sfinţească şi să-i îndumnezeiască (F. Ap. 2).

Pretutindeni şi întotdeauna Domnul a fost cu Apostolii Săi şi — prin ei — de atunci este cu noi toţi pînă la sfîrşitul lumii. Harul Său i-a înţelepţit, le-a luminat mintea şi le-a încălzit inima! El le-a dat încredere în faţa vieţii.

În viaţa noastră de creştini, noi ne întîlnim zilnic cu Sf. Apostoli, aceşti părinţi duhovniceşti ai noştri, şi avem marea datorie să-i luăm de model, să urmăm lupta lor spirituală ca să nu ostenim în zadar, căci fără de Domnul nu putem face nimic pentru izbăvirea noastră (Lc. 5, 5; In. 15, 5). Cu El şi prin El putem face tot binele pentru fericirea noastră şi a celor din jur.

Ca şi Apostolii, să ne apropiem neîncetat de Domnul prin rugăciune ca să trăim în Duhul Său; să ascultăm şi să împlinim poruncile Lui, pentru ca să rămînem în dragostea Sa altruistă care se jertfeşte pentru noi toţi. Cu cît urmăm pilda Apostolilor, cu atît lumina lui Hristos străluceşte în chipul nostru şi devenim asemenea Lui, una cu El în gîndire şi în simţire.

Pentru aceasta, în zorii dimineţii să începem munca noastră cu dorinţa fierbinte ca lucrul să-l facem aşa ca să placă lui Dumnezeu şi oamenilor. În felul acesta rămînem în dragostea Celui de sus şi El se apropie şi petrece cu noi şi în noi. Harul Său ne va roura bogat şi ne va izbăvi de cel viclean; ne va scăpa de alunecare în păcat şi ne va ajuta să ne îndeplinim datoria cu pasiune şi entuziasm sfînt, pentru progresul spiritual-moral şi material al societăţii, al patriei şi al omenirii întregi.

La fel, cînd încordarea noastră sporeşte în miezul zilei, să ne amintim din nou că Domnul este cu noi, că vine la noi să ne facă viaţa frumoasă şi plăcută.

Înainte de Sf. Apostoli, pildă strălucită de încredere în Dumnezeu este împăratul-profet David, din sufletul căruia au izvorît minunatele rugăciuni-psalmi. Convins că Dumnezeul lui Avraam, al lui Isac şi Iacob este tăria şi sprijinitorul său, psalmistul vieţuieşte în voia Lui, cu cuget curat şi inimă liniştită, căci la vreme de necaz Îl strigă şi este auzit. Domnul îi vine într-ajutor şi-l izbăveşte din mîna celor răi. Această binecuvîntare este rodul virtuţilor sale religios-morale. „Dumnezeu mi-a dat după inima mea zice el . . . , pentru că am urmat căile Lui . . . De la legea lui nu m-am abătut. De aceea plătitu-mi-a Domnul după nevinovăţia inimii mele . . ." (Ps. 17, 22—26).

El este drept. „Tu, Doamne, cu omul credincios eşti milostiv şi cu cel drept te porţi după dreptatea lui" (Ps. 17, 27).

Domnul luminează cărările întunericului (Ps. 17, 30) şi-l scoate din adîncul apei, la loc larg şi-l mîntuieşte (Ps. 17, 18—21).

Drept aceea nu se teme de rău, ştie că Domnul este apărătorul său (Ps. 3, 6—7). „El este scut pentru toţi cei se nădăjduiesc într-însul". Plin de bucurie în harul Său izbăvitor, psalmistul exclamă: „Dumnezeu este cel ce mă încinge cu putere şi face fără de prihană calea mea . . . Lăudat fie Dumnezeu, Mîntuitorul meu!" (Ps. 17, 31; 35, 49).

Recunoscător faţă de binefacerile cereşti, împăratul profet îndeamnă pe toţi la înţelepciune, să nu calce voia lui Dumnezeu, ca să nu se mînie pe ei şi fericeşte pe cei ce nădăjduiesc în El (Ps. 3, 11). Fericeşte pe cei ce se apropie de Domnul cu credinţă şi inimă curată, care rabdă ispita.

De fapt, în perspectiva concepţiei creştine despre viaţă, necazurile şi durerile care vin peste cei drepţi îi purifică şi apropie de Dumnezeu, căci ameninţîndu-i să-i piardă, le arată cît sînt de mici şi slabi, îi fac smeriţi şi modeşti şi-i uneşte cu Dumnezeu.

Se cuvine, deci, ca creştini să avem credinţă şi dragoste faţă de Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, care ne poartă de grijă şi să împlinim neîncetat voia Lui. Să avem conştiinţa trează, că numai prin harul lui Dumnezeu şi muncă continuă sîntem ceva. El ne înalţă fruntea spre lu-

(Continuare în pag. 2)

Maica Domnului

In providența divină, Sfînta Maria a fost aleasă să fie Născătoare de Dumnezeu, pentru a fi vlăstarul cel mai divin al pămîntului, lăcașul focului divin.

Nașterea Mîntuitorului din Fecioară a fost prefigurată și prorocită de Vechiul Testament. Alegerea Sfintei Maria a fost însă hotărîtă și pregătită și în timp.

După tatăl ei, Ioachim, Sfinta Maria coboară din neamul lui David. Acest Ioachim era păstor din Ierusalim, avîndu-și casa lîngă Poarta Oilor, și era plin de virtute, umblînd pe căile dreptății. El s-a căsătorit cu cinstita și vrednica de laudă Ana.

Sf. Ioan Damaschinul remarcă cu privire la nașterea Sfintei Maria, că din această dintîi născută avea să se nască Cel dintîi născut între toate făpturile, în care subsistă toate cele ce sînt.

Prin îndreptarea căderii în păcat a primei străbune Eva, Maica Domnului, născînd pe Fiul lui Dumnezeu, a prefăcut în bucurii suferințele pricinuite de Eva.

Încă din fragedа ei copilărie, Sfinta Maria a fost adusă în templu și afierosită vieții îngerești. Acolo Sfîntul Duh îi îmbogățește sufletul, încît ea duce o viață cu totul curată. Toată vremea își păstrează în feciorie trupul și sufletul, petrecînd în sfințenie. Atunci cînd începu să atingă floarea vîrstei și cînd după drept și lege nu mai putea rămîne în interiorul templului, ceata preoților o încredințează pe Fecioara Maria lui Iosif, logodnicul, adică păzitorul fecioriei ei. Acest Iosif trăia în frica lui Dumnezeu, păzind neștirbită Legea pînă la adînci bătrînețe. Ca și Maria, Iosif se trăgea tot din neamul lui David.

Deci Maria petrecu în casa lui Iosif, ocupîndu-se numai de grijile casei, fără să mai ia seama la cele ce se petrec în lume. Aceasta, cea mai frumoasă între femei, a fost apoi vestită, la plinirea vremii, de către îngerul Domnului că va zămisli Fiu, iar la timpul socotit, ea l-a născut pe Fiul întrupat al lui Dumnezeu. După naștere, Sfînta Maria rămîne tot fecioară, fără să cunoască bărbat pînă la moarte.

Totuși, Fericita Maică a Domnului, care fusese scutită de durerile Nașterii, avea să îndure sfîșierea inimii ei de mamă atunci cînd Fiul ei a pătimit și a murit pe cruce. Însă bucuria Învierii i-a schimbat durerea.

Sfînta Maria a fost hărăzită de Dumnezeu să întruchipeze supremul ideal al omenirii născute din duh. Aceasta se învederează în însușirile și funcțiile ei de pururea Fecioară, Născătoare de Dumnezeu și model de desăvîrșire creaturală.

Pururea fecioria Sfintei Maria constituie o însușire personală, trupească și sufletească a Maicii Domnului. Trebuie să se facă distincție, în privința acestei însușiri, între cele două momente ale fecioriei, înainte și după zămislirea în pîntecele Mariei a Fiului întrupat. Înainte de zămislire fecioria Mariei este rodul eforturilor și deci meritul ei personal, în timp ce după zămislire predomină acțiunea harului divin în menținerea fecioriei ei. Astfel, după ce îngerul i-a binevestit Mariei că va naște și după ce ea a consimțit la aceasta Duhul Sfînt s-a pogorît peste ea, curățindu-o. Sfinta Fecioară a iubit atît de mult fecioria, încît aceasta a devenit ca o flacără curată. Căci în timp ce orice altă fecioară, atunci cînd naște fiu, își pierde fecioria, Sfînta Maria a rămas fecioară, atît cu trupul cît și cu sufletul, nu numai înainte, ci și în timpul și după nașterea Fiului ei.

Născătoarea de Dumnezeu este predicatul dat Sfintei Maria de către toți Părinții Bisericii Ortodoxe, fiind cinstit după cuviință și apărat împotriva ereticilor care căutau să-i denatureze conținutul. Sf. Ioan Damaschinul spune: „Sfînta Fecioară este Născătoare de Dumnezeu, ca una care l-a născut pe Dumnezeu Cel întrupat în trup și adevăr din ea. De altfel noi știm că ea este și Născătoarea lui Hristos, căci ea l-a născut pe Hristos. Însă deoarece ereticul Nestorie a folosit acest termen pentru a înlătura numele Născătoarei de Dumnezeu, noi nu o numim „Născătoare de Hristos“ ci mai corect, Născătoare de Dumnezeu“. Sf. Ioan Damaschinul analizează această idee arătînd că „Sfînta Fecioară este în sensul propriu și real Născătoare de Dumnezeu. Prin faptul că Cel născut din ea este Dumnezeu adevărat, este adevărata Născătoare de Dumnezeu aceea care a născut pe Dumnezeul adevărat, întrupat din ea. Spunem că s-a născut din ea Dumnezeu, nu în sensul că dumnezeirea Cuvîntului a luat din ea începutul existenței, ci în sensul că însuși Cuvîntul lui Dumnezeu, Cel născut înainte de veci, în afară de timp, din Tatăl, care există fără de început și veșnic împreună cu Tatăl și Duhul, în zilele cele mai de pe urmă, pentru mîntuirea noastră, s-a sălășluit în pîntecele ei, s-a născut din ea fără a se schimba. Sfînta Fecioară n-a născut un om simplu, ci Dumnezeu adevărat. Pentru aceea pe bună dreptate și cu adevărat numim Născătoare de Dumnezeu pe Sfînta Maria. Acest nume reprezintă întreaga taină a Întrupării. Dar dacă aceea care a născut este Născătoare de Dumnezeu, atunci negreșit că și Cel născut din ea este și Dumnezeu și om“.

„Sfînta Fecioară se înalță pînă la hotarele divinității, fiind scara spirituală ale cărei picioare se înfig în pămînt, dar al cărei vîrf ajunge pînă la cer. Pe această scară coboară Dumnezeu, pentru a putea fi văzut pe pămînt și a vorbi cu oamenii. Lăcaș al virtuților, Sfinta Maria a fost un templu sfînt, minunat și vrednic al Prea Înaltului Dumnezeu. În curăția ei, neasemuită, Sfînta Fecioară este partea cea mai curată a naturii lui Adam, scumpă, binecuvîntată, sfîntă, împărăteasa neamului omenesc, mai curată la trup decît oricare om și, după Dumnezeu, mai curată la suflet decît oricare făptură rațională. Sf. Ioan Damaschinul subliniază însușirile excepționale ale Maicii Domnului fiind ființa prea frumoasă, prea plăcută de Dumnezeu, mai strălucitoare decît orice rază, mai curată decît orice curățenie, mai cinstită decît toate cele de cinste, mai dulce decît orice dulceață, mai nobilă decît orice noblețe, mai bogată decît orice bogăție etc.

Demnitatea sublimă a Sfintei Maria îi conferă puteri harice îmbelșugate. Încă de la Buna Vestire a aflat har, aceea care a fost vrednică de har. A aflat har aceea care a luat asupra ei poverile harului, culegînd roade bogate. A aflat har aceea care a semănat grăuntele harului și care a adunat seceriș îmbelșugat în har. Pentru cei ce îi cer ajutorul, Maica Domnului este mijlocitoarea tuturor bunătăților sufletești.

În sînul omenirii căzute în păcat Maica Domnului a sădit, prin Fiul ei, începutul supunerii față de Dumnezeu. Maica Domnului este înviorare pentru cei trudiți, mîngîiere pentru cei păcătoși, alinare pentru cei obidiți, ajutor grabnic pentru cei care se roagă la dînsa.

Sfînta noastră Biserică prăznuiește Nașterea Maicii Domnului la data de 8 septembrie. Maica Domnului trebuie venerată atît ca Născătoare de Dumnezeu cît și ca roabă a lui Dumnezeu. Ei trebuie să ne rugăm ca să ne ajute: „Prea Sfîntă Născătoare de Dumnezeu care ești lumina întunecatului meu suflet, nădejdea, acoperămîntul, scăparea și mîngîierea mea și bucuria mea, învrednicește-mă pe mine nevrednicul să fiu părtaș bunurilor revărsate de Dumnezeescul tău Fiu, luminează--mi ochii cei înțelegători ai inimii, și-mi îndreptează calea spre mîntuire“.

Diacon *C. Voicu*

Izbăvitorul

(Urmare din pag. 1)

mină și slavă (Ps. 3, 3). De aceea să-I cîntăm Domnului cu glas de bucurie: „Iubite-voi, Doamne, virtutea mea; Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbcvitorul meu“ (Liturghier, Buc. 1950, p. 126).

Prot. *Simion Radu*

Informații

Despre *Mihail Kogălniceanu* s-a spus, p drept cuvînt, că „a umplut o jumătate de secol activitatea lui fiind legată de toate „actele ma ale istoriei noastre moderne“. Se împlinesc în acest an 150 de ani de la nașterea sa, cu care prilej întregul nostru popor aduce acestei mari personalități politice și culturale din sec. XIX un deosebit omagiu.

Inzestrat cu o voință puternică, o minte sănătoasă și o cultură vastă, M. Kogălniceanu și-a pus întreagă această zestre spirituală în slujba țării sale. Revoluția de la 1848, Unirea Principatelor, secularizarea averilor mănăstirești, organizarea învățămîntului, a justiției și a administrației, împroprietărirea unei părți a țăranilor, cucerirea independenței naționale sînt evenimente pentru a căror înfăptuire M. Kogălniceanu a luat cu toată forța personalității sale.

Este în fruntea mișcării unioniste din Moldova în care calitate, în ședința Divanului Ad-hoc din 7 octombrie 1857, propune „Unirea Principatelor într-un singur stat sub numele de România“, pentru că, motiva el cu acel prilej, „în Moldova și Valahia sîntem același popor omogen identic ca nici un altul, pentru că avem același început, același nume, aceeași limbă, aceeași religie, aceeași istorie, aceleași legi, obiceiuri, dureri, trebuințe, speranțe și viitor de asigurat“.

In 1864 domnitorul Cuza și primul ministru Kogălniceanu înfăptuiesc peste capul moșierimii reforma agrară.

La 9 mai 1877 tot el a declarat în camera deputaților „independența absolută a României“, independență pecetluită desigur cu sîngele vitejilor noștri ostași.

Istoric prin excelență, Kogălniceanu arată că această disciplină trebuie să se ocupe de popor, „adevărata forță în stat, izvorul tuturor mișcărilor și isprăvilor și fără de care stăpînitorii n-ar fi nimica“.

Patriotismul fierbinte al lui M. Kogălniceanu, dragostea sa caldă față de țara și poporul din care făcea parte se desprind și din mărturisiri ca acestea:

— Eu privesc ca patria mea toată acea intindere de loc unde se vorbește românește și ca istorie națională ,istoria Moldovei, a Valahiei și a fraților din Transilvania.

— Pentru români, Transilvania este leagănul naționalității noastre. A fost de secole o mișcare continuă de români între ambele coaste ale Carpaților. Niciodată această comunicațiune frățească n-a fost întreruptă. Ideea română pururea a însuflețit și pe acei ce veneau la noi, și pe acei ce mergeau la ei!

— Ce hrană putem să avem mai îndestulătoare pentru nerăbdările și îndoielile noastre decît cultul țării noastre? Cetindu-i istoria, am avea mai multă ispită prin trecut, ne-am prețui mai mult prezintele și am spera mai mult de la viitor; căci Analele noastre ne-ar arăta vederat că providența niciodată nu ne-a lipsit și că părinții noștri, deși au avut greutăți și piedici pre care noi nu le vom întîlni, ei nici odinioară n-au desnădăjduit de dînșii și de țara lor.

— Experiența de toate zilele ne dovedește că o țară care este numai agricolă nu poate să progreseze în avuția sa publică și privată. Trebuie dar, să ne silim din toate puterile și prin mijloacele cele mai nimerite a creea și a proteja industria în țară la noi“.

Acestea și, desigur, încă multe altele ni-l arată pe M. Kogălniceanu ca pe unul dintre marii patrioți ai veacului trecut, ca pe unul care a lucrat neînfricat și neobosit la înfăptuirea României moderne. (A se vedea în acest sens și art. „Un mare patriot: Mihail Kogălniceanu“, apărut în Telegraful Român, nr. 27—28/1966).

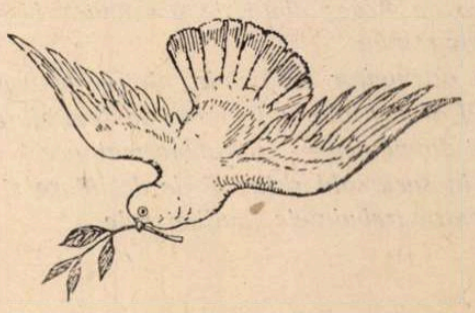

Rugăciunea pentru pace a primilor creștini

Rugăciunea este expresia vie a credinței și unul din mărgăritarele cele mai de preț ale vieții creștine. Precum e credința, așa e și rugăciunea. Credința corectă este aceea care are ca îndreptar învățătura creștină curată și nestricată prin abateri păgubitoare. Drept aceea, întrucît în învățătura creștină pacea deține un loc de seamă, este firesc ca în rugăciunea primilor creștini pacea să ocupe un loc însemnat.

Urmărind desfășurarea evlaviei creștine prin rugăciune în primele veacuri, vom arăta cum se înfățișează pacea în rugăciunile celor dintîi creștini. Folosim în acest scop cartea profesorului Adalbert Hamman: „Rugăciuni ale primilor creștini", apărută în limba germană la Düsseldorf, Patmos-Verlag, 1963, o frumoasă colecție de rugăciuni din primele veacuri ale Creștinismului.

În rugăciunea lui Iisus „Tatăl nostru", cererea: „vie împărăția Ta" cuprinde și o dorință după pace, pentru că „împărăția lui Dumnezeu este... dreptate și pace" (Rom. 14, 17). De asemenea, cererea: „Facă-se voia Ta precum în cer și pe pămînt", fiindcă voia lui Dumnezeu este pacea.

Cîntarea de laudă a lui Zaharia (Luca 1, 68—79) cere între altele: „... Mîntuire de dușmanii noștri și din mîna tuturor celor ce ne urăsc" și sfîrșește astfel: „pașii noștri a-i călăuzi pe calea păcii". Pe aceeași linie se situează cîntecul dreptului Simion, din care desprindem: „Acum slobozește pe robul tău, Stăpîne, după cuvîntul tău, în pace" (Luca 2, 29).

Sf. Apostol Pavel, în cererea pentru frați (Romani 15, 5. 6. 13. 33), spune între altele: „Dumnezeul nădejdii să vă umple pe voi de toată bucuria și pacea... Dumnezeul păcii să fie cu voi cu toți. În mulțumita pentru credința corintenilor (I Cor. 1, 3—9), Apostolul Neamurilor le dorește: „Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Domnul nostru Iisus Hristos". De asemenea, în binecuvîntarea de la II Cor. 1, 2—4: „Har vouă și pace, de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos!"

În rugăciunea generală din Epistola către Corinteni 59-61, Sf. Climent Romanul, cere: „...Da, Doamne, fă să lumineze fața Ta peste noi spre mîntuire în pace... și ne mîntuiește de aceia care ne urăsc fără temei. Dă-ne nouă și tuturor locuitorilor pămîntului unitate și pace, precum Tu ai dat părinților noștri cînd Te chemau în credință și adevăr".

În Scrisoarea 11, 8, Sf. Ciprian zice: „Să ne rugăm ca pacea să ne fie în curînd din nou dăruită... ca primejdiile noastre să fie înlăturate". După ce în comentarul la Cîntarea cîntărilor dezvoltă ideea că pacea este o virtute de seamă care aduce satisfacții mari, Origen zice în predica 22 la cartea Numeri 4: „Să ne rugăm ca Iisus să stăpînească peste noi și noi să fim eliberați de război și de atacul poftelor trupești. Dacă vom fi liberi de toate acestea, fiecare se va putea odihni sub vița sa, sub smochinul său și sub măslinul său".

Într-o veche liturghie de Crăciun întîlnim textul: „Și noi vrem să cîntăm împreună cu îngerii: Mărire fie lui Dumnezeu în înălțimile cerului și pace pe pămînt oamenilor".

O litanie la împărtășanie din Constituțiile Apostolice cuprinde între altele: „Dă-ne să avem pace, să ducem o viață în liniște și armonie și să Te preamărim pe Tine prin Iisus Hristos, nădejdea noastră".

Tot în Constituțiile Apostolice rugăciunea de mulțumire după împărtășanie cere între altele: „Pe cîrmuitori apără-i în pace".

În Euhologion-ul lui Serapion, descoperit la Muntele Athos, rugăciunea pentru popor cuprinde și partea aceasta: „Te rugăm pentru toate căpeteniile, ca ele să conducă în pace spre liniștea Bisericii".

Într-o rugăciune liturgică, diaconul zice: „Să ne rugăm fierbinte lui Dumnezeu pentru pace, darul ceresc, ca Domnul să ne împace în îndurarea Sa... Să ne rugăm fierbinte lui Dumnezeu pentru stăpînire, ca Domnul să-i dăruiască pace! Să ne rugăm fierbinte lui Dumnezeu pentru întreg globul pămîntesc, ca Domnul să aibă grijă de fiecare și în toate de care are nevoie".

O rugăciune rămasă de la Cyrillonas (veacul IV) cuprinde și acest fragment scurt dar cuprinzător: „...dă pămîntului mîntuirea și plinătatea păcii".

În imnul său de laudă la adresa Sf. Cruci, Paulinus de Nola (mort la anul 431) spune între altele: „Tu ești zălog al celei mai credincioase unități, tu întărești pacea omenească. Căci tu împaci pe oameni în Hristos, Mijlocitorul, Legămîntul, te faci oamenilor înălțare, îi ridici în întinderea cerească".

Într-un imn de seară, un autor necunoscut din veacul al IV-lea se roagă astfel: „Te rugăm, Doamne sfinte, păzește-ne pe noi în noaptea aceasta. Ca nouă să ne fie pace întru Tine, dă-ne o odihnă liniștită".

Din Liturghia Sf. Iacob desprindem: „Doamne, Dumnezeul cel atotputernic al părinților noștri, noi Te rugăm auzi-ne pe noi. Pentru pacea întregii lumi și pentru unirea tuturor sfintelor Biserici ale lui Dumnezeu, Domnului să ne rugăm".

Rugăciunea la sărutarea de pace din cadrul aceleiași Sf. Liturghii cuprinde îndemnul: „...unul cu altul să fim uniți prin legătura păcii și a iubirii prin Unul Născut Fiul Tău, Domnul nostru, Dumnezeu și Mîntuitor Iisus Hristos".

Tot în aceeași Sf. Liturghie se găsește așanumita rugăciune generală: „Pentru pacea de sus, pentru harul lui Dumnezeu și izbăvirea sufletelor noastre Te rugăm pe Tine, Doamne. Pentru pacea întregii lumi, pentru unirea tuturor sfintelor Biserici Te rugăm pe Tine, Doamne".

Marea rugăciune de cerere din aceeași Sf. Liturghie a lui Iacob imploră pentru conducători: „Supune lor pe popoarele dușmane și pe barbarii războinici. Condu întreprinderile lor și fă să trăim în pace și liniște, evlavios și demn". Apoi rugăciunea zice pentru toți: „Adu-ți aminte, Doamne, de toți în har, milostivește-Te spre toți, împacă-Te cu noi toți și trimite duhul păcii asupra marelui Tău popor. Risipește necazurile, îndepărtează războaiele, pune capăt dezbinărilor Bisericii și răzvrătirilor ereticilor... și ne dă nouă pacea Ta și iubirea Ta".

Între alte rugăciuni, Liturghia Sf. Marcu o cuprinde și pe aceasta: „Dăruiește pacea cerului tuturor inimilor noastre și ne dă harul păcii pentru întreaga noastră viață. Conducătorilor pămîntului dă-le ca hotărîrile lor să fie legi ale păcii".

Tălmăcind cererea: „și ne iartă nouă greșalele noastre...", Sf. Ciprian subliniază că Dumnezeu ascultă rugăciunea pentru pace numai a acelui credincios creștin care este și făcător de pace: *„Dumnezeu nu acceptă jertfa unui om neîmpăcat. El îi cere să se întoarcă de la altar și să se împace mai întîi cu fratele său (Matei 5, 24), pentru ca prin rugăciune pașnică și Dumnezeu să fie împăcat. Cea mai mare jertfă în fața lui Dumnezeu este pacea noastră, armonia noastră frățească și un popor care e unit".*

Luînd exemplu de la creștinii din primele veacuri, să ne rugăm cu osîrdie pentru pacea a toată lumea. Dar în același timp trebuie să știm că nu e destul să dorim pacea sau să ne rugăm pentru pace, ci e nevoie ca necontenit să acționăm pentru pace. *Să întețim, deci, rîvna noastră de a sprijini activ străduințele pentru pace între popoare!...*

C. Sîrbu

Știați că...

— Românul Traian Vuia a fost primul om din lume care a zburat cu un aparat mai greu decît aerul, cu mijloace proprii la bord? Aceasta s-a petrecut la 18 martie 1906 pe șoseaua de la Montesson-Franța cu un aparat de concepție proprie.

Fire modestă, nu și-a asigurat însă publicitatea necesară și astfel brazilianul Santos Alberto Dumond a fost înregistrat de Comisia de aviație a Franței, ca primul zburător în luna octombrie a aceluiași an.

Mai tîrziu însă, atît istoria aviației, cît și Comisia de aviație a Franței recunosc întîietatea lui Vuia.

— Savantul român H. Coandă este părintele aviației aeroreactive? La 16 decembrie 1910, pe aeroportul ISSY les Moulineaux, inventatorul H. Coandă își încearcă cu succes mașina sa de zburat. Era primul zbor aeroreactiv din lume.

După 30 de ani, invenția sa avea să cunoască o largă răspîndire intrînd în construcție de serie în Italia, Anglia, Germania.

Astăzi aviația cu reacție ocupă un loc tot mai important în transporturile aeriene de pasageri și mărfuri.

— In anul 1910, cînd Aurel Vlaicu zbura pe propriul său avion fără să fi învățat undeva pilotajul, în Franța au fost brevetați primii piloți internaționali. Printre aceștia se numărau și Valentin Bibescu, deținător al brevetului cu 20, precum și Charles Vialard, care mai tîrziu a devenit instructor la prima școală românească de pilotaj de la Chitila. Primele brevete românești de pilot au fost eliberate la 17 iulie 1911 și deținătorii lor erau Ștefan Protopopescu și Gheorghe Negrescu.

— Primul aviator din lume care a zburat cu proteze din lemn la ambele picioare a fost un român?

Este vorba de pilotul Gheorghe Bănciulescu, căruia în urma unui accident de avion, în munții Cehoslovaciei, i s-au amputat picioarele în anul 1926. La doi ani după acest accident, printr-un antrenament deosebit de greu, ajunge să piloteze din nou, participînd chiar la mitinguri aviatice, cîștigînd importante concursuri și efectuînd raiduri de multe mii de km în Europa, Asia și Africa.

— Prima „străpungere" a zidului sonic (viteza sunetului = 1225 km pe oră) a fost realizată la 17 oct. 1947 de către pilotul american Charles E. Yeager la bordul unui avion experimental de tip „Bell x-1" propulsat prin motor rachetă?

— Transporturile aeriene cunosc o uluitoare dezvoltare? Iată cîteva cifre edificatoare: În anul 1946 numărul de pasageri-kilometri a fost de 16 miliarde, iar în 1959 de 95 miliarde.

In anul 1950 au fost transportate de 30 de ori mai multe mărfuri ca în 1939, iar în 1963 de patru ori mai multe ca în 1950, ajungîndu-se la aproape 5 miliarde tone-kilometri.

Aceasta se explică prin perfecționarea aparatelor de zbor și mărirea gradului de securitate, precum și prin intensificarea activității omenești.

— Cele mai rapide avioane de pasageri, ce vor spinteca văzduhurile, în jurul anului 1970 sînt:

Concorde, pentru 136 pasageri cu 2335 km pe oră (proiect franco-englez). El va străbate distanța Paris—New-York în 3 ore și 20 minute.

TU-144 pentru 120 pasageri cu 2450 km pe oră (proiect sovietic). El va parcurge distanța Moscova—Vladivostok în 3 ore.

Boeing 2707 pentru 300 pasageri cu 2900 km pe oră (proiect american).

— Cea mai lungă linie aeriană regulată, fără escală, din lume este Paris—Rio de Janeiro? Ea acoperă o distanță de 9155 km și este efectuată actualmente în 11 ore și 40 minute.

N. M. Boiteanu

Biserica Sf. Nicolae din Scheii Braşovului

Monumentele istorice, dovezi de netăgăduit ale prezenței, ale înțelepciunii și priceperii poporului nostru, sînt în deosebita atenție a conducerii noastre de Stat. Această atenție se vădește nu numai în sumele serioase care sînt alocate an de an în vederea restaurării lor, ci și prin larga publicitate sau popularizare care se face acestor monumente.

Sectoare întregi din librăriile mai mari sînt ocupate adesea de cărți și broșuri care vorbesc despre mănăstirile și bisericile noastre mai vechi. O astfel de broșură-album este și lucrarea Doamnei Corina Nicolescu: *„Biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului", apărută de curînd în Editura Meridiane. Deși puțin extinsă ca volum, fiind totuși o bună cunoscătoare a istoriei noastre medievale, autoarea reușește să ne dea o imagine fidelă a așezămîntului bisericesc și muzeistic de la Sf. Nicolae din Scheii Brașovului.*

Așezat la intersecția a trei provincii surori, despărțite vremelnic de vitregia vremurilor, Brașovul a jucat din vechime un mare rol în istoria poporului și Bisericii noastre. „Mărturii ale acestei realități istorice stau pînă azi biserica Sfîntul Nicolae, muzeul, biblioteca și arhiva, adăpostite în clădirea celei mai vechi școli românești din țară, învecinată bisericii". Desigur că înfățișarea de astăzi a bisericii redă puține elemente din vechea construcție, care coboară pînă în urmă cu șase veacuri. Ea rămîne însă importantă cu deosebire prin dîra de lumină pe care a lăsat-o de-a lungul acestor secole în viața unei bune părți a românilor.

Astfel, „aici s-a înființat și a activat vreme lungă cea mai veche școală românească și tot aici s-au realizat în secolul al XVI-lea traduceri într-o frumoasă și curată limbă românească literară, s-au redactat cronici și s-au copiat manuscrise, pentru ca în veacurile următoare cărturarii din Schei să întocmească dicționare, gramatici și calendare". Biserica Sf. Nicolae, așadar, „trebuie înțeleasă ca un mare centru cultural al Transilvaniei", constituind, „sub raport istoric, un element de unitate între cele trei țări române, de-a lungul întregului ev mediu". La construcția bisericii cît și a școlii se întîlnesc nu numai contribuția românilor localnici, ci și daniile multor voievozi munteni și moldoveni.

Este potrivit subliniată apoi, în lucrarea pe care o semnalăm, multipla și demna de cinstire activitate a multelor șiruri de preoți care s-au perindat în decursul atîtor veacuri pe la acest așezămînt românesc și ortodox din Brașov. Numele multora dintre ei ne sînt cunoscute, fiind legate de construcția clădirilor, de tipăriturile lui Coresi, de intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Transilvania, de redactarea unor cronici, importante izvoare de informații, de diverse misiuni diplomatice și curente de afirmare națională etc.

Ultimele pagini ale expunerii Doamnei Corina Nicolescu se ocupă de arhiva bisericii Sfîntul Nicolae, dar mai ales de muzeul adăpostit în încăperile de sus ale vechii școli românești din Schei, fiind specificate o seamă din importantele materiale expuse în cele trei săli ale muzeului. Astfel, sala I este consacrată cu deosebire unor obiecte legate de trecutul îndepărtat al așezămîntului Sf. Nicolae. Sala II-a este legată mai ales de activitatea diaconului Coresi la Brașov, iar sala a III-a, intitulată „Radu Tempea II", cuprinde manuscrise, care oglindesc în primul rînd „activitatea legată de istoria locală a acestui cronicar și tălmăcitor de texte". Broșura în cauză este întregită printr-o seamă de reușite și instructive reproduceri.

Așezămîntul Sf. Nicolae din Scheii Brașovului mai are desigur un întreg tezaur de piese de mare valoare artistică, istorică și documentară, care prin grija atentă a forurilor competente, de stat și bisericești, ca și a cercetătorilor, vor fi scoase tot mai mult la lumină și valorificate după cuviință.

De aceea, aceste așezăminte, ca și popularizarea lor prin publicații ca cea de mai sus, constituie un important mijloc de cunoaștere a trecutului nostru istoric, de cultivare a simțămintelor patriotice, de o mai mare aprindere a dragostei față de Patria și vredniciile poporului nostru.

Gh. Papuc

Biserica şi vechea şcoală din Scheii Braşovului

Biserica și vechea Școală-n față,
Primesc sărutul veșnicei lumini
Și-n purpură se-mbracă-n dimineață,
Cad peste ele străluciri de crini.

Au în spinare secoli fără moarte,
Aerul lor e proaspăt și curat,
De-atîta rugă și de-atîta carte
Locul aici e binecuvîntat.

Suspină brazii-n cîntec de baladă
Și-așa pe Ciprian îl pomenesc,
Auzi la poartă zăngănit de spadă
Vine Mihai în scaunul domnesc.

Pe tetrapod stă Evanghelierul
Scris de Coresi-n graiul românesc
Și-n casa unde-a stat paraclisierul
Domnețile hrisoave te privesc.

Ceasloave-mbătrînite și potire,
Icoane vechi cît veacurile toate
Și-odăjdii de la Moscu cu safire,
Toate aici cu grijă sînt păstrate.

Ele vorbesc de trăinicia noastră
Și de trecutul nostru-ndepărtat.
Și azi sub cerul de mătase-albastră
Vrem tot mai sus să facem cîte-un salt.

Dangăt de clopot suie peste creste
Purtînd în bronz chemări de prietenie,
Surîde școala prin a ei ferestre,
„Fii fericită mîndră Românie!"

Preot *Ștefan Tascianu*

Bucuria pocăinței

Cele cîteva cuvinte cu care își începe Domnul nostru Iisus Hristos activitatea Sa mîntuitoare: *„Pocăiți-vă,* că s-a apropiat împărăția cerurilor" (Matei 4, 17), exprimă în esență rostul venirii Lui în mijlocul oamenilor, căci a venit Fiul omului pe pămînt să cheme „... pe cei păcătoși *la pocăință*" (Matei 9, 13). Iar testamentul pecetluit cu sîngele Său, Mîntuitorul Hristos l-a dat omenirii prin cuvintele: „... să se propovăduiască în numele Lui *pocăința* și iertarea păcatelor la toate neamurile..." (Luca 24, 47).

Indemnul la pocăință nu este altceva decît continua chemare a lui Dumnezeu adresată oamenilor, ca aceștia să se întoarcă din calea păcatelor și a pierzării la viața virtuoasă, la neîncetata săvîrșire a binelui. Pocăința se realizează atunci cînd credinciosul răspunde acestei chemări divine și își schimbă modul de a trăi, conformîndu-l cu principiile Evangheliei Sfinte, cu porunca dragostei creștine.

De obicei se insistă mai mult asupra unei laturi a pocăinței, necesitatea regretului, a căinței, pentru răul săvîrșit, și se trece ușor cu vederea cealaltă latură a ei, prin care de fapt se înfăptuiește pocăința și anume: hotărîrea pentru o viață nouă, roditoare de fapte bune și bucurie.

Pocăința, ca început al vieții noi, cerești, dar și ca continuare a acesteia, are în fond două aspecte și cuprinde cele trei dimensiuni ale timpului.

Primul aspect: căința, părerea de rău, sau regretul, pentru tot ce am săvîrșit rău, sau n-am făcut bine, în trecut.

Al doilea aspect: hotărîrea fermă de îndreptare și de permanentă îmbunătățire, începînd cu timpul prezent și pe toată durata vieții noastre.

Cunoscînd deci aceste aspecte ale pocăinței, creștinul va înțelege că, atunci cînd preotul sau diaconul rostește ectenia: „Cealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință a o petrece de la Domnul să cerem", slujitorul sfințit nu se roagă pentru o trăire a vieții în lacrimi și tristețe. Căci, în acest caz, sfatul marelui Apostol Pavel: „Bucurați-vă *totodeauna* în Domnul și iarăși zic, bucurați-vă! (Filipeni 4, 4) ar fi o piedică pentru trăirea în pocăință, că el se roagă cu deosebire pentru neîncetata rîvnă de îndreptare și de lucrare a binelui.

Căci numai în bucurie putem făptui adevăratul bine, dezinteresat și rodnic. Bucuria fiind o dovadă sigură a prezenței Duhului Sfînt în noi (Galateni 5, 22) face ca lucrarea mîntuirii noastre să primească binecuvîntarea cerului și mulțumita semenilor noștri. In acest sens se poate sublinia și caracterul social al pocăinței, ca izvor al faptelor bune îndreptate spre folosul celor în mijlocul cărora trăim.

Amărăciunea sufletească poate dura doar puțină vreme, pînă ce dobîndim iertare prin mărturisire și dezlegarea păcatelor. Dar și această durere, efect al neascultării față de poruncile lui Dumnezeu, se cade să fie dominată de nădejdea iertării și a bucuriei.

Că pocăința este strîns unită cu bucuria o arată însuși Mîntuitorul: „Zic vouă, așa se face bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăiește" (Luca 15, 10).

De altfel, sensul adînc al bucuriei creștine stă în legătură cu bucuria divină, cu Dumnezeu, care voiește să intre în comuniune cu un mereu sporit număr de ființe omenești. Dar păcatul e piedică pentru comuniunea în iubire și bucurie cu Dumnezeu. De aceea mare bucurie se face în cer, spune Domnul, cînd un păcătos se întoarce la calea neprihănirii. Această bucurie a cerului se revarsă în sufletul celui ce a hotărît să petreacă cealaltă vreme a vieții sale întru pocăință și îi dă putere să-și înfăptuiască hotărîrea.

E drept că ori de cîte ori cădem în păcat, trebuie să ne mîhnim că am întristat pe Duhul Sfînt, dar tot de atîtea ori, cînd ne ridicăm spre o viață nouă, pocăința noastră continuă și trebuie să continue sub forma divină a bucuriei. Este adînc grăitor în această privință faptul că în Psalmul 50, numit al pocăinței, se amintește în trei versete despre bucurie (vers. 9, 13 și 15) ceea ce arată că creștinul n-are nici o pricină de a fi trist, în afară de aceea a căderii sale în păcat, dar are mii de motive de a fi și de a trăi mereu în bucurie. Și, de asemenea, are suficiente motive de a vorbi mai puțin despre lacrimile pocăinței și mai mult despre *bucuria ei*, întru care săvîrșind poruncile lui Hristos, zice Sfîntul Teodor, marele ascet și episcop al Edesei, „ne facem bine nouă înșine, cîștigîndu-ne viața veșnică și bucuria de negrăitele bunătăți" (Filocalia, vol. IV, Sibiu, 1948, p. 204).

Diacon *Gavril Cernăuțeanu*

Gînduri la Sf. Evanghelii

Duminica II-a după Paști — a Tomii

Evanghelia: Ioan 20, 19—31; Apostolul: Fapte 5, 12—20

„Scoteau la uliti pe cei bolnavi și îi puneau pe paturi și pe năsălii, ca venind Petru, măcar umbra lui să umbrească pe vreunul dintr-nșii" (Fapte 5, 15).

Duminica de azi ne pune înaintea ochilor sufletești două expresii ale harului lui Dumnezeu, care lucrează cu putere mare în viața omenească.

Una este cea arătată de Sfînta evanghelie, întruchipată în persoana lui Iisus Hristos cel înviat, care străbate prin ușile încuiate, la Sfinții Apostoli, îi cuprinde pe toți în pacea Sa și destramă îndoiala din mintea și din sufletul lui Toma.

A doua se desprinde din persoana Sfîntului Apostol Petru, care stătuse, cu toți ceilalți, sub ploaia Duhului Sfînt, la Cincizecime.

Nu rîvneau bolnavii să se atingă de trupul lui, ci se mulțumeau să-i acopere „umbra lui", relatează Apostolul de azi.

Aceasta înseamnă, în primul rînd, că umbra aceasta se dovedise a fi fost binefăcătoare, iar în al doilea rînd, că din ea radia o putere străină umbrei obișnuite, pe care o profilează o siluetă, în bătaia luminii.

Ce anume era această umbră, se poate lămuri prin cuvîntul arhanghelului, adresat Fecioarei, la Bunavestire: „Duhul Sfînt se va coborî peste tine și *puterea Celui Prea Înalt te va umbri*" (Luca 1, 35).

Era, prin urmare, aceeași *umbră a harului*, care zămislise fără de bărbat în pîntecele Fecioarei, și sub care, mai pe urmă, reflectată din persoana Apostolului, se înghesuiau bolnavii din Ierusalim și „din cetățile de primprejur", ca și „cei chinuiți de duhuri necurate", și *„se tămăduiau"* (Fapte 5, 16).

Este umbra, care, trecînd mereu peste noi, poate da pace și tămăduire de toată vrăjmășia și de toate neputințele.

Duminica III-a după Paști —a Mironosițelor

Evanghelia: Marcu 15, 43—16, 8; Apostolul: Fapte 6, 1—7

Piatra, pe care a prăvălit-o Iosif din Arimateia peste mormîntul Domnului Hristos, era o piatră a iubirii, ca să ocrotească trupul chinuit și omorît, de către simbriașii urei și silniciei.

Viața omenească, însă, a înscris, în desfășurarea ei, atîtea pietre ale urei, aruncate peste viețile umilite ale celor mici, slabi, nebăgați în seamă, de către impilatorii și asupritorii pămîntului. Dar dacă moartea n-a putut ține în împărăția ei pe Domnul vieții, ea n-a fost în stare să pună stăpînire nici pe viața creată de El.

Și așa cum s-a prăvălit piatra de pe ușa mormîntului Său, așa s-au răsturnat, rînd pe rînd, toate pietrele urei, de pe mormintele vieții, cînd au răsunat în istorie trîmbițele dreptății și s-au coborît, *în „veșmînt alb"* vestitorii învierii, ai libertății și ai păcii.

Steagul, ca semn al tuturor învierilor, care a fîlfîit totdeauna, în atari momente, peste tristețea mormintelor dărîmate și deasupra pietrelor răsturnate, a fost același steag al bucuriei, cu care *„s-au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul"* (Ioan 20, 20).

Duminica IV-a după Paști — a Slăbănogului

Evanghelia: Ioan 5, 1—15; Apostolul: Fapte 9, 32—42

„Se făcea sănătos, ori de ce boală era cuprins" (Ioan 5, 4). Minunat dar se primea, în miraculoasa scăldătoare a oilor, din Ierusalim, Vitezda, cînd se cobora îngerul și tulbura apa!

Omenește vorbind și în marginile vieții pămîntești, nici nu s-ar putea închipui un dar mai mare decît *sănătatea*. Aceasta chiar și în înaintarea științei medicale de azi. Cu atît mai mult atunci, cînd a intrat Iisus în foișoarele Vitezdei și a privit mulțimea de bolnavi, lipsită de orice ajutor medical: „orbi, șchiopi, uscați", avînd singura nădejde legată de „mișcarea apei" (Ioan 5, 3).

Doar ochiul Său a văzut mai mult și i-a dat slăbănogului care aștepta acolo de 38 de ani, odată cu tămăduirea trupului, un dar și mai mare: *iertarea păcatelor*.

Se vede aceasta din cel de al doilea cuvînt al lui Iisus, spus celui vindecat, cînd l-a întîlnit în templu: *„Iată te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșești!"* (Ibid. v. 14).

Și darul acesta la permanentizat pe pămînt, în noua Vitezdă, în Biserica Sa, în care sănătatea trupească și ușurarea sufletească nu mai sînt daruri întîmplătoare și vremelnice, ci lucrări continue ale Duhului Sfînt, în toți și pentru toți cei care se apropie, „cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste", de foișoarele „sfintelor și de viață făcătoarelor" Sale Taine.

Pr. *Zosim Oancea*

Cinstirea Sfintei Cruci

În vechime Sfînta Cruce era considerată ca un lemn de ocară pe care se răstigneau numai cei mai mari făcători de rele.

Cinstirea Crucii își are obîrșia în patimile Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, care a sfințit-o prin patima Sa. De atunci Crucea este sfîntă.

Crucea este patul de osîndă pe care și-a purtat suferințele însuși Fiul lui Dumnezeu: este obiectul principal care a împodobit cea mai dramatică scenă de sub cer: Golgota!

Pentru a pricepe mai lesne pricina pentru care noi credincioșii trebuie să cinstim sfînta Cruce, să privim pe Iisus Hristos pe Cruce, așa cum a fost întins și cum este zugrăvit de Sfinții Evangheliști, care l-au văzut cu ochii lor. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a fost răstignit fără altă vină decît aceea de-a fi chemat pe oameni la împăcare și la pace. Îl vedem în fața dușmanilor, cu trupul chinuit de sete, cu fruntea înțepată de spini, cu fața învinețită de palme nedrepte, cu buzele crăpate de răbdarea durerilor, ducîndu-și lemnul Crucii sub care se încovoia dumnezeiescul trup. Priviți-l pe Golgota! Zgomotul ciocanelor sună sinistru ca un cîntec de moarte, iar zăngănitul cuielor e ca un plîns de mamă. Crucea se ridică, trupul se întinde și pocnește din încheieturi, iar Fiul lui Dumnezeu cu mîinile întinse, „a șters zapisul ce era asupra noastră... pironindu-l pe Cruce" (Col. 2, 14).

De atunci s-a sfințit Crucea și a rămas în cinstire pînă în ziua de azi tuturor celor ce cred și vreau să se mîntuiască după graiul Mîntuitorului care a zis: „După cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe și Fiul Omului, pentru ca oricine *crede* într-nsul să nu piară ci să aibă viață veșnică" (Ioan 3, 14—15).

Sfînta Cruce este semnul cu care se însemnează credincioșii și după care se cunosc credincioșii cei buni.

Iată cum trebuie să faci acest semn sfînt: Împreunează cele trei degete mari ale mîinii drepte — căci închipuiesc Treimea cea de o ființă: Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt; iar degetele mici lipește-le strîns în podul palmei — arătînd că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat și om adevărat. După aceea să duci cele trei degete la frunte, la piept, la umărul drept și la urmă la umărul stîng. Deodată cu facerea Crucii zicem: În numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, Amin! Iată ce tîlcuire dau Sfinții Părinți facerii semnului Sfintei Cruci: „Ridicînd mîna la frunte cerem Tatălui din ceruri înțelepciune și cuget curat; coborînd mîna la piept ne rugăm Fiului care s-a coborît pe pămînt pentru mîntuirea noastră să ne scape de păcate; înălțînd mîna la cei doi umeri, chemăm Duhul Sfînt, care plinește lucrarea mîntuirii și toate le sfințește, să întărească și să sfințească puterile noastre spre săvîrșirea faptelor bune; iar cînd zicem: „Amin", făgăduim înaintea lui Dumnezeu să ne facem vrednici de semnul Crucii, pentru că vorba Amin însemnează „așa să fie".

Sfînta Biserică a așezat o zi pe an — 14 septembrie — cînd se cinstește în mod deosebit Sfînta Cruce sub numele de „Înălțarea Sfintei Cruci".

Multe și mari mîngîieri a adus pe lume Sfînta Cruce. Pe mulți i-a umplut de curaj și le-a dat biruință asupra duhurilor rele „omorînd prin ea vrăjmășia" (Ef. 2, 16). Sfîntul Apostol Pavel spune că a binevestit Evanghelia „ca să nu rămînă stearpă Crucea lui Hristos" (I Cor. 1, 17). Sfîntul Ioan Gură de Aur spune că pretutindeni, în vremea sa, semnul Crucii era venerat și întrebuințat de credincioși ca pavăză împotriva relelor.

Crucea n-a rămas în creștinism ca o unealtă de omor a Mîntuitorului, ci Crucea a rămas ca un obiect de salvare a credincioșilor de sub povara păcatului, căci „El păcatele noastre le-a purtat și pentru noi a răbdat durere", zice Proorocul. Prin sîngele vărsat pe cruce ne-am mîntuit.

Sfînta Cruce stăpînește turlele bisericilor, acoperișurile caselor credincioșilor, ea împodobește și pereții odăilor credincioșilor celor ce cîntă „cea nebiruită și neajunsă și dumnezeiască putere, a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, nu ne lasă pe noi păcătoșii".

Prot. *N. Belea*

Samarineanul

Un învățător de lege voind să ispitească pe Mîntuitorul a zis: „Învățătorule, ce să fac, ca să moștenesc viața da veci?" Mîntuitorul i-a răspuns prin întrebarea: „În lege ce este scris? Cum citești?" Învățătorul de lege ca un bun cunoscător al legii iudaice i-a răspuns: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul Tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și din tot cugetul tău și pe aproapele tău ca pe tine însuți". Văzînd Mîntuitorul că răspunsul dat de învățătorul de lege este complet îl îndeamnă să-și urmeze cele spuse: „fă aceasta și vei fi viu". Învățătorul de lege, voind să fie pe deplin lămurit, a zis către Iisus: „Dar cine este aproapele meu?" După cum era obiceiul Mîntuitorul răspunde prin următoarea pildă:

„Un om se pogora din Ierusalîm la Ierihon și a căzut între tîlhari, care, dezbrăcîndu-l, l-au rănit și s-au dus, lăsîndu-l abia viu. Și din întîmplare, se pogora pe calea aceea un preot și văzîndu-l a trecut pe alăturea. De asemenea și un levit întîmplîndu-se la locul acela, s-a apropiat, a privit și a trecut pe alăturea. Iară un samarinean trecînd, a dat de el și văzîndu-l, i s-a făcut milă; și apropiindu-se, i-a legat ranele, turnînd untdelemn și vin și punîndu-l pe asinul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a îngrijit de el. Iar a doua zi, plecînd, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: poartă grijă de dînsul și orice vei mai cheltui, îți voi plăti, cînd mă voi întoarce".

După expunerea acestei pilde Mîntuitorul îl întreabă pe învățătorul de lege: „Deci, care dintre aceștia trei socoți tu, că este aproapele celui căzut între tîlhari?"

La această întrebare învățătorul de lege a răspuns cum era și firesc, că aproapele celui căzut între tîlhari a fost „cel care a avut milă de dîn-

(Continuare în pag. 6)

Samarineanul

(Urmare din pag. 5)

sul". N-a fost preotul, cunoscătorul legii iudaice, n-a fost nici levitul, un alt slujitor al templului, ci a fost un samarinean, un om de alt neam și altă credință religioasă decît iudeii, cu care samarinenii erau în ceartă în așa măsură că nici un pahar de apă nu bea un iudeu de la un samarinean. Această ură ce era între iudei și samarineni se vede și din convorbirea pe care Mîntuitorul a avut-o la fîntîna lui Iacob cu Samarineanca. Cu toate acestea, milostivul samarinean, care nu era nici slujitor al templului, a avut milă de cel căzut fără să se întrebe de ce neam și credință religioasă este acela.

Iată un exemplu care rămîne valabil peste veacuri de felul cum trebuie să ne purtăm față de semenii noștri, indiferent de rasă, neam sau credință. Acest exemplu ni l-a dat Mîntuitorul în atîtea rînduri, atît prin pilde cît și prin viața Sa. Mîntuitorul însuși a fost un „samarinean milostiv". El a ușurat suferințele tuturor, El a vindecat pe cei bolnavi, pe fiica lui Iair, mai marele sinagogii, a tămăduit pe sluga sutașului roman, pe fiica cananeencii.

Exemplul demn de urmat al Mîntuitorului se cere să-l urmăm și noi în relațiile noastre cu semenii noștri indiferent de ce neam, credință sau convingeri ar fi ei. Toți sîntem fii ai aceluiași Părinte ceresc, toți sîntem frați între noi, deci relațiile dintre noi trebuie să fie relații de ajutor reciproc. Ajutor ce se cere să-l dăm oriunde și oricui vedem că are nevoie de ajutor. Ajutor material și mai ales ajutor moral, celui ce are o suferință fizică, sau psihică.

Ajutînd pe aproapele nostru urmăm exemplul samarineanului din pilda pe care ne-a dat-o Mîntuitorul. Ajutînd pe aproapele nostru îl urmăm pe Sf. Apostol Pavel care s-a făcut „tuturor toate". Ajutînd pe aproapele nostru urmăm pe însuși Mîntuitorul care rămîne peste veacuri cel mai viu exemplu de jertfire pentru binele tuturor, cel mai grăitor exemplu demn de a fi urmat atît în cuvinte cît și în fapte.

Mîntuitorul n-a trecut nepăsător pe lîngă suferințele celor mulți din vremea Sa. El care era trimis numai „pentru oile cele pierdute ale casei lui Israil" a adus alinare și celor de alt neam și de altă credință, care i-au cerut ajutorul cu credință. El n-a precupețit nici timp nici odihnă pentru a face binele atît cu cuvîntul cît și cu fapta.

Iată învățătura ce se desprinde din această pildă, iată învățătura demnă de urmat de noi toți. Aplicarea în viața practică a iubirii de aproapele întărește relațiile frățești dintre noi, duce la unire și la pace. Acestea rodesc apoi într-o viață din ce în ce mai îmbelșugată și mai fericită, în înlăturarea suferințelor trupești și sufletești și la dobîndirea mîntuirii.

M. Gristea

Învățături alese

Cînd te superi, dragă fiule, numără pînă la zece; iar cînd te mînii foc, atunci numără pînă la o sută! Și te asigur că te vei liniști încetul cu încetul.

După roadele, ce le dă cineva, se cunoaște omul, ca și pomul.

Altoiul face pomul, pom adevărat, cu fructe bogate, ca și buna creștere face omul, un om adevărat și destoinic, mult folositor societății omenești. Avea mare dreptate, cînd mama Grahilor, Cornelia, se lăuda cu cei doi feciori ai săi, cărora le dăduse bună educație și despre care a zis: „Iată odoarele mele cele prețioase!" Acest răspuns de înfruntare și dojană, îl da dînsa unei femei bogătașe, care se făIea cu giuvaericalele sale cele scumpe, purtate la mîini și urechi; și care socotea, că nu mai este nimeni ca ea, în societatea omenească de atunci.

După Dumnezeu, să punem mare preț și să iubim țara, în care ne-am născut și trăim. Și dacă cerința vremii o va cere, să ne vărsăm chiar sîngele, pentru apărarea patriei. Atunci devenim adevărați eroi ai neamului, iubiți și proslăviți de generațiile viitoare.

Fiule, oricîte necazuri vor veni peste tine, fii vesel și privește lucrurile în bine; numai așa îți șade cît se poate de bine și-ți vei prelungi anii vieții tale, pînă la adînci bătrînețe. Nu vorbi prea mult, ci puțin și bine; căci ai o singură gură de vorbit și ai două urechi de ascultat: lucrurile cele bune și sfaturile înțelepte, spuse de oamenii cumsecade. Chiar strămoșii noștri aveau un proverb, tare înțelept, care zicea astfel: „Vorba multă e sărăcia omului" și „vorba-i de argint, iar buna ascultare este de aur".

Fratele meu, nu recurge niciodată la alții, pentru lucrurile ce le poți face singur-singurel! Căci: ajută-te singur și cerul te va ajuta cu siguranță și vei avea o reușită bună în viață. Nici o muncă de pe fața pămîntului nu-i obositoare, dacă — bine înțeles — o faci cu multă plăcere și cu toată bucuria sufletească. Ai izbîndă sigură, sută la sută!

Ceea ce poți face, creștine, pe ziua de astăzi, nu lăsa ori amîna pe ziua de mîine, căci prezentul este în mîinile tale, iar viitorul nu poți ști cum va fi. Pune mare preț pe vrabia, pe care o ai în mînă, și nu pe cioara, ce stă pe parul gardului și care va zbura îndată ce te vede că te apropii de ea, ca s-o prinzi. Deci, nu lăsa lucru de azi, pe mîine! Cine dă pentru săraci, îi dă lui Dumnezeu; sau cine dă, lui își dă și-și adună o comoară de binefaceri, sus, în ceruri, care îi vor aduce o fericire mare și veșnică.

Pr. *V. Anastasiu Bassarabin*

† Iuliu Mitrofan

Sîmbătă, 2 septembrie 1967, sub razele unui mare eveniment familial care urma să aibă loc (căsătoria nepoatei sale), a încetat subit din viață la o patriarhală vîrstă, credinciosul și deputatul în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului, Iuliu Mitrofan din Cricău, raionul Alba-Iulia.

Numele adormitului în Domnul era bine cunoscut în satul său și împrejurimi, datorită calităților sale de soț și părinte, cît și datorită vieții sale morale și cetățenești pilduitoare.

Prohodirea s-a săvîrșit de către un sobor de preoți, avînd în frunte pe P. C. vicar arhiepiscopesc de la Sibiu, Traian Belașcu, delegat al I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae.

Vorbind după sf. slujbă, P. C. Sa a scos în lumină însușirile frumoase care au împodobit viața răposatului, fiind chibzuit în toate ale sale, cu respect față de legile țării, iubindu-și Patria și fiind un mare sprijinitor al acțiunilor de folos obștesc.

A iubit de asemenea Biserica strămoșească, ceea ce a și adus prețuirea mai marilor Bisericii noastre, fiind ales în a 2-a legislatură a Adunării noastre Eparhiale. În această calitate — a subliniat P. C. vicar — a avut o ținută aleasă, cu interes față de problemele bisericești. Tot în calitate de deputat, a participat cu entuziasm la alegerea noului nostru Arhipăstor I. P. S. Dr. Nicolae Mladin, manifestîndu-și deschis această bucurie după cunoașterea rezultatului alegerilor.

Decedatul Iuliu Mitrofan a fost totodată și un bun pricepător în ale agriculturii, pomiculturii, viticulturii și apiculturii.

La mormînt a mai vorbit C. Pr. I. Pop d Craiva și I. Cioară (Alba-Iulia).

La căpătîi se aflau cei patru copii ai săi, c rora le-a dat o educație aleasă, nepoți și nepoat care plîngeau pe tatăl și bunicul lor iubit.

În suspinele tuturor celor de față, osemintel adormitului în Domnul Iuliu Mitrofan au fost înhumate în cavoul familial din curtea bisericii.

Odihnească în pace!

Participant

† Preotul Nicolae Gr. Deac

În ziua de 18 august 1967 a adormit în Domnul venerabilul preot pensionar distins cu brîu roșu N. Gr. Deac de la parohia Somoștelnic, prot. Tîrnăveni, după o scurtă suferință care l-a doborît la altar în timpul serviciului, avînd etatea de 76 ani.

Prohodul a fost săvîrșit de către un sobor de preoți, colegi ai adormitului, în frunte cu P. C. protopop raional Asachie Marcoviciu, în fața sfintei biserici parohiale, unde răposatul a servit fără întrerupere timp de 53 ani. Răspunsurile au fost date de un grup de cîntăreți bisericești, fiind deplîns de sute de credincioși din toate satele vecine, împreună cu copiii și nepoții săi dragi.

A vorbit P. C. protopop, care a scos în evidență activitatea pastorală a răposatului, părinte bun și lucrător harnic cu vorba și cu condeiul și colaborator la foaia bisericească „Telegraful Român" din Sibiu, în care a publicat o serie de meditații și articole

În numele credincioșilor din Somoștelnic cu filia Lăscud pe care i-a păstorit, a vorbi C. pr. Crețu Emil din parohia vecină Mica, iar în numele preoțimii a rostit un cald și duios panegiric frățesc C. Pr. Gheorghe Cîmpean din Tîrnăveni-Bozieș.

După sfînta slujbă, preoți, cîntăreții și credincioșii l-au petrecut pe adormitul păstor de suflete pînă sus în cimitirul de pe deal, unde a fost depus în nădejdea învierii de obște.

Dumnezeu să-l odihnească după vrednicie în lăcașurile Sale cerești.

Pr. *A. M.*

† Preoteasa Virginia I. Lascu

Peste culorile verii, peste ierburile și florile din Bran Poarta, s-a așternut tristețea.

În ziua de 26 iunie a.c. a încetat din viață în vîrstă de 67 ani, după grele și îndelungate suferințe, preoteasa Virginia I. Lascu, soția preotului Ioan Lascu, de la parohia Poarta Branului.

Răposata a fost fiica preotului Ilariu Reit și a preotesei Eufrosina născ. Enescu.

Bunica decedatei, Stana, a fost sora arhimandritului vicar dr. Ilarion Pușcariu și a lui Ioan Cavaler de Pușcariu.

Regretata preoteasă a avut o singură fiică Doina, și de la această fiică o singură nepoțică Cristina.

Inmormîntarea s-a făcut în ziua de 29 iunie, ziua pomenirii Sf. Apostoli Petru și Pavel. Serviciul religios a fost săvîrșit de un sobor de preoți, în frunte cu P. C. prot. Dr. Vasile Coman, protopopul Brașovului.

După serviciul religios, P. C. protopop a rostit o vibrantă și înduioșătoare cuvîntare, sub privirile înlăcrimate ale întregii asistențe, a familiei, a nepoților decedatei din partea surorii sale Aurelia și a nepoților din partea surorii sale Doriță.

P. C. Sa a scos în evidență calitățile sufletești ale preotesei Virginia I. Lascu, femeie nobilă, gospodină și strădalnică.

Păr. Nicolae Modoiu, secretar protopopesc, a închinat dispărutei o poezie, după care sicriul a fost coborît în tăcerea pămîntului.

Fie-i țărîna ușoară! *Participant*

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |

ANUL 115 Sibiu, 1 octombrie 1967 Nr. 37—38

SIBIU

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească "Ștefan Gheorghiu" Sibiu Str. Bariţiu nr. 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român. Sibiu strada 1 Mai nr 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

MUNŢI BIBLICI

Sute şi mii de călători se îndreaptă, în toate părţile pămîntului, spre înălţimile munţilor, în miez de vară sau iarna cînd sînt acoperiţi cu zăpadă. Aceasta pentru că sufletul omenesc se simte mereu atras spre înălţimi. Urcuşul pe munte dă nu numai sănătate trupului ci şi înălţare sufletului. El corespunde unei adînci dorinţe a omului după desăvîrşire. Sf. Teodor Studitul spune că „muntele trebuie să fie un simbol pentru suflet de felul în care el trebuie să se înalţe în contemplare. Căci după cum muntele este mai înalt decît cîmpia de la poalele său şi decît valea, tot astfel mintea celui ce se roagă urcă spre Dumnezeu, atunci cînd acesta se află pe un loc înalt".

Şiruri întregi de oameni ai muncii din patria noastră urcă vara spre înălţimile Carpaţilor şi se odihnesc în poenele lor, lîngă izvoare cristaline şi lîngă iezere adînci cu apă. Ce privelişte minunată se deschide ochiului de pe înălţimile lor? Ei cuprind ca un brîu trupul patriei şi ne înlesnesc să privim tot cuprinsul pămîntului strămoşesc!

Dar, deosebit de aceşti munţi, Sf. Scriptură ne aminteşte de anumiţi munţi sau înălţimi, de care se leagă evenimente din istoria mîntuirii neamului omenesc, revelaţii ale voii lui Dumnezeu mărturii ale Providenţei, semne vădite ale dragostei lui Dumnezeu pentru noi.

In cele ce urmează, vom înfăţişa, cititorule, cîţiva asemenea munţi biblici. Amintirea şi cunoaşterea lor va avea, credem, darul să trezească simţăminte de înălţare sufletească şi de apropiere de Dumnezeu. Ei ne vor ajuta să nu contenim a urca pe drumul desăvîrşirii morale.

Cel dintîi munte despre care face pomenire Sf. Scriptură este muntele Ararat. *Pe vîrful lui s-a oprit corabia lui Noe după potop. Tradiţiile popoarelor vechi şi cercetători mai noi socotesc că vîrful Ararat face parte din lanţul munţilor Armeniei, la întîlnirea cu munţii Gordieni din Asia Centrală. Din acest lanţ izvorăsc cele patru rîuri ale Asiei: Indul, Rarim, Oxus şi Iaxartul. În apropierea lor se află podişul Pamirului.*

După aceleaşi tradiţii aici este leagănul omenirii după potop. *Creştinilor muntele Ararat le aduce aminte de corabia lui Noe care s-a oprit pe el şi prin care s-a salvat neamul omenesc de pieire prin potop. Corabia lui Noe este preînchipuirea bisericii în care ne adunăm noi creştinii. Pe muntele Ararat a ridicat Noe altar de jertfă lui Dumnezeu, aducînd mulţumire pentru purtarea de grijă. Tot aici a făcut Dumnezeu legămînt cu Noe că nu va mai pedepsi lumea prin potop.*

Un alt munte însemnat din Vechiul Testament este muntele Sinai. *El este de mare însemnătate pentru creştini, pînă în zilele noastre. Pe muntele Sinai — în drum spre Canaan — a văzut Moise mărirea lui Dumnezeu, în „rugul care ardea şi nu se mistuia" (Ieşire 20, 18—21). De pe înălţimea lui a grăit Dumnezeu lui Moise şi i-a zis: „Iată, astăzi voi cu toţii staţi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru" (Deut. 29, 10). Pe Sinai a primit „Tablele Legii", cu cele zece porunci. El este, astfel, muntele în care s-a descoperit legea morală, temeiul fundamental al vieţii creştine.*

După cum Moise a urcat muntele Sinai ca să primească „Legea", tot astfel au urcat pe acest munte în decursul veacurilor mulţi creştini să se închine şi să primească binecuvîntarea lui Dumnezeu. Aici a luat fiinţă în secolul al VI-lea după Hristos mănăstirea Sfînta Ecaterina, zidită de împăratul Iustinian. În această mănăstire au vieţuit mulţi îndrumători ai vieţii creştine, între care amintim pe Sf. Ioan Scărarul, numit şi al „doilea Moise".

Mănăstirea de pe muntele Sinai a devenit un centru însemnat de cultură creştină. În biblioteca mare a mănăstirii se găsesc manuscrise şi cărţi de o rară valoare. În zilele noastre aci s-au strîns multe manuscrise descoperite în jurul Mării Moarte, la Qumran. Ţinutul muntelui Sinai a fost de curînd teatru de luptă dintre trupele izrailitene şi cele arabe. Comorile culturale ale lui au fost însă ferite de pîrjolul distrugerii.

Al treilea munte spre care ne îndreaptă privirea V. Testament este muntele Carmil. *El este muntele pe care a adus jertfă, bine primită lui Dumnezeu, proorocul Ilie. Aici a fost înfruntată mîndria şi rătăcirea lui Ahav. Carmilul face parte din munţii Palestinei. De pe culmea lui se vede întreagă cîmpia Ezdrilonului, pînă către munţii Galileei de nord şi ai Samariei, pînă la singuratecul Tabor. Rugăciunea şi jertfa proorocului Ilie de pe Carmil avea să fie preînchipuirea rugăciunii şi jertfei lui Iisus pe Golgota.*

Noul Testament ne dă mărturie despre trei munţi, pe care s-au împlinit fapte însemnate din viaţa Domnului nostru Iisus Hristos. Aceştia sînt: Muntele fericirilor, muntele Taborului şi Golgota.

După alegerea celor doisprezece apostoli şi după săvîrşirea celor dintîi minuni în Galileia, Iisus s-a suit pe un munte şi a început a învăţa mulţimile. Acum rosti minunata „Predică de pe munte" *care cuprinde o sinteză a legii Noului Testament şi o desăvîrşire a învăţăturilor morale din Vechiul Testament.*

Pe muntele Sinai s-au făcut cunoscute poruncile legii morale, în predica de pe munte s-au descoperit cele nouă căi care duc la fericire, de aceea acest munte se numeşte „muntele fericirilor".

Tradiţia creştină, începînd cu veacul al treilea, socoteşte „muntele fericirilor", locul în care se află pînă azi înălţimea Hatinului, *nu departe de Capernaum, cale de două ceasuri de Marea Tiberiadei, avînd o înălţime de 60 picioare deasupra unei văi.*

Urmînd obiceiul învăţătorilor timpului, Mîntuitorul se aşează pe o stîncă mai înaltă de unde învaţă mulţimile care şedeau jos pe pajişte. Aşadar, acest munte este cel dintîi amvon al propovăduirii Evangheliei, locul pe care se năştea legea Bisericii celei noi, în locul Bisericii celei vechi.

Pe muntele Sinai prezenţa lui Dumnezeu era

(Continuare în pag. 2)

Gînduri la Sfintele Evanghelii

Duminica VI-a după Paşti a Orbului

Evanghelia; Ioan 9, 1—41; Apostolul; Fapte 16, 16—34

BURUIENILE RĂUTĂŢII

„Acest om nu este de la Dumnezeu" (Ioan 9, 16) „Aceşti oameni... tulbură oraşul nostru" (Fapte 16, 20).

Sînt atîtea flori, care împodobesc şi umplu de farmec grădinile Sfintei Scripturi, după care rîvnesc sufletele îndreptate spre bine şi spre frumos.

Dar Sfînta Scriptură nu prezintă o idealizare imaginară a vieţii, ci cea mai reală desfăşurare a ei. De aceea, alături de farmecul florilor, apare, în grădinile ei, şi sălbăticia buruienilor.

Priveliştea aceasta se întîlneşte, atît în evanghelia, cît şi în apostolul de azi.

Credinţă, lumină, bărbăţie, închinare, sînt flori, care zîmbesc în pajiştea Duminicii Orbului.

Alături de ele, însă, răsar, ca neghina în grîu: invidia, calomnia, bîrfirea, batjocura, silnicia, urîte şi respingătoare buruieni ale răutăţii, vrînd să năpădească şi să sufoce mărgăritarele binelui.

Pe cealaltă arie, a apostolului, apar, de asemenea, sub adierea harului lui Dumnezeu: zelul apostoliei, credinţa, bunătatea, încrederea în Dumnezeu, bucuria în suferinţă, corectitudinea, propovăduirea, revărsarea duhului.

La umbra lor, pîndesc: superstiţia, prefăcătoria, calomnia, pofta de argint, răzbunarea, nedreptatea.

Pe amîndouă scenele, însă, ca linie şi perspectivă de viaţă permanentă a Sfintei Scripturi, sfîrşitul este cîştigul binelui, împotriva răutăţii.

În Evanghelie: se deschid ochii orbului, se bucură mulţimea, se dă mărturie dreaptă: „că din veac nu s-a auzit, să fi deschis cineva ochii celui născut orb" (Ioan 9, 32), se mîntuieşte un suflet.

În Apostol: se vindecă o copilă, se dă laudă lui Dumnezeu, se propovăduieşte evanghelia, se înfrîng adversităţile, se botează şi se veseleşte temnicerul, cu toţi ai lui (Fapte 16, 32).

E mîngîierea şi nădejdea neclătinată a creştinului, că printre toate buruienile răutăţii, care-l năpădesc, uneori, răsar şi se ridică, mereu triumfătoare, florile binelui şi ale iubirii.

Duminica VII-a după Paşti

Evanghelia; Ioan 17, 1—13, Apostolul: Fapte: 20, 16—18; 28—36

FERICIREA SFINŢILOR

„Mai fericit este a da, decît a lua" (Fapte 20, 35).

Cînd se apropia clipa întoarcerii la Tatăl, toată grija Mîntuitorului a fost pentru ucenicii Săi, pentru mîntuirea lor, pentru paza lor în lume, *pentru fericirea lor*, „ca bucuria mea deplină s-o aibă întru ei" (Ioan 17, 13).

Se desprinde aceasta din rugăciunea de la Cină, cea mai frumoasă rugăciune, din cîte s-au izvodit vreodată pe strunele pietăţii omeneşti.

Tot o asemenea grijă, faţă de ucenici, se desprinde şi dintr-o altă despărţire, despre care se vorbeşte în apostolul de azi. In locul Stăpînului,

(Continuare în pag. 2)

Munți biblici

(Urmare din pag. 1)

însoțită de teamă, aici mulțimile sînt cuprinse de bucurie în fața Fiului lui Dumnezeu care s-a făcut om. Acolo lege și pedeapsă, aici har și fericire. Acolo umbră, aici lumină. De aceea muntele fericirilor rămîne pururea în istoria creștinismului ca munte al vestirii mîntuirii neamului omenesc.

Taborul *este muntele pe care s-a săvîrșit minunea Schimbării la față a Domnului nostru Iisus Hristos. El face parte din munții Galileii inferioare. Cu toate că are numai o înălțime de 560 m domină tot ținutul acestei părți din Țara Sfîntă. De pe înălțimea lui se vedeau toate localitățile în care și-a desfășurat activitatea Mîntuitorul.*

De el se leagă evenimentul istoric al victoriei asupra regilor canaaniți și cîntarea Deborei. Dar, mai ales, Taborul rămîne muntele cel sfînt al revelației dumnezeirii lui Iisus Hristos, cînd „fața Lui era mai strălucitoare ca soarele și veșmintele Sale mai albe ca zăpada". *Pe Tabor, dau mărturie despre Mesia proorocii Moise și Ilie, în timp ce Tatăl ceresc face să se audă glasul:* „Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit, pe acesta să-l ascultați" *(Matei 17, 5; Marcu 9, 6).*

Sf. Apostoli Petru, Ioan și Iacob, cuprinși de uimire și bucurie în apropierea strălucirii dumnezeiești a Mîntuitorului, vor să rămînă pururi cu Iisus și zice: „Doamne, ce bine este să fim noi aici".

In sfîrșit, iată-ne ajunși cu excursia la muntele cel sfînt al Domnului, la cel mai scump și mai sfînt munte pentru creștini: la Golgota sau Dealul Căpățînii. După cum arată și numele, el nu este un munte înalt, dar e însemnat pentru că pe el s-a săvîrșit jertfa neprihănită a Domnului nostru Iisus Hristos. E culmea care străjuește dintr-o parte Ierusalimul, culme pe care s-a rînduit altarul de jertfă a Fiului lui Dumnezeu.

De cîte ne amintește nouă Golgota? Aici este mormîntul Domnului. Pe acest mormînt s-a ridicat altar de închinare pentru toți creștinii. Aci se aprinde în fiecare an la Paști lumina învierii și se vestește adevărul învierii lui Hristos. De aceea este loc de pelerinaj pentru creștinii de pretutindeni.

Pe Golgota s-a săvîrșit împăcarea noastră cu Dumnezeu și s-a deschis raiul, cel încuiat oarecînd din pricina păcatului strămoșesc.

Pomenind acești munți biblici și urcînd cu gîndul pe culmea lor, mintea și inima noastră mărturisește cu psalmistul David: „Mari și minunate sînt lucrurile Tale Doamne, Tu toate cu înțelepciune le-ai făcut", și aude chemarea proorocului, care zice: „Veniți să ne suim în muntele Domnului" (Isaia 2, 3).

Prot. *V. Coman*

Gînduri la Sfintele Evanghelii

(Urmare din pag. 1)

e marele Său apostol Pavel, iar în locul celor de la Cină, sînt *bătrînii* bisericii din Efes, chemați la Milet, ca să le dea cele din urmă sfaturi.

Aceeași grijă, ca și a lui Iisus în evanghelie, față de cei de care se despărțea: „Luați aminte de voi și de toată turma, întru care Duhul Sfînt v-a pus pe voi episcopi" (Fapte 29, 28); aceeași încredințare lui Dumnezeu: „care poate să vă zidească tot mai mult și să vă dea moștenirea împreună cu cei sfințiți" (Ibid. v. 32); aceeași preocupare, de a-i îndruma împreună la adevărata fericire: „Să vă aduceți aminte de cuvîntul Domnului Iisus, căci El a zis: *Mai fericit este a da, decît a lua!*" (v. 35).

Îndemnurile celor două despărțiri înseamnă, în ultima analiză, același lucru. Bucuria lui Iisus, pe care dorea s-o aibă și ucenicii Săi *„deplină întru ei"*, este bucuria dăruirii totale, și se leagă întru totul de fericirea, care decurge din: *„Mai fericit este a da, decît a lua!"*

E calea fericirii, pe care au urmat-o Sfinții Părinți de la Nicea, care și-au dat, în primul rînd, trupurile prigoanelor pornite de împărații romani, încît la Sfîntul Sobor au apărut: ciungi, în cîrje, desfigurați; iar, mai pe urmă, prin învățătură și trăire, și-au dăruit toată viața turmei: „Întru care Duhul Sfînt i-a pus episcopi, ca să păstorească Biserica lui Dumnezeu" (Fapte 20, 28).

Duminica VIII-a după Paști, a Rusaliilor

Evanghelia: Ioan 7, 37—53; 8, 12; Apostolul: Fapte 2, 1—11

UNITATEA ÎN BISERICĂ

Cînd s-a pogorît limbile amestecînd, despărțit-a neamurile cel Prea Înalt. Iară cînd a împărțit limbi de foc, întru o unire pe toți i-a chemat" (Condacul Prazniculuí).

În Condacul Prazniculuí, din care am desprins cuvintele de mai sus, se vorbește despre două coborîri ale lui Dumnezeu peste oameni.

Cea dintîi, e cea de la Turnul Babel. Acolo, oamenii realizaseră o *unitate în păcat*, și-și puseseră în gînd să facă ceva, pentru proclamarea mîndriei lor în istorie. Aceasta se vede din cuvintele: „Haideți să zidim un oraș și un turn, al cărui vîrf să ajungă pînă la cer, *ca să ne facem un nume*" (Facerea 11, 4).

Dar Dumnezeu s-a coborît, le-a amestecat limbile; a despărțit neamurile și i-a împrăștiat, fapt cuprins în cel dintîi stih al condacului: „Cînd s-a pogorît limbile amestecînd, despărțit-a neamurile Cel Prea Înalt".

A doua coborîre, despre care pomenește cîntarea, e cea de la Cincizecime, cînd Dumnezeu „a împărțit limbi ca de foc", pe Duhul Său cel Sfînt, ca să zidească în aria pămîntului turnul unității în bine și pentru bine: *Biserica.*

Dacă cel dintîi fusese clădit pe mîndrie: *„să ne facem un nume!"*, pe duhul luciferic, intrat prin Adam și în viața omenească, cel de al doilea s-a clădit pe smerenia lui Iisus Hristos, care a luat chip de rob, „întru asemănarea oamenilor făcîndu-se pînă la moarte, și încă moarte pe cruce".

Despărțirea limbilor a fost pedeapsă pentru păcat, unitatea în Biserică, prin Sfîntul Duh, este răsplata jertfei lui Hristos, spre mîntuirea oamenilor.

De aceea, unitatea în Biserică este unitatea în Dumnezeu, unitatea în smerenie, în iubire, în lumină, în proclamarea binelui, a buneivoiri și înțelegeri între toate neamurile pămîntului.

Aceasta vrea să spună al doilea stih al condacului: *„Iară cînd a împărțit limbi de foc, întru* o unire pe toți i-a chemat!"

Duminica I-a după Rusalii

Evanghelia: Matei 10, 32—33; Apost: Evrei 11, 33—42

DRUMUL MÎNTUIRII

„Au rătăcit în munți și în peșteri și în crăpăturile pămîntului" (Evrei 11, 32).

Una din izvodirile binecuvîntate ale minții omenești a fost, fără îndoială, și: *drumul.*

Între mersul la întîmplare, prin munți, prin hățișuri, pe întinsul larg și nesfîrșit al pustiei, și mersul pe drumul ales, croit anume, la nevoie cu osteneală multă, se trage, de fapt, un hotar între sălbăticie și începutul civilizației în viața omenească.

Cînd i-a găsit rostul, omul și-a croit drum pentru toate: pentru mersul cu piciorul, car, căruță, pentru orice călătorie pe mare și în văzduh, potrivit capacității inventive și posibilităților tehnice ale momentului istoric respectiv.

Pentru un singur scop: *mîntuirea*, nu s-a putut însemna drum, nici în pulberea pămîntului, nici pe luciul mării, nici prin adierea văzduhului. In schimb, a fost arătat, găsit și croit, prin adîncurile și asprimile vieții spirituale.

Față de drumurile vieții trupești, drumul acesta este, uneori, absurd și contradictoriu, căci înfruntă lipsuri, strîmtorări, trece „prin munți", se ascunde prin „peșteri", și se strecoară prin „crăpăturile pămîntului" (Evrei 11, 36—38).

Dar e întotdeauna întărit de cimentul credinței, luminat de făclia nădejdii, încălzit de flacăra iubirii, și încununat de trandafirii desăvîrșirii.

Toate acestea le-a rînduit Dumnezeu Sfinților, a cărora pomenire o facem azi, și le rînduiește tuturor celor care merg pe drumul mîntuirii, după îndreptarul dat de El în evanghelie: *„Să se lapede de sine, să-și ia crucea, în fiecare zi, și să-mi urmeze mie!"* (Luca 9, 23).

Pr. *Zosim Oancea*

Informații

— *Luni, 18 septembrie 1967,* în drum spre capitala Țării, I. P. S. nostru Mitropolit *Dr. Nicolae Mladin* a participat la conferința de orientare a preoților din protopopiatul Brașov. Conferința s-a ținut în biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului, iar I. P. S. Sa a fost primit cu căldură de preoțime.

După dezbaterile pe marginea temei: „450 de ani de la sfințirea mănăstirii Curtea de Argeș", a luat cuvîntul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Apreciind nivelul conferinței și actualizînd subiectul ei, Înaltul nostru Arhipăstor a dat în continuare importante îndrumări preoților, dintre care reținem idei ca acestea:

Trebuie să învățăm de la trecut cum să lucrăm în actualitatea nouă în care ne aflăm.

Preotul trebuie să lucreze cu credincioșii ca cu niște oameni maturi, a căror personalitate trebuie respectată.

Un om adevărat tratează pe semenii săi cu modestie și dragoste. Preotul deci trebuie să fie nu numai un părinte, ci și un frate, care vorbește cu credincioșii de la inimă la inimă.

Trebuie să avem respect față de Hristos și față de credincioși.

Predica nu trebuie să aibă un caracter negativ; să nu fie retorism gol, pălăvrăgeală. Ea trebuie să fie temeinică, personală, pregătită toată săptămîna, de luni dimineața începînd.

In vremea noastră, sîntem chemați să ne dăm seama și de aspectul național al activității noastre bisericești. Trebuie să mergem pe calea patriotismului constructiv; să împletim dragostea față de credința ortodoxă, cu dragostea față de România socialistă, care strălucește între celelalte țări.

*

— *Duminică, 24 septembrie 1967,* după Sf. Liturghie a avut loc în catedrala noastră mitropolitană din Sibiu parastasul de 6 luni pentru adormitul întru Domnul arhiereu Teodor Scorobeț Rășinăreanul († 25 martie 1967).

Parastasul a fost slujit de un sobor de preoți și diaconi, avînd în frunte pe P. C. vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu.

A participat familia, precum și o mulțime de credincioși care l-au cunoscut și prețuit pe adormitul arhiereu.

*

— *În zilele de 26—27 septembrie 1967,* însoțiți de Dl Episcop Iuliu Nagy de la Cluj, Centrul nostru Arhiepiscopesc a fost vizitat de G. M. A. Laernoes, deputat sinodal al Bisericii reformate din Olanda (Utrecht); dr. A. Th. van Leeuwen, directorul Institutului „Kerk en Wereld" (Biserica și lumea) din orașul Driebergen (Olanda); Prof. J. de Graaf, decanul Facultății de Teologie din Utrecht; d-șoara Hebe Kohlbrugge, secretară a Conferinței Creștine pentru Pace (de

(Continuare în pag. 3)

Politica de pace a țării noastre

— Prestigiul ei internațional —

In una din paginile lucrării intitulate: „Historia de rebus Transsylvanicis", volumul IV, apărută la Sibiu în 1785, vorbindu-se de anii glorioși ai lui Mihai Viteazul, sînt reproduse, printre altele, cîteva cuvinte foarte semnificative ale acestuia, așa cum au fost rostite ele în limba română. Și anume, fiindu-i adus după lupta de la Șelimbăr (1599) capul lui Andrei Bathory, voievodul român a spus cu oarecare milă: „Săracu popă! Săracu popă!", sau cum scrie în original: „... exclamavit Valachica lingva: O szerákuly Popa! szerákuly Popa! quod latine denotat: o miserum Sacerdotem". Știm că A. Bathory era cardinal în Biserica romano-catolică, din care motiv viteazul Domnitor îl agrăiește în felul de mai sus.

De bună seamă că aceste cuvinte rostite de voievodul român au impresionat adînc pînă și pe cei de alt neam, din moment ce autorul amintitei Istorii a Transilvaniei a găsit cu cale să le însereze în paginile sale, așa cum au fost auzite ele din gura voievodului.

Sînt foarte grăitoare cuvintele acestea, pentru că, alături de alte multe asemănătoare exemple, ele vădesc nu numai noblețea de caracter a lui Mihai Viteazul, ci constituie totodată o expresie vie a firii întregului popor din care făcea parte și a cărui libertate și drept la viață le apăra cu sabia în mînă.

Într-adevăr, omenia, ospitalitatea, blîndețea, simțul dreptății și în general firea pașnică a poporului nostru sînt indeobște cunoscute. Aceste nobile trăsături ale poporului român se oglindesc fidel și în arta sa, în creațiile sale de tot felul, în obiceiurile sale seculare, în urările și salutările sale etc.

Stăpîn pe soarta sa, ferit de oprimări și exploatare, această neprețuită zestre nativă a poporului nostru se vădește, cu rezonanțe internaționale, mai ales în anii noștri.

O oglindire a acestor curate năzuințe ale poporului român este și politica dreaptă, luminată cinstită și cu adevărat ziditoare pe care țara noastră o duce pe plan extern. Știm cu toții, și vedem acest lucru cu orice eveniment internațional mai deosebit, că România socialistă promovează cu consecvență în relațiile sale externe o politică de colaborare, de prietenie și pace între popoare, relații bazate pe principiile suveranității și independenței, egalității, avantajului reciproc și neamestecului în treburile interne ale altor state.

O emanație a acestor sănătoase principii, care sînt cuprinse în însăși Constituția țării, sînt constructivele propuneri pe care conducerea Patriei noastre le-a făcut unor guverne sau în cadrul O. N. U.

Astfel, în acest an, în 10 septembrie, s-au împlinit 10 ani de cînd Președintele Consiliului de Miniștri al României a prezentat șefilor de guvern ai Albaniei, Bulgariei, Greciei, Jugoslaviei și Turciei propunerile cu privire la dezvoltarea colaborării interbalcanice. Aceste propuneri preconizau întărirea păcii în Balcani, neagresiunea, rezolvarea prin mijloace pașnice a oricărei probleme litigioase, dezvoltarea relațiilor economice, culturale, a contactelor personale între conducătorii țărilor din sud-estul Europei, schimburi de delegații, vizite reciproce etc. Aceste propuneri erau cu atît mai importante cu cît ele veneau într-o perioadă de plin război rece și priveau o regiune considerată adesea „butoiul cu pulbere" al Europei.

Roadele lor se văd în bunele raporturi pe care țara noastră le are cu toate țările balcanice, raporturi care se vor întări și mai mult, după cum rezultă dintr-o cuvîntare a D-lui Nicolae Ceaușescu *din vara aceasta, din care desprindem următoarele: „România va milita și în viitor, cu perseverență, pe linia eforturilor sale tradiționale, pentru îmbunătățirea continuă a climatului politic și întărirea relațiilor de colaborare și bună vecinătate între toate țările din Balcani, considerînd că aceasta este în folosul și spre binele popoarelor care trăiesc în această zonă".*

Pe plan comercial, un efect grăitor al acestei colaborări interbalcanice este și următoarea situație: În anul 1959, comerțul exterior al României cu Albania, Bulgaria, Grecia, Jugoslavia și Turcia se cifra la 162,2 mil. lei valută. În 1965 volumul schimburilor a crescut la 446,5 mil. lei, iar la sfîrșitul anului 1966 s-a ridicat la 622 mil. lei.

Sînt cunoscute de asemenea apreciatele propuneri făcute de delegați ai țării noastre la O.N.U., ca de pildă: Cooperarea economică internațională (1957), Asigurarea suveranității permanente asupra resurselor naționale (1959), Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare și Rezoluția privind acțiunile pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite (1965).

Constituind o expresie a năzuințelor sale, poporul nostru a întărit în unanimitate, prin reprezentanții săi, politica externă de pace a Patriei în Marele Sfat al Țării și anume cu prilejul dezbaterilor sesiunii de la sfîrșitul lui iulie a.c. a Marii Adunări Naționale. S-a afirmat și cu acest prilej că „România duce o politică de colaborare largă, pe diferite planuri, cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială, participă activ la viața internațională, își aduce contribuția la promovarea încrederii și cooperării între popoare, la asigurarea păcii pe planeta noastră".

Această politică de colaborare, de prietenie și pace a țării noastre a stîrnit un viu interes în sînul celorlalte popoare, avînd un mare ecou peste hotare. Un deosebit omagiu internațional adus acestei politici îl constituie alegerea D-lui Corneliu Mănescu, *ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, ca președinte al celei de a 22-a Sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., deschisă la New-York, marți 19 septembrie 1967.*

Semnificația adîncă pe plan internațional a acestui eveniment este, desigur, cu anevoie de

(Continuare în pag. 4)

---

la Praga) pentru Olanda și István L. Tüsky, pastor al Sinodului Bisericii reformate din Olanda (Utrecht).

S-a vizitat reședința și Catedrala mitropolitană, precum și Institutul Teologic Universitar, cu biblioteca, aula etc.

Oaspeții au vizitat de asemenea parohia Sălișteă, cu cele trei biserici, muzeul parohial, cimitirul și cîteva case țărănești, mărturisind deschis impresiile deosebite față de cele văzute atît la Sibiu cît și la Sălișteă.

*

— *Centrul nostru Arhiepiscopesc, Institutul Teologic de grad Universitar,* ca și alte instituții din Sibiu au fost vizitate de asemenea, în zilele de 29—30 septembrie 1967, de dl Prof. Dr. Henry Chadwick de la Christ Church din Oxford (Anglia).

Însoțit de dl Prof. Dr. N. Chițescu, prorectorul Institutului Teologic de grad Universitar din București, oaspetele englez a vizitat reședința și Catedrala mitropolitană, Institutul nostru Teologic, unde s-a întîlnit cu membri corpului profesoral, precum și comuna Rășinari, unde a zăbovit la bisericile din localitate, la modesta reședință a episcopilor ortodocși de pe aceste meleaguri în secolul XVIII, precum și la alte așezăminte.

UNUL E GLASUL*

(Vizita conducătorilor țării în regiunea Brașov)

Am văzut mulțimile așteptînd
pe conducători.
Nu ca negurile haotice
întunecate
nedescifrate —
ce se tîrăsc prin văi
pe neștiute căi —
înainte de zori —
Nu.

Le-am văzut — ca o grădină
răsînd în lumină —
un întreg rotunjit
limpezit
de legile rațiunii
ale istoriei
rînduit...
Așteptînd conducătorii —
suflet din sufletul lor —
esență vie a vrerilor
seculare-n străvechi hotare
esență vie a vremii
ce urcă din zare în zare
spre piscuri de vis ale lumii.
Am auzit mulțimile vuind —
nu ca niște ape învolburate
întunecate
revărsate
tulburi
pustiind sate și cîmpuri.
Nu.

Le-am auzit ca zumzetul
unui stup de albine...
Ca zvonul vesel al pămîntului
ce-și leagănă holdele
aurii
în bătaia vîntului,
ca vuietul
ritmic
al uzinelor,
al hidrocentralelor,
mărturie-a luminii
glas al belșugului
revărsat peste țară.

Le-am auzit ca susurul
izvoarelor,
ca freamătul codrilor,
ca vijelia Dunării încorsetate
în cingătoarea
de beton
a Porților de Fier
ca dorul legănat al doinelor
ca un chiot al horelor
ca un cînt bărbătesc
al biruințelor
ca simfonia eroică
a vremurilor noi.

Le-am auzit...
Glasul poporului
glas al inimii
dăruită lor —
celor mai buni
dintre cei mai buni
fii ai țării...
Glasul poporului
glas al veacurilor
de sîngerare și luptă
de zbucium și biruințî —
glas al vredniciilor
ce ctitoresc sub soare
o patrie nouă
înfloritoare —
omagiu înaintașilor,
conducătorilor
cu fruntea-n lumină —
flacăra vie-a gîndirii obștești
tunetul vrerilor noastre —
zare a viselor — astre.

Am văzut mulțimile

(Continuare în pag. 4)

---

* Vizita făcută la începutul verii de Conducătorii Țării în regiunea Brașov a dat prilej mulțimilor, care i-au întîmpinat cu flori, cu urale și cu voie bună, să-și exprime simțămintele de dragoste, prețuire și încredere cu care înconjoară pe cei ce ne cîrmuiesc și ne călăuzesc înspre noi izbînzi în strădania obștească de prosperitate generală și înflorire a Patriei.

Aceste simțăminte le exprimă vibrant și fidel poezia de față. Ea a apărut în cunoscuta revistă săptămînală „Gazeta Literară", nr. 37 din 14 septembrie a.c., p. 1.

O reproducem integral, cu bucuria celor ce-i împărtășesc întru totul cuprinsul și consimt cordial cu omagiul pe care-l aduc versurile ei avîntate iubiților Oceîrmuitori ai Țării noastre.

Redacția

Din învăţătura Sfîntului Ciprian despre rugăciune

Rugăciunea este o vorbire tainică cu Dumnezeu, e actul cel mai necesar pentru viaţa noastră sufletească, ea e cea dintîi bruinţă asupra trufiei noastre, e recunoaşterea unei fiinţe supreme care ne susţine şi ne ajută. Rugăciunea e temelia şi fundamentul vieţii creştineşti, o lipsă înăscută cu creatura Sa. Prin rugăciune credinciosul un contact cît mai apropiat. Prin rugăciune credinciosul îşi exprimă simţămintele sale şi doririle sale faţă de Tatăl nostru cel din ceruri, şi Creatorul se întreţine în convorbire dulce şi plăcută cu creatura Sa. Prin rugăciune credinciosul străbate adîncimile cereşti pentru a se uni cu cel Prea Inalt, cu Dumnezeu, făcătorul şi susţinătorul vieţii noastre.

Credincioşii au cunoscut necesitatea şi folosul rugăciunii. Proorocii Vechiului Testament s-au rugat, s-a rugat Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, Sf. Apostoli, dîndu-ne şi nouă pildă să ne rugăm. Sf. Părinţi ai Bisericii ne-au lăsat scrieri alese şi tratate deosebit de valoroase despre necesitatea şi folosul rugăciunii. Dintre Sf. Părinţi care au scris frumoase lucrări despre rugăciune este şi Sf. Ciprian.

Unul dintre tratatele în care se ocupă în chip deosebit cu rugăciunea este tratatul „Despre rugăciunea domnească", în care explică rugăciunea Tatăl nostru. In această lucrare Sf. Ciprian învaţă că îndeplinirea rugăciunilor este una din poruncile evanghelice, care pentru noi sînt nişte învăţături dumnezeeşti, temelii sigure pentru edificarea nădejdii, susţinătoare pentru întărirea credinţei, hrană pentru încălzirea inimii, îndreptare care ne conduc pe calea mîntuirii.

Intreaga lucrare cuprinde trei părţi. In prima parte Sf. Ciprian ne arată că rugăciunea Tatăl nostru este rugăciunea care le întrece pe toate celelalte rugăciuni, fiind cea mai aleasă rugăciune, adînc spirituală şi foarte puternică în a ne face să dobîndim ceea ce cerem. Prin ea Mîntuitorul ne-a învăţat cum să ne rugăm şi ce să cerem. Plăcuta şi obişnuita noastră rugăciune este aceea prin care noi rugăm pe Dumnezeu în folosul nostru chiar prin cuvintele Fiului Său, fiindcă avem pe lîngă Părintele ceresc apărător pe însuşi Fiul (I Ioan 2, 1). De aceea noi, cînd ne rugăm lui Dumnezeu pentru faptele noastre cele rele, s-aducem înainte cuvintele apărătorului nostru, fiindcă citim în Scriptură că orice vom cere de la Părintele ceresc în numele Fiului se va da nouă (Ioan 16, 23). Prin urmare, mai uşor ne vom dobîndi împlinirea cererii noastre dacă vom cere în numele lui Hristos şi cu însăşi rugăciunea pe care El ne-a învăţat-o.

Pentru ca rugăciunea noastră să fie bine primită înaintea lui Dumnezeu, Sf. Ciprian ne învaţă să ne rugăm cu cucernicie, în linişte şi cu smerenie. Să ne gîndim că atunci cînd ne rugăm ne aflăm în faţa lui Dumnezeu care este Părintele şi susţinătorul vieţii noastre. Cînd ne rugăm trebuie să ne rugăm departe de zgomotul lumii, în locuri mai retrase, să-i vorbim lui Dumnezeu mai mult cu inima decît cu vocea.

In partea a doua a tratatului său, Sf. Ciprian ne explică cele 7 părţi ale rugăciunii Tatăl nostru. El ne arată cît de mare este bunăvoinţa lui Dumnezeu faţă de noi dacă ne îngăduie să-L chemăm cu numele de Tată. Domnul nostru Iisus Hristos a fost Fiul lui Dumnezeu. Tot astfel sîntem şi noi căci, cînd rostim rugăciunea aceasta, ne socotim fii ai lui Dumnezeu chemîndu-L cu numele de Tată.

Prin cuvintele „Sfinţească-se numele tău", cerem ca numele lui Dumnezeu să se sfinţească de noi. Noi creştinii avem lipsă de o sfinţire zilnică fiindcă numai printr-o astfel de sfinţire ne curăţim de păcatele pe care le săvîrşim.

Prin cuvintele „Facă-se voia ta precum în cer şi pe pămînt", îi cerem lui Dumnezeu ajutor ca să putem împlini tot ceea ce voieşte Dumnezeu, cerem şi ne rugăm ca să se împlinească voia Lui. Această voinţă a Lui o cerem să se împlinească în cer şi pe pămînt fiindcă trupul nostru îşi trage originea din pămînt, iar sufletul este din ceruri. Prin urmare, noi facem parte şi din cer şi din pămînt şi de aceea cerem ca să se împlinească voinţa lui Dumnezeu în cer şi pe pămînt. Intre sufletul şi trupul nostru există un fel de luptă căci adeseori nu facem ceea ce dorim, deoarece sufletul caută cele bune, cereşti, iar trupul poftеşte uneori cele vătămătoare şi rele. Pentru aceea cerem lui Dumnezeu ca să fie armonie între amîndouă aceste părţi ale fiinţei noastre pentru ca viaţa lui Dumnezeu s-o purtăm şi-n trupul şi-n sufletul nostru.

In cererile următoare îl rugăm pe Dumnezeu să ne dea pîinea cea de toate zilele, îi cerem iertarea păcatelor noastre şi ajutor împotriva răului.

In partea a treia, Sf. Ciprian ne învaţă ca rugăciunea s-o facem cu statornicie şi s-o îndeplinim cu sîrguinţă după pilda Mîntuitorului. Totodată trebuie împreunată cu fapte bune, cu post şi milostenie după pilda lui Tobia din Vechiul Testament şi după pilda sutaşului Cornelie.

Aceasta este pe scurt învăţătura Sf. Ciprian despre rugăciune, învăţătură pe care trebuie s-o cunoaştem şi noi în scopul mîntuirii sufletelor noastre. Să ştim că cea mai frumoasă şi cuprinzătoare dintre toate rugăciunile este rugăciunea Tatăl nostru, întrucît nimic nu rămîne în rugăciunea noastră şi în cererea noastră către Dumnezeu care să nu se cuprindă în această frumoasă rugăciune pe care însuşi Domnul nostru Iisus Hristos ne-a învăţat-o. Ea e ca un rezumat al întregii învăţături creştineşti.

Rugăciunea Tatăl nostru a rostit-o Mîntuitorul şi e cunoscută de fiecare creştin. Ea ne îndeamnă să facem voia lui Dumnezeu, care este: dragoste frăţească, pace şi bucurie. Istoria creştinilor îngenuncheaţi pentru rugăciune e un cîntec cutremurător al credinţei care cere, al nădejdii care aşteaptă mila şi iertarea lui Dumnezeu, al iubirii care nu piere niciodată.

Al. Moisiu

Politica de pace a ţării noastre

(Urmare din pag. 3)

redat. Putem spune totuşi că cele 112 voturi, din 118, exprimate în favoarea reprezentantului României, demonstrează o „recunoaştere şi o consacrare în acelaşi timp — cum potrivit s-a spus cu acel prilej — din partea forului internaţional cel mai înalt al lumii contemporane a meritelor activităţii politice si multilaterale desfăşurate pe plan extern de Republica Socialistă România, a iniţiativelor sale, a promovării consecvente a acelor principii menite să asigure statornicirea unui climat de pace, încredere şi colaborare pe glob".

Acest adevăr a fost subliniat şi de Dl Corneliu Mănescu în discursul de după alegere, cînd, adresîndu-se delegaţiilor prezente la sediul Naţiunilor Unite, a spus: „Increderea pe care mi-aţi acordat-o alegîndu-mă preşedinte al celei de a XXII-a sesiuni a Adunării Generale şi onoarea de a mă învesti cu această înaltă magistratură se adresează ţării mele".

*

Bucuroasă de aceste succese, Biserica noastră sprijină deplin politica de pace a ţării, întrucît ea corespunde întru totul învăţăturii sale precum şi intereselor şi aspiraţiilor credincioşilor ei.

Acest lucru a fost afirmat, de altfel, cu tărie de I. P. S. Dr. Iustin Moisescu, *Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, cu prilejul menţionatei sesiuni a Marii Adunări Naţionale, cînd a spus printre altele: „Incadraţi cu toată fiinţa noastră în istoria nouă ce se făureşte astăzi în ţară, noi sprijinim cu puteri mereu sporite idealurile de propăşire şi pace pe care guvernul le promovează cu hotărîre şi optimism robust din încrederea şi cu devotamentul întregului nostru popor".*

T.R.

UNUL E GLASUL

(Urmare din pag. 3)

aşteptînd pe conducători —
Le-am auzit . . .
Şi am înţeles
că-n ei
e inima ţării
ce bate
e visul de veacuri
ce-şi cîntă acum
în viaţa cea nouă
plinirea —
şi dorul şi vrerea
spre noi împliniri.
Căci unul e glasul:
în ritmul rapid
al istoriei
poporul — conducătorii,
în unitate nezdruncinată
Ţara visată
o-nalţă spre slava
veciei
neasemănată.

D. Liman

† Preotul Ilie Mircea

In ziua de 22 septembrie 1967, după o scurtă dar grea suferinţă, a trecut la cele veşnice tînărul preot Ilie Mircea, din parohia Zăbrătău, protopopiatul Sf. Gheorghe.

Născut în anul 1934, în com. Ştefăneşti, reg. Bucureşti, adormitul în Domnul s-a îndreptat încă din copilărie spre slujirea preoţească. După terminarea seminarului teologic a urmat cursurile Institutului Teologic de grad Universitar din Bucureşti, luîndu-şi licenţa în teologie în anul 1956. In toamna aceluiaşi an s-a statornicit în Ardeal — căsătorindu-se cu învăţătoarea Maria Şerban, din Mărcuş — şi vreme de 11 ani a depus o frumoasă activitate în parohiile Bicfalău-Lisnău şi Iarăşi, din protopopiatul Sfîntul Gheorghe. Cu 6 luni înainte de neprevăzutul său sfîrşit s-a transferat ca paroh în Zăbrătău.

Slujba înmormîntării a fost oficiată Duminică 24 septembrie, în biserica din Mărcuş, de către un sobor de preoţi, în frunte cu P. C. Protopop Nicodim Belea din Sf. Gheorghe. In jurul sicriului, alături de soţia şi cele două fetiţe ale preotului Ilie Mircea, s-au adunat celelalte rude şi prietenii săi apropiaţi, precum şi credincioşi din parohiile în care el a păstorit cu cinste şi demnitate.

La sfîrşitul slujbei a cuvîntat P. C. Protopop Nicodim Belea, care a evocat personalitatea celui dispărut şi a remarcat cu îndreptăţită laudă activitatea scurtă, dar plină de roade, a acestuia. Din partea colegilor de protopopiat a vorbit P. C. Preot Dumitru Soare, din Teliu, iar în numele credincioşilor din Iarăşi a luat cuvîntul administratorul acestei parohii, P. C. Preot Valer Vlădăreanu, din Hăghig. In încheiere, în numele Consiliului Parohial şi al credincioşilor din Zăbrătău, a rostit un emoţionant cuvînt de bun rămas epitropul Aurel Prundaru.

Apoi, trupul neînsufleţit al preotului Ilie Mircea a fost ridicat pe braţele preoţilor prezenţi şi aşezat în ultimul său locaş pămîntesc, în cimitirul din Mărcuş.

Cu inimile îndoliate pentru plecarea sa timpurie din rîndurile noastre, dar şi cu neclintita convingere că „ori de trăim, ori de murim, ai Domnului sîntem", ne rugăm bunului Dumnezeu, care a chemat la Sine pe acest slujitor al Său, să-i dăruiască — în locul puţinilor ani ai vieţii lui pămînteşti — bogăţia cea fără de margini a fericitei veşnicii şi să-l aşeze cu cinste în rîndurile drepţilor.

Pr. *Dumitru Soare*

REDACŢIA: Secţia culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 115 Sibiu, 15 octombrie 1967 Nr. 39—40

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sensuri ale înțelepciunii

„Înțelepciunea este duh iubitor de oameni".

Multe sînt însușirile care pot împodobi viața unui om sau a unei comunități omenești. Înțelepciunea însă pare a fi una din cele mai luminoase dintre ele.

Cuvîntul este des folosit în limbajul nostru omenesc. Dacă zăbovim însă puțin asupra lui, asupra cuprinsului, asupra înțelesurilor sau sensurilor lui, ne dăm repede seama că el exprimă un conținut bogat, are o sferă largă în care intră multe elemente, ceea ce îl și face greu de definit. După un dicționar mai recent al limbii noastre, înțelepciune înseamnă „capacitate superioară de înțelegere și de judecare a lucrurilor, implicînd o cunoaștere adîncă a realității, multă experiență și mult echilibru; prudență, chibzuință" etc.

După altă definiție, înțelepciunea însemnează însușirea sau capacitatea unei persoane de-a alege căile sau mijloacele cele mai potrivite în realizarea a tot ce este bine și frumos. Înțelepciunea este deci legată îndeosebi de viața practică, de ținuta sau conduita zilnică a oamenilor.

Pentru noi creștinii, Sf. Scriptură reprezintă o carte a înțelepciunii prin excelență, căci ea ne învață la tot pasul cum să pășim în lume pentru a fi de folos semenilor și pentru a ne desăvîrși viața. Din cuprinsul ei desprindem că într-adevăr înțelepciunea are în vedere cu deosebire conduita cu adevărat frumoasă și cu folos a oamenilor, privește relațiile armonioase și zidi-toare dintre ei. Cîteva astfel de înțelesuri ale înțelepciunii vom reda deci în continuarea rîndurilor noastre.

„Eu — grăiește înțelepciunea — locuiesc împreună cu cumințenia și stăpînesc știința și chibzuiala. Trufia și obrăznicia, îndrăzneala și gura cea rea, iată ce urăsc eu! Al meu este sfatul și izbînda, eu sînt priceperea, a mea este virtutea" (Pilde 8, 12—14). Caracterizîndu-se și în altă parte, înțelepciunea zice: „Eu merg pe calea dreptății, în mijlocul judecății drepte" (Idem 8, 20), sau: „De iubește cineva dreptatea, ostenelile înțelepciunii rodesc sfinte puteri; ea ne învață înfrînarea și chibzuința, dreptatea și bărbăția, tot ce este mai de folos în viața oamenilor" *(Înțelepciunea lui Solomon 8, 7). Ba mai mult, Sf. Scriptură ne dă chiar o definiție directă a înțelepciunii cînd zice:* „Înțelepciunea este duh iubitor de oameni" *(Înțelepciunea lui Solomon 1, 6).*

În ultima analiză, așadar, înțelepciunea înseamnă dragoste de Dumnezeu și de oameni. O inimă înțeleaptă deci înseamnă o inimă plină de dragoste față de oameni. Știm apoi, că dragostea față de oameni urmărește și lucrează numai binele semenilor, numai zidirea ființei omenești, după cum desprindem și din alte texte ale Sf. Scripturi. Astfel, Sf. Iacob în epistola sa spune că „înțelepciunea de sus întîi este curată, apoi pașnică, blîndă, plecată, plină de milă și de roade bune, nepărtinitoare și nefățarnică" (Iacob 3, 17), idee pe care o găsim și la Sf. Maxim Mărturisitorul, cînd zice: „Înțeleptul, fie că învață pe altul, fie că primește învățătură, vrea să învețe pe alții și să învețe și el însuși numai cele de folos".

Fiind fiica bună a dragostei, înțelepciunea oprește pașii oamenilor de la cele rele și îi îndreaptă pe cărările păcii și ale faptelor bune. „Înțelepți sînt cei ce stăpînesc voile lor" — spune Sf. Marcu Ascetul, căci „nu este îngăduit, nici nu ține de judecata înțeleaptă ca să aleagă cei ce iubesc pe Dumnezeu cele rele în locul celor bune" — după cum spune tot un Sfînt Părinte.

Înțelepciunea merge mînă în mînă cu omenia, cu buna purtare, după cum citim în epistola Sf. Iacob, care zice: „Cine este între voi înțelept și priceput? Să-și arate faptele sale din buna lui purtare" (Iacob 3, 13).

Dobîndind înțelepciune, omul cîștigă o incalculabilă comoară, care îl conduce pe drumul firești sale chemări, pe drumul înălțării și al desăvîrșirii omenești. Acest drum este aducător de mulțumire și bucurie, după cum elogios la adresa înțelepciunii se exprimă și Cartea Sfîntă: „Fericit este omul care a aflat înțelepciune și păminteanul care a dobîndit iscusință, pentru că agonisirea ei este mai de folos decît a argintului și cîștigarea ei este mai de preț decît a aurului celui mai curat. Ea este mai scumpă decît pietrele nestemate și nici o comoară n-o poate ajunge la preț. În mîna ei cea dreaptă este viața lungă, iar în mîna ei cea stîngă este bogăție și cinste. Căile ei sînt plăcute și potecile ei sînt potecile fericirii. Pom al vieții este ea pentru cei ce o stăpînesc, iar cei care se bizuie pe ea sînt fericiți" (Pilde 3, 13—18).

Spre deosebire de alte însușiri, înțelepciunea nu pare a fi un dat cu care ne naștem, ci ea este o zestre pe care o agonisim prin trudă multă, prin studiu, prin lucrarea continuă a binelui, prin experiența și observarea atentă a vieții etc. „Înțelepciunea nu se împarte cu carul, ci se cîștigă cu bobul" — ne încredințează și marele nostru istoric N. Iorga.

Înțelepciune deci înseamnă multă știință de carte, cunoaștere multilaterală a fenomenelor vieții, cum spune și autorul Sfînt: „Ascultați învățătura, ca să ajungeți înțelepți" (Pilde 8, 32), sau: „Inima celui înțelept caută știința" (Pilde 15, 14).

Înțelepciune mai înseamnă și ascultare de părinți, de cei mai în vîrstă decît noi, de cei mai încărunțiți pe căile binelui, la ale căror picioare avem multe de învățat, după cum iarăși ne arată Sf. Scriptură, cînd zice: „Fiul înțelept ia aminte la mustrarea tatălui său" (Pilde 10, 1) și „Stai în tovărășia celor bătrîni și lipește-te de cel înțelept... Dacă vezi un om cu multă pricepere, cercetează-l dis-de-dimineață, așa încît piciorul tău să roadă pragurile ușilor lui" (Înțelepciunea lui Iisus Sirah 6, 33—35), ori: „Nu trece cu vederea cuvintele înțelepților, ci îndeletnicește-te cu pildele lor" (Iis. Sirah 8, 8).

Înțelepciunea deci, întocmai ca o albină, adună cu răbdare tot ce este cu adevărat folos, toate cîntărindu-le sau ispitindu-le, cum zice Sfîntul Apostol Pavel, ținînd ce este bun (I Tes. 5, 21).

Înțelepciune însemnează apoi rugăciune fierbinte, cugetare, meditație asupra firii înconjurătoare a cărei bună întocmire ne duce la multe edificări lăuntrice, însemnează experiență de viață, izbire, uneori, de fenomenele vieții, ceea ce ajută la dreapta judecare a lucrurilor.

Înțelepciune înseamnă pentru noi lumină, lumină de Sus, de la Părintele luminilor, exemplu mult grăitor în această privință fiindu-ne înțeleptul Solomon din vechime, care — tînăr fiind și urmînd la tron tatălui său David — întrebat de Domnul ce dorește, răspunde: „Dă inimă înțelegătoare robului tău, ca să deosebească binele de rău. Și i-a plăcut Domnului cuvîntul — spune Sf. Scriptură — că Solomon i-a cerut tocmai acest lucru. De aceea i-a răspuns: „Fiindcă ai cerut numai acest lucru și n-ai cerut viață lungă, nici bogății și nici viața vrăjmașilor tăi, ci ai cerut înțelepciune ca să faci dreptate, iată că-ți voi da înțelepciune și pricepere" (I Regi 3, 9—12). Și într-adevăr, Solomon a fost binecuvîntat de Dumnezeu cu o asemenea pricepere, încît faima înțelepciunii sale s-a răspîndit repede nu numai între supușii lui, ci pînă departe peste hotarele țării. Cunoaștem întîmplarea cu cele două femei, ca și drumul la Ierusalim al reginei din Saba, căreia „Solomon i-a dat răspuns la toate întrebările ei" (I Regi 10, 3). De aceea, Solomon a avut mereu conștiința valorii acestui neprețuit dar divin, după cum însuși spune: „Am prețuit înțelepciunea mai mult decît sănătatea și frumusețea; am pus-o chiar înaintea luminii, fiindcă strălucirea ei nu se stinge niciodată" (Înț. lui Solomon 7, 10).

Din această înțelepciune multe pagini ne-au rămas pînă astăzi, din care zilnic ne putem adăpa și noi. De altfel, așa cum am mai spus, pentru noi creștinii întreaga Sf. Scriptură este un nesecat izvor de înțelepciune, cum ne spune și Sf. Apostol Pavel, cînd zice: „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și cu folos spre îndreptare, spre înțelepțirea care duce la dreptate" (II Tes. 3, 16).

Ba mai mult, în Mîntuitorul nostru Iisus Hristos avem întruchipată însăși înțelepciunea, cum tot Sf. Apostol Pavel ne învață că El (Hristos) este „puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu" (I Cor. 1, 24). Pilduitoarea viață a Mîntuitorului, așadar, este chipul înțelepciunii prin excelență, este însăși înțelepciunea personificată. La El privind deci, pe El rugîndu-l și pe El urmîndu-l avem calea sigură a înțelepțirii noastre.

*

Știind noi că înțelepciune înseamnă lumină, înseamnă cunoașterea cît mai adîncă a vieții, a realităților care ne înconjoară, că ea mai înseamnă blîndețe, pace lăuntrică, cinste, cumin-

(Continuare în pag. 2)

Pomenirea
Mitropolitului NICOLAE COLAN

Pomenirea creştinească a celui ce a fost preţuitul Arhiepiscop şi Mitropolit *Nicolae Colan* al Ardealului se face în cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului la soroacele îndătinate.

Astfel, sîmbătă, 27 mai a.c. — la împlinirea a 6 săptămîni de cînd Domnul l-a chemat la Sine — s-a săvîrşit un parastas la mormîntul din Răşinari. Parastasul a fost săvîrşit de către Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* al Banatului (atunci locţiitor de mitropolit al Ardealului), împreună cu Prea Sfinţitul Arhiereu *Emilian Antal,* înconjuraţi fiind de un sobor de preoţi din Sibiu şi din Răşinari.

Au fost de faţă, între alţii, Doamna şi Domnul Academician Profesor Dr. Andrei Oţetea, — precum şi credincioşi.

Duminică, 28 mai a.c., s-a săvîrşit un parastas pentru odihna sufletului Mitropolitului Nicolae Colan în Catedrala mitropolitană. De astă dată, soborul a fost alcătuit din: I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Banatului, P. S. Episcop *Teofil* al Clujului, P. S. Episcop *Valerian* al Oradiei, P. S. Arhiereu *Emilian,* înconjuraţi de P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belaşcu, P. C. Rector Dr. Sofron Vlad, P. Cuv. Arhimandrit Dr. Nicolae Mladin, P. C. Consilieri pens. Dr. Andrei Gîlea şi Gh. Maior, P. C. Consilieri arhiep. I. Nicoară şi I. Vlad, P. C. Prot. I. Munteanu ş. a.

A fost de faţă P. S. Episcop *Iosif* al Rîmnicului şi Argeşului.

Din partea familiei a fost de faţă Dra Elena Leucă Colan şi alte rudenii.

Au mai fost de faţă: Dl Prof. emerit Dr. I. Goia ş.a. — precum şi numeroşi credincioşi.

Duminică, 15 octomvrie a.c. — cu prilejul împlinirii unei jumătăţi de an de la mutarea Mitropolitului Nicolae Colan întru odihna cea fericită — îndată după Sf. Liturghie, s-a săvîrşit un parastas, în Catedrala mitropolitană, de către Înalt Prea Sfinţitul nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. *Nicolae Mladin,* înconjurat de un sobor alcătuit din: P. C. Vicar arhiepiscopesc Traian Belaşcu, P. C. Rector Dr. Sofron Vlad, P. C. Consilier pens. Dr. A. Gîlea, P. C. Consilier I. Vlad, P. C. Prof. pens. Dr. N. Terchilă, P. C. Profesori Dr. Milan Şesan şi Dr. Grigorie Marcu, P. C. Prot. I. Munteanu, P. C. Prot. I. Boţocan, P. C. Pr. I. Gherghel, P. C. Pr. Liviu Opriş şi C. Diaconi: I. Bolog, V. Gîrbu şi S. Velţan. Răspunsurile au fost date de Corul bărbătesc al Catedralei sub diriguirea P. C. Prof. Gh. Şoima.

La sfîrşit, a vorbit I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, evocînd în cuvinte mişcătoare viaţa şi vredniciile adormitului întru Domnul Mitropolit Nicolae Colan şi arătînd că sîntem îndatoraţi să-i aducem cea mai aleasă cinstire mergînd pe calea de el arătată: calea unităţii noastre bisericeşti şi naţionale.

Intr-amiazi, un sobor de preoţi şi diaconi avînd în frunte pe P. C. Vicar arhiep. Tr. Belaşcu, a făcut un parastas la mormîntul din Răşinari al Mitropolitului Nicolae Colan.

Au luat parte: numeroşi membri ai clerului din Sibiu, preoţii-parohi din Răşinari şi credincioşi din localitate.

Au fost de faţă membri ai familiei răposatului ierarh. Rep.

Sensuri ale înţelepciunii

(Urmare din pag. 1)

ţenie şi mai ales dragoste de oameni — să ne străduim deci să ne cîştigăm această nepreţuită comoară.

Pildă luminoasă de înţelepciune avem în viaţa Mîntuitorului Iisus Hristos, înţelepciunea însăşi.

Aminte să luăm şi la înţelepciunea poporului nostru, din a cărui experienţă de viaţă, concretizată printre altele în bogatele sale proverbe, multă cumînţenie putem învăţa.

La truda noastră să cerem permanent şi ajutorul lui Dumnezeu, după pilda înţeleptului Solomon, cu care să zicem: „Trimite (Doamne) această înţelepciune, din sfintele tale ceruri, de lîngă tronul slavei tale, ca să mă ajute în ostenelile mele şi ca să cunosc ce este bineplăcut înaintea ta" (Înţelepciunea lui Solomon 9, 10).

Diacon Gh. Papuc

Sfîntul Dumitru

„Nici moartea să nu ne despartă de dragostea lui Hristos".
(Romani 8, 39)

Ceea ce sînt stelele pe cer, care-l împodobesc şi-l luminează, aceea sînt Sfinţii în viaţa Bisericii. Ei sînt luminătorii spirituali care luminează cerul vieţii creştine, arătîndu-ne drumul către Soarele Hristos. Şi după cum stea de stea se deosebeşte prin lumina, aşezarea, forma şi frumuseţea ei, unele fiind mai mari şi altele mai mici, tot astfel sînt Sfinţii din calendarul Bisericii. Stelele primesc lumina de la soare, iar Sfinţii au primit şi primesc lumina vieţii de la Mîntuitorul Hristos. De aceea Lui i-au închinat toată viaţa, au trăit în El, prin El şi pentru El, în bucurii şi necazuri, iar Dumnezeu i-a înălţat peste ceilalţi muritori, i-a răsplătit cu fericirea veşnică. Sfinţii sînt pilde de urmat pentru viaţa virtuoasă, plăcută lui Dumnezeu şi oamenilor.

Duminicile şi sărbătorile în care se preamăreşte Dumnezeu şi Sfinţii Săi, sînt adevărate izvoare şi oaze duhovniceşti în care creştinii poposind cu înţelepciune, petrecînd în meditaţie, linişte şi reculegere, îşi refac forţele religios-morale şi îşi recapătă puterile necesare în munca lor de zi cu zi şi de apropiere de Dumnezeu.

Facem un scurt popas duhovnicesc închinat preamăririi Sfîntului Marelui Mucenic Dimitrie, izvorîtorul de mir. Cinstindu-l pe el, adorăm pe Cel ce l-a întărit în lupta vieţii, pe Hristos Domnul, ne întărim credinţa că Dumnezeu este cu noi în toate zilele şi în toate împrejurările, ne ocroteşte şi ne călăuzeşte paşii către împlinirea poruncilor Sale şi mîntuirea sufletului nostru prin nădejde şi dragoste.

Sf. Dimitrie a trăit pe vremea împăratului Maximian, la începutul sec. al IV-lea. Făcea parte din armata romană şi avea o viaţă model pentru camarazii săi. Era bun, blînd şi iertător faţă de toţi. Un adevărat creştin cu gîndul, cu vorba şi cu fapta, măsurat în toate, atent, binefăcător faţă de oricine. Caracter moral integru, cinstit şi drept, împlinea necontenit voia lui Dumnezeu. Pentru purtarea sa frumoasă, pentru vrednicia şi vitejia sa deosebită, a ajuns cunoscut, iubit, preţuit şi respectat de toţi cei din jurul său şi chiar de sfetnicii împăratului şi de împăratul însuşi. Acesta chiar l-a numit proconsul (stăpînitor) peste Macedonia, ţara lui Alexandru cel Mare, avînd reşedinţa în Tesalonic.

Deşi proconsul, cu mare putere şi răspundere în imperiul roman necreştin, Sf. Dimitrie n-a uitat niciodată că este creştin şi s-a comportat ca atare în toate împrejurările. Avea trează conştiinţa că cu cît este mai sus, cu cît rangul este mai mare, cu atît este mai obligat să fie exemplu bun pentru cei de jos.

Dar viteazul ostaş al Domnului, Sf. Dimitrie, a avut duşmani între păgîni, care lucrau în umbră contra lui, zi şi noapte. Din invidie unelteau la împărat să-l scoată din post şi să-i ia rangul său mare. Il urau pentru onoarea şi trecerea pe care o avea la cei de sus, pentru caracterul şi conduita sa ireproşabilă, dar mai ales pentru că propovăduia pe Iisus Hristos Mîntuitorul. Din cauza aceasta duşmanii au făcut în ascuns sfat, i-au adus vini închipuite, pîrîndu-l la împărat că este trădător de patrie şi batjocoreşte religia păgînă, pentru că nu se închină zeilor.

Sf. Dimitrie s-a dezvinovăţit la împăratul, spunînd: „Mărite şi puternice împărate, ştiu că mă iubeşti, de aceea m-ai cinstit cu rangul de proconsul. Eu nu pot să mint, spun adevărul: sînt creştin, dar nu trădător. Sînt creştin adevărat de multă vreme şi dacă am fost aşa cum mă cunoaşteţi, harnic, cinstit şi viteaz, acestea le-am învăţat numai de la Hristos Mîntuitorul în care cred şi pe care mă silesc să-l urmez. Sînt creştin şi aceasta e cea mai mare cinste şi mîngîiere pentru sufletul meu şi sînt bucuros pentru că am găsit calea fericirii în viaţă prin El. Ca om slujesc cu credinţă împăratului meu pămîntesc, iar ca creştin servesc cu toată inima împăratului ceresc. Iubindu-L pe Iisus Hristos Domnul şi Impăratul sufletului meu nu trădez rosturile împărăţiei tale. Sînt creştin, împărate, şi în numele lui Hristos sînt gata să mor, dacă tu voieşti. Ca creştin îmi iubesc patria cerească, dar şi patria pămîntească, locul unde m-am născut, apăr steagul ei şi împlinesc ordinele tale, dacă ele nu mă opresc de la mîntuirea sufletului meu".

Pentru ţinuta sa eroică, pentru credinţa şi dragostea sa faţă de Iisus, împăratul cerurilor, Sf. Dimitrie a primit moarte de martir. După chinuri grele şi îndelungate a fost străpuns cu sulita, în anul 305.

Sf. Dimitrie a fost mai bucuros să primească moartea de martir pentru credinţa sa în Hristos ca să fie unit cu El, decît să se desfăteze în plăcerile de la curte.

Tradiţia Bisericii spune că din trupul martirizat, din moaştele sale sfinte, a izvorît mir de mult preţ, cu care ungîndu-se cei bolnavi se vindecau. Azi, şi în veac, Biserica ne cheamă şi pe noi fiii săi duhovniceşti la aceeaşi credinţă, nădejde şi dragoste, pe care le-a avut Sf. Dimitrie izvorîtorul de mir. Ea ne îndeamnă să urmăm pilda vieţii lui, care este viaţa creştină cea adevărată. El străluceşte pentru noi ca un luceafăr pe drumul vieţii către Hristos Dumnezeu.

Să zicem deci cu credinţă fierbinte şi cu inimă curată: „Doamne, ajută-ne să urmăm viaţa sfinţilor Tăi! Sfinte Mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, fii izvorîtor de dar şi milă la toţi cei ce te cinstesc pe tine în veci. Amin".

Prot. Dr. *Simion Radu*

Deschiderea
noului an şcolar 1967-1968 la Institutul Teologic Universitar din Sibiu

Duminică, 8 octombrie 1967, a avut loc deschiderea festivă a anului şcolar 1967—68 la Institutul nostru Teologic de grad Universitar din Sibiu.

Programul a început cu Sf. Liturghie, care s-a săvîrşit la orele obişnuite Duminica în Catedrala noastră mitropolitană. In fruntea soborului slujitor, compus din consilieri, profesori de la Institutul Teologic, preoţi şi diaconi, se afla P. C. vicar arhiepiscopesc Traian Belaşcu.

Festivitatea s-a continuat apoi în aula Institutului Teologic, în prezenţa profesorilor, studenţilor şi a numeroşi credincioşi. Era de asemenea de faţă Dl decan Hermann Binder, reprezentînd Episcopia Evanghelică C. A. din Sibiu.

După intonarea rugăciunii „Impărate Ceresc" de către corul studenţilor, condus de C. diacon I. Popescu, ia cuvîntul P. C. rector Dr. *S. Vlad,* care face o incursiune în trecutul zbuciumat al Bisericii noastre ortodoxe din Transilvania, arătînd, printre altele, că preoţimea română, ridicată din mijlocul credincioşilor, a rămas înfrăţită cu truda şi necazurile lor.

Aşa s-a ţinut trează credinţa ortodoxă, care era legea românească, la care credincioşii români au ţinut cu toată tăria împotriva presiunilor de toate felurile de a fi convertiţi la altă lege. „Preoţii români mai bucuros sar în foc decît să-şi lase legea", consemna o cronică catolică cu veacuri în urmă.

Incă alte multe mărturii grăiesc despre lupta preoţilor şi credincioşilor noştri pentru păstrarea unităţii lor de credinţă. Menţinîndu-se unitatea de credinţă, s-a ţinut şi unitatea naţională a românilor din Transilvania.

(Continuare în pag. 4)

Oglinda unui progres continuu

Trăim un moment deosebit de important al dezvoltării țării noastre. Ne aflăm în plină desfășurare a programului de ridicare pe o treaptă superioară a desăvîrșirii construcției socialiste, elaborat de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R.

O dovadă mult grăitoare în acest sens este „Anuarul statistic 1967", *prezentare în spirit realist și de amploare a marilor realizări ale României socialiste în toate domeniile vieții economice și social-culturale.*

O trăsătură caracteristică și elocventă a acestei lucrări este aceea că oferă — exprimată în grafice sugestive și tabele cu cifre semnificative — o sinteză cuprinzătoare cu privire la modul în care sînt traduse în viață programul elaborat de Congresul al IX-lea al P.C.R., prevederile planului cincinal.

Datele statistice ale Anuarului 1967 dovedesc în chip elocvent constanta ritmului rapid de creștere a forțelor de producție, care se datorește industrializării socialiste, dezvoltarea mereu ascendentă, echilibrată și armonioasă a întregii noastre economii naționale, precum și ridicarea sistematică a nivelului de trai al poporului.

Consecința firească a acestei dezvoltări a forțelor de producție și a economiei noastre naționale este faptul că venitul național — în comparație cu anul 1938 — a fost în anul 1966 de 4,5 ori mai mare. Ca să ne dăm bine seama ce înseamnă acest progres, este deajuns să ne gîndim că dacă s-ar fi mers mai departe în ritmul mediu anual de creștere a venitului național realizat între anii 1929—1937, ritm care era de numai 1,1 la sută, atunci ar fi fost necesară o perioadă de aproape 140 de ani spre a atinge nivelul din 1966.

O analiză sumară a datelor pe care le cuprinde anuarul, duce la concluzia clară că fiecare an al construcției socialiste a însemnat un important pas înainte pe calea prosperității țării noastre și a ridicării potențialului său economic. *În această privință, sînt deosebit de grăitoare cifrele privind investițiile, pîrghie esențială a politicii economice a partidului nostru. Astfel, în anul 1966, volumul total al investițiilor din economie s-a ridicat la 48,9 miliarde lei, adică mai mult de patru cincimi din sumele cheltuite în acest scop în perioada primului cincinal (1951—1955). De unde rezultă că anul 1966 echivalează cu aproape 5 ani din etapa de început a construcției socialiste.*

Partea cea mai substanțială a fondurilor de investiții a fost destinată dezvoltării industriei, dîndu-se precădere ramurilor hotărîtoare pentru această dezvoltare. În anul 1966, mai mult de jumătate din totalul fondurilor de investiții, și anume 24,8 miliarde lei, au fost alocate industriei. Față de anul 1950, fondurile fixe din industrie au crescut de peste patru ori. Mulțumită acestui fapt, în perioada 1959—1966 sute de întreprinderi și secții noi au fost puse în funcțiune; de asemenea, au fost reutilate în chip modern numeroase întreprinderi.

Politica de continuare neabătută a industrializării socialiste duce la desfășurarea unui ritm înalt de creștere a producției. Astfel, țara noastră se situează între țările cu cea mai viguroasă dezvoltare industrială. În anul 1966, producția industrială a crescut de 11 ori față de anul 1938. Ceea ce înseamnă că în numai 5 săptămîni s-a realizat producția anului 1938 întreg. Nu mai puțin grăitor este faptul că 67,9 la sută din totalul utilajelor și instrumentelor instalate în anul 1966 provin din țară.

A crescut nu numai cantitatea, ci și calitatea producției industriale. Faptul că la un mare număr de produse realizate în anul 1966, nu sînt trecute cifre pentru anul 1938, dovedește că o dată cu creșterea producției industriale, a avut loc un proces de lărgire a varietății produselor fabricate.

O asemenea creștere calitativă — însoțită de introducerea progresului tehnic în industrie — a asigurat tot mai înalta valorificare a resurselor naturale ale țării, creșterea eficienței economice a fondurilor fixe și sporirea continuă a productivității muncii. Astfel, numai în ultimii 6 ani, consumul de energie electrică pe un muncitor din industrie a crescut de aproape 2 ori, productivitatea muncii a crescut anual, în medie, cu 7,8 la sută; creșterea producției industriale a luat-o înaintea creșterii fondurilor fixe (ceea ce arată limpede o sporire a eficienței dotării economiei cu mijloace tehnice moderne).

Dezvoltarea producției industriale a adus după sine modificarea înfățișării exportului românesc. În totalul exportului, ponderea mașinilor și utilajelor a crescut de la 4,2 la sută în 1950, la 17,3 la sută în 1966, iar a produselor chimice, îngrășămintelor și cauciucului de la 1,7 la sută, la 5,8 la sută. În consecință, exportăm astfel de produse în zeci de țări și inscripția „fabricat în România" se bucură de prestigiu.

Anuarul reflectă în cifre și rezultatele pozitive obținute în anul 1966 de agricultura noastră socialistă, ramură de bază a economiei naționale. În anul 1966, producția agricolă a înregistrat o creștere de peste 14 la sută față de anul 1965. Acest spor este rodul măsurilor luate pentru dezvoltarea bazei tehnice-materiale a agriculturii și perfecționarea organizării și conducerii acestui însemnat sector al economiei noastre naționale. Astfel, producția totală de cereale a fost în 1966 de 13,9 milioane tone, iar producția de grîu s-a ridicat la 5,1 milioane tone. De asemenea, a crescut efectivul de animale, ajungînd la începutul lui 1967 la 5,2 milioane capete bovine, 5,4 milioane porcine și 14,1 milioane ovine.

Din datele anuarului rezultă succese însemnate și în celelalte ramuri ale economiei. Progresul continuu al industriei și agriculturii a îngăduit dezvoltarea și modernizarea transporturilor de mărfuri și de călători. În 1966, volumul mărfurilor transportate a fost de 4 ori mai mare decît în 1950. Totodată, s-au creat condiții pentru utilizarea din ce în ce mai rațională a forțelor de muncă existente.

Toate aceste progrese mijlocesc îmbunătățirea condițiilor de viață *ale oamenilor muncii. Astfel, între anii 1950—1966 salariul real a sporit de 2,4 ori, iar volumul desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist de 5,3 ori. În perioada 1951—1966, au fost construite și date în folosință din fondurile statului aproape 450.000 apartamente, cu un grad de confort în continuă creștere. Totodată, s-au creat posibilități ca, în aceeași perioadă, populația să-și construiască, folosind fondurile proprii, un număr de circa 1.200.000 case.*

Au fost alocate sume importante pentru dezvoltarea învățămîntului și culturii, ocrotirea sănătății, acordarea de pensii și alte acțiuni social-culturale. Toate aceste cheltuieli reprezintă un sfert din bugetul țării. Astfel, cheltuielile social-culturale pe un locuitor s-au ridicat în 1966 la 1230 lei, față de 211 lei în 1950.

Graiul cifrelor este atît de limpede și de convingător, încît nu este nevoie de nici un comentar. De aceea, putem spune că Anuarul statistic 1967 constituie o dovadă de netăgăduit că programul în vederea dezvoltării armonioase și multilaterale a țării noastre se înfăptuiește sistematic, fapt care deschide perspectiva certă a înfloririi continue a economiei și culturii, a ridicării nivelului de trai al poporului.

Dar pentru ca această perspectivă să prindă întruchipare deplină este nevoie de munca susținută, de însuflețirea și dăruirea generoasă a fiecărui cetățean al patriei noastre.

Prof. C. Sîrbu

Caută pacea și aleargă după ea

Tema aceasta este pusă ca frontispiciu pentru a 3-a întrunire Pancreștină pentru pace, care va avea loc la Praga, în primăvara anului 1968. In pregătirea lucrărilor, s-a întrunit la București, între 18—24 septembrie 1967, consultația Conferinței Creștine pentru Pace, spre a stabili tematica și problemele de discuție pentru acea Pancreștină pentru pace, al cărei scop mai este de a mobiliza opinia publică creștină prin lozinca: Salvați omul, pacea este posibilă.

La consultație au participat 85 de delegați, dintre care 71 din 13 țări europene, 4 din Africa, 6 din America și 4 din Asia. Delegația ortodoxă cuprindea 17 membri, în frunte cu I. P. S. Mitropolitul Ignatie Hazim din Patriarhia Antiohiei, I. P. S. Mitropolitul Nicodim din Leningrad și Arhiepiscopul Mihail de Stavropol din Patriarhia Rusă, I. P. S. Mitropolitii Iustin al Moldovei și Sucevei și Nicolae al Banatului din Patriarhia Română, I. P. S. Mitropolitul Maxim de Loveci din Patriarhia Bulgară și I. P. S. Mitropolitul Dorotei de Praga și a toată Cehoslovacia. Consultația și-a desfășurat lucrările cu binecuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian al Bisericii Ortodoxe Române.

După solemnitatea inaugurării, după cuvîntul de bine venire al I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului și răspunsul președintelui Conferinței creștine pentru pace, prof. J. Hromadka, a urmat conferința inaugurală, susținută de episcopul reformat T. Bartha de la Budapesta. In cuvîntarea sa, vorbitorul a subliniat necesitatea ca creștinii să răspundă conștiincios la apelurile păcii, căci numai așa își vor împlini chemarea lor de creștini și de ucenici ai Mîntuitorului Iisus Hristos, care este „Domnul păcii".

Apoi au urmat două referate, susținute de prof. H. Bandt din R.D.G. și de pastorul H. Mochalski din R.F.G., la tema: Actualitatea în teologie și politică. Primul a precizat că îndemnurile păcii sînt o poruncă de la Mîntuitorul, pentru ca creștinii să aplice în viața lor dragostea către semen, care poate fi realizată în variate moduri, așa precum Biserica Ortodoxă își desfășoară activitatea, ca să „împlinească viața și învățătura Mîntuitorului în lume". Al doilea a aplicat principiile creștine ale păcii la faptele concrete din actualitate, care necesită tocmai această contribuție creștină.

In continuarea lucrărilor, participanții au lucrat în șase grupe și anume: în grupa teologică, în care s-a precizat pe bază de citate biblice și din teologie, că pacea și stăruința pentru ea este una din preocupările principale ale fiecărui creștin, căci fără această pace nu este posibilă o mîntuire a sufletului; iar pacea trebuie împlinită în faptele vieții, căci fără de fapte, credința este moartă (Iacob 2, 17). In grupa internațională s-au dezbătut problemele care tulbură liniștea lumii, precum agresiunea S.U.A. în Vietnam, tulburările din Africa și din Orientul Apropiat, militarismul și altele, față de care creștinul are de spus un cuvînt, căci acestea nu corespund principiului dragostei față de semen, cerută de Mîntuitorul (Ioan 13, 34). In grupa economică s-a dezbătut problema lipsurilor și a foamei care stăpînește în lume și care poate fi înlăturată, dacă toate statele își coordonează relațiile economice, pentru ca toți să aibă, și încă din belșug (Matei 14, 20). In grupa următoare s-a discutat despre popoarele în dezvoltare, care au nevoie de un ajutor imediat și frățesc, pentru a scăpa mai repede de lipsurile în care se află (Pilda tînărului bogat, Matei 19, 21). In grupa tineretului s-a consemnat dorința tineretului creștin, ca în lume să nu mai fie necazuri, lipsuri, distrugeri și morți în război, ci să fie așezată pacea și bună starea, așa precum a rînduit-o

(Continuare în pag. 4)

Cuvîntul şi valoarea sa

Dintre toate vieţuitoarele de pe pămînt singur omul are posibilitatea de a-şi comunica gîndurile, sentimentele şi ideile. Aceasta datorită limbajului, fenomen specific omenesc. Fără ajutorul limbajului nu poate fi concepută nici existenţa omului şi nici cea a societăţii, pentru că societatea trăieşte în baza unor strînse legături dintre membrii săi. Oamenii trăind şi muncind întreolaltă ajung în contact involuntar, şi ceea ce le permite a-şi împărtăşi gîndurile şi simţămintele este tocmai limbajul, prin intermediul cuvîntului rostit sau scris.

Aşadar, cuvintele sînt nişte adevărate vase în care turnăm simţămintele noastre, cu ajutorul cărora ne facem înţeleşi. Cu cît o limbă este mai bogată în cuvinte, care pot exprima ideile cele mai abstracte, cu atît bogăţia interioară a sufletului omenesc poate fi redată mai fidel.

Meditînd asupra valorii cuvîntului, ca fenomen specific omenesc, vedem cum gîndul nostru merge mai departe, descoperind noi corelaţii.

Aşa vedem că Dumnezeu relaţia Sa cu lumea, cu noi oamenii, a încredinţat-o tocmai Cuvîntului, despre care Sf. Apostol Ioan în Prologul Evangheliei a IV-a scria: „La început era ...“ (v. 1) şi că „toate lucrurile au fost făcute prin el; şi nimic din ce a fost făcut, n-a fost făcut fără El“ (v. 3).

In Prologul Evangheliei a IV-a se insistă asupra preexistenţei Cuvîntului, adică a persoanei a doua din Sf. Treime, a Mîntuitorului Iisus Hristos, vrînd s-arate cititorilor săi că n-a fost timp în care El să nu fi existat. De aici este lesne de înţeles că e vorba de o personificare, că Mîntuitorul Iisus este Cuvîntul Tatălui, pentru că El a fost acela care a comunicat lumii voia Sa. Prin El s-a făcut înţeleasă voia Tatălui în lume, deoarece numai El „l-a făcut cunoscut“ (In. 1, 18).

Iisus Hristos comunicîndu-ne voia lui Dumnezeu, care era de a înfrăţi şi întoarce lumea spre El, se comunică El însuşi, întrucît El formează o unitate indisolubilă cu aceia care purificîndu-se se alătură de El. Aceasta ne-a fost descoperit tot printr-un cuvînt al Său şi anume pe drumul Damascului, cînd a rostit cuvintele: „Saule, Saule, pentru ce mă prigoneşti ...“ (F. Ap. 8, 4). Unitatea desăvîrşită se vede de aici, cînd Iisus se identifică cu adoratorii Săi.

Valoarea netăgăduită a cuvîntului ne-o arată însuşi dumnezeiescul Apostol Ioan cînd, insuflat fiind, a identificat pe Iisus cu mijlocul cel mai înălţat de comunicare, Cuvîntul. Prin cuvînt se descoperă lucrurile, gîndurile, ideile şi sentimentele. Ori, nu poţi intra cu cineva în comuniune pe care mai înainte nu l-ai cunoscut, şi tocmai de aceea Dumnezeu s-a făcut cunoscut prin cuvînt, dar în acest caz cuvîntul nu este oscilatoriu, măsurat, palid şi neputincios, ci el are totul din perfecţiunea dumnezeirii, căci toate vor dispare şi vor trece, numai El va fi veşnic viu.

De fapt tocmai în aceasta stă valoarea cuvîntului, de a avea un corespondent în realitate, adică, de a avea o acoperire. In acest sens semnificative sînt cuvintele pe care un scriitor le pune pe buza diavolului care, căutînd a-l convinge pe Iuda să-l vîndă pe Iisus, îi zice: „Oare ce sînt cuvintele? Simboluri amăgitoare, măşti ale adevărului ...“ (G. Papini, Martorii Patimilor). Aceste cuvinte puse pe seama amăgitorului nu ne surprind pentru că Sf. Scriptură ne spune despre el că este „tatăl minciunii“ (Ioan 8, 44).

Mîntuitorul Iisus este Cuvîntul desăvîrşit în care „n-a existat minciună“ şi nici putinţa de-a greşi. Dumnezeu şi om asemenea nouă, cu singura deosebire că era lipsit de păcat, Iisus Cuvîntul nu era legat de limita şi neputinţa expresiei, care nu toate le poate exprima fidel şi clar, şi care legată fiind de gîndire nu poate fi rostită decît după lungi deliberări şi reflexii. Gîndirea este aceea care ne dă valoarea unică şi totuşi ea ne exprimă neputinţa noastră. De acea felul în care-şi descoperă Dumnezeu voia Sa prin Cuvîntul — Iisus Hristos, este deosebită de cuvîntul nostru „care iese din minte (şi) nu este în totul acelaşi cu mintea, dar nici cu totul deosebit de ea, dar pentru că este din minte este altul decît ea, şi pentru că aduce însăşi mintea la expresie, nu este cu totul deosebit de ea, ci este unul cu ea în ce priveşte natura, dar deosebit de ea în ce priveşte subiectul. Tot astfel şi Cuvîntul lui Dumnezeu, prin faptul că există prin el Insuşi, se deosebeşte de Acela de la care are existenţa; dar prin faptul că arată în El Insuşi pe Acela care se văd la Dumnezeu, este identic cu El în ce priveşte natura. Căci după cum se vede desăvîrşire în toate la Tatăl, tot astfel se vede şi la Cuvîntul născut din El“ (Sf. Ioan Damaschinul, Dogmatica, p. 15).

Valoarea cuvîntului în viaţa noastră este de mare importanţă, căci el ne dă posibilitatea de a trăi în societate organizat şi de a ne dezvolta sufleteşte.

Pe cît de mare este pentru viaţa noastră valoarea limbajului, a cuvîntului, pe atît de fericită este calea prin care Dumnezeu a ştiut a ne descoperi voia Sa, prin Cuvîntul Său, Iisus Hristos, Cuvîntul vieţii noastre.

Paul Claudel a descompus în mod semnificativ cuvîntul *„a cunoaşte“*, scriind *co-naissance*, de aici rezultînd că a cunoaşte înseamnă *a te naşte* împreună cu obiectul cunoaşterii. (T. Vianu, Problemele metaforii şi alte studii de stilistică).

Tot aşa putem spune şi noi căci cunoscînd pe Dumnezeu prin Iisus Hristos — Cuvîntul, sîntem renăscuţi odată cu cunoaşterea Lui.

Pr. *Vasile Petrica*

Caută pacea şi aleargă după ea

(Urmare din pag. 3)

Dumnezeu de la început, cînd a făcut toate bune (Facerea 1, 31). In fine în grupa unităţii creştine s-a cerut ca creştinii să nu se dușmănească întreolaltă, ci dimpotrivă să colaboreze între ei pentru binele comun, căci dușmăniile sînt împotriva voii lui Dumnezeu (Matei 23, 35).

Cele discutate în grupe au fost apoi supuse plenului consultaţiei, care le-a completat şi le-a aprobat ca bune pentru a fi material informativ în viitor şi bază pentru Pancreştina a 3-a din anul viitor.

Lucrarea bună a consultaţei a fost apoi valorificată de preşedintele J. Hromadka, care a spus între altele: Condiţiile, oferite de Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian pentru ţinerea consultaţiei, au determinat un climat din cele mai roditoare, pentru ca lucrările să poată face faţă împrejurărilor şi nevoilor de azi. Astfel membrii conferinţei şi-au întărit credinţa şi convingerea, că din Sf. Evanghelie, şi sub scutul Sf. Duh, vor putea susţine o activitate serioasă şi convingătoare pentru împlinirea păcii în lume, după cum suna şi cîntarea îngerilor la ieslea Domnului „pace pe pămînt şi bunăvoire între oameni“ (Luca 2, 14). Conferinţa creştină pentru pace stăruie în toate colţurile lumii, prin filiale proprii, pentru ca toţi creştinii de bine să dea mîna cu toţi aceia care de asemenea au la inimă binele obştesc, şi astfel cu toţii împreună să asigure pacea şi bunăstarea tuturor. Precum ucenicii pe drumul spre Emaus s-au învrednicit să-l aibă pe Mîntuitorul Iisus Hristos între ei, aşa şi noi, făcătorii de pace, îi spunem aceleaşi cuvinte, îi facem aceeaşi invitare: „Rămîi, Doamne cu noi“ (Luca 24, 29).

Participanţii la consultaţie s-au bucurat şi ei de faptul, că ministrul de externe al României, Corneliu Mănescu, a fost ales preşedinte al Adunării Generale XXII a Organizaţiei Naţiunilor Unite, fapt care stă dovadă, că România este o ţară foarte apreciată în lume. Deci şi lucrările consultaţiei au stat sub această apreciere, chiar mondială.

Şi ca la orice lucrare creştină, încheierea s-a făcut cu mulţămită către Mîntuitorul Iisus Hristos, printr-o Sf. Liturghie, săvîrşită în catedrala patriarhală din Bucureşti, oficiată de un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. S. Mitropolitul Dorotei de Praga, I. P. S. Mitropolitul Ignatie din Liban şi I. P. S. Mitropolitul Nicolae al Banatului, în ziua de Duminică, din 24 septembrie.

Dînd slavă lui Dumnezeu, participanţii la consultaţie au plecat apoi pe la casele lor, convinşi în sufletul lor de asigurarea Mîntuitorului: „cel ce crede în Mine, şi lucrurile pe care le fac Eu le va putea face“ (Ioan 14, 12), pentru că „orice veţi cere întru numele Meu, Eu voi face“ (Ioan 14, 14), căci „plata mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum este fapta lui“ (Apoc. 22, 12).

Şi în adevăr, mare este şi va fi plata „făcătorilor de pace!“

Prof. *M. Şesan*

Deschiderea anului şcolar...

(Urmare din pag. 2)

Cînd, în sec. 19, în Transilvania s-a afirmat principiul unităţii de stat prin unitatea de limbă, Biserica noastră ortodoxă a înfiinţat şcoli pe care le-a susţinut prin contribuţia credincioşilor şi în care s-a învăţat în limba română.

Unitatea sufletească a românilor ortodocşi cu cei uniţi era deplină. Aceasta s-a vădit şi în cadrul Astrei şi în alte activităţi, care au contribuit la pregătirea unităţii naţionale din 1918 şi apoi la cea bisericească din 1948. Această unitate de neam şi de credinţă trebuie întărită. In acest sens sînt îndemnaţi să se pregătească şi să lucreze studenţii teologi, sprijinind totodată programul de înălţare socială din ţara noastră.

In încheiere, P. C. rector mulţumeşte P. F. Patriarh, I. P. S. Mitropoliţi, ai Ardealului şi Banatului, precum şi P. S. Episcopi din Transilvania pentru ajutorul dat Institutului.

Mulţumeşte de asemenea Departamentului Cultelor pentru sprijinul acordat.

Mulţumind tuturor celor prezenţi la festivitate, declară deschis anul şcolar 1967—1968.

In continuarea programului, corul a executat „Cu adevărat mare este taina creştinătăţii“.

In numele I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*, a luat cuvîntul P. C. vicar *Tr. Belaşcu*, care — arătînd că deşi I. P. S. Sa lipseşte de la această festivitate, plecat fiind pentru îndatoriri mai înalte, cu duhul este prezent între noi — subliniază cu deosebire climatul de libertate religioasă din ţara noastră. In acest climat, Biserica noastră desfăşoară o activitate vie, atît pe plan intern cît şi pe plan extern.

De acest climat de libertate se bucură şi celelalte culte. De aceea astăzi nu se mai poate vorbi de ură confesională şi jigniri confesionale, toate cultele găsind un limbaj comun, cel al prieteniei şi al păcii.

In continuare, P. C. Sa atrage atenţia studenţilor că, întocmai ca Apostolii Domnului, sînt luaţi din lume şi pregătiţi pentru aceeaşi lume pentru a propovădui Evanghelia lui Iisus Hristos, Mîntuitorul neamului omenesc, lucrare care, în această epocă mai ales, cere o gîndire vie şi cunoştinţe bogate. De aceea sînt îndrumaţi să-şi dobîndească o cultură generală cît mai întinsă, din cît mai multe domenii, străduindu-se totodată să se formeze în spiritul disciplinei liber consimţite.

In încheierea cuvîntului său, P. C. vicar arată prestigiul internaţional deosebit de care se bucură ţara noastră peste hotare, datorită activităţii sale constructive, de pace şi colaborare între popoare.

Corul studenţilor execută „Trei culori“, bucată corală cu care s-a şi încheiat festivitatea de deschidere a noului an academic la Institutul nostru Teologic de grad Universitar din Sibiu.

Participant

REDACŢIA: Secţia culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

SIBIU

UL 115 Sibiu, 1 noiembrie 1967 Nr. 41—42

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35 — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

A cincea Adunare Generală a Conferinţei Bisericilor Europene (Nyborg V)

Între 29 septembrie şi 5 octombrie 1967 a avut loc la Pörtschach (Austria) a cincea Adunare Generală a Conferinţei Bisericilor Europene, la care au luat parte circa 300 delegaţi ai Bisericilor din Europa (ortodoxe şi protestante) şi invitaţi şi observatori romano-catolici.

Delegaţia Bisericii noastre a fost formată din Î. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei — conducătorul delegaţiei, Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. C. Rector N. Nicolaescu de la Institutul Teologic Universitar din Bucureşti, P. C. Prof. Ioan Coman de la acelaşi Institut, P. C. Prof. Gheorghe Moisescu, superiorul capelei române din Viena. Biserica reformată din Timişoara a fost reprezentată prin protopopul Leon Penker.

Deviza sub care s-au desfăşurat lucrările Adunării Generale a fost: „A sluji şi a împăca — sarcina de azi a Bisericilor europene".

De aceea atmosfera şi hotărîrile adunării au fost axate pe lucrarea acestor Biserici pentru promovarea păcii şi colaborării multilaterale între popoarele europene din Răsărit şi Apus, Nord şi Sud. Totodată cu acest prilej Conferinţa Bisericilor Europene a ajuns la conştiinţa mai deplină a rolului ei ca organizaţie independentă, a specificului care îi justifică existenţa şi acţiunea. S-a deschis astfel o etapă nouă în viaţa Conferinţei Bisericilor Europene, în care prezenţa ei în problemele mari ale Europei actuale va fi mai vie, mai activă.

Ca aspect general e de remarcat atmosfera de frăţietate creştină între reprezentanţii unor Biserici atît de variate, atmosferă care a favorizat nu numai contacte personale utile de informări reciproce, de discuţii prieteneşti, ci şi luarea de hotăriri constructive în problemele ce stau în faţa Bisericilor Europene şi la rezolvarea cărora toate Bisericile sînt chemate să-şi dea contribuţia neprecupeţită. Delegaţia noastră (inclusiv Prot. Penker) — în frunte cu Î. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei (membru marcant al Prezidiului) a fost preţuită în mod deosebit pentru atitudinea ei pozitivă, echilibrată în toate chestiunile ce s-au discutat şi în toate soluţiile ce s-au dat.

Ca Preşedinte al Adunării Generale a fost ales Prof. Dr. E. Emmen (olandez), iar ca vicepreşedinţi d. St. Jung (francez) şi Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

„Documentul pregătitor" al Adunării Generale a fost publicat sub titlul: „A sluji şi împăca — sarcina de bază a Bisericilor europene".

După discuţiile pe cele cinci secţii şi dezbaterile în şedinţe plenare — unde s-au confruntat diferite păreri — au fost prezentate Adunării Generale rapoartele pe secţii.

Secţia I — *cu tema: „Slujirea împăcării în lumea modernă" (In ce fel pastorii şi laicii pot exercita slujirea Bisericii în lumea modernă? II Cor. 5, 19—21) — în raportul ei porneşte de la constatarea că „a sluji şi a împăca constituie însăşi misiunea Bisericii".*

Pentru ca lucrarea de slujire şi împăcare să fie efectivă e nevoie: 1. să se dezvolte relaţiile ecumenice cu toate Bisericile (inclusiv Biserica romano-catolică) ca ele să „conlucreze frăţeşte în slujire şi împăcare"; 2. Să se activeze pentru risipirea prejudecăţilor, neîncrederii, tensiunii, care promovează războiul rece şi tulbură pacea şi să fie sprijinite acţiunile pentru pace pe plan local şi universal; 3. Să fie angajaţi şi laicii în lucrarea păcii între oameni şi popoare.

Secţia II — *cu tema: „Constituţia şi fizionomia Bisericii în cursul deceniului următor" (Ce consecinţe trebuie să tragă Biserica din evoluţia structurilor societăţii moderne? Rom. 12, 1—2). La această temă, reprezentanţii Bisericilor Ortodoxe (Î. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei, reprezentanţi ai Bisericilor rusă, sîrbă) au criticat raportul prezentat, arătînd că Biserica Ortodoxă are structura sa ierarhic-sinodală şi cultul său de la Mîntuitorul, Sfinţii Apostoli şi Sfinţii Părinţi şi nu are nevoie de nici o transformare în organizare şi cult. De altfel în privinţa aceasta fiecare Biserică îşi rezolvă problemele singură după situaţia şi nevoile sale.*

Secţia III — *cu tema: „Creştinul şi tehnologia modernă" (care e locul creştinului într-o societate tehnologică?) — în raportul prezentat recunoaşte progresele aduse de industrializare şi automatizare, dar arată şi urmările negative în unele ţări şi mai ales situaţia grea a popoarelor slab dezvoltate. De aici necesitatea ca Bisericile să sprijinească „programul mondial de dezvoltare". Tehnica trebuie să aibă un sens, adică să slujească binelui uman. Biserica poate folosi mijloacele tehnice moderne şi să ţină seamă în activitatea ei de transformările aduse de tehnică în societatea de azi şi în mentalitatea credincioşilor.*

Secţia IV — *cu tema: „Creştinul, cetăţeanul şi statul" (ce înseamnă o slujire creştină într-un stat modern?) a exprimat două păreri deosebite. Majoritatea membrilor secţiei a afirmat astfel că creştinul trebuie „să conlucreze activ" la dezvoltarea societăţii. El trebuie să promoveze tot ceea ce slujeşte umanizarea şi să se opună la ceea ce este inuman.*

Secţia V -- *cu tema: „Biserica, statele şi societatea". (Care e răspunderea Bisericilor în promovarea păcii, securităţii şi mai bunei cooperări a tuturor naţiunilor în Europa şi în toată lumea?) — a adus în raportul ei nu numai îndrumări generale, ci şi atitudini concrete în actualitate. De aceea acest referat a suscitat un interes deosebit şi a fost bine primit de Adunare. „A sluji şi a împăca — afirmă raportul — în (Biserică) şi între Biserici, în (Stat) şi între state şi în sfîrşit în şi pentru societate sînt totdeauna un dar al Domnului nostru. El ne-a dat posibilitatea să căutăm calea păcii şi să mergem pe ea. A căuta* pacea *înseamnă a practica mereu şi din nou dreptatea. Prin aceasta pacea e un proces dinamic". „Coexistenţa e o formă deosebită a păcii, în care statele" — care n-au în toate problemele aceleaşi păreri — „se respectă ca egale" (egal îndreptăţite). „Proexistenţa, de asemenea, e o formă deosebită a păcii", care însă nu „cere numai egalitate", ci şi sprijinirea „celor ce au nevoie de ajutor".*

Contribuţia la pacea în Europa trebuie să stea pe primul plan.E nevoie de o consecventă politică de destindere, de renunţare la folosirea forţei şi de rezolvarea problemei germane în acest spirit.

Exprimînd bucuria pentru atmosfera de destindere stabilită în ultimii ani în Europa, se propune pentru întărirea păcii şi colaborării ţinerea unei conferinţe a şefilor de guverne din Europa, care ar avea un rol important în desfiinţarea blocurilor militare, în intensificarea relaţiilor prieteneşti şi o mai largă cooperare pentru sarcinile de dezvoltare a „lumii a treia".

Se cere apoi încetarea războiului din Vietnam prin aplicarea hotărîrilor Conferinţei de la Geneva din 1954.

Adunarea Generală Nyborg V s-a încheiat cu votarea în unanimitate a Mesajului, *care constituie concluzia lucrărilor ei.*

In Mesaj, *se afirmă printre altele că misiunea Bisericilor Europene trebuie să se caracterizeze prin servire şi împăcare, aşa de necesare în continentul nostru ca şi oriunde în lume. Bisericile Europene au această misiune de la Hristos Iisus, Fiul lui Dumnezeu, la a cărui lucrare sînt chemate să participe. El s-a identificat cu omul şi astfel a adus o nouă speranţă lumii prin împăcarea oamenilor cu Dumnezeu, a lor întreolaltă şi cu toată creaţiunea.*

Adunarea Generală Nyborg V a hotărît de asemenea crearea unui Secretariat general permanent al Conferinţei Bisericilor Europene şi a ales în unanimitate ca Secretar General pe Rev. Dr. G. G. Williams, care se bucură de preţuirea tuturor şi care e un prieten al ţării şi Bisericii noastre. S-a stabilit totodată ca să existe trei grupe de studiu: 1. Bisericile europene şi ale altor continente; 2. Slujirea Bisericii în societate; 3) Probleme eclesiologice în societatea Europeană modernă.

S-a hotărît ca viitoarea adunare (Nyborg VI) să aibă loc în 1970 într-o localitate care se va fixa ulterior.

Bucuria delegaţiei noastre a fost faptul că Biserica noastră este cunoscută şi apreciată pentru felul cum lucrează şi pe plan intern şi pe plan ecumenic în spiritul lui Hristos şi al vremurilor noi. La fel sînt preţuiţi Ierarhii Bisericii noastre, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Am fost de asemenea mîndri să vedem că participanţi la Adunarea Generală şi autorităţile austriece cunosc şi apreciază într-un mod deosebit marile progrese ale ţării noastre, realizate într-un timp atît de scurt şi politica de pace şi colaborare între popoare, bazate pe respectarea libertăţii, independenţei, suveranităţii, egalităţii în drepturi şi avantajului reciproc.

Nădăjduim că rezultatele pozitive de la Nyborg V vor da roadele aşteptate spre binele şi pacea a toată lumea.

N.

20 de ani

de la reînființarea Mitropoliei Banatului

Recunoscîndu-se justețea aspirațiilor clerului și poporului dreptcredincios din ținuturile bănățene, în anul 1947, prin Decret de Stat, se reînființează Mitropolia Ortodoxă a Banatului, cu scaunul de reședință la Timișoara.

Implinindu-se în 1967 20 de ani de la acest eveniment, I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu al Banatului a hotărît ca el să fie sărbătorit într-un cadru festiv deosebit.

Solemnitatea acestei aniversări a avut loc Duminică, 29 octombrie 1967, fiind invitat să participe, pe lîngă alte personalități, și I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului. Răspunzînd acestei poftiri, I. P. S. Sa a fost însoțit de P. C. vicar arhiepiscopesc Traian Belașcu și de C. arhid. I. Bolog.

Astfel, Duminică 29 octombrie a.c., ora 9.15, un sobor de preoți și diaconi precum și credincioși, la intrarea în măreața Catedrală ortodoxă din Timișoara, au primit cu toată căldura sufletească pe Inalții Ierarhi: Nicolae — Mitropolitul Ardealului, Nicolae — Mitropolitul Banatului și Teoctist — Episcopul Aradului.

Sfînta Liturghie arhierească începe la ora 9,30.

Slujitori și credincioși își împletesc în evlavioasă rugăciune gînduri de preamărire a lui Dumnezeu pentru vremurile frumoase pe care le trăim și smerită recunoștință înaintașilor care și-au adus prinosul lor de jertfelnicie și contribuție la împlinirea evenimentului sărbătorit.

La sfîrșitul Sf. Liturghii s-a slujit un parastas pentru pomenirea mitropoliților, episcopilor, preoților și credincioșilor mai de seamă, adormiți în Domnul, a căror activitate pentru binele obștesc este apreciată după cuviință.

In cadrul Sf. Liturghii, alături de ceilalți Ierarhi a vorbit credincioșilor și I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, subliniind, printre altele, legăturile strînse dintre cele două Mitropolii, a Ardealului și Banatului, rolul mitropolitului A. Șaguna în viața bisericească și națională a românilor transilvăneni, despre activitatea care se desfășoară în întreaga noastră Biserică pentru zidirea credincioșilor și prosperarea Patriei noastre etc.

La ora 14,30, în Reședința mitropolitană s-a servit o masă festivă în cinstea oaspeților, la care au luat parte și reprezentanți ai autorităților locale și conducătorii de culte din localitate.

După masă, la ora 18, tot în Catedrala din Timișoara un sobor de preoți și diaconi a săvîrșit Vecernia și acatistul Sf. Iosif cel Nou, ale cărui moaște se află în Sf. Catedrală, în prezența Inalților Ierarhi Nicolae al Ardealului și Nicolae al Banatului.

In cadrul Vecerniei I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a vorbit din nou, despre puterea lui Dumnezeu care lucrează ziditor în lume, transformînd pe om din rob al păcatului în lucrător pentru binele obștesc, în luptător pentru pace și bună înțelegere în lume, pentru dragoste și dreptate socială pe întregul pămînt.

A doua zi, 30 oct. a.c., dînd urmare invitației I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, Inalții Ierarhi au făcut o *vizită canonică la Caransebeș*, unde li s-a făcut o frumoasă primire în Catedrala fostei Episcopii și la Seminarul Teologic din localitate. Aici au dat înțelepte povețe, atît corpului profesoral cît și elevilor.

Impărtășind arhierești binecuvîntări tuturor ostenitorilor în ogorul școalei, cei doi Arhipăstori s-au despărțit, îmbrățișîndu-se în dragoste frățească, purtînd fiecare în inimă și gînd amintirea momentelor de aleasă trăire duhovnicească la care au luat parte.

R.

Urmarea Mîntuitorului Iisus Hristo

Pe noi, creștinii, Domnul ne cheamă spre a-i urma în mod liber, prin hotărîre liberă, căci Dumnezeu ne respectă libertatea noastră, acest mare dar. De aceea Domnul ne cheamă, dar nu ne silește. Mare cinste, mare cunună, dar tot așa de mare răspundere. Aceasta este religia, aceasta este adevărata viață creștină: chemarea lui Dumnezeu și răspunsul nostru de a urma Lui, de a ne asemăna cu El.

Dar ce înțelegem noi prin această urmare și asemănare cu Domnul nostru Iisus Hristos? In nici un caz nu însemnează a imita și a ne asemăna cu graiul Său, cu mersul Său, cu îmbrăcămintea Sa; acestea-s lucruri exterioare și cu totul fără importanță și nici semnalate de Sfînta Evanghelie. Ceea ce ne-a rămas însă pe fiecare pagină a Sfintei Evanghelii sînt simțirile Sale interioare, bogăția cuprinsului sufletesc, care s-a revărsat în afară prin faptele iubirii Sale desăvîrșite, ale smereniei Sale depline, ale Sfințeniei Sale Dumnezeiești. De aceea Sfîntul Apostol Pavel zice: „Să avem în noi simțirile care erau în Iisus Hristos“ (Filipeni 2, 5).

Așadar, urmarea Domnului însemnează pătrunderea noastră de duhul lui Hristos, de iubirea Sa, de smerenia Sa, de răbdarea și ascultarea Sa față de Tatăl, de pacea și bucuria Lui și de toate dumnezeiețtile însușiri ce formează chipul cel duhovnicesc al Domnului Hristos.

Va zice cineva, cum noi cei pămînteni, cei cuprinși de atîtea slăbiciuni, putem să ne asemănăm cu Mîntuitorul, care a fost Fiu al lui Dumnezeu și păcat nu se afla întru Dînsul? La aceasta Sf. Apostol ne răspunde: „Toate le pot întru Hristos cel ce mă întărește“ (Filipeni 4, 13). Acolo unde puterile noastre sînt slabe și neputincioase, se întăresc prin darul lui Dumnezeu, care lucrează întru noi și să voim să facem, știind că Iisus Hristos Mîntuitorul nu ne este numai model și țintă de urmat, ci este lucrător întru noi prin puterea Duhului Sfînt care este întru noi. Dar dacă această putere a Lui nu o simțim îndeajuns, este pentru faptul că noi nu ne-am adus partea noastră de contribuție la pregătirea noastră ca vase ale dumnezeiescului Har, care pe cele slabe le întărește, pe cele omenești le îndumnezeiește. Partea efortului nostru de voință și lucrare în asemănarea și urmarea Domnului, se cuprinde mai deplin, în primul rînd în lepădarea de sine și în al doilea rînd, în luarea Crucii noastre spre a urma Domnului pe culmile Golgotei, în doza de efort spre a ajunge la bucuria iertării și învierii cu El.

A urma pe Mîntuitorul înseamnă hotărîrea eroică de a ne opune slăbiciunilor egoismului nostru păcătos, de a ne lupta pentru biruirea omului celui vechi și de a face să crească în noi făptura cea nouă, care este după chipul Fiuiui lui Dumnezeu, înseamnă lupta cu răul și iubirea de sine păcătoasă, exprimată în patimile și abuzurile care ne stăpînesc atît pe terenul trupului nostru, cît mai ales al duhului nostru, înseamnă biruirea slăbiciunii omului celui vechi din noi, exprimate de Sf. Pavel cu multă claritate. „Ele sînt acestea: desfrînarea, necurăția, destrăbălarea, fermecătoria, vrajbele, sfezile, zavistiile, mîniile, gîlcevile, dezbinările, uciderile, bețiile, petrecerile și alte asemenea acestora ... Cei ce fac acestea nu vor moșteni Impărăția lui Dumnezeu“ (Galateni 5, 19).

Vorbind despre aceste comori și binefaceri ale desăvîrșirii creștinești, Sf. Pavel zice: „Ci ne lăudăm și întru necazuri, bine știind că necazul naște răbdare, iar răbdarea încercare, iar încercarea nădejde, iar nădejdea nu rușinează ...“ (Romani 5, 3, 4, 6). Mare este această virtute a răbdării, care se naște din necaz, din durere și cruce. Răbdarea este cheia și secretul păcii, al dragostei și al bunei viețuiri între noi oamenii. Fără răbdare nu e pace și armonie acolo și oriunde se întîlnesc două firi, două păreri, două credințe. După cum un copac se întărește dacă îndură ploi și furtuni, firea cea slabă și inima cea fricoasă se întăresc în încercări, agoni du-și pacea Domnului, tăria Duhului, încrede în puterile sale. Apostolul amintește și virtut nădejdii, care se naște din încercare și răbdar nădejdea că numai Dumnezeu este tăria, scăparea și Izbăvitorul nostru. Nădejdea este o putere a sufletului credincios.

Aceasta este asemănarea și urmarea Domnului Hristos prin lepădarea de sine, purtarea crucii pe drumul pe care El însuși a mers, prin Golgota pătimirii, spre biruința învierii Sale și a noastră a tuturor. Toți care astfel au înțeles și au trăit viața creștină, prin comuniunea cu Iisus Hristos atît în patimă cît și în înviere și preamărire, au slujit în același timp semenilor și comunității în care au trăit. Numai slujirea în dragoste, răbdare și smerenie a fraților cu care trăim, a fost și este semnul vădit al urmării lui Hristos Domnul, care însuși a venit, „ca să slujească, nu ca să i se slujească“. In chipul acesta, orice slujire a omului și orice jertfă pentru mai binele obștii și a semenilor cu care trăim, este o asemănare cu Iisus Hristos, dar și o creștere a acestei viețuiri cu El, pînă la măsura și statura omului desăvîrșit.

Continuînd firul ideilor noastre, putem mărturisi că în sens creștin, orice îndatorire familiară și socială purtată în numele Domnului, adică după chipul răbdării, dragostei și smereniei Sale, este o lepădare de sine, căci toate aceste eforturi sînt împreunate cu abnegația, cu jertfa, cu sacrificiul. Orice profesie făcută cu dragoste de om, cu pasiune pentru propășirea și mai binele semenilor și a comunității în care trăim, fiind împreunate cu dăruirea curată, cu multă cheltuială de energie și sacrificiul intereselor egoiste, înseamnă o urmare a Domnului Iisus Hristos, dar și o întărire a comuniunii și viețuirii în dragoste cu El și a nădejdii de preamărire cu El.

Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, întărește-ne prin puterea Harului Tău, ca să răspundem la chemarea iubirii Tale. Cel care ne-ai iubit pe noi și te-ai dat pe Tine însuți jertfă pînă la moarte pe Cruce pentru răscumpărarea noastră, învrednicește-ne să-ți urmăm Ție prin lepădarea omului celui vechi și prin îmbrăcarea omului celui nou, după chipul viețuirii Tale, al iubirii și smereniei, al răbdării, al iertării și al păcii Tale, spre ridicarea noastră și binele și pacea întregii lumi.

Pr. *F. Costea*

Informații

— Duminică, 22 octombrie 1967, după Sf. Liturghie din catedrala mitropolitană din Sibiu, I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae* a rostit credincioșilor un cuvînt ocazional, prin care le-a împărtășit impresii de la a V-a Adunare Generală a Conferinței Bisericilor europene, care s-a desfășurat între 29 septembrie — 5 octombrie 1967 la Pörtschach în Austria.

Specificăm că I. P. S. Sa a făcut parte din delegația Bisericii noastre, condusă de I. P. S. Mitropolit *Iustin* al Moldovei și Sucevei, și că a fost ales vicepreședinte al acestei Adunări.

Tot acum, Inaltul nostru Arhipăstor a vorbit credincioșilor despre înalta vizită a Sanctității Sale Patriarhul ecumenic *Atenagora* de la Constantinopol, care, între 16—20 octombrie a.c., a fost oaspete al Bisericii noastre Ortodoxe Române.

Insoțit de 4 Mitropoliți și doi diaconi, Sanctitatea Sa a fost primit cu toată căldura și cinstea cuvenită.

*

— La sfîrșitul lunei octombrie a.c. a avut loc la Leningrad sesiunea Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii, care a adoptat un apel către popoare și mai multe rezoluții.

In apel se arată că „pacea poate fi realizată prin eforturile comune ale popoarelor“, că ea „trebuie să se bazeze pe recunoașterea dreptului tuturor popoarelor de a trăi pe pămîntul lor în

Dinamică ascendentă

Trăim cu o deosebită însuflețire momentul deosebit de important al desfășurării din plin a programului de ridicare pe o treaptă superioară a dezvoltării noastre socialiste. Toate forțele poporului nostru sînt angajate într-un energic efort constructiv, într-un suiș voinicesc spre culmi cît mai înalte.

*Acest suiș — împreună cu preludiile sale: saltu*rile calitative făcute de țara noastră de la 1945 încoace — ne-a dat prilejul să ne găsim din cînd în cînd în fața unor schimbări, care marchează tot atîtea trepte în evoluția vieții noi a poporului nostru.

Acesta este cazul și cu noul Proiect de Directive, cu documentele din 5—6 octombrie a.c., care caută soluții corespunzătoare condițiilor legate de noua etapă de dezvoltare a României socialiste. Mai ales de data aceasta — ispitind cu pătrundere aceste documente — avem sentimentul că ceva nou și neobișnuit începe.

Găsind soluții judicioase pe seama problemelor complexe pe care le ridică înfăptuirea unei opere de amploarea celei cerute de desăvîrșirea construcției vieții celei noi din țara noastră, recentele documente au ca țel final: bunăstarea, fericirea omului și a întregului popor.

Mințile și inimile noastre pătrund — cu satisfacție și mîndrie — dincolo de forma scurtă și concentrată în care este îmbrăcat conținutul acestor documente. În felul acesta, ne dăm seama că ele sînt expresia concretă, concludentă și mult grăitoare a unei dinamici ascendente, a unor linii de forțe care urcă bărbătește spre culmile însorite ale desăvîrșirii vieții celei noi din patria noastră.

Fie că este vorba despre îmbunătățirea conducerii planificate a economiei naționale, de îmbunătățirea împărțirii administrativ-teritoriale a țării, de sporirea cointeresării materiale a celor ce muncesc, sau despre dezvoltarea construcției de locuințe și despre îmbunătățirea administrării și întreținerii fondului locativ — toate prevederile înscrise în recentele documente au ca trăsătură esențială acordarea lor la sarcinile și cerințele actuale ale dezvoltării noastre socialiste.

Cel mai de seamă dintre recentele documente este Hotărîrea privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale în chip corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României.

Hotărîrea preconizează îmbunătățirea structurii economico-organizatorice industriale, prin introducerea sistemului de conducere și organizare în trei verigi: întreprindere, centrală industrială, minister economic, care mijlocește o producție pe traiectorie directă. În felul acesta, se realizează apropierea conducerii de producție, eliminarea factorilor intermediari fără de sfîrșit, sufocanți, paralizanți, contactul direct, viu și nemijlocit dintre omul răspunzător de o anumită activitate și activitatea de care îngrijește respectivul om.

De asemenea, acordul directorului de întreprindere și consiliului de administrație un gen de autonomie și libertăți de mișcare în cadrul planului general. În astfel de condiții, inițiativa nu este pur și simplu îngăduită, ci solicitată în cel mai înalt grad: se cere — în vederea unei eficiențe reale — aflarea de soluții inedite, cultivarea originalității, promovarea ideilor ce asigură succesul.

Merită să fie menționată și preconizarea unei noi împărțiri administrative a țării. Ea urmărește crearea unor canale mai directe și mai aerisite pentru circulația bunurilor materiale și spirituale între așezările noastre, fie acestea oricît de modeste. În urma concentrării excesive a energiilor și potențialului financiar în centrele regionale, au rezultat discrepanțe și elemente de dezechilibru. Prin noile măsuri se mijlocește ca așezări ce aspiră la o prețuire mai dreaptă, la primenirea legată firesc de socialism, să fie satisfăcute.

Noile Directive sînt străbătute de un spirit științific sobru și ponderat, care contează consecvent cu realitățile date, pe care tinde să le îmbunătățească necontenit. Nimic nu este dictat în chip pripit, ci totul este rînduit din matricea unei idei adînc și îndelung gîndite.

Cuvîntul măsurat și rigoarea științifică a acestor documente dau expresie concretă neostoitului impuls creator propriu poporului nostru, făuritor iscusit și harnic de noi valori materiale, de structuri sociale încontinuu îmbunătățite. Astfel, în aceste documente ne întîlnim cu dinamica ascendentă, în raport cu care confruntîndu-ne — în chip conștient și intens — ne dăm seama ce se așteaptă de la fiecare din noi.

La baza noilor Directive stă ca idee de seamă condiționarea economicului de spiritual, de factorul uman. Cu deosebire Hotărîrea privind perfecționarea sistemului economiei naționale preconizează sporirea rolului personalității, acordînd individualităților, adică în fond omului, șanse și posibilități de afirmare. Căci Hotărîrea se bazează pe capacitatea omului de a crea valori materiale și spirituale. De unde rezultă că acest document va promova dezvoltarea în proporții de masă a tipului activ în dauna celui pasiv.

Străbătute de un adînc spirit de patriotism, noile Directive sînt expresia concretă, vie și grăitoare a aspirației poporului nostru spre desăvîrșirea vieții noi ce se construiește în țara noastră. Astfel, punerea lor în practică va mijloci împlinirea celor mai scumpe năzuințe ale poporului nostru.

Noile principii și măsuri ale Directivelor recente conțin — în litera și mai ales în esența lor — idei de propulsie socială. Căci ele au la bază convingerea că viitorul poporului nostru nu este rodul unei fatalități implacabile, ci rodul unei munci conștiente și susținute.

Noile documente sînt pătrunse de o excepțională răspundere etică și politică față de popor, răspundere pe care o cer tuturor cetățenilor capabili de muncă. Totodată, ele preconizează largi posibilități de valorificare a potențialului material și uman.

Noile Directive ne dau certitudinea că se deschide o nouă etapă — de nivel mai înalt — în dezvoltarea socialistă a României. De aceea, fiecare cetățean conștient și avînd la inimă bunul mers al Patriei pe drumul ei ascendent, este chemat să contribuie din răsputeri la înfăptuirea lor cît mai deplină. T.

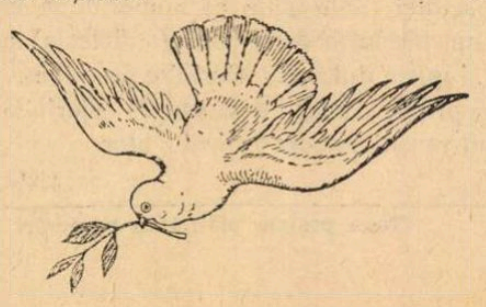

Acțiuni pentru pace în Vietnam

La Conferința de la Stockholm pentru Vietnam, care a avut loc, după cum știm, în prima jumătate a lunii iulie a.c., s-a hotărît printre altele ca ziua de 21 octombrie a.c. să fie declarată zi de solidaritate cu poporul vietnamez, de protest unitar pe plan mondial împotriva agresiunii americane în Vietnam, zi care să fie marcată prin manifestații de masă pentru încetarea acestei agresiuni.

Ca urmare acestei hotăriri, această zi a fost marcată, într-adevăr, impresionant pe toate continentele prin mari mitinguri, largi demonstrații populare, cortegii și numeroase alte acțiuni care au dat glas sentimentelor opiniei publice internaționale.

Astfel, în 21 octombrie a.c. în S.U.A. de pildă, în peste 20 de orașe, au avut loc manifestații de mare amploare, culminînd cu impresionanta, cu fără perechea manifestare pentru încetarea războiului din Vietnam, care s-a desfășurat la „Lincoln Memorial" din Washington și la care au participat aproximativ 150.000 de manifestanți. David Dellinger, președintele „Comitetului pentru mobilizarea națională împotriva războiului din Vietnam", a declarat la acest mare miting că războiul din Vietnam „este cel mai nepopular din întreaga istorie a Statelor Unite".

În diverse orașe ale Japoniei și cu deosebire în capitala țării, Tokio, peste 5 milioane de oameni și-au exprimat protestul împotriva agresiunii americane în Vietnam.

Mii de demonstranți și-au exprimat protestul și la Genova, în Italia, ca și la Torino, Roma, Palermo, iar la Mantova a avut loc o grandioasă „veghe pentru pace".

Demonstrații asemănătoare au avut loc, în 21 octombrie a.c., și în numeroase orașe din R. F. a Germaniei, în capitala Austriei, ca și în alte orașe ale lumii, precum și în capitala Vietnamului de Sud.

„Ziua internațională a Vietnamului" din 21 octombrie a fost marcată și în capitala țării noastre printr-o adunare publică, organizată în 20 octomobrie de Comitetul Național pentru Apărarea Păcii și Comitetul național de solidaritate cu lupta poporului vietnamez, adunare care a fost deschisă de dl prof. dr. docent Stanciu Stoian. Vorbitorii au arătat, printre altele, că „Ziua internațională a Vietnamului prilejuiește în țara noastră, ca și în întreaga lume, o largă manifestare de condamnare a războiului dus de S.U.A. în Vietnam, de mobilizare a opiniei publice mondiale pentru a determina curmarea acestei agresiuni".

În încheierea adunării, participanții au adoptat o moțiune în care se cere încetarea imediată și necondiționată a bombardamentelor americane asupra R. D. Vietnam, retragerea trupelor intervenționiste străine din Vietnamul de Sud etc., încheindu-se cu cuvintele: „Reafirmîndu-ne calda simpatie și sprijinul față de poporul vietnamez, ne exprimăm convingerea nestrămutată că lupta eroică a poporului vietnamez împotriva agresiunii americane va triumfa!" R.

condiții de pace, sub guverne alese de ele însele".

Apelul cheamă „la acțiuni și eforturi și mai multe în lupta pentru pace, pentru victoria în lupta pentru independența tuturor popoarelor, pentru lichidarea discriminării rasiale, pentru lichidarea armelor nucleare, pentru dezarmare și coexistență pașnică".

Rezoluțiile se referă la instalarea păcii în Vietnam, la problemele securității europene etc.

*

— Joi, 9 noiembrie 1967, în sala Casei raionale de Cultură din Sibiu, P. C. prof. *Gheorghe Șoima* de la Institutul nostru Teologic a conferențiat în fața unui numeros auditoriu despre: „Gheorghe Dima, compozitor și animator al vieții muzicale din Transilvania".

Prilejuită de împlinirea a 120 de ani de la nașterea compozitorului Gh. Dima, conferința — caldă și cu un puternic duh evocator și educativ — a fost răsplătită cu vii aplauze.

Icoana mamei

Toamnă de aur, toamnă de aramă,
Mă-nveliți în dorul după mamă,
Pe mormîntul ei cad frunze și ploi
Duzii o acopăr cu covoare moi.

Candela aprinsă-i stă la căpătîi,
Mamă-n amintire veșnică rămîi.
Primele cuvinte tu m-ai învățat
Cu-a țării iubire m-ai înobilat.

Tu toamnă de aur, toamnă de aramă,
Sub chindeu-ți galben mama stă în ramă
Blîndă și duioasă, plină de căldură,
Lîngă care nu e negură nici ură.

Trec cocori în zare și se duc pe rînd,
Cu icoana mamei noi trăim în gînd.
E lumina lină plină de încrederi
Ce ne învelește ca-ntr-un brîu de iederi.

Pr. Ștefan Tascianu

Simbolul Credinței

„Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor"

Așadar „cred" și „mărturisesc". S-ar părea că aceste cuvinte au același înțeles. Dar nu e așa. Poți crede fără să mărturisești, dar nu poți mărturisi fără să crezi, dacă ești sincer și cinstit cu tine însuți. *A mărturisi* înseamnă a declara pe față, a dovedi în public, prin faptă, credința ta.

Și în acest articol ce se cere să mărturisim? *Un botez,* unul singur, nu mai multe. *„Nu este decît un Domn, o credință și un botez"* — scrie Sf. Ap. Pavel (Efeseni 4, 5). In ziua Pogorîrii Duhului Sfînt în chip de limbi de foc, Sf. Ap. Petru spune celor 3000 de ascultători: „Să vă pocăiți (adică să vă întoarceți de la rele, de la păcate) și fiecare din voi să se boteze spre iertarea păcatelor" (Fapte 2, 38). Și s-au botezat, primind și ei Duh Sfînt.

Dar oare de ce articolul acesta pomenește numai botezul cîtă vreme Biserica propovăduiește și practică șapte sfinte taine? Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție ne lămuresc, că de fapt sînt șapte taine, rînduite de Domnul nostru Iisus Hristos, de Sfinții Apostoli și practicate de Biserica ortodoxă în toate timpurile.

Articolul al zecelea pomenește totuși numai o singură taină: botezul. Da, pentru că e deajuns spre a înțelege pe toate șapte practicate de Biserică începînd de pe vremea Sf. Apostoli. Ne vom lămuri mai încolo, pentru că acum trebuie să ne limpezim puțin învățătura despre *harul divin* (sau dumnezeiesc), de oarece prin Sfintele Taine ni se împărtășește acest dar mare. Ce e harul? Destul de greu de lămurit și și mai greu de priceput fără credință și fără har. El e un dar sufletesc venit de la Domnul. Ne putem da seama despre el numai prin roadele lui asupra vieții noastre. Il primește fiecare om odată cu venirea lui pe lume. Acestuia îi zicem har divin natural. Este însă și *un har supranatural* care se dăruiește fiecărui creștin prin sfintele taine spre rodire de fapte după voia Domnului. Un exemplu. Poate spune cineva, că un măr păduret nu rodește? Rodește! Dar fructele lui nu sînt prea alese și nici căutate prea mult. Altoit însă dă roade de preț. Ceea ce face altoirea la păduret face împărtășirea harului divin supranatural în sufletul și viața creștinului adevărat: îl înobilează, îl sfințește. „Din harul lui Dumnezeu sînt ce sînt" exclamă Sf. Ap. Pavel (I Cor. 15, 10). Harul l-a schimbat din dușman și prigonitor în cel mai destoinic propovăduitor al Sf. Evangheliі. Harul l-a luminat, l-a înălțat sufletește, i-a agerit mintea, i-a curățit simțirile, i-a întărit și sfințit voința în așa măsură încît a scris: „De acum nu mai trăiesc eu, ci trăiește în mine Hristos" (Gal. 2, 20).

Și atunci iată ce este harul: un dar al lui Dumnezeu, care în chip nevăzut însă într-o lucrare văzută se dă sufletului omului credincios înmulțindu-i, curățindu-i, înălțîndu-i și sfințindu-i puterile, făcîndu-l capabil să înțeleagă, să voiască și să lucreze pentru mîntuirea sa și a altora și-l face capabil să săvîrșească fapte, roade, pe care fără el — fără har — n-ar fi fost în stare să le facă.

Cui i se dă? Tuturor celor ce cred în Iisus Hristos, vrednici sau nevrednici — fără deosebire. De este așa, poate întreba cineva, de ce nu sînt toți creștinii „măslin altoit?" (Romani 11, 17). Fiindcă nu știu nimic despre har, sau fiindcă nu cred în el, sau, dacă cred, fiindcă nu vreau să-l primească, îl resping, iar el nu se dă cu sila, ci trebuie ca omul să întinză mîna, inima, sufletul după el cu credință, cu dragoste și cu nădejde și acestea vor întîlni mîna Celui de Sus împărtășindu-i *darul Său* prin lucrarea Duhului Sfînt.

Iar această întîlnire a sufletului nostru cu mîna darnică a lui Dumnezeu se face în Biserică. Biserica este *organul* harului, iar sfintele taine sînt *mijloacele* prin care se împărtășește el.

Dar fiindcă harul nu se vede, nu se poate pipăi, nici mirosi, nici gusta, poate fi motiv de necredință? Nicidecum! Deoarece de undele de radio și de cele de televiziune cu simțurile noastre trupești nu ne putem da seama, nu înseamnă că ele nu există! Ceea ce e aparatul de radio sau televiziune care le face acceptabile simțurilor noastre, este Biserica pentru harul divin. Ea primește harul și prin o lucrare văzută îl împărtășește credincioșilor. Și în privința aceasta ne putem dumiri prin o comparație. Apa de băut coboară „din cer", din nori, pe vîrful munților și de acolo pe sub pămînt se strecoară pînă apare ca izvor; izvoarele se adună într-un rezervor și de aici prin fel de fel de țevi ajunge pînă în casele noastre, unde prin robinete ne împărtășim de ea. Așa și harul. Coboară din cer și organul care îl primește e Biserica, în ea izvorăște și ea îl împărtășește credincioșilor prin șapte „robinete", adică prin cele șapte sfinte taine. In felul acesta credem, că am putut face oarecum înțeleasă adînca învățătură despre harul divin.

Lămuriți astfel, putem să dăm răspunsul așteptat la întrebarea: de ce articolul al zecelea din Simbolul Credinței niceo-constantinopolitan amintește numai taina Sf. Botez. Fiindcă Sfîntul Botez este *ușa* prin care creștinul intră în împărăția lui Dumnezeu. E așa de însemnată primirea acestei sfinte taine, că numai după ce prin ea ne-am născut a doua oară (sufletește) putem primi și gusta dulceața celorlalte șase taine. Dar, atît asupra Sf. Botez cît și asupra celorlalte Taine vom reveni într-un articol viitor.

— gm. —

Cinstirea părinților

După porunca lui Dumnezeu și legile omeniei, copiii sînt obligați să-și ajute, să-și sprijine părinții, cînd puterile acestora încep să se sfîrșească.

Pentru tot ceea ce au făcut pentru noi, datorăm părinților respectul și dragostea noastră deplină.

Se mai întîmplă totuși uneori să auzim de cazuri, cînd, după ce părinții și-au dat și bucătura de la gură pentru copiii lor și după ce i-au ajutat chiar și după ce aceștia s-au făcut mari, ajungînd la bătrînețe și îmbolnăvindu-se, copiii lor îi ajută puțin timp, apoi încep să murmure în ei, pentru ca după aceea să răbufnească în afară, făcînd observații tari, certîndu-i pe aceia care și-au făcut datoria față de ei pînă la sfîrșit, dar care acum își spun în gînd, nu cu voce tare, ca nu cumva prin aceasta să-și supere copiii, pe care de fapt n-au vrut să-i supere niciodată: „Fiule(fiică) dacă ai primit pe cele bune și multe de la mine, pe cele rele și puține, cum de nu le poți primi? Zece, douăzeci, treizeci de ani, pînă acum ai primit cele bune de la mine, un timp destul de lung pentru viața aceasta, și acum o lună, două, sau în cel mai rău caz, un an, doi nu mi le primești pe cele rele, trupul meu socotindu-l o prea mare povară? Iți cer oare mult? Te-am născut, te-am crescut, te-am hrănit, te-am îmbrăcat și nopți întregi te-am adormit în cîntecul de leagăn, jertfindu-mi somnul meu, sau nopți întregi am tremurat de frică lîngă tine la gîndul ca nu cumva să-ți pierzi viața în bolile ce le-ai suferit! Dar cine poate descrie sau povesti toată truda ce am avut-o pentru tine fiule (fiică), cine poate măsura bucuria și mîngîierea ce o aveam cînd te vedeam iarăși sănătos, crescînd tot mai mare! Iar după ce ai crescut, te-ai căsătorit, ți-am îngrijit copiii și ți-am trebăluit prin casă, în gospodărie, ca tu să poți merge la muncă, la servici și după aceea să te odihnești sau să mergi la plimbare, la teatru sau la altă distracție. Și acum ce-ți cer? Nu-ți cer hrana pe care ți-am dat-o, nici îmbrăcăminte, nici să mă crești sau să mă adormi în cîntece de leagăn și nici o altă trudă din partea ta; nu-ți cer să-mi dai înapoi ceva, căci nu există om care să poată da înapoi părinților, ceea ce părintele i-a dat lui. Haine nu-ți cer, căci mi-ajung cele după mine, mîncare mănînc puțină, căci așa e la bătrînețe și la boală. Și atunci ce-ți cer?! Mîngîierea ta, cinstirea ta, o vorbă bună, respectul tău, față de cel ce te-a născut și te-a crescut — într-un cuvînt o părticică din dragostea ce ți-am dăruit-o și care nici acum nu a pierit din inima mea pentru tine.

Și ce-aș mai dori? Să te văd fericit. Să nu ai vreo strîngere de inimă, să nu-ți simți conștiința încărcată, după ce voi muri, că ți-ai batjocorit părintele, aducîndu-ți aminte de porunca ce o știi: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta!..." Mai mi-e teamă, și aceasta tot din dragoste față de tine, ca nu cumva să ai cinstea și numele pătat pentru mine, căci vecinii văd, lumea vede că îți batjocorești părintele și să nu cumva să învețe de la tine și să ia pildă și alții... vai! mai ales copiii tăi, care ți-s așa de dragi și să facă la rîndul lor la fel cu tine. M-aș simți foarte rău, căci știi dragostea mea pentru tine, pentru fericirea ta. Dovada? Truda mea pentru tine de o viață întreagă și grija pentru tine acum..."

Așadar, cum am primit cele bune de la părinți și nu numai de la părinți ci și de la semeni, de la grupul în care muncim, de la societatea și patria în care trăim, să le primim și pe cele mai puțin bune și să împlinim și datoria ce o avem față de ei. Și ca să fim cu adevărat fericiți, prin mulțumirea, satisfacția sufletească ce o vom avea, această datorie să ne obișnuim să o împlinim nu din silă, căci nu din silă ni s-a dat, ci din dragoste, din recunoștință, adică cu aceeași dragoste cu care am primit și ni s-a dăruit dragostea lor, căci părintele cînd a dat fiului său și s-a trudit pentru el, s-a simțit mai bine decît atunci cînd este nevoit să primească sau să ia de la fiu ceva, cunoscînd și cuvîntul „că pe cine dă cu voie bună, Dumnezeu îl iubește" (II Corinteni 9, 7).

Preot *Ioan Graure*

† Preotul Pompiliu Radu

In ziua de 19 octombrie 1967, după o grea suferință, împărtășit cu Sfintele Taine, a adormit în Domnul preotul pensionar Pompiliu Radu din parohia Tărtăria, protopopiatul Orăștie.

Născut în anul 1905, ca fiu al preotului Ioan Radu († 1954) și al preotesei Ana Radu născută Paștiu († 1959), urmează școala primară în satul natal, liceul la Orăștie și Academia de Teologie la Sibiu. In luna noiembrie 1932 se căsătorește cu Cristina Aleman din Pianul de Jos. La scurtă vreme este hirotonit și numit preot în parohia Pianul de Jos, din Arhiepiscopia Sibiului, unde păstorește pînă în 1944, cînd trece în parohia Tărtăria, devenită vacantă, în care slujește pînă la pensionare(31.III.1967), încheind seria preoților din aceeași familie Radu, care au slujit la biserica satului.

Demn, conștiincios, atent cu toată lumea, slujitor cucernic, preotul Pompiliu Radu a cucerit inimile păstoriților și dragostea fraților întru preoție, bucurîndu-se de stimă deosebită în cele trei protopopiate în care a funcționat: Sebeș-Alba, Vințul de Jos și Orăștie.

Prohodirea s-a săvîrșit în ziua de 22 octombrie 1967, în biserica parohială, de către un sobor de preoți compus din: pr. Septimiu Sîntoma-Blandiana, pr. Gheorghe Miclea-Șibot, pr. Dimitrie Gornic-Vinerea, pr. Alexandru Iacobescu-Vințul de Jos, pr. Ioan Dănilă-Cugir, pr. Aurel Vasiu-Vaidei, pr. Ioan Suciu-Sibișeni, pr. Octavian Suvaina-Tărtăria, pr. Savu Savu-Pianul de Jos, pr. Dragosin Oana-Săliștea-(Cioara) și pr. Roman Macarie-Balomir.

In numele soborului a cuvîntat pr. D. Gornic, activitatea răposatului a subliniat-o pr. D. Oana, omagiul păstoriților din Pianul de Jos l-a adus pr. S. Savu, iar al celor din Tărtăria pr. O. Suvaina.

Plîns de familie și rudenii, de credincioși din Pian, Tărtăria și Săliștea (Cioara), prezenți într-un număr mare, trupul neînsuflețit al preotului Pompiliu Radu, purtat de frații întru preoție, a fost așezat în cavoul familial, în fața Sfîntului Altar al bisericii parohiale.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească cu drepții!

Participant

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL 115 Sibiu, 15 noiembrie 1967 Nr. 43—44

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Prima tîrnosire de biserică săvîrșită de noul Mitropolit al Ardealului

Ziua de Duminică, 12 noiembrie 1967, marchează un moment de seamă în viața Arhiepiscopiei Sibiului: săvîrșirea celei dintîi tîrnosiri de biserică de către I. P. S. Sa Dr. Nicolae Mladin, noul Mitropolit al Ardealului, în satul Țapu r. Mediaș.

Dimineața, la orele 9.15, își face intrarea pe poarta bisericii, Inaltul Ierarh, însoțit de P. C. părinte vicar arhiepiscopesc Traian Belașcu și P. C. părinte consilier arhiepiscopesc Ioan Nicoară. Este întîmpinat cu flori de credincioșii dornici să-și vadă Vlădicul mult așteptat.

Primirea Inaltului Ierarh se face — cu Cruce și Evanghelie, în fața bisericii gătită ca o mireasă și care aștepta să fie sfințită — de către credincioși avînd în frunte un sobor de preoți, compus din: P. C. pr. prof. Dr. Corneliu Sîrbu și Dr. Alexandru Moisiu, P. C. protopop al raionului Mediaș — Petru Boeru, C. preoți de parohie Albu Ioan—Șeica-Mică, Dobre Adrian—Vorumloc, Găban Ioan—Ighișul nou, Hulea Augustin—Calvasăr, Maier Miron—Bratei, Scutea Aurel—Blăjel, Suciu Gheorghe—Mănărade, precum și din P. Cuv. protos. Dometie Manolache—Rîmeți, C. păr. Mihai Manolache, parohul local, P. C. diaconi Iosif Bolog și Vasile Gîrbu de la Centrul arhiepiscopesc și Ioan Gîrlonța—Mediaș.

Inaltul Ierarh este îmbrăcat în mantie, în timp ce corul studenților de la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu — condus de P. C. pr. prof. Gheorghe Șoima — cîntă imnul arhieresc. Cuvîntul de „Bun venit!" pe teritoriul protopopiatului Mediaș și al parohiei Țapu îl rostește — cu multă însuflețire și măiestrie poetică — P. C. prot. Petru Boeru, care mulțumește Inaltului Ierarh că a venit să sfințească munca și osteneala credincioșilor din Țapu.

Mulțumind, Inaltul Ierarh își exprimă bucuria că cea dintîi biserică pe care o sfințește la începutul arhipăstoririi I. P. S. Sale este biserica din Țapu. Subliniind vrednicia preotului și a credincioșilor din acest sat, care este rodul unei credințe vii și puternice, încheie cu îndemnul: „Să mărturisiți această credință și în viața de toate zilele în muncă cu hărnicie și în frăție!"

Inaltul Ierarh este condus apoi în fața ușii de intrare în biserică, unde începe slujba de sfințire, după ce în ajun se săvîrșise vecernia cu priveghere, iar Duminică, mai de dimineață, sfințirea apei.

In continuare, se săvîrșește Sf. Liturghie arhierească în sobor, în cadrul căreia P. C. păr. vicar *Tr. Belașcu* rostește predica zilei, tălmăcind parabola Samarineanului milostiv și arătînd că dovedim că iubim pe Dumnezeu prin faptele noastre bune față de aproapele. Tot în cadrul Sf. Liturghii se face — în momentele respective — hirotonirea întru diacon a candidatului la preoție Alexe Drăghici, precum și hirotesia întru protopop onorific a C. pr. Scutea Aurel—Blăjel.

După terminarea Sf. Liturghii, ia cuvîntul pr. *M. Manolache*, parohul locului, care face istoricul bisericii arătînd că „credincioșii acestei parohii nu s-au bucurat pînă acum de venirea între ei a vreunui arhiereu ca să le sfințească biserica". De asemenea, face o expunere de ansamblu asupra lucrărilor de pictare în frescă și asupra costului lor, scoțînd în relief jertfelnicia credincioșilor pentru frumoasa împodobire a bisericii lor. Încheie mulțumind tuturor și în special Inaltului Ierarh, făgăduind că păstoriții săi vor fi și mai departe buni credincioși ai Bisericii strămoșești și cetățeni loiali ai Patriei.

La sfîrșitul cuvîntării sale, dăruiește Inaltului Ierarh două frumoase scoarțe românești.

In continuare, P. C. prot. *P. Boeru* dă citire binecuvîntării arhierești, adresate — cu acest prilej — preotului, consiliului parohial și credincioșilor din Țapu. Din partea Sf. Arhiepiscopii de Alba-Iulia și Sibiu, P. C. pr. cons. *I. Nicoară* oferă în dar — parohiei Țapu, un frumos sf. potir.

Vorbește apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae. *După ce apreciază după cuviință jertfelnicia credincioșilor din Țapu, stăruie mai întîi asupra însemnătății și modului rugăciunii private (de acasă), punînd apăs pe faptul că „a te ruga acasă singur nu este tot una cu a te ruga în biserică". Căci „în biserică simțim mai mare puterea lui Dumnezeu, mai deplină". Aceasta pentru că „pe Sf. Altar se petrece Marea Taină a prefacerii pîinii și vinului în Trupul și Sîngele Domnului". Astfel, Iisus Hristos „ni se dăruiește nouă ca să-l avem în noi, ca lumina și puterea Lui să strălucească în toată viața noastră".*

„De aceea, se cuvine ca această biserică — în fiecare sărbătoare și mai ales Duminica — să fie vizitată de credincioși ca și astăzi... Aici se arată credința, se risipesc ura și alte patimi, se înmulțește dragostea și crește smerenia. Toate virtuțile creștinești înfloresc ca un cîmp de flori în primăvară".

După ce arată că-n trecut Biserica a fost un factor de unitate sufletească a românilor de pretutindeni, Inaltul Ierarh încheie: „Îl rog pe bunul Dumnezeu să vă binecuvînteze viața, să vă dea tot ceea ce vă este de folos pentru cele trupești și sufletești, să vă ajute să fiți buni credincioși ai Sfintei noastre Biserici și să vă dăruiți toată ființa pentru necontenita înflorire a Patriei noastre scumpe".

Din cuvîntul dlui pictor *Alexandru Bucescu*, care este și licențiat în teologie, reținem: „Valoarea unei picturi bisericești nu se apreciază numai după culori, după partea ei artistică, ci și după cît redă din spiritul ortodox".

In cadrul agapei frățești ce a urmat, au luat cuvîntul mai mulți participanți, începutul făcîndu-l pastorul evanghelic-luteran din Țapu, *Andreas Deppner*. Intre altele, d-sa arată că la toate evenimentele de seamă din viața celor două pa-

(Continuare în pag. 2)

Dumnezeiescul har

„Toate le pot întru Hristos care mă întărește" *(Filipeni 4, 13).*

Incercînd să închegăm cîteva rînduri despre harul divin, despre dumnezeiescul har, cum mai zicem, despre lucrarea sau simțirea lui, o întîmplare petrecută aievea considerăm că va fi semnificativă în acest sens.

Cunosc un om, între două vîrste și în general animat de bune intenții, de bună credință în toate ale sale. Dar, precum știm, zilele oamenilor nu sînt mereu la fel, ba nici una nu seamănă cu cealaltă; fiecare este cu truda ei, cu preocupările ei, cu visele sau deziluziile ei, cu părțile ei de lumină sau de umbră.

Așa se face că acest om, în una din zile, ajunge într-o grea cumpănă, într-o situație nepotrivită, de care, de altfel, puțini sîntem scutiți. Era adică pe cale de a săvîrși un rău, cu mare pagubă sufletească pentru el, pentru conștiința sa, ba chiar și pentru unii dintre semenii săi. O luptă puternică se dădea în ființa sa lăuntrică; trupul îi aluneca spre împlinirea faptei, iar duhul îl oprea, îi șoptea să stea pe loc. Omul nostru însă nu avea, nu găsea puterea de-a se opri de la făptuirea acestui lucru.

Dar iată că în acest zbucium al său, o frîntură de rugăciune îi trece prin minte, un gînd cald de ajutor îndreaptă către Dumnezeu și, ca prin minune, făptura i se schimbă dintr-o dată, o forță nevăzută, de care era întru totul conștient că nu-i aparține ființial, i-a zguduit și întărit voința; ceva asemănător unei adieri răcoritoare peste un trup sleit de sete și căldură s-a adăugat puterilor sale și omul nostru ia o hotărîre fermă, pozitivă, trecînd cu bine peste prăpastia care i se deschisese în cale. Ca după orice triumf — și biruințele asupra noastră înșine nu sînt de mică importanță în calea împlinirii noastre morale — bucuria lui a fost, desigur, nespus de mare.

Gîndind la această întîmplare, ne-au venit în minte cuvintele marelui nostru vlădică A. Ivireanu, care spune în una din predicile sale, că „harul coboară în inimile celor ce se roagă cu căldură, din inimă și cuget curat". Într-adevăr, harul nu constituie numai obiectul unei învățături teoretice înscrise între dogmele Bisericii noastre, ci el este o realitate vie, evidentă pentru mulți dintre noi.

Definiția pe care o găsim în una din cărțile noastre de cult, potrivit căreia „dumnezeiescul har totdeauna pe cele neputincioase le vindecă și pe cele de lipsă le întărește" — o pot verifica cu adevărat, prin simțirea harului, mulți dintre bunii creștini.

De altfel, printr-o exprimare directă har înseamnă tărie, putere nevăzută pe care Dumnezeu o revarsă pe diverse căi, pe diferite vaduri în ființa noastră, a celor care cu căldură, sincer și drept sau luminat credem în El, pentru a ne ajuta, pentru a ne întări în opintirile noastre de a ne realiza spiritualicește, în eforturile noastre de a deveni tot mai buni, mai asemenea Lui. La acest lucru se referea de bună seamă Sf. Evan-

(Continuare în pag. 3)

Prima tîrnosire de biserică săvîrşită de noul Mitropolit al Ardealului

(Urmare din pag. 1)

rohii, credincioşii celor două culte creştine sînt şi se bucură împreună.

O impresie deosebită face cuvîntul epitropului-cantor *Vasile Marcu*, care mărturiseşte: „Ziua de azi este pentru noi o zi luminoasă... Mulţumim I. P. S. Sale că ne-a făcut o bucurie atît de mare ca la Praznicul Învierii Domnului".

Reţine atenţia de asemenea cuvîntul P. C. vicar arhiepiscopesc *Tr. Belaşcu*, din care desprindem următoarele: „Prima sfinţire de biserică făcută de I. P. S. Sa are loc într-o parohie mixtă. Ce-am constatat aici la gurile Tîrnavelor, în apropierea Blajului? N-am observat nici o diferenţă, nici o nemulţumire a credincioşilor, ci — din contră — i-am văzut mişcaţi pînă la lacrimi de faptul că I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului, a descins de la Sibiu şi le-a sfinţit biserica".

Tot atît de mult reţine atenţia cuvîntul P. C. pr. prof. Dr. *Al. Moisiu*, fiu al satului Ţapu. Între altele P. C. Sa spune: „Unitatea bisericească din Ţapu, unde au existat două biserici româneşti, nu s-a realizat numai în anul 1948, ci încă mult mai înainte prin înţelepciunea preoţilor din trecut. Este, în această privinţă, deosebit de edificator şi de grăitor exemplul dat de către preoţii Mărgineanu şi Coldea. Mulţumită înţelepciunii lor, la şcoală eram trataţi toţi la fel, iar la Bobotează ieşeam — noi, copiii — într-u întîmpinarea părintelui Coldea ca să ne botezăm şi de la preotul ortodox. Amîndoi preoţii erau primiţi cu bucurie în toate casele.

Aceasta, pentru că s-a mers pe linia tradiţiei strămoşeşti şi nu pe aceea a catolicizării, pe linia Bisericii noastre străbune".

Într-un scurt cuvînt de încheiere, I. P. S. Mitropolit Nicolae *arată că momentul petrecut aici este expresia vie a frăţiei în credinţa strămoşească şi în dragostea faţă de Patrie. Încheie cu îndemnul: „In acest gînd de unitate, de muncă şi de slujire, vă binecuvîntez şi vă îndemn să păşiţi mai departe pe calea cea bună a slujirii Bisericii şi Patriei".*

Sfinţirea bisericii ortodoxe din Ţapu a fost şi un bun prilej de adîncire a consolidării actului de unificare bisericească din anul 1948.

C. Sîrbu

Icoane pe sticlă

— Insemnătatea lor religioasă, artistică istorică —

In casele credincioşilor români din Transilvania se află la loc de cinste, de obicei pe peretele dinspre răsărit al camerei celei mari, una sau mai multe icoane pe sticlă. Sînt comune în care se află mai multe sute de astfel de icoane. Aşa sînt: Drăguşul, Vlădeni, Dumbrăviţa (Ţînţari) şi alte comune din Ţara Făgăraşului şi Ţara Bîrsei.

După mărturia unei credincioase am aflat că pînă nu de mult se obişnuia să se dea fetelor de zestre un ciclu de 12 icoane pe sticlă, împreună cu lada de zestre.

Aşezate într-o ordine simetrică, avînd în mijloc icoana Mîntuitorului sau a Maicii Domnului, ele formau în casa credincioşilor *un adevărat altar* la care se închinau membri familiei în fiecare seară, sau dimineaţa cînd plecau pe rînd la lucru.

Atunci cînd se află una sau două pe perete au deasupra atîrnat un ştergar de cînepă, ţesut în casă, cu motive florale populare, iar de o parte şi de alta se înşiră vase de ceramică, împodobite şi ele cu motive româneşti. Aspectul unei astfel de încăperi era asemănător *unui muzeu* cu exponate din creaţia populară a locului.

Despre icoanele pe sticlă din Transilvania s-a scris, în ultima vreme, aproape în toate publicaţiile literare. Ele sînt considerate opere de artă populară ale geniului românesc, în care se îmbină sentimentul religios cu talentul şi gustul artistic al poporului.

Creaţia populară a icoanelor pe sticlă umple cel puţin două secole, al XVIII-lea şi al XIX-lea, constituind un *document istoric*, în dezvoltarea creaţiei populare din Transilvania.

In ultimul timp, datorită expoziţiilor din ţară şi străinătate, în Belgia, R.F. a Germaniei, Danemarca, Torino şi în alte părţi, icoanele pe sticlă au cucerit o faimă internaţională.

Se cunosc mai multe centre unde s-a practicat pictura pe sticlă şi de unde s-au răspîndit icoane în cele mai multe comune de dincoace de munţi: Nicula, Scheii Braşovului, Făgăraş, Sibiu, Valea Sebeşului cu comunele Săsciori, Laz şi Căpîlna, fără a mai aminti de centrele din Maramureş şi Bucovina.

In publicaţiile noastre bisericeşti ele s-au bucurat de o atenţie mai mică şi nu s-a subliniat îndeajuns însemnătatea lor religioasă, artistică şi istorică, precum şi datoria de a se păstra, ca să nu se strice sau să dispară.

Apreciindu-le valoarea lor artistică deosebită, sînt astăzi tot mai numeroşi colecţionari care achiziţionează asemenea opere de artă. De asemenea casele de cultură şi muzeele sînt tot mai

(Continuare în pag. 4)

Dumnezeiescul har

(Urmare din pag. 1)

ghelist Ioan, cînd, vorbind despre întruparea Fiului lui Dumnezeu, scria că „din plinătatea lui toţi am luat dar peste dar" (Ioan 1, 16). Tot acest lucru îl subliniază şi Sf. Apostol Petru, cînd ne vorbeşte despre „Dumnezeul a tot harul" (I Petru 5, 10), sau cînd zice că „dumnezeiasca lui putere ne-a dăruit toate cele ce sînt spre viaţă şi spre buna cucernicie, prin cunoaşterea celui ce ne-a chemat pe noi cu slava şi bunătatea sa" (II Petru 1, 2—3).

„Harul — ne învaţă Diadoch al Foticeei — se ascunde din însăşi clipa, cînd ne-am botezat în adîncul minţii". Şi alţi Sf. Părinţi şi scriitori bisericeşti sînt de acord în a ne arăta că harul divin îl primim chiar de la botez, dar că el nu se vădeşte, nu îl simţim decît atunci cînd păşim cu toată hotărîrea pe linia „angajamentelor", ca să folosim un termen curent, luate la botez, cînd mergem pe drumul „învoielii (făcute) cu el (cu Hristos) la început (la botez)", cum zice Sfîntul Apostol Pavel (Evrei 3, 14), cînd ne pătrundem de dragostea lui Dumnezeu, cînd dorim şi lucrăm cu tot dinadinsul cele bune. „Chiar de la botez — spune Marcu Ascetul — după darul lui Hristos ni s-a dat harul desăvîrşit al lui Dumnezeu spre împlinirea tuturor poruncilor, dar pe urmă tot cel ce l-a primit în chip tainic dar nu împlineşte poruncile, pe măsura neîmplinirii este luat în stăpînire de păcat, care nu este al lui Adam, ci al celui care a nesocotit poruncile, întrucît luînd puterea lucrării nu săvîrşeşte lucrul".

„Mărturisim — spune tot în acest sens un Sf. Părinte — că puterea împlinirii poruncilor am primit-o şi de legăturile morţii ne-am slobozit. Deci sîntem datori cu lucrarea, căci dacă nu împlinim poruncile lui Dumnezeu, harul dat nouă nu se va descoperi". Şi tot acest Sfînt Părinte adaugă: „Celor botezaţi în Hristos li s-a dăruit harul în chip tainic, dar el lucrează în ei pe măsura împlinirii poruncilor. Harul nu încetează de a ne ajuta în chip ascuns, dar atîrnă de noi să facem sau să nu facem binele pentru care avem putere".

Aşa după cum o sămînţă, un bob de grîu poate să stea în pămînt ani de-a rîndul fără să încolţească, să crească şi să rodească dacă nu are condiţiile prielnice de umezeală şi hrană, la fel şi dumnezeiescul har deci stă ascuns în fiinţa noastră, fără să-i simţim lucrarea decît atunci cînd ne străduim să fim pe drumul chemării noastre de creştini buni, de oameni adevăraţi. Drept aceea, „tu omule — spune Marcu Ascetul — care ai fost botezat în Hristos, dă numai lucrarea pentru care ai luat puterea şi te împodobeşte pentru arătarea Celui care locuieşte în tine". Acest adevăr îl face şi pe Sf. Ioan Gură de Aur să spună că Dumnezeu nu vine în ajutorul celor ce dorm, al celor ce trîndăvesc adică, ci în ajutorul celor ce se obosesc şi muncesc pentru binele lor şi al semenilor lor.

Într-un mod cu totul plastic, pe înţelesul tuturor, Diadoch al Foticeei descrie acest proces sufletesc în felul următor: „Precum zugravii desenează întîi cu o singură culoare figura omului, apoi înflorind puţin cîte puţin culoarea prin culoare scot la arătare chipul viu al celui zugrăvit pînă la firele părului, aşa şi sf. har al lui Dumnezeu readuce întîi prin botez „chipul" omului la forma în care era cînd a fost făcut (la începutul zidirii), iar cînd se vede dorind cu toată hotărîrea frumuseţea „asemănării" şi stînd goi şi fără frică în atelierul lui, înfloreşte o virtute prin alta şi înalţă chipul sufletului din strălucire în strălucire, dăruindu-i pecetea asemănării. Căci precum în cazul portretelor pictate, dacă se adaugă chipului culoarea cea vie se scoate la iveală pînă şi asemănarea zîmbetului celui pictat, aşa şi la cei zugrăviţi după asemănarea dumnezeiască de către harul dumnezeiesc, dacă se adaugă lumina dragostei, „chipul" e ridicat cu totul la frumuseţea „asemănării".

Dumnezeiescul har este, aşadar, acea unduire de tărie pe care o simţim că se adaugă puterilor noastre firesti în confruntările pe care le avem cu tentaţiile şi răul care adesea ne iese în cale, este acea înviorătoare şi întremătoare adiere pe care o simţim pe cărarea urcîndă a virtuţilor, este acea putere care ne ajută să păşim mai uşor, mai hotărît pe calea asemănării cu Dumnezeu.

Îi simţim revărsarea în clipele de sfîntă bucurie şi minunată pace lăuntrică, este în apropierea gîndurilor noastre bune, aşa după cum harul nu este străin nici de izvorul viselor şi entuziasmelor noastre de înfăptuiri înalte şi nobile.

Despre simţirea harului ne grăieşte de pildă Sf. Iustin Martirul şi Filozoful, care, după ce a bătut pe la poarta multor filozofii ale vremii, exclamă că întîlnirea cu Sf. Scriptură şi, deci, cu Iisus Hristos, i-au „aprins deodată un foc în suflet şi l-a cuprins o mare dragoste de profeţi şi de prietenii lui Hristos".

Despre realitatea harului divin, despre lucrarea, puterea şi simţirea lui ne stă însă mărturie cu deosebire Sf. Apostol Pavel care, plămădit fiind din acelaşi aluat ca şi noi, avînd aceeaşi fire ca şi noi, aceleaşi nevoi şi slăbiciuni ca şi noi, cu ajutorul harului a realizat în sine uriaşul moral pe care-l cunoaştem, chipul omului adevărat, acea personalitate minunată care ne înalţă şi ne cucereşte prin frumuseţea şi măreţia ei.

Sf. Apostol Pavel recunoştea cu fiece prilej că ceea ce realizează nu realizează numai cu puterile sale, ci şi cu „ajutorul puterii lui (Hristos), care lucrează cu tărie întru mine" (Col. 1, 29).

Departe fiind de multele comunităţi creştine înfiinţate de el, la Roma, în prima sa captivitate către anul 63, unde lipsurile de tot felul i s-au făcut simţite la tot pasul, marele Apostol scrie Filipenilor: „Ştiu să trăiesc şi smerit (cu puţin) şi ştiu să trăiesc în belşug. Întru tot şi întru toate am învăţat să fiu şi sătul şi flămînd şi în belşug şi în lipsă. Toate le pot întru Hristos, care mă întăreşte" *(Fil. 4, 12—13).*

Luînd seama la cele de pînă aici, vom încheia deci cu cuvintele I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae Mladin, care sublinia într-un discurs, că „credinţa creştină nu este numai o comoară ce trebuie păstrată neatinsă de nici un adaus sau corectură omenească, ci şi har care se revarsă din Iisus Hristos, Mîntuitorul şi modelul nostru, ajutîndu-ne să aducem fără contenire ofranda noastră cinstită şi genereoasă la propăşirea oamenilor", la realizarea noastră şi ridicarea semenilor noştri, la instaurarea binelui şi deplinei păci în lume.

Gh. Papuc

ăruitoare în achiziționarea icoanelor pe sticlă. evistele de specialitate consacră articole numebase, descoperind tot mai mulți creatori popuari și valorificînd frumusețea lor artistică.

Iată atîtea motive pentru care se cuvine să dăm o deosebită atenție acestor comori de artă populară, în care se oglindește sufletul poporului nostru în relația lui cea mai profundă cu divinitatea și în aplicarea lui spre frumos.

Icoana este un element specific al spiritualității ortodoxe răsăritene. Ea înfățișează diafan, fără forme pline, cum e în sculptură, lumea cerească și cheamă spre o trăire a poruncilor morale. Icoana ortodoxă, prin liniile ei simple, prin stilul bizantin, care subliniază umanul, este ca o fereastră în fața căreia sufletul se simte îndemnat să privească spre o lume mai bună, spre înălțimile unei vieți pure.

Credincioșii Bisericii Ortodoxe Române au iubit o asemenea concepție, au dorit mereu o viață mai bună, mai dreaptă și mai umană, mai ales că aceea pe care o trăiau era atît de aspră, plină de „ciuma" nedreptății și a asupririi naționale și sociale. Așezat în fața icoanei, credinciosul din Transilvania unde s-au răspîndit cu deosebire aceste icoane își vărsa tot focul inimii și prindea curaj în munca de toate zilele.

Icoanele pe sticlă au apărut la noi către sfîrșitul secolului al XVII-lea. Tehnica lor a venit din Austria, precum susțin unii cercetători. Dar, o dată însușită de zugravii români ieșiți din popor, ea a primit conținut și forme proprii, a înfățișat chipuri de sfinți ai legii lor strămoșești, iar unele dintre ele s-au ridicat pînă la frumusețea stilului bizantin.

De la început și cu precădere icoanele pe sticlă au îndeplinit o funcție religioasă. Despre funcția lor religioasă ne grăiește și faptul că cele mai multe icoane pe sticlă înfățișează pe Domnul nostru Iisus Hristos, pe Maica Domnului și pe Sfinții cei mai cinstiți de poporul nostru, Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Haralambie și Sf. Ilie.

Lena Constante ne dă în cercetările monografice ale Institutului Social Român despre icoanele pe sticlă aflate în satul Drăguș la anul 1932, următoarele date: În acel timp erau în Drăguș 689 icoane pe sticlă. Din acestea 138 reprezentau pe Maica Domnului; 138 pe Mîntuitorul, 88 pe Sf. Nicolae; 56 pe Sf. Gheorghe; 55 pe Sf. Haralambie, celelalte pe alți sfinți. Maica Domnului este înfățișată în icoanele pe sticlă mai ales ca Maica durerii, sau jalnică, îmbrăcată în haină neagră și privind spre Iisus răstignit.

Viața Domnului nostru Iisus Hristos este înfățișată în icoanele de la Drăguș în chipul următor: 29 icoane îl arată pe Iisus cu vița de vie, adică pe Iisus cel euharistic, din care se împărtășeau credincioșii în sf. cuminecătură; 25 icoane reprezintă Botezul Domnului; 25 Punerea în mormînt; 20 de icoane îl arată pe Iisus pe tron, ca împărat și judecător; 11 Răstignirea; 10 Cina cea de taină; 7 Învierea; 4 Înălțarea și alte 7 diferite scene din viața Mîntuitorului.

Astfel vreme de cel puțin două veacuri, icoanele pe sticlă au fost pentru românii din Transilvania un element de susținere și mărturisire a credinței lor religioase, precum și un mijloc de susținere a puterii lor morale și naționale în fața potrivnicilor vremii.

Dar, icoanele pe sticlă au îndeplinit și o funcție artistică în viața poporului nostru. Ele exprimă dorul după frumos, talentul creator al poporului și gustul lui artistic.

„Pretutindeni unde se vorbește limba românească, s-a manifestat totdeauna o mare artă populară, prin opere alese și robuste. Vigoarea ei izvorăște din străvechiul și permanentul contact cu pămîntul și muncile care îi zămislesc rodnicia... Această artă posedă fecunditate și bucurie, posedă gust. Gustul țăranului român este o alegere între bogății, o alegere absolut instinctivă. El vine din profunzimi, este susceptibil de educație, dar educația nu-l realizează, este un dar de sus. De aceea păstrează ceva feeric". Cuvintele lui Henri Focillon, închinate artei populare românești, cu trei decenii în urmă, privesc deopotrivă și creația icoanelor pe sticlă.

Expozițiile icoanelor pe sticlă în străinătate au dat posibilitate specialiștilor să aprecieze valoarea estetică a picturii pe sticlă și însemnătatea ei. Armonia culorilor, bogăția și felurimea lor, compoziția uneori naivă, dar plină de sensuri, fantezia și umorul lor, naturalul și umanul lor au făcut faima icoanelor pe sticlă din Transilvania. „În același timp, publicul ca și specialiștii au urmărit acea întrepătrundere între elementul supranatural și cel al vieții obișnuite, cotidiene, acea neîncetată osmoză între planul mitic și real care dau icoanelor pe sticlă din țara noastră nu numai caracterul lor particular dar și atestă marile disponibilități sufletești ale poporului nostru, pentru care principiile cărților de cult nu au rămas imuabile, ci au fost integrate vieții lor zilnice, dîndu-le o interpretare proprie" (V. Rîpeanu: Gazeta Literară din 24 august 1967).

Multă vreme nu a fost înțeleasă frumusețea artistică a icoanelor pe sticlă. Socotite în rîndul „artelor minore", ele au intrat în atenția criticilor de artă abia în zilele noastre.

Prin vechimea lor, prin întreagă înfățișarea lor estetică, icoanele pe sticlă sînt documente istorice ale unei epoci din istoria creației noastre populare. Îndeletnicirea picturii pe sticlă s-a continuat în unele mănăstiri, cum este Mănăstirea Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus, sau de către unii zugravi sau pictori bisericești.

Îndepărtîndu-se de vremea în care au fost ele făcute, de stilul lor popular, le simțim tot mai mult farmecul și valoarea documentară precum și datoria de a le conserva, ca pe o moștenire scumpă, mărturie a puterii de creație a poporului nostru.

Slujitorii altarelor sînt îndeosebi datori să fie cu luare aminte asupra acestor creații populare, în care s-a concretizat religiozitatea părinților și strămoșilor noștri, să le valorifice în fața credincioșilor, să le recheme în actualitatea vieții lor și să le păstreze cu scumpătate.

Prot. *Vasile Coman*

Muzeul Brukenthal din Sibiu

— La 150 de ani —

În anul 1817, prin dispoziția testamentară a baronului Samuel von Brukenthal, și-a început activitatea culturală muzeul de la Sibiu, care poartă numele întemeietorului său.

Așezămîntul pornea, după cum se vede azi, spre o țintă glorioasă cu o zestre bogată, constînd din tablouri de mare valoare artistică, gravuri, piese de numismatică și mineralogie, obiecte de arheologie și o bibliotecă cu mii de volume, din care numeroase unicate și incunabule.

Acum, împlinindu-se 150 de ani de la data cînd muzeul a devenit public, evenimentul a fost sărbătorit într-un cadru ales și sobru, la 17 și 18 octombrie 1967. La această prăznuire omagială au luat parte ostenitori din cadrul unor institute de cercetări ale Academiei, critici de artă, artiști plastici și mulți specialiști în activitatea muzeală din toată țara. Au participat de asemenea și oaspeți de peste hotare.

În prima zi a festivităților — 17 octombrie 1967 — participanții au vizitat galeriile de artă ale Muzeului și secția de artă populară, unde sînt adăpostite tablouri ale artei flamande, olandeze și italiene, precum și o colecție bogată de artă populară reprezentativă pentru sudul Transilvaniei, nordul Olteniei și Munteniei și pentru alte zone de pe versantul sudic al Carpaților. Ei au putut admira lucrări originale ale unor pictori proeminenți ca Rubens, Van Dyck, Veronese — sau ale unor pictori români ca Negulici, Aman, Grigorescu, Luchian, Petrașcu, Baba ș.a. precum și exponate privind arta noastră populară atît de bogată și de mult grăitoare.

În aceeași zi a fost inaugurat oficial și Muzeul tehnicii populare așezat în Dumbrava Sibiului și care prezintă, prin exponatele sale, ingeniozitatea țăranului român și aptitudinile sale constructive.

Adunarea festivă jubiliară s-a desfășurat în sala „Astra" și a fost onorată de un public numeros în frunte cu Dl Ioan Popescu-Puțuri, membru al Consiliului de Stat, Dl Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și alți reprezentanți de seamă ai autorităților centrale și locale.

Apreciind activitatea deosebită pe care au desfășurat-o ostenitorii acestui lăcaș de cultură, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România a acordat Muzeului Brukenthal Ordinul „Meritul Cultural", clasa I. Cu ordine și medalii au fost distinși și unii lucrători ai muzeului, întreg colectivul de muncă fiind felicitat călduros.

În acest cadru festiv, adunarea a ascultat apoi un referat al Dlui Nicolae Lupu, directorul Muzeului Brukenthal, privind istoricul și activitatea muzeului, după care numeroși oaspeți, printre care Dnii: prof. univ. Virgil Vătășanu, membru corespondent al Academiei, Mircea Popescu, critic de artă, M. H. Maxy, maestru emerit al artei, director al Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România și Gheorghe Focșa, directorul Muzeului Satului, au transmis salutul instituțiilor pe care le reprezentau. P. C. Prot. Dr. Sofron Vlad, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, a dat citire unui mesaj adresat participanților la festivități, din partea I. P. S. Sale Dr. Nicolae Mladin, Mitropolitul Ardealului. Ca o subliniere a succeselor obținute în anii din urmă pe temeiul muncii de cercetare și de îmbogățire a colecțiilor din muzeu trebuie înțeleasă, a arătat mesajul, continuarea fără întrerupere a unor aspirații cu rădăcini adînci în drumul spre progres al poporului român harnic și talentat, a năzuințelor fundamentale ale fiilor săi. De aci, sărbătorirea celor 150 de ani de existență a muzeului înseamnă un „prinos de cinstire deosebită adus întemeietorilor și ostenitorilor de ieri și de azi, poporului, care — în epoca noastră de măreție înfăptuiri — a ridicat acest muzeu la nivel republican, îmbogățindu-l, reorganizîndu-l și dîndu-i un renume mondial".

În seara aceleiași zile, la Teatrul de Stat, a fost prezentat un spectacol folcloric susținut de formații artistice de amatori din regiunea Brașov. De asemenea, în cadrul festivităților, orchestra de cameră a Filarmonicii de stat din Cluj și corul „Madrigal" al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din București, au prezentat un concert de gală.

A doua zi, la 18 octombrie 1967, tot în sala „Astra", a avut loc o sesiune științifică jubiliară, cu care prilej participanții la festivități au ascultat comunicări deosebit de importante în legătură cu colecțiile Muzeului Brukenthal, susținute de unii dintre cei mai competenți critici de artă din țara noastră. Comunicări de asemenea importante au prezentat specialiștii muzeului sibian, privind unele cercetări arheologice, unele teme legate de istoria României, de cultura și arta populară, unele piese etnografice, apoi colecția de științele naturii etc.

Trebuie subliniat faptul, că festivitățile de la Sibiu, ocazionate de aniversarea celor 150 de ani de existență a Muzeului Brukenthal, au constituit un eveniment cultural-artistic deosebit de însemnat în viața acestui oraș cu frumoase și vechi tradiții, eveniment cu răsunet în țară și peste hotare.

D. Călugăr

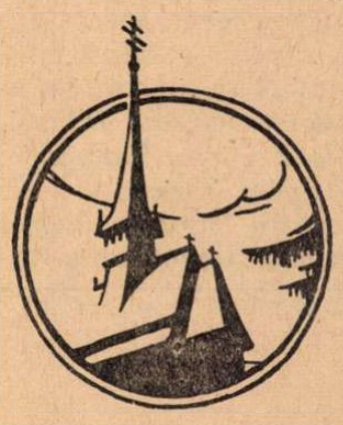

Nunta din Cana Galileii

Sf. Apostol și Evanghelist Ioan ne istorisește în cap. II al Evangheliei sale despre invitația pe care Mîntuitorul a avut-o la Nunta din Cana Galileii, unde își ia și pe ucenicii Săi. În această pericopă evanghelică găsim o grăitoare dovadă de prețuirea pe care Mîntuitorul o arată față de familie, care este temelia societății omenești.

Fiind la începutul activității sale mesianice, Mîntuitorul își recrutase primii 6 ucenici: Andrei și Petru, Iacob și Ioan, Filip și Natanail. Cu ei pleacă din Iudeia în Galileia unde participă la Nunta din Cana. Această nuntă este prilej de bucurie pentru că vedem împlinidu-se cuvîntul lui Dumnezeu care zice: „Nu este bine să fie omul singur...“ „Creșteți și vă înmulțiți“. Atît bucuria cît și durerile, oamenii simt nevoia să și le împărtășească unii altora. Bucuria cînd este împărtășită sporește, crește, iar suferința împărtășită se ușurează, scade.

Prilejul de bucurie este mare, mai întîi pentru că e nuntă. La nuntă e chemată și mama Mîntuitorului, sînt chemați și ucenicii Săi. Dacă inviți pe mamă, inviți și pe fiu, dacă inviți pe fiu, inviți și pe prietenii lui astfel ca bucuria tuturor să fie mare. Nunta la evrei ținea o săptămînă. Cine mergea la nuntă nu putea fi lacom, căci ar fi fost nevoie să se lipsească de bucuria de care se împărtășeau ceilalți nuntași. „Și sfîrșindu-se vinul, mama lui Iisus zise către Dînsul: Nu au vin“. Maica Domnului este între cei care cunoșteau acest amănunt. Cum de ea știa? Nunta din Cana era o nuntă mică și ea care făcea parte dintre rude era chemată să ajute. Ea ajută veselindu-se și se veselește ajutînd. Iat-o pe Maica Domnului pînă cînd Fiul său este în viață împlinind mandatul de mijlocitoarea noastră pe lîngă El. Ea se simte obligată nu numai la compasiune ci și la ajutor; se apropie și discret, abia șoptit, spune Mîntuitorului: „Vin nu au“.

„Ce este mie și ție femeie“. Cuvintele Lui trebuie să fi exprimat o plăcută surprindere, pentru că-i vorbea mama și mama Lui îl ruga ceva ce El desigur știa. Mama Lui nu-l ruga pentru sine, ci pentru alții.

„Ce este mie și ție...“ însemnează la dispoziția ta. Femeie aici însemnează: Doamnă. Femeie =viață, dătătoare de viață, sună acest cuvînt în capodopera creației. Mîntuitorul nu se adresează Mamei Sale cu titlul de „Mama mea“, ci cu titlul de onoare: Doamnă.

Mîntuitorul a venit în lume prin Sf. și Preacurata Fecioară Maria; tot prin ea a voit să se și dezvăluie oamenilor. El a consimțit să săvîrșească această minune din dragoste pentru cei ce se bucurau de această nuntă. Dorința de a curma suferințele oamenilor l-a îndemnat la aceasta.

Maica Domnului nu mai insistă, ci senină se îndreaptă spre cei ce slujeau și le spune: „Faceți ceea ce vă va spune“. „Faceți ceea ce vă va spune“ Iisus — răsună din străfundul inimii Maicii Domnului și pentru noi; să ascultăm și noi de El ca slujitorii de la Nunta din Cana.

„Și erau acolo șase vase de piatră, puse pentru curățirea iudeilor, care luau cîte două sau trei vedre“, spune Sf. Evanghelist Ioan. Mîntuitorul spune slugilor: „Umpleți vasele cu apă“. Slugile au făcut ceea ce le-a spus El. Aceștia sînt martorii autentici ai săvîrșirii minunii. Ei știau că au pus apă și acum dau vin. Ei ascultă mai departe porunca Mîntuitorului și dau nunului care zice către mire: „Orice om pune întîi vinul cel bun și dacă se îmbată (oaspeții), atunci pune pe cel mai prost; tu însă ai ținut vinul cel bun pînă acum“. Unde se amestecă Domnul binele se transformă în mai bine. Darurile Lui sînt totdeauna noi și pline de viață.

Această minune întregește amănuntele privitoare la concepția creștină expuse în Predica de pe Munte. Prin această minune Ucenicii Lui au crezut că El este Mesia. Din prezența Mîntuitorului la Nunta din Cana creștinătatea învață un lucru foarte simplu și deosebit de valoros — adunările în societate pot fi sfințite. El e mărinimos cu nuntașii, toată apa cîtă a încăput în vase se transformă în vin. El nu este împotriva bucuriei, ci împotriva dezmățului. Unde apare El bucuria se transformă în veselie sufletească, sănătoasă.

Luînd parte la Nunta din Cana, Mîntuitorul a sfințit căsătoria. El nu se ferește de mulțime cum făceau contemporanii Lui, care se temeau să nu se spurce. El stă la masă cu vameșii și cu păcătoșii. Era convins că unde se află El, păcătoșii se curățesc, iar cei buni devin mai buni prin El.

La Nunta din Cana Mîntuitorul intră în legătură cu oamenii, legătură de iubire între ei. Cu toți e bun, mărinimos.

Iată-i pe primii ucenici martori ai primei minuni, săvîrșite de Dascălul lor. Iată-l pe Natanail — israeliteanul fără vicleșug — că i se întărește și mai mult convingerea celor mărturisite cînd a fost chemat. Cît de frumos și minunat exprimă cuvintele Mîntuitorului întreg caracterul lui Natanail și cît de puternică este izbucnirea ucenicului cînd se vede descoperit de Iisus.

Această minune întărește convingerea lui Natanail și a celorlalți că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu — Mesia cel mult așteptat și cu această convingere ucenicii îl urmează pe Mîntuitorul pe drumul celor 3 ani de propovăduire.

Cu această ocazie face să se întărească încrederea oamenilor în Maica Sa, care rămîne pentru totdeauna solitoarea cea fierbinte a creștinilor pe lîngă Fiul Său și Dumnezeul nostru.

M. Cristea

Din cuvintele Sf. Ioan Gură de Aur despre post

În 15 noiembrie din fiecare an, după rînduielile Bisericii noastre Ortodoxe începe postul Crăciunului. Dat fiind acest prilej, să luăm aminte la cîteva înțelesuri pe care Sf. Ioan Gură de Aur le dă postului în rîndurile următoare:

„Bună este sămînța postului, căci ea păcatele noastre ca pe niște spini le scoate și îndreptarea ca pe o floare o naște și o crește. Bună este lucrarea postului, fiindcă ea ușurează sufletul de greutatea păcatelor și face mai ușoară ascultarea de poruncile lui Hristos“.

„Cel dintîi bun este lepădarea de păcate. Răutatea este dușmană a virtuții. Cel ce stă în păcate este chinuit chiar de răutatea lui, căci înainte de gheenă, el suferă din partea răutății sale. Operația doctorului e rea, dar pentru a întîmpina un rău mai mare se face chinul cel rău al operației“.

„Primul rău este a trăi în răutate. Cel ce fură se teme să nu fie arătat; cel ce ucide nu crede în viața sa. Cel dintîi rău este să rămînă cineva în rău. Chiar cînd nu operează doctorul, suferă bolnavul. Cînd nu pedepsește Dumnezeu (deoarece este îndelung răbdător) cel ce a păcătuit este în boală. Căci zice: „Cel ce săvîrșește păcatul, rob este păcatului“ (Ioan 8, 34).

„Bun este frîul postului celor ce iubesc folosul din post. Nu te gîndi numai la osteneală, ci gîndește-te și la roada ei. Dacă nu s-ar gîndi la folos, cel ce seamănă, nu ar semăna, și n-ar risipi sămînța; avînd, însă, nădejdea, seamănă cele ce le are, ca să secere cele ce nu le are“.

„Suferă trupul cînd poftește, dar se bucură sufletul de nădejdea bunurilor. Se cade nouă a posti, căci aceasta nu-i este trupului spre stricăciune, ci spre sănătate și vindecare. Cei ce postesc se leapădă și de vorbele și de poftele trupului, și cei ce se nevoiesc nimicesc ceea ce este nefolositor în trup, întărind cele ce lipsesc sufletului. Sufletul totdeauna îngrijește de trup și își susi se hrănește și se îngrijește de el. Sufletul orînduiește felul de a fi al trupului, și însuși își pregătește cuvîntul său. Deci dacă se îngrijește de trup, cu mult mai vîrtos, trebuie să se îngrijească de sine. Aceasta este rînduiala cea lăsată de Dumnezeu, ca sufletul să poruncească trupului. Deci, cei ce așază trupul înaintea sufletului, răstoarnă rînduiala cea dreaptă. Nu acesta (sufletul) slujește trupul, ci cum a fost cu dreptate de la început, ca totdeauna trupul să se supună sufletului“.

„Să nu socotim că puțin este folosul postului. Postul este urmarea îngerilor, întoarcerea de la cele de acum, nevoința rugăciunii, hrana sufletului, frîna trupului, potolirea dorințelor. Cel ce postește să nu socotească că este postul rău, căci socotind rău postul, chiar cînd postește rămîne în răutate.

Drept aceea să nu ne apropiem de post ca de ceva rău, ca să nu se facă într-adevăr, ceea ce bănuiești numai că este rău, aflîndu-te astfel ca un netrebnic slujitor al lui Dumnezeu“.

„Cu postul unește și rugăciunea, căci postul trece, dar rugăciunea n-are vreme hotărîtă. Postește și cînd n-ai păcătuit și fiindcă ai păcătuit postește; și iarăși, nu păcătui cînd postești și astfel rămîn cele ce le primești din postire“.

„A păcătuit cineva și a postit, pe sine s-a pedepsit, ca să scape de pedeapsă. Să postim, deci, și noi, iubiților, ca să nu fim luptați de propriile noastre dorințe. Iisus s-a răstignit pentru tine și nu s-a împotrivit, ci mai mult a dorit să pătimească. Iar tu nici puțină postire să nu aduci pentru mîntuirea ta? O, omule! n-am atîta putere să strig cît ar trebui. S-a răstignit pentru tine, ca și tu să te răstignești și împreună să te slăvești, nu ca să mori, ci să te scapi de moarte“.

Arhim. *S. Popescu*

Suna în deal de Liturghie

Bunică, îmi aduc aminte,
Cînd răscolesc al vetrei scrum,
De-o primăvară înflorită,
De-un scurt popas pe-al vieții drum.

Suna în deal de Liturghie
Chemarea clopotelor sfinte;
Treceau pe drum în haine albe
Închinători cu pas cuminte.

Din strat de flori în grădiniță
Rupeai și izmă și mușcată
Și la biserică de mînă
Plecam cu inima-mpăcată.

Cînd ajungeam la Casa Sfîntă
Intram sfios într-o minune
De cîntece și de lumină,
De frunți plecate-n rugăciune.

Și flori culese din grădină
Lăsai pios la o icoană;
Apoi șopteai o rugăciune
În vechea ta umilă strană.

Un moș cu barba ca argintul
Slujea în haine de-mpărat
Prin fum subțire de tămîie
Și de lumini înconjurat.

Din vechile icoane, sfinții
Priveau într-una milostiv,
Alunecau raze domoale
Pe chipul lor cel uscățiv.

Înfiorat priveam în juru-mi
Și mă credeam că sînt în rai;
Și-atît de cuviosă-n strană,
Atît de blîndă tu erai.

I.A.B.

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

SIBIU

UL 115 Sibiu, 1 decembrie 1967 Nr. 45—46

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească "Ștefan Gheorghiu" Sibiu str. Șerițiu nr.5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Praznicul Sf. Nicolae la Centrul Arhiepiscopesc-Sibiu

La Centrul nostru arhiepiscopesc din Sibiu praznicul Sf. Nicolae a îmbrăcat haină festivă, el fiind primul prilej de sărbătorire a patronului I. P. S. Sale Dr. Nicolae Mladin, noul Mitropolit al Ardealului.

Încă în ajun, la orele 16,45, preoțimea sibiană — în frunte cu P. C. prot. al raionului Sibiu, Todor Nichifor — se prezintă în Capela Institutului Teologic de grad Universitar. Intr-o atmosferă caldă, ea primește cu troparul Sf. Nicolae pe Inaltul Ierarh, care este urmat de către P. S. Emilian Antal și de P. C. prot. Dumitru Călugăr, secretar arhiepiscopesc.

In numele celor pe care îi reprezintă, P. C. prot. Todor Nichifor face urări Inaltului Ierarh: „In ajun de Sf. Nicolae, patronul I. P. S. Voastre, în numele tuturor preoților din prot. ort. al Sibiului și în special al preoțimii sibiene, precum și al meu personal, Vă rugăm să primiți respectuoase urări de sănătate și zile îndelungate, o dată cu deplinul nostru atașament, rugînd pe bunul Dumnezeu că Vă sporească puterea de muncă la cîrma Bisericii ardelene strămoșești și în îndrumarea preoțimii pe calea păcii și a patriotismului luminat, în slujba propășirii scumpei noastre Patrii".

Totodată, P. C. Sa oferă Inaltului Ierarh ca dar — din partea preoțimii sibiene — un reușit tablou în cărbune al I. P. S. Sale.

Răspunzînd, Inaltul Ierarh mulțumește pentru atenția acordată, spunînd între altele: „Din darul lui Dumnezeu sîntem ceea ce sîntem și nu prin vrednicia noastră. Ne smerim în fața voii divine, care ne-a chemat la acestă înaltă treaptă de a sluji Bisericii și poporului... Atașamentul exprimat de preoții sibieni nu este față de o persoană, ci față de funcția și răspunderea pe care persoana conducătoare o are în mijlocul obștei credincioase. E o legătură de solidaritate sufletească pentru interese superioare comune, care ne leagă și ne unește pe toți.

Popas de adîncire a sensului chemării noastre ne oferă și pomenirea Sf. Ierarh Nicolae, care s-a dovedit a fi deosebit de osîrduitor în fapte bune, în dăruire totală pentru Hristos și pentru poporul încredințat lui spre slujire, ca și pentru păstrarea adevărului neștirbit al învățăturii celei drepte.

Împreună cu P. C. Voastre, pe care Vă îndemn să fiți veghetori asupra turmei pe care o păstoriți, să căutăm să slujim cu devotament Biserica strămoșească și poporul, spre binele și fericirea scumpei noastre Patrii".

Tot în ajun, și anume în cadrul rugăciunii de seară, se adună la orele 19,30, în același paraclis, corpul didactic al Institutului Teologic de grad Universitar, în frunte cu P. C. Sa prot. S. Vlad, rectorul Institutului, și studenții teologi.

Inaltul Ierarh este întîmpinat de corul studenților — sub conducerea P. C. păr. prof. Gh. Șoima.

Luînd cuvîntul în numele Institutului, P. C. rector S. Vlad — după ce reliefează poziția și rolul ierarhilor teologi și dascăli în epoca de aur a Bisericii creștine și în istoria din ultimele decenii a Mitropoliei Ardealului — creionează trăsăturile dominante ale personalității de teolog și dascăl a I. P. S. Dr. Nicolae Mladin, noul Mitropolit al Ardealului. De încheiere, vorbitorul exprimă calde urări Inaltului Ierarh de sănătate, vigoare în muncă și cît mai bogate roade în cîrmuirea Bisericii strămoșești din Ardeal, spre binele Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române și ridicarea tot mai sus a scumpei noastre Patrii.

Răspunzînd, Inaltul Ierarh mulțumește pentru urările aduse și dă expresie pregnantă legăturii sufletești cu Institutul teologic, pe care l-a slujit timp de 24 de ani ca profesor. In continuare face cîteva sublinieri substanțiale în legătură cu misiunea teologiei ortodoxe în zilele noastre, teologie care are să fie vie și în concordanță cu spiritul vremii pe care o trăim. Studenților teologi le pune la inimă îndemnul de a duce o viață corespunzătoare rostului lor și de a se pregăti în așa fel, încît să devină buni slujitori ai altarelor străbune și cetățeni loiali și patrioți ai scumpei noastre Patrii. Toate acestea le brodează pe fundalul vieții de teolog și de pilduitor viețuitor creștin a Sf. Ierarh Nicolae.

In ziua de Sf. Nicolae, Inaltul Ierarh săvîrșește Sf. Liturghie arhierească împreună cu P. S. Emilian Antal, înconjurat de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Păr. vicar arhiepiscopesc Traian Belașcu. Predica zilei este rostită de către P. C. Preot duhovnic Dr. Simion Radu, care înfățișează viața și personalitatea Sf. Ierarh Nicolae, făcînd, totodată, bune urări pentru I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului.

După Sf. Liturghie, a urmat o recepție în Reședința mitropolitană.

Luînd cuvîntul, P. C. vicar arhiepiscopesc Traian Belașcu mînecă de la *climatul* în care se lucrează în colectivitate.

Continuînd firul expunerii, P. C. Sa subliniază că „structura climatului este decisivă pentru poziția și dezvoltarea forțelor creatoare într-o colectivitate", precum și că împotriva climatului pozitiv „se ridică ... ostilitatea, spiritele negativiste", care acționează în chip nefast asupra destinului unei colectivități de muncă. De aceea, pune accent fundamental pe *dragoste*, care asigură o atmosferă spirituală cu adevărat creștină: „Dragostea frățească, încrederea, modestia, dăruirea de sine în slujba interesului comun, creează climatul necesar desfășurării forțelor creatoare ale fiecăruia și dezvoltării sănătoase a vieții bisericești".

De încheiere, face urarea: „Inalt Prea Sfințite Părinte, de ziua numelui, să Vă dăruiască bunul Dumnezeu sănătate, curaj și putere să înstăpîniți la Centrul arhiepiscopesc și de aici — prin iradiere — în toată Arhiepiscopia un climat sănătos, o atmosferă de încredere și dragoste!". Cu referire la dorința Inaltului nostru Ierarh ca toți în solidaritate să slujim interesele superioare ale unității Bisericii strămoșești și ale propășirii Patriei noastre scumpe, precum și ale păcii în lume, vorbitorul încheie cu angajamen-

(Continuare în pag. 2)

Despre profeții Vechiului Testament

Potrivit rolului lor, profeții au fost mijlocitori între Dumnezeu și poporul Israel, fiind chemați la această misiune direct de Dumnezeu, după cum unii dintre ei o mărturisesc în scrierile lor. Prin duhul lor cel puternic, profeții vedeau cele ce vor veni, mîngîind și ajutînd pe cei în suferință.

Profeții nu erau ghicitori retrași de lume prin peșteri, nu făceau vrăji și nici nu bolboroseau cuvinte neînțelese. Ei descriau evenimentele viitoare ca prezente sau chiar ca trecute, fiind anticipate în viziunea lor. Profeții vorbeau despre viitor, aminteau poporului de cele întîmplate și prin ei se descoperea voia lui Dumnezeu în lume. Timpul era sub simțurile lor: *lămureau trecutul, luminau prezentul* și *anunțau viitorul*.

Profeții Vechiului Testament erau glasul Domnului, care vorbea din înălțimile cerului și mîna ce scria cuvintele lui Dumnezeu. Ei erau glasul cerului ce grăia în palatele împăraților ca și în colibele ciobanilor, glasul ce răsuna de pe amvonul templului ca și la răspîntiile cetăților: „Mîngîiați, mîngîiați pe poporul meu și-i strigați: munca de rob s-a isprăvit, fărădelegea a fost ispășită" (Is. 40, 1—2). Graiul lor era plin de amenințări cînd era vorba de abateri de la Legea Domnului, dar și de nădejdi. Profeții sufereau pentru popor, fiindcă-l doreau mîntuit și întors pe căile Domnului; ei doreau tuturor pacea, pacea care este rodul dreptății, rodul dreptății care este liniștea și nădejdea în veci de veci.

Profeții erau astfel susținătorii credinței strămoșești și luptători împotriva idolatriilor, converteau pe închinătorii de idoli la adevăratul Dumnezeu. Aduceau aminte trădătorilor jurămintele făcute înaintea altarelor, celor duri le recomandau mila și îndurarea, desfrînaților pocăința, împăraților dreapta ocîrmuire, amintindu-le că „înaintea prăbușirii merge trufia, și semeția înaintea căderii" (Proverbe 16, 18); celor răzvrătiți le da sfatul supunerii și ascultării, iar celor mîndri le propovăduiau umilința.

Profeții nu se sfiau să meargă în fața împăraților și conducătorilor pe care îi dojeneau pentru fărădelegile lor; nu se rușinau să coboare în rîndurile celor de jos ca să-i mustre pentru păcatele lor; certau cu asprime pe bogații care strîngeau averi multe agonisind cu strîmbătate. Ei mergeau în casele celor săraci și le binevesteau alinarea, vindecau cu puterea Domnului pe cei zdrobiți cu inima, celor robiți le vesteau liberare și celor în lanțuri mîntuire; întregului popor umilit sub jug străin venirea unui izbăvitor.

Profeții nu erau regi, căci n-aveau oști, nu erau nici căpetenii de oști, căci n-aveau spadă. Ei nu erau preoți deoarece nu erau sfințiți în templu de păstrătorii Sfintelor Cărți și nici scribi, căci nu purtau pecețile statului; însă erau foarte adesea oameni simpli, ridicați spontan din mijlocul poporului, fără ranguri, fără bogății și fără urmași. Ei erau glasul ce strigă puternic, glasul ce vorbește singuratic, glasul ce se tînguie, glasul care tună împotriva fărădelegilor, glasul ce cheamă la pocăință, glasul ce făgăduiește veșni-

(Continuare în pag. 2)

PRAZNICUL SF. NICOLAE...

(Urmare din pag. 1)

tul: „Ne angajăm ca să lucrăm mai departe în acest spirit de solidaritate și frăție ortodoxă și românească, dăruindu-ne toate forțele lui Hristos și poporului".

După aceea, ia cuvîntul Înaltul Ierarh. Pornind de la reliefarea faptului că Sf. Ierarh Nicolae a întrupat Sf. Evanghelie a Mîntuitorului în potrivire cu spiritul epocii respective, I. P. S. Sa stăruie asupra îndatoririi noastre morale de a urma pilda Vlădicului din Mira Lichiei: „Aceste virtuți sîntem chemați să le întruchipăm în epoca noastră, epocă în care se desfășoară un progres extraordinar". De asemenea, declară: „Vreau să fiu un tălmăcitor al Evangheliei lui Iisus Hristos pentru cei care azi făuresc o viață nouă, năzuiesc, se străduiesc, se frămîntă, tind spre o viață superioară".

Arătînd apoi că „în Iisus Hristos noi, credincioșii creștini, avem perspectiva unei desăvîrșiri ce nu poate fi atinsă deplin niciodată", precum și că avem să „privim viața din perspectiva desăvîrșirii", pune apăs deosebit pe faptul că „munca noastră are un sens numai dacă o privim din această perspectivă. In acest caz, știm că ea este direcționată spre un ideal superior".

In acest spirit continuă: „Dacă toți privim viața din această perspectivă, atunci se creează acel climat spiritual, în care ne simțim bine, în care dispar distanțele ierarhice, pentru că ne simțim împreună lucrători pentru un ideal.

Aceasta este condiția fundamentală a climatului pozitiv, care scoate în lumină toate capacitățile, toate forțele de muncă, toată puterea de dăruire a fiecăruia, care face să avem bucuria slujirii pentru binele omului, poporului și cel al omenirii întregi.

Intr-un astfel de climat, viața Bisericii noastre va propăși și duhul lui Hristos se va arăta: duh al propășirii, al desăvîrșirii.

In spiritul acesta înțeleg să lucrez și vă chem la colaborare.

In lumea noastră, valoarea omului nu se măsoară după averea lui materială, ci după capacitatea lui și după dispoziția lui de a o pune în slujba binelui obștesc. Criteriul acesta îmi va servi la aprecierea fiecăruia.

Sînt fiu de muncitor miner. Toată viața am avut un cult al muncii. *Am învățat că cea mai durabilă satisfacție este aceea pe care ți-o dă munca. De aceea, îl simt apropiat de mine, îl apreciez, îl răsplătesc după posibilități pe acela, care este gata să muncească, care pune interesele superioare ale obștii și ale Bisericii mai presus de interesele sale personale.*

Vă chem la muncă cinstită, corectă, pentru ridicarea Bisericii și a Patriei. Nu pentru persoana mea, nici pentru alte persoane, ci pentru Biserică și Patrie, pentru realizarea idealurilor acestui veac.

Sînt sigur că clerul și poporul dreptcredincios, Centrul nostru arhiepiscopesc și Institutul teologic își vor da silința să lucrăm în acest spirit. Dumnezeu și Sf. Nicolae să ne binecuvinteze strădaniile noastre, ca să vedem împlinite idealurile Bisericii și ale Patriei. Dumnezeu să vă ajute și să vă binecuvinteze!".

Privit în ansamblu, praznicul Sf. Nicolae a prilejuit Centrului nostru arhiepiscopesc o frumoasă manifestare de duh creștinesc și românesc, precum și de prețuire și devotament față de noul Mitropolit al Ardealului. *Rep.*

Despre profeții...

(Urmare din pag. 1)

cia păcii pe pămînt și a bunelvoiri între oameni. Și astăzi, ei doresc, prin glasurile făcătorilor de pace, „prefacerea săbiilor în brăzdare de pluguri și lăncile în cosoare; și ca nici un neam să nu mai ridice vreodată sabia împotriva altuia și pravila războiului să nu o mai deprindă" (vezi Isaia 2, 4; Mihea 4, 3).

Profeții sînt poeți, însă fără să vrea și fără să știe. Ei toarnă din graiurile lor imagini pe care nimeni nu va fi în stare să le născocească. Erau solii trimiși de Dumnezeu să dea de știre celui ce s-a abătut din calea cea dreaptă, erau trimișii Lui pe pămînt.

Profeții erau interpreții și glasul celor ce nu puteau să-și spună cuvîntul, apărătorii celor sărmani și celor ce plîngeau întristați sub călcîiul celor puternici. Ei umblau cu cei flămînzi și obijduiți, strigau vijelios împotriva tiranilor care se desfătau prin împilarea celor slabi. Deși fără ranguri lumești, profeții erau mai presus de regele care nu îndeplinea voia lui Dumnezeu și decît preotul care nu lua seama la poruncile Domnului.

Din pricina spiritului lor intolerant, profeții erau huliți ca dușmani și ocoliți ca leproși: regii îi goneau, preoții îi pizmuiau și bogații îi urau de moarte, iar ei, în ciuda tuturor, anunțau cu curaj mîntuirea celor pocăiți și osînda celor păcătoși, promisă de Dumnezeu. Și ca drept răsplată, mulți dintre ei au primit cununa mucenicieI. Astfel, profetul Ilie Tesviteanul a trebuit să fugă de mînia groaznică a reginei Izabela care vroia să-i ridice viața; Amos, apărătorul celor obijduiți, a fost prigonit de marele preot Amosia din Betel; profetul Isaia, supranumit și evanghelistul Vechiului Testament, a fost ucis în chinuri groaznice din ordinul regelui Manase; Ieremia proorocul a suferit chinuri în închisoarea regelui Sedechia, iar Sf. Ioan Botezătorul, ultimul dintre profeții Vechiului Testament, care face puntea de trecere spre Noul Testament, încheie viața sa profetică cu capul pe tipsia adusă în fața regeluî Irod.

Cu veacuri multe înainte, profeții Vechiului Testament au vestit venirea unui izbăvitor, venirea lui Mesia, timpul și locul nașterii sau întrupării Sale, pentru noi și pentru a noastră mîntuire. *Pr. N. Ciudin*

Informații

Din activitatea *Episcopiei Misionare Ortodoxe Române în America* ar fi multe de încrestat. Inseilăm doar două fapte:

Astfel, cu prilejul aniversării centenarului autonomiei Confederației canadiene, parohia ortodoxă română „Invierea Domnului" din Hamilton a organizat, între 28 august—3 septembrie 1967, o „Săptămînă românească". A participat la acest eveniment și P. S. Episcop *Victorin Ursache,* conducătorul spiritual al menționatei Episcopii, care a semnat în Cartea de aur a orașului. In cadrul programului s-a deschis și o Expoziție de cusături naționale, tablouri, publicații românești și diferite lucrări de artă națională românească, cu care prilej au avut loc și o seamă de concerte de muzică populară românească susținute de Ansamblul „Ciocîrlia" din București.

Aceeași parohie ort. română din Hamilton și-a sărbătorit, în 10 septembrie 1967, „aniversarea a 50 de ani de la înființarea ei". Cu acest prilej P. S. Episcop *Victorin,* asistat de P. C. prot. C. Iuga, parohul bisericii, și P. C. pr. N. Cicală și I. Zifcu, a oficiat o Sf. Liturghie arhierească în prezența a mulți români de pe acele meleaguri, la sfîrșit predicînd despre importanța lăcașurilor de închinare „pentru inobilarea vieții oamenilor și mîntuirea lor sufletească" (după rev. Credința).

*

Inscriindu-se pe linia strînselor legături pe care I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae Mladin le ține cu preoții și credincioșii, Duminică, 25 noiembrie 1967, după Sf. Liturghie, Inalt Prea Sfinția Sa a vorbit credincioșilor, informîndu-i asupra vieții bisericești din Arhiepiscopie și din întreaga noastră Patrie.

A arătat astfel solicitările pentru hirotonie ale tinerilor absolvenți de Teologie (12 hirotoniri săvîrșite de I. P. S. Sa în decurs de cîteva luni), despre bisericile care așteaptă pe Arhipăstorul lor să fie sfințite, prima care a avut această bucurie fiind cea din Țapu (prot. Mediaș) etc.

Inaltul nostru Ierarh a vorbit apoi despre vizita pe care a făcut-o cu un anumit prilej Eminenței Sale Episcopului romano-catolic Marton Aron de la Alba Iulia, precum și despre vizita Primatului Bisericii romano-catolice din Austria, card. Franz König, care nu de mult a fost oaspetele Bisericii Ortodoxe Române.

Inaltul oaspete austriac a fost primit de Prea Fericitul Patriarh *Justinian,* înconjurat de I. P. S. și P. S. membrii ai Sf. Sinod, avînd loc convorbiri pe linia mai bunei cunoașteri întreolaltă, a apropierii în dragostea lui Hristos și colaborării frățești spre binele și pacea lumii. Vizitînd Mănăstirea Curtea de Argeș, Hidrocentrala de pe Argeș, R. Vîlcea, Ploiești etc., Eminența Sa a declarat că „cele văzute în Biserica și Patria noastră i-au lăsat impresii de neuitat".

Informînd credincioșii și asupra altor evenimente, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* și-a încheiat cuvîntul îndemnîndu-i la viață creștină adevărată, la străduință spre a fi buni fii ai Bisericii și Patriei.

*

Joi, 30 noiembrie 1967, de ziua Sf. Andrei, în capela Institutului nostru Teologic din Sibiu s-a săvîrșit un parastas în amintirea marelui mitropolit Andrei Șaguna.

Studentul teolog Creța Simion din anul IV a rostit cu acest prilej un cuvînt comemorativ, subliniind cu deosebire contribuția mitropolitului Șaguna la unitatea națională și bisericească a românilor transilvăneni.

De la conferințele preoțești de orien

In luna noiembrie a. c., s-au desfășurat la trele protopopești conferințele preoțești de o tare. Tema conferinței, fixată la timpul cuv de Sf. Sinod al Bisericii noastre, a fost: „Acți recente ale Bisericii Ortodoxe Române pent apropierea dintre Biserici și pacea în lume". Ea a stîrnit un deosebit interes în sînul preoțimii, care a lucrat-o cu toată conștiinciozitatea și potrivit îndrumărilor primite de la forurile superioare. Avînd o vădită notă actuală și un bogat material faptic — bineștiind că Biserica noastră, urmînd învățăturii Mîntuitorului Iisus Hristos, duce o susținută activitate pentru mai buna cunoaștere și apropiere dintre Biserici, ceea ce contribuie și la pacea lumii —, tema a fost viu dezbătută, trăgîndu-se la fiecare conferință concluziile practice cele mai potrivite. Acest lucru se desprinde din participarea unanimă a preoțimii la conferințe, cît și din numărul mare al celor ce au luat cuvîntul.

La conferințele din cele mai multe dintre cele 15 protopopiate din cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului a luat parte și I. P. S. nostru Mitropolit Dr. *Nicolae Mladin.* Dorind să fie în legătură cît mai strînsă, în contact direct cu preoțimea care trebuie să fie cît mai edificată în toate problemele vieții actuale și pe drumul nobilelor sale îndatoriri, I. P. S. Sa, însoțit de P. C. vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu, a luat parte la conferințele de la nouă centre protopopești (după ce în septembrie a. c. a fost la conferința de la Brașov). Astfel în 6 XI a. c. la Sibiu, în 9 XI la Agnita, în 10 XI la Făgăraș, în 15 XI la Sf. Gheorghe, în 16 XI la Mediaș, în 17 XI la Tîrnăveni, în 27 XI la Reghin, în 29 XI la Sebeș și în 30 XI 1967 la Alba Iulia.

La toate aceste conferințe, în încheierea dezbaterilor a luat cuvîntul I. P. S. Sa, aducînd completări pe marginea temei și împărtășind preoților prețioase îndemnuri. Din cuvîntările rostite cu acest prilej de Arhipăstorul nostru la cele nouă protopopiate, reținem învățături și sfaturi ca acestea:

După lupte și suferințe seculare, poporul nostru este astăzi întregit, liber, suveran și independent. Datorită progreselor sale economice și culturale, cît și politicii sale înțelepte de pace și colaborare între popoare dusă pe plan extern, Patria noastră se bucură de un prestigiu deosebit pe toate meridianele lumii.

Biserica Ortodoxă Română este autocefală, întreținînd relații prietenești cu celelalte culte din țară și străinătate.

Există două dialoguri pe calea apropierii dintre Biserici: Dialogul dragostei și cel teologic.

(Continuare în pag. 3)

La 120 de ani de la nașterea lui Gh. Dima

Aducîndu-ne aminte de marii noștri înaintași și mai ales hrănindu-ne din valoroasa lor moștenire culturală, asigurăm propriei noastre vieți spirituale, ca neam, continuitate și trăinicie. Compozitorul și dirijorul Gheorghe Dima face parte din lungul șir al acestor mari oameni care au deschis drum larg vieții noastre culturale. Se cuvine deci să reactualizăm în conștiință cel puțin cîteva date și evenimente din viața acestui clasic al muzicii românești, mai ales că nu de mult s-au împlinit 120 de ani de la nașterea sa.

Gheorghe Dima s-a născut în 10 octombrie 1847, la Brașov, dintr-o familie de negustori. Ghiță a fost cel mai mic dintre cei cinci copii ai lui Nicolae și Zoe Dima. Rămînînd văduvă, Zoe Dima avea să-și crească cei patru copii (unul murise) ajutată de tatăl său.

După terminarea studiilor liceale, Gheorghe Dima se înscrie la Politehnica din orașul german Karlsruhe, cu gîndul să devină inginer. Dar talentul înnăscut își cerea dreptul său de a fi dublat de o bună pregătire muzicală și Gheorghe Dima părăsește studiile politehnice pentru a se înscrie la Conservatorul din Lipsca.

Deși în orașele germane i se deschideau perspective profesionale frumoase, Gheorghe Dima, la insistențele mamei sale, se întoarce în Brașov unde în anul 1874 este numit profesor de muzică la școlile medii românești ortodoxe. În anul următor este ales și dirijor al corului Reuniunii române de gimnastică și cîntări din același oraș, Reuniune înființată în anul 1868. De acum Reuniunea va face salturi evidente. În programele concertelor apar titluri ale unor mari creații muzicale de circulație universală și, concomitent, titluri ale unor cîntece în stil popular, ca: Hora, Ploaia, ș. a. de Gheorghe Dima.

Muzicianul român își dă seama însă că mai are de studiat. Deși căsătorit, avînd și doi copilași, Gheorghe Dima se înscrie din nou la Conservatorul din Leipzig spre a-și termina studiile. Aceasta a fost în anul 1879, an de trei ori îndoliat pentru Dima, căci în decurs de cîteva luni își pierde, pe rînd, soția și ambii copii. Frînt de durere, a fost o adevărată minune că muzicianul român din Brașov a mai găsit în ființa sa forța morală necesară continuării studiilor, atît de departe de rudele care îi mai rămăseseră.

Diploma de absolvire obținută în anul 1880 este plină de calificative de apreciere superlativă. Cu o asemenea diplomă, pianistul, cîntărețul, dirijorul și compozitorul Gheorghe Dima putea găsi foarte ușor un angajament în oricare oraș din Europa. Dorul plaiurilor natale însă îl întoarce la Brașov, iar în anul 1881 primește postul de profesor de muzică la Seminarul pedagogic-teologic din Sibiu (astăzi Institutul Teologic de grad Universitar) și apoi în anul 1883, pe acela de dirijor al Reuniunii române de cîntări înființată în anul 1878.

La școală, Gheorghe Dima se impune de la început ca un pedagog iscusit și dirijor deosebit de talentat. Dima reușește să ridice corul Seminarului la un foarte ridicat nivel artistic. Puternicul cor pe patru voci al acestei școli teologice cînta la Sf. Liturghie, la unele serbări comemorative și chiar în concerte propriu zise. Sub conducerea maestrului său, corul Seminarului dă concerte și în deplasare, la Făgăraș, Sălișteа, Miercurea Ciuc, Brașov și în alte localități.

Atît de avansate erau instrucția și educația muzicală în această școală că unii dintre absolvenții ei, ca Miron Bibu, Ioan Tănase ș. a. aveau să devină ei înșiși întemeietori și dirijori de reuniuni muzicale sau de coruri sătești, rămînînd în permanentă legătură cu profesorul lor, căruia îi solicitau compoziții noi, în special armonizări de colinde și de cîntece populare românești.

În cei 18 ani de activitate, în Sibiu, Gheorghe Dima a compus peste 80 de lucrări muzicale, între care și multe coruri religioase, ca: Liturghia în Sol-major, 14 irmoase, între care și „De tine se bucură", priceasna „Cu trupul lui Hristos", precum și 7 armonizări de melodii bisericești și 10 coruri funebrale.

Cît de mult a prețuit Gheorghe Dima cîntările bisericești ortodoxe din Transilvania se vede nu numai din faptul că în timpul întregii sale activități a armonizat sau prelucrat 54 asemenea cîntări bisericești, ci și din studiul „Ce să facem în prima linie pentru îmbunătățirea stării muzicale a poporului nostru", publicat în anuarul pe 1897—98 al Seminarului pedagogic-teologic din Sibiu. În acest studiu Gheorghe Dima afirmă: „Cîntările bisericești cari le-am moștenit de la moși și strămoși sînt ale noastre și avem în ele o mulțime de motive frumoase și originale și noi trebuie să le conservăm".

Referindu-se la activitatea concertistică a Reuniunii române de cîntări, care a făcut uimitoare progrese cît a fost condusă muzical de Gh. Dima, amintim că această reuniune avînd adesea în programul său lucrări de mare amploare din muzica universală, ca Missa Solemnis de Beethoven, a concertat nu numai în Sibiu, ci și în alte orașe din Transilvania, iar în anul 1895, împreună cu orchestra orășenească din Brașov a concertat la Ateneul din București. Impresia pe care au produs-o în București îndeosebi cîntecele populare românești armonizate de Gheorghe Dima a fost foarte puternică. La înapoiere spre Sibiu, Reuniunea concertează și în Brașov, înregistrînd de asemenea un mare succes.

În anul 1899 Gheorghe Dima se stabilește în Brașov, împreună cu a doua soție, Maria, n. Bologa, și cu cei patru copii. În locul său, la Seminarul din Sibiu, vine din Brașov tînărul profesor Timotei Popovici.

Gheorghe Dima desfășoară și aici o intensă activitate artistică și pedagogică. Se ocupă astfel de corul Gimnaziului român și al școlii superioare de comerț, cu care dă concerte de un nivel artistic remarcabil. Un alt cor cu care se manifestă din plin este corul bisericii Sf. Nicolae. Acest cor cîntă cele două Liturghii. Liturghia în Sol, compusă în Sibiu, și cea în La, compusă în Brașov, de același Gheorghe Dima, dînd chiar și concerte.

Activitatea Reuniunii de cîntări din Brașov a cunoscut și ea, sub conducerea lui Gh. Dima, adevărate succese. Prezentarea operei: O noapte în Granada, de K. Kreutzer, a oratoriului Paulus, de F. Mendelsohn-Bartholdy, a baladei Mama lui Ștefan cel Mare și a altor mari lucrări muzicale stau mărturie în acest sens.

Ca moment culminant în activitatea Reuniunii amintim participarea ei la marile serbări culturale prilejuite de organizarea Expoziției din București, în anul 1906, la care au participat și alte coruri de artiști amatori din toate provinciile locuite de români, printre ele Reuniunea din Sibiu, coruri de plugari, ca cel din Ocna Sibiului etc.

Cu acest prilej, la București a avut loc o mare trăire artistică frățească și românească. La acest eveniment patriotic național, Gh. Dima a adus o substanțială contribuție.

Trebuie să spunem că și în Brașov activitatea de creație a lui Dima a fost fecundă, compozitorul scriind peste 130 de lucrări — originale sau prelucrări. Această activitate de creație nu încetează nici chiar în timpul celor 18 luni, pe care, către sfîrșitul primului război mondial, Dima a fost nevoit să le vețuiască în închisoarea din Cluj, fără nici o vină, numai pentru dragostea față de neamul său. Acolo de asemenea a compus 43 de lucrări muzicale cu un fond sincer religios și cîntecul Dorule, ortacule (pe text propriu).

Dar după osteneli și suferințe, Gheorghe Dima are parte și de recunoașteri oficiale și de sărbătoriri de proporții populare. Astfel scurt timp după unirea Transilvaniei cu Patria-mamă sibienii organizează un concert în cinstea marelui muzician român, programul cuprinzînd numai compoziții scrise în închisoare. În anul 1921 apoi, Gheorghe Dima este numit directorul noului Conservator înființat în Cluj, conservator care astăzi îi poartă numele, după cum același nume îl poartă și două Filarmonici de stat: cea din Cluj și cea din Brașov.

În 4 iunie 1925, cînd moare, Gheorghe Dima era unanim recunoscut ca un clasic al muzicii românești.

Dintre marii interpreți de altă dată ai cîntecelor create de Gheorghe Dima se cuvine să amintim cel puțin pe George Folescu, Lucia Cosma, Veturia Ghibu, Ionel Crișan și Petru Gherman, profesorul diacon în a cărui impresionantă interpretare priceasna „Cu trupul lui Hristos" a răsunat cu putere în măreața noastră Catedrală din Sibiu. Cîntăreți soliști, coruri profesioniste și de artiști amatori ca și unele coruri bisericești cîntă și astăzi creațiile muzicale ale compozitorului Gheorghe Dima.

Încrestînd aceste rînduri, socotim că ar trebui să ne hrănim încă și mai mult din valoroasa moștenire a clasicilor noștri, inclusiv din opera marelui Gheorghe Dima, pentru ca să asigurăm și în felul acesta acea trăinicie a propriei noastre vieți spirituale de care aminteam la început.

Gheorghe Șoima
compozitor

(Urmare din pag. 2)

Primul dialog apropie Bisericile în respect reciproc și în conlucrare pentru un țel comun și anume acela al slujirii omului, a poporului, a omenirii, fiecare Biserică păstrîndu-și specificul său, obiceiurile și datinile sale. Al doilea dialog, cel teologic, are ca scop refacerea unității Bisericii lui Hristos, ceea ce însă este un ideal mai greu de împlinit. Deocamdată se cuvine ca în dragoste să slujim binelui comun, propășirii Patriei noastre scumpe.

Actul refacerii unității noastre bisericești din 1948 a fost ceva firesc, căci el a reprezentat împlinirea unei năzuințe permanente a credincioșilor români din Transilvania. Unitatea noastră bisericească are și importanță națională, pentru că, se știe, prin dezbinare religioasă se slăbește și unitatea poporului, iar prin unitate bisericească se întărește și unitatea națională.

Biserica noastră a mers în general pe două linii: Fidelitatea față de legea strămoșească și fidelitatea față de Patrie, de popor, ale cărui interese le-a servit totdeauna. Astfel, lucrarea bisericească are și un aspect patriotic.

Porunca zilelor noastre este slujirea obștei, a comunității din care facem parte: solidaritatea tuturor pentru binele general. În colectivitate se realizează și interesul individual, ceea ce învață și Sf. Apostol Pavel cînd vorbește despre „trup" (colectivitate) și „mădular" (individul). Unul fără altul nu pot viețui.

Munca este o creație, iar a fi om înseamnă a crea spiritual și material.

Preotul trebuie să desfășoare o activitate creatoare. El trebuie să fie modest și gata oricînd de slujire.

Toate merg spre desăvîrșire, tot așa și activitatea preotului. Dacă am făcut pînă acum treabă bună, de acum înainte să facem și mai bună.

Preotul nu trebuie să fie „domn" (domnul părinte), ci adevărat părinte, frate al credincioșilor, îndemnîndu-i cu graiul și cu pilda spre toate cele bune.

Apropierea sinceră dintre păstor și păstoriți este garanția cea mai sigură a reușitei duhovnicești din ogorul spiritual al Bisericii.

Toți avem datoria de a face cît mai mult bine.

Prin munca noastră unită, Patria se înalță pe noi culmi de înflorire.

*

Acestea și încă altele multe sînt învățături și povețe ale unui Ierarh arzînd de dorința de a-și vedea păstoriții săltînd spre noi trepte de zidire sufletească și trupească, pentru ca să se întărească unitatea noastră bisericească în „legea strămoșească" și toți să fim buni credincioși ai Bisericii și fii vrednici ai Patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România.

R.

Primii muguri de viață creștină

Noua învățătură adusă de Mîntuitorul Iisus Hristos s-a izbit de o lume căreia i se opunea mai în toate privințele. Învățătura creștină apărea ca ceva nou, ca ceva necunoscut și cu neputință de imaginat la un politeist, care era obișnuit cu o sumedenie de zei, care de care mai straniu, fiecare avîndu-și individualitatea sa, între ei petrecîndu-se lucruri asemănătoare acelora pe care omenirea le cunoștea: petreceri, certuri, intrigi și aventuri. Evident, morala fiind legată de o asemenea religie ea însăși avea neajunsurile sale, căci ceea ce încerca să mai salveze omenirea de la putrefacția morală spre care alunecase erau unele curente filozofice ca acelea care enunțau renunțarea, filozofarea etc.

Intr-un asemenea climat aveau Sf. Apostoli misiunea de a predica Evanghelia. Apostolii propovăduiesc iubirea și închinarea în duh și adevăr la unul și adevăratul Dumnezeu.

Învățătura Domnului predică blîndețea și iertarea. Nu căuta păturile sociale suspuse, care să-i asigure protecția, ci se adresa fiecărui suflet în parte. Așa se face că învățătura creștină s-a răspîndit cu repeziciune, cîștigînd inimile multora și determinîndu-i la o viață cu totul nouă.

Ca o dovadă a acestui lucru o constituie fresca realizată de H. Sienkiewicz în romanul său *Quo Vadis* (Editura pentru Literatură Universală, traducere de Remus Luca și Elena Linta, cu o prefață de Șerban Velea, București, 1967, p. 551).

Lectura acestui roman ne arată începutul spinos al creștinismului și vrednicia primilor creștini. Vedem zbătîndu-se aici două lumi, una care avea să dispară sub negura trecutului și alta căreia i se deschideau largi orizonturi dar care costa multe dureri și jertfe.

Cele descrise în roman ne duc în atmosfera vremurilor apostolice și anume în vechea Romă. Capitala vestitului imperiu latin, ticsită de o pestriță populație, adăpostea în sine o nebănuită mulțime de creștini necunoscuți, care spre a evita groaznicele masacre se adunau în rugăciune prin catacombe și cimitire.

Cum creștinii adesea erau confundați cu iudeii, iar credința lor cu vreo ciudată sectă orientală, erau destul de prudenți, păstrînd în inimile lor cuvîntul Domnului „Fiți înțelepți ca șerpi..." De aceea mijlocul de recunoaștere a doi creștini constituia un simbol creștin cum ar fi spre pildă peștele. Astfel vedem că în grădina lui Aulus tînăra creștină Ligia desenînd în fața lui Vinicius, pe pămînt, un pește voia să vadă nu cumva acesta e creștin.

Metamorfoza sufletească prin care trece Vinicius este de-a dreptul emoționantă. Prin intermediul a tot felul de mijloace josnice voia să-și împlinească un gînd meschin, neștiind că perseverența sa în căutarea Ligiei îi va aduce multe dureri, în schimb lîngă care se va preface într-un om nou, întrucît lîngă ea a descoperit înălțimile trăirii creștine.

Profundele probleme care-l zguduie în atmosfera umedă și rece a cimitirului Ostrianum, îi schimbă imaginea momentană în care confunda învățătura creștină cu o doctrină filozofică asemănătoare stoicismului. Dintr-un om crescut într-un mediu războinic, format cu apucături dure, care numai la primirea unei simple vești neplăcute e în stare să spargă țeasta unui sclav, capabil de cea mai mare grozăvie, ajunge ca după ce intră în contact cu creștinii să se apropie de om, de dorințele lui, eliberînd sclavii de la curtea sa, transformîndu-se într-un om nou, cu toate că la început în împietrirea cugetului său a gîndit că această învățătură nu aduce nimic nou și că e nepotrivită firii sale.

Tipul clasic al patricianului roman este Petronius, bărbat inteligent, instruit, grav și pervers, care deși pînă la urmă recunoaște înălțimea creștinismului, totuși nu putea renunța la deliciile pe care viața lui îmbuibată i le oferea. Chipul ce ne smulge întreaga noastră admirație este cel al tinerei Ligia, creștină convinsă și virtuoasă, a cărei viață încununată de o eroică virtute o face o demnă urmașă a biblicilor mironosițe. Și-a păstrat curățenia sufletească și trupească în schimbul oricăror sacrificii, *preferînd mai bine moartă* decît necinstită. Viața ei legată de sublima trăire creștină o „transformase într-una din acele fecioare creștine care aveau mai tîrziu să schimbe bătrînul suflet al lumii" (p. 214).

Mai jos redăm pe scurt un fragment din roman, care descrie momentul în care Vinicius se integrează între creștini, prin impresia pe care i-o produce un moment de rugăciune:

„Deodată, lîngă criptă, fură aprinse cîteva torțe de smoală, așezate într-un mic rug. Se făcu mai multă lumină. Indată mulțimea începu să cînte, la început încet, apoi din ce în ce mai tare, un imn ciudat. Vinicius nu auzise în viața lui un cîntec asemănător. Aceeași nostalgie care-l izbise în cîntecele fredonate aproape în șoaptă de către unii în drum spre cimitir, răzbătea și acum, în acest imn, dar mult mai clară, mai impresionantă, iar în cele din urmă deveni copleșitoare, de parcă odată cu oamenii ar fi început să se tînguiască întregul cimitir, dealurile, văile și toate împrejurimile. Părea un fel de chemare în noapte, o rugăminte umilă de salvare din rătăcire și întuneric. Capetele ridicate sus, păreau că văd pe cineva sus de tot, iar mîinile că-l imploră să coboare... In Asia Mică, în Egipt și chiar în Roma, Vinicius văzuse multe temple, cunoscuse diferite religii și auzise o mulțime de cîntece, însă abia aici, pentru prima oară, văzu oameni care nu invocau zeitatea prin cîntec numai ca să îndeplinească un ritual stabilit, ci din inimă, dintr-un adevărat dor după ea, așa cum pot simții copiii dorul după tatăl lor sau după mama lor. Trebuia să fii orb ca să nu observi că oamenii aceia nu numai că-și slăveau zeul, dar îl și iubeau din tot sufletul și acest lucru Vinicius nu-l mai întîlnise pînă acum în nici o țară, în nici un ritual, în nici un templu, căci în Roma și în Grecia, cei care mai cinsteau încă pe zei, o făceau fie să obțină un ajutor, fie de teamă, nimănui însă nici prin minte nu-i trecea să-i și iubească" (p. 186—187).

Dată fiind valoarea acestui roman, lectura lui constituie un prilej de înălțătoare meditație.

Pr. Vasile Petrica

† Preoteasa Elena Duma născ. Stanca

In dimineața zilei de 29 iulie 1967 s-a stins din viață Elena Duma, născută Stanca, soția regretatului protoiereu Ioan Duma din Petroșani, după o foarte îndelungată boală și grea suferință.

Preotul Avram Stanca din veche familie de preoți ardeleni și soția sa Ioana au fost aduși în Petroșani în anul 1876 de către protopopul Ioan Rațiu din Hațeg, puțin timp după ce s-a început exploatarea cărbunelui în bazinul Văii Jiului.

Din cei 8 copii cîți a numărat familia preotului Stanca, numai 5 au rămas în viață după perioada fragedei pruncii.

Prin frumoasa sa cultură, prin moralitatea desăvîrșită și prin tactul său deosebit, preotul Avram Stanca a reușit în scurt timp să se impună ca o personalitate marcantă. El reușește să înjghebeze încă din 1877 prima școală românească în propria-i casă, lecțiile fiind predate de el și de soția lui, iar din anul 1884 să-i asigure școlii un nou local, prin închirierea unei case țărănești. De asemenea construiește noua biserică de zid, pe care o sfințește în anul 1900 mitropolitul Ioan Mețianu.

In această atmosferă de preocupări de ridicare culturală a elementului românesc, specific orașelor transilvănene din perioada dinaintea primului război mondial, se naște și crește tînăra Elena, împreună cu frații săi.

Elena urmează școala civilă din Petroșani (școala primară plus gimnaziul) — timp de 8 ani, după care continuă studiile la Brașov, la Școala Civilă condusă de D-na Bogdan încă 2 ani și apoi alți doi ani la Sibiu la Școala de menaj fin a Doamnei Cosma. Ambele școli se bucurau de un deosebit prestigiu în Transilvania, ele completînd atît cultura generală cît și cunoștințele sociale și gospodărești.

Dotată de natură cu o frumusețe fizică deosebită și o voce plăcută, tînăra Elena crește și-și desăvîrșește caracterul grefat pe o blîndețe, duioșie și un tact rar întîlnit. Aceste calități impun tuturor celor ce o cunosc și-i atrag stima, dragostea și respectul de-a lungul întregii sale vieți.

La Sibiu cunoaște pe teologul Ioan Duma, fecior de țăran din Boianul Tîrnavelor, președintele Societății studenților în teologie, tînăr cu o vastă cultură, cu care se căsătorește în anul 1912.

Primii ani ai căsătoriei sînt și ei influențați de declanșarea primului război mondial. Pe lîngă plecarea pe front a fraților, în anul 1916 — după retragerea armatelor române care ocupaseră o perioadă de 3 săptămîni Valea Jiului — familia preotului Ioan Duma este obligată să se refugieze la Hunedoara, iar a bătrînului preot Avram Stanca la Sebeș, unde acesta decedează în 24 decembrie 1916.

Reîntorși la Petroșani, la finele războiului, trăiesc din plin bucuria întregirii neamului. Familia Elenei și a lui Ioan Duma crește prin nașterea Voichiței, a lui Șerban și a Iuției.

Ultimul copil — Miorița — născut în anul 1921 moare în fragedă tinerețe, în anul 1927, moarte care o zdruncină moral și fizicește pe Elena Duma, care se îmbolnăvește, boală ce avansează încet și de care nu a scăpat pînă la sfîrșitul vieții sale.

Elena Duma organizează „Reuniunea femeilor ortodoxe", a cărei președintă a fost. In această calitate duce o acțiune susținută de sprijin a femeilor văduve, bătrîne și nevoiașe. Sprijinită în această calitate cu mult elan de doamnele Letiția Mladin, mama Mitropolitului Ardealului, de Ortansa Popescu, Alice Moga și multe alte femei cu dragoste de aproapele lor, aduce o contribuție importantă în sprijinirea bisericii, ele avînd un rol de seamă la zugrăvirea bisericii din 1924 și apoi la pictura ei (1930—1931).

Elena Duma a reușit să stringă în jurul ei un colectiv larg de sprijin a acțiunilor pe linie culturală. Astfel, au organizat o serie de serbări de popularizare a dansurilor naționale și a pieselor clasice românești, serbări cu scop de binefacere.

Mamă desăvîrșită, bună gospodină, și-a educat copiii în spiritul bunei cuviințe, a respectului față de om și a dragostei față de țară. Ea era cunoscută și stimată de mulți din marii noștri oameni de cultură, ca Nicolae Iorga, Gheorghe Coșbuc, Octavian Goga și mulți alții.

In anul 1950, după ieșirea la pensie a soțului ei, se mută la București, la fiica mai mare — Voichița.

In anul 1957 se stinge din viață soțul ei, protoiereul Ioan Duma.

Inconjurată de dragostea fiicei și a ginerelui ei, cît și a nepoților, Elena Duma numai cu greu mai părăsește casa, boala agravîndu-se din ce în ce mai mult.

In iulie, în durerea grea a întregii familii, a cunoscuților și prietenilor, Elena Duma se stinge din viață, lăsînd în urma ei imaginea unei vieți închinată familiei si societății, Bisericii și patriei, unui suflet cu mare noblețe și a unei suferințe îndurate cu mult stoicism.

Fie-i țărîna ușoară!

N.

Colind

Lerui, Doamne a Lerului
Sus în Poarta Cerului,
Șade Maica Domnului
Lîng-o sită — sită deasă,
Tot din fire de mătasă,
Floare de făină cerne
Peste văi și deal așterne;
Incît pare țara toată,
Plămădită-ntr-o covată.
Turtă din făină bună
Cu zahăr și cu alună
Și Măicuța Preacurată
Turta dulce o arată
Și a dă Fiutului
Impăratul Cerului
Să se joace El cu ea,
S-o-mpartă la toată lumea.

Z. Latcu

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |

SIBIU

UL 115 Sibiu, 15 decembrie 1967 Nr. 47—48

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

CU STRĂMOŞII CÎNT ÎN COR

Colindul sfînt şi bun

Cînd cad cei dintîi fulgi de zăpadă, în inima credincioşilor se naşte o lume nouă: lumea lui „Lerui-ler", lumea „florilor dalbe", lumea colindelor, în care sufletul credincioşilor se ridică spre „cele înalte" şi este gătit să primească darurile aduse de Hristos, prin naşterea Sa, către prăznuirea căreia ne pregătim o dată cu venirea iernii.

La înfiripărea acestei lumi spirituale, în viaţa credincioşilor vin într-ajutor melodioasele şi îmbucurătoarele vestiri ale Catavasiilor Crăciunului, cu mesajul lor ceresc:

„Hristos se naşte, măriţi-l,
Hristos din ceruri, întîmpinaţi-l,
Hristos pe pămînt, înălţaţi-vă,
Cîntaţi Domnului tot pămîntul".

Ni s-a întîmplat să ascultăm, în toamnă, un foarte frumos concert de muzică preclasică şi de colinde, dat de corul Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti — Madrigal — la biserica „Sf. Nicolae" din Şcheii Braşovului.

A fost atît de înălţător şi fermecător încît auditorii, între care erau mulţi de altă credinţă şi naţionalitate, au mărturisit marea lor admiraţie faţă de bogăţia de sentimente înalte, morale, estetice şi religioase pe care le cuprind colindele noastre. Ei nu s-au sfiit să spună că „aşa ceva n-au auzit niciodată".

Intr-adevăr, împreună cu cîntecele de vitejie, cu doinele şi baladele populare, colindele noastre religioase fac parte din bogatul tezaur spiritual al poporului nostru. Ele sînt ca nişte coarde măestre prin care s-au exprimat de-a lungul veacurilor încrederea şi optimismul poporului, dragostea lui de om şi de viaţă, umanitarismul său, dorul de libertate şi dreptate, jarul şi focul inimii în vremuri de bejenie şi asuprire, credinţa în Dumnezeu şi nebiruita nădejde în sosirea unor vremuri de lumină şi bucurie. Prin toate aceste creaţii populare, s-a legănat sufletul moşilor şi strămoşilor noştri, trecînd rînd pe rînd, de la cîntec la doină, de la doină la colind şi iarăşi la cîntec.

Fie că au răsunat la Suceava sau la Caransebeş, la Arad ori Dorohoi, la Sibiu sau Braşov, în comunele din Carpaţi sau în cele de pe cîmpie, colindele au vestit totdeauna şi în acelaşi grai bucuria venirii unui Mîntuitor, apropierea unor zori luminoase, temeluirea unei vieţi de pace şi bunăvoire între oameni.

Credincioşii de azi primesc bunavestirea colindelor cu dragostea cu care au primit-o părinţii, moşii şi strămoşii lor. Sentimentul solidarităţii cu cei de un neam şi o lege, oriunde sînt şi oricînd au trăit, este dus de firul colindelor noastre din generaţie în generaţie.

Iată, de pildă, cum îl exprimă o frumoasă colindă:

„Din an în an sosesc mereu
La geam cu Moş Ajun.
E ger cumplit, e drumul greu,
Da-i obicei străbun.
Azi cu strămoşii cînt în cor,
Colindul sfînt şi bun.
Tot moş era şi-n vremea lor
Bătrînul Moş Crăciun . . .
Şi-acum, te las, fii sănătos
Şi vesel de Crăciun,
Dar, nu uita, cînd eşti voios
Române, să fii bun".

Puţine popoare din lume au însoţit minunea venirii Fiului lui Dumnezeu cu o atît de caldă îmbrăţişare şi au exprimat-o în forme atît de bogate şi frumoase ca poporul nostru.

Colindele exprimă florile alese ale simţămintelor creştineşti în faţa tainei celei din veac ascunse. In ele e strîns nectarul învăţăturii creştine de către autori anonimi, care s-au inspirat din Sf. Evanghelii şi din cîntările bisericeşti de la strană.

Colindul este „sfînt", pentru că aduce un mesaj ceresc, o veste de la Dumnezeu. Dar el este şi „bun", fiindcă această veste priveşte vieţii, aduce un spor de bucurie. Colindul este bun şi sfînt, pentru că este o zestre spirituală, moştenită din moşi strămoşi. *El a fost şi rămîne oglinda dimensiunii religioase a sufletului românesc.*

Colindele exprimă, înainte de toate, bucuria şi recunoştinţa credincioşilor pentru vestea cea bună a venirii lui Mesia şi mulţimea darurilor spirituale aduse de El.

„Nouă azi ne-a răsărit,
Mesia, Cel mult dorit.
Din Fecioară s-a născut
Şi cu lapte s-a crescut.
Cu scutece s-a înfăşat
Şi în braţe s-a purtat.
Cum e robul s-a smerit
Şi pe noi ne-a mîntuit".

Scopul maximei apropieri a lui Dumnezeu faţă de om este arătat în colinda următoare, care ne arată că Iisus a venit în lume:

„Pe noi să ne mîntuiască
Din greşala strămoşească.
Să ne-nveţe cu al Său grai
Care-i calea către rai".

Pe lîngă acestea, colindele poartă ca într-un fagur însăşi viaţa credincioşilor, de toate vîrstele, de toate stările, cu aspiraţiile şi însuşirile lor. Copiii au colindele lor preferate, sînt colinde pentru tineri şi bătrîni, pentru familii cu prunci mulţi, precum sînt colinde care arată anumite aspecte rele din viaţa satului. Din vechi vremuri ele au format o şcoală de virtuţi morale, de simţăminte alese umanitare, de frăţietate şi unire cu toţi oamenii.

Vestind pe Iisus, „Domnul păcii", ele duc peste veacuri solia păcii în lume, îndeamnă şi mobili-

(Continuare în pag. 2)

„Gînduri şi poveţe părinteşti"

Praznicul Naşterii Domnului stîrneşte în sufletele noastre creştineşti, în fiecare an, ecouri şi bucurii, în faţa cărora graiul ne rămîne adesea în urmă. Această bucurie este mărită şi de buna rînduială statornicită în Biserica noastră Ortodoxă, ca Ierarhii — asemenea Apostolilor, ai căror urmaşi sînt de altfel — să-şi cerceteze cu prilejul Naşterii şi Învierii Domnului pe calea epistolelor, a scrisorilor pastorale cum se numesc, preoţii şi credincioşii din întreaga Eparhie.

Începutul unor astfel de epistole, care dorim să fie cît mai numeroase de-a lungul unor mulţi şi rodnici ani, l-a făcut şi I. P. S. nostru Mitropolit Dr. Nicolae Mladin, *prin trimiterea Pastoralei la Naşterea Domnului din acest an. Este prima scrisoare Pastorală a I. P. S. Sale şi ea este bogată în învăţături limpezi şi îndemnuri calde şi folositoare. Cîteva dintre acestea spicuim în continuarea rîndurilor noastre.*

Pastorala începe cu vestea cea bună dată păstorilor de la marginea Betleemului, de către îngerul Domnului, prin cuvintele: „Iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, că vi s-a născut astăzi Mîntuitor, care este Hristos Domnul" (Luca 2, 10—11), bucuria întrupării şi venirea lui Dumnezeu în lume transmiţîndu-se „de la păstorii Betleemului pretutindeni şi peste veacuri în sufletele tuturor celor ce au primit Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos". De această bucurie tresaltă şi credincioşii români, revărsîndu-şi-o în „imnele noastre bisericeşti şi în colindele strămoşilor noştri".

Bucuria luminoasă a Crăciunului izvorăşte din marea taină a întrupării, prin care „Dumnezeul cel veşnic, cel necuprins, se lasă cuprins şi văzut în chip de om, în aşa fel încît el este între oameni ca un frate, ca unul asemenea lor, deşi deosebit de ei". Ca „fiu al omului", Domnul nostru Iisus Hristos este în legătură cu toată omenirea, este solidar cu toţi oamenii, punînd începutul „unei omeniri noi, unei vieţi noi, de iubire, de pace, de dreptate şi bucurie", prin El, ca Fiu al lui Dumnezeu, împărtăşindu-se şi „harul dumnezeiesc, puterea divină care ne înnoieşte mereu".

Ca fiu al Ţării Sfinte, Iisus-Domnul este legat şi „de Ţara Sa, de poporul" în sînul căruia s-a întrupat, peste care-şi revarsă dragostea în timpul petrecerii Sale pe pămînt. Acestea sînt cîteva dintre temeiurile bucuriei noastre curate şi luminate, „cînd auzim vestea cea bună că Dumnezeu s-a făcut om: pentru că în El avem mîntuirea, „arvuna" vieţii celei veşnice" (cf. Ef. 1, 14).

Naşterea Domnului însă nu este numai prilej de bucurie, ci ea ne obligă „să păşim pe urmele Lui", ne cere „să ne străduim a vieţui aşa cum a vieţuit El", aşa cum ne arată şi Sf. Apostol Ioan, cînd spune: „Cine zice că petrece în Hristos, dator este precum acela a umblat şi el aşa să umble" (I Ioan 2, 6). Dragostea este aceea care cuprinde toate virtuţile realizate de Mîntuitorul

(Continuare în pag. 2)

Gînduri de Crăciun

Cînd vecinicia a poposit la porţile veacului, vestind lumii „plinirea vremii“ (Efes. 1, 10), aceasta nu s-a săvîrşit nici prin vînt puternic, care despică munţii şi sfarmă stîncile, nici ca un cumplit cutremur de pămînt şi nici ca un foc ce înfricoşează foarte (Imp. 19, 11—12), ci „ca un susur blînd“ (ibid.), plin de o familiară gingăşie şi omenitate. Cel mai mare eveniment al credinţei, în care se împleteau suspinele de dincolo de mormînt ale profeţilor şi dreptilor Vechiului Testament, cu doxologia aeriană a îngerilor şi cu lauda pioasă a păstorilor, se petrecea într-un staul de vite oarecare, din preajma Vifleemului Iudeii, în cea mai desăvîrşită simplitate. De aceea, cînd au ajuns la locul minunii, pe magii purtaţi în lunga lor călătorie de călăuzirea tăcută a stelei deşerturilor „i-au spăimîntat nu schiptrurile şi scaunele, ci sărăcia cea mare, căci, ce este mai prost decît peştera şi mai smerit decît scutecele“.

Cîtă dumnezeiască umilinţă şi simplitate. Dar numai această umilinţă şi simplitate ne dă putinţa să pricepem cum o dogmă atît de adîncă, aceea a întrupării Cuvîntului, a putut pătrunde pînă în străfunduri inima poporului nostru drept-credincios, preschimbîndu-se apoi în rodul însutit şi înmiresmat cu busuioc al colindelor strămoşeşti. Această sărbătoare a desăvîrşitei simplităţi, care este Crăciunul, a cucerit inima bătrînilor noştri pentru că poporul se regăsea pe sine în staule şi-n iesle, şi în scutece şi-n stele. Datorită minunatei contopiri dintre „cele de sus“ şi „cele de jos“, deci, datorită acestei nespus de line coborîri a cerului pe pămînt, se poate vorbi de o adevărată „împămîntenire“, a „tainei cei din veac ascunsă şi de îngeri neştiută“ (Col. 1, 26), care a făcut din Pruncul Iisus, din smerita Fecioară, din bătrînul Iosif, din îngerii şi păstorii de pe cîmpie, oameni ca pe la noi.

Ce deosebire între această liniştită şi ascunsă naştere şi naşterea zgomotoasă a unui fiu de rege, între staul şi palat, între iesle şi patul regal, între o fecioară nevinovată şi sfielnică şi o prinţesă vestită şi plină de mîndria rangului ei! Şi totuşi, dincolo de „împărtăşirea trupului celui prea prost“, se ascundea desăvîrşirea cea tainică a Dumnezeirii, în staul sălăşluia însuşi Stăpînul cerului, ieslea era de fapt tronul Celui Preaînalt, iar smerita Fecioară, era însăşi Maica lui Dumnezeu. Toate acestea n-au produs nici o nedumerire în inima poporului credincios, ele i se păreau foarte firesti, pentru că se potriveau cu viaţa lui, cu mijloacele lui simple de trai, cu modul său apropiat şi prietenos de a vedea şi de a cinsti pe oameni şi pe Dumnezeu. De aceea, chiar cînd se vorbeşte despre o „micşorare“ a lui Dumnezeu, în întrupare, prin aceasta nu se înţelege o sărăcire sau o scădere a Dumnezeirii în sine, ci ni se descoperă mai mult o smerită mirare a omului credincios, lipsită cu totul de orice îndoială, în faţa tainei celei peste fire. „Cel neîncăput nicăirea, cum s-a încăput în pîntece? Cel ce este în sînurile Tatălui, cum stă în braţe de Maică?“ — se întreabă acesta ca orice om simplu, care ia drept umilire şi micşorare a oaspetelui de soi, intrarea acestuia în casa lui modestă.

Au fost însă destui şi în timpul lui Hristos şi după aceea, care au socotit că luarea de trup este ceva ce ar înjosi şi ar scădea ceva din fiinţa Dumnezeirii. Ei au făcut din îngîmfata lor părere despre neegalitatea prin naştere a oamenilor, dogma mincinoasă a unui Dumnezeu care nu se coboară şi nu se amestecă cu lucrurile „netrebnice“ ale acestei lumi, făcînd din desăvîrşita simplitate a naşterii, ca şi a întregii vieţuiri pămînteşti a Domnului, o pricină de neîncredere în slujba mesianică a Acestuia. Ei nu-şi dădeau seama că lipsa lor de cinstire faţă de lucrurile acestei lumi nu este întemeiată. Dumnezeu nu poate fi despărţit de zidirea Sa pe care n-o disprețuieşte şi de care este în cea mai mare măsură mulţumit. Oare nu spune Scriptura că după fiecare lucru zidit, Dumnezeu a zis că „este bun“, deci a fost mulţumit de el.

In orice caz, chiar dacă într-un anumit fel s-ar putea vorbi totuşi de o „micşorare“, aceasta nu trebuie înţeleasă ca o înjosire a Fiinţei dumnezeieşti, deoarece smerenia, micşorarea, sau oricum am vrea să numim deosebirea dintre starea de omenitate şi cea de preaslăvire cerească a lui Hristos, sînt neînsemnate faţă de măreţia dragostei lui Dumnezeu revărsată din plin asupra omenirii căzută în păcat. Aşa cum am mai spus, Firea cea dumnezeiască prin întrupare nicidecum nu s-a înjosit şi nici măcar nu s-a micşorat, ci amăsurat planului Treimii, alegînd căile cele mai potrivite pentru mîntuirea credincioşilor, Dumnezeu s-a hotărît pentru întrupare, aflînd-o ca pe cea mai potrivită cale. De altfel, cine ar putea să-şi închipuie că este putinţă de micşorare în Cel care în sine însuşi este Plinătatea cea fără de margini?

Dar să stăm şi să socotim bine. Prin ce s-a micşorat Dumnezeu coborînd printre oameni, făcîndu-se asemenea nouă, cînd ştim din însăşi slova Scripturii că Cuvîntul cel veşnic depărtîndu-se de Tatăl, nu s-a despărţit totuşi de El (Ioan 17, 20) şi că venind printre noi n-a ajuns între străini ci „a venit la ai săi“. Această legătură între dumnezeire şi omenitate este adevărită şi de sfatul tainic al Treimei, care a hotărît din veci „Să facem om după chipul şi asemănarea noastră“ (Fac. 1, 26). Deci făptura omenească nu e ceva de disprețuit în faţa lui Dumnezeu. De aceea prin întrupare Dumnezeu se cinsteşte pe Sine însuşi, neîndepărtîndu-se nici de chipul, nici de asemănarea cu propria Sa Fiinţă. Deasemenea, înomenindu-se, Dumnezeul întrupat redă făpturii omeneşti starea curăţiei sale celei dintîi, arătîndu-i în acelaşi timp omului, care este adevăratul său chip şi cum poate ajunge la asemănarea desăvîrşită cu Cel ce l-a zidit.

Se înjoseşte oare Dumnezeu prin aceea că a primit trup? Au nu se ştie că aşa cum se face mădular păcatului, trupul poate ajunge şi mădular al lui Dumnezeu, făcîndu-se vas ales, prin care să se lucreze desăvîrşirea? Dacă femeia cu scurgere de sînge, doar atingîndu-se de poala hainei lui Iisus s-a vindecat (Mc. 5, 29), oare trupul Domnului, primind într-însul întreaga sa putere şi dumnezeire, nu s-a sfinţit şi nu s-a umplut de desăvîrşire? Şi apoi, cum rămîne cuvîntul Scripturii care adevereşte că trupul căruia dintre noi — prin împărtăşire cu desăvîrşirea trupului lui Hristos — este „Templu Duhului Sfînt“ (I Cor. 6, 19). Să nu uităm nici un caz şi amănuntul că trupul omenesc a fost creat altfel decît trupurile celorlalte făpturi (Fac. 2, 7).

Poate că Dumnezeu s-a înjosit născîndu-se din femeie. Pe cît ştim, multă vreme femeia a fost disprețuită. Dar oare cînd a făcut Dumnezeu pe om, nu l-a făcut pe el „bărbat şi femeia“ deopotrivă? (Fac. 1, 27). Sau, poate staulul e mai nevrednic de cinste decît palatul. Dar cu cît putea fi mai de preţ palatul decît staulul, cînd în palat stăpîneau destrăbălările Irodiadei şi ale Salomeii (Matei 14, 1—8), în timp ce în staul străluceau nevinovăţia şi smerenia Fecioarei?

Intrupîndu-se din Fecioara, Dumnezeu cu nimic nu s-a înjosit, odrăslind din cea mai aleasă „viţă“ a pămîntului, căreia şi după naştere i-a păstrat peceţile nestricate. Cuvîntul Tatălui cu adevărat şi-a ales un trup vrednic de cinstea firii sale celei dumnezeieşti. Prin curăţia şi chipul ei bineplăcut lui Dumnezeu, asemănător cu acela al lui Abel, Fecioara, fiind darul cel mai de preţ pe care pămîntul îl putea aduce „întru întîmpinarea Mirelui“ (Mat. 25, 6), a atras asupra noastră a tuturor bunăvoinţa iertării. Prin ea s-a desăvîrşit plinirea vremii, au luat viaţă şi chip nădejdile profeţilor şi s-a înălţat omul de la pămînt la cer, întru slava pe care a avut-o încă de la începutul zidirii sale, înaintea Tatălui celui veşnic.

Aşadar, prin întrupare Dumnezeu nu s-a micşorat pe Sine, ci şi-a ţinut făgăduinţa dată lui Adam (Fac. 3, 15), căutînd cel mai potrivit mijloc de trezire şi ridicare a omului la starea de har din care căzuse. Uitîndu-şi, cu bunăvoinţă, de dreapta Sa mînie, Cel de dincolo de veac „a trebuit să se asemene fraţilor Săi în toate lucrurile, ca să poată fi, în ceea ce priveşte legăturile cu Dumnezeu, un Mare preot vrednic de încredere, ca să facă ispăşire pentru păcatele norodului“ (Evr. 2, 17).

Dacă Dumnezeu „a plecat cerurile“ ca să coboare pînă la noi, a făcut-o pentru faptul că omul niciodată n-ar fi putut ajunge la mîntuire, dacă nu i s-ar fi întins mîna cea de sus. Dacă şi-a ales staulul nu palatul, păstorii şi nu curtenii este pentru că rîvnea să pătrundă în inimile celor mulţi. Dacă s-a născut în desăvîrşită simplitate, din Fecioară, dacă s-a lăsat înfăşat în scutece, într-o iesle, este pentru că a vrut să facă cunoscut că Dumnezeu ia seama la lucruri şi la oameni nu după strălucirea mincinoasă a părţii din afară, ci după preţul lor adevărat, din lăuntru.

In orice caz, Hristos, ca Prunc, născut în ieslea Vifleemului şi înfăşat în scutece, pe care-l cîntă colindele noastre, coborîndu-se din cer fără surle şi părelnică strălucire, a ocolit palatele, căutînd lucrurile şi oamenii simplii ca să arate că „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de ruşine pe cele tari ... şi lucrurile josnice ale lumii şi lucrurile disprețuite, ba chiar lucrurile care nu sînt, ca să nimicească pe cele ce sînt“ (I Cor. 1, 27—28). Prin aceasta Crăciunul se arată a fi o sărbătoare creştinească cu adevărat „populară“, în care lucrurile şi oamenii sînt preţuiţi după demnitatea lor morală, înfrăţindu-se laolaltă cu cerul şi în care „Îngerii (aduc) laude, cerurile steaua, magii daruri, păstorii minunea, pămîntul peştera, pustiul ieslea, iar noi, pe Maica Fecioară“.

Preot Ion Opriş

Gînduri şi poveţe părinteşti

(Urmare din pag. 1)

în cel mai înalt grad, Pastorala zăbovind în continuare, în mod deosebit, asupra dragostei „de Patrie şi de omenire“.

„Aşa cum Iisus Hristos şi-a iubit poporul — ne îndeamnă Înaltul Arhipăstor — şi-a iubit patria, se cuvine ca fiecare dintre noi, ca adevăraţi ucenici ai lui Hristos, să ne iubim Patria, să ne iubim poporul, să cinstim vrednicia înaintaşilor noştri, să muncim pentru propăşirea Patriei“. „Iubindu-ne Patria, iubindu-ne poporul, noi totodată asemenea lui Hristos, să iubim şi pe celelalte popoare şi, desigur, naţionalităţile conlocuitoare, să sprijinim prietenia şi colaborarea dintre popoare“.

Naşterea Domnului însă, a „Domnului Păcii“, ne cheamă în acelaşi timp „să fim alături de cei ce vor ca războiul să piară de pe faţa pămîntului şi pacea veşnică să se statornicească pretutindeni, ne cheamă să sprijinim lupta sutelor de milioane de oameni care cer stingerea focarelor de război, cum sînt Vietnamul, Orientul Mijlociu ş. a.“. Impreună cu Sf. Apostol Pavel, I. P. S. Mitropolit Nicolae ne cheamă pe toţi „să plinîţi bucuria mea ca să gîndiţi la fel, avînd aceeaşi dragoste, un suflet fiind, una cugetînd, nimic făcînd din duh de împerechere, nici de mărire deşartă“ (Fil. 2, 2—3).

Iubindu-ne deci Patria, iubindu-ne poporul ca şi pe fiecare făptură omenească, dorind pacea şi lucrînd pentru ea, străduindu-ne spre împlinirea virtuţilor creştineşti — dovedim că cinstim Naşterea Domnului „nu numai cu buzele, nu numai cu cîntări duhovniceşti şi cu colinde, ci şi cu faptele noastre, cu viaţa noastră întreagă. Vom dovedi cu fapta rodnicia credinţei noastre, puterea dragostei noastre“.

„Cu aceste gînduri şi poveţe părinteşti — *cum potrivit spune în încheierea Pastoralei I. P. S. nostru Arhipăstor Nicolae — acum cînd mă adresez pentru prima dată ca Arhiepiscop şi Mitropolit fiilor mei duhovniceşti, rog pe Pruncul Iisus să reverse Harul Său dumnezeiesc peste voi toţi, să vă dăruiască sănătate, pace, bucurie şi spor în credinţă, în dragoste frăţească, în toate cele de folos Bisericii şi Patriei şi vieţii voastre sufleteşti şi trupeşti şi să vă ajute să prăznuiţi cu vrednicie marile sărbători ale Crăciunului, Anului Nou şi Bobotezii“.*

Să luăm deci aminte la aceste ziditoare învăţături, la aceste calde „gînduri şi poveţe părinteşti“, spre tot mai buna şi rodnica noastră vieţuire în lume, spre binele Patriei şi mărirea Părintelui nostru ceresc.

P.

Colindul sfînt şi bun

(Urmare din pag. 1)

zează pe credincioşi să fie cu adevărat împlinitorii păcii, cum spune şi următoarea colindă:

„Colindaşi cu traista plină
Aleargă fără hodină ...
Să vestească-n sus şi-n lat:
Vine Pruncul împărat
Să ne scape de păcat,
Să ne aducă Duhul Sfînt
Pace bună pe pămînt“.

In noaptea sfîntă şi plină de taină a Crăciunului, pe care se „întemeiază toată creştinătatea“, în aceste clipe minunate în care se uneşte cerul cu pămîntul şi îngerii cîntă: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace, între oameni bunăvoire“, se cuvine să lăsăm larg porţile inimii deschise, să primim bunele vestiri ale colindătorilor şi pe Hristos, care vine cu solia lor „să se nască şi să crească, să ne mîntuiască“.

Prot. V. Coman

Două decenii

Întîmpinată pretutindeni în țară cu noi întreceri și succese în muncă, ziua de 30 Decembrie marchează aniversarea glorioasă a două decenii de existență a Republicii răstimp în care avîntul creator a cuprins întreaga țară.

Fără îndoială, două deceni nu reprezintă mult în viața unui popor. Dar dacă privim acești 20 de ani prin prisma multiplelor aspecte calitative, a uriașelor transformări ce s-au desfășurat în țara noastră pe plan politic și economic-social, a adîncilor prefaceri din conștiința oamenilor în toate domeniile de activitate, atunci ne dăm seama că s-a realizat mult.

În acești ani s-a desfășurat vasta operă de edificare a noii orînduiri sociale. În toate domeniile activității sociale din patria noastră, s-au obținut mari succese, rod al muncii avîntate și eroice a întregului popor. Sînt succese istorice, care constituie tot atîtea prefaceri adînci în economie, în activitatea statului, în înfățișarea națiunii noastre socialiste.

Parcurgînd linia dinamică ascendentă a unei dezvoltări multilaterale, în cei douăzeci de ani țara noastră a făcut salturi calitative *de la o economie înapoiată la o economie înfloritoare, așezată pe fundamentul nou al relațiilor de producție socialiste în continuă adîncire și perfecționare.*

Cei care au fost martorii acestor adînci prefaceri, ne aducem viu în minte momentele de seamă din șirul măreț al acestor transformări. De pildă, poporul a înlăturat de la putere rămășițele claselor capitaliste și a lichidat monarhia, luînd toată puterea politică în mîinile sale. Șase luni mai tîrziu au fost socializate principalele mijloace de producție și după alte șase luni a început planificarea economiei naționale.

În felul acesta, poporul și-a luat sarcina de a construi o viață nouă, *care să fie în stare să asigure o adevărată independență națională a țării noastre, precum și un nivel de viață spiritual și material — ridicat al celor ce muncesc.*

Privind în urmă peste acești 20 de ani, ne cuprinde un sentiment de uimire față de planurile de construcție a acestei lumi noi la care asistăm, planuri cutezătoare și vaste, cum n-a cunoscut niciodată țara noastră, precum și față de realizările de pînă acum, al căror țel fundamental este ridicarea nivelului de trai.

Avîntul multilateral al forțelor de producție în acești ani, introducerea pe scară largă a științei și tehnicii moderne în producție au sporit forța de stăpînire a naturii și au creat premise solide pentru sporirea avuției materiale, făcînd să crească venitul național. Avem o industrie modernă, mecanizată și automatizată, datorită faptului că s-au continuat asiduu eforturile spre industrializarea țării, ca singura cale viabilă pentru propășirea economică a României.

În același timp, s-a acordat o grijă deosebită dezvoltării agriculturii, care — ca ramură de bază a economiei naționale — este chemată să joace un rol tot mai de seamă în dezvoltarea economică și socială a țării noastre. Astfel, îmbunătățirea continuă a conducerii și planificării acestui sector au dus la creșterea producției vegetale și animale, la sporirea veniturilor unităților agricole.

Ca urmare a acestor măsuri și a hărniciei cu care au muncit lucrătorii din agricultură, s-au obținut noi și importante succese. De pildă, producția de cereale din ultimii doi ani este cea mai mare din istoria țării. Producția agricolă globală a anului 1967 este mai mare cu 9 miliarde lei decît cea realizată în 1965 și, ca urmare, veniturile bănești ale țărănimii cresc cu 18 la sută.

Stadiul atins de dezvoltarea economiei naționale și progresul ei în pas cu revoluția știin-

(Continuare în pag. 4)

Republică, măreață vatră

Cu aceste cuvinte începe unul dintre multele cîntece de mase închinate Republicii noastre, această mamă bună care ne hrănește și ne strînge la sînul său ocrotitor pe toți fiii ei adevărați. Aceste cuvinte de cinstire ne revin mai insistent în minte cu deosebire la acest sfîrșit de decembrie, cînd Republica noastră socialistă își sărbătorește 20 de ani de măreață și rodnică existență.

Spunem așa, pentru că Republica socialistă s-a dovedit a fi cea mai înaltă formă de organizare statală din istoria poporului român. „Republica a permis și permite poporului nostru — după cum potrivit se spune undeva — să-și manifeste întreaga capacitate creatoare, să valorifice spre folosul său toate avuțiile materiale și potențele spirituale ale națiunii, să-și definească și să conducă nemijlocit, pe baza unui adînc democratism, propriile destine".

Spre ea au militat încă cu ani mulți în urmă fii luminați și cu dragoste de neam ai poporului nostru, după cum sublinia și Dl *Nicolae Ceaușescu*, cu un anumit prilej, cînd spunea că „patrioții cei mai luminați au năzuit către o formă de stat democratică, progresistă, care să asigure libertate și dreptate socială pentru cei mulți, neatîrnarea politică și înflorirea economică a țării, să înfăptuiască dreptul sacru al poporului de a fi singur stăpîn în patria sa strămoșească". Forma de stat spre care năzuiau acești patrioți era desigur republica. Marele Bălcescu de pildă arăta că „republica este un stat în care oamenii adunați îngrijesc singuri de soarta lor, fără a-și pune stăpîn pe cap, avînd în lucrarea lor drept regulă dreptatea și drept țintă frăția". Așa se explică faptul că, în exil, revoluționarii pașoptiști au editat gazeta semnificativ intitulată: *„Republica română"*.

Făurită cu 20 de ani în urmă prin lupta revoluționară a poporului, Republica noastră socialistă dovedește zi cu zi că într-adevăr ea este forma de stat cea mai potrivită pentru înfăptuirea marilor și dreptelor aspirații de mai bine ale poporului român.

În cei 20 de ani de republică, țara noastră a străbătut un drum cu adevărat glorios. Profundele transformări sociale, economice, culturale etc., care au avut loc în acest răstimp, au ridicat Patria noastră pe o înaltă treaptă de progres pe care n-a cunoscut-o niciodată în trecut.

România devine astăzi tot mai cunoscută și apreciată de popoarele lumii. Dinamismul economic și social, dezvoltarea tumultoasă a culturii și științei, politica externă de pace și înțelegere între popoare, relațiile comerciale tot mai intense și alte asemenea manifestări fac ca Republica Socialistă România să stîrnească un interes tot mai puternic în lumea contemporană. Cîteva astfel de ecouri, de aprecieri reprezentînd mărturii ale unor oaspeți străini care ne-au vizitat la noi acasă vom reproduce în continuarea rîndurilor de față.

Astfel, Maurice Beaumont, președinte al Institutului Franței și președinte al Academiei de Științe morale și politice, declară că „stimez mult poporul care l-a dat lumii pe N. Iorga, a cărui operă îmi este bine cunoscută. Pe Dv. — pe români — vă prețuiește toată lumea pentru francheță, dinamism și curaj".

„Munca științifică se bucură în România de un climat deosebit de favorabil, care deschide perspective mari oamenilor de știință" — mărturisește John Ward Perkins, directorul Academiei britanice din Roma.

„Sînt sigur că voi păstra o amintire de neuitat excursiei de la Porțile de Fier" — spune un turist francez din Toulon, iar un altul, american din Chicago, adaugă: „Numai acum a putut ieși pe deplin la iveală marele talent al poporului dvs. de a-și făuri un viitor fericit".

„Țara dvs. este țară frumoasă și prietenoasă. Am avut prilejul să constat efortul intens depus în vederea unei dezvoltări, care este spectaculoasă" — declara cu doi ani în urmă ministrul britanic George Thomson, iar Mario Zagari, subsecretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe al Italiei, mărturisea anul trecut că, vizitînd pentru prima dată România, a „cunoscut o țară care se dezvoltă impetuos, un popor care muncește pentru a-și îmbunătăți mereu viața și, în același timp, își aduce contribuția la îmbunătățirea situației altor popoare". Înainte de a părăsi țara sa de baștină pe care a vizitat-o în cursul verii care s-a scurs, renumitul savant Henri Coandă a spus printre altele: „Sînt foarte, foarte mulțumit de felul cum am fost primit în țară și de ceea ce am văzut. România contemporană este o țară extraordinară, în care se fac de toate".

Tot în cursul verii care a trecut, Maurice Tingaud, reporter la un mare ziar francez, arăta că „am văzut pretutindeni un mare număr de case noi și de case care se construiesc. Se poate vorbi de un mare avînt pentru care îi putem felicita pe prietenii noștri români. Ce va fi mîine? Cu temperamentul românilor și cu simțul lor de independență sînt convins că această țară va merge mai departe pe drumul progresului". „Hidrocentrala de pe Argeș a fost pentru mine o revelație a îndrăznelii și a puterii de creație a tehnicii românești" — spunea nu de mult, vădit impresionat, Robert Vaucher, vicepreședintele Federației Internaționale a redactorilor șefi. „La voi totul este frumos — grăiește și Serge Maximov, redactor al revistei „La Vie francaise". Oamenii sînt buni, primitori, amabili. Aceasta face România și mai atrăgătoare".

Desfășurîndu-și activitatea într-un climat de libertate înscrisă chiar în Constituția țării, Biserica noastră a făcut și ea mari pași înainte. Printre altele, în cei 20 de ani de republică Statul nostru a acordat mari sume de bani pentru restaurarea unor biserici și altor monumente de artă bisericească, monumente care au fost scoase la lumină și puse în circuitul cultural național și internațional. „Ani și ani la rînd — mărturisește ziaristul turc Ecumed Melih Ozbay — mi-am dorit să văd și eu aceste locuri (românești). Visurile copilăriei mele n-au fost dezamăgite. Ba mai mult, au fost depășite. Nu mi-aș fi imaginat niciodată frumusețea asemănătoare bisericilor pictate din Bucovina, ori peisaje naturale grandioase, fantastice ca delta Dunării". Giovani Pieraccini, ministrul bilanțului și al programării economice al Italiei, care ne-a vizitat la începutul acestei toamne, are cuvinte de mai adîncă apreciere a acestor valori de înălțare patriotică, cînd spune: „Sînt bucuros că am putut vizita încîntătoarele mănăstiri ale Moldovei, care m-au impresionat nu numai ca monumente de valoare artistică remarcabilă, ci și prin semnificația lor. Mănăstirile Moldovei sînt centre care evocă marea luptă a poporului român pentru apărarea independenței împotriva numeroaselor invazii străine, luptă care nu s-a rezumat numai la cadrul național, ci a contribuit la apărarea și salvgardarea întregii civilizații europene, a valorilor nemuritoare ale întregii umanități".

În fața acestor realități românești, vor fi fost desigur și alți oaspeți străini învăluiți de simțămintele pe care le avea Alberto Bertini, redactor la „Paese Sera" (Italia), cînd mărturisea cu cîteva luni în urmă: „Plec chinuit de un gînd: voi fi în stare să comunic emoțiile, impresiile? Voi fi oare în stare să descriu ce-am văzut? La asta mă gîndesc mereu".

Acestea și încă alte asemenea mărturii constituie o cinstire, un omagiu adus Patriei, Republi-

(Continuare în pag. 4)

In cinstea aniversării Republicii

Implinirea a 20 de ani de la proclamarea Republicii a fost întîmpinată de poporul nostru nu numai cu noi succese în muncă, ci și prin diferite manifestări prin care s-a subliniat importanța acestui eveniment.

Evenimentul a fost sărbătorit și la Centrul nostru Arhiepiscopesc din Sibiu, printr-o ședință solemnă, care a avut loc sîmbătă, 30 decembrie 1967, ora 13, în Aula Institutului Teologic. Închinată cinstirii aniversării Republicii, la această ședință au participat Î. P. S. Mitropolit Nicolae *al Ardealului, P. C. vicar* Tr. Belașcu, *P. C. rector* S. Vlad, *P. C. consilieri de la Centrul Arhiepiscopesc, P. C. profesori de la Institutul Teologic, funcționari și angajați de la cele două Instituții și alți oaspeți.*

Ședința a fost deschisă de Î. P. S. Mitropolit Nicolae, *care reliefează diferite aspecte ale vieții Republicii noastre socialiste, arătînd că acest eveniment este sărbătorit de poporul nostru în unitate națională și bisericească și subliniind, printre altele, că Republica a descătușat energii nebănuite, toată forța de creație a poporului nostru, încît „în 20 de ani s-a realizat la noi în țară atît cît nu s-a realizat într-o sută de ani". Așa se face să bilanțul celor 20 de ani de Republică este rodnic.*

I. P. S. Sa arată de asemenea că Biserica Ortodoxă, în frunte cu P. F. Patriarh Justinian, *și-a adus și ea aportul la întărirea Republicii noastre, la înfrățirea poporului român cu naționalitățile conlocuitoare, la pacea între popoare etc., aport pe care, acum cînd țara noastră este în plin progres intern și prestigiu internațional, îl vom da neprecupețit și de aici înainte.*

În continuare, P. C. rector S. Vlad *a cuvîntat despre „aniversarea a 20 ani de Republică", zăbovind cu deosebire asupra dezvoltării învățămîntului la noi în țară, aspect sub care România se află printre primele țări din lume.*

S-a arătat astfel că învățămîntul general este gratuit și obligatoriu pînă la 8 clase. Statul nostru asigură tinerilor condiții și posibilități nelimitate pentru a-și cultiva și valorifica însușirile. Învățămîntul secundar va fi de 12 clase, iar cel superior se bucură de un mare prestigiu.

În cei 20 de ani de la proclamarea Republicii, s-a dezvoltat și o rodnică activitate științifică, peste 20 de personalități românești avînd distincții internaționale.

P. C. Sa zăbovește de asemenea și asupra progresului bisericesc înregistrat în acest interval, manifestat printre altele prin organizarea învățămîntului teologic, publicațiile bisericești, participarea Bisericii noastre la diferite întruniri interconfesionale peste hotare etc.

Importanța evenimentului a fost subliniată și de P. C. vicar Tr. Belașcu, *printr-un scurt cuvînt, în care a trecut în revistă cîteva dintre succesele obținute de țara noastră după abolirea monarhiei, despre atmosfera frățească dintre cultele din țara noastră, precum și despre dinamismul Bisericii Ortodoxe Române în această perioadă.*

În încheierea acestei ședințe solemne a luat din nou cuvîntul Î. P. S. Mitropolit Nicolae, *venind cu noi și importante elemente pe marginea acestei sărbătoriri aniversare și chemînd pe toți, preoți și credincioși, la noi eforturi de folos obștesc, spre continua înălțare a Patriei noastre dragi, Republica Socialistă România.*

Încheind acest scurt reportaj, menționăm și aceea că despre aniversarea împlinirii a 20 de ani de la proclamarea Republicii au vorbit credincioșilor, în cuvinte calde, toți preoții din Arhiepiscopia noastră, în predicile lor de Duminică, 31 decembrie 1967.

Rep.

Din gîndirea mitropolitului Șaguna despre Biserică

Se împlinesc în anul 1968 un secol de la aplicarea Statutului Organic în Biserica Ortodoxă transilvăneană, elaborat de mitropolitul Șaguna. Prăznuirea Sf. Andrei, la 30 noiembrie din fiecare an, ne dă potrivit prilej pentru însăilarea cîtorva gînduri asupra acestei teme.

Statutul Organic arată tuturor că mitropolitul Șaguna a avut o concepție adînc democratică despre Biserică, luată de la Sf. Apostol Pavel, care aseamănă Sf. Așezămînt cu trupul omenesc. Trupul nu poate trăi decît prin conlucrarea tuturor mădularelor sale, iar Sf. Biserică nu-și poate atinge scopul mîntuitor decît prin participarea tuturor credincioșilor la viața ei. Toți sînt „trupul lui Hristos și mădulare în parte" (II Cor. 12, 17).

La temelia acestei concepții organistice și democratice stau trei principii mari care au intrat în structura Statutului Organic și în plămada sufletească a Bisericii Ortodoxe din Transilvania. Aceste principii fundamentale sînt: 1. Autonomia Bisericii în Stat; 2. Constituționalismul bazat pe sinodalitate; 3. Colaborarea mirenilor în Biserică.

Introducerea mirenilor în viața administrativă a Bisericii în proporție de 2/3 — este principiul cel mai important în concepția lui Șaguna, pentru care a fost învinuit de protestantism. El rămîne însă în făgașul bimilenar al Ortodoxiei. Prin acest principiu valorificat prin asentimentul credincioșilor, care-și aleg conducători în sinoade, credincioșii sînt chemați să participe la desfășurarea vieții bisericești.

Șaguna a apreciat valoarea intrinsecă a sufletului omenesc în lumina Evangheliei și de aici rezultă prețuirea excepțională dată credincioșilor în Biserică. El a ridicat cu aceasta demnitatea personală a fiecărui credincios, a trezit și a consolidat conștiința socială ortodoxă și românească. Astfel îi cheamă la drepturi, dar le cere și împlinirea datoriilor față de Biserică.

Această concepție a trecut în 1925 în Statutul de Organizare a Bisericii Ortodoxe Române ridicată la rangul de Patriarhie și a devenit azi un bun spiritual al tuturor credincioșilor ortodocși din Patria noastră.

Pr. Dr. Simion Radu

Republică, măreață vatră

(Urmare din pag. 3)

cii noastre socialiste acum la aniversarea a 20 de ani de la proclamarea ei.

Fie deci ca această aniversare să fie începutul unor noi izbînzi, unor noi trepte de afirmare multilaterală, de continuă înflorire a Republicii Socialiste România, prin munca conștiincioasă a tuturor fiilor ei. *Gh. Papuc*

Colind

Astăzi minunea ne spune
S-a născut Domnul în lume,
Refren E Domnul Iisus
Coborît de sus
Din maica Marie.

Proorocia s-a-mplinit
Bucuria a venit,
Refren

În ieslea din Vitfleem
Pruncul vine să-l vedem,
Refren

Se naște în chip smerit
De Duhul sfînt străjuit,
Refren

Trei crai vin ca să se-nchine
Unui împărat ce vine,
Refren

Daruri Lui ei au adus
După cum proorocii-au spus,
Refren

Și pe rînd s-au închinat
Ca unui mare-mpărat,
E Domnul Iisus
Coborît de sus
Din maica Marie.

Vasile Fărcaș

Două decenii

(Urmare din pag. 3)

tifico-tehnică contemporană, deschid tot mai lar și mai frumoase perspective de viitor.

Chezășie tare în acest sens este și faptul c noua etapă de dezvoltare, în care ne aflăm acum, se caracterizează printr-un puternic avînt și o permanentă înnoire a forțelor de producție, prin perfecționarea continuă a relațiilor de producție.

Expresie concretă, vie și mult grăitoare a acestui avînt este și recenta Conferință și Hotărîrile ei, care constituie un eveniment de cea mai mare însemnătate în istoria României contemporane. Ele marchează trecerea țării noastre la o etapă de ample și profunde perfecționări ale întregii vieți economice și sociale.

Datorită acestui fapt, economia noastră dispune de condiții favorabile pentru realizarea unor acumulări ridicate în toate sectoarele producției materiale. Totodată, simțim an de an cum, pe baza dezvoltării economiei, a sporirii venitului național, au sporit salariile oamenilor muncii, s-a îmbunătățit regimul de pensii, viața întregului popor a devenit mai luminoasă.

Baza economică și socială tot mai puternică a României permite afirmarea, creșterea prestigiului și a aportului ei în schimburile de valori materiale și spirituale pe plan mondial. Țara noastră cultivă prietenia, alianța frățească și colaborarea multilaterală cu toate statele socialiste, dezvoltă relații cu toate țările, indiferent de orînduirea lor social-politică. Se extind continuu aceste relații.

Politica internă și externă a țării noastre întruchipează cele mai înalte idealuri și aspirații ale poporului român: pace, progres și bunăstare. Sîntem convinși că înfăptuirea acestora e singura cale spre viitorul de aur al României socialiste.

Din popasul împlinirii a două decenii de la proclamarea Republicii, privim spre viitor cu bucurie și încredere. Realizările din acest răstimp și uriașul proces de prefaceri pe care-l trăim, constituiesc o chezășie a succeselor de mîine, care vor marca urcarea noastră pe treptele unei noi etape istorice în drumul glorios al României către culmile însorite ale unui viitor mare.

Această perspectivă luminoasă întărește sentimentul că trăim momentul însuflețitor al ridicării țării noastre pe culmi tot mai înalte de progres. De asemenea, cu toții ne dăm seama că țara noastră de azi, România socialistă, e țară pe care am construit-o cu mințile și cu brațele noastre. Totodată, ea este țara pe care o iubim și cu care ne mîndrim, precum și țara pentru a cărei întărire, înflorire continuă și fericire deplină sîntem gata să jertfim totul. T. R.

Psalm de Crăciun

Doamne,
Sub ceasul serii
S-a lăsat pe umerii mei un înger
Și mi-au crescut aripi de copil,
Toate întrebările s-au stins sub steaua lui Ler
Și jugul lor a rămas în brazda stearpă.
Unii sapă în pămînt, alții în cer,
Dar toate izvoarele vin de la Tine și-au apă.
Eu am săpat în mine
Și-am găsit copilul ce colacilor
Le mînca semnul făcut cu o cruce de lemn alb
De bunica
Și mai în adînc,
Pruncul ud de apa botezului.
Iată că ridic mîinile
Și îți întind tot aurul arderilor mele
Și pe inelele tămîii —
Cu toată setea ființei —
Îți înalț colinde.
Mă cuprinde visul —
Și din mersul Crailor după stele
Dezleg toată taina Crăciunului.

Octavian Niculescu

REDACȚIA: Secția culturală a Cons. Arhiep. — Sibiu (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206